

Szymon Budny
Biblija

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Polskie przekłady Pisma Świętego

oprac. Maria Popielarska, Aleksandra Ćwiklińska, Lucyna Wilczewska

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-03-0

---

strona: kt

- 1: Biblia. To ieft/ księ-
- 2: gi stárego y nowego przymierza/ z nowu z ięzyká
- 3: Ebreyfkiego Grec
- 4: (f)kiego y Laćińfkiego/ ná
- 5: Polfki prze-
- 6: łożone.

strona: A2

- 1: OSwieconemu ksią
- 2: żęćiu y pánu Pánu Mikołáiowi Ra
- 3: dzwiłowi Książęćiu ná Dubingach y Bierzach/
- 4: Woiewodzie Wileńfkiemu/ Wielkiego księftwá
- 5: Litewfkiego Kánclerzowi/
- 6: Stároście Mo-
- 7: zerfkiemu Lidfkiemu y Boryfow-
- 8: fkiemu/ rć: rć: Pánu nafzemu
- 9: miłóściwemu.
- 10: STárodawny á dobry ieft oby-
- 11: czáy Oświecone książę a Panie nafz miłó-
- 12: ściwy/ iż oni/ ktorzy iakie o rzeczach po-
- 13: ważnych księgi álbo z dowćipu fwego piżą/ albo
- 14: z ięzyká na ięzyk przekłádaią/
- 15: zwykli ie wielkich
- 16: stanow Pánom wprzod ofiárowác/ á pod ych
- 17: tytułami miedzy ludzie wypufzczać.
- 18: Y owfzem zacny Ewánieliftá Lukafz S: statecz-
- 19: nie fię tego obyczaiu trzymał/ bo oboie księgi fwo-
- 20: ie/ to ieft/ y Ewanielią y Dzieie Apoftolfkie/ wy-
- 21: fokiego stanu człowiekowi/ ná imię Theofilowi/
- 22: offiárował.

23: Maiąc przeto y my tak iálny z pińmá S: przykład/
24: gdy te święte oboygá przymierza księgi z drukár-
25: nie niebofzczyká bratá náfzego Maćieią Káwie-
26: czyńńkiego/ namiestniká Nieswiźńkiego/ wycho-
27: dziły/ Myślilińmy ná to komubychmy ie nańfuzńiey
28: offiárowác mieli.

strona: A2v

1: O tym tedy y myśląc y namowy czyniąc/ ácz
2: nam wiele zacnych ofob tego pánńtwá wielkiego
3: księńtwá Litewńkiego ná pámieć przychodziło/
4: ktorzy łowo Boże miłuią/ á zábobonow Sza-
5: tańńkich nie rádźi widzą/
6: wńzakże wáfzey K:
7: M: zacność fnádnie v nas pierwfze mieyfce (prze
8: wiele przyczyn) miála.
9: Nie iefť bowiem rzecz táiemná/ iako wáfza K:
10: M: státecznie szczere Boże łowo y zbor iego rad
11: widzińz/
12: y aby był záchowan w pokoiu/ wńzelakim
13: fię obyczaiem oto przyczyniac raczyńz/ Co fię ná on
14: czas po wáfzey K: M: dofyc znacznie pokazało/ gdy
15: fię po śmierći sławney pámieći Iego K: M: páná/
16: Páná Mikołaiá Rádziwiłá Książęćią ná Olyce y
17: Nieświżu.
18: rć: rć: Wáfzey K.M. bratá/ á náfzego
19: Miłościwego Páná/ niektorzy z słuźebnikow
20: Szatáńńkich/ na zbor Páná Chriftułow tár-
21: gnęli/ á on trapić y rozprańzác poczynali.
22: Bo wáfzá K: M: nic fię na żadną rzecz nie oglą-
23: daiąc/ on to zbor prze śmierć Iego K: M: Paná

- 24: brátá Wálzey K: M:
25: Ítrwożony y ósieroćiały/ bez
26: omiełzkánia raczyłś do obrony łwey przyiác/ á ie-
27: mu w oney nie ledá iakiey trwodze dobrej otuchy
28: dodác/ Záczył łprzećiwniczy iego przedśięwzięćie
29: łwoie opuścíc muśieli/
30: Zaś wierni zá ták prętká o-
31: bronę/ y zá tak możnego obrońcę Páná Bogá nie
32: pomálu á łłufznie wyłławiali.
33: Znácznie to ná on czás á prętko Pan Bog oka-
34: zał y wypełniał/ co przez proroká dawno zborowi łwe-

strona: A3

- 1: mu obiecał.
2: gdzie mowi/ iż mu Panowie/
3: (álbo krolowie) mieli być opiekuny/ abo wycho-
4: wywácielmi. Bo acz fię niektorym ná on czás zdá-
5: ło/ iakoby iuż w páńłtwie Litewłkiem Chrístus
6: Pan y iego członki/ żadney gołpody y żadnego o-
7: piekuna niemieli/
8: prze to/ iż był Bog onego potę-
9: żnego obrońcę/ Iego M. Paná brata Wálzey K:M:
10: z tego żywotá wziác raczył/ Lecz tedyż wlyzt-
11: cy doználi/ że Radziwił nie vmarł/ łkoro pan Bog
12: Wálze K:M: z łteyże łławney fámiliey/ y z temiż
13: zacnemi Tytuły/
14: y z tákáž obroná pobudzić/ á má-
15: łemu łwemu y łtrwożonemu łtádu/ opiekunem y
16: obrońcą dać raczył.
17: Lecz nietylko tento krześćijańłki Wálzey K:M:
18: połtępek wychwalánia iest godny/ ále to nade-

- 19: wŷyŷtko w Wálfzey K:M: ma być wyŷławiano/
20: że Wafzá K:M: raz dobrze począwŷzy/ toż zá łaŷką
21: á pomocą Bożą ieŷcže lepiej kończyć raczyŷz/ ŷtate-
22: cźnie wtym chwalebnym przedŷiewzięciu trwa-
23: iąc/ á z obłędliwemi náukami/ y ziyeh náŷladowcámi żadney ŷpołeczności niemaiąc/
24: wedle onego
25: páná Chriŷtuŷowego ŷłowa/ kto wytrwa áż do
26: końcá zbáwion będzie.
27: Day Pánie Boże aby tey ŷtałości Wálfzey K:M:
28: y inŷzy Pánowie y wŷzytcy wobec ludze náŷlado-
29: wali.
30: Ale niewiele ŷię báwiąc/ vważáŷimy Oŷwieco-
31: ne Miłóŷciwe Kŷiążę
32: ták wielką Wálfzey K:M:
33: wtym chwalebnym przedŷiewzięciu ŷtáteczność
34: y ku Bożemu ŷłowu/ á ku iego zborowi chętniwą

strona: A3v

- 1: miłóŷć (bo inych na ten czás Wálfzey K:M: za-
2: cnych godności nieprzyominamy)
3: zá czem vmy-
4: ŷlilimy te ŷwięte kŷięgi znowu przełózone/ á zdru-
5: kárnie nieboŷczyka/ brátá náŷzego (iako ŷię wyŷŷzey
6: pomieniło) wychodzące/ Wálfzey K:M: pánu ŷwe-
7: mu miłóŷciwemu offiarowác/ obnowić/ y pod miłóŷciwą a łaŷkává obronę poddác.
8: Iákoż ie iuż
9: Wálfzey K:M: offiárujemy/ y pod ŷzczęŷliwym á
10: zacnym imieniem wálfzey K:M: miedzy wŷzytkie
11: narody ieżyká náŷzego wypuŷzczamy: Máiac zá to
12: że tego vpominku wálfzey K:M: zálecać (iako więc
13: w tey mierze póŷpolicie czynią) niepotrzebá.

- 14: Sam
- 15: to wálza K:M: nálz miłościwy pan dobrze/ á łe-
- 16: piey niż my/ wiedzieć raczyfz/ że z tym vpominkiem
- 17: klenoty y włyztkie tego światá fkarby/ zro-
- 18: wnác niemogą/ ponieważ te to księgi nic ineg^o nie
- 19: łą/ iedno wyroki Bogá nawyższego/
- 20: a náuka fyná
- 21: iego prawdziwego/ ktorego on nam ná zbawie-
- 22: nie dał y we wżzem słuchać koniecznie rofkazał.
- 23: Rácźze tedy Oświecone á miłościwe ksiązę/ ten
- 24: ták chwalebny podárek od nas powolnych służeb-
- 25: nikow fwych miłościwie á wdzięcznie przyiác/
- 26: y
- 27: pod obronę swoię z wefołą twarzą przypuścić/ iákoż mamy zá to/ że Wálzá K:M: iáko pan krześci-
- 28: iáńfki/ á szczyrość słowá Bożego miłuiący/ to włyz-
- 29: tko dla chwały Bożey/ y dla rozmnożenia praw-
- 30: dy ieg^o S. á dla pożytku y poćiech i zborow ieg^o S: w
- 31: tych kráinach założonych/ vczynić będziesz raczył.
- 32: Zátym łami siebie y zwykłe á powolne służby
- 33: łwe do miłościwey łáfki Wálzey K:M: pilnie za-

strona: A4

- 1: lecamy/ nic nie wátpiąc że nam Wálza K:M: miłościwym Panem/ iáko zdawná ták y teraz/ á tym
- 2: świętym księgam/ wálzey K:M: przypifánym/
- 3: potężnym obrońcą/ przeciw wżzem nieprzyiáció-
- 4: łom prawdy/ być pewnie będziesz raczył.
- 5: Piłan na Vzdzie roku od národzenia fyná Bożego/ 1572. Mieściácá Czerwcá 30 dnia,
- 6: Wálzey K: wielmożności. Páná
- 7: náłzego miłościwego.

8: Powolni ná wżem łudzy.

9: Hektor y Albrecht Kawiecznyńcy.

strona: b

1: Pobożnemu czytelní

2: kowi Symon Budny tych ksiąg tłu-

3: mącź łáfki y pokoiu od Boga oycá nałze

4: go y Pana Iezuła Chriřta żąda.

5: SŁufzna rzecz czytelníku łáfkáwy abych ći tu

6: dał náprzod łprawę co nas ktemu przywiodło

7: że

8: łmy te łwięte księgi po onych pierwłzych Tłumá-

9: cżoch (po Krakowskiem y po Brzeřkich) znowu przełżyli.

10: Ieřt bo ludzi niemało/ ktorzy łię tey nałzey łmiáłości dzi-

11: wuią/ á drudzy ná nas zá złe máią y tę nałzę pracę/ áłbo zá

12: niepotrzebną/ áłbo zá łzkodliwą łzacuią y łławią.

13: Małz przeto wiedzieć/ iż gdy ták dziewięć lat Biblia Brze

14: łka zá nakładem łławney pámięci/ Ółwieconego Pana iego

15: miłości páná Mikołáiá Rádziwiłá Książęciá ná Ołyce y na

16: Niełwiżu/ rć rć/ wyłzłá/ tedy ácz ieý práwie włzytcy (iáko by/

17: ło czemu) radźibyli

18: włzakże wiele łię ich ná wielkość á na ćię

19: żar ieý vłkarżało/ powiedáiąc że łię znią trudno wozić/ á ie-

20: łzcze trudniey nořić. Oczem wiedząc on dobreý pámięci

21: mąż/ Pan Mácieý Káwiecznyńki łtárořtá Niełwiłki/ łtarał

22: łię z wielką chęcią oto/ iakoby wtem zborowi Bożemu y w

23: łzem obywatelom tych páńłtw ieżyka nałzego mogł vłłżyć.

24: Nad to y dla niedořtátecznych ludzi/ maiąc ná nie bacnořć

25: Chriřtiáńką. Bo wiele takowych/ ktorzyby byli radzi tęto

26: Biblią Brzeřką czytáli/ ále nie kaźdemu łię zwieřć mogłá.

27: Vważywłzy to v łiebie tedy onto mąż pámięci godny/ włzy-

28: tko ftárání swoie ktemu przedsiężwzięciu obrocił/ żeby to y
29: dobrze y rychło wykonáno być mogło. Dla czego też y
30: drukárnie przyczynił/ y pápiernią zbudował. Ná on čás by
31: ło kilká Synodow w Polfcze Christianńkich/ ná ktorých nie
32: ktorzy brácia/
33: pewne omyłki w Biblij Brzełkiey obaczy-
34: wly (a zwłálcza na Sjnodzie Skrzynieńkiem) miedzy bracią
35: podáli/ gdzie też niektórym znás tenże Synod zlecił/ ábych-
36: my wten przekład pilnie wezrzeli/ á coby się ku poprawieniu
37: godnego być zdało/ żebychmy náznaczyli.
38: Yakoż się nas te-
39: go było kilká podięło/ ale niektórym/ á máło nie wlytkim

strona: bv

Przedmowá

1: praca/ ábo co ineg^o/ niedopusciło. Co gdy się oneg^odobreg^o czło-
2: wieká doniosło/ zaráz wtem vzywał/ żebych mu do iego
3: przedsiężwzięcia prace fwej niezbraniał/ ieslibych co poprówić
4: mógł.
5: Lecż gdy przepátrować on to przekład y z nim famym
6: począł/ ia zGreckim nowy Teštáment znofząc/ a on z Niemie-
7: ckiem/ (bo wtem ięzyku był práwie biegły)/ a ftary teštáment
8: zEbreyńkiem/ tedy się wnet znacznie pokázáło/ iż Brzełscy tłu-
9: mácie fwey obietnicy dofyć nie czynili.
10: Bo na przodku/ abo w
11: tytule iych nápiáli/ że te księgi zEbreyńkiego/ abo iáko oni zo
12: wá Zydowskieg^o/ á zGreckieg^o przełożyli/ ale sie iáwnie (iákom
13: rzekł) pokázáło/ że jGreckieg^o y Ebreyńkieg^o na wielu mieyfcach
14: chybili/ a máło się iych dokládáli/ znać iż tylko z Laćinńkiego/
15: á ktemu z Fráncufkieg^o przekládáli/ iáko wnet na oko pokaże.

- 16: Nád to znáć/ iż o ochędożną Polfzczyznę nawięceyfię Itáráli/
17: zániedbáwfyz wláfnóci rzeczy Greckiey wnowem testámen
18: cie/ y wtych księgach ktore Apokryfámizowiemy/ (Bo y te
19: po Grecku máło nie wfyztyki pífáne)/
20: Zániechawfyz też y E-
21: breyfkiey wftárem testámencie. Obaczywfyz my przeto iż
22: tákie poprawowánie/ iakiefmy byli zaczęli/ wiefzfá by nam
23: pracę zádało/ niż nowe tłumaczenie/ dla tego opuściwfyz po-
24: práwę/ a Paná Bogá ná pomoc wziáwfyz/ vmyślilifmy zno
25: wu obá zakony tłumaczyć.
26: Wfzákże ia wiedząc do siebie/ że
27: z tak wiele síly y w ięzykoch biegłóci/ iakieyby tá rzecz potrze
28: bowála/ we mnie nie było/ wzywałem do teg^o/ onych mężow/
29: o ktorych lepiey niż o łobie y rozumiałem y teraz rozumiem/
30: profząc áby dla chwały Bożey pracę tę ábo wfyztkę ná się
31: wzięli/ álbo by wfzdy mnie rátowáli/ á zwlázfzczá do ksiąg Itá
32: rego przymierza/ á to dla Ebreyfkieg^o ięzyká/ bez ktorego w-
33: tey mierze nielza nic godnego y dofkonałego vczynić.
34: Lecż oni nalezli przyczyny/ ktoremi fię wymowili/ á nie
35: ktorzy miáfto przyczyn niechęć fwoię powiedzieli.
36: A tak choć to ciężkie brzemię było/ przedfię muśiałem ia iáko mogąc/ nieść/ ponieważ
tak ochotnemu a zbożnemu o-
37: nego zacnego męża żądaniu nielza fię było wymowić.
38: Zkąd
39: każdy fnádnie baczyć może/ że tę pracę zá niewolá na fię mu
40: śiałem przyiąć/ To ieft nie dla fwego/ ále dla pofpoliteg^o poży-
41: tku/ a zwlázfzczá iż fię godnieyfzy (iakom rzekł) tey prace zbra
42: niali. Bo co niektorzy tę nafzę pracę zá niepotrzebná po
43: Brzelkiem y Krákwfkiem przekładzie powiedác śmieią/

44: te-

strona: b2

do czytelniká

- 1: dy nietrudnoby mi pokázác/ iż to bez rozładku czynią/ á z-
- 2: włafzczá iefzcze tego nie doznawłzy/ ani czytawłzy co gánią
- 3: Naprzod tedy wiedz czytelniku o Krakowłkiem przekłá
- 4: dzie/ iż iefł z Láćinłkiego dawnego vczynion.
- 5: O ktorem teź to
- 6: pewna/ iż on ktorykolwiek był tłumácź (bo ná Ieronimá nie
- 7: flufznie to zložyli) tedy nie ze zrzodłá ięzyká Ebreyłkiego/ ále
- 8: z przekłádu Greckiego kłięgi łtárego przymierzá przetłumá-
- 9: czył. Rozładzże teraz łobie/ moźeli to być takowy przekłád
- 10: dołkonały/ álbo nie.
- 11: Záifte łam Ieronim piłze/ iż iáko pićie v
- 12: traca łmák by naleplze było/ gdy ie ziednego nacźynia do drugiego/
- 13: á z drugiego do trzećiego y do czwartego przelewáią.
- 14: tákźe y przekłád/ gdy iy nie zarázem z onego ięzyká czynią/ w
- 15: ktorem one kłięgi nápiłano/ ale przez drugi ięzyk bywa prze-
- 16: pułzczań/ niemoźe być łczyry ani dołkonały.
- 17: Nalepiey on wi
- 18: dzi/ kto łwemi á nie cudzemi oczymá pátrzy. Acźkolwiek teź nieradbym
- 19: nicźyich niedołtátkow ob-iawiał/ włzákźe mię
- 20: do teg^o ci ktorzy mię łtrofiuá przymułili. A ták oni naprzod
- 21: niech łię obaczá/ ktorzy łię z Krakowłkich Biblij przechwá-
- 22: laiá.
- 23: Niech łię mowię onym wirłzom á w Pfálmie 131. przypá
- 24: trzą/ tám naydą ofobliwy przykłád/ po ktorem poznaiá/ iá-
- 25: ko y o innych mieyłcach máią rozumieć. Táki bo Láćinłki tłu
- 26: mácź przełožył/ Si dederó łomnum oculis meis/ et palpebris
- 27: meis dormitationem/ et requiam temporibus meis rć.

- 28: Ten zaś Krakówki/ ták/ Iesli przypuźczę łen ná oczy moie
29: á powiekam moiem drzemác/ Y damli odpoczynek czáfom
30: moiem rć. Oto widzisz ná oko/ iáko się ięzyki mźczą krzywdy
31: łwey nád temi co nimi gárdzą/ á bez nich do tłumáczenia pi
32: łmá świętego przyłtępuią. Słowo Lácińskie Tempora/ ácz
33: dwie rzeczy znaczy/ to iest/ y czáły i łkroni/
34: włzákże tu niemo
35: że/ iedno łkronie znaczyć/ bo tu wylicza członki/ ktore
36: odpoczywania potrzebuią/ iako naprzod oczy/ potym powieki/
37: więc y łkroni/ że im niemiał dác odpoczynienia/ áżby drze-
38: wiew náłazł mieyfce łkrzyni Bozey.
39: Iest tego tam niemáło/
40: iáko ono wpierwłzych księg: Moiz. w Rozdz. 24. Wnidz bło-
41: gołławiony Pánie/ co miał przełóżyć. Wnidz błogółławiony
42: páńki/ iako też ono co Oleum/ oleiem przekłádá/ Vitis ma-
43: cicá/ Domus fámilia/ miałto tego coby miał przełóżyć/ oli-
44: wá/ drzewem winnym/ y domem/ y wiele tákowych/
45: ále teg^o
46: włzego zbierác y łpifowác czáfu niemáłz/ y tobie się vprzykrzyć

czytelniku

strona: b2v

Przedmowá

- 1: Czytelniku obawam. Włzakże iefzcze niektore mieyfcá przy
2: piśę/ gdzie się nie iedno Krakówki tłumácż omyłá/ ále mu
3: też y Brzełcy bárzo pomagáli.
4: Tákie mieyfce małz wpirwłzych
5: księgach krolewłkich (ále te księgi Krakówká Biblia trze-
6: ciemi zowie) w Rozdz. 8. w wirłzu 64. Ktory wirłz Brzełcy
7: tłumacze tak przełóżyli. Onegoż dnia poświęcił Krol puł
8: łieni. rć. Zás Krakowki ták to przełóżył/ Tego dnia po-

9: święcił Krol połowicę śieni.
10: Pátrz czytelniku że fię tu (iá-
11: kom ci wyżłzey obiecał ná oko pokázać) iáwnie znáczy. Iż nie
12: z Ebreyfkiego/ ale z Łácińfkiego przekłádu nie iedno Kráko-
13: włki (ktory fię wždy ktem^v wprzedmowie fwey przyznawa) a
14: le y Brzełcy tłumáczę/ przekłádáli.
15: Bo gdyby w Hywreyfki
16: tekłt pogłádáli/ nigdyby tak szpetnie niefzwankowáli/ á z
17: włázczá w tak máley rzeczy. Bo niemálf ták wielkiego pro-
18: ftaka miedzy temi/ ktorzy fię iákożkolwiek tym S. ięzykiem
19: báwią/ ktorybý tych dwu słowek Chocy á toch nierozeznał.
20: B ták przełożyli/ iákoby tám nápiáno Chocy/ áno znácznie
21: nápiáno/ Kiddálf ha melech eth toch hachácer. To iest/ Po
22: święcił krol śrzodek śieni. Bo á coby to było święćić puł/ albo połowicę śieni. Nie o
połowicy to mowi pímo/ ale ono tyl-
23: ko dáie znáć. iż Salomon tylko wpośrzodku oney śieni czy-
24: nił Ceremonie/ to iest nie znadworza/ ále wnątrz.
25: Wiem
26: co ie zwiodło/ Atoli iż Łácińfki tłumácz ták przełożył/ San-
27: ctificauit Remedium atrij/ á nálfy Polacy zdáwná teg^o słó
28: wá Medium za dimidium vżywáią/ ále bárzo omylnie. Bo
29: medium á dimidium rozne maią znáczenia. Bo medium zná
30: czy pośrzodek/ zaś dimidium połowicę.
31: Iáko gdy mowimy/
32: In medio ecclesiae/ nie rozumiećfię wpołowicy/ ále wpo-
33: śrzod zboru. rc. Otoż teraz mowćie/ wy co nálfę pracę zá nie
34: potrzebną fzáciućie/ nic po tem nowem tłumáczeniu. Dołyc
35: ná Brzełkiem/ ábo ná Krakowfkiem.
36: A nie ieden ná tem sie
37: dział/ A vczeni ludzie to przekłádáli, rc; Ale iefzcze tych v-

- 38: czonych pilności popatrzmy. Ták przełożyli wirsz 10. Rozd:
39: 18. tychże pierwŹzych ksiąg krolewŹkich. Gdy mu (to iest
40: Achábowi) powiedziano iż cię niemáŹ/ tedy obowiázal przyŹięgá
41: kroleŹtwá y narody/ iáko o tobie nie wiedzâ.
42: Tu teŹ y nie
43: wláŹnie/ y ktem^v nie krzeczy przełożyli. Bo w tekŹcie Hywrey
44: Źkiem niekroleŹtwá/ ále kroleŹtwo (iedno) piŹze/ tákŹe/ na-
45: rod/ á nie narody. Boć teŹ Achab/ álbo Ach-aw nie wlá-

strona: b3

do czytelniká

- 1: dał inemi kroleŹtwy/ Źeby ie przyŹięgá obowiêzował/
2: / gdyŹ ie
3: dno iacy kroleŹtwo IzráelŹkie miał/ ále Źwoim poddánym
4: ktore poŹyłał do okolicŹnych narodow Źzukać EliaŹzá/ kazał
5: ná tem przyŹięgáć/ iáko go nie nálezli. OpuŹzczam ine mno
6: gie omyłki/ y te nie dla tegom przypomniał Źebym Źię wtem
7: Źtrofowánium kochał/ álbo tamte pierwŹsze przekłády gánił. (marg) In prologo galeato. (-)
8: Nie day tego BoŹe/ Niech káŹdy do domu BoŹego co mo
9: Źe przynoŹi/ iáko Ieronim mowi/ inŹy o przynoŹił złoto/ in
10: Źzy Źrebro/ inŹy miedz/ inŹy kamienie drogie/ inŹy lepaky ŹzerŹć
11: WŹzego tego potrzebá była.
12: Nie ganię przeto áni BrzeŹkiego
13: ani KrakowŹkiego tłumáczenia/ ále co mogę to teŹ ku chwa
14: le BoŹey przynofzê/ á ktemu co mi Bog (choć wedle máłych
15: dárow nie wiele) obiawić raczył/ wiernym podáię á tym/
16: ktorzy ná náŹz przekłád iefzce go nieczytawŹy wołaiâ to Źkro
17: mnie pokázuię/
18: iż y z niego moŹe wŹdy być iakikolwiek poŹy
19: tek. Co iefli mnie wierzyć niechcâ/ niechŹe wŹdy Źamych tłu-
20: maczow BrzeŹkich poŹłuchaiâ. Ták oni w Przedmowie do

- 21: czytelniká piřzã.
- 22: Iřćiefmy nie tãkowi/ ktorzybych my to twier
- 23: dzić mieli/ iz tã nãřza praca iuř ieřt tãk dořkonãle wyprawio
- 24: na/ řeby wniefy więcey poprawy niepotrzeba/ á około ktorey
- 25: niemogłby iuř řaden leřpřzey prace uczynić. Oto mařz iych
- 26: řamych wyznãnie/ iz teg^o řami ofwey pracy nierozumieli/ iã-
- 27: koby iuř poprãwy niepotrzebowãłã
- 28: Y owřzem tãmże mãło
- 29: niřey/ prořzã/ áby ktokolwiek około tey iych prace iefzcze y
- 30: przez řzeřć lat pilnořci řwey nielitował/ ácz to oni tãm o E-
- 31: braizmiech (iãko ie zowa)/ áby ie wklubę nařzego ięzyka przy-
- 32: wieřć) rozumiefã.
- 33: Poniewãř przeto řami řie do tego znãia
- 34: ře y řobie wtem dořyć nie vczynili/ poniewãř przyzywãia/ á
- 35: prořzã o pomoc/ przecřze ma kto wołãć/ niepotrzebã iuř le-
- 36: piey? Grekowie mieli řzeřć na Bible tłumãczow/ á przed řie
- 37: wřzytkie chowãli/ ni iednym nie wzgãrdzili/ wřzytki řzeřć nã
- 38: iedne křiegi zwielkã pracã y nakłãdem przepiřowãli. (*margin*) To ieřt przekłãd piřwřzy
70 tłumãczow drugi Akwilã/ Trzeći Symmachus/ czwarty Theodocyon/ Piãty y řzořty
nieznãiomy. 1. Kor. 14. (-)
- 39: A my
- 40: teraz y trzećiego nie przypuřzczãmy? Lãćinnicy teř (oprocř
- 41: Papieřã) iuř z Greki liczbã tłumãczow porownãli/
- 42: my zař
- 43: ubořřzymi we wřzytko zãwřdy być wolemy. Ano rozni tłu-
- 44: mãcze rozny pořzytek chwale Bořey czynia/ gdy ieden to le-
- 45: piey/ a drugi ono obãczył/ y wypiřãł. Rozne řã dãry duchã ř.
- 46: iednemu to/ drugiemu owo/ Bog ob-iãwia. Duchowie pro-
- 47: rokow/ mowi Apořtoł/ prorokom mãia być poddãni.

Przedmowa

- 1: A czemu też tak o duchoch tłumaczow mowić niemamy?
- 2: Ale iuz też czytelniku y náfzemu fię przedsięwzięciu przypatrz
- 3: ktoregośmy fię przy tem tłumáczeniu trzymáli. Naprzod
- 4: wiedz o tem/ żeśmy oto wśiłowali/ ábychmy nic nie przyczyni-
- 5: niáli/
- 6: áni vmnieyszáli/ ále żebychmy słowo słowem wyrázili.
- 7: Bo acz takie tłumáczenie póspolícíe superftycią/ lub zbytnim
- 8: do słow przywíezowaniem zową/ wízakże nas sam Bog tak o
- 9: wey Superftycyi vczy/ gdzie tak mowi/ nieprzyczynisz kniem^v
- 10: áni wybáwisz od niego. (*marg*) Moi. 13. przyp. 30. (-)
- 11: Także y Solomon przeftzrega nas mo
- 12: wíac/ wízelka powieść Boża (ieft) wypławiona/ tarcza wfa-
- 13: iącym w niem/ Nie przyczynisz ku słowom iego/ aby nie prze-
- 14: wiodł ná cię/ á byłbyś poiman. (*marg*) Mát. 5. (-)
- 15: Pan też Chrístus niechce/ á-
- 16: by y kryfká y namnieyfy bukftztab z zakonu miał zginąć.
- 17: A tak gdyby mi co inego przyfzło fię tłumaczyć/ nie lámeg^o
- 18: Bogá słowo/ tedybym mogł nie słowo słowem/ ále rzecz rze-
- 19: czą wyrázac/ ále tak ftráfzne powieści tłumáczac ochędoftwá
- 20: mowy fzukac/ niebezpieczna rzecz ieft.
- 21: Mamy ná wzor A-
- 22: poftoły święte/ iako oni vcziwie á wiernie písmo s. przywo
- 23: dzili wfoich liściech. rc. A teć fą przyczyny mego/ tak pro
- 24: ftego a grubego tłumáczenia/ to ieft/ zem fię tak bárzo słow
- 25: trzymał.
- 26: Wízakże iz mowá Hywreyfka ma swoie przyzwoi
- 27: tości/ że gdyby słowo słowem było przełożone/ nie iedno by
- 28: fnać nikt nierozumiał/ ale by co przeciwnego rozumiał/

- 29: y przeto musiałem niegdzie rzecz rzeczą/ nie licząc słow/ wyrá-
- 30: źać/ a przedię ná kraiu znaczyłem/ iáko włafnie ona rzecz
- 31: brzmi w Ebreyfskiem ięzyku. Zachowałem też to/ iż gdzieby
- 32: iakiego słowá wyrozumienie potrzebowáło/
- 33: ábo bybeznego
- 34: wnáłzem ięzyku być niemogło/ tedym ono słowo przyśádzáł/
- 35: ále ták/ że ie káždy może znáć. Bom ie owemi kryfkami okre-
- 36: śzáł/ ktore po Grecku/ parentheseses zowiemy.
- 37: A ták pámię-
- 38: tay ná to profzę czytelniku/ gdzie vyrzyłz teto parentheseses ()
- 39: ábys wiedziáł/ iż onego słowá/ albo y do kilka słow/ ktoreby
- 40: kolwiek nimi były okreśzone/ niemáłz w tekście Hywrey-
- 41: fkiem/ ábo iefli w Nowem testámencie/ tedy w Greckiem.
- 42: To też czytelniku chciey wiedzieć/ iżefmy nie iedno teg^o przy-
- 43: śtrzegáli/ áby káзде słowo włafnie było słowem wytłumáczo
- 44: ne ále náđ to/ áby one włafne słowá/ táz śpráwá/ áłbo tem-
- 45: że porzádkiem w náłzem tekście śzły/ którym wksięgach Hy
- 46: wreyfskich idá.
- 47: Acz lepak niegdzie nie mogło to ták iść/ á wřzak

strona: b4

do czytelniká

- 1: że to rzadko znaydziefz/ gdzieby inaczey było. Przeto káždy
- 2: z tąd báczyc może/ iż choćby infzego pożytku ztego náłzego
- 3: przekládu nie było/ tedyby przedię y tym iednym nie trzebá
- 4: gárdzić.
- 5: To iefł/ iż z niego práwie á dostátecznie może káždy
- 6: wiedzieć/ którym porzádkiem słowá w Hywreyfskich Bibli-
- 7: ach idá. Náđ to y tegośmy (ile z nas być mogło) przyśtrzegáli/
- 8: żebychmy słowá Hywreyfskie wřzędzie iednako tłumaczyli.
- 9: Co iefli gdzie znaydziefz roznice/ tedy tego nie może być wiele.

- 10: Mimo to wiedz/ iż gdzie ktore słowo/ álbo wirsz/ rozno tłu-
11: macze/ bądź żydowscy Rábinowie/ bądź ktorzy inni/ tłumá-
12: czą/ tedy takąwą niezgodę po ftronach znaczyliśmy.
13: **Oneg^o**
14: Iię też tu opuścić niezgodzi/ iż tu znajdziesz kilką słow no-
15: wych od nas zá niewolą wynálezionych. Iáko są/ Offiarnik
16: albo Offiárownik/ napłetek/ całopalenie/ To iest/ co infzy ka-
17: płanem zową to ia offiarnikiem.
18: To dla tego/ Bo gdy pro-
19: itak słysz o ktorem z onych świętych/ iáko o Sámuelu/ álbo
20: o Zácháriaszu/ áno go kápłanem zową/ tedy domnima/ że to
21: tacy kápłani byli/ iakowi teraz kapłani Rzymfcy/ gdyż są ro-
22: znieyfzy niż dzień z nocą. (*marg*) Koen słowo Hywreyfkie znaczy teg^o kto offiary
spráwuie/ ále od służenia ma imię. (-)
23: A tak wolałem Offiárnikami ony
24: święte Koeny zwác/ niż taki bład ftwierdzać. Wfzákże nie-
25: trudno to słowo y prostakom wyrozumieć. Bo iefli onego
26: słufznie pápiernikiem zowiemy/ kto papir robi á czemu też o
27: nego offiárnikiem nie nazwać/ kto offiary spráwował?
28: Co ia lepák napłetkiem zowę/ to póspolicie nie obrzezá-
29: niem zową/ ále bárzo nie krzeczy. Z oney to historyey możefz
30: wyrozumieć/ ktorą opifuie Rozdz. 18. pirwłych ksiąg Sá-
31: muelowych. Tám piŕze/ iż Saul máiąc waśń ná Dawidá y
32: chcąc go o gárdło przypráwić/ rofkazał mu ták mowić/
33: Krol
34: niepotrzebuie inego wiáná corce fwey/ ktorą chce dać zá cię/
35: chyba fta napłetkow. Pátrżayże/ iż Iię to słowo tu niezgodzi/
36: ktorym oni przekládáią/ to iest Nie obrzefká/ Bo támara pi-
37: ŕze/ iż Dawid iáchawfzy ná Pelifztymy wbił ich dwie ście mę-
38: żow y przyniosł iych nieobrzelki.

- 39: Ale á iákoż ie miał przynieść
40: nie obrzázawfzy? Iużci to musiały być obrzełki/ Lecż y obrze
41: łkami iych nielza názwać. Bo gdzie Bog rołkázuię Awráhá
42: mowi/ obrzezowác te to napłętki/ á iákoż ie názwać obrzełka
43: mi/ gdyż iefzcze nie były obrzázáne?
44: Bo łowo Hywreyłkie Ar
45: lá/ tákże Greckie Akrowiłtia/ y Láciniłkie praeputum/ nie od
46: rzázánia imię máiá/ przeto y náfze ma fię Etymologią/ z kto-
47: rymkolwiek ięzykiem z tych trzech zgádzać.

strona: b4v

Przedmowá

- 1: Cálópalenie inłzy tłumácze paloná offiará zowá/ ále nie
2: práwie y to krzczy/ bo kázda offiará bywála palona. iedno
3: wtem rozność byłá/ że inłze bydlę wżytko/ okrom tylko łko-
4: ry/ palono/ inłzego lepak bydlęciá tylko łoy palono.
5: to iefł/
6: gdy ie zá grzech/ álbo zá wyłtęp/ álbo/ dzięki czyniác za iakie
7: dobrodziełstwo czyniono. Przeto co po Hywreyłku Hola/ a
8: po Grecku Holákáwłton zowá/ tom ia zgadzaiác fię z Greki
9: názwał po Słowieńłku cálópaleniem.
10: A przecżbychmy nie mie
11: li v nich brác łow/ ponieważelmy z nich połzli/ y owłzem nic
12: ineg^o iedno Słowiánie iefłelmy? Aza lepiej inłzy czyniá/ kto
13: rzy swoiá rzeczą wżgárdziwłzy/ v Niemcow/ albo v Włó-
14: chow łow pożycziá?
15: Iako ná oko widzimy/ iż niektorzy wo
16: łá łwiecznik zwać z lichtarzem/ tło pawimentem/ miłóšierdzie
17: iáłmużná. rc. Zá czym náfz ięzyk on przed láty tak zacny
18: że go y łam Papięż zgánić nie śmiał/ bárzo z chodzi/ á Láciná
19: łub Włofzczyzná z Niemcżyzná moc v nas biorá/

20: ták iż
21: iuż v fądow ziemfkich ná poły po Lacinie/ á v fądow mieyfc-
22: kich ná poły po Niemiecku mowią. Co nie przeto mowię. że-
23: bych ięzykom ganił/ ále żebychmy fwoim włafnym a przy
24: rodzonym nie gárdzili. A ták iuż máfz tego przyczynę/ cze-
25: muřmy niektore fłowá nie zwyczajne kładli.
26: Co iefli ná tem
27: komu mało/ niechże mi powie/ czemu nam to nie ma być
28: wolne/ co innym narodom wolno? Zaiřte Ieronim piřze/ iż
29: oni 70 tłumacze/ ktorzy na żądanie krolá Aegyptřkiego Pto-
30: lomeuřa: zákon Boży z ięzyka Hywreyřkiego na Grecki prze
31: łożyli/
32: fłowo EWDOKIA wymyřlili/ żeby ono fłowo Hy-
33: wreyřkie RACON nim wyrázili/ Ciż y owo fłowo Apokáli
34: piřis wynálezli/ y Trichapton: V Lácinnikow lub v Rzymian
35: iż teř fłow przyczyniano/ á zwłafzczá gdy kto co z Greckiego
36: ięzyka przekłádał/ iáwno z Cicerona y z Quintilianá.
37: To teř
38: pewna/ iż onego fłowa Propitiatorium v żadnego Lácinfkie
39: go piřarzá nie náydzieřz/ á przedię ie tłumáczowi Lácinfkiem^v
40: wolno było zmyřlić/ y do Biblij włoczyć. řc. Y owřzem temi
41: czařy Sebeřtián Kářtálion przekłádaiąc Bibliá ná Lácinfki
42: ięzyk/
43: wymyřlił nowe fłowo Deafter to iefř Bożyřzcze/ álbo
44: bářwan. O onem zacnem męžu Mar. Lutherze powiedá-
45: iá y Sleydan piřze/ że ięzyk fwoy przyrodzony (pewnie wy-
46: náydowaniem niezwyčajnych fłow) wielce rozřzyrzył.
47: O Kářle wielkim Cefarzu/ hiřtorykowie řwiadczą/ iż gdy

- 1: ná on čás niemieli Niemcy czem zwác y miešięcy y wiatrow
2: tedy iym on wymyšlił nowe miáná. Lecź my ná opak po-
3: ftępuiemy. Pierwey bo mielišmy czym zwác wiatry/ iáko ftáre
4: księgi Słowieńskie/ ná oftátek rzeki/ miáftá y krainy
5: świadczą/ teraz tego wźzego niemamy/ ani znamy.
6: Ná o-
7: ftátek iešli fię nam nowych słow wynáydowác niegodziło/ a
8: przecź fię Brześkim tłumaczom godziło? Záište oni naprzod
9: poczęli vżywać owych słow załoźnicá/ nauźnicá/ ktorych y
10: ia vżywam/ poniewaź włáfnie ie z Lácińskich słow Concu-
11: bina á inauris wymyšlili.
12: A te ktorem ia też wynálazł
13: czemuby nie włáfnie były? Co fię tknie Polźczyzny żebyś y
14: o tem wiedział/ wiem iż naſzy Polacy poſpoliće oney krainy
15: mowy w pińaniu vżywaią/ zktorey kto rodem. Lecź ia nie-
16: trzymałem fię tego zwyczaiu/
17: Bo poniewaź fię to nie iedney
18: ktorey kráinie/ ábo powiátowi/ ále wźzem przekládáło/ przeto
19: też żadnemi włáfnóściami mow nie brákowališmy. Znay-
20: dziełz tu **řlowa** [!] wielgopolkie/ znajdziełz Krákwkie/ Má-
21: zowieckie/ Podláskie/ Sandomirskie/ á bez máła y Rułkié.
22: Głupštwo to iełt mowá iedney kráiny gardzić/ á drugiey
23: řlowká pod niebiołá wnošić/ czemu nie wźzech rádźzey ziem
24: naſzych řlow vżywamy/ gdyby iácy nie nazbyt grube były?
25: Zaišteby fię ták wrychle ięzyk náłz nieiáko rozřzerzyć mogł/
26: ktory iuź teráz bárzo zmáláł. (*marg*) O tem małz w Kronice/ Iź Pápieź łámym Słowiánom
dopušcił Ceremonie ſpráwować ięzykiem iych włáfnym/ to iełt náłzym.
-1: II Czytay Ieronimá ná 16. Roz: Ezech: Zás na liřt ku Gálátom. y Erázm: w przypíku: ná
1 rozđ: Efez: (-)
27: Włáfnie imioná męźow/ bia

- 28: łych głow/ miałt/ y innych rzeczy/ radbym był tak kładł iako
- 29: fię w księgach Hywreyfkich czytáią/ to iest miáłto Noego Noáchá/ miáłto Abráhámá/
Awráháma/ miáłto Moizelza
- 30: Mołzechá/ miáłto Ieruzalem Ierufzalaim/ rć:
- 31: Lecż rozumia-
- 32: łem temu żeby to proftakom przykro/ nie iedno dziwno/ by-
- 33: ło. A tak tego przyftrzegálem/ żeby otote imioná znáioime á
- 34: znácznieyfze tak iako zwycżay niešie były záchowáne/ zás nie
- 35: tak znaioime/ tak łą położone iako ie Zjadowie tuteczni piłzą y
- 36: czytáią/
- 37: iako łą Ach-aw/ Chyzkijahu/ Choryw/ Checron/ Cád
- 38: dok/ Cyion/ rć. miáłto tego co pośpolicie mowią y piłzą. A-
- 39: chab/ Ezechiałz/ Horeb/ Hezrom/ Sádok/ Sion. To też-
- 40: przytym czytelniku wiedz/ iż wśzytkich imion włafnych bądź
- 41: męłkie/ bądź niewieście/
- 42: bądź miałt/ álbo ziem/ álbo wśi/
- 43: álbo gor/ álbo rzek/ rć: wśzytkie á wśzytkie tak iák o náfze Pol
- 44: łkie ná końcu łchylam/ to iest/ iako Grámmátykowie mo-
- 45: wią deklinuię ie/ smiefzna bo rzecz iest y wątpliwa mowá

strona: cv

Przedmowá

- 1: bywa bez takiego deklinowania. (*marg*) Rozdz. 2. (-)
- 2: Wezm na wzor ono co v
- 3: Marká ś: wedle Brzełkich tłumáczow/ tak czytałz/ wyzrał
- 4: Lewi fyná Alfeufzowego/ rc. Záište ten kto tylko Polłką rzecz
- 5: mowi/ ináczey tych łłow rozumieć niemoże/ iedno iż nieiáki
- 6: człowiek/ ktoremu imię Lewi/ wyzrał iákiegości człowieka/
- 7: ktory był fynem Alfeufzowym.
- 8: Przeto áza nie dáleko lepiey
- 9: y włafniey było tak przełožyc/ A gdy szedł (Jezus) dáley/ vy-

- 10: rzał Lewiego łyna Alfeufzowego? Rozumiem temu/ z kąd
- 11: to uroflo/ atoli to oni miedzy nas wniešli/ ktorzy w łzkołach
- 12: vłlyfzawfzy/ omnia nomina Hebrea/ feu barbara/ esse in
- 13: declinabilia/ domnimáli/ ábyto ták było y w náfzem ięzyku/
- 14: Lecż náfz ięzyk dáleko ma infzy á rozny łpołob mowienia od
- 15: Lácinfkiego/ przeto też on kánon/ álbo práwidło/ niema nic
- 16: do náfzey rzeczy. rc. A ták nic nam do Lácinfkich reguł/
- 17: włzytkie łłowá by niewiem iákiego ięzyka/ my możemy y ma
- 18: my deklinowác/
- 19: to iest końcá iych náchylác/ onego łłowá ły-
- 20: lab przyczyniáiąc/ álbo oštáneczną odmieniáiąc. Bo bez ták-
- 21: kiego náchylánia nie może być znáczna (iáko łię iuż rzekło)
- 22: mowá náfza/ iakoś też tego y wzor w Brzełkiey Biblij ná o-
- 23: ko baczył/ á teraz ielzcie w Krakowłkiey obácż.
- 24: Ták tám-
- 25: małż w pirwłzych księg. Moiż. ná początku iakmiarz Rozd.
- 26: 27. Y wezwál Ezau łyná łwego łtárłzego/ á rzekł do niego/
- 27: Y tego inaczey rozumieć nielza/ iedno iż Ezaw/ wezwál do
- 28: łiebie łyná łwego/ ále nie to piłze Moiżelz/
- 29: y owłzem to on dá-
- 30: ie znác/ że Ezawá/ álbo rádłzey Heława wezwál Izáhak. Y
- 31: dwie rázem tu omyłki/ popełniaią tłumácze/ iedna iż Ezaw-
- 32: trzemá łyllábámi piłżá/ druga iż tego łłowá nie náchyláią ál-
- 33: bo nie deklinuią/ Bo ácz ták łacinnicy piłżá Ełau/ ále to dla
- 34: niedoštátku dziáláią/
- 35: to iest iż W litery niemáią/ przeto miá
- 36: łto niey V piłżá/ włzákże ták czytáią iáko gdyby Polak Ezaw
- 37: czytał. Przypátrżze łię ielłi to imię Eław nie tegoż łpołobu
- 38: iest/ iáko v nas Stánisław/ Waclaw/ Iárołław/ rc:
- 39: Iáko prze

- 40: to nie mowimy/ wezwał ociec Stánisław/ álbo Waclaw fy-
- 41: na fweg^o/ ále wezwał ociec Stánisławá fyná fweg^o/ ták teź ma
- 42: my mowić. Wezwał Izáhák Heławá fyná fwego. Tákże y o
- 43: no támże v Moizelzá w Rozdz: 2 wtorych kfiąg/ niewiedzieć
- 44: co iest/ gǳie ták tenże przekłada/
- 45: Wziął łobie (Moizelz)
- 46: Seforę za żonę. Ona mu porodziła fyná/ ktorego názwał
- 47: Gerfon. Drugiego porodziła/ ktorego nazwał Eliezer rć. Tu

strona: c2

do czytelniká

- 1: fię nic innego znaczy/ iedno iż fynowi Moizelzowemu pirw-
- 2: szemu/ dał imie iakiści Gerfon/
- 3: á drugiemu Eliezer. Ano nie
- 4: Eliezer/ áni Gerfon/ názwał imioná onym fynom/ lecz łam
- 5: Moizelz názwał pirworodnego fyná Gerłzomem/ á wtorego
- 6: Elihezerem.
- 7: O Rozdziałech teź czytelniku na krotce rácz wiedzieć/ Na-
- 8: przod iże Krákwłki tłumácź Cáputámi/ á Brzełscy Ka-
- 9: pitulámi zowá/
- 10: to mi fię by namniey niepodobáło. Bo Ka-
- 11: pitulá/ łą kfiężá kánonicy/ Caput lepak iest słowo łacínłkie/
- 12: A ták wolałem ie Rozdziałámi zwác/ acźciby y ná tem nic/
- 13: choćbychmy ie z Greki y z Łacíniki głowámi zwáli.
- 14: Druga
- 15: znajdzieł tu w tem náfzem tłumáczeniu niemáło tákich roz
- 16: działów/ ktore fię nie tam záczynáią/ iáko w inych Bibliach
- 17: tego dałcibym tu dołtáteczną łprawę/ áleby fię przedłużyło/
- 18: teraz na tem przełtań/ iż fię to nie beź wielkich przyczyn złtá-
- 19: ło.
- 20: A ktemu y to wiedz/ źem ich máło wedle fwego zdánia od

21: mieniął/ lecz nawięcey ná przeštrogí ludží vczonych/ iáko E-
22: rázmá/ Lutherá/ Kálwiná/ Káftaliona/ Bezy/ y inych tako
23: wych/ vczyniém to mufiál.
24: A to mařz o Kfięgach řtarego
25: przymierza/ bo o nowem teřtámenćie inřzego cřafu (ieřli nas
26: Bog záchowa) dořtátecznáć řprawę dámy.
27: Go řię tknie kfiąg/ ktore Apokryfami/ to ieřt kryiomemi/
28: zowá/ około tych áczem nie ták dálece/ iáko około gruntow/
29: nych prácował/
30: wřákřem ie z pilnořciá przeizrzał/ á wedle
31: Grecřkich křięg (Melánthonowego wydania) cřzego było
32: potrzebá/ popráwiłem. Bo ma řię prawdá mowić/ że oni mi-
33: li Brzeřcy tłumáczę/ ácz w Grecřkim ięzyku nie ládá iako by-
34: li včeni/ wřákře znać to po iych przekładźie/ iż cudzemi oczy-
35: má pátrzyli.
36: A iż prawdę mowię/ doznářz tego z wierřzyká/
37: 7. Rozdz. 8. křięg ktore mądrořciá zowá Tak iy po Grecřku
38: nápiřano. Kae ei dykaeofynin/ agapa tys/ hy poni tawtys
39: eiřyn aretae. To oni ták przełóżyli Ieřli kto miłuię řpráwie-
40: dliwořć/ iego prace řá cnotliwe.
41: Iákoby rzekli/ onego cřło-
42: wieka řá prace cnotliwe/ ktory miłuię řpráwiedliwořć. Ale
43: Grecřkie řłowá dáleko inřzá rzecř brzmiá/ to ieřt wlářnie prze-
44: kładaiać. A ieřli kto řpráwiedliwořć miłuię/ prace tey řá cno-
45: ty.
46: Oni miářto tey nápiřali iego/ iakoby teřz z męřa niewiařtę
47: vczynili. Patrzałyře co ie omyliło/ átołi łacińřkie řłowo Huius/
48: Bo ieřt tak nieznáczne/ iż řię zgodźi nim mowić/ iáko o męřu

ták y

Przedmowa

- 1: tak y o niewieście.
- 2: Lecż Grecſkie ſłowo tawtys/ nikomu fię
- 3: nie zgodzi/ iedno biálej głowie/ a tem rzeczam o ktorých ták
- 4: mowiemy/ iáko o niewiáftach. Bo gdyby fię to o mężu tu rozu-
- 5: miało/ tedyby nie tawtys/ ále áwtu napiáno.
- 6: A toć to
- 7: ieft comći wyżſzey obiecáł czytelniku/ pokázáz iż z Lácińſkiego
- 8: przekładáli. A nierozumiey żeby tylko ták Apokryfa przeklá
- 9: dáli/ Veyzrzy iácy do 18. Rozdz: wtorych kfiąg Moizeſzo-
- 10: wych/ Ták tám wtory y trzeći wirſz przełożyli/ y Krakowczy
- 11: cy/ y Brzeſćianie.
- 12: Wziął z ſobą (Ietro) żonę Moizeſzowę/
- 13: ktorą on był odeſłał/ y dwu ſynow iego rć. Tu téż kázdy ná o
- 14: ko widzi/ iż nie z Hywreyſkiego (iáko w tytule Biblij piſzą)
- 15: ále z Lácińſkiego przekładáli.
- 16: Bo ták to ná lácińſki ięzyk prze
- 17: łożono/ Tultique Ithro focer Moſis Sephoram (álbo Sip
- 18: poram) vxorem Moſis/ poſtquam romiferat eam/ et duos
- 19: filios eius. Dobrze to przekładaią/ ále náſzych Brzeſćian ſłow
- 20: ko Eius bárzo omyliło. Bo Eius znaczy y iego y iey/
- 21: Lecż
- 22: w piſmie Hywreyſkiem znaczne ľą affixa (iako ie zową) ma-
- 23: ſculiná/ znaczne też affixa foemininá. Tu zaiſte ieft affixum
- 24: foeminum. Bo nie piſze Banaw/ ále Baneiah/ to ieft/ nie
- 25: piſze tu/ Wziął Ithro ſyny iego/ ale ſyny iey.
- 26: Częſto fię im te-
- 27: go bárzo tráfia y wprzekładaniu kfiąg ſtárego przymierza/ iá
- 28: ko maľz v Ezaiaľzá w Rozdziále 60. rć: Bo tám mowią iáko o
- 29: mężczyźnie/ gdyż Iľaiaľz iako o niewieście mowi przez wſzy-

- 30: tek rozdział/ ale się do Apokryf nawróćmy.
- 31: Wtychże księgach Mądrości w Rozdziale ośtánecznem w
- 32: wirfzu 18. ták przełożyli. Ziemskie rzeczy odmieniały się w wo
- 33: dne/ a pływaiące odmieniały się wziemę. Y tu się dziecinnie
- 34: tákże z Lacińskiego omylili/ nie weyzzawfzy do zrzodeł Grec-
- 35: fkich.
- 36: Bo Lácinnicy ták przekłádaią.
- 37: Et natántia tanfibant in terram. Bo to poniekađ rzecz wątpliwa/ ponie-
- 38: waż in terram/ może się przełożyć/ álbo ná ziemię/ álbo wzie-
- 39: mię. Lecż gdyby byli weyzzeli do Grecskiego/ fńadnieby by-
- 40: li obaczyli/ iż nielza przełożyć wziemę/ ále tylko ná ziemię/
- 41: áby
- 42: się ták rozumiało/ iż rzeczy/ álbo zwierzętá pływaiące/ wy-
- 43: chodziły ná ziemię. Bo w Grecskim nie piśze/ eis tyn gin/ ále
- 44: epitys gis. A ktemu y fłowo Metowaenen/ niemoże znáczjć
- 45: odmieniały się/ ále włáfnie występowały álbo wyláziły/ lub
- 46: wyprowadzály się ná ziemię.
- 47: Ieśt tákowych omyłek barzo wiele/ ták iż nigdybym temu nie wierzył/ żeby ták oni ludzie

strona: c3

do czytelniká

- 1: vczeni mieli się mylić/ gdybym sam tego nie doznał. Ktoby
- 2: temu nie wierzył/ niech czytá Siráchá Rozdział 21 wirfz 27.
- 3: y wirfz 32.
- 4: Indzie nie włáfnie/ indzie nie krzeczy/ indzie prze
- 5: stępowáli/ iáko w Rozdziale 37. w wirfzu 9. Indzie wąpli-
- 6: wie położyli/ iáko w Rozdziale 30. w wirfzu 20. Indzie po
- 7: Niemiecku/ iako o Zuzánnie w wierfzu 44. wysłuchał głósu
- 8: iey. Indzie też po Lácinie iáko w księgach Machábeyfkich 1
- 9: Rozdz: 9. w wirfzu 52.
- 10: y miásto Bethfúram opráwił/ miásto

- 11: tego co było nápiřác/ y miałto Bethfurę oprowił/ Támze w
12: wirřzu 14. zořtáli w Bethfuram. Ono ofobliwá w 1 Mácha:
13: 16. w wirřzu 2 Iřráel bywáło wybáwione. Wiem że w-ięzy-
14: ku Hywreyřkiem/ to řłowo Izrael/ gdy znaczy ziemię Izra-
15: elřką/ tedy bywa ták oniem mowá/ iáko o niewieřcie/ albo o
16: ziemi (in foeminino)
17: ále żeby teř oniem ták mowić/ iáko o by
18: dlęćiu/ álbo iako o dziećięćiu (in neutro) tego iefzcze nigdy
19: nieřłychałem v Polakow. Ale iř fię w ob-iawianiu cudzych
20: vřterkow (iákom wyřřzey mowil) niekocham/ przeto rad
21: ná ten čás dam innem omyřkam pokoy/
22: to lepak dla dwu
23: przyczyn przypomniećiem muřiał. Naprzod aby ři nářzy (kto
24: rzy iefzcze řá żywi) Brzeřcy řłumáćze/ tego řwego przekłádu
25: poprawili/ á druga/ iákom y przedtem rzeřł/ aby fię ci moi
26: řprzećiwniczy/ co moię pracę/ iefzcze/ iey nie doznawřzy/ řzczy-
27: pią/ á zá niepotrzebną ořádzáią/ obaczyli.
28: Niech rádniey ta-
29: kowi omyřki moie poznáćyřwřzy/ mnie ie pokařą/ á ia/ będzie
30: li co zdrořneg^o/ zchećią popráwię/ álbo wřdy iaką przeřtroęę
31: vczynię y wypuřzczę/ á iym zá pracę y za dobrodziejřtwo ta-
32: kie/ řzczyrre (da Bog) podziękuie.
33: Ieřt bowiem to rzecz pew-
34: na/ iř kářdy człowiek řnádnie fię bárzo omyřa/ y owřzem nie
35: podobieřstwo żebym fię y ia omyřić wczem niemiał/ gdyř wi-
36: dzimy ná oko/ iako fię bárzo y wielcy á mądrzy ludzie potyká-
37: ią. A cořz ia prořtak y nieuk niemiałřym fię wřák wielkiey á
38: trudney rzeřzy omyřić/ řpotknáć/ y vpařć?
39: A zwłářczá iř fię
40: to wřzytko zárázem y przekłádało y drukowáło. Bo czeřtego

- 41: pomykania/ álbo powlęczania/ chorob/ y innych krzyżow/
42: ktoremi mię Bog (wtey pracy) nówiedzác raczył/ nie wípo
43: minam/ ktore mi iednák niemáło do tego przełzkadzály.
44: A tak o kázdem pobożnem tufzę/ iż gdzieby się co zdrożnego
45: znáchodziło/ nie będzie mi mieć zá złe/ ále mię bráterfkie prze
46: ítrzeże/ álbo íam znowu przełóży y popráwi/ częgo nie tylko

strona: c3v

Przedmowá

- 1: mu zayrzeć niebęde/ álebym y owízem z tego Boga nie leda
2: iako chwalił.
3: A poniewáz to ták íeft/ poniewáz o przełtrze
4: żenie żądam/ a pod ítrofowánie íię kázdemu/ bądź bratu/
5: bądź nie brátu/ bądź przyiacielowi/ bądź íprzeciwnikowi
6: poddawam/ przeczżebych miał być ztákiem vniżeniem/ ál-
7: bo wzgárdzon/ álbo ná zęby bran?
8: Acz mnie tu nie o moię nędzną oíobę/ ále tylko o tę pracę áby íey ku
9: ízkodzie chwały Bożey nie hydzone/ idzie. Mnie/ iako kto raczy/ niech íądzi/
10: y ízacuie/ odpufzczam kázdemu ízczyrze przed Bogiem/ ále
11: rzeczy dobrej zá złą oíadzác/ niech íię kázdy oítrzega/ ponie
12: wáz nápiíano. Biádá (tym) ktorzy názywáią złem dobre
13: á dobrem złe.
14: Páná Bogá próżę/ áby tę moię íákákolwiek
15: pracę ku chwale íwey y íyna íwego miłego/ a Zborowi íwe
16: mu íwiętemu ku zbudowánium y rozłzerzeniu obroćić ra-
17: czył/ á wízech nas fercá od wízelakich nienawiści/ gnie-
18: wow/ y zaiątrzeniá/ oczyściwízy/ áby íe Duchem S.
19: oświecał/ y przeciw bronam piekielnem/ zmacniál/
20: íákobychmy wízytcy chwałę y prawdę íego S.
21: á nie íiebie/ áni íwoie chwály/ mi-
22: łowáli/ Amen

23: Amen.

24: Piřano w Zeřławiu Litewskiem/ Mieřiacá Máia 7 dnia

25: Roku od nárózenia Syná Bożego

26: 1572.

strona: c4

1: Do tegoż Czytelniká o przypiskoch y o

2: omyłkách/ obmowá.

3: Vmyřlilifmy byli Czytelniku łáfkáwy/ dla twe-

4: go pożytku/

5: to ieřt/ dla řnádnieyřzego niektorych

6: mieyřc w piřmie S. trudnieyřzych/ poięcia y wyro-

7: zumienia/ krotkie przypifki (co Laćinnicy Anno

8: tátiami zowá) ná końcu tych Biblij/ przydác.

9: Lecź

10: řię to prze niektore zawády zwieřć niemogło/ Prze

11: to gdzie ná kraioch tych křiąg obaczyřz/ áno cię do

12: tychto przypifkow/ lub do Annotacyi odřyláia/ te-

13: dy ich iuź nie řzukay/ ále rádřzey Páná Bogá proř

14: áby nam do tego pomoc á błogořłáwić raczył/ ia-

15: kobychmy tobie takowe przypifki.

16: w ořbliwych

17: křiąžkach dořkonáľze niź tu być miały/ podáli.

18: Naydzieř teź tu (á zwłářczá w Nowego przy-

19: mierza křięgach/ y w Moizeřzu, niemáło omyłek/

20: prořę nie trwoź řię/ bo mařz popráwę máło nie

21: wřzytkich ná końcu/ ále y owřzem ztámtąd pirwey

22: ie řobie nápraw/ toź dopiro z Panem Bogiem

23: czytay/ a báďz łáfkáwy/ y prace na-

24: řzey wdzięcznie vřyway.

25: Amen.

- 26: Porządek ksiąg ftárego Przymierza z
- 27: liczbą/ ktora vkázuie/ na ktorem fię liście ktore
- 28: kfięgi poczynaia.
- 29: 1. Moizefzowe Kfięgi
- 30: poczynaia fię ná liście 1,
- 31: 2. Moizefzowe ná 30.
- 32: 3 Moiezezowe 54.
- 33: 4 Moizefzowe 72.
- 34: 5 Moizefzowe 96.
- 35: Jehofzua lub Iozue
- 36: ná liście 117.
- 37: Sędziowie lub Szof-
- 38: tym/ ná liście 132.
- 39: Ruth 146.
- 40: 1. Sámuelowe Kfięgi
- 41: na liście 148.
- 42: 2. Samuelowe 167.
- 43: 1. Krolewfkie 183.
- 44: 2 Krolewfkie 201 1. Księgi Kronik 219
- 45: 2. Kfięgi Kronik 236
- 46: Hezrafz 257.
- 47: Nechem-iafz 264.
- 48: Efther 272.
- 49: Iow albo Iob. 277.
- 50: Chwały lub Pfałterz
- 51: ná liście 291.
- 52: Przypowieści Solo-
- 53: monowe 726. (szp. II,) Koheleth Solomo
- 54: now ná liście. 339.
- 55: Pieśń Solomonowa

- 56: ná liście 343.
57: Izáiafz na liście 345.
58: Ieremiafzowo proroc-
59: two ná liście 373.
60: Nárzekania tegoż 405.
61: Ezechiel 407.
62: Daniel 436.
63: Hozeafz 445
64: Ioel 449
65: Hamos 450.
66: Howa-diach albo Abdy
67: afz ná liście 453.
68: Ionafz 454. Micheafz 455
69: Naum 457.
70: Habauk álbo Cháwá-
71: kuk na liście 458.
72: Zofoniafz 459.
73: Chágáy albo Haggeufz
74: na liście 461.
75: Zacháryafz 462.
76: Maláchiafz 466.

strona: 1

Lift I

ksiega: Pierwŕze księgi Moi-

1: żefzowe/ Berefzyt/ To ieft

2: w początku.(*marg*) Ten ieft obyczay v hebreow/ iż księgi/ álbo od pierwŕzego łłowá/ álbo od teg^o ktory ie piŕał názywáią. (-)

rozdzial:

werset: NAprzod ftwo-

3: rzył Bog niebo

4: y ziemię.(*margin*) Wł: w początku stworzył Bog/ albo Elchym. Ale to obyczaj mowy Ereyfskiej. (-) 2 A zie-

5: miá była gruba y

6: prożna/ y ciemność (była) po obli-

7: czu odchláni/ á duch Boży po-

8: wiewał po obliczu wod.(*margin*) albo wiátr Boży rufzał fię. (-)

rozdział: 1

werset: 3 Y

9: rzekł Bog: Niech będzie swiá-

10: tłość/ y była swiátłość.

werset: 4 Y vy-

11: rzał Bog swiátłość iż dobra/ y

12: przedzielił Bog między swiátło-

13: ściá á między ciemnością.

werset: 5 Y

14: názwał Bog swiátłość/ dniem/ á

15: ciemność nazwał nocá/ y był wie-

16: czor/ był też zaránek/ dzień pier-

17: wízy.

werset: 6 Y rzekł Bog: niech będzie

18: powietrzé w pośrodku wod/ y

19: niech będzie przedziałem mie-

20: dzy wodámi á wodámi(*margin*) Iáko słowo Rákia przekládáią/ czytaj w Annotacych ná końcu kfiąg. (-)

werset: 7 Y vczy-

21: nił Bog powietrze/ y przedzielił

22: między wodámi/ ktore pod po-

23: wietrzem/ y między wodámi/ kto-

24: re nád powietrzem/ y było ták.

werset: 8 Y názwał Bog powietrze nie-

25: bem. Y był wieczor był też zá-

26: ránek/ dzień wtory. (*marg*) wł. y był zaránek (álbo y było ráno) dzień ten á ten.

-1: Także y niżej włąędy á tu fię znaczy iż fię dzień cały od wieczora poczyrna (-)

werset: 9 Y rzekł

27: Bog: niech fię zbiorą wody (co)

28: pod niebem ná mieyfce iedno/ á-

29: by widzieć fucho.

strona: 1a

werset: 10. Y było ták.

1: Y názwał Bog fucho/ ziemią/ á

2: zebranie wod názwał morzem.

3: Y vyrzał Bog iż dobrze.

werset: 11. Y

4: rzekł Bog niech zrodzi ziemiá trá-

5: wę (y) ziele płodzące nafienie/ (y)

6: drzewo płodne czyniące owoc we-

7: dle rodzáiu fwego/ ktore by miá-

8: ło nafienie fwe włobie ná ziemi/

9: y było ták.

werset: 12 Y zrodziła ziemiá

10: trawę (á) ziele płodzące nafienie

strona: 1b

1: wedle rodzáiu fwego/ y drzewo

2: płodne/ ktore w łobie ma nafienie

3: fwoie wedle rodzáiu fwego/ y

4: vyrzał Boż iż dobrze.

werset: 13. Y był

5: wieczor był też zaránek/ dzień trze-

6: ci.

werset: 14. Y rzekł Bog:(*marg*) wł. Niech będzie światła/ ále y tego nász ięzyk nie cierpi.

(-)- Niech będą

7: światła ná powietrzu niebie-

8: łkiem áby przedzielenie

9: (czyniły)

10: między dniem y między nocą/

11: y

12: niech będą dla - znakow y dla pe-

13: wnych czasow y dla dni/ y lat.(*marg*) -wł- znakom/ y wroczyłym czasom/ y dniom/ y
latam. Albo też tak. Niech będą znakami/ y dniami. rć. (-)

werset: 15. Y niech będą światły ná po-

14: wietrzu niebieskiem/ áby świeciły

15: ná ziemię: y było tak.

werset: 16. Y vczynił

16: Bog dwie świetle wielkie/ swiá-

17: ło wietfze dla rządzenia dniá/ á

18: światło mnieyfze dla rządzenia

19: nocy/ y gwiazdy (vczynił).

werset: 17. Y po-

20: łożył ie Bog ná powietrzu niebie-

21: łkiem áby świeciły ná ziemię:

werset: 18. Y

22: áby rządziły dniem y nocą/ y prze-

23: dzielály między światłem y mie-

24: dzy ciemnością: y vyrzał Bog iż

25: dobrze.

werset: 19. Y był wieczor był też

26: zaránek dzień czwarty.

werset: 20. Y rzekł

27: Bog: niech płodzą wody płod du-

28: szą żywiący y ptáctwá latające

29: nád ziemią po powietrzu niebie-

30: łkim.(*margin*) -wł. po obliczu powietrza rć. Ale to obyczaj mowy Ewrejskiej. (-)

werset: 21. Y stworzył Bog wielory

31: by wielkie/ y wszelką dużą żywią-

32: cą/ rufzającą się/ którą spłodziły

33: wody wedle rodzaju ich/ wszel-

34: kie ptáctwo skrzydłałe wedle ro-

35: działy *ieg*^o: y wyrzał Bog iż dobrze.

werset: 22. Y błogosławił ie Bog rzekąc:

36: płodźcie się/ y mnożcie się/ y ná-

37: pełniaycie wody w morzach: y

38: ptáctwo niech się mnoży ná ziemi.

werset: 23. Y był wieczor/ był też zaránek

39: dzień piąty.

werset: 29. Y ná-

40: zwał imię *ieg*^o Noem mówiąc

strona: 3c

Pierwsze księgi

Mojżeszowe.

1: ten nas pocieszy od roboty ná-

2: łzey/ y od trudu rąk naszych z zie-

3: mie/ którą przeklął Iehowá.(*margin*) wedle Iwrejskiego właśnie Noach nie Noe/ ále my
zwyczajowi y tu y indziej folgowali/ wykláda się Noach vspokoienie. (-)

werset: 30. Y

4: żył Lámech po spłodzeniu Noe-

5: go/ dziewięćdziesiąt pięć lat y

6: pięćset lat: y spłodził syny y córki.

werset: 31. Y było wśzech dni Lámecho-

7: wych siedm y siedmdziesiąt lat/ y

8: siedm set lat/ y vmárł.

werset: 32. A gdy

9: było Noemu pięć set lat/ y spłó-

10: dził Semá/ Chámá/ y Lafethá.(*marg*) -włas. A był Noách syn pięćset lat y spłodził Noách Szemá. rc. (-)

rozdział: 6.

werset: 1. A potym poczęli się lu-

11: dzie mnożyć ná ziemi/ á

12: corek się im národziło.(*marg*) - Y było że począł się człowiek mnożyć ná licu ziemi. (-)

werset: 2. Y wyrzeli synowie Bo

13: ży córki człowiecze że cudne były

14: y spoyłowáli sobie zá żony wśzy-

15: tkie ktore obráli.

werset: 3. Y rzekł Ie-

16: howa: Nie będzie się fwárzyć

17: duch moy w człowieku ná wieki/

18: gdyż też ieft ciało: lecz będą dni

19: iego/ fto y dwadzieścia lat.(*marg*) - Sto y dwadzieścia lát dáie Bog ku vpamiętaniu. (-)

werset: 4. O-

20: brzymowie byli ná ziemi we dni

21: ony: a też gdy weszli synowie Bo-

22: ży do corek człowieczych/ tedy ná-

23: rodziły im tych mocarzow kto

24: rzy od wieku (byli) mężowie sła-

25: wni.

werset: 5. Y wyrzał Iehowá że

26: wiele złości człowieczey ná ziemi

27: á kážda - dumá myfli fercá iego

28: tylko złość po wżytkie dni.(*marg*) Iwreyfkie słowo Iecer/ známionuie utworzenie álbo
vlepienie. (-)

werset: 6. Y

29: káiał fię Iehowá że vczynił czło

30: wieká ná ziemi/ y żáłował w fer-

31: cu fwem.

werset: 7. Y rzekł Iehowá wy-

32: gładzę człowieká/ ktoregom

33: łtworzył z obliczá ziemie/ od cz

34: łowieká aż do bydłęcia/ aż do gá-

35: dziny/ y aż do ptáctwá niebiefkie-

36: go: bo káię fię zem ie vczynił.

werset: 8. A(le) Noe znalazł łáfkę w oczu

37: Iehowy.(*marg*) Rozdział wtory wedle żydow Noách. (-)

werset: 9. Te (Ią) rozrodzenia

38: Noego. Noe mąż fprawiedliwy

39: dofkonáły był w wiekoch fwych/

40: przed Bogiem chodził Noe.

werset: 10. Y

41: fplodził Noe trzy fyny/ Semá

42: Chámá y Iaféthá.

werset: 11. Y fkáziłá

43: fię ziemiá przed obliczem Bo-

44: żym/ y nápełniłá fię ziemiá nie-

strona: 3d

1: fprawiedliwości.

werset: 12. A (ták) vy-

2: rzął Bog ziemię/ á oto fkáżona

3: była bo fkáziło (było) wżelkie ciáło drogę fwoię ná ziemi. (marg) -Słowo Iwreyfkie Chámás znaczy krzywdę y drapieřstwo. (-)

werset: 13. Y rzekł

4: Bog do Noego: koniec wżelkie-

5: mu ciáłu przyřzedł przed oblicze

6: moie: bo nápełniona ziemiá nie

7: řprawiedliwořci od oblicza ich: á

8: oto ia wytráćę ie z ziemiá.

werset: 14. Vczyń łobie řkrzynię z drzewa

9: - Goferowego: - przegrody po-

10: czyniřz (w) řkrzyni y ófmoliřz iá w-

11: nářz y znádworzá řmołá.(marg) - Zořtáwiło fię słowo hebreyfkie że ie roznie przekłádáią/ infzy cedřem infzy řofná/ infzy iodłá álbo řwierkiem. (-)(marg) - Iwreyfkie słowo Kinnin włáfnie znáćzy gniazdá. (-)

werset: 15. A ták iá vczyniřz: trzy řtá ło-

12: kiet (będzie) długořć řkrzynie/

13: piáći dzieřiáť łokiet řzerokořć iey/

14: á trzydzieřci łokiet - wyřokořć iey.

werset: 16. Okno vdziałáľz řkrzyni: á ná

15: łokćiu záwierzyľz ie v wierzchu:

16: y drzwi řkrzynie z boku iey vćzy

17: niľz: piętrá řpodnie/ wtore/ y trze-

18: ćie vczyniřz w niey.

werset: 17. A oto ia ná-

19: wodzę potop wodny ná ziemię/

20: ábym wytráćił wżelkie ciáło w-

21: ktorym (ieřt) duch żywotny pod

22: niebem: wŕzytko co ná ziemi/ po-

23: zdycha.

werset: 18. Y poŕtáwię przymie-

24: rze moje z tobą: y wnidziefz do

25: ŕkrzynie ty y ŕynowie twoi/ y żo-

26: ná twoiá/ y żony ŕynow twoich z

27: tobą.

werset: 19. Y z káżdego zwierzęcia

28: y z káżdego ciáła/ dwoie z káżde-

29: go (rodu) w wiedziefz do ŕkrzynie

30: dla przeżywienia z fobą: fámięc y

31: fámicá będą.

werset: 20. Z ptáŕtwá wedle

32: rodzáiu iego: y z bydłá wedle ro-

33: dzáiu iego/ zewŕzey gádziny ziem-

34: mney/ wedle rodzáiu iey/ dwoie z-

35: káżdego (rodzáiu) przyidzie do

36: ciębie/ áby żywo było záchowa-

37: no.

werset: 21. A ty nábieterzeŕz fobie wŕze-

38: go pokármu ktory iadáią/ y poło-

39: żyŕz v fiebie/ że będzie tobie y im

40: ŕtrawą.

werset: 22. Y vczyńiŕ Noe wŕzyt-

41: ko iáko mu roŕkazaŕ Bog/ tak v-

42: cżyńiŕ.

rozdział: 7.

werset: 1. Y Rzeŕł Iehowá do No-

43: ego/ wnidz ty y wŕzytek dom twoy do ŕkrzynie/ gdy

strona: 4a

Pierwsze księgi Moïżefzowe

- 1: zem cię wyrzał spráwiedliwego
2: przed obliczem moim w rodziú
3: tym.

rozdział: 11.

strona: 5d

werset: 11. Y żył Sem spłodziwzy Arfá-

strona: 6a

Pierwsze księgi Moïżefzowe. List. 6.

- 1: kízádá pięćset lat/ y spłodził syny
2: y corki.

werset: 12. Zaś Arfákízád żył pięć y

- 3: trzydzieści lat/ y spłodził Szelá
4: chá.

werset: 13. Y żył Arfákízád spłodzi-

- 5: wízy Szeláchá [!] trzy látá/ y cztery
6: ftá lat/ y spłodził syny y corki.

werset: 14. Zaś Szelách żył trzydzieści lat

- 7: y spłodził Hewerá.

werset: 15. Y żył Sze-

- 8: lach spłodziwzy Hewerá/ trzy látá y cztery ftá lat/ y spłodził syny
9: y corki.

werset: 16. Y żył Hewer cztery y

- 10: czterdzieści lat y spłodził Pelegá.

werset: 17. Y żył Hewer spłodziwzy Pele-

- 11: ga trzydzieści lat y cztery ftá lat:
12: y spłodził syny y corki.

werset: 18. Y żył Pe-

13: leg trzydzieści lat y śpłodził Re-

14: huá.

werset: 19. Y żył Peleg śpłodziwfzy

15: Rehuá dziewięć lat y dwie ście

16: lat/ y śpłodził fyny y cory.

werset: 20. Y żył

17: Rehu dwie lećie y trzydzieści/ y

18: śpłodził Serugá.

werset: 21. Y żył Rehu

19: śpłodziwfzy Serugá siedm lat y

20: dwieście lat/ y śpłodził fyny y cor-

21: ki.

werset: 22. Y żył Serug trzydzieści lat

22: y śpłodził Nachorá.

werset: 23. Y żył Se-

23: rug śpłodziwfzy Nachorá dwie-

24: ście lat y śpłodził fyny y Corki.

werset: 24. Y żył Nachor dziewięć y dwa-

25: dzi ściá lat/ y śpłodził Tháráchá.

werset: 25. Y żył Nachor śpłodziwfzy Thá-

26: ráchá dziewiętnáście lat/ y ńto lat

27: y śpłodził fyny y corki.

werset: 26. Y żył

28: Therách siedmdziefiąt lat y śpło-

29: dził - Awráamá/ Nachorá y Háráná.(*marg*) - Ták ma być czytano Awram nie Abram/
ponieważ Dageńz niemáfz. (-)

werset: 27. A te (ńa) rozrodzenia The-

30: ráchá: Therách śpłodził Abrámá/

31: Nachorá y Háráná: á Hárán s-

32: płodził Lotá.

werset: 28. Y vmárl Hárán

33: przed obliczem Theráchá oycá

34: íwego. wziemi národzenia íwe-

35: go w Vrze Cháldymfkim.(*marg*) Abo w ogniu Cháldeyfkiem. (-)

werset: 29. Y poięli Abram y Náchor fobie

36: żony: imię żenie Abrámo-

37: wey Sarái/: á imię żenie Nacho-

38: rowey/ Milkáh corká Haroná

39: oycá Milki y oycá Ílki.

werset: 30. A Była

40: Sarái niepłodna/ y nie miála

41: dzieci.(*marg*) Iozue: 24. Hebr: 9 Iudyt: 3. (-)

werset: 31. Y wziął Therách Abrá

42: má fyná íwego y Lotá fyná Há

43: ránowego fyná íwego fyná y

strona: 6b

1: Saraię niewiałtkę íwoię żonę A-

2: brámá fyná íwego/ y wyfzli po-

3: ípołu z Vrá Cháldym (fkiego) á

4: by fzli do ziemie Kánáhán (fkiey)

5: y przyfzli aż do Cháráná/ y miefz-

6: káli tám.

werset: 32. Y było dni Therácho

7: wych pięć lat y dwie ście lat/ y v-

8: márl Therách w Cháránie.

rozdział: 12. (*marg*) Trzeci rozdział wedle Zydow. Lech Lechá. Dzie: 7. (-)

werset: 1. Y rzekł Iehowá do A

9: brámá.
10: Idz łobie zzie-
11: mie twoiey/ y z rodu twe-
12: go: y z domu oyca twego
13: do ziemie ktorą vkażę tobie.

werset: 2. Y(marg) wł. y uczynię cię wnárod wielki álbo rádfzey narodem wielkim. Gálát:

3. (-)

14: rozmnożę cię w narod wielki/ y
15: vbłogosławię cię/ y rozwiemo-
16: żę imię twoie/ y będziez błogo-
17: sławieństwem.

werset: 3. Y vbłogosła-

18: wię błogosławiących cię/ á klną-
19: cego cię przeklne: y błogosławio-
20: ne będą w tobie wśzytkie plemio
21: ná ziemie.

werset: 4. Y poźedł Abram

22: iáko rzekł kniemu Iehowá: y po-
23: źedł z nim Lot:
24: A Abrámowi by-
25: ło pięć lat y siedmdziefiąt lat/ gdy
26: wyźedł z Cháraná.

werset: 5. Y wziął A

27: bram Seráię żonę swoię/ y Lotá
28: fyná brátá swego y wśzytkę maię
29: tność ktorą mieli/ y duźe(marg) Hebre. 11. Wł. ktore vczynili. (-)
30: kto-
31: rych nabyli w Cháranie.
32: y wyźli

33: áby ízli do ziemie Kánáhán-(íkíey)

34: y przyfzli do ziemie Kánáhán-

35: (íkíey).

werset: 6. Y przefzedł Abram

36: przez ziemię aż do mieyfcá Sze-

37: chemá(*marg*) Albo do dębu/ ieflibyś czytał Allon/ á nie Elon. (-)

38: do rowniny Moreha: á

39: Kenáhán tedy (iuż był) w ziemie.

werset: 7. Y vkázał fię Iehowá Abrámo-

40: wi y rzekł: nańieniu *twem*^v dam zie

41: mię tę: y zbudował tám ołtarz Ie

42: howie/ gdzie mu fię był vkazał.

werset: 8. A przeprowádziwfy fię zonąd

43: ná gorę ná wśchod Bethelowi/

44: rozbił namiot fwoy (máiąc) Beth-

45: el od záchodu/

46: á Háý od wścho-

47: du: y zbudował tám ołtarz Ieho

48: wie/ y wzywał imieniá Iehowy.

werset: 9. Y ciągnął Abram idąc y cią-

49: gnąc ku południu.

werset: 10. A był głód

50: wziemi/ y zftąpił Abram do

Pierwsze kńięgi

Moizefzowe.

strona: 6c

1: Mieraimá/ áby tám gościł:

rozdział: 17.

strona: 8c

Pierwsze księgi Moizelzowe

werset: 13. Obrzezaniem obrzezan

- 1: będzie w domu twym vrodzony
- 2: y kupiony za srebro twoie: y bę
- 3: dzie przymierze moje ná cieie
- 4: wálzem przymierzem wiecznym

werset: 14. A nie obrzezány męzczyzná kto-

- 5: ry nie obrzeże ciáá napłétku
- 6: fwego/ wygládzona będzie dufzá
- 7: oná z ludzi fwych/ (bo) przymierze
- 8: moje rozrużyá. (*margin*) Sarai kfenie moje Saráh kfieni. Mát. 1. (-)

werset: 15. Y rzekł Bog do Abráhámá:

- 9: Sarái zoná twoiá nie będzie zwa
- 10: ná imieniem Sarái/ ále Saráh

werset: 16. imię iey. Y vbłogosławię iá/

- 11: y nád to dam tobie z niey fyná:
- 12: v-
- 13: błogosławię iá y będzie (rozmno
- 14: zoná) w narody/ krolowie (wie-

werset: 17. la) ludzi z niey będą. Y padł Abráhám ná oblicze fwoie y rośmiał fię/ y rzekł

w fercu fwoim:

- 15: izali fynowi ftá lat vodi fię (fyn?) Izali y Saráh corká dzie-
- 16: wiądziefiąt lat vrodzi?

werset: 18. Y

- 17: rzekł Abráhám do Bogá. O gdy
- 18: by Iízmáchel żył przed tobą.

werset: 19. Y

- 19: rzekł Bog. Záiífte Saráh zoná
- 20: twoiá vrodzi tobie fyne y názo-

21: wiesz mu imię(*marg*) Niżey. 18. wł. Icchák ále ták náfzy iuż pospolicie/ zową/ iáko maż
w porządku/ wykłáda fię Icchák śmiech (-)

22: Izáhákiem/

23: y z-

24: mocnię przymierze moie z nim w

25: przymierze wieczne/ y znafieniem

26: iego po nim.

werset: 20]Lecz y o Iízmá-

27: holá wysłuchálem cię/ oto błogo

28: słáwiłem mu y rośpłodzi fię y ro

29: zmnożę go wielce bárzo/ dwána

30: ście kfiążąt śpłodzi/ y położę go

31: w národ wielki.

werset: 21]Lecz przymie-

32: rze podniofę z Izáákiem ktoreg°

33: vrodzi tobie Saráh o czáfie tym

34: w roku drugim.

werset: 22]Y przeštał mowić z nim/ y wstąpił Bog od Abrá

35: hámá.

werset: 23]Y wziął Abráhám I-

36: śzmáhelá fyna fwego y wżytkie w

37: dom^v vrodzone (niewolniki) y

38: kaźdeg° zá pieniądze kupionego/ káź-

39: dą męźczyznę z mężow domu A-

40: bráhámowego/ y obrzezał ciáło

41: napłetku ich wdzień on iáko

42: mu mowił Bog.

werset: 24]A Abráhámo

43: wi (było) dziewięcdziefiąt y die

44: więc [!]

45: lat gdy obrzezano ciało na-

strona: 8d

1: pletku ieg°.

werset: 25 Zás Ifzmáhelowi fy

2: nowi iego (było) trzynaście lat/

3: gdy obrzezán ná cieie napletku

4: íwego.

werset: 26 W on ifty dzień obrze-

5: zan Abráhám y Ifzmáhel fyn ie-

6: go.

werset: 27 I wízyfcy mężowie domu

7: ieg°/ w domu vrodzeni (niewolni

8: cy) y kupieni zá pieniądze z fynow

9: obcych obrzezáli fię po nim.

rozdział: 18. (*marg*) Rozdział 4. wedle żydow/ Waierá. Niżey 19. (-)

werset: 1 Y vkazał fię mu Iehowá

10: w rowninach Mám-

11: rego á on liedział we

12: drzwach [!] namiotu/ gdy

13: fię zágrzewał dzień.

**Hebr: 13. - Niektorzy przekládaią w dąbiu ále fię mylą
á oni iefzcze gorzey co padołem przekládaią. Czytay
o tym szerfzą ánotácii ná końcu kfiąg. Pfalm: 103.**

werset: 2 Y pod-

14: nioś oczy íwe/ y vyrzał áno trzey

15: mężowie ftoią wedle niego/ y vy-

16: rzał y biezał ná fpotkanie ich ze

17: drzwi namiotu/ y pokłonił fię do

18: ziemie.

werset: 3 Y rzekł: pánie

19: prószę ieflim znalazł kádkę w oczu

20: twych prószę niemijay służy tve-

21: go.

werset: 4 Niech przyniofą prószę tro-

22: chę wody y vmyiecie nogi wálze/

23: y poleżycie pod drzewem.

werset: 5 Y

24: przyniofę bochen chlebá/ że poši-

25: lićie ferce wálze/ á potym poydzie-

26: ćie/ bo dla teg^o záfzlićie do (mnie)

27: służy fwego/ y rzekli/ ták vczyn íá-

28: koś mowił.

werset: 6 Y pośpiefzył fię A-

29: bráhám do namiotu do Sáry/ y

30: rzekł: pośpiefz/ á trzy miárki bia-

31: łey mąki rofzczyń/ á nápiecz prza-

32: ínikow.

werset: 7 A do bydłá/ (íám) Abrá-

33: hám bieżał/ y wziął ćielę młode á

34: dobre/ y dał młodzińcowi/ y pręt-

35: ko ie zgotował.

werset: 8 Y wziął má-

36: słá y mleká y ćiel ktore był zgo-

37: tował/

38: y poftáwił - przed niemi/

39: íam też przed niemi ítał pod drze-

40: wem/ y iedli.(*marg*) - w Hebrey. przed licém ich. (-)

werset: 9 Y rzekłi do niego:

41: gdzie iest Saráh żoná twoiá? y

42: rzekł: oto w namiocie.(*marg*) Rzym: 9. (-)

werset: 10 Y rzekł: w-

43: racáiąc się wroce się do ciebie - we-

44: dle czáfu żywotá/ á oto fyn v Sa-

45: ry żony twej (będzie) á Saráh słu-

46: cháła we drzwiach namiotu/ kto-

47: ry był zá nim.(*marg*) - To mieyfce rozmaicie przekládáią y rozumieią/ niektorzy ták. (-)

werset: 11 Bo Abráhám y Sa-

48: ráh (byli) ftárzy (y) wefzli wedni y

strona: 9a

Pierwsze księgi

Moizéfzowe.

1: przeštał był Sarze zwyczay iáko

2: niewiaftam.(*marg*) wrocę się do ciebie roku przyszłego/ drudzy będąli żyw. infzy
fpełnienie ku czáfu porożenia żony twej.

-1: - w Hebrej: drogá. (-)

rozdział: 21

strona: 11a

werset: 23 A teras przyfięsz mi tu

1: ná Bogá/ - Iáko nie fklámáfz

2: mnie y fynowi moiemu/ y

3: wnu(k)owi moiemu/ (że) wedle miło-

4: fierdzia ktorem czynił ftobą/ y ty-

5: vczynifz zemną/ y z ziemią wkto-

6: reieś przebywał.(*marg*) W Hebrej: Iešli fklámáfz mi. (-)

werset: 24 Y rzekł Abrá-

7: hám: ia przyfiągę.

werset: 25 Tedy oćią-

- 8: żał Abráhám (ná) Awimelechá
9: o łtudn ią wodną/ którą gwałtem
10: odiełi niewolnicy Awimelo-
11: chowi.

werset: 26 Y rzekł Awimelech: nie

- 12: wiem ktho vczynił tę rzecz/ á ty
13: też nie oznaymiłeś mi. A teżem
14: nie słyfzał tylko dzifiefyżego dnia.

werset: 27 Y wziął Abráhám drobu y by-

- 15: dlá y dał Awimelechowi/ y vczy-
16: nili obá przymierze.

werset: 28 Y poftá-

- 17: wił Abráhám fiedmioro owiec z
18: drobu ołobno.

werset: 29 Y rzekł Awime-

- 19: lech do Abráhámá. ná co to fie-
20: dmioro owiec ktores poftawił o-
21: łobno?

werset: 30 Y rzekł: ifz fiedmioro

- 22: tych owiec wezmiesz z ręki moiey
23: aby mi były ná świádectwo/ zem
24: ia wykopał łrudnią tę.

werset: 31 Y dla te-

- 25: go to mieyłce názwano-Beer-
26: łzewá/ ifz tám obá przyłięgli.(*marg*) Beerłzewá łtudnia fiedmi. (-)

werset: 32 A vczyniwłzy przymierze w

- 27: Beerłzewie włtał Awimelech y
28: Fikol/ woiewodá woylká iego/ y

29: wrocili fię do ziemie Peliſtym-

30: ſkiey.

werset: 33 Y náfádził (Abráhám)

31: drzewia w Beerſzewie y wzywał

32: tám imieniá Iehowy Bogá wie-

33: cznego/ y chodził Abráhám wzie-

34: mi Peliſtymſkiey wiele dni.

rozdział: 22

werset: 1 Y Było po tych rze-

35: czach/ kuſił Bog Abrá-

36: hamá/ y rzekł do niego:

37: Abráhámie: y rzekł: o-

38: wom ia.

werset: 2 Y rzekł: wezmi teras

39: ſyná twego/ iedynego twego/ kto-

40: rego miłuięsz Izáháká/ á idz ſobie

41: do ziemie Moryiey y przynie-

42: ſięsz mi (go) tám całopalenim

43: ná iedney gorze/ którą vkażę to-

44: bie.

werset: 3 Y wſtał Abráhám na ſwi-

strona: 11b

1: tániu/ y ofiodłał oſlá ſwego/ y w-

2: ziął dwu młodzieńcu z ſobą/ y I-

3: záháká ſyná ſwego:

4: á nárąbaw-

5: ſzy drew do całopalenia/ wſtał y

6: ſzedł ná mieyſce o ktorym mu po-

7: wiedział Bog.

werset: 4] A dnia trzećie-

8: go podniosł Abrahám oczy swe

9: y wyrzał mieysce zdáleká.

werset: 5] Y

10: rzekł Abrahám do młodzieńcow

11: swych/

12: trwayćie tu łobie z osłem

13: á ia y młodzieniec poydziemy

14: tám/ á pomodlem się/ y wroćiem

15: się do was.

werset: 6] Y nábrał Abrá-

16: hám drew (do) całopalenia y ná-

17: kładł ná Izáháká syná swego: y

18: wziął wrękę swą ogień y nąz/ y

19: szli obá póspołu.

werset: 7] Y rzekł Izá-

20: hák do Abrahámá oycá swego/

21: mowiąc: oycze moy: y rzekł o-

22: wom ia synu moy: y rzekł owo

23: ogień y drwá/ á bydłę gdzie ná

24: całopalenie?

werset: 8] Y rzekł Abrahám

25: Bog opátrzy łobie bydłę ná całó-

26: palenie synu moy/ y szli obá po-

27: społu.

werset: 9] Y przyšli ná mieysce o

28: którym mu powiedział Bog/

29: y

30: zbudował tám Abrahám ołtarz/

31: y włożył drwá/ y związał Izáhá-

32: ká fyná fwego/ y włożył go ná oł-

33: tarz ná drwá.

werset: 10 Y ściagnął A-

34: bráham rękę swoię/ y wziął noż

35: áby zárzezał fyná fwego.

werset: 11 Y zá-

36: wołał nań ániół Iehowy z nie-

37: bios y rzekł: Abráhámie Abrá-

38: hámie j rzekł owom ia.

werset: 12 Y rzekł

39: nieściągay ręki twej ná Młó-

40: dzieńcá/ y nie czyní mu nic/ bom

41: teras doznał że fię ty boifz Bogá

42: y nie zfolgowałeś fynowi twemu

43: iedynemu twemu/ dla mnie.

werset: 13 Y podniósł Abráhám oczy fwe/

44: y vyrzał áno báran ná zádzie v-

45: wiąśł w gęstwinie zá rogífwe [!] / y

46: szedłzy Abráhám wziął báráná o-

47: nego/ y przyniosł go ná całopa-

48: lenie zá fyná fwego.

werset: 14 Y názwał

49: Abráhám imię mięyfcu [!] onemu/

50: Iehowá vyrzy: fkađ mowię y dzi-

51: fia ná gorze Iehowá vyrzy.

werset: 15 Y

52: wołał ániół Iehowin do Abrá-

53: háamá powtore zniebá.

rozdział: 25

werset: 6 Zás fynom za-

54: łożnic ktore miał Abráhám dał

55: Abráhám dáry y odpráwił ie od

strona: 13c

Pierwsze kłięgi

Moizefzowe.

1: Izáháká fyná fwego/ gdy iefzcze

2: był żyw/ ná włchod do ziemie - Ke-

3: demfkiey.(*marg*) - *Może przełożyć do ziemie włchodowej: bo kiedem wykłáda fie włchod słońcá. (-)*

werset: 7 A teć (fą) dni lat ży-

4: wotá Abráhámowego/ ktorych

5: żył/ fto lat/ y siedmdziefiąt lat/ y

6: pięć lat

werset: 8 Y fkonał y vmárl A-

7: bráhám wítárości dobrey/ ftáry

8: y pełen (dni) y przyłożon do ludzi

9: fwoich.

werset: 9 Y pogrzebli go I-

10: zahák y Iłmáel fynowie iego w-

11: iáfkini máchpeli/ ná polu Efro-

12: ná fyná Cochárowego chyteyczy-

13: ká/ ktore náprzeciwko Mámre-

14: mu.

werset: 10 Pole to kupił Abráhám v

15: fynow Chetowych/ á tám pogrze-

16: bion Abráhám y Saráh zoná ie-

17: go.(*marg*) - *Otym pátrz wyfzłzey w 23 w. 9. (-)*

werset: 11 Y było gdy vmárł Abrá-

18: hám/ y błogosławił Bog Izáhá-

19: ká fyná iego/ y mieżkał Izáhák

20: przy študni żywiącego widzące-

21: go mię.

werset: 12 Zaś te (fą) rodzaie I-

22: zmáelá fyná Abráhámowego/

23: ktorego vrodziłá Hágár Micrá-

24: imká niewolnicá Sarzyná Abrá-

25: hámowi.

werset: 13 A te (fą) imiona fy-

26: now Izmaelowych/ wedle imion

27: ich/ wedle plemion ich. Pierwo-

28: rodny Izmáelów Newáiech: zás

29: Kieda y Adbeel.

werset: 14 Y Miżma

30: y Dumah/ y Máfá/

werset: 15 Chádár/ y

31: Themah/ Ietur/ Nafíż/ y

32: Kiedmá.

werset: 16 Ci fą fynowie Izmáelowi/ j

33: te imioná ich/ po wsiach ich/ po

34: zámkach ich/ dwánaście kfiążąt

35: plemion ich.

werset: 17 Zaś te (fą) latá

36: życia Izmáelowego fto lat/ trzy-

37: dzieści lat/ y fiedm lat/ y fkonał y

38: vmárł/ y przyłożon do ludzi

39: fwoich.

werset: 18 Y mieżkáli od Cháwiły álz

40: do Szurá/ ktory (ieft) náprze-

41: ćiwko Micráimowi/ gdy idziesz

42: do Afzurá. przed obliczym wńzech

43: brátow fwych vmárł.(*margin*) Rozdział 6. wedle żyd: (-)

werset: 19 A te (fą)

44: rofpłodzenia Izaháká fyná Abrá-

45: hámowego/ Abráhám fpłodził

46: Izáháká.

werset: 20 Y było Izáhakowi

47: czterdzieści lat gdy poiął Rebe-

48: ką corę Bethuelá Arámfskiego/

49: z kráiny Arámfskiej/ fioftrę Iábá-

50: ná Arámfskiego sobie zá żonę.

strona: 13d

werset: 21 Y modlił się Izáhák Iehowie

1: zá żoną fwą ifz była niepłodna/

2: y vprofzony od niego Iehowá/ y

3: poczełá Rebeka żoná iego.

werset: 22 Y

4: tłukli się fynowie wżywocie iey/ y

5: rzekłá: iefli ták/ przecz ia (poftą-

6: piłam?) y poźlá pytać się do Ie

7: howy.

werset: 23 Y rzekł iey Iehowá:

8: dwa narodowie w żywocie twoim/

9: y dwoi łudzie zwnętrzności

10: twoich oddzielą się/ á lud nad

11: lud mocniejszy (będzie) á więfzy

12: zniewolon będzie młodźemu.

werset: 24 A gdy się spełniły dni tey áby

13: porodziła/ oto bliźniętá wżywo-

14: ćie iey.

werset: 25 Y wyźedł pierwfzy lifo-

15: wáty/ á był wśzytek iáko odzienie

16: kołmáty/ y názwáli imię iego E-

17: zaw.

werset: 26 Potym wyźedł brat iego/

18: á ręká iego trzymáá piętę Eza-

19: wowę/ y názwał imię iego Iáá-

20: kobem/ á Izáhákowi było łżeśc-

21: dziefiát lát/ gdy się ći rodzili.

werset: 27 Y vrofli młodzieńcy/

22: y był E-

23: zaw mąż - biegły w myśliſtwie y

24: oracź/ záś Iáákob był mąż pro-

25: łty miełzkáicy w namiećiech.(*marg*) - Włafnie tłumácząc: vmieiac myśliſtwo/ y mąż
połny (álbo polá) (-)

werset: 28 Y miłował Izáhák Ezáwá/

26: - bo zwierzynę iadał zmyśliſtwá [!]

27: iego: záś Rebeká miłowáá Iáá-

28: kobá.

werset: 29 Y vwárzył Iáákob po-

29: trawę/ y przyźedł Ezaw łpolá [!] á

30: był łpracowány.(*marg*) - Włafnie przekłádaiąc/ ifz w vćiech iego myśliſtwo (ábo
zwierzyná.) (-)

werset: 30 Y rzekł Ezaw

31: do Iáákobá: daymi ieść profzę/

32: - tey potrąwy czerwoney bom

33: Ípracowány/(*marg*) - Wedle *hebrej[k/ego [!]* z czerwoneg^ozczerwoneg^o tego. (-)

34: á ták názvano i-

35: mię iego - Edom.(*marg*) Edom wykłáda fię czerwony. (-)

werset: 31 Y rzekł Iáá-

36: kob przeday(że) mi dzifia pierwo-

37: rodzieńftwo twoie.

werset: 32 Y rzekł E-

38: zaw: oto iá wneth vmrę/ á ná

39: coż mi pierworodzieńftwo?

werset: 33 Y

40: rzekł Iáákob: przyfięsz mi dzifiá:

41: y przyfiągł mu/ y przedał pierwo-

42: rodzieńftwo fwoie Iáákobowi.(*marg*) - Hebrej: oto ia idę vmrzeć. (-)

werset: 34 A Iáákob dał Ezawowi chle

43: bá y wárzoney fczoczewice/ y iadł

44: y pił/ y wftál y pořzedł/ y wzgar-

45: dził Ezaw pierworodzieńftwem.

rozdział: 28

strona: 16a

Pierwřze kłięgi

Moizeřzowe.

werset: 19 Y názwał imię mieyřcu o-

1: nemu - Bethel/ áczkolwiek Luz

2: było imię (one) miáftá drzewiey(*marg*) - Bethel dwie Słowie ktore fię wykłádáią Dom Boży. (-)

werset: 20 Y obiecał Iáákob obiethnicę

3: mowiác: iefli będzie Bog zemną

4: á wřtrzeże mię ná drodze tey/ kto-

5: rą ia idę/ y da mi chleb ku iedze-

6: niu y odzienie ku obleczeniu.

werset: 21 Y (iefli) wrocę fię wpokoiu do

7: domu oycá mego/ tedy mi będzie

8: Iehowán Bogiem.

werset: 22 A kámień

9: ten ktorym poštawił ná znák/ bę-

10: dzie domem Bożym/ y wśyżthko

11: co mi dałz/ dziefięćinuiąc dam

12: dziefięćinę tobie.

rozdział: 29

werset: 1 Y poźzedł Iáakob no-

13: gámi śwemi/ y przyźedł

14: do ziemie fynow Kie-

15: demfkich. (*marg*) Właśnie przekłádáiąc. y podniosł Iáakob nogi fwe y przyźedł do ziemie fynow wřchodu (słonecznego.) (-)

werset: 2 Y vyrzał á-

16: no ťtudnia ná polu/ przy ktorey

17: leżały trzy ťtádá drobu/ bo zo-

18: ney [!] ťtudnie nápawano ťtádá:

19: á

20: był kámień wielki - ná wierřchu

21: ťtudnie. (*marg*) - Właśnie ná vřciech (ábo ná vřciu) ťtudnie. (-)

werset: 3 Y zebrały fię tám w-

22: ťzytkie ťtádá/ y odwałáli kámień

23: zwierřchu ťtudnie/ y napawáli

24: drob y pokłádáli kámień ná wie-

25: rřch ťtudnie ná mieyřce iego.

werset: 4 Y rzekł im Iáakob/ bráćia moi

26: ĩkãdeście wy? y rzekli: z Chárã-

27: ná ieftefmy.

werset: 5 Y rzekł im: znaćie

28: li Lábáná fyná Náchorowego? y

29: rzekli znamy.

werset: 6 Y rzekł im: - do

30: brzelifię ma? y rzekli: dobrze/ ono

31: Rachel corká iego idzie z ftãdem.(*marg*) Wlãśnie pokoyli mu y rzekli pokoy. (-)

werset: 7 Y rzekł: oto iefzcze dniã dofyć

32: y iefzcze nie czãs zãgãniãc doby-

33: tku/ nãpoyćie drob/ y fzedfzy pa-

34: śćie.

werset: 8 Y rzekli mu iemu niemożemy

35: álz fię zbiorã wlfzytkie ftãdã y

36: odeymã kãmieñ zwierfchu ftu-

37: dne/ y nãpoimy drob.

werset: 9 Iefzcze

38: on mowił znimi/ álz Rachel fzlã z

39: drobem ktory był oycã iey/ ktory

40: onã pasłã.

werset: 10 Y było/ fskoro vy-

41: rzał Iáákob Rachelę corkę Iã-

42: bãnã brátã mãtki fwey/ y ftãdo

43: Lábánã brátã mãtki fwey/ przy-

strona: 16b

1: ftãpił Iáákob y odwãlił kãmieñ

2: zwierfchu ftudnie/ y nãpoił ftãdo

3: Lábánã brátã mãtki fwey.

werset: 11 Y pocałował Iáákob Rachelę

4: y podniosł głos swoy y płakał.

werset: 12. Y oznaymił Iáakob Racheli

5: że brát oycá iey á ifz syn Rebeci/

6: j bieżála/ j opowiedziála ojcu swe-

7: mu.

werset: 13. Y było gdy wśłyżał Lá-

8: ban imię Iáakobá syná siołtry

9: swey/ przybieżał ná spotkanie ie-

10: go/ y obląpił go y pocałował y w-

11: prowadził go do domu swego/ á on

12: wypowiedział Lábánowi w-

13: sztykie te rzeczy.

werset: 14. Y rzekł mu Lá-

14: ban: záiłte kość moiá y cćiało mo-

15: ie (ieśteś) ty: y mieżkał z nim przez

16: miefiąc dni.

werset: 15. Y rzekł Lábán Iá-

17: ákobowi: czyli dla tego żeś mi

18: brát będziefz mi służyć dármo? o-

19: znaymi mi zaplátę twoię. Aby

20: ły v Lábáná dwie corki/ imię stár-

21: szey Leáh/ á imię młodszey Ra-

22: chel.

werset: 17. Lecz oczy Leiny były - sub-

23: tylne/ zaś Rachel była pięką k-

24: ształtem y pięknego poyrzenia.(*marg*) - Albo wedle. Rozmáicie słowo Hebreyskie rozni
tłumaczą. (-)

werset: 18. Y miłował Iáakob Rachelę/ y rzekł:

25: posłużą tobie siedm lath

26: dla Rachele corki twoiey młod-

27: łzey.

werset: 19. Y rzekł Lában: lepiey (ieft)

28: abym ią dał tobie niżeli bym ią

29: dał mężowi inłzemu: mieszkał ze

30: mną.

werset: 20. Y służył iáákob dla Ra-

31: chele siedm lat/ y były w oczu iego

32: iáko dni krotkie/ bo ią miło-

33: wał.

werset: 21. Y rzekł Iáákob do Lábá-

34: ná/ day żonę moię/ ponieważ wy-

35: pełniły fię dni moie/ że wnide do

36: niey.

werset: 22. Y zebrał Lában wśzytkie

37: męże oneg^o mieyfcá/ y vczynił vcż

38: tę.

werset: 23. Y był wieczor/ y wziął Le-

39: ię corkę fwoię/ y w wiodł do nie-

40: go/ y wżedł do niey (Iáákob).

werset: 24. Y dał iey Laban Zylpę niewol-

41: nicę fwoię/ Lei corce fwey nie-

42: wolnicą.

werset: 25. Y było poránu/ á oto

43: była Leáh/ y rzekł do Lábána/

44: czemuś mi to vczynił? izalim nie

45: zá Rachelę robił łtobą? y czemuś

46: mię ofzukał?

strona: 18c

werset: 55. Y wítał Lában

- 1: poránu y całował sýny swoie/ y
2: cory swoie/ y błogósláwił im/ y po-
3: źzedł y wrocił się Lában ná miey-
4: ńce swoie.

rozdział: 32

werset: 1. ZAs Iáákob źzedł drogą

- 5: swoią y ńpotkáli go ánioło-
6: wie Boży.

werset: 2. Y rzekł Iáákob

- 7: gdy ie vyrzał/ woyńko to
8: Boże y názwał imię mieyńcu one-
9: mu - Náchánáim.(*marg*) - To ieft dwá obozy. Rozdział 8 wedle żydow. (-)

werset: 3. Y posłał

- 10: Iáákob posły przed sobą do E-
11: zawá brátá ńwego do ziemie Se-
12: irńkiey/ ná pole Edomńkie.

werset: 4. Y ro-

- 13: ńkazał im mowiąc: Ták rzeczećie
14: pánu moiemu Rzewowi: ták mo-
15: wi niewolnik twoy Iáákob: v
16: Lábána pielgrzymowałem y
17: mieźzkałem áłz do tąd.

werset: 5. Y mam

- 18: byki/ y osły/ droby/ y niewolniki
19: y niewolnice/ y posłałem opowie-
20: dzieć pánu memu/ áby znalazł
21: ńáńkę w oczu twoich.

werset: 6. Y wroćili

- 22: fię posłowie do Iáákobá mo-
23: wiąc: Przyšliłimy do brátá twe-
24: go Ezawá/ á oto y (lam) idzie fpo-
25: tykác cię/ á (ma) cztery ftá mę-
26: żow z łobą.

werset: 7. Y zlékł fię Iáákob

- 27: bárzo/ y záfráłował fię y rozdzie-
28: lił lud ktory z nim/ y drob y bydło
29: y wielbłądy ná dwa hufy.

werset: 8. Y

- 30: rzekł iefli przyidzie Ezaw do hu-
31: fu iednego/ y pobije iy/ tedy huf
32: drugi będzie (mogł) vyc.

werset: 9. Y rze-

- 33: kł Iáákob: Boże oycá mego A-
34: bráhámá y Boże oycá mego Izá-
35: háká/ Iehowo ktoryś rzekł do
36: mnie:
37: wroć fię do ziemie twoiey
38: y do rodziny twoiey/ á dobrze v-
39: czynię tobie.

werset: 10. MnieyŹy ieftem

- 40: niŹ wŹytkie zmiłowania y wŹel-
41: ka prawdá/ ktorąŹ vkazał sładze
42: twem^v: poniewaŹ o lańce tey prze-
43: Źzedłem Iordan ten/ á teras
44: mam dwa hufy.

werset: 11. Wyrwi mię

45: profzę/ zręki brátá mego/ zręki

46: Ezawá/ bo lię go boię/ áby nie-

strona: 18d

1: przyfzedł á nie zábił mię/ (y) má-

2: tki z fynmi.

werset: 12. Lecz ty rzekłes: do-

3: brze czyniác dobrze vczynię to-

4: bie/ y położę nafienie twoie iáko

5: piasiek morfki/ ktorego nie lza z-

6: liczyć prze mnoftwo.

werset: 13. Y noco-

7: wał tám oney nocy/ y wziął zo-

8: nych (rzeczy) ktore lię mu nágo-

9: dziły do ręki iego dar/ prze Eza-

10: wá brátá fwego.

werset: 14. Koz dwieście

11: á kozłow dwádzieściá/ zás owiec

12: dwieście/ á báránow dwádzieś-

13: ćią.

werset: 15. Wielbładzie doiących ze

14: zrebięty ich/ trzydzieści krow cz-

15: terdzieści/ á bykow dziefięc/ oflic

16: dwádzieściá á ofłat (ich) dziefięc.

werset: 16. Y dał do ręki niewolnikow fwych

17: - kázde ftádo ofobno/ j rzekł do nie-

18: wolnikow fwjch: idźcie przedem-

19: ną á zoftáwuyćie plác miedzy ftá-

20: dem y ftádem.(*marg*) - Włafnie/ ftádo/ ftádo. (-)

werset: 17. Y rofkazał pier-

21: wżemu mowiac: iefli cie ſpotka

22: Ezaw brat moy/ áſpytaćie [!] rze-

23: kaç: czyi ty? á dokąd idzieſz?

24: y czy-

25: ie to co idzie przed tobą?

werset: 18. Tedy

26: rzeczeſz: niewolniká twego Iáá-

27: kobá/ dar iefł poſłány pánu me-

28: mu Ezawowi: á oto y ſam zá ná-

29: mi

werset: 19. Y rofkazał y wtoremu/

30: tákieſz y trzeciemu/ y káždemu idą-

31: cemu zá ftády rzekąc: tak mow-

32: cie tę rzecz do Ezawá gdy go z-

33: naydziecie.

werset: 20. Y rzeczećie: teſz o-

34: to (ſam) niewolnik twoy Iáákob

35: zá námi/

36: bo mowił vbłagam o-

37: blicze iego przez dar idący prze-

38: demną: á potym tak vyrzę obli-

39: cze ieg^o. Awa przyimie twarz mo-

40: ię.

werset: 21. Y poſzedł dar przed obliczem

41: ieg^o/ á ſam nocował oney nocy w-

42: obozie.

werset: 22. Y wftał nocy oney ſam

43: y wziął dwie żenie ſwoie y dwie

44: niewolnicy ſwoie/ y iedennaćie

45: dzieci fwoich/ y przeprowił fię

46: przez brod Iábbok.

werset: 23. Tedy ie

47: wziął y przeprowádził zá rzeke

48: przeprowił tész cokolwiek miał.

werset: 24. Y zoštał fię Iáákob sam/ y bie-

49: dził fie mążz z nim ász wzeźzłá zo-

50: rzá.

rozdział: 36

strona: 21a

Pierwfze księgi

Moizefzowe.

werset: 20. Ci (fą) fynowie Seirá Tho-

1: reyfkiego/ miefzkáiący wziami/

2: Lotan/ y Szowal/ y Ciweon/ y

3: Anáh.

werset: 21. Zás Dyfzon/ y Ecer/ y Dy-

4: fzan/ cí (fą) księdzowie Choreyfcy/

5: fynowie Seirowi wziami E-

6: domfkiey.(*marg*) 2. Kronik: 1. (-)

werset: 22. Y byli fynowie Lotá

7: nowi: Chory y Hemam: á fioftrá

8: Lotánowá Tymná.

werset: 23. Zás cí (fą)

9: fynowie Szowalowi/ Alwan/ y

10: Mánáchát/ y Ewal/ Szefo/ y O-

11: nam.

werset: 24. Zás cí (fą) fynowie Ciwe-

12: onowi y Aiáhowi: ten to Anáh który wynálaš mu-

13: ły w pułtyni: gdy pásł osły Siwe

14: oná oycá fwego.

werset: 25. Zás ci (fą) fy-

15: nowie Anáhowi/ Dyfzon/ y Aho-

16: liwámá corka Anáhy.

werset: 26. A ci (fą)

17: fynowie Dyfzánowi: Chemdan y

18: Eífban/ y Itran/ y Cheran.

werset: 27. Ci (fą) fynowie Ecerowi: Bil-

19: han/ y Zááwan/ y Akan.

werset: 28. Ci (fą)

20: fynowie Dyfzánowi: Vo y Aran.

werset: 29. Ci (fą) kfiędzowie Choreyfcy/

21: kfiędz Lotan/ kfiędz Szowal/

22: kfiędz Ciweon/ kfiędz Anáh.

werset: 30. Kfiędz Dyfzon/ kfiędz Ecer/

23: kfiędz Dyfzan: ci kfiędzowie Cho-

24: reyfcy y kfięstwá ich wziemi Se-

25: irfkiey.

werset: 31. Zás ci (fą) krolowie kto-

26: rzy krolowáli wziemi Edomfkiey.

27: níż krolował krol nád fynmi I-

28: zráelowemi.

werset: 32. A (ták) krolował

29: w Edomie/ Belá fyn Beorow:

30: á imię miáltá iego Dynhawáh.

werset: 33. Y vmárł Belá/ y krolował miálto niego Iowaw/ fyn Zeráchow z Bocry.

werset: 34. Y vmárł Iowaw/ y królował miálto niego Chuřzam z ziemie Temánfkiey.

werset: 35. y vmárł Chułzam/ y krolował miáfto niégo Hádád fyn Bedádow/ ktory poráził
Midiáná ná polu Moáwfkim/ á imię miáftá iego Awith.

werset: 36. Potym vmarł Hádád/ y krolo-
31: wał miáfto niégo Sámláh z Má-
32: íreki.

werset: 37. y vmárł Sámláh/ y kro-
33: lował miáfto niégo Szaul od Ro-
34: chobothá Rzeki.

werset: 38. Y vmárł Sza-
35: ul/ y krolował miáfto niégo Bá-

strona: 21b

1: álcháván fyn Achborow.

werset: 39. Y v-
2: marł Báálcháván fyn Achbo-
3: row/ y krolował miáfto niégo
4: Hádár.
5: á imię miáftá iego Panu:
6: zász imię żony iego Leherháwe-
7: el corá Katredy/ cory Mezáhá-
8: wowey.

werset: 40. A te (Ią) miáná kfię-
9: dzow Ezawowych wedle ple-
10: mion ich/ y wedle mieyfc ich zmiá-
11: ny ich: kfiądz Tymná/ kfiądz Al-
12: wáh/ kfiądz Letheth.

werset: 41. Kfiądz A-
13: holiwáma kfiądz Eláh/ kfiądz
14: Pinon.

werset: 42. Kfiądz Kienáfz/ kfiądz

15: Theman/ kfiadz Miwoár.

werset: 43. Kfiadz Mágdyel/ kfiadz I-

16: rám. Ci (fą) kfiędzowie Edom

17: fcy/ wedle miefzkań fwoich/ wie

18: mi oliádłości ich/ ten (ieft) Ezaw

19: oćiec Edomfkich.

rozdział: 37. (marg) Rozdział wedle Zydw 9. (-)

werset: 1. Y miefzkał Iáákob w

20: ziemi pielgrzymftwá oy-

21: cá fwego/ w ziemi Ká-

22: náánfkicy.

werset: 2. Te (fą) roz-

23: rodzenia Iáákobowe: Iozefowi

24: fiedmńácie lát było (gdy) páłł z

25: brácią fwoią droby/ á ten mło-

26: dzieńcem (będac miefzkał) z fynmi

27: Bilhy y z fynmi Zylpy żon oy-

28: cá fwego.

29: y donofił Iozef niesła-

30: wę ich złą do oycá ich.

werset: 3. A Izrá-

31: el miłował Iozefá nád wfzytkie

32: fyny fwoiebo mu fię rodził w

33: ftárości (iego)/ y vczynił mu fuknią - fzachowáną.(marg) - Włafnie Bo fyn ftórych.

-1: - Włafnie fztukowáną. (-)

werset: 4. Y vyrzeli

34: brácia iego że go miłował oćiec

35: ich nád wftytkę [!] brácią iego/ y nie

36: nayrzeligo/ áni mogli/ mowić z-

37: nim śpokoynie.

werset: 5. Y fnił fię Ioze-

38: fowi śam/ y powiedział bráciey

39: śwoiey/

40: - á oni go tym więcey nie-

41: nayrzeli.(*marg*) - włańnie/ y przyłżyli iefzcze nienayrzeć go y w wierźu 9. (-)

werset: 6. Y rzekł do nich: śłu-

42: chaycie profzę śnu tego ktory mi

43: fię fnił.

werset: 7. Ano wiązáliśmy śnopy

44: ná polu/ á oto powftał śnop moy

45: y podnioł fię/ y ftał/ á obftápiw

46: śzy iy śnopy wálze klániály fie śno-

47: powi memu.(*marg*) Włańnie śnopowalıśmy śnopy/ ále ták polacy nie mowią. (-)

werset: 8. Y rzekli mu bráćia

48: iego:

rozdział: 40.

strona: 23c

werset: 21. Y przywrócił

1: ftárfzeg^o nád podczáśzymi ku pod

2: czáftwu iego/ y podawał kubek

3: do ręki Faráonowey.

werset: 22. Zás prze

4: łozonego nád piekárzmi powie

5: śił iáko byli im wyłżyl Iozef.

werset: 23. Lecz nie wśpomniał przełżony nád podczáśzymi ná Iozefá/ y

6: zapámiećał go.

rozdział: 41.

werset: 1. Y(marg) Właśnie/ y było z końcá dwu lat dni. Rozdział 10. wedle Zydow.

(-)Było po dwu lat/ że

7: się fniło Fáraonowi: áno

8: ftał nád przekopem.

werset: 2. A oto z przekopu wy-

9: chodziło fiedm krow pięknych na

10: poyrzenie/ y ciáá tłuftego/ á pa-

11: sły się ná łáce.

werset: 3. Zaś oto fiedm

12: krow wychodziło zá nimi z prze-

13: kopu fczpetnych ná poyrzenie/ á

14: ná cíele fczczupłych/ á ftały wedle

15: krow (onych) ná brzegu przeko

16: pu.

werset: 4. Y pożárły ony krowy fczpe-

17: tne ná poyrzenie y fczczupłe ciá-

18: łem/ fiedm krow pięknego poy-

19: rzenia á tłuftych/ y ocknął się Fá

20: ráon.

werset: 5. Y (záś) záfnał/ y fniło się

21: mu powtore: áno fiedm kłofow

22: wychodziło z iednego zdzblá peł-

23: nych y dobrych:

werset: 6. A záś fiedm kło

24: fow fczczupłych y wíátrem ze w-

25: fchodnym wyfufzonych wyrosło

26: zá nimi.

werset: 7. Y požerály kłofy fczczu

27: płe (one) fiedm kłofow tłuftych y

28: pełnych/ y ocknął się Fáraon/ á o

29: to fen (był).

werset: 8. Y było poránu że

30: się záfráfował duch iego/ y posłał

31: á wezwał wśzech wiefzczkow Mi

32: cráimfkich/ y wśzech mędrcom ich

33: y rośpowiedział im Fáraon fen

34: śwoy/ lecz nie było ktoby iy wyło-

35: żył Fáraonowi.

werset: 9. Y mówił prze-

36: łožony nád podczáfzými Fárao-

37: nowi rzekąc: grzechy moje ia w-

38: śpominam dzifia.

werset: 10. Fáraon roz

39: gniewał się (był) ná śługi fwoie/

40: y dał mię był pod śtraź do domu

41: Hetmána nadwornego/ mnie y

42: przełożonego nád piekarzmi.

werset: 11. Y śnił się nam fen nocy iedney

strona: 23d

1: mnie y iemu/ obiemá wedle wy-

2: kładu śnił się fen.

werset: 12. A (był) tám

3: śnami młodzieniec (niektory) E-

4: breyczyk niewolnik Hetmána na

5: dwornego/ tedyśmy mu powie-

6: dzieli/ y wyłożył nam śny nálze/ ká

7: źdemu wedle śnu iego wyłożył.

werset: 13. Y było (ifz) iáko wyłożył nam/

8: ták lię stáło. Bo mnie przywro-

9: cił ná vrząd moy (Fáraon) á one-

10: go obieśl.

werset: 14. I posłał Fáraon y

11: przyzwał Iozefá/ y prętko wywiedli go z dołu/(*marg*) Włafnie y oftrzygł/ (-)

12: y oftrzyżono (go/)

13: y odmienił szaty swoie/ y przyšzedł

14: do Faráoná.

werset: 15. Y rzekł Fáraon

15: do Iozefá: fnił mi lię fen/ á nie-

16: máłz ktoby mi iy wyložyl/ á słysza

17: łem o tobie/ mowią ifz słuchałz

18: fnu/ żebyś iy wyložyl.

werset: 16. Y odpowie-

19: dział Iozef Fáraonowi rze-

20: kąc: beze mnie/ Bog wyložy pokoy

21: Faráonowi.

werset: 17. Y mowil Faráon

22: do Iozefá.(*marg*) Pfalm 10 (-)

23: (widziałem) wafnie/

24: iákobych stáł ná brzegu przeko-

25: pu.

werset: 18. Y oto z przekopu wychodzi-

26: ło fiedm krow tłuftyh ná cieł/ y

27: ná pozor cudnych/ á pásly lię ná

28: łące.

werset: 19. Zás álic fiedm krow in-

29: nych wyftępowało zá nimi fczu-

30: płych y fczpetnych ná pozor bárzo

31: y chudych ná ciele/ niewidziałem

32: tákich we wżey ziemi Micráim-

33: fkiey złych.

werset: 20. Y pożárly ony kro-

34: wy chude y szpetne fiedm pier

35: wżych krow tłuftyh.

werset: 21. Y weşły

36: do wnętrza ich/ y nieznác było że

37: by w ich wnętrza weşły/ y był

38: pozor ich zly/ iáko pierwey/ y o-

39: cknąłem fię.

werset: 22. Y widziałem we-

40: ínie moim fiedm kłórow wy-

41: chodziło ze zdzbła iednego peł-

42: nych y pięknych.

werset: 23. A oto fiedm

43: kłórow szczupłych y ćienkich/ á w-

44: íchodnym wiátrem wyfułzonych

45: wyraštáło zá nimi.

werset: 24. Y pożárly oná fiedm kłórow szczupłych fie-

46: dm kłórow dobryh: y powiedzia

47: łem (to) wiefczkom/ lecz niemam

48: wykłádaczá.

werset: 25. Y rzekł Iozef do

49: Fáraóná.

rozdział: 43

werset: 30. Y pochwycił fię

strona: 26a

- 1: Iozef/ bo się rospalály wnętrza
2: iego ku brátu iego/ y szukał gdzie
3: by płákał/ y wšzedł do komory/ y
4: płákał tám.

werset: 31. Potym vmył obli

- 5: cze fwoie/ y wyšzedł/ y zátzymał
6: się y rzekł: kładźcie chleb.

werset: 32. Y po

- 7: łożyli mu ošobno/ á im ošobno/ y
8: Micráimiánom/ ktorzy z nimi ie-
9: dli ošobno/ bo niemogą Micrá-
10: imiánie iádác z Ebreyczyki chle-
11: bá/ bo to brzydko v Micráimian

werset: 33. Y poładzeni przed obliczem ie

- 12: go/ pierworodny wedle pierwo
13: rodzieńtwa šwego/ á młody we
14: dle młodości šwey/ y dziwowáli
15: się oni mężowie káždy z bliznim
16: šwym. (*marg*) Włáfnie/ y odbierał odbierki od oblicza šwego. (-)

werset: 34. Y pošyłał potraw od

- 17: štołu šwego do nich/ y rozmnoży
18: ły się potráwy Biniáminowe
19: nád wšzech inych potráwy pięć
20: kroć (więcey/) potym pili/y vpi-
21: li się z nim.

rozdział: 44.

werset: 1. Y Roškazał šprawcy do-

- 22: mu šwego rzekąc: nápełni
23: wory (tych) mężow żywno

24: ścią ile mogą wnieść/ á włośz ká-

25: zdego pieniądze pod wierzch wo

26: ru iego.

werset: 2.] Zás kubek moy/ kubek

27: írebrny/ włośz do wierzchu wo-

28: ru (bráta ich) młodszego/ y pie-

29: niądze iego zá zboże/ y vczynił we

30: dle słowá Iozefowego ktore mo

31: wił.

werset: 3.] Zás ráno gdy (było) wi

32: dzieć/ wypuśczone ony męże ía

33: my y osły ich.

werset: 4.] Y wyłzli zmiáltá

34: á gdy nie dáleko byli tedy rzekł

35: Iozef do íprawce domu íwego:

36: wítań a goń zá mężmi temi/ á do

37: gnawłzy ich tedy rzeczeńz do nich:

38: przeczeście oddáli złość zá dobroć

werset: 5.] Nie tenli íełt kubek ktorym pi-

39: ie pan moy? y ktorym wíełzczu-

40: iąc wíełzczuie? zleście íobie poczę

41: li/ żeście (ták) vczynili.

werset: 6.] Y poi-

42: mal íe/ y mowił do nich rzeczy te.

werset: 7.] Y rzekli do niego/ przecz mo-

43: wi pan moy słowá te? Niech to

44: niebędzie v niewolnikow twoich

strona: 26b

1: aby co tákiego vczynili.

werset: 8. Oto

- 2: pieniądze ktorefmy nálezli pod
3: wierzchy worow náfzych/
4: przy-
5: nieflifmy do ćiebie z ziemie Ká-
6: náánfkiey/ á iákobyfmy krádli z-
7: domu páná twego śrebro álbo
8: złoto.

werset: 9. Y ktorego by nálezion

- 9: był zniewolnikow twoich/ ten
10: niech vmrze/ á my nád to zoftániem
11: niewolniki páná mego.

werset: 10. Y rzekł/ y teras wedle słow

- 12: wáfzych tak niech będzie/ niech
13: ten będzie niewolnikiem moim
14: v kogo by ználezion/ á wy będzie
15: ćie niewinni.

werset: 11. Y pośpieszáli fię/

- 16: y złożyli káždy wor fwoy ná zie-
17: mię/ y otworzył káždy wor fwoy.

werset: 12. I począł szukác od stárfzego/

- 18: á przeftał v młodfzego/ y nále-
19: zion kubek w worze Biniámino
20: wym.

werset: 13. Y porozdzieráli fzáty fwe

- 21: y nákładł káždy ná osła fwego/ y
22: wroćili fię do miáfća.

werset: 14. Y przy-

- 23: fzedł Iehudá y bráćia ieg^o wdom

24: Iozefow/ ktory tám iefzcze był y

25: pádli na oblicza fwe ná ziemię.

werset: 15. Y rzekł im Iozef: Przecześnie to vczynili? izali niewiecie ifz ga

26: daiąc zgádnąc może małz kto-

27: ry iáko ia (ieft)?

werset: 16. Y error rzzkł errata rzekł Iehu-

28: dá: co rzeczem pánu memu? co

29: powiemy álbo iáko fię vśpráwie

30: dliwiemy? Bog ználasł nieprá-

31: wośc niewolnikow twoich/ oto

32: my niewolnicy páná mego/ y my

33: fámi y v ktorego wręce nálezion

34: kubek.

werset: 17. Y rzekł/ niech to niebę-

35: dzie v mnie/ ábym to vczynił/ á

36: le małz v ktorego ználezion ku-

37: bek wręce/ ten będzie v mnie nie

38: wolnikiem zás wy idźcie wpoko

39: iu do oycá wálfzego. (*marg*) Rozdział 11 wedle żydow. (-)

werset: 18. Y przyftá

40: pił kniemu Iehudá y rzekł: profzę

41: pánie niech przemowi niewol-

42: nik twoy slowo w vfyzy páná fwe-

43: go/ á niech fię nie zápala gniew

44: twoy ná niewolniká twego/ boś

45: ty iáko sam Fáraoh [!] .

werset: 19. Pan moy

46: fpytał niewolnikow fwych rzekąc(*marg*) Wyfzey 42. (-)

47: iefli v was iefzcze oćiec álbo brat

y rzekli

strona: 26c

Pierwsze księgi Moïżefzowe

werset: 20. Y rzekliŃmy do páná meġ^o: iefť

1: v nas óciec łtáry y dziećię łtáro-

2: ści (iego) máłe/

rozdział: 47.

werset: 24. A będzie (że) zpożytkow dá-

3: cie piątą część Fáraónowi/ á czto

strona: 28c

Pierwsze księgi Moïżefzowe

1: ry części będą wam zá náŃienie

2: polne/ y dla wychowánia wálze-

3: go/ y dla tych ktorzy w domiech

4: wálznych/ y dla wychowánia má-

5: lucźkich wálznych.

werset: 25. Y rzekli: óży

6: wileś nas/ niech znaydziem łáłkę

7: w oczu páná meġo á będziemy

8: niewolniki Fáraónowi:

werset: 26. Y po-

9: łóżył to Iozef zá vltáwę áłz do

10: dnia tego ná ziemię Micraimská

11: áby Fáraónowi piątá część (by-

12: łá) oprócz ziemi ofiárownikow/

13: tylko (tá) niedořtála lię Fáraó-

14: nowi:

werset: 27. Y mieřkał Izráel wzie-

15: mi Micraimskiej wziemi Gołzeń

16: Ńkiey/ y ofiedli wniew/ y roŃpłodzili

17: Ńię/ á rozmnożyli Ńię bárzo.

werset: 28. Y

18: żył Iáákob wziemi MicráimŃkiey

19: ŃiedmnaŃcie lat/ y było dni Iáá-

20: kobowych lat żywotá iego Ńiedm

21: lát y czterdzieŃci lat y fto lat. (*marg*) Rozdział 12. wedle żydow. (-)

werset: 29. Y przybliżyły Ńię dni Izráelo-

22: we żeby vmárł/ y przyzwał Ńyná

23: Ńwego Iozefá/ y rzekł mu: proŃze

24: ieŃlim znalazł lálke w oczu twych

25: połozŃ teras rękę twoię pod bio-

26: drę moię/

27: á vczyń nádemná mi-

28: łość y prawdę/ nie pogrzeb mię

29: proŃzę (cię) w Micráimie.

werset: 30. Lecz

30: gdy záfne z oycy moimi/ tedy mię

31: przynieŃieŃz z Micráimá/ y pabrze

32: bieŃz mię wgrobie ich: y rzekł: ia

33: vczynię wedle słowá twego.

werset: 31. Y rzekł: przyŃieŃz mi/ y przy-

34: Ńiągł mu/ y pokłonił Ńię Izráel ku

35: głowam łożá.

rozdział: 48.

werset: 1. Y było po tych rzeczách

36: że rzeczono Iozefowi: o

37: to óciec twoy chorzeie.

38: Thedy wziął dwa Ńyny

39: Íwoie z Íobą/ Mánáfzefá y Efra-

40: imá:

werset: 2.] Y oznaymiono Iáákobo-

41: wi rzekąc: oto fyn twoy Iozef i-

42: dzie do ćiebie/ y pokrzepił sie I-

43: zráel/ y Íiadl ná Íożu.

werset: 3.] Y rzekł

44: Iáákob do Iozefá: Bog wÍzech-

45: mocny vkazał mi fię w Luzie/ w-

46: ziemi KanáánÍkiey/(*margin*) 1. Moi: 28. 1 Moíze: 35 (-)

47: y błogoslá-

strona: 28d

1: wił mi.

werset: 4.] Y rzekł do mnie: oto

2: ćię roÍpłodzę y rozmnożę ćię/ y v

3: czynię ćię zgromádeniem ludzi/

4: y dam ziemie tę nafieniu twemu

5: po tobie w ofiádlóść wieczną.

werset: 5.] A teras dwá fynowie twoi v-

6: rodzeni tobie wziemi Micráim-

7: Íkiey/ pierwey niżem przyÍzedł do

8: ćiebie do Micráimá/ moi Íą/ E

9: fraim y Mánáfze/ iáko Reuben

10: y Symeon Íą moi.

werset: 6.] Zás dzieći

11: twoie/ ktoreś Ípłodził po nich/

12: twoie będą/ wedle miáná brá-

13: ćiey Íwey będą zwáni w dziedzic-

14: twie ich.

werset: 7. Bo gdym ízedł zkrái-

15: ny (Arámŕkiey) vmárłá v mnie

16: Rachel wziemi Kánááńŕkiey w-

17: drodze/ gdy íeŕcze milá ziemie

18: chodu do Efraty (byłá)

19: y pogrze

20: błem iá tám ná drodze v Efraty

21: tá (ieŕt) Bethlechem.(*marg*) Iozue 13 wyŕŕŕŕey 35 (-)

werset: 8. Y vyrzał

22: Izráel ŕyny Iozefowe y rzekł: kto

23: to:

werset: 9. Y rzekł Iozef do oycá ŕwe-

24: go:

25: ŕynowie moi ŕá/ ktore mi dał

26: Bog tu: y rzekł wezmi (ie) profzę

27: (ćie) do mnie/ że im błogosławię

werset: 10. A oczy Izráelowe (były) cięż-

28: kie od ŕtároći/ że niemogł pá-

29: trzyć: tedy ie przywiodł kniemu/

30: y pocałował ie/ y obłápił ie.

werset: 11. Y

31: rzekł Izráel do Iozefá/ nieŕpo-

32: dziewałem ŕię vyrzec oblicza tve

33: go/ álic mi vkazał Bog y naŕie-

34: nie twoie.

werset: 12. Y odwiodł ie Iozef

35: od kolan iegó/(*marg*) w niektórych kŕięgach teŕz Ebreyŕkich piŕze miáŕto pokłonił ŕie
pokłonił ŕię to íeŕt/ y Iozef y ieg^o ŕynowie. (-)

36: y pokłonił ŕię

37: przed obliczem iego do ziemie.

werset: 13. Y wziął Iozef obu/ Efraimá

38: prawicą swoią do lewice Izrae-

39: lowey/ á Mánáfze fą lewicą swo

40: ią do prawice Izraelowey/ y

41: przywiodł do niego.

werset: 14. Y ścia-

42: gnał Izrael prawicę swoię/ y wło

43: żył ná głowę Efraimowę/ á ten (był)

44: młodzy/ á lewicę swoię ná

45: głowę Manáfzefá/(*marg*) Własnie/ rozumie (?) sprawuiąc. (-)

46: vmyflnie

47: przemieniáiąc ręce swe choć Má

48: náfze pierworodny.

werset: 15. Y błogo-

49: sláwił Iozefá y rzekł: Bog przed

50: ktorego obliczym chodzili oycy

51: wie moi/ Abrahám y Izahák

strona: 29a

Pierwsze księgi Moizefzowe

1: Bog który mię karmił zdawná/

2: áfz do dnia tego.

ksiega: Exod

rozdział: 2.

strona: 31a

Wtore księgi Moizefzowe

werset: 14 Y rzekł: kto cię wftawił przeło

1: żonym/ ábo fędzim nád námi? á

2: bo mię myflifz zabić iákoś zábił

3: error Micráimá errata Micraimiániná ? y złekł fię Moizefz/ y

4: rzekł: iście fię oznaymiá tá rzecz

werset: 15. Y vsłyżał Fáraon rzecz tę/ y lzu

5: kał zabić Moizefzá/ y wciekał

6: Moizefz od oblicza Fáraonowe

7: go/ y miefzkał w ziemi Midyán-

8: fkiey/ y fiedziál v ftudnie.

werset: 16. A by

9: ło v ofiarowniká Midyánfkiego

10: fiedm corek/ y przyfzły/ y náczer

11: páły (wody) y nálaly korytá/ áby

12: nápoiły droby oycá fwego.

werset: 17. Y

13: przyfzli pásterze/ y odegnáli ie.

14: Tedy wítał Moizefz y rátował ie

15: y nápoił droby ich.

werset: 18. Y przyfzły

16: do Rehuelá oycá fwego/ y rzekł:

17: przeczeście rychley przyfzły dzifia

werset: 19. Y rzekł mu: mąfz

18: Micráimfki/ obronił nas od ręki pásterzowy

19: czerpáiąc náczerpał nam (wody)

20: y nápoił droby.

werset: 20. Y rzekł do co-

21: rek fwych: á gdzie on (ieft?) cze-

22: muście oftawiły tego męža: po-

23: zwićie go/ á będzie iesć chleb.

werset: 21. Y przyzwolił Moizefz miefzkác

24: z onym mężem: y dał Cyporę cor-

25: kę swoię Moizefzowi.

werset: 22. Y vro-

26: dzilá fyná y wezwał imię iego

27: Gerfzomem. Bo rzekł gościem

28: byłem wziemi cudzey.

werset: 23. Y było

29: nierychło potym/ że vmárł krol

30: Micráimfki/ tedy wzdycháli fy-

31: nowie Izráelowi od niewoli/ y

32: wołáli: y wftąpił krzyk ich do Bo

33: gá od niewoley.

werset: 24. Y vsłyżał

34: Bog nárzekánie ich/

35: y wfpámię

36: tał Bog ná przymierze swoie z-

37: Abráhámem/ Izáhákiem y Iáá-

38: kobem.

werset: 25. Y vyrzał Bog fyny I

39: zraelowe/ y poznał (ie) Bog.

rozdział: 3.

werset: 1. A Moizefz pał droby I-

40: throná świekra fwego o-

41: fiárowniká Midyańfkieg^o:

42: y gnał droby zá pułzczą y

43: przyfzedł do gory Bożey Chore-

strona: 31b

1: wa.

werset: 2. Y vkazał fię mu ániół Ie

2: howy w płomieniu ogniá fpoyfro

3: tku głogu/ (*marg*) Krzem to poŹpolicie przekłádáią ále nieobácznie/ gdyŹ EbreyŹskie słowo Seneh/ y łáćiniŹskie rubus/ głog włáŹnie znáczy. (-)

4: y widział áno głog

5: gorzał w ogniu/ á nie vbywáło

6: go.

werset: 3.] Y rzekł MoizeŹz poydę te-

7: ras á ogládam widzenie to wiel

8: kie/ przecŹ nie vgorywa głogu.

werset: 4.] Y vyrzał Iehowáh/ ifz Źzedł pá

9: trzyć/ y záwołał do niego Bog z-

10: poyŹrzodku głogu: y rzekł: Moize-

11: Źzu/ MoizeŹzu/ y rzekł: owom ia.

werset: 5.] Y rzekł: nieprzybliŹay Źię Źám/

12: rozzuy boty twoie z nog Źwoich/

13: bo mieyŹce ná ktorým ty ŹtoiŹz/

14: ziemiá Źwięta ief.

werset: 6.] Y rzekł:

15: iam Bog oycá twego/ Bog A-

16: bráhámow/ Bog Izáákow/ Bog

17: Iáákobow: Tedy zákrýł MoizeŹz

18: oblicze Źwe.

19: Bo Źię bał pátrzyć

20: ná Bogá.

werset: 7.] Y rzekł Iehowáh/

21: widŹac vyrzáłem vtrapienie lu-

22: du mego/ który w Micraimie/ y

23: krzyk ich vsłyŹzałem przed przy-

24: Źtáwy iego. Bom doznał mák ie

25: go.

werset: 8. Y zstąpiłem wyzwolić go

26: z ręki Micraimskiej/ y wywieść

27: go z ziemie tey do ziemie dobrej

28: á przełtroney/ do ziemie ciekącey

29: mlekiem i miodem/ ná mieyfce

30: Kánaána/ y Chyteia/ y Amorre-

31: ia/ y Peryzeia/ y Chyweia. y Ie

32: wufia.

werset: 9. A teras oto krzyk fynow

33: Izraelowych przyzedł do mnie/

34: ktemu vyrzałem vtrapienie/ kto

35: rym Micraimianie cílną ie.

werset: 10. A

36: teras przydzi/ á pošlę cię do Fá

37: raóna/ á wywiedziesz lud moy/

38: fyny Izraelowe z Micraimá.

werset: 11. Y

39: rzekł Moizeš do Bogá: ktożem

40: ia/ ábych šzedł do Fáraóna/ á wy

41: wiodłbym fyny Izraelowe z Mi-

42: craimá.

werset: 12. Y rzekł: ifz będę što-

43: ba/ á to tobie znamię/ ifz ia po-

44: słałem cię/

45: gdy wywiedziesz ten

46: lud z Micraimá/ służyć będzie-

47: cie Bogu ná gorze tey.

werset: 13. Y rzekł

48: Moizeš do Bogá: oto ia przyidę

49: do fynow Izráelowych y rzekę im

50: Bog oycow wálznych posłał mię

strona: 31c

1: do was:

rozdział: 7.

werset: 4. y wywiodę

2: woyfká moie/ lud moy fyny Izráe-

strona: 33c

Wtore kfięgi Moizęszowe

1: elowe z ziemie Micraimfkiey/ w

2: ładziech wielkich.

werset: 5. Y poznáią

3: Micráimiánie zem ia Iehowah

4: gdy ściągnę rękę moię ná Micra

5: im/ y wywiodę fyny Izráelowe z

6: poyłrzodku ich.

werset: 6. Y vczynił Moi

7: źelz y Aharon iáko im rofkazał

8: był Iehowáh/ ták vczynili.

werset: 7. A

9: Moizęszowi było ósmdziefiąt lat

10: zaś Aharonowi trzy y ósmdzie-

11: fiąt lat (było) gdy mowili do

12: Fáraóná.

werset: 8. Y rzekł Iehowáh do

13: Moizęszá/ y do Aharona rzekąc.

werset: 9. Iefli rzecze do was Fáraon rze-

14: kąc: daćie po łobie cudo. tedy rze

15: czeńz do Aharoná/

16: wezmi lafkę

17: twoię/ á porzuć przed Fárónem

18: że będzie wężem.

werset: 10. Y przyłzedł

19: Moizełz y Aharon do Fáróná/

20: y vczynili ták iáko (im) rołkazał

21: Iehowah/ y porzucił Aharon la

22: lkę swoię pzez Fárónem/ y przed

23: sługámi iego/ y była wężem.

werset: 11. Y

24: wezwał tefz Fárón mędrcom y

25: czárownikow/ y vczynili tefz

26: oni záklinácze micráimscy łze-

27: ptámi łwemi tákże.(*marg*) 2. Tim. (-)

werset: 12. Y porzuci

28: li káždy lafkę swoię/ y były węzmi

29: Lecz požarłá lafká Aharonowá

30: lafki ich.

werset: 13. Y łtwárdziáło łerce

31: Fárónowe y niesłuchał ich (ták)

32: iáko mowił Iehowáh.

werset: 14. Y rzekł

33: Iehowáh do Moizełzá: obciężá-

34: ło łerce Fáraonowe áby nie pu-

35: ścił ludu.

werset: 15. Idz do Fáróna rá-

36: no/ oto wynidzie do wod/ y łtá-

37: niełz ná łpodkánie iego na brze-

38: gu przekopu/ á lafkę ktora była

39: węzem/ wezmiesz wrękę twoię.

werset: 16. Y rzeczeńz do niego:

40: Iehowá

41: Bog Ebreyfki posłał mię do cie-

42: bie mówiąc: puść lud moy że mi

43: posłużą wpuśczi/ á otoś nie po-

44: słuchał áfz dotąd.

werset: 17. Ták rzekł

45: Iehowáh: ztąd poznafz zem ia

46: Iehowáh/ oto ia bię lafką/ kto-

47: ra wręce moiey/ wody ktore w-

48: przekopie/ y obrocą fię w krew.

werset: 18. A ryby ktore w przekopie po-

49: mrą/ y zągnię fię, przekop że

strona: 33d

1: brzydko będzie Micráimiánom

2: pić wodę z przekopu.

werset: 19. Y rzekł Ie

3: howáh do Moizefzá:

4: rzecz do A-

5: haroná. wezmi lafkę twoię y wy

6: ciągni rękę twoię ná wody Mi-

7: cráimfkie/ ná rzeki ich/ ná przeko

8: py ich/ y ná ieziorá ich/ y ná wfy

9: tko zgromádzenie wod ktore ma

10: ią/ áby były krwią

11: y áby była

12: krew po wfzey ziemi Micráim-

13: fkiey (*marg*) Włafnie/ wdrzewách y wkamieniách. Niżey 17. Pfalm 78. (-)

14: w naczyniu drzewiányym y

15: kámiennym.

werset: 20. Y vczynili ták

16: Moizéfz Aharon iáko rofkazał

17: Iehowáh: y podniosł lálkę/ y v-

18: derzył wody/ ktore w przekopie

19: przed oczymá Fáráoná/ y przed

20: oczymá sług iego/ y obrociły się

21: wżytkie wody ktore w przeko

22: pie w krew.

werset: 21. A ryby ktore w

23: przekopie pomárły/ y zgnił prze

24: kop że niemogli Micraimiánie

25: pić wody z przekopu/ y była krew

26: po wżytkiej ziemi Micráimfkiej(*marg*) Madr. 17. (-)

werset: 22. Y vczynili (też) ták záklináczse

27: Micráimfcy fzeptámi fwemi/ y

28: ftwárdziáło ferce Fáráonowe/

29: y nieposłuchał ich iáko mowił

30: Iehowah.

werset: 23. Y wrocil sie Fára-

31: on y wżedł do dom^vfweg^o y niepo-

32: łożył fercá fweg^o áni do teg^o

werset: 24. Y

33: wykopáli wżyscy Micráimiánie

34: około przekopu wodj/ áby pili: bo

35: nie mogli pić wod z przekopu.

werset: 25. Y

36: wypełniło się siedm dni po tym

37: iáko zaráził Iehowáh przekop.

rozdział: 8.

werset: 1. Y Rzekł Iehowáh do

38: Moizelza: idz do Fáráo

39: ná/ y rzecz do niego: ták

40: rzekł Iehowáh/ puść lud

41: moy áby mi służyli.

werset: 2. A iefli ty

42: odmawiałz puścić/ oto ia porážę

43: wízytkę gránicę twoię żábami.

werset: 3. Y zapłodzi przekop żáby/y wyláżą

44: y przyidą wdom twoy/ y w komo

45: rę łoznice twej/ y nápoćiel two-

46: ię/ y w wdom sług twoich/ y mie-

47: dzy lud twoy/ y wpiece (chlebowe)

48: twoie/ y(marg) álbo w ciáftá twoie. (-)

49: w potráwy twoie.

strona: 35d

Wtore księgi Moizelzowe

(marg) Wyłzey 3. Niżey 12. (-)

rozdział: 11.

strona: 36a

werset: 1. Mow przeto

znacznie

1: znácznie ludowi że kázdy vproší

2: v fásiáda fweg°/ á kázda v fásiá-

3: dy fwey/ naczyńia frebrego y na

4: czynia złotego.

werset: 3. A da Iehowá

5: lálkę ludowi w oczu Micráimian

6: ktem^v y fam Moizefz wielki bárzo

7: (był) wziemi Micráimfkiey przed

8: oczymá sług Fáraonowych/ y

9: przed ludem (iego).

werset: 4. Y rzekł Mo

10: izefz: ták mowi Iehowáh/ opuł-

11: nocy ia wyidę/ ná error sroo errata srszod Micrá-

12: imá.

werset: 5. Y vmrze każdy pierworo

13: dny w ziemi Micráimfkiey/ od

14: pierworodnego Fáraonowego

15: ktory siedzi ná stolicy iego afz do

16: pierworodnego niewolnice kto-

17: ra v żarn/ y kázde pierworodztwo

18: bydlęce.

werset: 6. Y będzie krzyk

19: wielki po wśzey ziemi Micráim-

20: fkiey/ iáki nie był nigdy/ y iáki nie

21: będzie.

werset: 7. Zás v wśzech fynow I-

22: zraelowych nie rufzy pies ięzyká

23: íwego/ od człowieká afz do by-

24: dlęciá/

25: ábyście wiedzieli że ro-

26: znicę vczyził Iehowáh miedzy

27: Micráimiány/ á miedzy Izráelem.

werset: 8. Y przyidą wśzyftcy sładzy

28: twoi otoći do mnie/ y pokłonią

29: mi się rzekąc/ wynidz ty y wŹy-

30: łtek lud ktory pod nogami twe-

31: mi: á tedy wynidę:

32: y wyŹedł od

33: Fáraóná z rozniewaną twarzą.

werset: 9. Y rzekł Iehowáh do Moize-

34: śzá: niepośłucha was Fáraón/ á

35: by się rozmnożyły dziwy moje w-

36: ziemi Micráimskiej.

werset: 10. (A ták)

37: Moiześz y Aharon czynili wŹyt-

38: kie te cudá/ przed Fáraómem/

39: **łęcz [!]** zátwardził Iehowáh ferce

40: Fáraonowe/ y nie pusił synow

41: Izráelowych z ziemie śwey.

rozdział: 12.

werset: 1. Y Rzekł Iehowáh do

42: Moiześza y do Aharoná

43: w ziemi Micráimskiej/

44: rzekąc.

werset: 2. Mieśiac ten v

45: was głowá mieśiacom/ y pierw-

46: śzym będzie między mieśiacámi

47: roku.

werset: 3. Mowcie do wŹzego zbo-

strona: 36b

1: ru Izráelkiego rzekąc: dzieśiate-

2: go (dniá) mieśiacá tego/ (niech)

3: wezmá łobie kázdy łkoćinę wedle

4: domow oycow/ Źkoćinę ná dom. (*marg*) WłaŹnie/A ieŹli mnieyzy dom niŹ Źkoćiná by
była. (-)

werset: 4. A ieŹli mnieyzy dom niŹby

5: Źkoćinę (mogł) zieć(*marg*) WłaŹnie fyn roku będzie wam: (-)

6: tedy wezmie

7: ŹaŹiádá fweg^o/ nablifŹŹego domo-

8: wi Źwemu/ w lidzbę duŹ/ káždy

9: wędle [!] Źtolu Źwego/ liczyć będzie-

10: ćie do (oney) Źkoćiny.

werset: 5. Skociná

11: (záš) zupełna/ Źamiec(*marg*) WłaŹnie zbáránow/ ábo Źkozłow wezmiećie To ieŹt/ álbo
iágnię ábo kozłę. (-)

12: roczeń bę

13: dzie/ ktorego miedzy bárány

14: álbo kozłęty obierzećie.

werset: 6. Y be

15: dziećie iy chowác áłz do czterna-

16: Źtego dnia MieŹiácá tego: y zá-

17: rzeze iy wŹytko mnoŹstwo zboru

18: IzráelŹkiego miedzy wieczory.

werset: 7. Y wezmą (oney) krwie/ y wło

19: za ná dwa podwoia/ y ná wierz-

20: chni podwoy w onych domiech

21: gdzie go ieć máią.

werset: 8. Y będą

22: ieć ono mieło nocy oney vpie-

23: czone ogniem/ y przafniki z gorz

24: kimi (zióły) ieć będą.

werset: 9. Nie bę-

25: dziećie ieść zniego nic łurowego
26: álbo coby vwarzono w wodzie/
27: lecz pieczone ogniem/ głowę ie
28: go z goleniámi iego y z łtrzewy
29: iego.

werset: 10. A nic nie zołtáwicie znie-

30: go do záránia/ á coby fię zołtáło
31: zniego áłz do záránia/ ogniem
32: łpalićie.

werset: 11. A ták iy ieść będziećie/ biod-

33: rá wálze niech będá przepa-
34: łane/ telz boty wálze ná nogách
35: wálznych/ y kiy wálz wręce wálzey
36: á ieść go będziećie z kwápieniem/
37: (bo) to Pełach Iehowy.

werset: 12. Y poy

38: dę po ziemi Micráimłkiey nocy
39: tey/ y zábiję kázde pirworodne
40: w ziemi Micráimłkiey/ od człowieka
41: áłz do bydlęciá/ y ze włze
42: mi Bogi Micráimłkimi vczynię
43: łądy ia Iehowáh.

werset: 13. Y będzie

44: wam krew (oná) zá znák ná do-
45: miech/ gdzie będziećie/ tedy vy-
46: rzę (onę) krew/ y minę was/ á
47: niebędzie vrázu v was morder-
48: łtwá/ gdy porážę ziemię Micrá-
49: imłką.

werset: 14. Y będzie dzień ten v was

50: pamięcią á święcić iy/ będziecie

strona: 36c

1: (zá) święto Iehowy/

rozdział: 15.

werset: 2.

strona: 38b

1: Moc moiá

2: y chwałá Bog/ y zoštał mi zbá-

3: wienim: ten Bog moy y przyo-

strona: 38c

Wtore księgi Moizelzowe

1: zdobię go/ Bog oycá y wy

2: wysłzę go.

werset: 3. Iehowáh mąż wa-

3: leczny/ Iehowá imię iego.

werset: 4. Wo

4: zy Fáraonowe y woýlko iego w-

5: bił do morzá/ wybor wioewod ie

6: go potonął w morzu trzcínnym.

werset: 5. Głębokości pokryły ich/ poźli

7: ná głębią iáko kámién.

werset: 6. Práwi-

8: cá twoiá Iehowo rozwiemoży-

9: lá się wmeńtwie/ práwicá twoiá

10: Iehowo złamáłá nieprzyiacielá.

werset: 7. A wmońtwie wielmońności

11: twoiej przewrociłes powstáiących

12: ná cię/ posłałes gniew troy kto

13: ry ie ńtrawił iáko słomę.

werset: 8. Y w

14: duchu nozdrzu twoich zebráły ńię

15: wody: ńtały iáko kupá rzeki/ zńiá-

16: dły ńię wiry w fercu morńkim.

werset: 9. Rzekł nieprzyiaćiel/ pogonię/

17: dogonię/ podzielę korzińci/ nápełni

18: ńię nimi duńzá moiá/ dońtánę

19: mieczá mego/ zńędzi ie ręká mo

20: iá.

werset: 10. Dunáłeś wiatrem twym

21: zákryło ich morze/ potonęli iáko

22: ołow w wodách gwałtownych/

23: kto podobny tobie międy Bogi

24: Iehowo?

werset: 11. Kto iáko ty wielmo-

25: żny/ w świaćobliwońci ogromny

26: chwałámi czyniać dziwy?

werset: 12. Ścia-

27: gnałeś práwicę twoię/ pożarłá

28: ie ziemiá.

werset: 13. Prowádziłeś w mi-

29: ńońierdziu twoim lud ten (ktory)

30: odkupiłeś/ wiodłeś w mocy twej

31: do mieskánia świaćobnońci two

32: iey.

werset: 14. Wńyńizeli ludzie y zádrzeli/ po

33: padł ńtrách obyvátele páleńztyń-

34: ńkie.

werset: 15. Tedy prześtráfzeni Księ

35: dzowie Edomłcy/ mocarze Moá

36: włcy/ popádłá ie boiaśń: rośpłynę

37: li fię wżycy obywatéle Kánaáń

38: łcy.

werset: 16. Pádnie ná nich śtrách y bo-

39: iaśń: w wielkości rámieniá tweg^o

40: vmilkną iáko kámiéń/ áłz przeý

41: dzie lud twoy Iehowo/ áłz przeý

42: dzie lud ten (ktoryś) otrzy-

43: mał.

werset: 17. Wprowádzisz ie y włádzisz

44: ie ná gorze dziedzictwá twego

45: (gdzie) záłożenie miełkaniu twem^v

46: nágotowáłeś Iehowo (gdzie)

47: świetinią Pánie zmocniły ręce

strona: 38d

1: twoie.

werset: 18. Iehowáh krolowác bę

2: dzie do wieku y áłz do wieku.

werset: 19. Bo wśzedł poczet Fáraonow zwo

3: zy iego/ y z konnemi ieg^o do morzá

4: y wrocił Iehowáh ná nie wody

5: morłkie: Zás synowie Izráelowi

6: chodzili ná łufzy w pośrzodku

7: morzá

8: Tedy wzięłá Miriam

9: prorokini/ śiołtrá Aharonowá

10: bęben do ręki łwey/ y wyłzły wży

11: tki niewiałyty zá nią z bębnámi y

12: tańcámi:

werset: 21. Y odpowiedziała im

13: Mirhiam/ śpiewayćie Iehowie

14: i f z wielmoźnie rozwiemożył i e /

15: koniá y iezdce iego zrućił do mo-

16: rza.

werset: 22. Y rofkazał moiżef z Izrae-

17: lowi wyniść od morzá trzcínne g °

18: y wy f zli w pu f zczá Szur f ká / y f zli

19: trzi dni pu f tyniá / y nienále zli wo

20: dy.

werset: 23. Y przy f zli do Mary / y nie-

21: mogli pić wody z Mary / bo gorz-

22: ka była á tak ná zwał i e j imię Ma

23: ráh.

werset: 24. Y f zemráli ludzie ná Moi

24: żef zá rzeká c: co będziem pić?

werset: 25. Y

25: krzyczał do Iehowy / y oznaymił

26: mu Iehowáh drzewo / y wło zył i e

27: do wody y osłodziály wody / tam

28: poło zył mu w f tawę y f ád tám te f z

29: ku sił go.

werset: 26. Y rzekł: i e f li słu cha-

30: iá c w słu cha f z gło su Iehowy Bo

31: gá twego / á (to) co prá wo w o-

32: c z u i e go w c z y ni f z / y po słu cha f z

33: przy ká zań i e go / y w f trze że f z v-

- 34: łtaw wńzech iego/ (tedy) żadney
35: niemocy/ ktorem włożył ná Mi-
36: cráim/ nie włożę ná cię:
37: bom ia
38: Iehowáh lekarz twoy.

werset: 27. Y przy-

- 39: łzli do Elimá/ á tám było dwa-
40: náście zrzodeł/ y siedmdzieśiat
41: palm/ y położyli fię tám nád wo-
42: dámi.

rozdział: 16.

werset: 1. ZAs wyciągnęli z Elimá

- 43: y przyłzli wńzytkim zborem
44: łynowie Izráelowi do pułz-
45: czy Synłkey/ ktora miedzy
46: Elimem j miedzy Synáią/ piętna
47: łtego dnia mieśiácá wtorego po
48: wyściu ich z ziemie Micráimłkiej(*marg*) 4. Moi: 33. (-)

rozdział: 19

strona: 40d

werset: 20. Y łzedł Iehowáh ná go-

strona: 41a

Wtore kfięgi Moizełzowe/

- 1: rę Synáyłką ná wierzch gory/ y
2: wezwał Ieháwáh Iehowáh Moizełzá ná
3: wierzch gory y wftąpił Moizełz.

werset: 21. Y rzekł Iehowáh do Moize-

- 4: łzá: z łtąp opowieday ludowi áby
5: nie rozwálili (krefu) do Iehowy

6: wyrzec go/ y pądłoby z nich mno-

7: ńtwo.

werset: 22. ńTefz y ofiárownicy przy-

8: bráni do Iehowy niech fię po-

9: święcą/ áby ich nie rozłypał Ie-

10: howáh.

werset: 23. ńY rzekł Moizeńz do Ie

11: howy/ niemoże lud wńtąpic do go

12: ry Synájkiey poniewazeń ty opo

13: wiedział fię nam rzekąc: zagrą-

14: nicz ludowi/ y pońwieć go.

werset: 24. ńY rze

15: kł do nieg^o Iehowáh/ idz z ńtąp/ á

16: wńtąpiz ty y Aharon ńtobą/ zász

17: ofiárownicy y lud niech (krefu)

18: nie rozwaláią dla wńtąpienia do

19: Iehowy/ áby ich nie rozłypał.

werset: 25. ńY zńtąpił Moizeńz do ludu/ y

20: mowił im.

rozdział: 20.

werset: 1 ńY Mowił Bog wńzytkie

21: te słowá rzekąc:

werset: 2. ńIam

22: Iehowáh Bog twoy kto-

23: rym cię wywiodł z ziemie Micrá

24: imńskiey/ z domu(marg) Włafnie/ niewolnikow. (-)

25: niewoley.

werset: 3. ńNie

26: będziefz mieć sobie Bogow cu

27: dzych przedemną

werset: 4. Nie wczyniŕz

28: łobie obrázu żadnego podobień

29: łtwá ktore ná niebieŕsiech zwierz

30: chu/ y ktore ná ziemi ze łpodku/

31: y ktore w wodách podziemią.

werset: 5. Nie pokłoniŕz fię im/ áni im

32: łłużyć będziefz/ bom ia Iehowáh

33: Bog twoy/ Bog gniewliwy/ ná

34: wiedzáiąc niepráwość oycow

35: nád fynmi trzećiem y nád czwar

36: temi nienawidzącemi mię.

werset: 6. Y

37: czyniąc miłofierdzie nád tyliącmi

38: miłuiącemi mię/ y łtrzegące

39: mi rołkazań moich.(*marg*) 2 Moi: 26. Moize: 5. Płalm: 81. y 119. 3. Moi: 19. 5. Moi:

5. (-)

werset: 7. Nie wez-

40: miełz miána Iehowy Bogá twe

41: go ná próžno/ bo niepuści niełka

42: rawzy Iehowáh tego kto wez-

43: mie imię iego ná próžność.

werset: 8. Po

44: mni dzień odpoczyńienia łwięćić (*marg*) Mátth. 5. (-)

werset: 9. Sześć dni robić będziefz/ y v-

strona: 41b

1: czyniŕz káżdą robotę twoię.

werset: 10. A

2: dnia fiodmego Sábát Iehowie

3: Bogu twemu: nie wczynisz żadne
4: go wczynku ty/ y fyn twoy/ y cor-
5: ká twoiá/ niewolnik twoy/ y nie
6: wolnicá twoiá/ y bydlę twoie/ y
7: przychodzień twoy/ który między
8: wroty twemi.

werset: 11. Bo zá fześć dni v

9: czynił Iehowáh niebiofá y zie-
10: mię morze y wśzytko co wnich: y
11: przeftał dniań fiodmego/ y przeto
12: błogosławił Iehowáh dzień So
13: botny y poświęcił iy. (*margin*) 3. Moi: 19. 5 Moi: 5. Ezech: 20. Nizey. 31. Máth. 12. 1.
Moi. 2 5. Moi. 5. Máth. 15. (-)

werset: 12. Czci oycá

14: twego^o y mátkę twoię/ áby fię prze
15: dłużyły dni twoie ná ziemi/ którą Iehowáh
16: Bog twoy da tobie.

werset: 13. Nie zábijesz.

werset: 14. Nie będziesz cudzołożyc.

werset: 15. Nie vkrádniesz.

werset: 16. Nie odpowiesz ná bliźniego^o twe

17: go świádectwá kłamliwego. (*margin*) Efefs: 6. Máth. 5: Rzym: 7 13 (-)

werset: 17. Nie będziesz požądać domu

18: bliźniego twego/ Nie będziesz po
19: żądać żony bliźniego twego/ áni
20: niewolniká iego/ áni niewolnice
21: iego/ áni byká iego/ áni osłá ie-
22: go/ ani wźzego co bliźniego twe-
23: go.

werset: 18. Zás wżyśtek lud widzieli (*marg*) 5 Moi. 18: Właśnie/ głoŸy y lampy. (–)

24: gromy y błýfkáwice/ y głoś trą-

25: bny/ y gorę kurzącą fię/ tedy vy-

26: rzał lud/ y cofnęli fię/ y łtali zdá-

27: leká.

werset: 19. Y rzekli do Moizefzá: mow

28: ty známi á słuħác będziemy/ á

29: nieħ nie mowi známi Bog/ áby

30: chmy nie pomárli

werset: 20. Y rzekł

31: Moizefz do ludu/ nieboyćie fię/

32: bo dla tego áby was doznał przy

33: źzedł Bog/ y áby łtráħ iego był

34: ná obliczu wáľzym/ źebyście nie

35: grzeľzyli.

werset: 21. Y łtał lud zdáleká/

36: leź Moizefz wźzedł do mroku w-

37: ktorým tám (był) Bog.

werset: 22. Y rzekł

38: Iehowáh do Moizefzá: ták rze-

39: źeľz do fynow Izráleowych: Wy

40: śćie widzieli źem źniebios mo-

41: wił zwámi.

werset: 23. Nie vćzynićie (*marg*) Właśnie/ zemną. Niźey 27: r. 38: (–)

42: mi

43: Bogow łrebrnych/ y Bogow źło

44: tych nie vćzynićie łobie. (*marg*) Ółtarz rozumiey ognífko náкторým palono ofiary. (–)

werset: 24. Ół-

45: tarz z ziemie vćzyniľz mi/ y ofiá

46: rować będziez ná nim całopale-

strona: 43c

Wtore kłięgi Moizezowe

1: nie twoie/

rozdział: 24.

werset: 6. Y wziął Moizefz po

2: łowicę krwie y wlał do czáfz/ á

3: (drugą) połowicę krwie wykro-

4: pił na ołtarz.

werset: 7. Zás wziął kłięgi

5: przymierza/ y czytał(*marg*) Włafnie/ w wfy. (-)

6: głošno lu

7: dowi: y rzekli/ wfzytko co rzekł

8: Iehowáh vczyniemy/ y posłufzni

9: będziem.

werset: 8. Y wziął Moizefz krew/

10: y wykropił ná lud y rzekł: oto

11: krew przymierza ktore poftáno

12: wił Iehowáh zwámi ná wfzytkie

13: te rzeczy.(*marg*) Hebre: 9. (-)

werset: 9. Y wftąpił Moizefz y

14: Aharon/ Nádaw/ y Awihu/ y fie-

15: dmdziefiąt ftárfzych Izráelo-

16: wych.

werset: 10. Y wyrzeli Bogá Izráelo-

17: wego: á było pod nogámi iego

18: iáko (*marg*) Włafnie/ dzieło cegly záfiru/ álbo ftoł z białego fáfiru. (-)

19: robotá fkámieniá fzáfiro-

20: wego/ á iáko fámo niebo gdy po-

21: godá.

werset: 11. A do przednieyfzych fy-

22: now Izráelowych nie ściągá rę

23: ki fwey: y widzieli Bogá á iedli y

24: pili.

werset: 12. Y rzekł Iehowáh do Moi

25: żefzá wftąp do mnie ná gorę y

26: bądź tám:

27: á dam tobie tablice

28: kámienne/ y zakon/ y rofkazanie

29: ktorem nápifal ábyś ie vczył.

werset: 13. Y

30: wftał Moizefz y Iehozua sługá

31: iego: y wftąpił Moizefz ná gorę

32: Bożą:

werset: 14. A do ftárfzych rzekł: po

33: czekaycie nas tu áfz fię wroćimy

34: do was: A oto Aharon y chur z-

35: wámi ktoby miał(*marg*) Albo fpráwy. (-)

36: prze niech i-

37: dzie do nich.

werset: 15. Y wftąpił Moi-

38: żefz ná gorę/ y zákrył obłok gorę.

werset: 16. Y miefzkáá(*marg*) Włafnie/ chwałá/ álbo slawá. (-)

39: świátłość Ieho-

40: wy ná gorze Synáyfkiey/ y zákry

41: wał iá oblok (przes) fześć dni: y

42: wezwał Moizefzá wdzień fiodmy

43: zpoyśrodku obłoká.

werset: 17. A pozor

44: światłości Iehowy (był) iáko o-

45: gień pożerájący ná wierzchu go-

46: ry przed oczymá fynow Izráelo-

47: wych.

werset: 18. Y wízedł Moizefz wpoy-

48: środek obłoká/ y wítał ná go

49: rę: y był Moizefz ná gorze czter-

50: dzieści dni y czterdzieści nocy.(*marg*) Niżey. 34. 5 Moi. 9. (-) (*marg*) Rozdział wedle żydow. 7. (-)

strona: 43d

rozdzial: 25.

werset: 1. Y Mowił Iehowáh

1: do Moizefzá rzekąc.

werset: 2. Mow do fynow Izráelowych/

2: że mi zniołá po

3: dárze: od káżdego mężá/ ktorzy ochotnym

4: fercem dadzą wezmie

5: ćie mi podárze.

werset: 3. A to (ieft) po-

6: dárze ktore brác będziecie od

7: nich: złoto/ y frebro/ y miedz.

werset: 4. Iedwab modry/ y fzarłatny y

8: kármázynowy/ y fzerść kozią.

werset: 5. Zás fškory báránie czerwone/ y

9: fškory borfukowe/ y drzewo(*marg*) Szytym drzewo ktore niektorzi Cedrem/ á ini iodłá/ drudzy drzewem nigdy niebotwiejącym przekładáią. (-)

10: Szyt

11: tymowe.

werset: 6. Oliwę do świeczniká/

12: korzenie ná tłuŧtość do námázy-

13: wánia/ y ná kurzenie wonne.

werset: 7. Kámienie Szochámy/ y kámienie

14: ku ofádzeniu (*marg*) Efod było odzienie zwierchnie/ ktore ták po Ebreyŧku od ciáľności
álbo od opáfánia zowá (-)

15: Efodá y na-

16: pierśniká.

werset: 8. Y vczynią mi ŧwiá-

17: tnicę ze mieŧzkác będe w poysrod-

18: ku ich.

werset: 9. Práwie wŧzytko iákoć v-

19: kázuię wzor przebytku/ y wzor w

20: ŧzego nacznia iego/ tedy ták v-

21: czynicie.

werset: 10. Vczynią tefz ŧkrzynię

22: zdrzewá Szyttimowego puł trze

23: ciá/ łokciá (będzie) iey dłuza/ á ŧze

24: rza iey pułtorá lokciá/ y wysŧza

25: iey pułtorá lokciá. (*marg*) Ebre. 9. Niżey 26. (-)

werset: 11. Y powleczeŧz

26: iá złotem czyŧym wnątrzy zwie-

27: rzchu powleczeŧz iá/ y vczyniŧz ná

28: niey wieniec złoty wkoło.

werset: 12. Odle

29: iefz tefz do niey czterzy kolcá zło-

30: te y przypráwiŧz do czterzech iey

31: węglów/ dwie kolcá do iednego

32: iey boku/ á dwie kolcá do drugie

33: go iey boku:

werset: 13. Zás vczyniŕz drą

34: ŕzki zdrzewá Szyttymowego/ y

35: powleczeŕz ie złotem.

werset: 14. Y włożyŕz

36: drąŕzki w kolcá ná bokach ŕkrzy

37: nie áby niemi noŕzono ŕkrzynię.

werset: 15. Y będą drąŕzki wkolcach v ŕkrzy

38: nie/ nie będą ich odeymowác error o errata od

39: niey.(*marg*) Albo ŕwiadectwo. Acz ŕię tu tylko wieko znáczy/ ále slowo Ebreyŕkie cháporot od vbłágánia imię ma/ podobieńŕstwo nie bes przyczyny. (-)

werset: 16. Y położyŕz do ŕkrzynie v-

40: mowę ktorą dam tobie.

werset: 17. Vczyniŕz teŕz(*marg*) Cheruw wykłáda ŕię iáko dziecię To ieŕt twarzyczki iáko v dzieci. (-)

41: vbłágálnię ze złotá czy-

42: ŕtego/ poŕtrzećia łokćia ná dłuŕżá/

43: á poŕtorá łokćia ná ŕzerŕá.

rozdział: 29.

strona: 47a

werset: 33. Y ieŕć będą to/ przes co ŕię v-

1: błáganie ŕtáło/ ku nápełnieniu

2: rąk ich/ ku poŕświęceniowi ich: lecz

3: obcy niebędzie ieŕć/ poniewáŕz

4: ŕwięcone ieŕt.

werset: 34. A ieŕli co zoŕtá-

5: nie mięŕá poŕŕwiecniá/ álbo

6: chlebá áŕz do zaránká/ tedy ŕpaliŕz on

7: oŕtátek ogniem/ á nie będą go

8: ieść/ bo to święcone.

werset: 35. Y vczy-

9: niż Aharonowi y synom jego/

10: tak wedle wżego com rozkazał

11: tobie

12: siedm dni(*marg*) To ieft święcić ie będziez: (-)

13: napełniać bę-

14: dziez rękę ich.

werset: 36. Zás cielcá zá

15: grzech ofiarować będziez co dzień

16: zá oczyszczenie/ ábyś oczyścił oł-

17: tarz/ gdy ná nim vblágywać bę-

18: dziez/ y námáżez iy/ że iy poświę-

19: ćisz.

werset: 37. Siedm dni oczyszczenie czy-

20: nić będziez ná ołtarzu/ y poświę-

21: ćisz iy/ y będzie ołtarz święty (nád)

22: świętymi: káždy kto sie dotknie

23: ołtarzá niech będzie święty.

werset: 38. A

24: toć (ieft) co(*marg*) To ieft ofiarować. (-)

25: czynić będziez (*marg*) Albo dla ołtarzá (-)

26: ná

27: ołtarzu/

28: dwa bárány rocznie co

29: dzień záwždy.

werset: 39. Jednego Bára-

30: ná vczynisz poránu/ á drugiego

31: báráná vczynisz między wieczory.

werset: 40. Zás dziełiątą część (Efy)

32: białey mąki rozmiełzoney oliwą

33: zbitą/ czwartą częścią(*marg*) Chyn miará rzeczy mokrych w którą fię láło 12. logow A log miewał łżeść łkorupin íaiowych. (-)

34: chyná/

35: á

36: zákrápiánia winá czwartą część

37: chinu do báráná iednego.

werset: 41. A bá-

38: ráná drugiego vczynífz miedzy

39: wieczory/ íáko zaránną obiátę/

40: y tákowelz zákrápiánia iey vczy-

41: nífz ná słodkość wonności/ (y)

42: náłpalenie Iehowie.

werset: 42. Cálópa-

43: lenie (niech będzie) zówždy wro-

44: dzaioch wálznych v drzwi namio-

45: tu zgromádzenia/ przed Iehową/

46: gdzie fię wam okázowác bę-

47: dę/ ábych tám do ćiebie mowił.

werset: 43. Y oznáymíác fię tám będę fy-

48: nom Izráelowym/ y poświęći fię

49: (namiot) w moiey chwale.

werset: 44. Bo

50: poświęćę namiot zgromádzenia

51: y ołtarz/ y Aharona y fyny iego

52: poświęćę/ áby mi ofiárowniká-

53: mi (byli.)

werset: 45. Y miełzkác będę w-

strona: 47b

1: poyśrodku fynow Izráelowych/

2: y będę im Bogiem.

werset: 46. Y pozná-

3: ią że Iehowá Bog ich/ ktorym

4: ie wyprowadził z ziemié Micrá-

5: imfkiey/ żebym miefzkał wpośrod-

6: ku ich/ ia Iehowá Bog ich.

rozdział: 30.

werset: 1. VCzynińz tefz ołtarz

7: dla kádzenia kádzielém

8: z drzewá Syttymoweg^o

9: vczynińz iy.

werset: 2. Lokieć w-

10: zdlufz/ á łokieć wśzerz/ gránowi-

11: ty będzie/ á dwa lokciá wyfzłfa ie

12: go rogi iego zniegołz.

werset: 3. Y po-

13: wleczefz iy złotem czyłtym/ ná-

14: kryćie iego/ y ściány iego w koło

15: y rogi iego/ á vczynińz mu wie-

16: niec złoty wkoło.

werset: 4. Y dwie kolcá

17: złote vczynińz do niego/ pod wień-

18: cem iego/ ná dwu węglach iego

19: vczynińz/ ná obu boku iego/ á-

20: by mogł przes nie zákłádác drą-

21: fızki/ ktoremi iy nośić będą.

werset: 5. A v-

22: czyniż drążki z drzewá Syttymowego/

23: y powleczeńz ie złotem.

werset: 6. Y poštáwiż iy przed zasłoną/

24: ktora przy fkrzyni vmowy/ przed

25: vbłagálnią/ ktora nád vmową

26: gdzieć fię będę okázywáć.

werset: 7. Y bę-

27: dzie kadzić na nim Aharon ká-

28: dzenim wonnych zioł/(*marg*) Włafnie/ poránu/ poránu (-)

29: co poránek/

30: gdy ochędoży lámpy/ tedy

31: kádzić będzie.

werset: 8. A takieżz y mie-

32: dzy wieczory gdy Aharon lámpy

33: zázze/ będzie kádzić/ á to kádzenie

34: (będzie) vřtáwicźnie przed Ieho-

35: wá/ w rody wáfze.

werset: 9. Nie przynie-

36: fięćie nań kádzenia obcego/

37: áni cáłopalenia/ áni

38: obiáty/ áni mo-

39: krey ofiáry wleiećie nań.

werset: 10. A bę-

40: dzie (iy) oczýściáć Aharon/ v ro-

41: gow iego raz w rok(*marg*) Włafnie krwią grzechu. (-)

42: krwią ofiáry

43: zá grzech (w dzień) vbłagánia/

44: raz w rok oczýściáć iy będzie/

45: y

46: v potomkow wáfzych/ święcone

47: nád święconym ieft Iehowie:

werset: 11. Y mowił Iehowá do Moize-

48: Izá rzekąc:(*marg*) Włafnie/ gdy podyimiefz głowę fynow. (-)

werset: 12. Gdy zliczyfz pogło-

49: wia fynow Izráelowych wedle

strona: 47c

Wtore kłięgi Moizoefzwe.

1: pocztow ich/ tedy da kázdy vbła-

2: gánie (zá) duřzę fwoię Iehowie/

3: gdy ie wyczytafz/ y nie będzie w nich kazni/ gdy ie policzyfz.

rozdział: 33

strona: 49c

werset: 21. Y rzekł Ie-

1: howá: oto mieyfce v mnie/ y itá-

2: niefz ná fkále.

werset: 22. Y będzie gdy poy-

3: dzie chwałá moią/ tedy cię poftá-

4: wię do rofpádliny fkály/ y nákrý-

5: ię ręką moią nád tobą/ álz miną.

werset: 23. Tedy odeymę rękę moię/ y vy-

6: rzyfz tył moy/ lecz oblicze moie

7: nie będzie widziáne.

rozdział: 34.

werset: 1. Y Rzekł Iehowá do

8: Moizefzá/ wyrzeřz fobie

9: dwie tablice kámienne

10: iáko pierwřze/

11: á nápiřzę

12: ná (tych) tablicach słowá ktore

13: były ná táblicach pierwŕzych/

14: ktoreś połamał.

werset: 2.] A bądź gotow rá-

15: no/ że wŕtapiłz ráno ná gorę Sy-

16: náyfką/ y ŕtániesz zemną tám ná

17: wierzchu gory.

werset: 3.] A żáden ŕtobą

18: niech nie idzie/ żaden teŕz niech

19: ŕię nie vkázuie ná wŕzytkiey go-

20: rze/

21: teŕz drob y bydło/ niech ŕię

22: nie pášie náprzećiw gorze tey.

werset: 4.] Y wyrzázał dwie tablice ká-

23: mienne iáko pierwŕze/ y wŕtał

24: Moizełz ráno/ y wŕtapił ná gorę

25: Synáyfką/ iáko mu kazał Ieho

26: wá/ y wziął w rękę ŕwoię dwie

27: tablice kámienne.

werset: 5.] Y zŕtapił

28: Iehowá w obłoku/ y ŕtánał

29: znim tám/ y wołał w imię Ieho-

30: wy.

werset: 6.] Y przelzedł Iehowá przed

31: nim. Y wołał: Iehowá/ Ieho

32: wá/ Bog Miłofierny y Miłości-

33: wy długo czekáiący/ y obfity włá-

34: ŕce y wprawdzie.

werset: 7.] Záchowuią-

35: cy miłofierdzie ná tyfiące [!] / niłzczą-

36: cy niepráwość/y niezbożność/ y

37: grzech/ á (zwinnego) nieczyńiąc

38: niewinnego/ náviedzaiąc nie-

39: práwość oycow nád fynmi/ y nád

40: fynmi fynow/ nád trzeciimi y nád

41: czwartymi.

werset: 8.] Y pośpiefzył fię

42: Moizefz/ y náchylił fię do ziemie

43: y pokłonił fię.

werset: 9.] Y rzekł: profzę ie-

44: ślim ználaś łáfkę woczú twoich

45: Pánie/ niech idzie profzę Pan

strona: 49d

1: moy wpośrodku nas/ (á) ponie-

2: wałz lud twárdego kárku iefł/

3: przeto fię zmiłuięfz nád nieprá-

4: wością náłzą/ y odziedziczyłz nas.

werset: 10.] Y rzekł: oto ia łtánowią przy-

5: mierze przed włzytkim ludem

6: twoim czyniąc cudá/ ktorých nie

7: tworzone po włzey ziemi/ y mie-

8: dzy włzemi narody: y vyrzy włzy-

9: tek lud/ miedzy ktorymes ty/ łprá-

10: wę Iehowy/ bo ogromna (rzecz)

11: iefł/ którą ia czynię łtobą.

werset: 11.] Strzełz łobie tego co ia tobie

12: rofkázuię dzifia: Oto ia wypą-

13: dzam od oblicza twoiego Emor-

14: rego y Kánaáná/ y Chytoiá/ y

15: Peryzeiá/ y Chiweiá/ y Iewufeiá.

werset: 12. Ostrzegay fię ábyś nie ftáno-

16: wił przymierza z obywatélem

17: (tey) ziemie/ do ktorey ty idziez/

18: ábyć niebyło sídłem wpoysrod-

19: ku ćiebie.

werset: 13. Przeto ołtarze ich ro-

20: zwalićie/ á obrázy ich połamie-

21: ćie. y gáie ich wyrąbaćie. (marg) To iest ktore oni mieli zá święte. (-)

werset: 14. Bo-

22: nie pokłonićie fię Bogu cudzem^v/

23: poniewaz Iehowá(marg) w miłości ku łobie/ ábo gniewliwy. (-)

24: zawifny i-

25: mię iego Bog zawifny iest.

werset: 15. Zebyś záś/ iefli vczynifz przy-

26: mierze z obywatélem ziemie/ á o-

27: niby fię blaznili zá Bogi swoimi

28: y ofiarowáliby Bogom swoim/

29: telzby ćię zwáli/ y iadłbyś z ofiary

30: ich.

werset: 16. Y brałbyś zo rok ich záfy-

31: ny twoie/ á blazniłyby fię corki

32: ich zá bogámi fwemi/ y vczynią/

33: że y twoi fynowie zbłaznią fię zá

34: Bogámi ich.

werset: 17. Bogow lanych

35: nie vczynifz łobie.

werset: 18. Świętá prza-

- 36: Inikow łtrzec będziefz: łiedm dni
37: ieść będziefz przafniki/ iákom cí
38: rofkazał/ pewnego czału/ mieřią-
39: ca Awiwá/ boř mieřiacá Awi-
40: wá wyłzedł z Micraimá. (*marg*) Awiw mieřiac/ my iy zowiemy kwietniem. (-)

werset: 19. Włzy-

- 41: tko otwarzáiące żywot/ moie
42: (ieft) y włzelkie bydłę twoie z-
43: łámcow otwárzáiące (żywot) z-
44: bydłá y zdrobiu. (*marg*) To ieft báranem álbo kozłem. (-)

werset: 20. A pierworo-

- 45: dneę osłá/ odkupiłz - drobceń/
46: á ieftli nie odkupiłz tedy mu kark
47: złamiefz: káźdeę pierworodneę^o/

strona: 50a

Wtore kłięęi Moizełzowe.

- 1: łyná twęęę odkupiłz/ á nie vká-
2: źełz fię/ przedemną próźny.

rozdział: 37.

werset: 18. Zás łześć słupcow wychodziło/

strona: 52a

Wtore księęi Moizełzowe.

- 1: dziło zbokow ięęę: trzy słupce
2: świefzniká z iedneę^o boku ięęę/ á
3: trzy słupce zdrugieęę boku ięęę

werset: 19. Trzy czałzki migdałowate roz

- 4: łádzone ná iednym słupcu zgał-
5: ká y zkwiátem:
6: á tákiełz do łześci

7: słupcow wychodzących zświeczni-

8: ká.

werset: 20. A ná (fámym) świeczniku

9: czterzy czáfzki migdałowáte zgał-

10: kámi iego y zkwiáty iego.

werset: 21. (By-

11: fá) tełz gałká pod dwiemá słup-

12: cámi zniego (wychodzącemi) ták

13: że (druga) gałká pod dwiema

14: słupcámi (drugimi)

15: zniego (wy-

16: chodzącemi/) y (trzecia) gałká

17: pod dwiemá słupcámi znieg^o (wy-

18: chodzącemi:) pod fześcią słup-

19: cow ktore zniego wychodziły.

20: Gałki ich/ y słupce ich zniegołz

21: były/ wżytek (on świecznik był)

22: fám wfobie ziednego czyłtego zło-

23: tá.

werset: 23. Tełz vczyńił do niego fiedm

24: lámp/ y nożycki iego/ y káganki

25: zczyłtego złota.

werset: 24. Z tálántu złotá

26: czyłtego vczyńił iy/ y wżytko na

27: czynie iego.

werset: 25. Vczyńił tełz ołtarz

28: do kádzenia zdrzewá Syttymo-

29: wego/ dłuża iego ná łokćiu ie-

30: dnym/ gránowity á Ná dwa ło-

31: kćią wysłza iego/ zniego też wy-

32: chodziły rogi iego.

werset: 26. Y powlekł

33: iy złotem czyłtym/ przykrycie ie-

34: go/ y ściány iego w około/ y ro-

35: gi iego. y vczyłnił mu wienien zło-

36: ty wokoło.

werset: 27. Vczyłnił też dwie

37: kolcá złote do niego/ pod wien-

38: cem iego/ na dwu węglach iego/

39: y ná dwu bokach iego/ áby do

40: nich zakładano drązki dla no-

41: śzenia iego:

werset: 28. Drązki też vczyłnił

42: z drzewá Syttymowego/ y pow-

43: lokł ie złotem.

werset: 29. Tęż vczyłnił ole-

44: iek święty námazywánia/ y ká-

45: dzenie wonne czyłte/ robotą A-

46: ptekárką.

rozdział: 38.

strona: 52b

werset: 1.

1: ZÁś vczyłnił ołtarz cáło-

2: palenia zdrzewá Syttymowego/

3: piąći łokiet byłá dłu-

4: ża iego/ y piąći łokiet śzerza

5: iego/ gránowite/ á trzech łokiet

6: wysłza iego.

werset: 2.] Vczynił mu tefz

7: rogi ná czterzech węglach iego/

8: zniegoſz były rogi ieg^o y powlokł

9: iy miedzią.

werset: 3.] Vczynił tefz wſzy-

10: tko naczynie (do) ołtarzá/ kotly(*marg*) Albo miotly. (-)

11: kleſzcze/ niecki// wárzechy/ łopá-

12: ty/ wſzytko naczynie iego poczy-

13: nił miedziáne.

werset: 4.] Vczynił tefz kra-

14: tę do ołtarzá/ iáko fieć zmiedzi/

15: miedzy ogrodzenie iego/ ná ſpo-

16: dek afz do połowice iego.

werset: 5.] Y

17: odlał czterzy kolcá do czterzech

18: kráíow kraty zmiedzi/ gdzieby

19: zákłádac drązki.

werset: 6.] Drązki tefz v-

20: nił zdrzewá Syttymowego/ y

21: powlokł ie miedzią.

werset: 7.] Y záložyl

22: drązki wkolcá przy węglách oł-

23: tarzá/ áby iy niemi noſzono: fzczy

24: zdeſzczek vczynił iy.

werset: 8.] Tefz vczy-

25: nił vmywálnią miedziána/ y pod

26: ſtáwek iey miedziány ze zwier-

27: ciádly (niewiaſt) ſtrzegących/

28: ktore ſtrzegły v drzwi namiotu

29: zgromádzenia.

werset: 9. Tefz vczynił

30: lień w ftronę południá/ á obwie-

31: fzenia fienu zbieli kręconey (ná)

32: ftu łokiet.

werset: 10. Słupow v nich było

33: dwádzieściá/ y podftáwkow ich

34: miedziáných dwádzieściá/ haki

35: v słupow y okrącánia ich śre-

36: brne.

werset: 11. Ná ftronietefz pułnocnej

37: (było) obwiefzenia ftu łokiet: słu-

38: pow (do) nich dwádzieściá/ y pod

39: ftáwkow pod nie miedziáných

40: dwádzieściá/ á háki v słupow y

41: okrącánia error śrebrne errata śrebrne .

werset: 12. Záš wftro-

42: nę zachodnią obwiefzenia opon

43: pięcdziefiąt lokiet/ słupow (do)

44: nich dziefięć/ y podftáwkow ich

45: dziefięć:

46: a haki v słupow w okrącánia

47: ich śrebrne.

werset: 13. Záš wftro

48: nę wíchodową ze wíchodu/ pięć-

49: dziefiąt łokiet.

werset: 14. Pietnaście ło-

strona: 52c

- 1: kiet obwieńzenia z (iednego) bo-
- 2: ku (wchodu) słupow (do) nich
- 3: trzy y podstáwkow ich trzy.

ksiega: Lev

rozdzial: 1.

strona: 54c

Trzecie księgi Moizeszowe.

werset: 5. Y zárznie oneg^o ćielcá przed

- 1: Iehowá: y przyniołá fynowie wie A-
- 2: haronowi ofiárownicy krew/ y w
- 3: kropią iá ná ołtarz wokoło/ kto-
- 4: rj przed drzwiami namiotu zgro-
- 5: mádzenia:

werset: 6. Y obłupi (ono) całopalenie/

- 6: y rozbierze ie wedle
- 7: członkow iego.

werset: 7. Y skłádá syno-

- 8: wie Aharoná ofiárowniká ogień
- 9: ná ołtarzu j włożą drwá ná ogniu.

werset: 8. Potym włożą fynowie Aharo-

- 10: nowi ofiarownicy członki (y) gło-
- 11: wę y (*marg*) Abo tłuść. (-)
- 12: tułow ná drwiech ktore ná
- 13: ogniu/ ktory ná ołtarzu:

werset: 9. Zás

- 14: wnętrze iego y goleni ieg^o omye
- 15: wodą/ j śpali ofiarownik ono wźj-
- 16: tko ná ołtarzu całopalenim ogni-
- 17: śtym/ na wonność słodkości Iehowie.

werset: 10. A iefli zdrobu dar ieg^o to

- 18: ieft zbáránow álbo zkozłow (te-
19: dy) ná całópálenie niech przywie-
20: dzie lámca dołkonałego.

werset: 11. Y zar-

- 21: znie iy przy boku ołtarza pułno-
22: cnem przed Iehową: y wykropią
23: fynowie Aharanowi ofiárownicy
24: krew iego ná ołtarz wokoło.

werset: 12. Y rozbierze iy wedle człónkow

- 25: iego głowę iego y tułow iego/ y
26: włoży ie ofiárownik ná drwiech/
27: error krore errata krore ná ogniu/ ktory ná ołtárzu.

werset: 13. Zaś wnętrze y goleni omjie w wo-

- 28: dzie/ y przynieście ofiárownik w
29: sztytko/ y spali ná ołtarzu całopa-
30: nim ognistym ná wonność słod-
31: kości Iehowie.

werset: 14. Zaś iefli zptá-

- 32: łtwá całopalenie/ dar Iehowie/
33: tedy przynieście z fynogárlic/ ál-
34: bo zgołębiąt dar fwoy.

werset: 15. Y

- 35: przynieście ofiárownik do ołtarzá
36: y odgnieście głowę iego/ y spali
37: ná ołtarzu/ lecz wycedzi krew ie-
38: go ná ściánę ołtarzá.

werset: 16. Y wezmie

- 39: gardziel iego/ y pierze iego/

40: y porzuci ie v ołtarza na wıchod

41: (słoncá) ná mieyfce popiołu.

werset: 17. Y odedrze mu skrzydłá iego á

42: le nie oderwie/ y fpali iy ofiáro-

43: wnik ná ołtarzu/ ná drzewiech kto

44: re ná ogniu/ całopaleniem ogni-

45: łtym ná wonność słodkości Ie-

strona: 54d

1: howie.

rozdział: 2.

werset: 1. ZAs dużá gdy przynosić

2: będzie dar obiátę Iehowie

3: tedy białá mąká będzie dar

4: iey/ y postáwi ná nię oliwy

5: y nákládzie ná nię kádzidlá.

werset: 2. Y

6: przyniesie iá do fynow Aharono

7: wych (do) ofiárownikow/ ktory

8: wezmie zonąd pełnę garść mąki

9: białey/ y oliwy oney/ y wızıtko

10: kádzidło iey/ yfpali ofiárownik

11: pámięć iey ná ołtarzu/ ogniłtą o-

12: fiárą ná wonność słodkości Ie-

13: howie.

werset: 3. A ołtátek oney obiáty

14: (będzie) Aharonowi y fynom ie-

15: go przenaświétłze (iełt) palenie

16: Iehowie.

werset: 4. Zás iesli przyniesiesz

17: dar obiáty pieczony wpiecu/ (te-
18: dy ma być) plácek zbialey mąki/
19: przálny/ oliwą rozmieszány/ álbo
20: krople przálne oliwą przyprá-
21: wione.

werset: 5. Zás iefli obiátá dárú

22: twego smáżona/ (tedy) będzie bia
23: ła mąká woliwie przypráviona.

werset: 6. Połamiesz ią ná kęfy/ y wftá-

24: wíłz ná nie oliwy/ że będzie obiá-
25: tá.

werset: 7. Tefz iefli obiáta dárú twe-

26: go zroftu (będzie/ tedy) ma być
27: biała mąká z oliwą.

werset: 8. Y przynie-

28: iefz obiátę ftych (rzeczy) vczynioną
29: Iehowie/ y przyniefielz ią do o-
30: fiárowniká/ że ią przyniefielz do
31: ołtarzá.

werset: 9. Y wezmie ofiárownik

32: zoney obiáty pámięć iey/ y fpali
33: na ołtarzu/ (zá) ogniftą ofiárę
34: ná wonność słodkości Iehowie.

werset: 10. A ołtátek obiáty Aharonowi

35: y fynom iego/ święte (nád) świę-
36: tymi/ zogniłytych (ofiár) Iehowie.

werset: 11. Wízelka obiátá ktorą przyno-

37: fić będziecie Iehowie/ nie będzie
38: kwáfzona:

39: bo żadnego kwáfu/ y

40: żadnego miodu/ nie będziecie zá-

41: żegnác ná ogništą ofiárę Iehowie

werset: 12. Dar pierwłznych vrodzáiow

42: przynofić będziecie Iehowie/ ále

43: ná ołtarz nie wštąpią ná won-

44: ność słodkości.

rozdział: 6.

strona: 57a

werset: 17. Nie będą te-

1: go piec vkwáiwłzy/ dałem (to)

2: im zá ich część z ofiar moich ogni-

3: łtych/ święte (nád) świętymi ielt

4: iáko (ofiárá) zá grzech yzá wy-

5: łtępek.

werset: 18. Každý męłzczyzná zły-

6: now Aharonowych będzie ieść

7: łteg^o vłstawá wieczna będzie po-

8: tomkom wálzým o ogniłtych ofiá-

9: rách Iehowy: każdy kto łię ich

10: dotyka niech będzie święty.

werset: 19. Y

11: mówił Iehowá do Moizełzá rze

12: kąc:

werset: 20. Ten (ielt) dar Aháronow

13: y łynow iego/ ktory ofiárowác bę-

14: dą Iehowie wdzień ktorego iy

15: námáżą: dziełiątą (część) efy bia-

16: łey máki ná obiátę vłtáwiczenie:

17: połowicę iey poránu/ á połowicę

18: iey wieczor.

werset: 21. Wrynca w oliwie

19: vczyniona (będzie) á tak vfmá-

20: żoną przynieśiesz ią/ vfmázoną o

21: biatę kęśami ofiárować będziesz

22: ná wonność słodkości Iehowie.

werset: 22. Y ofiárownik námázány ná ie

23: go mieyfce z fynow iego czynić to

24: będzie/ vftáwá (to) wieczna Ie-

25: howie/ wśytka ma być śpalona.

werset: 23. Y káżdá obiátá Ofiárowniko

26: wa wśytká ma być śpalona/ nie

27: będą iey ieść.

werset: 24. Y mówił Ieho-

28: wá do Moizeszá rzekąc:

werset: 25. Mow

29: do Aharoná y do fynow iego rze

30: kąc: ten (ieft) zakon ná ofiárę zá

31: grzech: ná mieyfcu gdzie rzeżą o

32: ofiárę ná całopalenie/ będzie telz

33: rzezáná ofiárá zá grzech przed

34: Iehową/ świete (nád) świytymi

35: ieft.

werset: 26. Ofiárownik ofiáruiący (o

36: fiárę) zá grzech ieść ią będzie ná

37: mieyfcu świytym będzie iedzio-

38: ná wlieni namiotu zgromádze-

39: nia.

werset: 27. Każdy kto się dotyka mię

40: łá iey święty niech będzie/ á kto-

41: by pokropił krwią iey iáką łzátę/

42: łkoro ią pokropi wyniefiesz ná

43: mieyfcu świętym.

werset: 28. A naczynie

44: gliniáne wktorym będzie łmážo-

45: na ma być łtłuczone/

46: á iefli wna

47: czyniu miedziánym łmażona bę

48: dzie/ ma być wyłzorowane/ y wo

strona: 57b

werset: 29. dą wymyte. Każdy mężczyzná

1: między ofiárowniki ieść ią bę-

2: dzie/ święta nád świętymi ieft.

werset: 30. Zás káżdá ofiárá zá grzech/ kto

3: rey krew wnołzą do namiotu z-

4: gromádzenia/ dla oczyszcienia w

5: świętnicy nie będzie iedziona/

6: (lecz) ogniem będzie łpaloná.

rozdział: 7.

werset: 1. ZÁs ten (ieft) zakon ofiá

7: ry zá wyłtępek/ święta nád

8: święte ieft. Ná mieyfcu

9: gdzie rzeżą całopalenie zá-

10: rzeżą ofiárę zá wyłtępek/ á krew

11: iey wkropią ná ołtarz wokoło.

werset: 3. Tefz włzytek łoy z niey/ y krew

12: przyniełie/ ogon y łoy okrywáią

13: cy wnętrze.

werset: 4.] Y dwie nerce/ y

14: łoy ktory ná nich/ y ktory ná lędz

15: wiach/ y odziedzę ná wątrobie z

16: nerkámi wezmie.

werset: 5.] Y śpali ie o-

17: fiárownik ná ołtarzu ogništą o-

18: fiárą Iehowie (zá) grzech.

werset: 6.] Ká-

19: zdy męłczyzná miedzy ofiárowniki

20: będzie ieść ią: ná mieyfcu świę

21: tym będzie iedziona: święta nád

22: święte ieft.

werset: 7.] Iáko (ofiárá) zá

23: grzech tak zá wyłtępek/ zakon ie

24: den im (ieft/) ofiárowniká ktory

25: nią oczyścia tego będzie.

werset: 8.] A o-

26: fiárownik ktory ofiáruie całopa

27: lenie czyie/ tedy łkorá całopalenia

28: ktore ofiárował ofiárowniko

29: wi onemu będzie.

werset: 9.] Y káżdą o-

30: biátą ktorą pieką wpiecu/ y ká-

31: źda ktorą czynią wkotle) álbo w-

32: rynce onemu ofiárownikowi bę-

33: dzie/ ktory ią ofiarował.

werset: 10.] Zás ká

34: źda obiátą w oliwie rozmiełzona

35: y fucha/ wżem fynom Aharono-

36: wym będzie/ iednemu iáko dru-

37: giemu.

werset: 11] Zás ten (ieft) zakon o-

38: fiáry dziękowney/ gdy ią ofiáru-

39: ią Iehowie.

werset: 12] Iefli ná dziękowá

40: nie będzie ią ofiárowác/ tedy bę

41: dzie ofiárowác ná ofiárę dziękowná

42: plácki przáfne oliwą roz

43: mieszone/ y kreple przáfne/ oli-

44: wá mázáne/ y białá mąkę prázo

strona: 57c

1: ná/ plácki oliwą rozmieszzone.

rozdział: 10

strona: 59b

werset: 14] Zás móstek obrácánia/ y łopá

1: tkę podnożenia ieść będziecie

2: ná mieyfcu czyłtym/ ty y fynowie

3: twoi/ y corki twoie łtobą/ ponie

strona: 59c

Trzecie księgi Moizészowe

1: wáfz zá vftáwę tobie y zá vftáwę

2: fynom twoim/ dano to z ofiar dzie

3: kownych fynow Izráelowych.

werset: 15] Lopátkę podnożenia y mo-

4: łtek obrácánia/ ná ogniłtych ło-

5: iowych ofiarách wnołć będą/ á

6: by to obracániem obracáli przed

7: Iehową/ á będzie (to) tobie y fy

8: nom twoim łtobą/ zá wftawę wie

9: czną/ iáko rofkazał Iehowá.

werset: 16] Zás kozłá zá grzech łzukáiąc łzu

10: kal Moizełfz/ á oto był łpalon/ y

11: rozgniewał fię ná Eleázará y ná

12: Ithámára/ ná łyny Aharonowe

13: zołtále rzekąc:

werset: 17] Przeczeście nie

14: ziedli (ofiáry) zá grzech ná miey

15: łcu łwiętył/ gdyłz łwięta (náđ)

16: łwiętemi ielł/

17: á dał ią wam

18: (Bog) ábyłcie obięli niepráwość

19: zboru ku oczýłcieniu ich przed Iehową?

werset: 18] Oto nie wniełiono

20: krwi iey do łwiątнице wnątrž:

21: iedząc mieliłcie ią zieść włwiąt-

22: tnicy/ iákom rofkazał.

werset: 19] Y mo-

23: wił Aharon do Moizełfzá: oto dzi

24: łia przyniełli ofiárę łwoię zá grz

25: ech/ y całopalenie łwoie przed Ie

26: hową/ á przyłzłto to ná mię/ co ie

27: łlibych był dzilfia iadł ofiárę zá

28: grzech/ izaliby to było (*marg*) Włafnie/ dobrze. (-)

29: przyiem

30: no w oczu Iehowy?

werset: 20] Y vsłyłzał

31: (to) Moizefz/ y było zá dobre wo

32: czu iego.

rozdział: 11

werset: 1 Rozdział 11.

33: I Mowił Iehowá do

34: Moizefzá y do Aharoná

35: rzekąc do nich

werset: 2 Mowćie

36: do fynow Izráelowych

37: rzekąc:(*marg*) Włańnie/ to zwierze. (-)

38: te (lã) zwierzétã ktore

39: ieść będziećie/ ze wżego bydłã

40: ktore ná ziemi.

werset: 3 Cokolwiek dzie

41: li kopyto/ y dwoi łtopę w kopyćie

42: á przeżuwa karmiã/ tákowe by

43: dlę ieść będziećie/

werset: 4 Wízakże te-

44: go ieść niebędziećie łtych co prze

45: żuwáią (tylko) y łtych co dwoią

46: kopyto (tylko) iáko wielbłãd choć

47: przeżuwa/ ále kopytã nie dzieli/

48: nieczyłty iełt wam.

strona: 59b

werset: 5 Zás(*marg*) Albo tárant. (-)

1: kro-

strona: 59c

1: lik acz przeżuwa/ ále kopytã nie-

2: dzieli/ nieczyłty iełt wam.

werset: 6] Też

3: zaiąc acz przeżuwa/ ále kopytá

4: niedzieli nieczyłty iełt wam.(*marg*) Infzy gryfem álbo nogiem przeekłádáią. (-)

werset: 7] Zás świniá/ acz kopyto dzieli y

5: łtopę wkopyćie dwoi/ ále nieprze

6: źuwa/ nieczyłta iełt wam.

werset: 8] Mię

7: fá z nich ieść nie będziećie/ y ścier

8: wu ich niedotkniećie fię/ nieczyłte

9: będą wam.

werset: 9] To zaś ieść będzie-

10: ćie ze wżeg^o co w wodách:(*marg*) Włafnie/ corká łtrufowá (-)

11: wżytko

12: co ma łkrzele y łufkę w wodách/

13: w morzu y wrzekach to ieść bę-

14: dziećie.

werset: 10] A cokolwiek niema

15: łkrzel y łufki/ w morzu y wrzekach

16: ze wżzech płaz wodnych/ y z káz

17: dey dułze żywiącey ktora w wo-

18: dách/ brzydkością wam będą.(*marg*) Wedle niektórych łowa. Infzy wodná kániá.

Niektorzi krogulcem wykładáią. Wedle *innich* [!] puhac. Albo norká. (-)

werset: 11] A (ták) brzydkością wam będą/

19: (że) mięłá z nich ieść niebę-

20: dziećie/ á ścierwem ich brzydźić

21: fię będziećie.

werset: 12] Wżytko cokol-

22: wiek niema łkrzel y łufki w wo-

23: dach brzydkością wam będzie.

werset: 13 Zás te (lã) ktoremi lię będzie-

24: cie brzydzić miedzy ptáctwem/

25: nie będziecie ich ieść iáko brzyd-

26: kości iákiew: Orlá/ Iáftrząbá/ y(marg) niektorzi lelekiem, (-)

27: morfkiego orlá.

werset: 14 Sępá y Ká-

28: nie/ wedle rodzái u iey.

werset: 15 Każde

29: go Kruká wedle rodzái u iego.

werset: 16 Zás(marg) Niektorzi łábęciem przełóżyli/ ále się podobno omilili poniewáfz łabęć
ieft ptak czyfty. (-)

30: łtruła/ łepowroná/ o

31: żarki/ y puhacza wedle rodzái u

32: iego.

werset: 17 Sokołá/ czápłe y fo-

33: wy.

werset: 18 Bąká/ dudká/ y łroki.

werset: 19 Boćianá y łoyki wedle rodzái u iey: Kurá łeśnego y nie doperza.

werset: 20 Káżdã płáżã miedzy ptás-

34: twem/ co ná czterzech (nogach)

35: chodzi brzydka wam będzie.

werset: 21 A

36: wízákoż to ieść będziecie ze wíże

37: go ptáctwá/ choć co ná czterzech

38: (nogach) chodzi/ co ma goleni(marg) Włáfnie/ nád nogámi łwymy. (-)

39: zádnie wysłze níż nogi przednie/

40: ktoremi łkakác może po ziemi.

werset: 22 Z ktorych to będziecie ieść/(marg) Arbá niektorzi łzáránczã przekłádáią ále
niepodobieństwo áby ták złe robaki miano ieść. (-)

41: Arbę wedle rodzái u iey/ y(*marg*) Sáleám Chárgol y Chágow/ iáko y árbá nieznáiome fą robaczki. (-)

42: Sa

43: leamá wedle rodzái u ieg^o / y Chárgolá wedle rodzái u iego.

strona: 62a

Trzećie kłięgi Moizelzowe.

(*marg*) Rozdział 5. wedle żydow Mácorá. (-)

rozdział: 14

werset: 1 Rozdział 14.

1: Y Mowił Iehowá do

2: Moizelzá rzekąc:

werset: 2 ten ielt zakon trędowátogo

3: wdzień oczyszczenia iego/

4: przywiedzion będzie do ofiárow-

5: nika.

werset: 3 Y wynidzie ofiárownik

6: precz zá oboz/ y ogláda ofiárow

7: nik áno fię zágoił sadzel trędu ná

8: trędowatym.

werset: 4 Tedy rofkaze o-

9: fiárownik/ áby wziął on kto ma

10: być oczyszcion/ dwoie ptałzát ży-

11: wych/ á czyłtych/ y drzewá cedro

12: wego iedwabiu kármezynowe-

13: go/ y Izopu.

werset: 5 Y rofkaze ofiáro-

14: wnik ze zárzną ptałzká iednego/

15: ná naczyniu gliniánym nád wo-

16: dą żywą.

werset: 6] A ptałzká żywego we

- 17: zmie zdrzewem cedrowym/ a ie-
18: dwabiem kármezynowym/ y z i-
19: zopem/ y omoczy to/ y ptałzká ży-
20: wego we krwi ptałzká zárzezáne
21: go nád wodą żywą.

werset: 7] Y pokropi

- 22: ná oczýłzczáiącego się od trędu/
23: łiedm kroć/ y oczýści go/ y puści
24: ptałzká żywego ná pole.

werset: 8] A o-

- 25: czyściony wymyie łzáty łwoie/ y
26: ogoli włzytkie włofy łwoie/ y wy-
27: myie się w wodzie/ y będzie czy-
28: łty/ á potym przyidzie do obozu/
29: y łiedzieć będzie przed namiotem
30: łwoim łiedm dni.

werset: 9] A łiodmego

- 31: dnia ogoli włzytkie włofy łwoie/
32: głowę łwoię/ y brode łwoię/ y br-
33: wi oczu łwoich/ y włzytkie włofy
34: łwoie ogoli: y wymyie łzáty łwo-
35: ie. Tefz wymyie ciáło łwoie w wo-
36: dzie/ y czyłty (będzie.)

werset: 10] A ołme-

- 37: go dnia wezmie dwa bárány do-
38: łkonáłe/ y owcę iednę łońłką do-
39: łkonalą/ y trzy dziefiáte części
40: (efy) biały mąki ná obiátę przy

41: prawniony w oliwie/ y log ieden

42: oliwy.

werset: 11 Y postawi ofiarownik

43: oczyściący onego męża który

44: ma być oczyszczony/ y to (wszystko)

45: przed Iehową przede drzwiami

46: namiotu świadectwa.

werset: 12 Y wez-

47: mie ofiarownik barana iednego

strona: 62b

1: y ofiaruie iy za występ/ y (*marg*) Log jest miara mokrych rzeczy w którą się leie sześć
korupin iaiowych. (-)

2: log oli-

3: wy/ y obracać to będzie przed Ie

4: hową.

werset: 13 Y zarzeze barana na

5: miejscu gdzie rzeza ofiarę za grz

6: ech/ y na calopalenie na miejscu

7: swietym poniewaz ofiara/ iako

8: za grzech tak za występ jest ofia

9: rownikowi/ swieta nad swiete-

10: mi jest.

werset: 14 Y wezmie ofiarownik

11: krwie oney ofiary za występ/ y

12: wlozy (iey) ofiarownik na mięk-

13: kosc vcha prawego/ onego oczy-

14: sciaycego sie/ y na wielki palec

15: ręki jego prawey/ y na wielki pa

16: lec nogi iego prawey.

werset: 15 Tefz wez

- 17: mie ofiarownik z (onego) logá
18: oliwy/ y niech leie ná rękę ofiáro
19: wniká lewą.

werset: 16 Y niech omoczy o

- 20: fiarownik pálec fwoy práwy w-
21: oney oliwie ktora ná ręce iego le
22: wey/ y pokropi oną oliwą fpalcá
23: fwego fiedm kroć przed Iehową

werset: 17 A ofáték oliwy ktora ná ręce

- 24: iego niech włoży ofiarownik ná
25: miękkość prawego vchá oczyś-
26: cíaią cego fię (człowieká) y ná w-
27: ielki pálec ręki iego práwey y ná
28: wielki pálec nogi iego práwey/
29: ná krew (z ofiáry) zá wyltęp.

werset: 18 Zás ofáték oliwy ktora ná rę

- 30: ce ofiarowniká włoży ná głowę
31: oczyścíaiącego fię/ y oczyści go o-
32: fiarownik przed Iehową.

werset: 19 A

- 33: (ták) vczyni ofiarownik ofiárę zá
34: grzech/ y oczyści oczyścíaiącego
35: fię od nieczyftoty iego/ y zárzeże
36: (ná) całopalenie.

werset: 20 Y ofiarowác

- 37: będzie ofiarownik całopalenie y
38: obiátę w ołtarzu/ y oczyści go o
39: fiarownik/ y (będzie) czyft.

werset: 21 | A

- 40: ieſliby vbogi był/ á niemogłáby
41: ręká iego tego dofiąc/ tedy we-
42: zmie báráná iednego ná ofiárę
43: zá wyſtęp ku obracániu/ dla o-
44: czjścienia ſwego/ y dzieſiátą część
45: (efy) biały mąki przyprawioney
46: w oliwie ná obiátę y log oliwy.

werset: 22 | Tefz parę ſynogárlic/ álbo

- 47: parę gołábiát coby (*marg*) Włáfnie/ poimálá ręką. (-)
48: mogłá mieć
49: ręká iego/

rozdział: 16

strona: 64c

Trzecie księgi Moizeſzowe

werset: 28 | A on kto

- 1: ie ſpali wymyie ſzáty ſwoie/ y o-
2: chędoży ciáło ſwoie w wodzie/ á
3: potym ták przyidzie do obozu:

werset: 29 | Zás y to bedzie v was zá vftá-

- 4: wę wieczną/ mieſiáca ſiodmeg^o /
5: dzieſiátęgo (dnia) mieſiáca bę-
6: dziecie trafić duſze wálze/ á za-
7: dnego dziełá nie vczynicie/ y o-
8: bywátel y przy chodzień ktory do
9: wás przyſzedł.

werset: 30 | Bo onego dnia

- 10: oczyſciác was będzie (ofiárow-
11: nik) áby was oczyſcił od włzech

12: nieczyłtot wálznych/ ábyście byli

13: czyści przed Iehową.

werset: 31 Szábát

14: odpoczynienia iest wam á (ták)

15: trapić będziecie dułze wálze wíta

16: wą wieczną.

werset: 32 A oczyściác będzie

17: ofiárownik/ ktory námázan/ y

18: ktorego ręká nápełnioná żeby o

19: fiárownikiem był miálto oycá

20: íwego/ á będzie obleczone wízaty

21: płócienne/ w ízaty święte.

werset: 33 A ma

22: oczyściác świątnice świątnic/ y

23: namiot zgromádenia/ y ołtarz o

24: czyści/ y ofiárowniki/ y wízcytek

25: lud zboru oczyści.

werset: 34 Y będzie to

26: v was zá wítawę wieczną/ oczy-

27: ściác íny Izráelowe od wízzech

28: grzechow ich ras wrok: y wczy-

29: nił iáko rofkazał Iehowá Moize

30: ízowi.

rozdział: 17

werset: 1 **Rozdzia. [!]** 17.

31: Y Mowił Iehowá do

32: Moizefzá rzekąc:

werset: 2 Mow

33: do Aharoná y do íynow

34: iego/ y do wńzech ťynow

35: Izráelowych/ y rzeczefz do nich:

36: tá (ieft) rzecz którą rofkazał Ie-

37: howá rzekąc:

werset: 3 Kázdy mąż z do

38: mu Izráelowego któryby zárze-

39: zał byká álbo owcę/ álbo kozę/ w

40: obozie/ albo któryby zárzezał

41: precz zá obozem.

werset: 4 A do drzwi

42: namiotu zgromádzenia nieprzy

43: wiedzie onego áby przyniosł dar

44: Iehowie przed mieszkánim Ieho

45: wy/ tedy poczytaná będzie krew

46: mężowi onemu/ iákoby krew wy

strona: 64d

1: lał/ y wykorzenion będzie on

2: mąż ťpoyśrzodku ludu ťwego.

werset: 5 Przeto kiedy wodzą ťynowie

3: Izráelowi ofiáry ťwoie/ ktore o

4: fiáruią po polu/ tedy máią ie

5: przywodzić Iehowie do drzwi

6: namiotu zgromádzenia do ofiá-

7: rowniká/ á niech ofiáruią ony o-

8: fiáry dziękowne Iehowie:

werset: 6 A

9: ofiárownik kropić będzie krwią

10: ná oltarz Iehowy v drzwi na

11: miotu zgromadzenia/ y palić łoy

12: ná wonność słodkości Iehowie.

werset: 7 A iuż niech nie ofiaruią ofiar

13: śwych czártom z ktorymi się błą-

14: znili: wstawá wieczná tá im bę

15: dzie y potomkom ich.

werset: 8 Y rzeczefz

16: do nich/ kázdy mążz z domu Izrá

17: elowego/ y przychodzień który

18: chodzi między nimi/ który przy-

19: nofić będzie całopalenie ábo ofiá

20: rę.

werset: 9 A do drzwi namiotu świa

21: dełtwá nie przywiedzie/ vczyńić

22: ono Iehowie/ tedy wykorzenion

23: będzie on mążz z ludzi swoich.

werset: 10 Tefz kázdy mążz z domu Izráe-

24: lowego y śwprychodniow cho-

25: dzących v was/ któryby iadł iá-

26: kákolwiek krew tedy położę ob-

27: licze moje/ przeciw duży oney ie

28: dzącey krew/ y wykorzenie iá śwpo

29: śrzodku ludu iey.

werset: 11 Bo dużá ká-

30: żdego ciáła we krwi ief: á iam

31: iá dał wam ná ołtarz ná oczysćie

32: nie duż wáfzych/ poniewáfz krew

33: dużę oczysćia.

werset: 12 Dla tegom rze-

34: kł śwynom Izráelowym/ wśzelka

35: dufzá zwas/ niech nie ie krwie/ y

36: przychodziń chodzący v was

37: nie będzie ieść krwie.

werset: 13 Tefz ká-

38: żdy mąż z fynow Izráelowych/ y

39: zprzychodniow chodzących mie-

40: dzy wami/ ktory poima zwierzę

41: álbo ptaká włowieh ktore mo-

42: że być iedziono/ niech wyleie

43: krew iego/ y niech ią nákryie pia-

44: fkiem.

werset: 14 Bo dufzá káždego ciála

45: krew iego wdufzy iego ieft/ prze-

46: to rzekłem do fynow Izráelo-

47: wych/ żadnego ciála krwie ieść

strona: 65a

Trzecie kłięgi Moizeszowe.

1: nie będziecie/ bo dufzá káždego

2: ciála krew iego ieft/ káždy iedzą-

3: cy ią wykorzenion będzie.

rozdział: 21

strona: 67a

werset: 7 Nierządnicie

1: zá żonę y plugáwey nie poymą:

2: y niewiálty rozwiedzioney od mę-

3: zá iey nie poymą/ poniewafz (tá-

4: ki) święty ieft Bogu fwemu.

werset: 8 A (ták) święć go/ poniewafz

5: tento chleb Bogá twego przyno-

6: fi/ (przeto) świętym będzie v cie-

7: bie/ bom święty ia Iehowá po-

8: święcájący was.

werset: 9] A ieſliby fię

9: corká ofiárowniká ktorego zbła-

10: zniłá/ (táká) oycá ſwego máże/ o-

11: gniem ma być ſpálona.

werset: 10] Zás o-

12: fiarownik wielki miedzy brácią

13: ſwoią/ ná ktorego głowę lano o-

14: liwę/ námázywánia/ y nápełnił

15: rękę ſwoię/ áby ſzáty (święte) o-

16: błoczył/ (ten) głowy ſwey nie ob-

17: náży/ y ſzat ſwoich nie rozedrze.

werset: 11] Do żadnych duſz martwego nie

18: wnidzie/ á oycem ſwym y mátką

19: ſwą nie ſplugáwi fię.

werset: 12] Ani zſwią-

20: tnice wynidzie/ á niezmáże ſwią-

21: tnice Bogá ſweg^o / poniewałz wie-

22: niec oliwy námázywánia Bogá

23: ieg^o ná nim: iam Iehowá.

werset: 13] A ten

24: to żonę (*marg*) Właſnie/ w dziewictwie iey poymie. (-)

25: dziewicę poymie.

werset: 14] Zás

26: wdowy y rozwiedzioney y plugá-

27: wey nierządnicę/ tych niepoy-

28: mie/ lecz dziewicę zludu ſwego

29: wezmie zá żonę/

30: á niefplugáwi

31: nafienia fwego wludu fwoim/ bo

32: ia Iehowá poświęcam go.

werset: 15 Y

33: mowił Iehowá do Moizefzá rze-

34: kąc:

werset: 16 Mow do Aharoná rzekąc

werset: 17 Mąż znafienia tweg^o wedle wie-

35: kow fwych ktoryby miał wadę

36: nieprzyftąpi przynosić chlebá Bo-

37: gu fwemu.

werset: 18 Bo káždy mąż kto-

38: ryby miał wadę nieprzyftąpi: ká-

39: źdy flepy/ álbo chromy/ álbo má-

40: iąc niłki nos/ álbo zbytne człón-

41: ki.

werset: 19 Abo ktoryby miał złamaną

42: nogę/ álbo złamaną rękę.

werset: 20 Al-

43: bo iełliby niemiał brwi/ álbo

44: miałby błonkę abo bielmo ná o-

45: ku fwoim/ ábo świerzb fuchy ál-

46: bo świerzb mokry/ álbo by był

47: wypukły.

werset: 21 Káždy mąż wkto-

strona: 67b

1: rym wádá/ znafienia Aharoná

2: ofiárowniká/ niech nieprzyftępu-

- 3: ie ofiarować ogniitych ofiar Ie-
4: howie/ wádá ná nim ieft/ niech
5: nieprzytępuie przynosić chlebá
6: Bogu fwemu.

werset: 22 Chleb Bogá

- 7: fweg^o zpoświętnych przenaświęt
8: fzych/ y zświętych (dziefięcín) ieść będzie.

werset: 23 Wfzakoż zá załlonę

- 9: niech nie wchodzi/ y do ołtarzá
10: niech nie przytępuie/ poniewafz
11: wádá ná nim/ á (ták) niech nie-
12: plugáwi świátnice moiey/ bom
13: ia Iehowá poświácający ie.

werset: 24 Y

- 14: mowił Moizéfz do Aharoná/ y
15: do fynow iego/ y do wfzech fynow
16: Izráelowych.

rozdział: 22 Rozdział 22.

werset: 1 Y mowił Iehowá do

- 17: Moizéfzá rzekąc:

werset: 2 Mow

- 18: do Aharona y do fynow iego/
19: że fię odłączą od świętych (po-
20: darkow) fynow Izráelowych á-
21: by nie fplugáwili imienia świę-
22: tego moiego/ ktore mnie poświá-
23: caią: iam Iehowá.

werset: 3 Rzecz do-

- 24: nich: káždy máfz wrodziech wá-

25: łyżych/ któryby przyłtąpił ze wże-
26: go nafienia wálzeg^o / do świętych
27: (dárów) ktore poświęćaią łyno-
28: wie Izráelowi Iehowie/
29: á onby
30: miał ná łobie nieczyłtotę łwoię/
31: tedy wynifzczona będzie dułzá o-
32: ná od oblicza moiego: iam Iehowá.

werset: 4 Káždy małż znałienia

33: Aharonowego/ któryby był trę-
34: dowáty/ ábo płynienie ćierpiący
35: nie ma ieć świętych (darow)/ álż
36: łię oczýłłci:
37: y ktory łie dotknie ká
38: źdego nieczyłteg^o dla dułże (zmar
39: łego) ábo onego mężá łktorego
40: wypłynie nafienie łozowe.

werset: 5 A-

41: bo káždy ktoby łię dotknął włzel-
42: kiej gadziny/ ktorąby łię łplugá-
43: wił/ ábo człowieká/ ktorymby łię
44: łplugáwić mogł/ wedle włzelá-
45: kiej nieczyłtoty iego.

werset: 6 Dułzá

46: ktora łię dotknie czeg^otákieg^o / tedy
47: nieczyłta będzie álż do wieczora/

strona: 69c

rozdział: 25

werset: 7 Tefz by-

- 1: dłu twojemu/ y zwierzętom ko-
2: re wziemi twoiey/ będzie wży-
3: łtek vrodzay iey ku iedzeniu.

werset: 8] Zaś náliczyłz łobie łiedm świąt

- 4: rocznych (to ielt) łiedm lat po
5: łiedm kroć/ y będziełz mieć łiedm
6: świąt rocznych czterdzieści y
7: dziewięć lat.

werset: 9] Y każełz iść z trąbie-

- 8: nim trąbnym miefiącá łiodme-
9: go/ dziefiątego (dnia) miefiącá/
10: ná dzień oczyszcienia/ każećie iść
11: ztrąbą po wżytkiey ziemi wálzey

werset: 10] Y poświęćicie on rok/ rok pięć

- 12: dziefiąty/ y wywołacie łwobodę
13: wziemi włzem obywatelom iey.(*marg*) Iowel ma imię od trąbienia/ iákoby rok
wytrąbiony/ był to rok Izráeli om známienity/ ktorego niewolnicy ná wołá wychodzili/ y
grunty záprzedáne do włalnego^o fię páná wracály. (-)
14: Iowel to będzie v was/ y náwro
15: ćicie fię káždy do imienia łwego/
16: y káždy do oyczyzny łwey wroći fię.

werset: 11] Iowel będzie to v was/ on

- 17: rok pięćdziefiątj: nie będziećie łiac
18: áni żać łámorodnego zboża iego
19: áni zbierác(*marg*) Włalnie/ oddzielenia ábo odłączenia iego. (-)
20: winá iego.

werset: 12] Bo

- 21: Iowel ten świąty będzie wam: łpolá
22: ieść **będziedćie** [!] vrodzay ie-

23: go.

werset: 13 Roku tego Iowelá/ wroći

24: fię káždy do imienia fwego.

werset: 14 A(marg) Włafnie/ gdy przedacie przedánie fáfíádowi twemu. (-)

25: gdy przedafz grunt fáfíádowi

26: twemu/ ábo kupifz z ręki bliźnie-

27: go twego/ niepodeydziefz żaden

28: brátá twego.

werset: 15 Wedle lidźby lat

29: po Iowelu kupifz v bliźnieg^o twe-

30: go wedle lidźby lat y pożytkow/

31: przeda tobie.

werset: 16 Wedle mnoftwá

32: lat przymnożyfz ceny iego/ á we-

33: dle máłości lat vmnieyfzyfz ceny

34: iego/ poniewafz lidźbę pożytkow

35: przedáie tobie.

werset: 17 A (przeto nie-

36: ofzukawayćie żaden bliźnieg^o fwe

37: go/ á boy fię Bogá twego/ bom

38: ia Iehowá Bog wáfz.

werset: 18 A (ták)

39: czyńćie vftáwy moie/ á fádow mo

40: ich ftrzeźćie/ y czyńćie ie/ á fie-

41: dzieć będziefćie w ziemi befpieczę-

42: nie.

werset: 19 Y da ziemiá owoc fwoy/ y

43: ieść będziefćie do fytości/ y fiedzieć

44: będziefćie befpiecznie ná niey.

werset: 20 | A

45: iefli rzeczecie/ co będziem

46: ieść fiomnego roku/ gdyż nie bę

strona: 69d

1: dziem fiać/ áni zbierać pożytkow

2: náfzych?

werset: 21 | Tedy (ia) rofkażę bło-

3: gosławieńftwu moiemu (przyść)

4: ná was roku ízoftego/ y vczyni

5: pożytek ná trzy látá.

werset: 22 | Y będzie-

6: cie fiać ofmego roku/ á iefzcie ieść

7: będziecie ftáre zboże álz do roku

8: dziewiątego/ álz przyidą pożytki

9: iego/ ieść będziecie ftáre.

werset: 23 | Zás

10: ziemiá niema być przedawána

11: ná vtrácenie bo moiá (ieft) zie-

12: miá/ á wy przychodniowie y go

13: ście iefteście v mnie.

werset: 24 | Lecż we

14: wżytkiey ziemi ofiádłości wáfzey

15: okup będziecie dáwać zá ziemię.

werset: 25 | Gdy zvbożeie brát twoy/ y prze

16: da ofiádłość fwoię/ á przyidzie o-

17: kupiciel iey/ blifki iego/ tedy niech

18: odkupi przedanie brátá fwego.

werset: 26 | Zás mąż v ktorego by nie było

19: okupicielá/ á doftanie ręká ie-

20: go/ cokolwiek znalazł/ coby

21: itało za okup iego.

werset: 27 Tedy niech

22: zliczy lata przedania swego/ y w

23: roci ostatek mezowi ktory (byl)

24: kupil v niego/ y wroci sie do osiadlosci

25: swey.

werset: 28 A iesli nieznaydzie

26: rekai iego coby mu wrocił/ tedy

27: przedanie iego bedzie wręce o-

28: nego kto kupil/ alz do roku lowe

29: la/ y wynidzie roku lowela/ y w-

30: roci sie osiadlosc iego.

werset: 29 Zas

31: malz gdy przeda dom (abo) mie

32: szkanię/ w murze mieysckim/ te-

33: dy okup iego bedzie alz do konca

34: roku (od) przedania iego/ przes

35: caly rok bedzie (wolny) okup ie-

36: go.

werset: 30 A iesli nie okupi/ y splni sie

37: mu rok caly/ tedy odyidzie dom

38: on/ ktory w miescie murowanym

39: y bedzie onego ktory iy kupil bli-

40: skoscia y potomkom iego/ niewy

41: nidzie (ani) na lowel.

werset: 31 Lecz do

42: my na wsiach ktore niemaię mu

43: row w około/ ty maię byc poczty-

44: táne zá polá ziemne/ będzie im o-

45: kup y czáfu) Iowela wynidą.

werset: 32 Zás miaftá Lewitow/ y domy

46: miaft imion ich/ zawždy będą

47: mogły być okupowane od Lewi-

strona: 70a

Trzecie księgi Moizeszowe

1: tow.

strona: 71d

rozdział: 27

werset: 31 A iesli okupując okupi czło

strona: 72a

Trzecie księgi Moizeszowe

1: wiek co dzieięciu fwych/ niech

2: nádda piątą część nád nie.

werset: 32 Też

3: kážda dzieięćiná zwielkiego by

4: dła y zdrobu wżego cokolwie

5: idzie pod rozgą/ każde dzieiętę

6: będzie święte Iehowie.

werset: 33 Nie

7: będzie brákowác miedzy dobrym

strona: 72b

1: y złym/ áni go odmieni/ á iesli

2: mieniáiąc odmieni/ tedy y ono

3: y odmiáná będzie święte/ á nie

4: (będzie mogło być) okupiono.

werset: 34 Te (Ią) rofkazania ktore rofka

5: zał Iehowá Moizeszem do finow

- 6: Izráelowych ná gorze Synái.
7: Czwarte księgi Moizefzowe
8: Waydaber.

ksiega: Num

strona: 72a

rozdział: 1 Rozdział 1.

werset: 1 Y Mowił Iehowá do

- 1: Moizefzá wpułtyni Sy-
2: nájkiey wnamiećie zgro
3: mádzienia/ pierwŕzego
4: (dnia) miefiącą wtorego/ drugieg^o
5: roku gdy wyfzli z ziemie Mi
6: cráimfkiey rzekąc:

werset: 2 Zlicźcie po-

- 7: głowie wŕzego zboru fynow Izrá
8: elowych wedle plemion ich y we
9: dle domow oycow ich/ wliźbie
10: imion/ wŕzytki męfzczyzny wedle
11: głow ich.

werset: 3 Od człowieká dwu-

- 12: dzieftu lat y wyfzłfey: wŕzech zgo
13: dnych ku bitwie w Izráelu/ policź
14: ćie ie wedle zaftępow ich/ ty y A-
15: haron.

werset: 4 A przy was będą mę-

- 16: żowie z káźdego pokoleniá/ káźdy
17: przełożony domu oycá fwego.

werset: 5 A te (fą) miáná mężow ktorzy

- 18: ftać máią przy was: z Reubená

19: Elicur fyn Szelumiel fyn Curyfzadá

20: iego:

werset: 7 Z Iehudy Náháfon fyn

21: Aminádábow.

werset: 8 Z Ifáfzachará

22: Náthánael fyn Zuarow.

werset: 9 Z Ze-

23: buloná/ Eliaw fyn Chelonow.

werset: 10 Z fynow Iozefowych/ y Efrai-

24: mowych/ Elifzamá fyn Ammihu

25: dow: z Mánáfzeá Gámliel fyn

26: Pedácurow.

werset: 11 Z Beniáminá/ A-

27: widan fyn Gideonow.

werset: 12 Z Daná

28: Achiezer fyn Ammiáfzadáíow.

werset: 13 A Afzerá Págiel fyn Hochrá-

29: now.

werset: 14 Z Gádá Eliafaf fyn De-

strona: 72b

1: huelow.

werset: 15 Z Háftálego Achirá

2: fyn Enánow.

werset: 16 Ci (byli) záwoła

3: ni we zborze/ przednieyfzy z po-

4: koleni oycow fwych/ y głowami (*marg*) Wlafnie/ tyfiácow. (-)

5: powiátow

6: Izráelowych.

werset: 17 Y

7: wziął Moizész y Aharon męże te

8: ktore (tu) wypifano ná imię.

werset: 18 Ale y wšzytek zbor zgromádzi

9: li pierwŕzego (dnia) Miefiácá w

10: torego/ y popifáni fą wedle ple-

11: mion ſwoich y wedle domow oy-

12: cow ſwych/ y policzono miáná/ od

13: człowieká dwudzieſtu lat y wy-

14: ſzey/ pogłowia ich.

werset: 19 Iáko roſka

15: zał Iehowá Moizészowi/ ták ie

16: policzył wpuſtyni Synáſkiey.

werset: 20 Y było ſynow Reubená pier-

17: worodnego ſyná Izráelowego

18: rodzáiow ich y plemion ich/ y do

19: mow oycow ich wliźbie imion

20: wedle pogłowia ich/ wŕzech mę-

21: ſzczyzn od dwudzieſtu lat y wyſzej

22: káždy zgodny ku bitwie.

werset: 21 Pocz-

23: tow ich ſpokolenia Reubená/ cz-

24: terdzieſci y ſzeſć tyſięcy y pięć ſet:

werset: 22 Synow Szýmeonowych rodzá

25: iow ich/ y plemion ich/ wedle do

26: mow oycow ich: Poczłow iego w

27: liźbie imion wedle pogłowia

28: ich/ wŕzech męſzczyzn od dwudzie

29: ſtu lat y wyſzey/ kto iedno wycho

30: dził ku bitwie.

werset: 23 Pocztow ich fpo

31: kolonia Szymeonowego/ pięć-

32: dziefiat dziewięć tyfięcy y trzy ftá

werset: 24 Z fynow Gadowych rodzajuu

33: ich wedle do

strona: 72c

Czwarte księgi Moizefzowe

1: mu oycow ich/ wlidźbie imion od

2: dwudzieftu lat y wyfzey wńzech

3: ku bitwie wychodzących.

rozdział: 3

strona: 74b

werset: 45 Wezmi Lewity miáfto káźde-

1: go pierworodnego fyná Izrael-

strona: 74c

Czwarte księgi Moizefzowe

1: fkiego: y bydło Lewitow miáfto

2: bydła ich/ y będą moimi Lewito

3: wie: iam Iehowá.

werset: 46 A okupu od

4: dwufet y od siedmidziefiat trz-

5: ech/ co zbywa pierworodnych

6: fynow Izráelowych nád Lewity

werset: 47 Tedy wezmiesz po pięci Sze-

7: klow zgłowy/ ná fzekel święty we

8: zmiesz/ żeby dwádzieściá ger

9: miał fzekel.

werset: 48 V daż ono śrebro

10: Aharonowi y fonom iego oku-

11: pem onych/ ktorzy zbyli nád nich.

werset: 49 Y wziął Moizefz śrebro oku-

12: pu od onych co zbywáli nád okup

13: Lewitow.

werset: 50 Od pierworodnych

14: fynow Izráelowych wziął ono

15: śrebro/ tyfiac/ trzy ftá/ lżeśdzie-

16: fiat y pięć fzeklow/ ná fzekel świę

17: ty.(*marg*) 2. Moi. 30. Moi. 27. Ezech. 45. (-)

werset: 51 Y dał Moizefz (ono) śrebro

18: okupionych Aharonowi y fynom

19: iego ná słowo Iehowu: iáko był

20: rofkazał Iehowá Moizefzowi.

rozdział: 4 Rozdział 4.

werset: 1 Y Mowił Iehowá do

21: Moizefzá y do Aharoná

22: rzekąc:

werset: 2 Wyimi sum-

-1: mę fynow Káhátho-

-1: wych z pośrzodku fynow Lewie^{go}

-1: wedle plemion ich y wedle do-

-1: mow oycow ich.

werset: 3 Od fyná (kto-

-1: remu) trzydzieści lat y wyfzífey/

-1: áfz do fyná (ktoremu) pięćdziefiat lat/ káźdego zgodnego do

-1: pocztu/ áby fprawowáli wrząd

-1: (fwoj) w namiećie zgromádenia

werset: 4 A tá (będzie) słuźbá fynow

-1: Káháthowych wnamiećie zgro-

-1: mądzenia święta nád świętami

werset: 5] Przyidzie Aharon y synowie ie

-1: go gdy fię będzie miał rufzyć o-

-1: boz/ y zeymą za słone zákrywá-

-1: nia/ y vwiną wnię fkrzynię vmo

-1: wy:

werset: 6] Y położą ná niey przykry-

-1: cie z fkor borfukowych/ y nákryią

-1: (ono) fuknem modrym/ y záložą

-1: drążki do niey.

werset: 7] Tákże y ftoł o-

-1: bliczny nákryią fuknem modrym

-1: a pokládą ná nim mify/ lyfzki/ czá

-1: fzki y konwie/ y nakrywki do ná-

strona: 74d

-1: krywánia/ a chleb vftáwiczny ná

-1: nim będzie:

werset: 8] Y nákryią to fuk-

-1: nem fzarłatowym/ á záś to ná-

-1: kryią przykryćim drugim (co) z

-1: fkor borfukowych: y záložą drąż

-1: ki do niego.

werset: 9] Też wezmą fukno

-1: modre/ y nákryią świecznik

-1: światły z lámpami iego y nożycz-

-1: ki y vćierádłá/ y wfzytko oliwne

-1: naczyńie/ ktorým mu służą.

werset: 10] Y

-1: wložą iy y wfzytko naczyńie iego

-1: do przykrycia z fkor borfukowych

-1: y wloza na drazki.

werset: 11 Tefz oltarz

-1: zloty przykryia fuknem modrym

-1: y wina to w przykrycie z fkor bor

-1: fukowych/ y zaloza drazki iego.

werset: 12 Zbiora tefz wlytka naczyne

-1: sluzby/ ktorym sluzą w przeby-

-1: tku swietym y wloza wfukno mo

-1: dre/ y wina to wprzykrycie (co)

-1: z fkor borfukowych/ y wloza na

-1: drazki.

werset: 13 Zas popiol zmiotly z

-1: oltarza nakryia iy fuknem kar-

-1: mezynowym.

werset: 14 Y wloza do nie-

-1: go wlytka naczyne iego/ ktorym

-1: mu sluzą lopaty/ widełki/ miotly/

-1: y miednice/ y wlytka naczyne ol

-1: tarza/ y wloza na przykrycie z-

-1: fkor borfukowych/ y zaloza dra-

-1: lski do niego.

werset: 15 A (gdy) dokończy

-1: Aharon y synowie iego wwiac

-1: swiatnice y wzego naczyne iey/

-1: gdy sie bedzie mial ruzyc oboz/

-1: tedy tak potym przyida synowie

-1: Kiehatowi niec/ ale sie niedo-

-1: tkna nic swietego/ aby niepo-

-1: mární: To (ieft) brzemię fynow

-1: Kieháthowych wnamioće zgro [!]

-1: mádzenia [!] .

werset: 16 Zás vrząd Eleáza-

-1: rá fyná Aharoná ofiárowniká/

-1: oliwá do świeczniká kádzenie z-

-1: wonnych zioł obiátá vftáiczna

-1: y oliwá námázywánia: vrząd w-

-1: ízego przebytku/ y wízego co w-

-1: nim/ y wświątnicy/ y wnczýniu

-1: iego.

werset: 17 Y mowił Iehowá do Mo

-1: ízełza y do Aharona rzekąc:

werset: 18 Nie wykorzeniecie Pokolenia

-1: plemieniá Kiehathowego ípo-

-1: środka Lewitow.

rozdział: 7

strona: 77a

werset: 8 Zás cztery

-1: wozy á ósm bykow dał fynom

-1: Merárego/ wedle ich służby/

-1: pod ręką Ithámará fyná Aharo

-1: ná ofiárowniká.

werset: 9 A fynom Ká-

-1: hátowym niedał (nic) ponieważ

-1: służbá świętych (rzeczy) ná nich

-1: (á) ná rámionách (ie) nofili.

werset: 10 Y

-1: przyprowadzili Hetmánowie ná

- 1: obnowienie ołtarzá/ onego dnia
- 1: (ktorego) iy námázano/ tedy przy
- 1: prowadzili kșiążętá ich dáry łwe
- 1: przed ołtarz.

werset: 11 Y rzekł Iehowá

- 1: do Moizefzá: kfiążę iedno dnia te
- 1: go/ á drugie kfiążę dnia drugie-
- 1: go/ niech przynofzá dáry łwe ná
- 1: obnowienie ołtarzá.

werset: 12 Y było że

- 1: przyniosł dnia pierwfżego dar
- 1: łwoy Náháfzon fyn Amminádá-
- 1: bow łpokolenia Iehudy.

werset: 13 A dar

- 1: iego miśá śrebrna iedná/ łto y
- 1: trzydzieści (łzeklow) waga iey/
- 1: czáfzá iedná śrebrná łiedmdzie-
- 1: łiął łzeklow/ ná łzekiel łwięty/ o-
- 1: łbie pełne biały mąki przyprá-
- 1: łwione w oliwie ná obiátę.

werset: 14 (marg) Włafnie/ ręká iedná tákże niżey. (-)

- 1: Przyłtawká iedná złota dzie-
- 1: łfiáci (łzeklow) pełna kádzydłá.

werset: 15 Cielec ieden/ báran ieden/ ba-

- 1: ránek ieden łońłki ná całopale-
- 1: nie. (marg) Włafnie koziel kozi tákże niżey. (-)

werset: 16 Koziel ieden (ná ofiárę)

- 1: zá grzech.

werset: 17 A ná ofiárę dziękw

-1: ną byki dwa/ b́aránow pięć/ ko-

-1: złow pięć/ b́aránow łóńfkich pięć

-1: Ten (ieft) dar Náhálfzoná fyná

-1: Amminádabowego.

werset: 18 Drugie-

-1: go dnia ofiárował Náthánael

-1: fyn Cuarow kfiążę Ifálfzehára.

werset: 19 Ofiárował dar swoy mię sre-

-1: brną iednę/ ftoy trzydzieści (fze-

-1: klow) wagá iey/ czálfzę srebrną

-1: iednę fiedmidziefiát fzeklow/ ná

-1: fzekiel święty/ obie pełne biały

-1: mąki w oliwie przyprawioney/

-1: ná obiátę.

werset: 20 Przyftáwkę iednę

-1: złotą dziefiáci (fzeklow) pełną ká

-1: dzidlá.

werset: 21 Cielcá iednego/ b́aráná łóńfzczaká ie-

-1: dnego ná cáłopalenie.

werset: 22 Kozlá

strona: 77b

-1: iednego ná (ofiárę) zá grzech.

werset: 23 A ná ofiárę dziekowną dwa

-1: byki/ b́aránow pięć/ kozłow pięć/

-1: b́aránow łóńfkich pięć. To dar

-1: Náthánaelá fyná Cuhárowego.

werset: 24 Dnia trzećie^{go} kfiążę fynow Ze-

-1: bulonowych Eliaw fyn Chele-

-1: now.

werset: 25 Dar iego miłá srebna

-1: iedná/ ıto y trzydzieści (fzeklow)

-1: wagá iey: czálzá srebna iedná

-1: fiedmdziefiąt fzeklow/ ná fzekel

-1: święty/ obie pełne biały mąki

-1: przypráwioney w oliwie/ ná o-

-1: fiárę error ıniednią errata śniedną .

werset: 26 Przyśtáwka ie

-1: dná złota dziefiáci (fzeklow) peł-

-1: na kádzydłá.

werset: 27 Cielec ieden/ bá-

-1: ran (ıtáry) ieden/ báran łóńki ie

-1: den ná cáłopalenie.

werset: 28 Kozieł ie-

-1: den ná (ofiárę) zá grzech.

werset: 29 A ná

-1: ofiárę dziekowná dwá byki/ bá-

-1: ranow pięć/ kozłow pięć/ bárá-

-1: now łóńkich pięć: to dar Eliawá

-1: ıyná Chelonowego.

werset: 30 Czwarte-

-1: go dnia kłiążę ıynow Reubeno-

-1: wych Elicur ıyn Szedeurow.

werset: 31 Dar iego/ miłá srebna iedná/

-1: ıto y trzydzieści (fzeklow) wagá

-1: iey: czálzá srebna iedná fiedm-

-1: dziefiąt fzeklow ná fzekel poświá

-1: tny/ á obie pełne biały mąki w-

-1: oliwie przypráwioney ná ofiárę

-1: śniedną.

werset: 32 Przyśtáwka iedná zło

-1: tá dziefiáci (fzeklow) pełna kádzi

-1: dła.

werset: 33 Cielec ieden/ báran (ftá-

-1: ry ieden/ báran lońki ieden ná

-1: cáłopalenie.

werset: 34 Kozieł ieden ná

-1: (ofiárę) zá grzech.

werset: 35 A ná ofiárę

-1: dziekowną dwa byki/ pięć bára-

-1: now/ pięć kozłow/ y báránów loń-

-1: fkich pięć: To dar Elicurá fyná

-1: Szedeurowego.

werset: 36 Piątego dnia

-1: kfiążę fynow Szymeonowych

-1: Szelumiel fyn Curfzádáiiego.

werset: 37 Dar iego miłá śrebrná iedná/

-1: fto y trzydzieści (fzeklow)wagá

-1: iey: Czálzá śrebrna iedná fiedm

-1: dziefiąt fzeklow/ ná fzekel poświá

-1: tny/ oboie pełne mąki bialey przy

-1: práwioney w oliwie ná obiátę.

werset: 38 Przyśtáwká iedná złota dzie-

strona: 77b

Czwarte Kfięgi Moizefzowe

-1: fiáci (fzeklow) pełna kádzidlá.

strona: 77c

rozdział: 10

strona: 79b

werset: 9 Też gdy wyciągniecie ku bi-

-1: twie wziemi wálzey ná nieprzyia

strona: 79c

Czwarte Księgi Moizelzowe

-1: ćielá woiiącego was/

-1: tedy trą-

-1: bić będziecie ogromnie ná tych

-1: trąbách/ á wfpomnieni będzie-

-1: ćie przed Iehową Bogiem wá-

-1: łzym/ y zbáwi was od nieprzyia-

-1: ćioł wálznych.

werset: 10 Też czáfu wefela

-1: wálzego/ y ná vroczyłte świątá

-1: wálze/ y ná now miefiącow wá-

-1: łzych trąbić będziecie w te trąby/

-1: ná cáłopalenia wálze y ná ofiáry

-1: wálze dziękowne/ y będą wam

-1: dla wfpominánia przed Bogiem

-1: wálzym: iam Iehowa Bog wálz.

werset: 11 Y było roku wtorego miefiącá

-1: wtorego/ *dwudzieste*^{go} (dnia

-1: miefiącá. podniósł się obłok od

-1: przebytku zborowego.

werset: 12 Y rułzyli

-1: się synowie Izráelowi vfámi

-1: łwemi zpułtynie Synái/ y ofiadł

-1: obłok w pułtyni Páráńfkiey.

werset: 13 (*marg*) Niżey. 33. 5. Moi: 1. (-)Y

-1: rużyli ię naprzod ná vftne sło-

-1: wo Iehowy wręce Moizefzowey

werset: 14 Y ciągnęła chorągiew obozu

-1: fynow Iehudy naprzod z weyfki

-1: fwemi/ a nád woymkiem iego Ná

-1: háłzon fyn Amminádábów.

werset: 15 A

-1: nád woymkiem pokolenia fynow

-1: Ifafzehárovych Náthánaél fyn

-1: Cuarow.

werset: 16 Zás nád woymkiem po

-1: kolonia fynow Zebulonowych E

-1: liaw fyn Chelonow.

werset: 17 Y złożon

-1: przybytek/ y rużyli ię fynowie

-1: Gerfzonowi/ y fynowie Meráre

-1: go niofąc przybytek.

werset: 18 Y ruży-

-1: á ię chorągiew obozu Reubinowe^{g0}

-1: zwoyfki fwemi/ á nad woym-

-1: kkiem ie^{g0} Elicur fyn Szedeurow

werset: 19 Zás nád woymkiem pokolenia

-1: fynow Szymeonowych Szelumi

-1: el fyn Curyfzáddáie^{g0}.

werset: 20 Zás nád

-1: woymkiem pokolenia fynow Ga-

-1: dowych/ Eliafaf fyn Deguelow.

werset: 21 Potym rużyli ię Káháthymo-

-1: wie niofąc (*marg*) To iest fkrzynie ołtarz złoty. (-)

-1: świętości/ y podnie

-1: fli przybytek (oni) niż ci przyfzli.

werset: 22 Zás rufzáła fię chorągiew obo

-1: zu fynow Efraimowych zwoyfki

-1: fwemi/ á nád woýfkiem iego Eli

-1: fízámá fyn Ammihudow.

werset: 23 Zás

-1: nad woýfkiem pokolenia fynow

strona: 79d

-1: Menáfefowych. Gámáliel fyn Pe

-1: dahecurow.

werset: 24 Zás nád woýfkiem

-1: pokolenia fynow Biniámino-

-1: wych Awidan fyn Gideonow.

werset: 25 Potym rufzáła fię chorągiew o

-1: bozu fynow Danowych/ (*marg*) Albo zbierájąc do wfzech obozow. (-)

-1: záwie-

-1: ráiác wfztyki obozy/ zwoyfki fwe-

-1: mi: á nád obozem iego Achiezer

-1: fyn Armifzáddáiw

werset: 26 Zás nád

-1: woýfkiem pokolenia fynow Afze

-1: rowych/ Págiel fyn Ochranow.

werset: 27 A nád woýfkiem pokolenia fy

-1: now Náftalego Achirá fyn Ená

-1: now.

werset: 28 Te (fá) ciągnienia fynow

-1: Izráelowych wedle woýfk ich/ y

-1: (ták) fię rufzyli.

werset: 29 Y rzekł Moi

- 1: żefz Chowawowi synowi Rágue
- 1: elá Midyáńkiego świekrá Moj
- 1: żefzowego/ my ciągniemy do
- 1: mieyfcá o ktorem rzekł Iehowá:
- 1: Dam ie wam/ idz známi á vczy
- 1: niemy tobie dobrze/ poniewafz
- 1: Iehowa dobrze mówił o Izráe
- 1: lu.

werset: 30 Y rzekł do niego: niepoydę

- 1: ále do ziemie moiey y do rodziny
- 1: moiey poydę.

werset: 31 Y rzekł: profzę

- 1: nie opuźczay nas. bo wiefz ftany
- 1: náfze w puřtyni/ á (ták) będziefz
- 1: nam iako oczy.

werset: 32 A gdy poydziefz

- 1: z námi/ tedy ftego dobrá/ ktorym
- 1: nas Iehowá vraczy/ dobrze v-
- 1: czynimy tobie

werset: 33 Y ciągnęli od gory

- 1: Iehowy drogá trzech dni:
- 1: á fkrzyniá przymierza Iehowy
- 1: ciągnęła przed nimi drogá trzech
- 1: dni áby im wyfzpiegowála odpo
- 1: czynienie.

werset: 34 A obłok Iehowy

- 1: (był) nád nimi wednie/ gdy fię ru
- 1: ízáli z obozu.

werset: 35 Y bywało gdy fię

- 1: rufzyć miała fkrzyniá/ tedy ma-
- 1: wiał Moizefz: powftań Iehowo
- 1: á rozfypą fię nieprzyaíciele twoi
- 1: y po wćiekáią nienayrzący cię od
- 1: oblicza twego.

werset: 36 A gdy miała

- 1: odpocząc mawiał: náwroć fię Ie-
- 1: howo (ku) mnogim tyfiącom I-
- 1: zraelowym.

strona: 79d

rozdział: 14

strona: 82a

werset: 20 Y rzekł

- 1: Iehowá: odpuściłem podług sło-
- 1: wá twego.

werset: 21 A wśákořz żywę ia

- 1: y nápelni fię sławá Iehowy wśy
- 1: tká ziemiá.

werset: 22 Ze wśyřcy ci męžo-

- 1: wie ktorzy wiedzieli sławę moię
- 1: y známioná moie ktorem poczy
- 1: nił w Micraimie y wpuřtyni/ á
- 1: kufili mię/ iufz dziefięć kroć nie-
- 1: chcąc słuchác glofu iego

werset: 23 Ies-

- 1: li vjrzą ziemię ktorąm przyfiągł
- 1: oycom ich: y wśyřcy drażniący
- 1: mię nie vyrzą iey.(*marg*) 1 Kor. 10. Iozue. 14. (-)

werset: 24 A słuęę me

- 1: go Kálewá poniewafz był duch
- 1: infzy znim/ (*marg*) Włafnie/ y wypełnił ie zemną. (-)
- 1: y dokońcá fzedł zá
- 1: mną/ tedy go wprowadzę do zie-
- 1: mie do ktorey idzie á nafienie ie
- 1: go odziedziczy ią/ y Amáleká y
- 1: Kánááná miefzkaiącego po do-
- 1: linie.

werset: 25 Iutro wroćcie fię á cią

- 1: gnićie fobie wpułzczą drogą mo-
- 1: rzá (*marg*) Albo iáko wyfzfley trzcinnego (-)
- 1: Suffkiego.

werset: 26 Y mowił Ie-

- 1: howá do Moizefzá y do Aharoná
- 1: rzekąc:

werset: 27 Dokądże tá zła gromá

- 1: dá fzemrze przeciw mnie? fzem-
- 1: rania fynow Izráelowych ktore
- 1: mi fzemrzą przeciw mnie/ fłyfza-
- 1: łem.

werset: 28 Rzecz do nich: żywę ia mo

- 1: wi Iehowá/ iefli nie ták iákoście
- 1: fámí mowili w vfzu moich/ vczy-
- 1: nię wam. (*marg*) 5. Moi: 1. Iozue 3: Pfalm. 106. Pfalm: 95. (-)

werset: 29 Wpułtyni tey połę-

- 1: gą trupy wáfze/ y wfzytki poczty
- 1: wáfze/ y wfzytki lidźby wáfze/ od
- 1: fyná (ktoremu) dwádzieściá lat

-1: y wysłzey/ ktorzyście szemráli ná

-1: mię.

werset: 30 Iełli wy wnidziećie do (o-

-1: ney) ziemie/ o ktorąm podnofil

-1: rękę moię/ ábym was ná niey po

-1: ádził/ opocz Kálewá fyná Ie-

-1: funnego á Iehofzuy fyná Nuno-

-1: wego.

werset: 31 Lecz dziatki wálze (ná)

-1: ktoreście mowili rozchwycone

-1: będą/ wprowadzę/ y poznáią zie

-1: mię/ ktorąście wy wzgardzili.

werset: 32 A trupy wálze połęgą wpufty

-1: ni tey.

werset: 33 Zás fynowie wálzy będą

-1: páłterzmi wpuftyni czterdzieści

-1: lat/ y poniołą zbłaznienie wálze

strona: 82b

-1: áłz zniłzczeią trupy wálze w pufty

-1: ni.

werset: 34 Wedle lidźby dni ktoryche-

-1: ście szpiegowáli ziemie/ czterdzie

-1: ści dni/(*marg*) w Hebrey dwa kroć dzień zá rok dzień zá rok (-)

-1: dzień zá rok (licząc) no-

-1: fić będziećie niepráwości wálze/

-1: czterdzieści lat/ że poznacie (co

-1: to) mnie drážnić.

werset: 35 Ia Iehowá

-1: mowiłem: iegli tego nie vczynię

-1: w^vłzem^v mnoftwu złemu temu/ łpi-

-1: káiącym fię ná mię: wpułtyni tey

-1: zniłzczeią/ y tám vmrą.

werset: 36 A oni

-1: mężowie ktore połyłał Moizełz

-1: wyłzpiegować ziemie/ ktorzy fię

-1: wroćili/ y ku łzemrániu przywie

-1: dli nań włzytek zbor wynołzác

-1: háńbę ná onę ziemię. (*marg*) Iudá. 1. (-)

werset: 37 Tedy po-

-1: márli/ mężowie oni wynołzác

-1: háńbę ná ziemię (onę iáko ná) zła

-1: od kazni przed Iehową.

werset: 38 Lecż

-1: Iehołzua łyn Nunow y Kalew

-1: łyn Iefunnego żyli (bęđąc) zmę

-1: żow onych ktorzy chodzili łzpie-

-1: gowác zemie.

werset: 39 Y mowił Moi-

-1: żełz słowá te do włzech łynow I-

-1: zraelowych/ y płákał lud bárzo.

werset: 40 Y włtali ráno/ y włtąpili ná

-1: wierzch gory rzekąc: owo my że

-1: poydziemy do mieyłcá/ ktore

-1: rzekł Iehowá: bołmy zgrzełszyli.

werset: 41 Y rzekł Moizełz: przecż wy y w

-1: tym przełtępuiećie słowo Ieho-

-1: wy? y to fię nie zdárzy.

werset: 42 Niechodzćie poniewáłz nie-

- 1: málz Iehowy miedzy wámi/ aby-
- 1: ście nie polegli przed nieprzyia-
- 1: ćioły wálzymi.

werset: 43 Bo Amálek y

- 1: Kánaán tám przed wámi/ á (ták)
- 1: wpádniecie ná miecz. Bo izeście
- 1: náząd od Iehowy pófzli/ tedy
- 1: (tefz) nie będzie Iehowá zwámi.

werset: 44 Y zuchwalili fię iść ná wierzch

- 1: gory/ lecz skrzyniá przymierza
- 1: Iehowy y Moizefz nie wyfzli zpo
- 1: środka obozu.

werset: 45 Y zefzli Amale

- 1: kitowie y Kánaánowie miefzká-
- 1: iący ná oney gorze/ y pobili y po-
- 1: tárli ie áfz do Chormy.

rozdział: 17

strona: 84c

Czwarte księgi Moizefzowe

werset: 13 Każdy kto przyftępując przy-

- 1: ftąpi do przebytku Iehowy v-
- 1: mrze/ czyli (ták) vmieráiąc wy-
- 1: giniemy?

rozdział: 18 Rozdział 18.

werset: 1 I Rzekł Iehowá do A

- 1: haroná:
- 1: Ty y fynowie
- 1: twoi/ y dom oycá twego
- 1: ftobą nofić będziecie nie

- 1: práwość świątnice: też ty y lyno
- 1: wie twoi łtobą ponieście nie-
- 1: práwość ofiaronictwá wálze-
- 1: go.

werset: 2] Też y brácią twoię poko

- 1: lenie Lewiego rod oycá twego
- 1: przybawifz kłobie/ y niech się
- 1: przyłączą do ciebie/ áby posłu-
- 1: gowáli tobie/ y tobie
- 1: y lynom
- 1: twoim łtobą przed namiotem
- 1: świádełtwá.

werset: 3] Y będą łtrzec v-

- 1: rzędu twego/ y ołtrożności wízy
- 1: tkiego namiotu/ tylko do naczy-
- 1: nia świątnice/ á do ołtarzá nie
- 1: przyłtąpią/ áby nepomárli y o-
- 1: ni y wy.

werset: 4] Y będą przyłączeni do

- 1: ciebie/ y łtrzec będą ołtrożności
- 1: namiotu świádełtwá/ wedle w-
- 1: łzey służby namiotu/ ále obcy
- 1: niech nie przyłtępuie do was.

werset: 5] A (przeto) łtrzec będziecie(marg) Włáfnie łtraże ábo ołtrożności (-)

- 1: za
- 1: cności świątnice/ y zacności oł
- 1: tarzá/ áby niebyło iufz ná potym
- 1: gniewu ná lyny Izráelowe.

werset: 6] A

-1: otom ia wziął brócią wálzę Le-
-1: wity spośródku fynow Izráelo-
-1: wych/ wám (zá) dar dáni Ieho-
-1: wie ku słuzeniu służby namiotu
-1: świádeftwá.

werset: 7] A (ták) ty y fyno

-1: wie twoi ftobą będziecie ftrzec o
-1: fiárownictwá wálzego/ wkáz-
-1: dey rzeczy ołtarzá/ y co zá zasło-
-1: ną/ y będziecie służyć służbę/ dá-
-1: rem dałem wam ofiárownictwo
-1: á przeto obcy przyftępuiący zá-
-1: bit będzie.

werset: 8] Y mowił Iehowá

-1: do Aharoná: A otom ia dał to
-1: bie (*marg*) Włáfnie/ ołtrożność podnożenia mego. (-)
-1: dochod co mnie przynofzą/
-1: y wízytko (co) poświęćcią fyno-
-1: wie Izráelowi/ tobiem to dał we

strona: 84d

-1: dle namazania/ y fynom twym v-
-1: ftawą wieczną.

werset: 9] To będzie to-

-1: bie z ofiar naświéftzych/ káždy
-1: dar ich/ y káżdą obiátá ich/ y ká-
-1: żda ich (ofiárá) zá grzech/ y káżdą
-1: ich (ofiárá) zá wyftęp/ którą przy-
-1: nofzą mnie/ świéte (nád) świétemi
-1: twoie ieft/ y fynow twoich.

werset: 10 W naświetłzey świątnicy bę

-1: dziełz to ieść: káždy męłzczyzná

-1: będzie ono ieść/ zá święte będzie

-1: v ciebie.

werset: 11 Y to tobie: podnołze-

-1: nie podárku ich/ y káżde obracá

-1: nie łynow Izráelowych/ tobie da

-1: łem to y łynom twoim y corkam

-1: twym łtobą/ wítawą wieczną:

-1: ká

-1: źdy czyłty w domu twoim będzie

-1: to ieść.

werset: 12 Włzelką tłútość oliwy

-1: y włzelką tłútość mołzczu/ y zbo-

-1: źa/ pierwoćiny ich ktore dawác

-1: będą Iehowie/ toboem ie dał.

werset: 13 Pierwłze pożytki káżde ktore

-1: wziemi ich/ ktore przyniołą Ie-

-1: howie tobie będą: káždy czyłty

-1: w domu twym będzie ie ieść.

werset: 14 Káżde (*marg*) Co ielt poświátne álbo chorem małz ná końcu 3. kłiąg. 2. Moiz:

34. (-)

-1: poświátne w Izráe-

-1: lu twoie będzie.

werset: 15 Włzytko co o-

-1: twarza żywot w káżdym ćiele/ kto

-1: re przyniołą Iehowie/ bądź człó

-1: wiek bądź bydłę/ twoie będzie: á

-1: włzákoż człowieká pierworodne

-1: go okupem okupisz/ á także pierworodne

-1: bydłę nieczyście odku-

-1: piesz.

werset: 16 Co ma być odkupiono/ gdy

-1: mu będzie miefiąc (ieden) odku-

-1: piesz szącunkiem srebra/ pięcią

-1: szeklow ná szekiel święty wkto-

-1: rym dwádzieściá ger.

werset: 17 A wśzá-

-1: kofz pierworodnego krowiego/

-1: ábo pierworodnego owczego/ á

-1: bo pierworodnego koziego/ nie

-1: masz odkupować: bo to święte/ krew ich wkropisz ná ołtarz/ á łoy

-1: ich szpalisz ogniem na wonność

-1: słodkości Iehowie.

werset: 18 Lecż mię

-1: óo ich tobie będzie/ iáko móstek o

-1: bracánia/ y łopátká práwa to-

-1: bie będzie.

werset: 19 Káżdę podnoszenia

-1: szwięte/ ktore ofiáruią szynowie

-1: Izráelowi/ Iehowie/ dałem to-

strona: 85a

Czwarte Księgi Moizeszowe

-1: bie y szynom twym/ y corkam twym szobą/(*marg*) Co iest giera masz wyśzey. 2 Moi: 30.
3. Moi: 27. Ezech: 45. (-)

rozdział: 21

strona: 87a

werset: 31 Y mieżkał Izrá-

-1: el wziemi Emoreyfkiey.

werset: 32 Potym

-1: posłał Moizefz wypátrować Ia

-1: zerá/ y pobráli miafteczká iego/

-1: y wykorzenił Emoreany/ ktorzy

-1: tám (byli.) (*marg*) 5. Moi: 3. y 29. (-)

werset: 33 Y wroćili fię/ y wftą

-1: pili drogą Báfzáńfką/ y wyfzedł

-1: Og krol Báfzáńfki ná zaście im/

-1: fam y wftytek lud iego/ ftożyć bi

-1: twę w Edreiu.

werset: 34 Y rzekł Ieho-

-1: wá do Moizefzá/ nieboy fię go/

-1: bom go dał wrękę twoię/ y wfty-

-1: tek lud iego/ y ziemię iego/ á v-

-1: czyniż mu iákoś vczynił Sycho-

-1: nowi krolowi Emorfkiemu kto- |

-1: ry mieszkał w Chefzbonie.

werset: 35 Y po

-1: rázili go/ y fyny iego/ y wftytek

-1: lud iego/ áfz po nim ni fzczątka

-1: nie zoftáło/ y poftedli ziemię ieg^o .

werset: 36 Y ciągnęli fynowie Izráelo

-1: wi/ y ftánęli (obozem) ná polach

-1: Moáwfkich nád Iordanem (prze

-1: ćiw) Ierychowi.

rozdział: 22 Rozdział 22. (*marg*) Rozdział wedle żyd: 6. Bálák. (-)

werset: 1 TEdy vyrzał Bálák

-1: fyn Cipporow wftytko

-1: co uczynił Izrael Emo-

-1: rowi.

werset: 2] A bał się Mo-

-1: aw oblicza (onego) ludu bárzo/

-1: bo był mnogi/ y zlekł się Moaw(marg) Właśnie/ od oblicza synow. (-)

-1: synow Izraelowych.

werset: 3] Y rzekł

-1: Moaw do stórcow Midyáńskich

-1: Teras tá zgráá polize wšytko

-1: co około nas/ iáko byk lize trawę

-1: polną: á Bálák syn error Cippoorow errata Cipporow

-1: był ná ten czas krolem Moáw-

-1: fkim.

werset: 4] Y posłał posły do Bilá-

-1: m syná Beorowego do Petho-

-1: rá/ ktory nád rzeką wziemi sy-

-1: now ludu iego/ áby go przyzwáli

-1: rzekąc:

werset: 5] Oto lud wyzedł z Mi-

-1: cráimá/ oto pokrył oblicze ziemie

-1: a mieżka przeciw mnie.

werset: 6] A ták

-1: przydz próżę (cię) przeklni mi

-1: lud ten/ bo mocniejszy iełt nad

-1: mię/ awabym go mogł zbić/ ábo

-1: go wygnąć z ziemie: bo wiem (ifz)

-1: kog^o błogosławifz/ błogosławion

strona: 87b

-1: á kogo przeklinałz/ przekłety.

werset: 7 Y poźli ńtárcy Moáwńcy y ńtár

-1: cy Midyáńńcy/ á (*marg*) To ieńt iáko niektorzy wykłádáią: zapłatá od wrozby. (-)

-1: wrozby wrę-

-1: ku ich/ y przyźli do Bilámá/ y mo

-1: wili do niego słowá Bálákowe.

werset: 8 Y rzekł do nich: nocuyćie tu

-1: tey nocy/ á(*marg*) Włáńnie/ á przyniofę wam słowo. (-)

-1: dam wam odpo-

-1: wiedz/ iako mowić będzie Ieho-

-1: wá do mnie/ y mieźkály kńiążetá

-1: Moáwńcy z Bilamem.

werset: 9 Y przy

-1: ńzedł Bog do Bilámá/ y rzekł: co

-1: (zá) mężowie v ćiebie?

werset: 10 Y rzekł

-1: Bilám do Bogá: Bálák ńyn Cip

-1: porow krol Moáwńki pośłá do

-1: mnie.

werset: 11 Oto lud wyńzedł z Mi-

-1: craimá/ y nákrýł oblicze ziemie:

-1: teras przydz á przekłni mi go/ a

-1: wabym go mogł zwalczyć á wy-

-1: gńác go z ziemie.

werset: 12 Y rzekł Bog do Bilámá: niechodz z nimi/ nie

-1: kłni tego ludu/ bo ieńt błogoslá

-1: wiony.

werset: 13 Y wńtał Bilám ráno y

-1: rzekł do kńiążát Bálákowych: idz

-1: ćie do ziemie wáńzey. Bo odma-

-1: wia Iehowá dopuścić mi idz zwá-
-1: mi.

werset: 14 Y wstały kfiążetá Moáw-

-1: fkie/ y przyfzły do Báláká/ y rze-
-1: kli: odmowił Bilám przydz z ná-
-1: mi.

(*marg*) Właźnie/ y przyczynił iefzcze Bálák posła. (-)

werset: 15 Y posłał powtore Bálák

-1: kfiążąt więcey/ y zacniejzych nád
-1: ony.

werset: 16 Y przyfzli do Bilámá/ y

-1: rzekli mu: Tak mowi Bálák fyn
-1: Cipporow: profzę niech cię nic nie
-1: hámuie żebyś przyfzedł do mnie.

werset: 17 Bo czćiac vważę cię bárzo/ y

-1: wśzytko co rzeczefz do mnie vczy-
-1: nię/ przydz profzę przeklni mi
-1: lud ten.

werset: 18 Y odpowiedział Bi-

-1: lám/ y rzekł do sług Bálakowych
-1: choćby mi dał Bálák pełen dom
-1: fwoy śrebrá y złotá/ niemogę przyftąpić
-1: słowá Iehowy Bogá
-1: mego/ żebym vczynił (co) máłego
-1: ábo wielkiego.

werset: 19 A tákk zmiefz

-1: kaycie tu profzę iefzcze tę noc/ á
-1: bym wiedział co iefzcze Iehowá
-1: mowić będzie zemną.

werset: 20 Y przy-

-1: Źzedł Bog do Bilámá w nocy/ y

-1: rzekł mu: Ieſli przyidą mężowie

-1: oni zwąć cię/ wſtań á idz z nimi/

rozdział: 26

strona: 89c

werset: 11 Lecz ſynowie Korá

-1: chowi nie pomárli.

werset: 12 Synowie

-1: Szymeonowi wedle plemion

-1: ſwych: Od Nemuelá plemię

-1: Nemuelow: od Iáminá plemię

-1: Iaminow/ od Jáchiná plemię

-1: Iachinow.

werset: 13 Od Zaráchá ple-

-1: mię Zarechow: od Szaulá ple

-1: mię Szaulow.

werset: 14 Te (ſą) plemio-

-1: ná Szymeonowe/ dwádzieſćią y

-1: dwa tyſiącá/ y dwie ſćie.

werset: 15 Syno

-1: wie Gadowi y plemioná ich od

-1: Cefoná plemię Cefonow: od Chá

-1: giego plemię Chágiow: od Szu-

-1: niego plemię Szuniow.

werset: 16 Od O

-1: zniego plemię Ozniow: od Erye

-1: go plemię Eryow.

werset: 17 Od Arodá

-1: plemię Arodow: od Arheliego

-1: plemię Arheliow:

werset: 18 Te plemio-

-1: ná fynow Gadowych/ á pocztow

-1: ich/ czterdzieści tyfięcy y pięćset.(*marg*) 1. Moi. 38. (-)

werset: 19 Synowie Iudy Er y Onan:

-1: lecz vmárł Er y Onan wziemi

-1: Kánaáńskiey.

werset: 20 A byli fynowie

-1: Iudy wedle plemion fwych: Od

-1: Szele plemię Szeleniow/ od Fa

-1: refá plemię Farełowiczow: od Ze

-1: ráchá plemię Zeráchow.

werset: 21 Zás

-1: Farełowi fynowie byli: od Hefro

-1: ná plemię Hefroniow: od Chá-

-1: mulá plemię Chámuliow.

werset: 22 Te

-1: plemioná Iudy/ á pocztow ich

-1: siedmdziefiąt y sześć tyfięcy/ y pięć

-1: íet.

werset: 23 Synowie Ifálzchárowi/ y

-1: plemioná ich. Tholáh (od ktore-

-1: go) plemię Tholáitow. Od Pu

-1: wy plemię Puwitow: od Szym

-1: roná plemię Szymronitow.

werset: 24 Te

-1: (fá) plemioná Ifálzchára/ á pocz

-1: tow ich sześćdziefiąt cztery tyfiące

-1: y trziřtá.

werset: 25 Sjnowie Zebulonowi j

-1: plemioná ich: od Saredá plemię

-1: Saredytow: od Eloná plemię E

-1: lonitow: od Iachleelá plemię Ia

-1: chleeitow.

werset: 26 Te (Ia) plemioná Ze

-1: bulonowe á pocztow ich řzeřćdzie

-1: řiáť tyřięcy y pięć řet.

werset: 27 Synowie

-1: Iozefowi y plemioná ich/ Máná

-1: řze y Efraim.(*margin*) Iozue. 17. (-)

werset: 28 Synowie Má-

-1: násřelowi: od machirá plemię má

strona: 89d

-1: chirytow zás Machir řpłodziř Gi

-1: leadá (od tego) plemię Gileady-

-1: tow.

werset: 29 Ci (Ia) řynowie Gileado-

-1: wi: Ihezer (od ktorego) plemię

-1: Ihezerytow: od Cheleká plemię

-1: Chelekitow.

werset: 30 Zás Afryel (od kto

-1: rego) plemię Afyelitow/ y Sze

-1: chem (od ktorego) plemię Sze-

-1: chemitow.

werset: 31 Zás řzemidá (od

-1: ktorego) plemię řzemidáitow.

-1: zás řhefer (od ktorego) plemię

-1: Cheferytow.

werset: 32 Lecz

-1: Celefchad fyn Cheforow niemial

-1: fynow/ tylko corki: á miáná co-

-1: rek Celofchadowych Machlah/ y

-1: Nohah/ Choglah/ Milkah y

-1: Tyrcah.

werset: 33 Ty (fą) plemioná Má-

-1: násfela/ á pocztu ich pięćdziesiąt

-1: y dwa tyfiacá/ y siedm let.

werset: 34 Ci

-1: (fą) fynowie Efraimowi/ y ple-

-1: mioná ich: od Szuthelácha ple-

-1: mię Szuthálechow od Wecherà

-1: plemię Wáchrytow: od Tháchá-

-1: ná plemię Tháchámitow.

werset: 35 Zás

-1: ci (fą) fynowie Szuteláchowi: od

-1: Eráná plemię Eránitow.

werset: 36 Ty

-1: fą plemioná fynow Efraimo-

-1: wych/ á pocztow ich trzydzieści y

-1: dwa tyfiacá y pięć let.

werset: 37 Ci (fą) fy-

-1: nowie Iozefowi/ y plemioná ich

werset: 38 Synowie Beniáminowi y ple

-1: mioná ich: od Bele plemię Belá

-1: itow: od Afzbalá plemię Afzbeli-

-1: tow: od Achiráamá plemię Achi-

-1: ramitow.

werset: 39 Od Szefufámá ple-

-1: mię Szefufamitow: od Chufamá

-1: plemię Chufamitow.

werset: 40 Zás fyno

-1: wie Bele/ byli Ared y Nááman

-1: (od Aredá) plemię Aredytow/

-1: á od Náámáná plemię Nááma-

-1: nitow.

werset: 41 To fynowie Biniámino

-1: wi y plemiona ich/ á pocztow ich

-1: czterdzieści y pięć tyfięcy y sześć

-1: íet.

werset: 42 Ci (fą) fynowie Dánowi/ y

-1: plemioná ich: od Szuchámá ple-

-1: mię Szuchámitow: ty (fą) plemio

-1: ná Danowe/ wedle plemion ich.

werset: 43 Wfzech plemion Szuchámi-

-1: tow y pocztow ich sześćdziefiát y

-1: czterzy tyfiące/ y czterzy ítá.

rozdział: 29

strona: 92a

werset: 29 Zás fzoftego dnia

-1: cielcow ośm/ dwu báránow (ftá

-1: rych) báránow łóńfkich czternás

-1: ície dołkonálych.

werset: 30 A obiátá ich/ y

-1: zákrapfániá ich do íielcow/ do

-1: báránow (ftárych) y łóńfkich po

-1: dług lidźby iáko obyczay.

werset: 31 Ko-

-1: zlá też iednego (ofiárowác bę-

-1: dziecie) zá grzech/ oprocz cálo

-1: palenia wítawicznego/ obiáty ie

-1: go y zákrapiania iego:

werset: 32 Zás

-1: dnia siedmego cielcow siedm/ bá

-1: ranow (itarych) dwa baránow

-1: lońskich czternaście dołkonálych.

werset: 33 Obiátá ich/ y zakrapiania ich

-1: do cielcow/ do baránow (itarych)

-1: y do baránow lońskich wedle lidź-

-1: by iáko obyczay/

werset: 34 Kozlá też ie

-1: dnego (ofiárowác będziecie) zá

-1: grzech/ oprocz cálopalenia wíta-

-1: wicznego/ y obiáty iego/ y zakra-

-1: piania iego.

werset: 35 A ómego dnia za

-1: wściągnienie będzie w was/ za-

-1: dne do dzielá niewolniczego nie-

-1: będziecie działác.

werset: 36 Lecz ofiárowác będziecie cálo

-1: palenie ognište wonność słodko

-1: ści Iehowie/ cielcá iednego/ bá

-1: raná (itarego) iednego/ bará

-1: now lońskich siedm dołkonálych.

werset: 37 Obiátá ich y zákrapianie ich

- 1: do cielca/ do bóráná (ítárego) y
- 1: do bóránow łóńfkich ná lidźbę iá
- 1: ko obyczáy.

werset: 38 Kozłá telz iednego

- 1: zá grzech/ oprócz cáłopalenia v
- 1: ítáwicznego/ y obiáty iego/ y zá-
- 1: krapiánia iego:

werset: 39 Te (ofiáry) czy

- 1: nić będziecie Iehowie ná vroczy
- 1: íte święta wálze/ okrom ślubow
- 1: nych (ofiar) wálznych/ y dobro-
- 1: wolnych wálznych/ wćálopale-
- 1: niach wálznych/ y w obiátách wá-
- 1: łznych/ y wzákrápiániach wálznych
- 1: y wdziękownych (ofiárách) wá-
- 1: łznych.

werset: 40 A (ták) róspowiedał Moi-

- 1: źełz fynom Izráelowym włzytko/
- 1: iáko rófkazał Iehowá Moizełzo-
- 1: wi.

rozdział: 30

strona: 92b

- 1: Rozdział 30(marg) Rozdział wedle żyd: 8. Mavoth (-)

werset: 1 Y Mowił Moizełz do

- 1: przełożonych nád poko-
- 1: leńmi fynow Izráelo-
- 1: wych/ rzekąc: tá (iełt)
- 1: rzecz którą kazał Iehowá.(marg) 5: Moi: 23. (-)

werset: 2 Mázłz gdy poślubi ślub Ieho-

- 1: wie/ ábo przyięę przyięze ob-
- 1: więzuiąc obwiązánim dufzę fwo
- 1: ię/ nie złamie słowáfwego/ wŕzytko
- 1: iáko wyŕzło z vŕt iego vczyni.

werset: 3] Zás niewiáltá gdy ŕlubi ŕlub

- 1: Iehowie/ á obowiáže ŕię obowiá
- 1: zánim wdomu oycá fwego w-
- 1: młodości fwey.

werset: 4] I vŕŕyŕzy óciec

- 1: iey ŕlub iey/ y obowiązanie iey
- 1: ktorým obowiázálá dufzę ŕwoię
- 1: á zmilczy iey óciec/ tedy wázyç będą wŕzytki ŕluby iey/ y kázde o [!]
- 1: **obowiązanie [!]** ktorým ŕię pbowiá-
- 1: zálá ná dufzę ŕwoię mocne będzie

werset: 5] Lecž iefli iey odmowi óciec iey

- 1: onego dnia ktorego ŕŕyŕzał iáki
- 1: kolwiek iey ŕlub/ y obowiązanie
- 1: iey ktorým obowiězowálá dufzę
- 1: ŕwoię/ (tedy) nie poydzie/ á Ie-
- 1: howá odpuści iey/ poniewálz bronil
- 1: iey óciec iey tego/ (*marg*) **Wláfnie/ á iefli będąç będzie mężowi. (-)**

werset: 6] A iefli poydzie zá mąż/ á ŕluby iey (bę-

- 1: dą) ná niey/ álbo nie obaczne wy
- 1: mowienie/ vŕt iey/ ktorým obo
- 1: wiązálá dufzę ŕwą/

werset: 7] Lecžby v-

- 1: ŕŕyŕzał mąż iey á onego dnia kto
- 1: rego vŕŕyŕzał zmilczálby iey/ te-
- 1: dy wázyç będą ŕluby iey/ y obo-

-1: wiąfki iey ktoremi obowiązáła

-1: dużę fwą ftać będą.

werset: 8 | Lecż iefli

-1: onego dnia ktorego vsłyfzał mąż

-1: iey/ odmowił iey tego/ tedy ro-

-1: zrułzył sluby iey/ ktore ná niey/ y

-1: otworzenie vft iey/ którym obo-

-1: wiązáła dużę fwą/ á Iehowá od

-1: puści iey.

werset: 9 | Zás flub wdowy y ro

-1: zwiedzioney káždy/ którym obo-

-1: wiązáła dużę fwą trwa nád

-1: nią.

werset: 10 | Lecż iefli wdomu mężá

-1: fweg^o flubiá/ ábo obowiązániem

-1: obowiązáła dużę fwoię przes

strona: 92c

-1: przylięę.

rozdział: 33

strona: 94c

Czwarte kfięgi Moizefzowe

(marg) 2: Moi. 14. (-)

werset: 7 | Zás wyćiągñeli z Ethama/ y

-1: wroćili fię do Piháchyrothá/ kto

-1: ry przed Bááloefonem/ y położy

-1: li fię przed Migdolem.

werset: 8 | Zás cią

-1: gnęli z Penehachyrothá/ y prze-

-1: fziłi przes pośrodek morzá do pu

-1: ńtynie/ y ńzli drogą trzech dni w-

-1: puńtyni Ethámńkiew/ y położyli

-1: ńię w Marze.(*marg*) 2 Moi:.15. y 16. (-)

werset: 9]Y wyciągnęli z

-1: Mory/ y przyńzli do Elimá: á w-

-1: Elimie (było) dwánáńńcie zrodeń

-1: wodnych/ y ńiedmdzieńfiát palm/

-1: y położyli ńię tám.

werset: 10]Záń wycią

-1: gnęli z Elimá/ á położyli ńię nád

-1: morzem (*marg*) álbo trzcíńńym/ álbo teń wíchrowatym/ 2. Moi: 17. (-)

-1: Sufem.

werset: 11]Záń wycią-

-1: gnęli od morzá Sufá/ y położyli

-1: ńię wpuńtyni Syńńkiew.

werset: 12]Záń wy-

-1: ćiągnęli zpuńtynie Syńńkiew y po

-1: ńóżyli ńię w Dofce.

werset: 13]Záń wycią-

-1: gnęli z Dofki/ y położyli ńię w Alu

-1: ńu.

werset: 14]Záń wyciągnęli z Aluńzá/ y

-1: położyli ńię w Refidymie/ á tám

-1: niebyło wody ludowi ku pićiu.

(*marg*) 2. Moi: 19. (-)

werset: 15]Y wyciągnęli z Refidymá/ y po

-1: ńóżyli ńię wpuńtyni Synáyńkiew.

werset: 16]Záń wyciągnęli z puńtyni Sy-

-1: náyńkiew/ y położyli ńię w Kiwroth

-1: hatahawie.

werset: 17 Zás wyciągnęli z-

-1: Kiwrothhatáhawy/ y położyli fię

-1: w Cháceroćie.

werset: 18 Zás wyciągnęli

-1: z Chácerothu/ y położyli fię w Rith-

-1: mie.(*marg*) Wyfz. 11. Wyfz. 22. (-)

werset: 19 Zás wyciągnęli z Rithmy/

-1: y położyli fię w Rymonpárećie.

werset: 20 Zás wyciągnęli z Rymonpare

-1: cá/ y położyli fię w Liwnie.

werset: 21 Zás wyciągnęli z Liwná y po-

-1: łożyli fię w Rifie.

werset: 22 Zás wycią

-1: gnęli z Rify/ y położyli fię w Kie-

-1: helaćie.

werset: 23 Zás wyciągnęli z Kie-

-1: helaty/ y położyli fię ná gorze

-1: Szaferze.

werset: 24 Zás wyciągnęli od

-1: gory Szafery/ y położyli fię w-

-1: Chárádzie.

werset: 25 Zás wyciągnęli z-

-1: Chárády/ y położyli fię w Mákhe

-1: loćie.

werset: 26 Zás wyciągnęli z Makhe

-1: lotu y położyli fię w Thácháćie.

werset: 27 Zás wyciągnęli z Tháchátu/ y

-1: położyli fię w Tharáchu.

werset: 28 Zás

-1: wyciągnęli z Tháráchá/ y położy

-1: li fię w Mithce.

werset: 29 Zás wyciągnęli

strona: 94d

-1: z Mithki/ y położyli fię w Chálfzmo

-1: nie.

(*marg*) 5 Moi. 10. (-)

werset: 30 Zás wyciągnęli z Chálfzmo

-1: ny/ y położyli fię w Moferoćie.

werset: 31 Zás wyciągnęli z Moferothu/

-1: y położyli fię w Beneiáákonie.

werset: 32 Zás wyciągnęli z Beneiááko-

-1: ná/ y położyli fię w Chorgidga-

-1: dzie.

werset: 33 Zás wyciągnęli z Chor-

-1: gidgadu/ y położyli fię w Iothwa-

-1: ćie.

werset: 34 Zás wyciągnęli z Iothwa-

-1: thy/ y położyli fię w Awronie.

werset: 35 Zás wyciągnęli z Awrony/ y

-1: położyli fię w Ecyongawrze.

werset: 36 Zás wyciągnęli z Ecyongawrá

-1: y położyli fię wpuftyni Cinfkiew/

-1: tá (ieft) Kadefz.

werset: 37 Y wyciągnęli

-1: z Kadefzu/ y położyli fię ná Horu

-1: gorze/ (ktora) wkońcach ziemie

-1: Edomfkiew.

werset: 38 Y wšzedł Aharon

- 1: ofiárownik ná Hor gorę/ według
- 1: słowá Iehowy/ y vmárł tám/ ro-
- 1: ku czterdziésteo wyšćią fynow
- 1: Izráelowych z ziemie Micraim-
- 1: Ńkiey miešiacá piątego/ pierwŹe-
- 1: go dniá miešiacá.

werset: 39 A było Aha

- 1: ronowi Ńto dwádziešćią y trzy lá
- 1: tá/gdy vmárł ná Horu gorze.(*marg*) WyŹ. 20. 4 Moi. 20.
- 1: 4. Moi: 21. TámŹe. (-)

werset: 40 Y wŹyŹzał Kánaán krol Arad

- 1: Ńki/ ktory mieŹkał ná południe w
- 1: ziemi KánaánŃkiey/ o przyšćiu fy
- 1: now Izráelowych.

werset: 41 Y wyćią-

- 1: gnęli z Horá gory/ y położyli Ńię
- 1: w Cálmonie.

werset: 42 Y wyćiągnęli z-

- 1: Cálmoná/ y położyli Ńię w Funo-
- 1: nie.

werset: 43 Y wyćiągnęli z Fumoná/ y

- 1: położyli Ńię w Owoćie.

werset: 44 Y wy

- 1: ćiągnęli z Owotha/ y położyli Ńię
- 1: w Hyieawarynie/ ná gránicy
- 1: MoáwŃkiey.

werset: 45 Y wyćiągnęli z-

- 1: Hyimá/ y położyli Ńię w Dywonie

-1: Gadowem.

werset: 46 Y wyciągnęliz Dy-

-1: woná Gadowego/ y położyli fię

-1: w Almonie Dywłatháimfkim.

werset: 47 Y wyciągnęli z Almoná Dy-

-1: wlatáimfkiego/ y położyli fię ná

-1: gorach Awarymfkich/ przed No-

-1: wem.

werset: 48 Y wyciągnęli zgor A-

-1: warymfkich/ y położyli fię ná po-

-1: lach Moáwfkich nád Iordanem

-1: (v) Ierychoná.

ksiega: Deut

rozdział: 1

strona: 97a

werset: 9 Y rzekłem do was ná on

1: čás rzekąc/ niemogę was łam z

2: nieść.(*marg*) 2. Moiz: 19. (-)

werset: 10 Iehowá Bog wálz roz-

3: mnożył was/ á otoście dzifia iáko

4: gwiazdy niebieskie rozmnożeni.

werset: 11

5: Iehowá Bog oycow wálznych

6: niech przyczynia nád to iáko ie-

7: łteście (tyle) tyfiąc kroć/ y niech

8: was błogosłáwi/ iáko wam mo-

9: wił.

werset: 12 Iáko łam (ieden) wniofę

10: dokuczánie wálze/ y brzemię wá

11: Íze/ y íwary wálze?

werset: 13 Obierzćie

12: miedzy łobą męże mądre y rozu-

13: mne á biegle wedle pokolenia wa

14: Ízych/ á zoítawię ie (*marg*) Włafnie/ głowámi. (-)przełożone-

15: mi wálzemi.

werset: 14 Y odpowiedzieli

16: Íćie mi rzekąc/ dobra rzecz kto-

17: rąś mowił żebychmy wczynili.

werset: 15

18: Tedy wziąłem (*marg*) Włafnie/ głowy. (-)przełożone wá

19: Íze/ męże mądre y biegle/ y da-

20: łem ie głowámi nád wámi/ (*marg*) Włafnie/ zá przełożone nád tyfiącmi/ y zá przełożone nád Íty. (-)zá

21: hetmány/ y zá Íetniki/ y zá pięć-

22: dziefiątniki/ y zá dziefiątniki/ y zá

23: Ítáfze pokoleniam wálzym.

werset: 16 Y

24: rofkazałem Íę-

25: dziam wálzym czá-

26: Íu onego rzekąc: rozsluchaway-

27: Ície miedzy brácią wálzą/ á Íadz-

28: Ície Ípráwiedliwie miedzy (*marg*) Włafnie/ mężem y miedzy brátem iego/ (y) miedzy przychodniem iego. (-)wÍze

29: mi ludzmi/ y miedzy przychodniá

30: mi.

werset: 17 Nie znajćie ołob ná Íadzcie/

31: íáko máłego ták wielkiego wy-

32: sluchaćie/ nie wboićie Íię ołoby

33: żadnego człowieka/ ponieważż

34: sąd Boży jest: a przą która na

35: was trudna odnoście do mnie/ a

36: (ia) ią (*marg*) właśnie/ rozslucham (-)rozeznam

werset: 18 Y rofkaza-

37: lem wam wszystkie rzeczy/ ktore-

38: byście czynili.

werset: 19 A (tak) rozylifmy

39: sie od Chorewa/ y przezlifmy w-

40: sztyke (one) puzcza wielka a ltra

41: szna/ ktoraście widzieli/ droga

42: gory Amorkiej/ iako nam rofka

43: za Iehowa Bog nasz/ y przy-

44: szlifmy asz do Kadefz barneie.

werset: 20

45: Tedy rzeklem do was/ przy-

46: szlicie asz do gory Amoreia/

47: ktorego Iehowa Bog nasz daie nam.

werset: 21

48: Oto dal Iehowa Bog twoy

strona: 97b

1: przed toba te ziemie/ wstepuy [!] a

2: posiaday (ia) iako mowil Iehowa

3: Bog oycow twych tobie: nie

4: boy sie/ ani sie lekay.

werset: 22 Y przy-

5: stapiliscie do mnie wszyscy/ y rze

6: kliscie: poslemy meze przed soba

7: ze wyzpiegiay nam ziemie/ a

- 8: przyniosła nam sprawę/ którą by
9: chmy się drogą puścić mieli/ y do
10: którychby miał iść.

werset: 23 Y spodo-

- 11: bała się ta rzecz w oczu moich/ a
12: (tak) wziąłem z was dwanaście
13: mężów/ z każdego pokolenia mę-
14: że jednego.

werset: 24 Y poszli a weszli

- 15: na górę/ aż przyszli do rzeki E-
16: ffrakolá/ y wypatrzili ją.

werset: 25 Tedy

- 17: wzięli ręką swą owocu (onej) zie-
18: mie/ y przynieśli do nas/ y dali
19: nam sprawę/ y rzekli: dobra (jest)
20: ziemia którą Jehowá Bog nasz
21: dał nam.

werset: 26 Lecz niechcieliście

- 22: (tam) iść/ y rozdrażniliście wstá
23: Jehowy Boga waszego.

werset: 27 Y że-

- 24: mrąliście w namieciech swych/ y
25: rzekliście nienajrząc nas Jeho-
26: wá wyprowadził z ziemi Micrá
27: imfrakiey/ żeby nas dał do ręki E-
28: moreiá/ y wytraciłby nas.

werset: 28 Do-

- 29: kąd my pojedziemy? bracia nasi(marg) Właśnie/ rostopili. (-)
30: skázali nam serce/ mówiąc: Lud

31: wietfzy y wysfzy nifz my/ miáfá

32: wielkie y obronne wniebioáf/ á

33: nád to fyny (*marg*) A nákim obrzymowie bjli od Enáká przodká ták názwáni.

(-)Anakimow widzieliífmy tám.

werset: 29 Y rzekłem do was/

34: nie lę kayćie fię áni fie ich boyćie:

werset: 30 Iehowá Bog wáfz idzie przed wámi/ on walczyć będzie zá was/

35: ták iáko vczyńił wam w Micrai-

36: mie przed oczymá wáfzemi.

werset: 31 Iá

37: ko tełz ná pułzczy baczyłeś że cię

38: nofil Iehowá Bog twoy/ iáko no

39: śi człowiek fyná fwego/ po wfzy

40: tkiey drodze którąście chodzili/ á

41: żeście przyłzli ná to mieyfce.

werset: 32 Lecz w tey rzeczy nie byliście

42: wierzącemi w Iehowę Bogá wá

43: fzego.

werset: 33 On fzedł przed wámi w-

44: drodze wypátroiąc wam miey-

45: fce gdziebyście fię ftánowili/ w-

46: ogniu przes noc/ żeby wam vká

strona: 97c

1: zował drogę którąbyście fzli/ á

2: w obłoku przes dzień.

rozdział: 4

strona: 99c

Piąte kfięgi Moizefzowe

werset: 16 Abyście fię nie záfzili czyniác fo

- 1: bie rzezanie podobieństwo wżel
2: kiego obrazu/ wyobrażenie mę-
3: łczyzny albo żeńłczyzny.

werset: 17 Wyo-

- 4: brżenia wżelkiego skotu/ ktory
5: ná ziemi podobieństwá wżelá-
6: kiego ptaká łkrzydłásteo/ ktory
7: lata po niebie.

werset: 18 Wyobrażenia

- 8: wżelkiego gádu ná ziemi/ wyo-
9: brżenia wżelkiey ryby/ ktora
10: w wodzie pod ziemiá.

werset: 19 Abyś nie

- 11: podniosł oczu łwych wniebo/ á vj
12: rzał byś słońce y miefiąc y gwia-
13: zdy/ włzytko wołko niebiekie/ (marg) Włánie/ popchniony. (-)
14: á vwiedziony kłániałbyśfię y
15: służyłbył im/ ktoremi podzielił
16: Iehowa Bog twoy włzytkie lu-
17: dzie pod wżemi niebiołfy.

werset: 20 Lecż

- 18: was wziął Iehowá/ y wywiódł
19: was łpiecá żelázneo z Micrái-
20: má/ ábyście mu byli ludem dzie-
21: dziznym/ iáko to dziś (znác.)

werset: 21 Rozgniewał się też był Ieho-

- 22: wá ná mię dla słow wálzych/ y
23: przyfiągł że nie zaydę zá Iordan/
24: y nie wnidę do ziemie dobreo/ kto

25: rą Iehowá Bog tway dáie tobie

26: dziedzictwem

werset: 22 Bo ia(*marg*) Właśnie/ vmieram. (-)

27: vmrę

28: w ziemi tey/ nie zaydę zá Iordan

29: lecz wy zaydziecie y pońiedziecie

30: ziemię tę dobrą.

werset: 23 Ołtrzegay-

31: ćiefz fię łobie żebyście nie zápom-

32: nieli przymierza Iehowy Boga

33: wálzego/ ktorym fie zmirzył z wá-

34: mi/ y nieuczynilibyście łobie rze-

35: zánia/ podobieństwá wśelkiego/

36: ktoregoć zákazał Iehowá Bog

37: tway.

werset: 24 Bo Iehowá Bog tway

38: ogień(*marg*) Albo trawiący. (-)

39: żrący ieft/ Bog gniewli-

40: wy.

werset: 25 Gdy spłodzisz łyny/ y wnuki/

41: á námiefzkaćie fię wziami/ á zará

42: zicie fię że vczynicie bálwáná/ po

43: dobieństwo iákiekolwiek/ y vczynicie

44: złość przed oczymá Iehowy

45: Bogá twego/ drażniąc go.

(*marg*) Właśnie/ oświadczyłem. (-)

werset: 26 Oświadcżam fię ná was dzi-

46: íia niebem y ziemią/ ífz ginąc po-

47: giniecie rychło z ziemie do ktorey

48: záydziecie zá Iordan ofieść ią/ á

strona: 99d

1: nie przydłużycie dni ná niey/ bo

2: zniszczeniem zniszczeni będziecie.

werset: 27 Y rozfypie was Iehowá mie-

3: dzy narody/ że was máło zoftá-

4: nie miedzy pogány/ do ktorych

5: was zawiedzie Iehowá.

werset: 28 A

6: tám służyć będziecie Bogom ro-

7: boćie rąk człowieczych/ drewnu

8: á kámienu/ ktorzy nie widzą/ á-

9: ni słyfzą/ áni iedzą/ áni wácháią(*marg*) Płalm 115 y 135. (-)

werset: 29 Y łzukác tám będziecie Ieho-

10: wy Bogá twego á naydziefz/ gdy

11: fię go rozłzukałz we wżem łercu

12: twoim/ y we wżey dułzy twey.

werset: 30 Gdy kłopot (przyidzie) ná cię/

13: y náydą cię włzytkie te rzeczy/ w-

14: połlednie dni/ że fię wroćifz do Ie

15: howy Bogá twego/ á połłuchałz

16: głófu iego.

werset: 31 Bo Bog miłofier-

17: ny Iehowá Bog twoy/ nieopus-

18: ci cię/ y nie roztráci cię/ áni zápá

19: mięta przymierza oycow twych/

20: ktore im przyfiągł.(*marg*) Rzym: 11. (-)

werset: 32 Bo pytay-

21: fię ninie o dnioch pierwfzych kto

22: re były przed tobą/ ode dnia kto-

23: rego stworzył Bog człowieka ná

24: ziemi/ á (pytayfię) (*marg*) To iest od káždego **ftwoozenia** [!] ktore zámykáią niebiofa. (-)

25: od kráiu nie-

26: bá afz do kráiu niebá/ iefli była

27: táka rzecz wielka/ ábo iefli słyachano tey podobna.

werset: 33 Słyfzałli (kto

28: ry) lud głos Bogá mowiącego

29: zpośrodku ognia/ iákoś ty słyfzał

30: á zoftał żyw?

werset: 34 Abo czy kuřil fię

31: Bog (ktory) przyść (á) wziąć fo-

32: bie národ z pośrodku narodu

33: przez dowody/ przez známioná/

34: przez cudá/ przez woynę/ y przez

35: rękę mocną/

36: y przez rámię wy

37: ciągnione/ y przez vkázowánia

38: wielkie/ co wśzytko czynił wam

39: Iehowa Bog wálz w Micráimie

40: przed oczymá twemá.

werset: 35 Tobieć

41: vkazano ábyś wiedział/ ifz Ieho

42: wá sam Bogiem/ á nie málz ine-

43: go oprócz niego. (*marg*) 2. Moi. 13. (-)

werset: 36 Z niebios dał

44: ći słyźeć głos fwoy áby ćię náu-

45: czył/ y ná ziemi vkazałci ogień

46: fwoy wielki/ a słowa iego słyfza-

47: łoś zpośrodku ognia.

rozdział: 7

strona: 101d

Piąte księgi Moizefzowe

werset: 26 A (ták) nie wniefiełz obrzydło

strona: 102a

1: ści do dom^v twego/ á byłbyś (*marg*) Albo cherem oczym małz przy 27 rozdziale 3. kfiąg
mo: (-)

2: prze

3: klęctwem iáko ono fámo/ lecz

4: przklinániem przeklniefz ono/ á

5: mierząc omierzyć ie.

6: Bo przekłę

7: ctwo ieft.

rozdział: 8 Rozdział 8.

werset: 1 WSzelkiego przykazánia ktore ia przyká

8: zuię tobie dzifia/ łtrzec

9: będziecie (żeby ie) czy-

10: nić/ ábyście żyli y mnożyli fię ze-

11: byście wefzli á pofiedli ziemię/

12: ktorą przyfiągł Iehowá oycm

13: wáfzym.

werset: 2 A pomni włzytkę dro-

14: gę/ ktorą cię wiodł Iehowá Bog

15: twoy/ (przes) te czterdzieści lat/

16: po pułzczy/ áby cię trapił y do-

17: świadczył á wiedział co w łercu

18: twoim ieflibyś łtrzegł przykazań

19: iego/ iefli nie.

werset: 3 A (ták) trafił

20: cię y przemorzył cię/ á (potym)

21: nakarmił cię mánną/ ktorey ty

22: nie ználeś/ áni oycowie twoi zna

23: li/ ábyć znác/ ifz nie ná chle-

24: bie samym ma życ człowiek/ ále

25: ná wśzelkim (słowie) wychodzą-

26: cym z wít Iehowy ma życ czło-

27: wiek.

(*marg*) 2. Moize: 16. Máth. 4. Lukafz 4. (-)

werset: 4 Vbior twoy nie zwiot-

28: ízał ná tobie/ á nogá twoiá nie(*marg*) To iest nie opádły znog twoich boty/ záczym nie pomázałeś nog. (-)

29: wćieściła lię (przes) tę czterdzie

30: ści lat.

werset: 5 Przeto rozmyśliłz w sercu

31: twoim/ ifz iáko (kiedy) kto cwi

32: czy cię.

werset: 6 A (ták)

33: ítrzełz przykazań Iehowy Boga twego/ żebyś chodził drogámi ie

34: go y balbyślię go.

werset: 7 Bo Iehowa

35: Bog twoy wiedzie cię do ziemie

36: dobrej/ do ziemie (wktorey) po

37: toki/ wody/ zrzodła/ y przeduchy

38: wychodzące (*marg*) Włafnie/ z doliny y z gory. (-)

39: zdolin y zgor.

werset: 8 Do ziemie zboża/ y ięczmieniu

40: y winá/ y figi/ y gránatow/ do zie

41: mie rołkołzney oliwy/ y miodu.

werset: 9 Do ziemie w ktorey nie wnie-

42: doftátku ieść będziefz chleb/ nie

43: będziefz w niey ná żadną (rzecz)

44: niedoftárczyć/

45: do ziemie wktorey

46: (miálto) kámieniá zelázo/ á z kto

strona: 102b

1: rey gor kopác będziefz miedz.

werset: 10 A náiadłzy fię y náłyćiwłzy fię

2: tedy błogosłáwić będziefz Ieho-

3: wę Bogá twego ná ziemi oney

4: dobrej ktorąś dał.

werset: 11 Ołtrzegay

5: fię ábjś nieprzepomniał Iehowy

6: Bogá twego/ ábo żebyś niepil-

7: nował przykazań iego/ y łáduw

8: iego/ y wftaw iego/ ktore ia przy

9: kázuię tobie dzifia.

werset: 12 Abyśfię ná

10: iadłzy y náłyćiwłzyfię niebudo-

11: wał domow kółztownych/ y mie-

12: łzkał byś (wnich).

werset: 13 Więc by fię

13: bydło twoie y droby twoie roz

14: mnożyły/ łrebro by tełz y złoto ro-

15: sło tobie/ y włzego by przy-

16: raftáło co mąłz

werset: 14 A (potem) pod

17: niożł by fię ná ľercu twym/ y zápá

18: mietaż Iehowy Bogá tweg^o wy-

19: prowadzce twego z ziemie Mi-

20: cráimľkiew z domu niewolni-

21: kow.

werset: 15] Przewodniká twego wpu

22: ľzczy (oney) wielkiew y ľtráźney/

23: (gdzie) zmiie ognište, niedzwia-

24: tkowie/ y ľufza/ gdzie nie máż wo

25: dy/ á on tobie wywiodł wo-

26: dę z-

27: ľkáły twárdey.

werset: 16] On ćie nákar-

28: mił manną w puľczy/ ktorey nie

29: ználi oycowie twoi/ áby ćię vtrapił/ y áby ćię wyćwiczył/ (á potym)

30: dobrze vczynił ná ošťátku twoim

werset: 17] Abyś nie rzekł/ ľiá moiá a moc re

31: ki moiej vczyniła mi bogáľtwo to

werset: 18] A (ták) pomni Jehowę Bogá

32: twego/ bo ten dawa tobie ľię ku

33: vczynieniu bogáľtwá/ áby pošťá

34: wił przymierze ľwe/ ktore przy-

35: ľiągł oycóm twoim/ iáko to dziś

36: (widziľz

werset: 19] Bo będzie (to) iefli

37: przepomináiąc przepomniľz Ie-

38: howy Bogá tweg^o á poydziľz zá

39: Bogámi obcemi/ á zniewoliľz fię

40: im/ y kľániáć fię im będziľz/ o

41: świadczyam się na was dzisiaj/ że

42: ginąc wyginiecie.

werset: 20 Iako naro

43: dowie które Iehowá wygubił

44: od oblicza waszego/ tak wyginie-

45: cie/ za to żeście nieposłuchali gło

46: su Iehowy Boga waszego.

rozdział: 12

strona: 104c

Piąte księgi Moizeszowe

werset: 5 Lecz miew

1: śca/ które obierze Iehowá Bog

2: wasz ze waszych pokoleni waszych/

3: ku położeniu miána swego tam/ y ku

4: mieszkaniu na nim/ szukać będą

5: dziecię/ a tam chodzić będzie.

werset: 6 Tam też nożyć będziecie cało-

6: palenia wasze/ y ofiary wasze/ y

7: dziełcinę wasze/ y podnośzenie

8: rąk waszych/ y obietnice wasze/ y

9: dobrowolne (ofiary) wasze/ też

10: pierworodstwa bydła waszego/ y

11: drobów waszych.

werset: 7 Y macie tam

12: iadać przed Iehowá Bogiem

13: waszym/ y wefelić się będziecie we

14: wżem do czego ściągniecie rękę

15: waszę/ wy y domy wasze/ które było

16: gosił Iehowá Bog twój.

werset: 8] Nie będziecie nic czynić iáko my

17: tu czynim dzifia/ káždy cofię kol-

18: wiek zda przed oczymá iego.

werset: 9] (Bo) nie wefzliście iefzcie álz

19: do tąd do odpoczynienia/ áni do

20: dziedzictwá ktore Iehowá Bog

21: twoy dáie tobie.

werset: 10] Lecż záfzedźzy

22: zá Jordan/ á ofiadźzy wziemi/ kto

23: rá Iehowá Bog wáfz vdzedzi-

24: czył was/ gdy wfpokoi was od w

25: fzech nieprzyaścioł wáfzych w o-

26: koło/ że miefzkác będziecie bes

27: piecznie.

werset: 11] Tedy ná ono mieyfce/

28: ktore obierze Iehowá Bog wáfz

29: áby tám ná nim położył imię fwe

30: znofić będziecie wfzytko/ co ia

31: wam rofkázuię/ cáłopalenia wá

32: fze/ y ofiáry wáfze/ dziefięciny wá-

33: fze/ y podnofzenia rąk wáfzych/ y

34: przewyborne obietnic wáfzych/

35: co obiecować będziecie Iehowie

werset: 12] Y wefelić fie będziecie przed Ie

36: hową Bogiem wáfzym/ wy y fy-

37: nowie wáfzy/ y corki wáfze/ y nie

38: wolnicy wáfzy/ y niewolnice wá-

39: fze/ y Lewi/ ktory wbronach wá

40: fzych/ bo niema części/ áni dzie-

41: dzictwa zwami.

werset: 13 Ołtrzegayże-

42: lię ábyś nie przynofił całopaleni

43: twoich ná ládá mieyfcu/ ktore vy

44: rzyfz.

werset: 14 Lecż ná mieyfcu/ ktoreby

45: obrał Iehowá wktorym pokole-

strona: 104d

1: niu twoim/ tám przynofić bę-

2: dziefz całopalenia twoie/

3: y tám

4: czynić będziefz wfzytko co ia przy

5: kázuię tobie.

werset: 15 Tylko we wfzey o

6: choće dułze twey ofiáruy/ á iedz

7: mięfo wedle błogosławienftwá

8: Iehowy Bogá twego/ ktore dał

9: tobie/ we wfzech bronach twoich

10: nieczyłty y czyłty ieść ie będą iáko

11: íarnę y ieleniá.

werset: 16 Tylko krwie

12: nie iedźcie/ ná ziemię iá wylewác

13: maćie/ iáko wodę.

werset: 17 Nie możefz

14: ieść wbronach twych dziefięćiny

15: zboża twego/ y mółzczu twego/ y

16: oliwy twey/ áni pierworodftwá

17: íkotu twego/ y drobow twych/ áni

18: wfzech obietnic twoich ktore

19: obiecuiesz/ y dobrowolnych (ofiar) twoich/ áni podnożenia rę-

20: ki twej.

werset: 18] Lecz przed Iehową

21: Bogiem twym ieść ie będziesz/

22: ná mieyfcu/ ktoreby obrał Iehowá

23: Bog twoy/ ty y fyn twoy/ y cor

24: ká twoiá/ niewolnik twoy/ y nie-

25: wolnicá twoiá/ y Lewi/ ktory w-

26: bronach twoich/ á wefelić fię bę-

27: dziez przed Iehową Bogiem

28: twym we wżem/ do czego ścia-

29: gniesz rękę twą/

werset: 19] Ołtrzegay fię

30: łobie ábys nie zániedbał Lewieg^o

31: po wże dni twoie wzemi twej.

werset: 20] Gdy rozłzerzy Iehowa Bog

32: twoy gránicę twoię/ iákoć mo

33: wił/ y rzeczeńz/ náiem fię mięfá/

34: gdy záchce dufzá twoiá ieść mię-

35: fá/ (tedy) ze wżey chući dufze rwey

36: iedz mięfo.(*marg*) Niżey 19. (-)

werset: 21] Gdy (zaś) dáleko od

37: ćiebie (będzie) mieyfce/ ktore o-

38: brał Iehowá Bog twoy ku poło

39: żeniu tám miáná fwego/ tedy zá

40: rzniesz skoćinę twoię/ álbo drobie

41: twoie/ co dał tobie Iehowá/ iá-

42: komći rofkazał/ y ieść będziesz w-

43: bronach twoich we wżey chući

44: duże twey/

werset: 22 Wízákże iáko iedzą

45: íárnę y ieleniá/ ták ono ieść bę-

46: dziefz/ nieczyfity y czyfity pośpołu

47: ieść ono będa.

werset: 23 Tylko fię mocno

48: (trzymay) ábyś krwie nie iadł/

49: bo krew ieft duża/ á (ták) nie

strona: 105a

Piąte kłięgi Moizefzowe.

1: iedz duże ze krwią.

rozdział: 16

strona: 106d

Piąte kłięgi Moizefzowe.

werset: 14 Y wefelić fię będziefz ná

strona: 107a

1: święto twoie/ ty y fyn twoy/ y cor

2: ká twoiá/ y niewolnik twoy y nie

3: wolnicá twoiá/ y Lewi/ y przy-

4: chodzień/ y fierotá/ y wdowá/ kto

5: rzy wbronach twych.

werset: 15 Siedm

6: dni święćić będziefz Iehowie

7: Bogu fwem^v / ná mieyfcu/ ktore o

8: bierze Iehowá. Bo vbłogosłáwi

9: cię Iehowá Bog twój/ we wńzech

10: vrodzáioch twych/ y we wńzech

11: práwách rąk twych/ á (ták) bądź

12: tylko wesoł.

(*marg*) 2. Moi. 23. y 34. (-)

werset: 16 Trzy kroć ná rok v

13: każe się káždy męźczyzná twoy

14: przed obliczym Iehowy Bogá

15: tweg^o / ná mieyfcu/ ktoreby obrał/

16: ná święto przafnikow/ zás ná

17: święto tegodniow/ á ná święto

18: kuczek lecz nie vkaże się obliczu

19: Iehowy próżny.

werset: 17 Káždy(*marg*) Właśnie/ wedle dárú ręki fwey. (-)we-

20: dle doftátku fwego/ wedle błogo

21: sławieńftwá Iehowy Bogá fwe

22: go/ ktore dał iemu.

(*marg*) Rozdział wedle żyd: 5 Szoftim (-)

werset: 18 Sedze y

23: Íprawce vftáwifz łobie/ we wízech

24: bronach twych/ ktore Iehowá

25: Bog twoy dáie tobie/ kázdemu

26: pokoleniu twemu/ á maia fądzić

27: lud fądem Íprawiedliwym.

(*marg*) 2. Moiz: 23. 3. Moize. (-)

werset: 19 Nie

28: małz náciągáć práwá/ niemalz

29: ważyć ofob/ áni bráć podárkow/

30: bo podárek flepi oczy mądrych/ y

31: przewraca słowá Íprawiedli-

32: wych.

werset: 20 Spráwiedliwości Íprá

33: wiedliwości násláduy/ ábyś żył y

34: (ábyś) poliadł ziemię/ którą Ie

35: howa Bog twoy dáie tobie.

werset: 21] Niemałz ładzić łobie gáiu ża-

36: dnego drzewá przy ołtarzu Ie-

37: howy Boga twego/ który vczy-

38: niłz łobie.

werset: 22] Ani poštáwifz łobie

39: obrázu/ ktorego nienayrzy Ieho

40: wá Bog twoy.

rozdział: 17] Rozdzia. 17.

werset: 1] Nie zarzniefz Ieho-

41: wie Bogu twemu byká

42: áni drobiećiá/ w którym

43: by byłá wádá (álbo) iá

44: kakolwiek przymiotá zła/ bo to brzydko

45: Iehowie Bogu twemu.

werset: 2] Gdy fię znajdzie wpośrodku cię

strona: 107b

bie/ w którymkolwiek mieście/ kto

1: re Iehowá Bog twoy dáie tobie

2: mążz álbo niewiaftá/ któryby v-

3: czynił złość w oczu Iehowy Bo-

4: gá twego/ że przestąpił przymie-

5: rze error icgo errata iego

werset: 3] Y fzedł á służył Bo-

6: gom cudzym/ y kłaniałfię im/ słoń

7: cu álbo miefiącowi/ álbo którémukolwiek woýłkowi

8: niebiełkie-

9: mu/ częgom nierołkazał.

werset: 4 Y o-

10: znaymiąc (to) że posłyfzyfz/ tedy

11: pytać będziefz pilno/ á iefli praw-

12: dá (á) pewna rzecz/ (że) vczynio

13: na tá obrzydłość w Izraelu/

(*marg*) Mát. 18:5 (-)

werset: 5 Tedy wywiedziefz mężá takie-

14: go/ álbo niewiáltę taką/ ktorzy v

15: czynili rzecz tę złą/ do brony twey

16: mężá álbo niewiáltę/ y zámiecelz

17: ie kámieńmi że vmrą.

werset: 6 Ná(*marg*) Włáfnie/ ná wfta/ y nízey tegofz wirfzá. (-)

18: słowo dwu świádku álbo trzech

19: świádkow ma vmrzeć/ kto ma v

20: mrzeć/ nie ma vmrzeć ná słowo

21: świádká iednego.

werset: 7 Ręká świáđ

22: kow będziefz ná nim napierwey

23: ku zábiciu iego/ więc ręká

24: wżego ludu ná ofáték/ że zágubifz złe

25: z pośrodku siebie.

werset: 8 Gdy ktorey

26: rzeczy nie będziefz vmiał rozfę-

27: dzić miedzy krwią á krwią/ mie-

28: dzj przą á przą/ y miedzy ráną á ráną/

29: (gdy takie) rzeczy przeciwne wbronach twjch (bęđą) tedy wftá

30: niefz á pojdziefz do (oneg^o) miejfca

31: ktore (by) obrał Iehowá Bog

32: twoy.

werset: 9

- 33: Y przyidzieł do ofiáro-
34: wników Lewiego (rodu) y do fę-
35: dziego/ ktory będzie dni onych/ y
36: pytać fię będzieł/ á (oni) oznaymią
37: tobie/ rzecz fądu/

werset: 10 Y vczy-

- 38: niłz wedle słowá oney rzeczy/ kto
39: rąc vkazali z mieyfcá onego/ kto-
40: re obierze Iehowá/ á ftrzełz ábyś vczynił wedle wżego iákoć vka-
41: żą.

(marg) Wyfzey 12. (-)

werset: 11 Wedle słowá zakonu/ kto-

- 42: ryć vkażą/ y wedle fądu/ ktoryć
43: powiedzą/ vczyniłz/ nie vftapilz
44: od rzeczy/ ktorą vkażą tobie (áni)
45: wpráwo/ áni wlewo.

werset: 12 Zás mąż

- 46: ktoryby czynił zuchwále niehcąc
47: słuchać ofiárowniká ftoiącego

strona: 107c

tám dla służenia Iehowie Bo-

- 1: gu twemu/ álbo fędziego/ tedy ma
2: vmrzeć on mąż/ że wygubilz
3: złe z Izráelá.

rozdział: 21

strona: 109c

werset: 20 Y rze-

- 1: ką do ftárfzych miáfta fweg^o / ten

2: náłz łyn zuchwal y vporny/ niech

3: ce słuchác głofu náłzego/ obłoy-

4: cá (ieft) y opilcá.

werset: 21 Tedy go vká-

5: mionuią wízytcy mężowie miá-

6: łtá (*marg*) Włafnie/ ieg^o ábo fweg^o (-)onego że vmrze/ y odyimiefz

7: złe z pośrzodku twego/ że wízytek

8: Izrael vsłyłzy/ á vboią fię.

werset: 22 Zás

9: gdy ná człowieku będzie grzech/

10: łąd śmierci/ y vmrze/ tedy go zá

11: wiefiłz ná drewnie.

werset: 23 (Ale) nie

12: obnocuie trup iego ná drewnie/

13: lecz pogrzebiáiąc pogrzebiefz iy

14: onegołz dnia/ bo przekłęftwo

15: (ieft) Boże záwiefzony/ á nie

16: łplugawiłz ziemie twej/ którą

17: Iehowá Bog twoy/ dáie tobie w

18: dziedzictwo.

19: Rozdział 22.

rozdział: 22

strona: 109c

werset: 1

1: GDY(*marg*) Włafnie/ nie będiefz pátrzić ná bjká brátá twego álbo nádrobieę błądzáce
żebyś fię łkrył 2. Moi. 23. (-)vyrzyłz byká brátá

2: twego/ álbo drob iego błą

3: dzący/ nie odeydziefz od

4: nich/ odwodzác odwiedziefz ie

5: brátu twemu.

werset: 2] A iefli nie blifko

6: do brátá twego^o / álbo go nieznafz/

7: tedj záchowafz ono do domu tve

8: go/ y będzie v ciebie/ álz fzukác bę

9: dzie brát twoy onego/ y oddafz

10: mu ie.

werset: 3] Tákże vczynifz o słowi

11: iego/ tákże vczynifz odzieniu iego

12: tákże vczynifz kázdey zaginionej

13: (rzeczy) brátá twego/ ktoraby

14: mu zginęła/ á ty by ią nálasł/ nie

15: możefz fię fkryć/

werset: 4] Nie będziefz

16: pátrzyć ná osła brátá twego/ ál-

17: bo ná byká iego gdy pádną ná

18: drodze żebyś fię fkrył przed nimi

19: podnořząc podniefiefz z nim.

werset: 5] Nie ma być zbroiá męfká ná

20: niewiećcie. nie oblecze fię tefz

21: mąfz w odzienie niewiećcie/ bo o

22: brzydłość Iehowy Bogá twego

23: (ieft) kázdy działáiący to.

werset: 6] Gdy

24: fię tráfi gniazdo ptáfze twarzy

25: tvey w drodze/ ná którymkol-

26: wiek drzewie/ álbo ná ziemi/ á w

27: nim ptáfzeta álbo iáyca/ á matka

1: będzie siedzieć ná ptałżętach ál-

2: bo ná iáycach/ niemałż wziąc má

3: tki z fynmi/

werset: 7] Pufzczáiąc puścífż

4: mátkę/ á dzieci wezmiesz łobie/ á-

5: by tobie dobrze (było) á przedłu

6: żyłbyś dni.

werset: 8] Gdy zbuduiesz dom

7: nowy tedy vczynífż błank po krá-

8: iu dáchu twego/ á nie kładz krwie

9: ná dom twoy/ gdyby kto łpadł z

10: niego.

werset: 9] Niemałż fiać winnice

11: twej roznym nafieniem/ ábyś

12: nie oświecił wżego nafienia kto

13: res pofiał/ y vrodzáiu winnice.

werset: 10]

14: Niemałż orać bykiem y osłem

15: połpołu.

werset: 11] Niemałż obłoczyć o-

16: dzienia łukiennego y płotniáne-

17: go połpołu.

werset: 12] Kráie záwiefífte v

18: czynífż łobie ná czterzech węglach

19: odzienia twego/ wktore się obło-

20: czyfż.

werset: 13] Gdy to poymie żonę y w

21: nidzie kniey/ á będzie ią nienawi

22: dzieć.

werset: 14 Y ząda iey przyczyny

23: słow/ á wieść ná nię będzie imię

24: złe/ y rzekłby/ poiąłem tę niwiá

25: łtę/ y rzekłby przyłtąpiłem do niey/ lecz

26: nie znalazłem iey(*marg*) Włalnie/ dziewiftw (-)dziewicą.

werset: 15

27: Tedy wezmie óciec (oney) nie

28: wiálty y mátká iey/ y przyniołá

29: dziewictwo iey do łtárfzych miey

30: łckich do brony.

werset: 16 Y rzecze óciec

31: niewiálty do łtárfzych/ corkę mo

32: ię dałem mężowi temu zá żonę/ y

33: nienawidzi iey.

werset: 17 A oto kłádzie

34: ná nię przyczyny słow rzekąc/ nie

35: nálażłem v twoiey corki dziewi-

36: ctwá/ lecz te (łá) dziewictwá co-

37: ry moiey/ y rozwiná odzienie

38: przed łtárfzemi mieyłckimi.

werset: 18

39: Y wezmá łtárfzy miáłtá one-

40: go mężá/ y każá go bić.

werset: 19 Y przy

41: łádba ná nim łto łrebrnikow/ y

42: dádzá ie oycowi (oney) niewiálty

43: iłz pułcił złe imię ná dziewicę I-

44: zráelłká y będzie mu żoná/ áni iey

45: będzie mogł opułcić po włzytkie

46: dni.

werset: 20 Zaś iefli będzieli to słowo/

47: prawdziwe/ że nie nálezli dziewi

48: ctwá (oney) niewiáfty/

werset: 21 Tedy ią dowiodą do drzwi domu oycá

49: iey/ y vkámionuią ią miefzczá-

strona: 110a

Piąte księgi Moizeszowe.

1: nie kámieńmi że vmrze/

rozdział: 26

strona: 112a

werset: 18

1: Zaś Iehowá wyniosł cię dzifia

2: ábyś mu był ludem vdzielnym/

3: iáko mowił tobie/ y ábyś oftrze-

4: gał wśzech przykazań iego/

werset: 19 A

5: by cię dał wysłzym náde wśzytki

6: narody/ ktore poczynił/ ku chwa

7: le/ y(marg) Włalnie/ y zá imię/ álbo y ku imieniu. (-)ku sławie/ y ku vcźciwości/

8: y ábyś był ludem świętym Ieho

9: wie Bogu twemu/ iáko mowił.

rozdział: 27 (marg) 2. Moi 24 y 29. (-)

10: Rozdział 27.

werset: 1

11: Y Rořkazał Mloizefz y

12: řtárfzy Izráelowi ludo-

13: wi rzekąc/ řtrzeřćie wřze

14: go rořkazánia/ ktore ia

15: rofkázuię wam dzifia/

werset: 2] A będzie

16: onego dnia ktorego przeydziecie

17: Iordan/ do ziemie ktorą Ieho-

18: wa Bog twoy dáie tobie/ tedy po

19: Itáwifz łobie kámienie wielkie

20: y potynkuiefz ie wapnem.

werset: 3] A ná

21: pízfelfz ná nie włzytkie słowá zako

22: nu tego/ gdy fię przeprawifz/ á-

23: byś łzedł do ziemie/ ktorą Ieho-

24: wá Bog twoy dáie tobie/ do zie-

25: mie płynącey mlekiem y miodem

26: iáko mowił Iehowá Bog oycow

27: twoich tobie.

werset: 4] A ták gdy przey

28: dziecie Iordan/ poftáwićie ty ká

29: mienie/ ktore ia przykazuię wam

30: dzifia/ ná gorze Hewalu/ á potyn

31: kuiefćie ie wapnem.

werset: 5] Zbuduiefz

32: tełz tám ołtarz Iehowie Bogu

33: twemu/ ołtarz kámienny/ nie po

34: dniefiefz ná nie żelázá.

werset: 6] Z kámieni

35: całych zbuduiefz ołtarz Ieho-

36: wie Bogu Twemu/

werset: 7] Y ofiáro-

37: wác będziefz ná nim całopalenia

38: y ieść tám będziefz/ y rozwefelifz

39: lię przed error Iohową errata Iehową Bogiem two

40: im

werset: 8 A napifzefz ná kamienioch

41: wżytkie słowá zakonu tego(*margin*) álbo tłumaczác dobrze. (-)zná

42: cząc dobrze/

werset: 9 Y mowił Moizefz

43: y ofiárownicy Lewitfcy do wże-

44: go Izráelá rzekąc/ pilnuy á słu-

45: chay Izráelu/ dzifia zoftałes lu-

46: dem Iehowy Bogá twego/

werset: 10 Słu

47: chayże głofu Iehowy Bogá tve

strona: 112a

go

1: á czyń rofkazánia iego/ ktore

2: ia rofkázuię tobie dzifia.

werset: 11 Y ro-

3: fkazał Moizefz ludowi dniá one-

4: go rzekąc/

werset: 12 Ci ftaná błogosłá-

5: wić lud ná gorze/ Gieryzimie/ gdy

6: zaydziećie zá Iordan/ Szymeon/

7: y Lewi/ y Iehudá/ y Ifafzchár/ y

8: Iozef á Biniámin/

werset: 13 Zás ci ftá-

9: ną ná przeklinánie ná gorze He-

10: walu/ Reuben/ Gad/ y Afzer/ y Ze

11: wulon/ Dan/ y Náftáli/

werset: 14 Tedy

12: odpowiedzą Lewitowie y rzeką

13: do káždego mężá Izráelfkiego

14: głólem wyfokim/

werset: 15 Przeklęty

15: mążz ktory dziála báltwaná rzezá

16: nego y litego brzydliwość Ieho-

17: wy/ robotę rąk rzemieśniká/ y

18: ftáwia wtáyniku/ y odpowiedzą

19: wżyfcy ludzie/ y rzekną/ amen/

werset: 16

20: Przeklęty złorzeczący oycu fwe

21: mu y matce fwey/ y rzeczé wżytek

22: lud/ amen/

werset: 17 Przeklęty przenośzą

23: cy gránicę bliźniego fwego/ y rze

24: cze wżytek lud/ amen/

werset: 18 Przeklę

25: ty záfwożący wbląd flepego ná

26: drodze/ y rzeczé wżytek lud/ a-

27: men/

werset: 19 Przeklęty przewracaia

28: cy fąd przychodniá/ fieroty y wdo

29: wy/ y rzeczé wżytek lud/ amen/

werset: 20 Przeklęty łożący się z żoną oycá

30: fwego/ á odkrywa połę oycá fwe-

31: go/ y rzeczé wżytek lud/ amen/

werset: 21

32: Przeklęty łożący się z iakimkol

33: wiek bydłęciem/ y rzeczę wżytek

34: lud/ amen/

werset: 22 Przekłęty łożący fię

35: z fioftrą fwą/ z corką oycá fwego/

36: álbo z corką mátki fwey/ y rzeczę

37: wżytek lud/ amen/ Przekłęty łoż-

38: żący fię z świekłą fwą/ y rzeczę w

39: fzytek lud/ amen/

werset: 24 Przekłęty zá-

40: bijający blizniego fwego potáie

41: mnie/ y rzeczę wżytek lud/ amen

werset: 25

42: Przekłęty biorący naiem áby

43: zábił dufzę krew niewinną/ y rze-

44: cze wżytek lud/ amen/

werset: 26 Przekłę-

45: ty kto niepełni (wżzech) rzeczý zakonu tego czyniąc ie/ y rzeczę w

46: fzytek lud amen/

rozdział: 29

strona: 114c

werset: 25

1: Y rzeką/ dla tego ifz opuścili

2: przymierze Iehowy Bogá oy-

3: cow fwych/ ktore poftáwił z nimi

4: gdy ie prowadził z ziemie Micra-

5: imfkiey.

werset: 26 Bo poźli y służyli Bo

6: gom cudzym/ y kłaniáli fię im/

7: Bogom ktorych nie ználi/ a nie

8: dał im (nic ni ieden)

werset: 27 Y zápa

9: liło fię oblicze Iehowy ná ziemię

10: tę/ że náwiodł ná nię wżytkie

11: przekłętwa nápiáne

12: wkfięgach

13: tych/

werset: 28 Y wytrácił ie Iehowá (*marg*) Włafnie/ z nad ziemie (-)z

14: ziemie w gniewie/ w zápalczywo-

15: ści/ y w obrufzeniu wielkim/ y wy

16: rzucił ie do ziemie cudzey/ iáko to

17: dziś (znáczno.)

werset: 29 Skrytości Ieho

18: wie Bogu nárzemu/ á odkrytości

19: nam/ y fynom nárzym/ árz ná wie

20: ki/ ábychmy czynili káзде słowo

21: zakonu tego.

22: Rozdział 30.

rozdział: 30

werset: 1 A Tá k gdy przyidą ná cię

23: wżytkie słowá te/ błogo-

24: sławieńftwo y przekłę-

25: ctwo/ ktorem dał przed

26: cię/ tedy przywroćisz (ie) do fercá

27: twego/ v wżzech narodow do kto

28: rych cię zápędzi Iehowá Bog

29: twoy/

werset: 2 Y wroćisz fię do Iehowy

30: Bogá twego/ y vsłuchařz głófu

31: iego we wżem co ia przykázuię

32: tobie dzifia/ ty y fyn twoy/ wżem

33: fercem twoim y wżytką dufzą

34: twoią.

werset: 3 Y wroći Iehowá Bog

35: twoy plon twoy/ y zmiłuię fie nád

36: tobą/ y obroći fię á zbierze cię ze

37: wżech ludzi/ między ktore cię roz

38: fiał Iehowá Bog twoy/

werset: 4 Choć-

39: by było zágńanie twoie ná kray

40: niebá/ (tedy) cię zomąd zbierze

41: Iehowá Bog twoy/ y zomąd cię

42: wezmie.

werset: 5 Y w wiedzie cię Ieho

43: wá Bog twoy do ziemie/ ktora

44: pofiedli byli oycowie twoi/ y po-

45: fiądziez ią/ á zdarzy cię/ y roz-

46: mnoży cię nád oyce twoie/

werset: 6 Te-

47: dy obrzeże Iehowá Bog twoy

48: ferce nafienia tve

strona: 114d

1: go/ że będziez miłować Iehowę

2: Boga twego wżem fercem two-

3: im/ y wżytką dufzą twą/ ábyśzył

werset: 7

4: Tedy da Iehowá Bog twoy wżytkie klątwy te ná nieprzyia

5: cioły tve/ y ná nienawifne tve/

6: ktorzy cię vgniaią.

werset: 8 A ty się

7: wroćisz y vsłuchasz głofu Ieho-

8: wy/ y vczynisz wżelkie przykazá-

9: nie iego/ ktore ia tobie przykázau

10: ię dzifia.

werset: 9 Y rozmnoży cię Ie-

11: howá Bog twoy we wżem dzie-

12: le ręki twoiey/ wplódzie żywotá

13: twego/ y wplódzie bydłá twego/

14: y wplódzie ziemie twey ku dobre

15: mu/ Bo wroći się Iehowá wefe-

16: lić się nád tobą ná dobre/ iáko się

17: wefelił nád oycy twemi.

werset: 10 Gdy

18: słuchác będziesz głofu Iehowy

19: Bogá twego/ ítrzegąc przyká

20: zań iego/ y vřtav ieg^o nápisanych

21: w księgach zakonu teg^o gdy się wro-

22: ćisz do Iehowy Bogá řwego w-

23: řzem fercem twoim/ y wřzytká du

24: řzą twą.

werset: 11 Bo to przykazánie/

25: ktore ia przykázuię tobie dzifia/

26: nie iest řkryte od ćiebie/ áni iest

27: oddalone.

werset: 12 Nie ná niebie iest/

28: żebys rzekł/ kto znas wřtápi do

29: niebá á przeniefie ie nam/ y ro-

30: Ípowie ie/ á czynić (ie) będziemy?

werset: 13

31: Nie ieft tełz zá morzem/ żebyś

32: rzekł/ kto znas popłynie zá mo-

33: rze/ á przynieśie ie nam/ y rołpo

34: wie że (ie) czynić będziemy?

werset: 14

Bo

35: blińko (ieft) od ćiebie słowo bár-

36: zo/ w vśćiech twoich á włercu

37: twoim. ábyś ie czynił.

werset: 15

Otom

38: dał przed ćię dzifia żywoty dobre

39: y śmierć y złe.

werset: 16

To ia rofkázię

40: tobie dzifia/ miłowác Iehowę

41: Bogá twego/ chodzić drogámi

42: iego/ y łtrzec przykazań iego/ y v

43: łtaw iego/ y praw iego/ á żyw bę

44: dziełz/ y rozmnożyłz fię/ y vbłogo

45: słáwi ćię Iehowá Bog twoy ná

46: ziemi do ktorey ty idziełz pośieć

47: ią/

werset: 17

Lecz iełli fię odwróci łerce

48: twoie y nie vsłuchałz/ á zágnany

49: będziełz/ y pokłoniłz fię Bogom

strona: 115a

Piąte Kłięgi Moizełzowe

1: cudzym/ y służyć im będziełz.

rozdział: 33

strona: 117a

werset: 14] Też od

1: zacności owoców słonecznych/ y

2: od zacności wrodzaiów miewiącá

werset: 15]

3: Y od wierzchu gór wchodowych

4: y od zacności pagórków wiecz-

5: nych.

werset: 16] Zás od zacności ziemie/ y

6: od zupełności iey/ też przyiázní o

7: bywátelá głogu/ przyidzie ono

8: ná głowę Iozefowę/ y ná ciemię

9: odłączonego (od) bráciey iego.

werset: 17]

10: Pierworodnego cielcá iego v-

11: dátność iego/ á rogi iednorozcá

12: rogi iego/ nimi ludzie odbodzie

13: záras (ná) kráie ziemie/ á teć (fá

14: ómy Efraimowe/ ty też error tyfiąc errata tyśiące

15: Mánáseowe.

werset: 18] Lecż Zewulono)

16: wi rzekł/ wewelfię Zewulonie w-

17: wychodzeniu twoim/ á Ifáľzchár

18: w namióciech twych/

werset: 19] Ludzi ná-

19: gorę przyzowá/ tám ofiárowác

20: będą ofiáry íspráwiedliwości/ bo

21: obfitość wod morskich fác będą/ y

22: nákryste fkarby piáľku.

werset: 20 Potym

23: Gadowi rzekł/ błogosławion kto-

24: ry rozłzyrza Gadá/ iáko lew mie-

25: łzkác będzie/ á rwác będzie rá-

26: mię y z głową.

werset: 21 A vpátrzył po-

27: czątek łobie/ bo tám cześć zako-

28: nodawce nákryta/ á przyfzedłz-

29: czelnieyfzymi ludu/ łpráwiedli-

30: wość Iehowy czynić będzie/ y łą-

31: dy iego z Izráelem.

werset: 22 Potym Da

32: nowi rzekł/ Pan łzczenie łwie łka

33: kać będzie z Báłzáná.

werset: 23 Potym

34: Náftáliemu rzekł/ o Naftáli łyty

35: przyiazni y pełny błogosławień-

36: łtwá Iehowinego/ zachod y po-

37: łudnie połiądz.

werset: 24 Zás Afzerowi

38: rzekł/ Błogosławion prze łyny

39: Afzer/ będzie przyiemny bráćiey

40: łwey/ á omaczác będzie w oliwie

41: nogę łwoię.

werset: 25 Zelázo y miedz(marg) Albo zawozá twoiá álbo płoth twoy. (-)o-

42: bow twoiá/ á iáko dni twoie łiá

43: twoiá.

werset: 26 Niemáľz iáko Bog (lu-

44: du) łpráwiedliwy/ iezdzi po nie-

45: bu ná rátunk twoy/ y wielmo-

46: żności fwey po powietrzu.

werset: 27 Vćie

47: czká (twoiá ieft) Bog wieczny/ á

48: ze łpodku rámioná wieczności

49: wyrzucił od oblicza twego nie-

strona: 117b

1: przyacielá/ y rzekł/ przepadni.

(*marg*) Ierm. 33. (-)

werset: 28

2: A (ták) będzie mieżkác Izráel

3: bełpiecznie/ fámo zrodło Iáhá-

4: kobá/ wziemi zboża y mołzczu/

5: nád to niebiołá iego kápác będą

6: rołá.

werset: 29 Błogo tobie Izráelu/ kto

7: podobny tobie o ludu zbawiony

8: przez Iehowę tarczą pomocy

9: twey/ y mieżem pochwały twey

10: tedy znizeni będą nieprzyaciéle

11: twoi tobie/ á ty po wyłokościách

12: ich deptác będzieř.

13: Rozdział 34.

rozdział: 34

werset: 1

14: TEdy włtąpił Moi-

15: żeř z pol Moáwłkich ná

16: gorę Newę/ ná fámy w

17: ierzch gory/ ktory ná

18: przeciw Ierychowi/ y vkazał mu

19: Iehowá wżytkę ziemię Gilaed-

20: fką afz do Daná.

werset: 2 Y wżytkiego

21: Náftalego/ y ziemię Efráimá y

22: Mánáſzehá/ teſz wżytkę ziemię

23: Iehudy afz do morzá dálżego.(*marg*) Wyfz. 3. (-)

werset: 3

24: Y południe y rowninę/ dolinę

25: Ierychá miáftá palmowego afz

26: do Coará.

werset: 4 Y rzekł Iehowá

27: kniemu/ Tác ziemiá/ ktorą przy

28: ſiągł Abráhamowi Ifáhákowi/

29: y Iáákobowi rzekąc/ twemu na

30: ſieniu dam ią/ vkażalem (ią) to-

31: bie w oczu twoich/ lecz tam nie w

32: nidziefz.

werset: 5 Y vmárł tam Moi-

33: żefz ſługá Iehowy/ w ziemi Mo

34: áwfkiey (*marg*) Włáfnie/ wedle vft. (-)wedle rofzkázániá Ie-

35: howy.

werset: 6 Y pogrzebł go w iámie

36: w ziemi Moáwfkiey (*marg*) Włáfnie/ ámofech fj ftu y dwudzieftu lat. (-)przećiw do-

37: mowi pehorá/ á nie poznał za

38: den grobu iego afz do dnia tego.

werset: 7

39: A Moizefzowi było ftu y dwá-

40: dziećią lat gdy vmárł/ nie zá-

41: ómiło fię (było) oko iego/ áni v-

42: ćiekłá czerftwość iego.

werset: 8 Y plá-

43: kali fynowie Izráelowi Moizelzá

44: ná polách Moáwłkich trzydzieści

45: dni/ y fpełniły fie dni płáczu záłobj

46: Moizelzowey.

werset: 9 Tedy Jehofzua

47: fyn Nunow nápełnion duchá mą

48: drości/ bo włożył był Moizelz rę

49: ce fwe nań/ y byli go posłufzni fy

strona: 117c

nowie Izráelowi/

ksiega: Jos

rozdział: 4

strona: 119c

Kfięgi Iehofzuego

werset: 21 Y rzekł do fy-

1: now Izráelowych rzekąc/ kiedy

2: fpytáią fynowie wáfzy iutro oy-

3: cow fwych rzekąc/ co to (zá) ká-

4: mienie?

werset: 22 Tedy oznaymićie fy-

5: nom wáfzym rzekąc/ po fułzy prze

6: fzedł Izráel Iordan ten/ Bo

7: wyfułzył Iehowá Bog wáfz wo-

8: dy Iordañkie/ od oblicza wáfze-

9: go áżeście przefzli/ iáko vczynił

10: był Iehowá Bog wáfz morzu

11: Sufskiemu/ ktore wyfuzyl przed

12: nami/ azefmy przefzli.

werset: 24 [25] Aby po-

13: znali wzyfcy ludzie ziemfcy rękę

14: Iehowy że iefł mocna/ abyście fie

15: bali Iehowy Bogá wáfzego po

16: wzytkie dni.

rozdział: 5 Rozdział 5

werset: 1

17: Y Było/ iáko wlyfzeli

18: wzyfcy krolowie Emo-

19: reyfcy/ ktorzy zá Iorda-

20: nem ná zachod/ y wzyfcy

21: Krolowie Kánaánfcy/ kthorzy

22: nád morzem/ że wyfuzyl Ieho-

23: wá wody Iordanowe przed fynmi Izráelowymi/ afz przefzli/ tedy

24: rozplynęło fie ferce ich/ y nie

25: było wnich dáley duchá prze ob-

26: liczność fynow Izráelowych.

werset: 2

27: Onego czáfu rzekł Iehowá

28: do Iehofzuego/ Vczyń fobie(marg) Wlafnie/ noże fkálne/ álbo noże ofláne/ álbo noże oftrości. (-)

29: noże oftre/ á wrociwfy fie obrzelz

30: fyny Izráelowe powtore.

werset: 3 Y

31: vczynił fobie Iehofzua noże o-

32: ftre/ y obrzezał fyny Izráelowe

33: w dolinie napłetkow.

werset: 4 A ta (ieft) przyczyna

34: dla ktorey obrzezał Iehofzua wżyftek lud/ ktory wy-

35: fzedł z Micráimá mężczyzny (bo)

36: wżytcy ludzie woienni pomárli

37: ná pułzczy w drodze wyfzedłzy z-

38: Micráima.

werset: 5 Bo obrzezan był

39: wżytek lud/ ktory wyfzedł/ lecz w

40: fzytek lud ktory fię zrodził ná pu-

41: fzczy w drodze gdy wyfzli z Micrá

42: imá/ nie był obrzezan.

werset: 6 Bo czter

43: dzieści lat chodzili fynowie Izrá-

strona: 119d

(*marg*) 4. Moize. 14 (-)

1: elowi wpuftyni/ afz fię wywiodł

2: wżyftek (on) narod mężow wa-

3: lecznych/ ktorzy byli wyfzli z Mi-

4: crámiá ktorzy niesłucháli głófu

5: Iehowy/ ktorym przyfiągł Ie-

6: howa/ że im niemiał vkázać oney

7: ziemie/ ktorą był przyfiągł Ieho

8: wá oycm ich dác nam ziemię płynącą mlekiem y miodem.

werset: 7 A

9: ták fyny ich miáfto onych famych

10: poftánowione obrzezał Iehofzua

11: bo(*marg*) To ieft nie obrzezány. (-)nápletowáci byli/ poniewafz

12: ich nie obrzezowano w drodze.

werset: 8

13: A potym gdy dokonáli obrzezo-

14: wác wżego onego narodu/ tedy miefzkáli(*marg*) Włafnie/ pod łobą. (-)ná mieyfcu w obozie

15: afz wzmogli.

werset: 6 (9) Y rzekł Iehowá

16: do Iehofzuego/ Dzifia zwáliłem

17: wrągánie Micráimfkie z was/ y

18: názwał imię mieyfcá onego(*marg*) Gilgol zwálenie/ álbo odwálenie. (-)Gil-

19: gal afz do dnia tego:

werset: 10 Y łtali

20: obozem Synowie Izráelowi w

21: Gilgálu/ y vczynili Pefách czter-

22: naftego dnia miefiącá (onego) w

23: wieczor w polách Ierychońfkich.

werset: 11

24: Y iedli zboże ziemie (oney) ná-

25: záiutrz po pefáchu/ error przafniku errata przefniki / y

26: prazmo onegołz dnia.

werset: 12 Y prze-

27: łtála (być) mánná názaiutrz fko

28: ro iedli zboże (oney) ziemie/ y nie

29: mewáli iufz na potym fynowie

30: Izráelowi mánnny/ lecz iedli vro

31: dzáie ziemie Kánáánfkiey roku

32: onego.

rozdział: 6 Rozdział 6.

werset: 1

33: Y Było gdy był Ieho-

34: fzuá v Ierychá że pod-

35: nioś oczy swe/ y wyrzał
36: áno mąż stał przeciw nie
37: mu/ á miecz jego dobyty w ręce
38: jego/ y szedł Iohofzua kniemu/
39: y rzekł mu/ Czyli náfześ ty/ czyli
40: nieprzyjacioł náfzych?

werset: 2 Tedy

41: rzekł/ Nie/ álem ia Woiewodá
42: woýłká Iehowinego/ terazem
43: przyšzedł. Y padł Iehofzua ná
44: twarz swoię ná ziemię y pokło
45: nil fię mu/ y rzekł kniemu/ Co pan
46: moy mowi do sżługi swego.

rozdział: 8

strona: 121d

Księgi Iehofzuego

werset: 29 rofkazał Ie

strona: 122a

szua że złożyli trupá ieg^o z drzewá/
1: y porzucili ij do drzwi brony miá
2: stá (onego) y wynieśli nád nim
3: kupę kámienną wielką/ afz do
4: dnia tego (trwáiącą).

werset: 30 Tedy

5: zbudował Iehofzua ołtarz Ieho
6: wie Bogu Izráelowemu ná go-
7: rze Hewalu/

werset: 31 Iako kazał Moizešz

8: sżługa Iehowy synom Izrae-

- 9: lowim/ iako napisano w księgach
10: zakonu Moizeszowego/ ołtarz
11: z kamieni niećiofánich ná ktore
12: nikt nie podnosił żelaza/ y przynofili
13: nań całopalenia Iehowie/ y
14: ofiarowali dziękowne ofiary.

werset: 32 Y napisal tam na kamienioch(marg) Niektorzy powtorzeniem kładą. (-)wypis zakonu Moizeszowego/

- 15: ktory napisal przed oblicznością
16: synow Izraelowych.

strona: 122a

werset: 33 A wżytek

- 1: Izrael y starfzy iego/ y przełożeni
2: ieg^o / itali y ztąd
3: y itąd przy skrzyni/ przed ofiaro-
4: wniki Lewitfkimi niofącemi skrzy
5: nię przymierza Iehowy/ przycho
6: dzień tész y obywatel/ połowicę
7: ich/ nàprzeciwi gorze Gieryzimie/ á
8: połowica ná przeciw gorze He
9: walu/ iako rofkazał Moizesz sługá
10: Iehowi/ błogosławiąc lud Izra-
11: elfki naprzod.

werset: 34 A potym tak

- 12: czytał wżytkie słowa zakonu/
13: błogosławieńftwa y przeklęft-
14: wa/ wżytko iako napisano wklie
15: gach zakonu.

werset: 35 Nie było (ni) sło

16: wá że wżego co rofkazał Moizefz
17: ktorego by nieczytał Iehofzua
18: przed wżytkim zgromádenim
19: Izráelowym/ (przed) niewiáftá-
20: mi/ y dziatkami/ y przychodniá-
21: mi chodzącymi wpośrzodku ich.

rozdział: 9 Rozdział. 9.

werset: 1 Y Było gdy wślyfzeli w
22: śzyfcy Krolowie/ ktorzy
23: zá Iordanem ná gorách
24: y ná rowninách/ y po-
25: śzytkim brzegu morzá wielkiego
26: przeciw Lewanowi/ Chyttowie/
27: Emorowie/ Kánaánowie/ Pery-

strona: 122b

1: zowie/ Chyweowie/ y Iewufeo-
2: wie.

werset: 2 Tedy ziácháli fię pośpołu
3: ku bitwie z Iehofzuem y ná Izráe
4: lá wśty iednymi.

werset: 3 Lecż obywátele
5: Giweoná pošlyfzeli co był vczy-
6: nil Iehofzua Ierychowi y Háio-
7: wi/

werset: 4 A (ták) vczynili tefz oni chy
8: trze/ bo pošli á vczynili fię pošli y
9: nábráli worow ná osły fwe/ y fu-
10: now winnych wiotchych á popádálych y pošfzywánych.

werset: 5 Tefz bo

- 11: ty wiotche á łatáne (mieli) ná no
12: gách fwych/ tákże odzienia wiot-
13: che ná łobie/ á wżyšteł chleb kto
14: ry iedli był zefchły łpłeśniáły.

werset: 6 Y przyłzli do Iehofzuego do o

- 15: bozu w Gilgalu/ y rzekli do niego(*marg*) Wł: y do mężá Izráelá. (-)y do wżzego Izráelá/
z dálekiey
16: ziemie przyłłimy/ á ták vczyńcie
17: známi przymierze.

werset: 7 Y rzekli(*marg*) Wł: y rzekł mąż Izráel. etc: wpośrodku mnie. (-)

- 18: mężowie Izráelscy do Chyweiá
19: (onego)/ podobno wpośrzodku nas ty
20: miełzkáłz/ á iáko przyimę
21: z tobá przymierze?

werset: 8 y rzekli do

- 22: Iehofzueg^o niewolnicyłmy twoi/
23: Y rzekł do nich Iehofzua/ Kto
24: ście wy/ á zkąd idziecie?

werset: 9 Y

- 25: rze-
26: kli/ z dálekiey bárzo ziemie przy-
27: łzli niewolnicy twoi w imię Ieho
28: wy Bogá twego/ bołmy vsłyłze-
29: li sławę iego/ y wżytko co poczy/
30: nił w Micraimie.

werset: 10 Tefz wżytko

- 31: co poczyńił dwiemá Krolom E/
32: morłkim/ ktorzy zá Iordánem
33: (byli) Sychonowi Krolowi Chefz

34: bońfkiemu/ y Hogowi Krolowi

35: Báfzánfkiemu/ ktory w Háfztáro

36: ćie/

werset: 11 Y rzekli do nas ftáfzy ná-

37: fzy/ y wftytcy obywatéle ziemie

38: náfzey/ rzekąc/ Nábierzćie ftrá-

39: wy do rąk wáfzych ná drogę/ á

40: idźćie ná fpodkánie im/ y rzecze-

41: cie do nich/ Niewolnicyfmy wá-

42: fzy/ á ták przyimićie z námi przy-

43: mierze.

werset: 12 Ten chleb náfz ciepły-

44: fmy wzięli ná ftrawę z domow

45: náfzych dniá (onego) ktoregofmy

46: wyfzli iść do was/ á teras oto z-

47: fechł y popleśniał.

werset: 13 Ty też fu-

48: ny gdyfmy ná lali winá/ nowe (by

strona: 122c

Kfięgi Iehofzuego

ły) á oto fię popádály/

rozdział: 12

strona: 124c

werset: 3 Zás (od) polá/ áfz do morzá Ki

1: nárothfkiego/ ku wíchodu y áfz

2: do morzá polnego/ do morzá sło

3: nego ná wíchod/ drogą Bethhá

4: iefzymotfką/ á od południá(marg) Albo pod ftoczyfká gorne. (-)pod

5: Afzdothfigę:

werset: 4 Zás gránicá Ho

6: gá krolá Báfzánfkiego oštáteczne

7: go z obrzymow/ ktory miefzkał

8: w Afztárocie y w Edreiu.

werset: 5 A pa

9: nował ná gorze Chermonie/ y w

10: Salchy/ y po wízem Báfzanie/ áfz

11: do gránice Gefzurow y Mááchá

12: tow/ y połowicy Gileadá (gdzie)

13: gránicá Sychoná krolá Chefz-

14: bońfkiego.

werset: 6 Moizefz sfugá Ie-

15: howy á fynowie Izráelowi wy-

16: zábijáli ich/ y dał to Moizefz sfu

17: gá Iehowy w ofiádłość Reube-

18: nowym (fynom) y Gadowym/ y

19: połowicy pokolenia Manáfzego

20: wego.

werset: 7 Zás cí (fą) krolowie (tey) ziemie/ ktore pobił Iehofzua y fy

21: nowie Izráelowi po tey ftronie

22: Iordaná ku zachodu/ ná pogo-

23: rzu Liwaná áfz do gory Cháláka

24: ktora idzie ku Seirowi/ kthorą

25: dał Iehofzua pokoleniam Izrá-

26: yelowym w ofiedzienie ná dział

werset: 8 Ná gorach y ná rowninach

27: y w polach/ y wftoczyfitych (zie-

28: miach) y w pułzczy/ y ná południe

29: Chythy/ Emory/ Kánáán/ Pery

30: zy/ Chywy/ y Iewufy.

werset: 9 Krol

31: Ierychá ieden/krol Háiaá ktory

32: po boku Bethelá/ ieden.

werset: 10 Krol

33: Ierufáláimá ieden/ krol Chew-

34: roná ieden.

werset: 11 Krol Iármuthá

35: ieden/ krol Lachyfzá ieden.

werset: 12 Krol Hegloná ieden krol Gie

36: zerá ieden.

werset: 13 Krol Dewirá ieden

37: krol Giederá ieden.

werset: 14 Krol

38: Chormi ieden/ krol Hárádá ie-

39: den.

werset: 15 Krol Liwny ieden/ krol

40: Hadullámá ieden.

werset: 16 Krol Má-

41: kiedy ieden/ krol Bethelá ieden.

werset: 17 Krol Tápuáchá ieden/ krol

42: Cheferá ieden.

werset: 18 Krol Afeká ie-

strona: 124d

1: den/ krol Láfzároná ieden.

werset: 19 Krol Mádoná ieden/ krol Chá

2: corá ieden.

werset: 20 Krol Szymroná

3: Merená ieden/ krol Achsfáfá ie

4: den.

werset: 21 Krol Tháánáchá ieden/

5: krol Megidá ieden.

werset: 22 Krol Kie

6: defzá ieden/ krol Kokneamá kár

7: melŕkiego ieden.

werset: 23 Krol Dorá

8: kráiny Dorŕkiey ieden/ krol Go-

9: imá Gilgálŕkiego ieden.

werset: 24 Krol

10: Thyrcé ieden. Wŕzech krolow

11: trzydzieŕci y ieden.

12: Rozdział 13.

rozdział: 13

werset: 1 PŌtym s ŕtárzał ŕię Ie

13: hoŕzua (*marg*) Włánie/ przyŕzedł we dni. (-)przyŕzedŕzy w-

14: látá/ y rzekł Iehowá do

15: niego/ Tyŕ ŕię s ŕtárzał/

16: przyŕzedłeŕ wlátá/ á ziemie zo-

17: ŕtáło ŕię bárzo wiele ku oŕiadá-

18: niu.

werset: 2 Tá ziamiá zoŕtála ŕię (ie-

19: ŕzcze) wŕzytkie powiaty Pelíŕztym

20: ŕkie/ y wŕzyŕcy Gieŕzurowie.

werset: 3

21: Od (rzeki)(*marg*) Poŕpolicie Njlem przekłádáią/ ale to niepodobna/ chybáby odnogá iaka
czytay Munŕterá. (-)ŕzychorá ktory

22: wedle Micraimáa (płynie) áŕz do

23: gránice Hekroná ná puł nocy za

24: Kánaáńskie poczytáią/ pięćioro

25: kłięstwo Pelifztymkie Hazath

26: Afzdod/ Elzkelon/Gith/ y He-

27: kron/ y dawim.

werset: 4 Z południa (zás)

28: wśzytká ziemiá Kánaáńska/ j Me

29: hárá Cidońka álz do Afeká/ álz

30: do gránice Emorfkiey.

werset: 5 Tefz zie

31: miá Giwlowá/ y wśzytek Liwan

32: ná wśchod słońcá/ od rownicy

33: Gadowey pod gorą Chermonem

34: álz przychodząc do Chámathá.

werset: 6

35: Wśzytki miefzkáiące (*marg*) Włańnie/ ná gorze/ (-)go-

36: rach od Lewaná álz do cieplic/ w

37: fzytki Cidończyki ia wypędzę od

38: oblicza fynow Izráelowych/ tyl-

39: ko ią podziel Izráelowi wdzie-

40: dzictwo iákom ci rofkazał.

werset: 7 A

41: ták rozdziel ziemię tę w dziedzic-

42: two dziewięćorgu pokoleniu y

43: połowicy pokolenia Manáfzeho-

44: wego.

werset: 8 Z nim Reubenowi (fyno

45: wie) y Gadowi wzięli dziedzic-

46: two fwoie/ ktore im dał Moizefz

47: zá Iordanem na wśchod/

rozdział: 17

strona: 127a

werset: 2 Doštało fię też drugim fynom

- 1: Mánáfzehá (dziedzictwo) plemie
- 2: niom ich fynom Awihezerowym
- 3: y fynom Chelekowym/ y fynom
- 4: Afzrielowym/ y fynom Szechemo
- 5: wym/ y fynom Cheferowym/ y fy
- 6: nom Szemidowym. Ci (fą) fy no
- 7: wie Mánáfzehá fyná Iozefoweg^o
- 8: męźczyzny wedle plemion fwjch.

werset: 3

- 9: Lecż v Celofcháda fyná Chefe-
- 10: rá/ fyná Gilehadá/ fyná Máchy-
- 11: rá/ fyná Mánáfzehowego nie by
- 12: ło fynow iedno corki. A te (fą)
- 13: miáná corek iego/ Máchlá/ y No
- 14: ha/ Chogla/ Milká/ y Thyrcá.(*margin*) Wł: y przyštąpiły/ przed oblicze. etc. (-)

werset: 4

- 15: Ktore przyštąpiły przed Ele
- 16: házará ofiárowniká y przed Je-
- 17: hófzuego fyná Nunoweg^o y przed
- 18: kfiążętá rzeką/ Iehowá rofkazał
- 19: Moizeszowi dác nam dziedzic
- 20: two miedzy brácią nafzą. A (ták)
- 21: dał im wedle rofkazánia Ieho-
- 22: wy dziedzicthwo miedzy brácią
- 23: oycá ich.

werset: 5 Tedy pádło dziefięć

24: łożnurow Mánálzehowi/ oprocż
25: ziemie Gileadłkiey y Bálzánłkiey
26: ktore zá Iordanem.

werset: 6] Bo corki

27: Menálzehowe odziedziczyły dzie
28: dzictwo miedzy bráty łwemi/ záś
29: ziemiá Gilehad dołtála fię dru-
30: gim łynom Mánálzehowym.

werset: 7]

31: A była gránicá Mánálzehowá
32: od Ałzerá do Michmetá/ ktory
33: przed Szechemem/

werset: 7] á idzie (tá)

34: gránicá wpráwo do obywaté-
35: łow Hen-tap-uachá.

werset: 8] Mánálze-

36: howi dołtála fię ziemiá Tappuá
37: chá/ lecz łam Tappuach zá grá-
38: nicá Mánálzehowá łynom Efra
39: imowym.

werset: 9] A (łtąd) idzie (tá)

40: gránicá do potoká (*marg*) Albo trzciny. (-)Kany ku po
41: ludniu do potoká/ miáłtá te Efra
42: imowe (łą) w pośrodku miałt
43: Mánálzehowych/ záś gránicá
44: Menálzehowá od pułnocy (teg^o)
45: potoká/ á były końce iey do mo-
46: rzá.

werset: 10] Ná południe Efraimowi/

47: á ná puł nocy Mánáfzehowi/ á

strona: 127b

1: było morze granicą iego/ á przy

2: legáią do Afzerá z puł nocy/ á do

3: Ifáfzehará ze wřchodu.

werset: 11 (Ták) że

4: Menáfzeh miał v Ifáfzehirá y v

5: Afzerá Bethfzean (*marg*) Wł: y corki iego/ etc. tákże y niżej tu wřędy. (-)zmiáfteczki

6: iego/ ktemu Iwleham z miáfte-

7: czki iego/ y obywátele Dorfkie/ y

8: miáfteczká iego/ teř obywátele

9: Hendorá y miáfteczká iego/ (ták

10: że) teř obywátele Tháhánáchá

11: y miáfteczká iego/ potym obywá

12: tele Megiddá y miáfteczká iego

13: trzy kráiny:

werset: 12 Lecř niemogli fy-

14: nowie Menáfzehowi zwalczyć

15: miałt tych/ że fię podobáło Ká-

16: náánowi mieřzkác wziemi tey.

werset: 13

17: Ale potym gdy fię zmocnili fy-

18: nowie Izráelowi (*marg*) Wł: y dáli Kánááná hołdem á wypądzáiąc nie wypędzili go. (-)tedy
vczynili

19: Kánááná hołdownikiem/ á nie

20: wypędzili go.

werset: 14 Tedy mowali fy-

21: nowie Iozefowi do Iehofzuego

22: rzekąc/ przecześ mi dał dziedzi-

23: ctwá los ieden/ y íznur ieden/ á

24: iam lud rozmnożony/ (y) áfz do

25: tąđ błogosławił mi Iehowá?

werset: 15

26: Y rzekł do nich Iehofzua ie-

27: śliś ty lud rozmnożony/ idz łobie

28: do lafá/ á wyfiecz łobie tám (mie

29: łce) wziemi **Perizeg**^o y obrzymow

30: gdy tobie ciáfna gorá Efraim.

werset: 16

31: Tedy rzekli fynowie Iozefowi(*marg*) **Włá:** nienáyduie fię nam (tá) gorá/ etc. (-) nie dofyć nam (tey) gory/ zás

32: wozy żelázne v włzech Kánáá-

33: now miefzkáiących wziemi po-

34: dolney/ y v (tych) ktorzy w Beth

35: łzeanie/ y wmiáłteczkach iego/ y

36: v (tych) ktorzy po podolu Izre-

37: helłkim.

werset: 17 Y rzekł Iehofzua do

38: domu Iozefowego Efraimowi

39: y Menáfzehowi/ rzekąc/ Ludeś

40: ty mnogi/ y filę wielką małz/(*marg*) **Wł:** nie będzie tobie los ieden. (-)nie

41: iednego tobie łofu potrzebá.

werset: 18

42: Przeto gorá twoiá będzie y

43: ten las/ że iy wyłieczefz/ y końce

44: iego twoie będą/ gdy wypędziłz

45: Kánááná/ ácz ma wozy żelazne/ acz mocny

46: (y) łam.

rozdział: 21

strona: 129c

werset: 19

- 1: Włzech miał
- 2: synów Aharonowych ofiarowni
- 3: kich trzynaście miał/ y wygony
- 4: ich.

werset: 20 Zás plemionom synów Kie-

- 5: háthowych/ drugim Lewitom z-
- 6: synów Kieháthowych/ tedy fię do
- 7: ftály miáftá lofe ich/ od pokole
- 8: nia Efraimowego.

werset: 21 Bo dáli im

- 9: miáfto vćieczki zábiycom/ Sze-
- 10: chemy wygony iego ná gorze E-
- 11: fraimfkiey/ teź Giezer y wygony
- 12: iego/ (*marg*) Wł: zábiycy/ álbo zábycye. (-)

werset: 22 Teź Kiwcaim y wygony

- 13: iego/ teź Bethehoron y wygony
- 14: iego/ czterzy miáftá.

werset: 23 Zás od po

- 15: kolena Danowego Elteki y wy-
- 16: gony ich/ teź Gibethon y wygo-
- 17: ny iego.

werset: 24 Aiálon y wygony iego

- 18: Gáth-rymmon y wygony iego/
- 19: czterzy miáftá.

werset: 25 A od połowice

- 20: pokolenia Mánáfzehoweg^o/ Thá-

21: henach y wygony iego/ tefz Gáth

22: rimmon y wygony iego/ dwie

23: mieście.

werset: 26 Wfzytkie (te) dziefięc

24: miałt y wygony ich plemionom

25: drugich fynow Kieháthowych.

werset: 27

26: Zás fynom Gierfzonowym z ple

27: mion Lewiego/ od puł pokole-

28: nia Menáfzehoweg^o (doftało fię)

29: miałto vćieczki zábiyce Golan w

30: Bafzanie y wygony iego/ y Be-

31: hefztherá y wygony iey/ dwie mie-

32: ście.

werset: 28 A od pokolenia Ifáfzehá-

33: rowego Kifz ion y wygony iego

34: Dawrath (tefz) y wygony iego.

werset: 29

35: Iármuth y wygony iego/ Hen

36: gánim y wygony iego/ cztery

37: miáfta.

werset: 30 Zás od pokolenia Afze

38: rowego Mifzea-

39: ry wygony iego/

40: Abdon y wygony iego.

werset: 31 Cheł-

41: kath y wygony iego y Rechow y

42: wygony iego cztery miáftá.

werset: 32

- 43: A od pokolenia Naftáleg^o miá
44: Íto wćieczki zábiyce Kiedelz w Ga
45: lilu y wygony iego/ tełz Chámoth
46: der y wygony iego/ zaś Kártan
47: y wygony iego/ trzy miáftá.

werset: 33

- 48: Wízytkich miáftł Gierfzuno-
49: wych wedle plemion ich/ trzyna-
50: ście miáftł/ á wygony (do) nich.

werset: 34

- 51: Zás plemionom fynow Merá

strona: 129d

- 1: rego drugim Lewitom (doftáło fię)
2: od pokolenia Zewulonowe-
3: go Ioknem y wygony iego/ tełz
4: Kárthá y wygony iey.

werset: 35 Dymná

- 5: y wygony iey/ Náhelal y wygony
6: iego/ czterzy miáftá.

werset: 36 A odpó-

- 7: kolenia Reubenowego Becer y
8: wygony iego/ tełz Iaheca y wygo-
9: ny iey.

werset: 37 Kiedemoth y wypufty

- 10: iego/ tełz Mefahath y wypufty ie
11: go/ czterzy miáftá.

werset: 38 Zás od pó-

- 12: kolenia Gadowego miáfto wćie-
13: czki zábiyce Ramoth w Gileadzie

14: wypuły iego/ też Máchánáim

15: y wagony iego.

werset: 39 Chefzbon y wy

16: gony iego/ Iáházer y wygony ie-

17: go/ wżech miałt czterzy.

werset: 40

18: Wżech miałt fynom Meráre-

19: go wedle plemion ich zdrugich

20: plemion Lewitkich doftáło fię

21: lofem ich miałt dwánaście.

werset: 41 A

22: wżytki miáltá Lewitow wpo-

23: środuk ofiádłości fynow Izráelo

24: wych/ miałt czterdzieści ósm.

werset: 42

25: A były ty miáltá(*marg*) Wł: miálto/ miálto. (-)kázde ofo-

26: bno/ á wypuły ich w około nich/

27: ták około każdego miáltá ztych

28: (miałt).

werset: 43 A (ták) dał Iehowá

29: Izráelowi wżytkę ziemię/ ktorą

30: był przyfiągł dać oycom ich/ y po

31: fiiedli ią y mieżkáli w niey.

werset: 44 Y po

32: koy dał im Iehowá w około/ w-

33: fzytko iáko był przyfiągł oycom

34: ich/

werset: 45 á nie záftáwił fię żaden prze

35: ciw nim ze wżech nieprzyiaćioł

36: ich wżytki ich nieprzyjaćioły dał

37: im wr co.

werset: 46 Nie vpádło słowo

38: (iedno) ze wżzech słow dobrych/

39: ktore mówił Iehowá do domu I

40: zráelowego/ wżytko przyfzłó

41: Rozdział 22.

rozdział: 22

strona: 129d

werset: 1

1: TEdy przyzwał Iehofzua

2: Reubená/ y Gadá/ y puł

3: pokolenia Menáfzehowe-

4: go.

werset: 2 Y rzekł do nich/ wyście v-

5: ftrzegli wżzego co wam rofkazał

6: Moizefz sługa Iehowy/ y wysłu

7: cháliście głófu mego/ we wżzem

8: com wam rofkázował.

rozdział: 24

strona: 132a

Kfięgi Iehofzuego

werset: 22 Y rzekł Iehofzua do lu

1: du/ świadkowieście wy ná fiebie

2: żeście wy obráli fobie Iehowę/

3: służyć iemu/ y rzekli świadko-

4: wiefmy.

werset: 23 A teras odyimićie (*marg*) Wł. Bogi cudze. etc. (-)Bogi cudze/ ktorzy miedzy wá

5: mi/ á przychylćie ferce wálze ku

6: Iehowie Bogu Izráelowemu.

werset: 24

7: Y rzekł lud do Iehofzuego/ Ie

8: howie Bogu fwemu służyć bę

9: dziemy/ y głófu iego służyć che

10: my.

werset: 25 Y poftánowił Iehofzua

11: przymierze ludowi dnia onego/

12: y przełożył mu wyrok y fąd w-

13: Szechemie.

werset: 26 Tedy nápifał Ie-

14: hołzua rzeczy te do kfiąg zakonu

15: Bożego/ y wziął kámień wielki/

16: y poftawił iy tám pod dębem/ kto

17: ry wświątnicy Iehowy.

werset: 27

18: Y rzekł Iehofzua do wżego lu

19: du/ Oto kámień ten będzie mie-

20: dzy námi świádectwem/ bo on

21: słyfał wżytkie rzeczy Iehowy/

22: ktore mówił z námi/ á będzie na

23: was świádectwem/ ábyście nie

24: fklámáli Bogiem wáfzym.

werset: 28 A

strona: 132b

1: (ták) rofpuścił Iehofzua lud ká-

2: źdego do dziedzictwá iego.

werset: 29 Y

3: było porzecżach tych/ vmárł Ie

4: hołzua fyn Nunow sługá Ieho-

5: wy/ było mu fto y dziefięc lat.(*marg*) sędz. 2. (-)

werset: 30

6: Y pogrzebli go ná gránicy

7: dziedzictwá iego w Thymnath-

8: feráchu/ ktory ná gorze Efraim

9: fkiey ná puł nocy gorze Gáháfzu

werset: 31

10: Y służył Izrael Iehowie po w

11: fzytki dni Iehołzuego/ y po wfzy-

12: tki dni Stárcow/ ktorzy długo ży-

13: li po Iehołzuem/ ktorzy też wie-

14: dzieli wfzytkie fpráwy Iehowy/

15: ktore vczynił Izraelowi.

werset: 32

Tefz kości Iozefowe/ ktore wynieśli fynowie Izráelowi z Mieraimá pogrzebli w Szechemie/ ná cząłtce polá/ ktore kupł Iáhákob v fynow Chámorá fyná Szechemowego/ zá fto złotych/ y były fynom Iozefowym dziedzictwem.(*marg*) j. Moi: 33. (-)

werset: 33

(Potym) y Eleázár fyn Aharonow vmárl/ y pogrzebli go ná págorku Pinchálá fyná iego/ ktory mu dan ná gorze Efraimfkiey.

ksiega: Judic

strona: 132a

Księgi Szofým/ to iefł Sędziowie.Rozdział 1.

rozdział: 1

werset: 1 Y Było po śmierci Iechołzuego że pytáli fynowie Izráelowi v Iehowy rzekąc/ kto z nas poydzie na Kánaána wprzod go walczyć.

werset: 2 Y rzekł Iehowá/ Iehudá poydzie/ otom dał ziemię w rękę iego. Tedy rzekł Iehudá Szymehonowi brátu fwemu/ idz zemną (wyfwobodząc) lofu mego á woiować będziem Kánaána/ że też ia poydę ztobą (wyfwobodząc) lofu tweg^o / y poźedł z nim

Szymehon.(*marg*) Iehudá tu znaczy wšytko pokolenie Iehudy/ iáko y Szymehon co fie nižey iáwnnie pokázuie/ (-)

werset: 4 A (ták) wyciągnął

strona: 132b

- 1: Iehudá/ y dał Iehowá Kánáá-
- 2: ná/ y Peryzego w rękę iego/ y po
- 3: bili w Wezeku dziefięć tyfięcy mę-
- 4: żow.

werset: 5 A zaftali byli páná Weze

- 5: ckiego w Wezeku/ y dobywali go
- 6: a porázili Kánáána y Peryzego.

werset: 6

- 7: Lecż pan (onego miáftá) (!) We-
- 8: zeká vćiekł/ y gonili zá nim áfz
- 9: go dogonili/ y obćięli mu wielkie
- 10: pálce ręczne y nożne.

werset: 7 Y rzekł

- 11: (on) pan Wezecki/ Siedmdzie-
- 12: liąt Krolow/ obćiętymi pálcy
- 13: wielkimi v rąk ich y nog ich by-
- 14: ło zbierájących (odrobiny) pod
- 15: łożem moim/ (*marg*) Inłzy Ebreyfkie słowo/ Adoni zoftáwuia/ ták tłumácząc/ záftáli Adoni Wezeká ále to niekrzczy. (-)Iákom czynil ták (
- 16: mi oddał Bog/

strona: 132c

Kfięgi Sędziow

rozdział: 4

strona: 4

werset: 11

1: A Chewer (*marg*) Albo Kineyczyk/ To iest fyn Káiná który był fyn Cháwáwow
álbo itronow ktoreg^o corkę miał zá sobą Moizefz A rozbić namiot známionuie záfiész
mieszkániem. (-)Kienithfki oddzielił fię był od

2: Kainá/ (ktory był) z fynow w Cho

3: wawá świekrá Moizefzowego/ á

4: rozbił był namiot fwoy áfz do E

5: loná w Cáhánaimiech/ ktore w-

6: Kiedefzu.

werset: 12 Y oznaymili Cyfe-

7: rze że wftąpił Bárák fyn Awino

8: hánow ná gorę Tawár.

werset: 13 Tedy

9: zwołał Syferá wftyki wozy fwo

10: ie/ dziewięć fet wozow żelázných/

11: y wftytek Lud/ ktory z nm z Chá-

12: rozfethá Soimfkięgo do potoká

13: Kifzoná

werset: 14 Y rzeklá Deborá do

14: Báráká/ Wftań bo dzifia dał Ie

15: howá Syferę w rękę twoię/ A za

16: nie wyfzedł Iehowá przed obli-

17: czem twoim? Tedy zftąpił Bá

18: rák z gory Táworá/ y dziefięć ty-

19: fięcy mężow zá nim/.

werset: 15 Y ftárł

20: Iehowá Syferę/ y wftyki wozy/

21: y wftyki obozy oftrzem mieczá

22: przed Bárákiem/ że fkoczył Syfe

23: rá z wozá y vciekał(*marg*) Wł: nogami fwymi. (-)piechotą.

werset: 16

- 24: Zás Bárák gonił zá wozmi y
25: zá woyfkiem áfz do Chálzorethá
26: Goimfkieg^o/ y poległo wĺzytko woj
27: fko Syfáry od óftrza mieczá/ nie-
28: zoftáło do iednego.

werset: 17 Lecż Syfe

- 29: rá vćiekł piechotą do namiotu
30: Iahele żony Chewerá Kieney
31: fkiego/ bo (był) mir miedzy Ia-
32: winem krolem Chácorfkim á mie
33: dzy domem Chewera Kieneyfkie
34: go.

werset: 18 Y wyfzłá Iahel fpotykác

- 35: Syferę/ y rzekłá do niego/ zaydzi
36: Pánie moy zaydzi do mnie nie
37: boj fię i záfzedł do niej do namio
38: tu tdjg^o nákrzyłá kocem.

werset: 19 Y rzekł

- 39: do niej daj/ mi profzę (ćię) troche
40: wodj/ bom vprágnął/ y otworzy
41: łá funy mleká/ y dáłá mu (pic y
42: zaś go nakrjłá.

werset: 20 Y rzekł do niey

- 43: / ftoy v drzwi namiotu/ á iefli
44: kto przyidzie á fpyta ćię/ y rzeczę/
45: iefli tu kto? tedj rzeczefz nie máfz

werset: 21 Tedy wzięłá Iahel żoná Che

- 46: werowá gwozdz namiotowy/ w

strona: 134d

- 1: zięłá tefz młot wrękę fwoię/ y we
2: szłá do niego ćicho/ y przyłożyła
3: gwodz ná fkroń iego/ y przebiłá
4: wziemię/ á on był záfnał y fpracowan/
5: y vmárł.

werset: 22 A oto Bárák go

- 6: nił Syferę/ y wyfzła Iahel fpo
7: tkác go/ y rzekłá mu/ przyidzi á v-
8: kázęc mężá/ ktorego ty fzukałz/ Y
9: wfzedł do niey/ áno Syferá leżał
10: martwy/ á gwodz był wfkroni
11: iego.

werset: 23 A (ták) zniżył Bog dnia

- 12: onego Iawiná krolá Kánááńkiego przed fynmi Izráelowe
13: mi.

werset: 24 Y powodziło fię ręce fynow

- 14: error Izráolowych errata Izráelowych / y zmacniálá fię ná
15: Jawiná krolá Kánááńkiego/ áz
16: go wykorzenili.

rozdział: 5 Rozdział 5.

werset: 1 TE dy fpiewálá Deborá

- 17: y Bárák fyn Awinohá-
18: mow dnia onego rzekąc.

werset: 2 Gdyfz odkrzywdził krzywdy

- 19: w Izeáelu/ gdyfz dał ochotę lu-
20: dowi/ błogosłáwćie Iehowę.

werset: 3

- 21: Słuchayćie krolowie/ bierzćie

22: w wśzy kfiążetá/ ia Iehowie/ ia zá

23: śpiewam/ śpiewác będę Ieho-

24: wie Bogu Izráelowemu.

werset: 4 Ie-

25: howo gdyś wychodził z polá Edomfkie

26: go/ ziemiá zádrżálá/ á niebiofá

27: fączyły/ y obłoki fączyły wodę.

werset: 5

28: Gory ćiekły od oblicza Ieho-

29: wy/ tá Synái od oblicza Iehowy

30: Boga Izráelowego.

werset: 6 Zá czáfu

31: Számgárá fyna Hánáthowego/

32: zá czáfu Iaela/ wftály były goś

33: ćince/ á przechodniowie ścieżek

34: chodzili gośćićámi.

werset: 7 Spuřto-

35: řzáły wśi w Izráelu řpuřtořzáły/

36: ažem wftálá (ia) Deborá/ wftá-

37: lám mátká w Izráelu.

werset: 8 Obie-

38: rał Bogi nowe/ tedy v nich w-

39: bronach (woyná) tarcz iefli (kto)

40: widział miedzy czterdzieřtá ty-

41: řięcy álbo ofzczep v Izráelá?

werset: 9

42: Serce moje řpráwcam Izráe-

43: lowym ochotnym miedzy ludem

44: błogosławćie Iehowę.

rozdział: 8

strona: 137a

Księgi Sędziów

Rozdział 8.

werset: 1

- 1: Y rzekli do niego mę-
2: żowie Efráimscy/ coś to
3: nam vczyił/ dla czegoś
4: nas nie wezwał gdyś
5: łzedł walczyć ná Midiáná/ y
6: śwárzyli fię z nim mocno.

werset: 2 Y rze

- 7: kł do nich/ Cożem vczyił teraz/
8: iako wy? Azá nie lepłze obierá-
9: nie pollednie Efráimowe niż fa-
10: mo zbieránie pirwłze (winá) Awi-
11: hezerowe?

werset: 3 Wrękę wálzę dał

- 12: Bog Książętá Midiánłkie Ho-
13: rewá y Zeewá/ á oczem (ia) mogł
14: vczyińić iáko wy? Tedy odchodził
15: duch ich od niego/ gdy(marg) Własn/ tę rzecz. (-)to mo-
16: wił.

werset: 4 Y przłzedł Gideon do Ior

- 17: daná przepráwić fię łam/ y trzy
18: łtá mężow/ ktorzy znim/ á łprá-
19: cowáni (byli) goniąc.

werset: 5 Y rzekł

- 20: mężom Sukothłkim/ Dayćie pro

- 21: Ízę (was kilká) bochnow chlebá
22: ludowi (*marg*) Wł/ ktory ná nogách moich. (-)Ktory idzie przy mnie.
23: bo fię Ípracowáli/ á ia gonić bę-
24: dę zá Zewáchem y Cálmunną
25: krolmi Midiáńfkiami. (*marg*) Wł./ j rzekł kfiążetá. (-)

werset: 6 Y rze

- 26: kły kfiążetá Sukothłkie/ Aza (iuz)
27: teraz dłoń Zewáchá y Cálmunny
28: w ręku twoich/ żebychmy dáli
29: woyłku twemu chlebá?

werset: 7 Y rzekł

- 30: Gidehon/ Więc kiedj da Iehowá
31: Zewáchá y Calmunnę do rąk mo
32: ich/ tedy wymłocę mięfo wálze
33: ćierniem Ípufzczey y oftem.

werset: 8 Y

- 34: iáchał z onąd do Penuclá/ y mo-
35: wił do nich tákże/ y odpowiedzie
36: li mu mężowie Penuelłcy/ iáko
37: byli odpowiedzieli mężowie Su
38: kothłcy.

werset: 9 Y rzekli też mężom Pe-

- 39: nuelłkim/ rzekąc/ gdy fię wrocę
40: w pokoiu/ rozwálę wieżę tę.

werset: 10 A

- 41: Zewách y Cálmunná (byli) w
42: Kárkorze/ y oboz ich znimi/ iá-
43: ko piętnáście tyfięcy (mężow)
44: wízytcy co fię (byli) zołtáli ze w-

45: Ízego woýłká fynow Kiedemłkich

46: á poległo ich łto y dwádzieścia

47: tyłięcy mężow(*margin*) Wł/ dobywaiących mieczá (-) boiownych.

werset: 11 Te

strona: 137b

1: dy iáchał Gidehon drogą miez-

2: káiących wnamioćiech ze wícho-

3: du Nowáchowi/ y Iogbohi/ y po

4: ráził oboz/ bo łię oboz był vbeś-

5: pieczył.

werset: 12 Y vćiekáli Zewách y

6: Calmunná/ lecz gonił zá nimi/ y

7: poimał dwu krolu Mid-iánłkich

8: Zewáchá á Cálmunnę/ y włzytek

9: oboz przełtráłzył.

werset: 13 Y wroćił łię

10: Gideon łin Ioáłzow zbitwi przed

11: zachodem słońcá.

werset: 14 Tedy poimał

12: młodzieńca z ludzi Sukothłkich/

13: y wypytał go/ y nápiłá łobie kfią

14: żętá Sukothłkie/ y łtárce iego

15: łiedmdziefiąt y łiedmi mężow.

werset: 15

16: Y przyłzedł do miezłczán Su-

17: kothá/ y rzekł/ Owo Zewách y

18: y (i)Cálmunná/ o ktoreście mi przy

19: mawiáli rzekąc Aza (iuz) teras

20: dłoni Zewáchá y Cálmunny w

21: ręce twej/ żebyśmy dali mężom

22: twoim spracowanym chleba?

werset: 16

23: Tedy wziął ftarce mieyśckie y

24: ćiernie spruczey y ofet/ y(marg) Tak w Ebryšk. dzisieyŝych księgách/ ále Káltálon
dowodzi że ma być/ y ftarł nimi/ (-)náu-

25: czył nimi miefzczány Sukotá

werset: 17 Też wieżę Penuelką obálił/ y

26: miefzczány pobił.

werset: 18 Y rzekł do Ze

27: wáchá y Cálmunny/ iácy byli mę

28: żowie ktoreście pomordowali

29: ná Táworze? y rzekli/ iáki ty tácy

30: oni/ káždy ná weyrzenie iáko

31: ŝynowie krolewcy.

werset: 19 Y rzekł

32: bráćia moi ŝynowie mátki mo-

33: iey byli. Żyw Iehowa gdybyś-

34: ćie ie byli żywo záchowali/ nie zá-

35: mordował bym was.

werset: 20 Y rzekł

36: Iethrowi pierworodnemu ŝwe

37: mu. Wítań pobiy ie/ y nie dostał

38: młodzieńczyk mieczá ŝwego/ bo

39: ŝię bał/ iż iefzcze był młody.

werset: 21 Y

40: rzekł Zewach y Cálmunná. W-

41: ŝtań ty á rzuć ŝię ná nas/ bo iáki

42: mąż (tákie) męŝtwo iego/ tedy w

43: Iłał Gidehon/ y zábił Zewáchá y

44: y [!] Cálmunnę/ y wziął háłzbánty/

45: ktore ná fzyiach wielbłędow ich

46: (były).

werset: 22 Tedy rzekli(*marg*) Wła/ mąż Izráelfki/ (-)mężowie

47: Izráelfcy do Gidehoná/ Pánny

48: nád námi/ y ty y fyn twoy/ y w-

49: nuk twoy/ ponieważ wybáwiłeś

strona: 134c

nas z ręki Midianá.

rozdział: 11

strona: 139c

werset: 5

1: A potym gdy ták walczyli fyno

2: error nowie errata fynowie Hámmononowi z Izráelem

3: tedy fzli Itárfszy Gilehadfcy wziąć

4: Iftáchá z ziemie Towfkiey.

werset: 6 Y

5: rzekli Iftáchowi/ Idz á bądź v

6: nas kłiążęciem/ żebychmy walczy

7: li z fynmi Hammonowemi.

werset: 7 Y

8: rzekł Iftach Itárcom Gileadfkim

9: áza nie wy nienawidzieliście mię

10: y wygnáliście mię z domu oycá

11: mego? A przeczże przyfzliście do

12: mnie teras/ gdy trudnośc ná

13: was?

werset: 8 Y rzekli Stárcowie Gi-

- 14: leadŃcy do Iftachá/ przeto ninie
15: przyŃzliŃmy do ćiebie/ że poydzieŃz
16: z námi/ y walczyłbjs ná Ńyny Hám
17: monowe/ á będzieŃz náŃzą głową
18: wńzech obywatelów GileadŃkich.

werset: 9 Y rzekł Iftach do Ńtárców GileadŃkich/ IeŃli mię wy náwracaćie walczyć ná Ńyny Hámmonowe y dał by ie Iehowá przed mię/ będąi ia wáŃzą głową?

werset: 10 Y rzekli Ńtárcy GileadŃcy do Iftáchá/ Iehowá będzie Ńłucháć miedzy námi/ ieŃli nie ták iáko Ńłowo twoie vczynimy.

- werset: 11 Tedy poŃzedł I-
19: Ńtach z Ńtárfzemi GileadŃkiemi/ y
20: y [!] przełóżyli go(marg) Wł/ lud. (-)ludzie (oni) nád
21: Ńobą głową y kŃiażęćiem/(marg) Wł./y mowił. (-)y prze
22: łóżył Iftach wŃzytkie rzeczy Ńwo-
23: ie przed Iehową w Miopie.

- werset: 12 Po
24: tym poŃláł Iftach poŃły do kro-
25: lá Ńynów Hammonowych rzeká(marg) Włá/ co mnie y tobie. (-)
26: Co maŃz do mnie woiowáć ziemie moiey?

- werset: 13 Y rzekł krol Ńynów Hámmo-
27: nowych do poŃłów Iftáchowych
28: iż wziął Izráel ziemie moię/ wy-
29: Ńzedłzy zmicráimá/ od Arnoná až
30: do Iáboká/ y aż do Iordaná/ á te-
31: ras wroc te (ziemie) w pokoiu.

- werset: 14
32: Y przyczynił ieŃzcze Iftach/ że
33: poŃláł poŃły do Krolá Ńynów
34: Hammonowych.

werset: 15 Y rzekł mu/

35: Tak powiedział Iftach/ nie w-

36: ział

37: Izrael ziemie Moawfkiey/

38: ani ziemie synow Hammono-

39: wych.

werset: 16 Ale gdy (*marg*) Wł/ y oni (-)náfzy wyfzli z-

strona: 139d

1: Micraima/ á fzedł Izrael puźczą

2: aż do morzá Sufá/ y przyfzedł do

3: Kadefzá.

werset: 17 Tedy posłał Izrael

4: posły do krolá Edomfkiego rze-

5: kąc/ niech przejdę proźę (ćię) przez

6: ziemię twoię/ lecz nie słuchał krol

7: Edomfki/ potym y do Krola

8: Moawfkieg^o posłał/ lecz nie pu

9: ścił j wrocił fie Izrael do Kadefzá

werset: 18

10: Potym poźedł puźczą/ y ob-

11: fzedł ziemię Edomfką/ y ziemię

12: Moawfką/ á przyfzedł ze wńcho-

13: du słońcá ku ziemi Moawfkiey/ y

14: położyli fię zá Arnonem/ ále nie

15: fzedł zá granicę Moawfką/ Bo

16: Arnon granicá Moawfká.

werset: 19 Y

17: posłał Izrael posły do Sycho-

18: ná krolá Emorfkieg^o / krolá

19: Chefzbońskieg^o / y rzekł mu Izráel/ przezy

20: dzmy prólim (cię) ziemią twoią/

21: aż ná mieyńce moie.

werset: 20] Lecz nie v-

22: fał Sychon Izráelowi/ áby ízedł

23: gránicą iego/ y zebrał Sychon w

24: ízytek lud fwoy/ y położyli się w

25: Iahećie/ y walczył z Izráelem.

werset: 21]

26: Y dał Iehowá Bog Izráelow

27: Sychoná y wízytek lud iego wrę

28: kę Izráelowę y pobił ie/ á (ták)

29: poíadł Izráel wízytkę ziemię E

30: morego obywatelá ziemie oney.

werset: 22]

31: Tez záfiedli wízytkę gránicę E

32: morego od Arnoná aż do Iábo-

33: ká/ á od pufzczy aż do Iordáná.

werset: 23]

34: A teras Iehowá Bog Izráel

35: íki wygnał Emorego od oblicza

36: ludu íwego Izráelskiego/ á ty

37: (chceńz) go poíeść?

werset: 24] Azabyś (ty

38: onego ludu) ktory by tobie wpyę

39: dził Kiemofz Bog twoy/ nie o-

40: íiadł? Tákżeć kogokolwiek wy-

41: gnał Iehowá Bog náíz od obli-

42: cza náízego/ tego (my ziemię) po

43: liądziem.(*marg*) Wł/ á teras á zás tj dobry od Báláká etc. (-)

werset: 25 A też ázaś ty lepźy

44: niź Balák fyn Cipporow krol Mo-

45: áwfki? A zafię on nie fpierał z I-

46: zráelem/ áza nie walczył z nim?

werset: 26

47: Gdy (iuz) miefzka Izráel w-

48: Chefzbonie/ y w miáftecźkach ie

49: go/ tákze y w Archerze y w miá-

50: ftecźkach iego/ y we wĺzech miá

strona: 140a

ftach/ ktore przy gránicach Ar-

1: moná/ trzyftá lat/ á przecześ cie

2: nie wybáwili ná on czás?

rozdział: 15

strona: 142a

Księgi Sędziów

werset: 13

1: Przyfięzcie mi/(*marg*) Wł/ że fię wy nie tárgnjećie [!] ná mnie. (-)ze mię nie zabije

2: ćie. Y rzekli mu mowiac/ Nie/

3: ále ćię związemy/ á wydamy ćię

4: w ręce ich/ lecz zábic nie zábiiem

5: ćię/ y związáli iy dwiemá nowe-

6: mi powrozámi/ y zwiedli go z fka

7: ły.

werset: 14 Ktory (gdy) przyfzedł aż do(*marg*) Lechy wykłada fię czeluśc/ ták ono miejsce

zwano nie przed tym ále potym/ gdy Sámfo czeluścią Pelińztymczyki pobił (-)Lechu/ tedy Pelińztymowie

8: wołáli fpotykaiać go/ y nápadł

9: nań duch Iehowy/
10: y ftały fię po-
11: wrozy/ kthoremi były związáne
12: rámioná iego/ iako konopie/ kie-
13: dy zgoráią od ognia/ y rozwiázá
14: ły fię związki z rąk iego.

werset: 15 Tedy

15: tráfił ná czeluść Osłowá świeżá
16: y wyciągnął rękę swoie á wziął iá/
17: y zabił nią tyfiąc mężow.

werset: 16 Y rze

18: kł Sámfon/ Czeluścią osłowá
19: dwie kupie (vczyniłem) czeluścią
20: o słowá nábiłem tyfiąc mężow.

werset: 17

21: A gdy przeftał mowić/ tedy
22: porzucił czeluść z ręki swoie/ y ná-
23: zwał mieysce ono Rámáth - le -
24: chy.

werset: 18 Tedy prágnął bárzo y wo

25: łał do Iehowy/ y rzekł/ Tyś dał
26: przez rękę sługi twego zbáwie-
27: nie to wielkie/ lecz teras vmrę
28: od prágnienia/ y wpádnę w rę-
29: kę nieobrzezáńcow.

werset: 19 Y roźcze-

30: pił Bog (*marg*) Wła/ ząb trzonowy/ ále ták póspolicie písmo skály oftre zowie. zródło
wzjwiącogo [!] Niżey. 16. (-)fkále/ ktora w Lechu/
31: y pózły z niey wody/ y pił/ y wro-

32: cił fię duch iego/ y ożył. Dla tego

33: názwał imię oneg^o (zrodła) Hen-

34: hakkore/ ktore w Lechu aż do

35: dnia tego.

werset: 20 A (ták) ładził Izrá

36: elá czáfu Pelifztymow/ dwádzie-

37: ściá lat.

rozdział: 16 Rozdział 16.

werset: 1 A (Potym) łzedł Sám

38: fon do Házáthá/ y vyrzał

39: tám niewiáftę (*marg*) Albo káczmarkę. (-)włzetecz-

40: ną/ y włzedł kniey.

werset: 2 (Y

41: powiedziano) Házáteyfkim rze-

42: kąc/ przyłzedł tu Sámfon/ tedy

43: (iy) obłtapili/ y łtrzegli go całą

44: noc w bronie mieyfcckiey/ lecz(*marg*) Wł/ milczeli. (-)dá-

45: li pokoy włzytkę noc rzekąc/ aż

46: po światłu ráno zábijemy go.

werset: 3

47: Y łpał Sámfon aż do pułnocy/

48: potym włtał w puł nocy/ y w-

strona: 142b

1: ziął zá wrotá brony/ mieyfcckiey

2: y zá dwá podwoie/ y oderwał ie

3: z zatworą/ y włóżył ná rámioná

4: łwe/ y zániosł ie ná wierzch go-

5: ry/ ktora przeciw Chewroná. (*marg*) Wł/ y było potym że rozmilował fię. (-)

werset: 4

6: Zás potym rozmiłował fię nie

7: wiáfity nád potokiem Szorekiem

8: á imię iey Delilá.

werset: 5 Y przyiáchá

9: ły do niey kfiążętá Pelifztymfkie/

10: y rzekły iey/ Wyłudz ná nim/ á

11: obacz wczym (ieft) fiłá iego (ták)

12: wielka/ á przes cobychmy go z-

13: mogli/ że go zwiążemy á trapić

14: będziemy. A my tobie damy ká

15: źdy tyfiąc y fto śrebrnikow.

werset: 6 Y

16: rzeklá Delilá do Sámfoná(*marg*) Wł/ oznaymi. (-)Po-

17: wiedz mi profzę (ćię) w czym fiłá

18: twoiá (ták) wielka/ á czym bj (ćię)

19: zwięzác/ żeby ćię zmoc.

werset: 7 Y rzekł

20: do niey Samfon/ Iesliby mię z-

21: wiązano fiedmią (*marg*) Albo wići zielonych álbo ćięćiw furowych. także w drugim wirszu

(-)powrozow ły-

22: czánych furowych/ ktore nie po-

23: fchły/ tedy zoftánę niemocnym

24: y będę iáko ieden człowiek.

werset: 8 Y

25: przyniosły iey kfiążętá pelifztym

26: fkie fiedm łyczánych powrozow

27: furowych/ ktore były nie pośchły

28: y związálá go nimi. A podládá

29: táilá fię v niey w komorze.

werset: 9 Y

30: rzekłá do niego/ Pelifztyimowie

31: ná cię Sámfonie/ tedy rozerwał

32: (ony) powrozy/ iáko gdyby (kto) rozerwał powrozek zgrzebny/(*marg*) Wł kiedy poczuie
ogień. (-)kiedy przegore od ognia/ y nie

33: obaczono liły ieg^o.

werset: 10 Y rzekłá De

34: lilá do Samsoná/ otoś mię z-

35: wiodł/ á powiedziałeś mi kłám-

36: łtwá/ teras mi oznaymi profzę

37: (cię) czym by (cię) zwięzać.

werset: 11 Y

38: rzekł kniey/ ieliby mię wiążąc z-

39: wiązano drotowemi połtronká

40: mi nowemi/ ktoremi nie robiono/

41: tedy zemdleię/ y będę iáko ie-

42: den człowiek. (*marg*) Słowo Ebreyfskie Háwoth znaczy połtronek/ ábo powroź/ co ze
trzech powrołkow łpułzcziáią/ czytaj Munłtera. (-)

werset: 12 A (ták) wzięłá

43: Delilá połtronki nowe y zwięzá

44: łá go nimi/ y rzekłá do niego/ Pelifztyimowie

45: ná/ ciá Sámfonie/ á podładá

46: łiedziáłá w komorze/ te-

47: dy rołtárgnął ię zrámion łwoich

48: iáko nic.

rozdział: 19

strona: 144c

Kłięgi Sędziow

werset: 17 y vyrzał (*marg*) Wł/ męzą (-)człowieká podroźnego

<http://rcin.org.pl>

- 1: ná vlícy miáftá/ y rzekł on mąż
2: ftáry: Dokąd idziesz á fkądeś przy
3: fzedł?

werset: 18 Y rzekł do niego/ Przy-

- 4: fzlífmy z Beth-lechémá Iehudy/
5: (á idziemy) áż do boku gory E-
6: fraimfkíey/ fkądem ia/ lecz chodzi
7: łem do Bethlehemá Iehudy/
8: á (teraz zás) do domu Iehowy
9: idę/ á niemáfz ktoby mię przyiął
10: do domu

werset: 19 Gdyż y plewę y fież-

- 11: kę mam osłom náfzym/ y chleb
12: y wino íeft mnie/ y służebnicy
13: twey/ y młodzieńcowi (ktory) z
14: sługą twoim niemáfz niedoftá-
15: tku ná żadną rzecz.

werset: 20 Y rzekł on

- 16: mąż ftáry/ Pokoy tobie/ tylko w-
17: fzytek twoy niedoftátek (niech bę-
18: dzie) ná mię/ tylko na vlícy nie
19: nocuy.

werset: 21 Y wprowadził go w dom

- 20: fwoy/ y náfarmił osły (*margin*) Albo y vmyli nogi ich/ ále nie o oslech rozumiey/ vmyli
to íeft domonicj (-)y vmyli
21: nogi fwoie/ potym íedli y pili.

werset: 22

- 22: A gdy rozwefelili ferce fwoie/
23: á oto miefzczánie mężowie fyno-

24: wie Belitáhálowi/ obftąpili dom
25: nieobyczáynie biiąc we drzwi/ y
26: rzekli do mężá onego do gołpo-
27: darzá domowego ftárego/ rze-
28: kąc/ Wywiedz mężá ktory wízedł
29: do domu twego/ że go poznamy.

werset: 23

30: Y wyízedł do nich mąż (on) go
31: Ípodarz domowy/ y rzekł do nich
32: Nie brácia moi/ nie czynćie zle
33: profzę/ gdyłz ten mąż wízedł do
34: domu mego/ nie czynćie niecno-
35: ty tey.

werset: 24 Owo corká moiá dziewi

36: cá/ y założnicá iego/ wywiodę ie
37: teraz że ie(marg) Wł/ vniżyćie. (-)želżyćie/ y vczyńićie
38: im/ iáko fię wam podobáć będzie
39: lecz mężowi temu nie vczyńićie
40: tey niecnotliwey rzeczy.

werset: 25 Ale go

41: niechćieli słuchać mężowie (oni)
42: á (ták) poimał on mąż założnicę
43: íwoię/ y wywiodł (iá) wen do
44: nich/ y poznawali iá/ á gwałćili
45: iá włzytkę noc/ áż do zaránku/ po
46: tym iá puścili gdy wíchodziłá zo-
47: rzá.

werset: 26 Tedy przyśzlá niewiáftá

48: (oná) gdy (iuż) świecił zaránek/

49: y pádłá v drzwi domu onego mę

strona: 144d

1: źá/ gdzie był pan iey/ do dnia.

werset: 27

2: Y wítał pan iey ráno/ y otwo

3: rzył drzwi domowe/ y wyfzedł

4: (chcąc) iść w drogę fwoię/ á oto

5: niewiáltá założnicá iego leżálá v

6: drzwi domowych/ á ręce iey ná

7: Progu.

werset: 28 Y rzekł do niey wítań á

8: idzmy/ lecz nie było odpowiedzi:

9: Tedy ią wziął ná osłá fwego/ y

10: wítał (on) mąż/ y fzedł do miey-

11: fca fwego.

werset: 29 Y przyfzedł do do-

12: mu fwego/ y wziął noż/ wziął też

13: zaloznicę fwoię/ á rozebrał ią y

14: kości iey ná dwánaście części/ y

15: rozesłał po wżzey gránicy Izráe-

16: lowey.

werset: 30 Y było że káždy vyrzaw

17: fzy tedy mówił/ nie było áni wi-

18: dziano (ták) iáko to/ ode dnia (o

19: nego iáko) wyfzli fynowie Izráe

20: lowi z ziemie Micráimskiej aż do

21: dnia tego(*margin*) Wł/ kładz cie sobie ec. (-)vważayćie to sobie/

22: radzćie á mowćie.

rozdział: 20 Rozdział 20.

werset: 1

- 23: Y Wyfzli wŷytcy fyno-
24: wie Izráelowi/ y zgro-
25: mádziło fię mnoŷtwo iá-
26: ko mąż ieden/ od Daná
27: áż do Beerŷzewy/ y ziemiá Gle-
28: hádfka/ do Iehowy/ ná (mieyfce)
29: Micpy.

werset: 2 Y ftáneŷi (*marg*) Wł/ węgły (-)przedniey-

- 30: fzy wŷzego ludu/ wŷzech pokoleni
31: Izráelowych/ we zborze ludu bożeg^o /
32: czterzy ftá tyfięcy (*marg*) Wł/ mężow piefzjch dobywáiących mieczá (-)ludu pie
33: fzego walecznego.

werset: 3 Tedy vsły-

- 34: fzeli fynowie Bin-iáminowi że
35: fię zefzli fynowie Izráelowi do
36: Micpy. Y rzekli fynowie Izráe-
37: lowi/ powiedzćie iáko fię to zło
38: zftáło?

werset: 4 Y odpowiedziaŷ Lewit

- 39: mąż niewiáfty zabitey/ y rzekł/
40: Do Giwehy/ ktora (należy) Bin
41: iáminowi/ przyfzedłem/ ia y zało
42: źnicá moiá przenocowáć.

werset: 5 Te-

- 43: dy powftáli ná mię pánowie Gi-
44: wehy/ y obftápili dla mnie dom
45: w nocy/ myflá mię zábić/ á zálo-
46: źnicę moię gwałćili że vmárłá.

werset: 6

47: A (ták) porwałem załóżnicę mo

48: ię/ y porzezałem ią/

ksiega: Ruth

rozdział: 2

strona: 147a

Księgi Ruthy

Rozdział 2.

werset: 1

1: ANahomi miała krew-

2: nego mężá łwego/ (ktory

3: był mąż możny y rycerfki/

4: z plemieniá Elimelechá/

5: á imię iego Boház.

werset: 2 Tedy rze-

6: klá Ruth Moáwitká do Náhomi

7: iey/ poydę prołzę (cię) ná pole/ á

8: zbierać będę kłofy zá (onym) v kto

9: rego oczu znajdę łáfkę. Y rzekłá

10: iey/ idz corko moiá.

werset: 3 Tedy łzłá

11: a przyłzłá/ y zbieráá ná polu zá

12: żeńcámi/ á przyłzłó z tráfunku iey

13: (że on) dział polá (był onego) Bo

14: házá/ ktory (był) z plemieniá Eli

15: melechá.

werset: 4 A oto Boház przy-

16: łzedł z Beth-lechemá/ y rzekł żeń

17: com/ Iehowá z wámi/ y rzekli mu

18: niech cię błogosławi Iegowá.

werset: 5

19: Y rzekł Boház młodzieńcowi

20: íwemu przyftáwowi nád żeńcá-

21: mi/ czyiá to dziewká? Y odpo-

22: wiedział młodzieniec przyftáwio

23: ny nád żeńcami/ y rzekł/ Dziew

24: ká (tá) ieft Moáwitká/ ktora

25: przyfzła z Nahomiá z kráiu Mo-

26: áwfkiego.

werset: 7 Mowiá (nam) pro-

27: ízę niech zbieram i wiążę wfno-

28: py zá żeńcami/ á (iáko) przyfzła ták

29: że ítoi z poránku áż do tąd/ (marg) Wł/ to fiedzenie iey domá mále (-)ták

30: máło domá fiedzi.

werset: 8 Y rzekł Bo-

31: haz do Ruthy/ słyfzyfzli corko mo

32: iá/ Nie chodz zbierać ná pole cu-

33: dne/ á nie záchodz też ztąd/ lecz tu

34: trway zdziewkámi moiemi.

werset: 9 Pil

35: nuy polá ktore zná/ á chodz zá nie

36: mi. Azam nie rofkazał párob-

37: kom/ áby cię nierufzyli? A záchce

38: ízli pic/ tedy poydziefz do naczy-

39: nia/ á nápijefz íię tego/ czego ná-

40: lewáią/ młodzieńcy (moi).

werset: 10 Te-

41: dy pádlá ná twarz íwoię/ y po-

42: kłoniłá fię mu do ziemie/ y rzekłá

43: do niego/ Skąd to zem nalázłá łá

strona: 147b

łkę w oczu twoich że mię znałz/ á

1: iam cudzoziemká?

werset: 11 Tedy odpo-

2: wiedział Boház/ y rzekł iey/ oz-

3: náymuiąc oznáymiono mi włzy-

4: tko coś czyniłá świekrze fwey/

5: po śmierci mężá twego/ żeś opu-

6: ściłá oycá twego y mátkę twoię

7: y ziemię rodziny twey/ y poszłás

8: do ludu/ ktoregoś nie znála wczó

9: rá (y) onegdy.

werset: 12 Nágradzci Ie-

10: howo vczynek twoy/ á niech bę-

11: dzie nagrodá twoiá doskonála

12: od Iehowy Bogá Izráelowego

13: żeś przyśzłá vfać po skrzydły ie-

14: go.

werset: 13 A (oná) rzekłá/ naydę łáfkę

15: w oczu twych pánie moy żeś mię

16: poćiefzył/ á ták łáfkáwie mowiłés

17: do niewolnice twey/ áczem ia nie

18: ieft (ták dobra) iáko iedná z nie-

19: wolnic twych.

werset: 14 Y rzekł iey Bo-

20: haz/ czáfu iedzenia przyśtępy

21: łám/ á iedz chleb/ y omaczay kęs

22: twoy w occie/ Y fiádłá z boku żeń

23: com/ y podał iey pražmá/ a iádłá

24: y ná iádłá fię/ y zołtáło.

werset: 15 Potym

25: wftáłá zbierác/ á Boház rofkazał

26: młodzieńcom fwym rzekąc/ y mie

27: dzy fnopámi niech zbierá/ á nie

28: záfromowayćie iey.

werset: 16 Y owfzem

29: vmyślnie vpufzczayćie iey garści

30: (zboža) ázołtáwiayćie/ że (ma co)

31: zbierác/ á nie łayćie iey.

werset: 17 A (ták)

32: zbieráłá ná (owym) Polu aż do

33: wieczorá/ y wymłóciłá co zebráłá/

34: y było iákmiarz (*marg*) Efá co iełt małz z Mo 19. (-)efá ięczmie-

35: niá.

werset: 18 Y poniosłá á przyłzłá do

36: miáftá/ y vyrzáłá świekrá iey co

37: byłá názbieráłá. Potym wyięłá y

38: dáłá iey co fię było zołtáło iey po

39: tráwy.

werset: 19 Tedy iey rzekłá świe-

40: krá iey/ gdzie zbieráłás dzifia/ á

41: gdzieś(*marg*) Wł/ czyniá. (-)pracowáłá/ niech będzie

42: błogosławion/ kto cię przyiáł/ te

43: dy oznaymiá świekrze fwey/ iá-

44: ko z nim (*marg*) Wł/ czyniá. (-)rozmawiáłá/ y rzekłá/

45: imię mężowi v ktoregom robiá

46: dzifia (ieft) Bohaz.

werset: 20 Y rzekłá

47: Náhomí niewiáftce fwey/ Bło-

48: gosłáwiony on Iehowie/ ktory

49: nie opuścił miłosierdzia fwe-

50: go

strona: 147b

1: ku żywym y zmárłym. Y rzekłá

2: iey Náhomí/

ksiega: 1.Reg

rozdział: 2

strona: 149c

Pierwsze Księgi

Sámuelowe.

werset: 2 A fukienkę małą czyniłá mu

1: mátká iego/ y przynosiłá mu ná

2: káždy rok/ gdy ieżdżálá z mężem

3: fwym ofiárowác ofiáry vroczy-

4: ftey.

werset: 20 Y błogosłáwił Heli/ Elka

5: nę y żonę iego/ y rzekł/ niech ci od

6: da Iehowá nálenie/ z żony tey

7: miáfto prozby/ którás vprofił v

8: Iehowy. Y error przyfzli errata pofzli do mieyfcá

9: iego.

werset: 21 Bo náwiedził Iehowá

10: Hánnę że poczęłá/ y porodziłá

11: trzy fyny y dwie corki/ á młodzie-

12: niec (on) Sámuel rośł przed Ie-

13: hową.

werset: 22 Potym Heli z ftarzał fie

14: bárzo/ á słyłzał wśytko co czynili

15: fynowie iego wśzemu Izráelowi/

16: y iáko fypiałli z niewiáftámi (*marg*) Albo czuiącymi Albo Włafnie za ftępem
zgromádzonymi. 2. Nofz. 38. (-)ftre-

17: gącemi vwchodu namiotu zgromá-

18: dzenia.

werset: 23 Y mawiał im/ przecż

19: czynicie rzeczy takowe/ ktore ia

20: słyłżę o was/ rzeczy złe od wśzego

21: ludu tego?

werset: 24 Nie fynowie moi/

22: bo nie dobry słuch ktory ia słyłżę

23: odganiaćie lud Iehowin.

werset: 25 Iełli

24: zgrzełzy (*marg*) Wł/ mąż mężowi/ tedj ofádzą go Bogowie. (-)człowiek człowiekowi/

25: tedy ofádzą go łędziowie/ ále ie-

26: łli (error pzećiw errata pzećiw) Bogu zgrzełzy czło-

27: wiek. (*marg*) Albo/ kto łię zá nim przyczyni. (-)kto go łędzić będzie? ále (o

28: ni) nie słucháli głófu oycá łwego

29: bo ie miał Iehowá pobić.

werset: 26 Lecż

30: młodzienciec Sámuel poftępo-

31: wał á rośł/ y lepśzał/ y v Bogá y

32: v ludzi.

werset: 27 Tedy przyłzedł mąż Bo

33: ży do Helego/ y rzekł do niego/

34: Ták rzekł Iehowá/ áza obiawia

35: iąc nie obiawiłem się domowi o

36: cą twego/ gdy oni byli w Micra

37: mie w domu Fáraonowym?

werset: 28 Y

38: obrałem go ze wżech pokoleń I

39: zraelowych łobie zá ofiárowniká

40: áby przynofil ná ołtarz moy/ (y)

41: áby kądził kurzeniem/ á nośiłby

42: efod przede mną/ dałem też do-

43: mowi oycá twego wżytkie ogni

44: łte ofiáry y łynow Izraelowych.

werset: 29

45: Przeczże wirzgaćie ná ofiáry

46: moie y ná obiáty moie/ ktorem

47: rofkazał (czyńić) w przybytku? Y

48: vcźćileś łyny twoie nád mię/ tu-

49: cżący się pierwoćinámi wżech o-

strona: 149d

biát Izraéłá ludu mego?

werset: 30 A ták

1: powiedział (to) Iehowá Bog I-

2: zraelow/ rzekąc rzekłem był żeby

3: dom twoy y dom oycá twego cho

4: dził przedemną áż ná wieki/ lecz

5: teras powieda Iehowá/ niech

6: (to) będzie v mnie/ bo(marg) Wł/ cźćiąće mnie vcźćię [!] / (-)máią

7: cych mię w vcźćiwoćci/ vważę/ á

8: gárdżący mną wzgárdzeni będą

werset: 31

9: Oto dni przychodzą że odetnę
10: ramię twoie y ramię domu oycá
11: twego/ że nie będzie starcá wdo
12: mu twoim.

werset: 32 | A pátrzyć będzie

13: ná przeciwniká (twego) wprze-
14: bytku (świętym) we włzem co z-
15: dárzy (Bog) Izráelowi/ lecz nie
16: będzie starcá w domu twym po
17: wżytki dni.

werset: 33 | A (wżákże nie ká-

18: zdego) mężá wykorzenień tobie od
19: ołtarzá mego/ áby fchły oczy two
20: ie/ á áby boláá dużá twoiá/ lecz
21: wżytko mnoftwo domu twego
22: w śrzednich lećiech męfkich vmie
23: rác będzie.

werset: 34 | A to znákem tobie

24: (będzie) co przyidzie ná dwa fyny
25: twoie ná Chofniego y Pincháfa/
26: iednego dnia vmrzetá obá.

werset: 35 |

27: A (ia) wzbudzę fobie ofiárowniká
28: wiernego ktory wedle fercá
29: mego y wedle duże moiey czynić
30: będzie/ y zbuduję mu dom wier-
31: ny że będzie chodzić przed pomá-
32: zánцем moim po wżytki dni. (marg) Wł/ á będzie káždy. (-)

werset: 36 |

- 33: A ná on čás káždy/ ktory fię
34: pozostánie z domu twego/ przyi-
35: dzie klániác fię mu/ dla pieniądzá
36: srebrego/ y (dla) bochná chle-
37: bá/ y rzeczę/ przymi mię profzę
38: cię) do ktorego ofiárownictwá
39: ábych iadł (tę) łztukę chlebá.(*marg*) Wł. iednego. (-)

rozdział: 3 Rozdział 3.

werset: 3

- 40: A Młodzieniec Sámuel
41: służył Iehowie przed o-
42: bliczem Helego/ á słowo
43: Iehowy drogie było w o-
44: ny dni/ nie było widzenia otwo-
45: rzyłtego.

werset: 2 Y było dnia onego/ że

- 46: Heli leżał ná mieyfcu swoim/ á o
47: czy iego poczynály fię zácmiác/

strona: 149d

Pierwsze Księgi Samuelowe

rozdział: 7

strona: 152a

werset: 9 Tedy wziął Sá

- 1: muel iágnię łące iedno/ y przy-
2: niosł całopalenie zupełne Ieho
3: wie/ y wołał Sámuel do Iehowy
4: zá Izráelem/ y wysłuchał go Ie
5: howá.

werset: 10 A gdy Sámuel przy-

- 6: nosił całopalenie/ tedy Polifzty
7: czycy przybliżyli fię walczyć ná I
8: zraelá/ lecz zágromił Iehowá (*marg*) Wł/ głósem ec. (-)
9: gromem wielkim dnia onego
10: nád Pelifztywczyki á rofprofzył
11: ie/ y porázeni fą przed Izráelem.

werset: 11

- 12: Y wyfzli mężowie Izráelowi
13: z Nicpy/ y gonili Pelifztywczyki/
14: y bili ię aż od Beth-kár.

werset: 12 Tedy

- 15: wziął Sámuel kámień ieden/ y
16: położył iy miedzy Nicpą/ á mie-
17: dzy Szenem/ (*marg*) Albo miedzy fkalńką/ A czći Szen włafnie ząb znaczy/ ále też ták
zową odnogę fkalńną/ ktora fię ku gorze wydawa iáko ząb iáki. (-) y názwał imię ie-
18: go kámień rátunku/ y rzekł/ aż po
19: ty rátował nas Iehowa.

werset: 13 A

- 20: (ták) vniżeni fą Pelifztywczycy/ á
21: nie kufili fię więcey przychodzić
22: do gránice Izráelkiew/ Bo była
23: ręká Iehowy ná Pelifztywczyki
24: po wfzytki dni Sámuelowe.

werset: 14

- 25: Przywrocono też (fą) miáftá/
26: ktore byli pobrali Pelifztywczy-
27: cy v Izráelá/ Izráelowi od He-
28: kroná aż do gathá/ y gránice ich
29: wyfwobodził Izráel z ręki Pelifz

30: tymczykow/ y był pokoy miedzy

31: Izraelem/ y miedzy Emorczy-

32: kiem.

werset: 15 A (tak) łądził Sámuel I

33: zraelá po wżytki dni żywotá łwe

34: go.

werset: 16 Y chodził rok od roku/ á ob

35: chodził Beth-el/ y Gilgal/ y Mic

36: pę/ á łądził Izraelá ná wżzech tych

37: mieyfcách. (*marg*) Wł./ á náwracanie iego/ eż. (-)

werset: 17 A wracał fię do

38: Rámathá/ bo tám dom ieg^o (był)

39: y tám łądził Izraelá/ bo zbudo-

40: wał tám był ołtarz Iehowie.

rozdział: 8 Rozdział 8.

werset: 1

41: A Gdy fię sftárzał Sá-

42: muel tedy wftáwił fyny

43: łwe łądzmi Izraelowi.

werset: 2

44: A było imię fyná iego

45: pirworodnego Ioel. á imię dru-

46: giego Awia/ (ci byli) Sędzmi w

strona: 152b

1: Beer-łzewie.

werset: 3 Lecż nie chodzi-

2: li fynowie iego drogámi iego/ á-

3: le náchylili fię zá łákomstwm/

4: á bráli (*marg*) Wł/ dar (ábo podárze) (-)dáry/ y náchyláli prá-

5: wá.

werset: 4 A (ták) zebráli fię włyzytcy

6: Stárfzy Izráelowi/ y przyfzli ku

7: Sámuelowi do Ramy.

werset: 5 Y rze-

8: kli do niego. Otoś fię zftárzał/ á

9: fynowie twoi nie chodzą drogá-

10: mi twemi/ á ták postánow nam

11: krolá fędzić nas/ iáko włyzytcy na

12: rodowie.

werset: 6 Y mierziálá tá rzecz

13: Sámuelá ze mowili. Day nam

14: krolá áby nas fądził/ y modlił fię

15: Sámuel do Iehowy.

werset: 7 Tedj rzekł

16: Iehowá do Sámuelá/ słuchay

17: głófu ludu wżego co mowią do

18: ćiebie. Bo nie ćiebie odrzucili/ á

19: le mnie odrzucili/ ábych nie kro-

20: lował nád nimi.

werset: 8 Iáko włyzytki

21: vczjunki/ error ttore errata ktore cżjnili ode dnia/ kto

22: regom ie wywiodł z Micráimá/

23: áż do dnia tego/ że mię opuźczá

24: li/ á zniewaláli fię Bogom cu-

25: dzym/ ták oni cżynią y tobie. (*marg*) Hozea 9. Dziei. 13. (-)

werset: 9 A

26: ták słucjay głófu ich/ á wżákże(*marg*) Wł/ oświacźaiąc oświacźjłz fię (-)

27: error oświacźjłz errata oświadczyłz fię ná nie/ y oznajmiłz

28: im práwo krolewkie/ ktory ma

29: krolowác nád nimi.

werset: 10 Y(*marg*) Wł/ rzekł. (-)powie-

30: dział Sámuel wżytkie słowá Ie

31: howy ludowi/ ktorzy profili *vnieg*^o

32: krolá.

werset: 11 Y rzekł/ to będzie práwo

33: krolá/ ktory ma krolowác nád wá

34: mi. Syny wáfze brác będzie/ á po-

35: czyni ie woznicámi fwemi/ y iez-

36: dnemi fwymi/ że biegác będą przed

37: wozem *ieg*^o.

werset: 12 Poítánowi te też

38: łobie hetmány/ y tyfiączniki/ y pięć

39: dziefiątniki/ y oraczmi roley fwey

40: y żeńcámi żniwá *fweg*^o y/ robić (káz

41: de) (*marg*) Wł/ naczynia. (-)przypráwy woienne y przy-

42: práwy wozow fwych.

werset: 13 Też corki

43: wáfze brác będzie w aptekárki y w

44: kuchárki/ y w piekárki

werset: 14 Zás polá

45: wáfze/ y winnice wáfze/ y oliwni

46: ce wáfze dobre brác będzie/ á roz

47: da sługom fwym.

werset: 15 A znañenia

48: wáfzego y zwinnic wáfzych dzie-

49: fiączinę brác będzie/ á dáwać bę-

50: dzie error tzebieńcom errata tzebieńcom fwym/ y sługom

strona: 152c

gom [!] fwym.

rozdział: 12

strona: 154d

werset: 10

1: Tedy wołali do Iehowy y rze-
2: kli/ zgrzelzylifmy żefmy opuścili
3: Iehowę/ á służyliłmy Báhálom
4: y Háfzthárotham/ á ninie wyz-
5: wol nas od nieprzyaścioł náfzych
6: á będziem służyć tobie.

werset: 11

Tedy
7: posłał Iehowá Ierubahálá/ y(marg) To iest fyná Danowego/ famfoná. Bo był z pokolenia
Danoweg°. (-)
8: Bendaná/ y Iftachá/ y Sámu-
9: elá/ y wyzwolił was z ręki nie-
10: przyaścioł wáfzych okolicznych/
11: y miefzkáliście belpiecznie.

werset: 12

12: Lecż vyrzawfzy że Nácháfz krol
13: fynow Hámmonfłkich przyfzedł
14: ná was/ tedyście mi rzekli/ Nie/
15: ále krol niech kroluie nád námi/
16: áno Iehowá Bog wáfz krolował
17: nád wámi.(marg) Sędz. 13. Wyfz. 9. (-)

werset: 13

A teras oto krol/
18: ktoregoście obráli/ o ktoregoś-
19: cie próšili/ á oto dał Iehowá nád
20: wami krolá.

werset: 14 Ieſli ſię bać będzie

21: ǳie Iehowy/ ſłużyć mu/ y ſłuchǳć

22: głofu iego/ á zuchwǳli nie będzie

23: ǳie wftam Iehowy/ tedy będzie-

24: ǳie y wy y krol wǳłz/ ktory krolu-

25: ie nád wǳmi/ Zǳ Iehowǳ Bo-

26: giem wǳłzym.

werset: 15 A iefli łuchǳć

27: nie będzieǳcie głofu Iehowy/ á zu

28: chwǳlicie ſię ná wftǳ Iehowy/ te

29: dy będzie rǳkǳ Iehowy ná was

30: (iǳko) y ná oyce wǳłze.

werset: 16 (Ale) y

31: teras ſtańǳcie/ á bacźǳcie rzecz tę

32: wielkǳ/ ktorǳ Iehowǳ czyni przed oczymǳ wǳłzemi.

werset: 17 Aza nie

33: pſzenicznǳ żniwǳ dziſ? zǳwołam

34: do Iehowy/ á da gromy y deſzcz/

35: że poznaǳcie á wyrzyǳcie/ że złoſć

36: wǳłzǳ(marg) Wł/ mnoga (-)wielka/ ktorǳǳcie wczyni

37: li przed oczymǳ Iehowy/ proſzǳć

38: ſobie krolǳ.

werset: 18 Y wołǳ Sǳmuel

39: do Iehowy/ y dał Iehowǳ gro-

40: my y deſzcz dnia onego/ y złǳkł ſię

41: wſzytek lud bǳrzo Iehowy y Sǳ

42: muelǳ.

werset: 19 Y rzekli(marg) Wł/ wſzyftek lud. (-)wſzyfcy ludzie

43: do Sǳmuelǳ/ modl ſię zǳ niewol

- 44: niki twemi do Iehowy Bogá
45: twego/ że nie pomrzemy/ bośmy przyłożyli nád wżytkie grzechy
46: nafze złość (tę) profząc fobie kro-
47: lá.

werset: 20 Y rzekł Sámuel do ludu/

strona: 154d

- 1: Nie boyćie fię/ wy wczyniliście w
2: łzytko złe to/ á wżákże nie z ftę-
3: puyćie od Iehowy/ á służćie Ie-
4: howie/ wżem fercem wáńzym.

werset: 21

- 5: A nie z ftępuyćie(*marg*) Wł/ bo zá prožnością to iest nie wdawayćie fię zá bałwanámi.
(-)zá nikkzem-
6: nością/ ktore niepomogą/ áni wy
7: zwolą/ bo nikkzemne fą.

werset: 22 Bo nie

- 8: opuści Iehowá ludu fwego dla
9: imienia fwego wielkiego/ bo fię
10: Ípodobáło Iehowie wczynić was
11: fobie ludem.

werset: 23 A y ia nieday te-

- 12: go Boże ábym miał grzełżyć Ie-
13: howie/ ábych przeftał modlić fię
14: za wámi/ y (owżem) náwodzić
15: was bedę ná drogę dobrą á prá
16: wą.

werset: 24 Wżákże boyćie fie Iehowy

- 17: á służćie mu wprawdzie/ wżem
18: fercem wáńzym/ bo widzićie iáko

19: wielkie

20: rzeczy czynił zwámi.

werset: 25 A

21: iefli zle czynić będziecie (tedy) y

22: wy y krol wáżz zginiecie.

rozdział: 13 Rozdział 13.(*marg*) Iohán. 4. (-)

werset: 1

23: ROk (*marg*) Wła/ fyn roku Saul ná krolowániu fwym/ To iest od pomazánia rok był krolem nie wziętym/ aż do tego czáfu kiedy go znowu Sámuel ná fejmie opowiedział/ á potjm dwie lećie krolował niż dla grzechu był zrzucón/ ácz wśzytkiego pánowánia iego było 40. lat/ ále iż nie zwoli Bożey krolował/ nieliczy tego pímo. Ták to póspolicie wykładáią/ ále mniemam Káltálion lepiej/ ktory to mieyfce ma zá zfałżowane. (-) ieden Saul był nakroleftwie (przed tym)

24: lecz (potym) dwie lećie kro

25: lował nád Izraelem.

werset: 2 Y wy-

26: brał sobie Saul trzy tyfiące (mę-

27: żow) z Izraéla/ y byty przy Saulu

28: dwa tyfiácá w Michmálzu/ y ná

29: gorze Bethelu/ á tyfiác był z-

30: Ionathanem w Giwehácie Bin

31: iáminowem/ á infzy lud odpuścił káždego do namiotu iego.

werset: 3 Te

32: dy pobił Ionáthán zaftawę pelifztymfką/ ktora (była) w Giwehá-

33: cie/ y vsłyżeli (to) Pelifztymczycy/

34: á Saul kazał trąbić po wśzytkiej ziemi

35: rzekąc/ niech vsłyżą Iwre

36: iánie.

werset: 4 Y vsłyżzał wśzytek Izrá

37: el rzekąc/ pobił Saul zaftawę Pe
38: lifztymfką/ a też prześmiardł I-
39: zrael v pelefztymfkich/ á (ták) ze-
40: brał fię lud zá Saulem do Gilga
41: lá.

werset: 5 Zebráli fię też Pelifztymczy

42: cy walczyć z Izraelem/ trzydzieś-
43: ści tyfięcy mężow/ á fześć tyfięcy ie
44: zdnych/ zaś ludu (połpolitego) iá
45: ko piałku/ ktory ná brzegu mor-
46: fkim/ prze mnoftwo.

rozdział: 15

strona: 157a

Pierwsze Księgi Samuelowe

werset: 20 Tedy

1: rzekł Saul do Sámuela/ y ow-
2: szem posłuchałem głófu Iehowy
3: y szedłem w drogę gdzie mię po-
4: słał Iehowá/ y przywiodłem A-
5: gágá krolá Hámáleckiego/ á Há
6: máleká wynifczyłem.

werset: 21 Lecz ná

7: brał lud z korzyści drobow y by-
8: dła czelniefzszego wynifczenia/ o
9: fiárovác Iehowie Bogu twemu
10: w Gilgalu.

werset: 22 Y rzekł Sámuel/(marg) Wła/ á za chác niko Iehowie. (-)

11: Aza fię (ták) kocha Iehowá w
12: całopaleniach á w ofiárách/ iáko

13: w słuchaniu głosu Iehowy?

14: Ano lepiej słuchać niż ofiarować/ (le

15: p[ł]ze) posłuszeństwo niż łoy bára

16: ni.

werset: 23 Bo (iáko) grzech wiefcz[by]

17: (ieft) łzemráníe/ á (iáko) nieprá

18: wość y báłwochwálftwo przestę

19: powác (przykazanie) á poniewa

20: żeś zárzucił słowo Iehowy/ tedy

21: cię (też) zárzucił (*marg*) Wł/ od kroła. (-)ábyś nie był kro

22: lem.

werset: 24 Y rzekł Saul do Sámue-

23: lá/ zgrzezyłem/ bom przestąpił (*marg*) Wł/ vftá. (-)rofkazanie Iehowy/ y słowá

24: twoie. Bom fię włękl ludu/ y po-

25: słuchałem ich głosu.

werset: 25 A teras

26: odpuść proźę (cię) grzech moy/ á

27: wroc fię zemną że fię pokłonię

28: Iehowie.

werset: 26 Y rzekł Sámuel do

29: Saulá/ nie wrocę fię ftobą/ boś

30: odrzucił słowo Iehowy/ y odrzucił cię (też) Iehowá ábyś nie był

31: krolem nad Izráelem.

werset: 27 Tedy

32: fię obrocił Sámuel (chęc) iść/ á

33: (on) vchwycił połę p[ł]azczá iego/

34: y rozedráłá fię.

werset: 28 Y rzekł do nie-

35: go Sámuel/ oderwał Iehowá

36: krolestwo Izraelfkie od ciebie dzi

37: lia/ á dał ie blizniemu twemu le-

38: pżemu nád cię.

werset: 29 A też zwyciężcá

39: Izraelfki nie omyli áni fię rofká-

40: że/ Bo on nie człowiek żeby fię rofká

41: iał.

werset: 30 Tedy (on) rzekł/ zgrzeŝzy-

42: łem ci wżákże mię vcźci przed ftár

43: łzemi ludu mego/ y przed Izrae

44: lem/ á wroc fię zemną że fię pokłonię

45: Iehowie Bogu twemu.

werset: 31

46: Y wrocił fię Sámuel zá Saulem/

47: y pokłonił fię Saul Ieho-

48: wie.

werset: 32 Y rzekł Sá

strona: 157b

muel/ przywiedzcie do mnie A

1: gágá krolá Hámáleckiego/ tedy

2: przyŝedel kniemu Agág poważnie/

3: y rzekł Agag/(*marg*) Abo tákiec przybliza fię gorzkość á inŝy tak przekładáią: záifte
odchodzi gorzkość śmierci. (-)plác przybli

4: za fię gorzka śmierć.

werset: 33 Tedy rzekł

5: Sámuel/ iáko fierocił niewiaŝt

6: miecz twoy/ ták ofierocićie nád

7: (inne) niewiaŝty mátká twoiá.

8: Tedy rozŝiekł Sámuel Agágá

9: przed obliczem Iehowy w Gilga

10: lu.

werset: 34 Y poźzedł Sámuel do Ká-

11: máthá/ á Saul wftąpił do domu

12: íwego do Giweathá Sauloweg^o. (marg) Wł/ y nie przydał Szmoel widzieć Saulá. (-)

werset: 35

13: A iuz potym niewidział Sá-

14: muel Saulá do dnia śmierci íwej

15: lecz płákał Sámuel Saulá/ y

16: (íam) Iehowa káiał fie że vczy-

17: nił krolem Saulá nád Izráelem.

rozdział: 16

18: Rozdział 16.

werset: 1

19: Y rzekł Iehowá do

20: Sámuelá/ Dokądże ty

21: płákác będziesz Saulá á

22: iam go odrzucił od krolo

23: waniá nád Izráelem? Nápełni

24: rog íwoy oliwy/ á przydz (íam) że

25: cię posłę do Ífzáieg^o Bethlehem-

26: íkiego/ bom íobie wypátrzył mie-

27: dzy fynmi ieg^o krolá.

werset: 2 Tedy rzekł

28: Sámuel/ iáko poydę/ áno vsły-

29: ízy Saul/ y zábije mię? Y rzekł Ie

30: howá/ Cielicę zbydlá wezmiesz

31: do ręki twej/ y rzeczefz/ Ofiáro-

32: wác Iehowie przyśzedłem.

werset: 3 Te

33: dy pozwiefz Ifzáiego ná ofiárę/ á

34: ia tobie vkażę co małz vczynić/ y

35: námáżełz mi onego o którym rze

36: kę do ciebie.

werset: 4 Y vczynił Sámuel iáko mowił Iehowá/ y przy-

37: źzedł do Bethlehemá/ tedy fię

38: złękli stárłzy miałtá (onego) dla

39: przyścia ieg^o/ y rzekł (ieden) łpokoj

40: neli przyście twoie.

werset: 5 A on

41: rzekł error koyne errata łpokoyne . Ofiárowác Iehowie

42: przyźzedłem/ poświęćcie fię á

43: przydzcie zemną ofiárowác/ y po

44: święcił Ifzáiego y łyny iego/ y wez-

45: wał ich do ofiáry.

werset: 6 A gdy przy

46: źzli/ tedy vyrzał Eliawá y rzekł/

rozdział: 18

strona: 159c

werset: 19 A gdy był czás dác Me-

1: ráwę corkę Saulowę Dawido-

2: wi/ tedy ielt daná Hádryelowi

3: Mechelathłkiemu zá żonę.

werset: 20 Lecż

4: Michál corká Saulowá Miło-

5: wálá Dawidá/ y oznaymili (to)

6: Saulowi/ y podobálá fię tá rzecz

7: iemu.

werset: 21 Y rzekł Saul/ dam ią ie

8: mu/ á będzie mu sídłem że będzie

9: nań ręká Pelifztymfka/ á (ták) rzekł

10: Saul do Dawidá/(*marg*) Wła/ we dwu. (-)po drugiey

11: zoftániefz mi zięciem dzifia.

werset: 22 Te

12: dy rofkazał Saul sługom fwym/

13: mowćie do Dawidá potáiemnie

14: rzekąc/ oto podobafz fię krolowi

15: y wżyfcy słudzy iego miłuią cię.

werset: 23 A ták zoftań zięciem v krola. Y

16: mowili słudzy Saulowi do wřzu

17: Dawidowi słowá te. Tedy rzekł

18: Dawid/ áza ledá co zda fię wam

19: być zięciem v krolá?

werset: 24 A iam czło-

20: wiek vbogi y nikczemny. Y o-

21: znaymili (to) słudzy Saulowi ie-

22: mu rzekąc/(*marg*) Wła/ wedle słow tych mowił (-)to á to mowił Dawid

werset: 25

23: Y rzekł Saul/ ták rzeczećie Da

24: widowi/ nie kocha fię krol w wie

25: nie chybá we ftu napłatkoch pe-

26: lifztymfkich/ dla pomřty nád nie-

27: przyiaćioły krolewfkiemi/ á (to)

28: Saul (czyńił) myfląc áby ták w-

29: padł Dawid do rąk Pelifztymow

werset: 26

30: Y oznaymili słudzy iego Da-

- 31: widowi/ słowá te. Y ípodobała
32: fię tá rzecz Dawidowi zoftác zię-
33: ciem v krolá/ á (iefzczę) nie wy-
34: pełniły fię dni.

werset: 27 A (ták) wítał

- 35: Dawid y ízedł/ íam y mężowie ie
36: go/ y poráził miedzy Pelifztymy
37: dwieście mężow/ y przyniosł Da
38: wid napłетки ich/(*marg*) Wł/ y wypełnili ie krolowi. (-)y oddáli ie ípeł
39: ná krolowi áby był zięciem v kro
40: lá/ y dał mu Saul Michále corkę
41: íwoię zá żonę.

werset: 28 Y vyrzał Saula

- 42: doznał/ iż Iehowa z Dawidem/ á Michál corká Saulowá miło-
43: wála iy.(*marg*) Wł/ y przj dał bać fię. (-)A (ták) tym więcey
44: bał fię Saul przed Dawidem/ y
45: był Saul nieprzyiaćielem Dawi

strona: 159d

dowi po wízytkie dni. (*marg*) Wł/ y wychadzáli (-)

werset: 30 A wtár

- 1: gály kfiążęta Pelifztymskie (wzie-
2: mię) y bywáło gdy wychadzáli
3: (przećiw nim) ípráwnieýzy (był)
4: Dawid ze wízech sług Saulo-
5: wych/ á (ták) rozsláwiło fię imię
6: iego wielce.

rozdział: 19

7: Rozdział 19.

werset: 1

8: A (Ták) mowił Saul do
9: Ionáthána fyná fwego y
10: do wńzech sług swoich że
11: by zámordowali Dawidá
12: lecz Ionáthán fyn Saulow ko-
13: chał się w Dawidzie bárzo.

werset: 2 | Y o

14: znaymił Ionáthán Dawidowi
15: rzekąc. Szuka Saul óciec moy
16: (iákoby) cię zabić. A tak strzeż się
17: proźę (cię) do zaránia/ a fiedz w
18: skrytości y schoway się.

werset: 3 | A ia wyi

19: dę y stánę po ręce oycu memu ná
20: polu/ gdzie ty będziesz/ że będę mo
21: wić o tobie do oycá mego/ a co vy
22: rzę/ tedy oznámię/ tobie.

werset: 4 | A

23: (ták) mowił Ionáthán o Dawi-
24: dzie dobrze do Saulá oycá fwe
25: go/ y rzekł do niego/ niech nie-
26: grzeży krol ná sługę fwego ná
27: Dawidá. Bo niegrzeżył (prze-
28: ciw) tobie. A (ktemu) że spráwy
29: iego(*marg*) **Wł/ dobre (-)**pożyteczne tobie bárzo.

werset: 5 |

30: Ważył też gardło swoie y zabił
31: pelifztymczyká y vczyił Ieho-
32: wá zbáwienie wielkie wżemu I

- 33: zrałowi. Widziałeś y rádowa-
34: łeś fię. A przeczże zgrzeżyłz kr-
35: wią niewinną zabijając Dawidá
36: prožno?

werset: 6 Y vsłuchał Saul gło

- 37: fu Ionáthánowego/ y przyfiągł
38: Saul/ żyw Bog (*marg*) Wła/ iefli vmrze. (-)iż nie vmrze.

werset: 7

- 39: Tedy wezwał Ionáthán Dawi
40: dá y oznaymił mu Ionáthán w
41: śzytkie słowá te. Y przywiodł Io
42: nathán Dawidá do Saulá/ y był
43: przed nim(*marg*) Wł/ iáko wczorá y ongi. (-)iáko przed tym.(*marg*) Wł/ y przjdało
fię być wojnie. (-)

werset: 8

- 44: Potym znowu była woyná y
45: wyciągnął Dawid á walczył z Pe
46: lifztymy/ y poráził ie porażką
47: wielką y vćiekli przed nim.

rozdział: 22

strona: 162a

Pierwsze Księgi Samuelowe

werset: 13 Y rzekł do

- 1: niego Saul/ czemuście fię śpiknę
2: li ná mię/ ty y fyn Ifzáiego/ gdyś
3: mu dal chlebá y miecz/ y pytales
4: mu Bogá/ że by powítał na mię
5: czyháć/ iáko (to iuż) dziś (iáwno)

werset: 14

6: Y odpowiedział Achimelech
7: krolowi/ y rzekł/ á kto ze wŕzech
8: sług twoich/ iáko Dawid wierny
9: y zięć krolewŕki/ ktory chodzi ná
10: rofkazanie twoie/ y vcźciwy (ieft)
11: w domu twoim.

werset: 15 A z dziś po

12: cząłem pytać mu Bogá? niech to
13: v mnie nie będzie/ nie kładz kro
14: lu ná sługę twego (tey) rzeczy. (A
15: ni) ná wŕzytek dom oycá mego/
16: bo nie wiedział sługá twoy we-
17: wŕzey tey rzeczy/ áni málá (áni
18: wiela.

werset: 16 Y rzekł krol/ smiercią

19: vmrzeŕz Achymelechu/ ty y wŕzy
20: tek dom oycá twego.

werset: 17 Potym

21: rzekł krol drábantom ŕtoiącym
22: przy nim/ obroćcie fię á pobiyćie
23: ofiárowniki Iehowy. Bo y ich ręká z Dawidem/ á (ktemu) iŕ wie
24: dzieli že on vćiekal á nie obiáwi-
25: li mi. Lecŕ niechćieli sładzy kro-
26: lewŕcy śćiągnąć ręki fwey (á) tár
27: gnąć fię ná ofiárowniki Iehowy.

werset: 18

28: A (ták) rzekł krol Doegowi/ o-
29: broć fię ty á tárgni fię ná ofiáro
30: wniki/ y obroćił fię Doeg Edom

31: Źki/ y rzućił się ná ofiárowniki/ y

32: zámordował dnia onego ósm-

33: dziefiąt y pięć mężow nofzających

34: Efodlniány.

werset: 19 A nowe miáło o

35: fiárownicze wybił oftrzem mie-

36: cza od mężá aż do niewiáfty/ od

37: dziećięciá aż do łącego niemowiá

38: tká/ y byki/ y osły/ y drob oftrzem

39: mieczá.

werset: 20 Lecż wśzedł fyn ieden

40: Achimelechá fyná Achituwá/ á

41: imię iego Aw-iáthár/ bo był za-

42: Źzedł zá Dawidem.

werset: 21 Y oznaymił

43: Aw-iáthár Dawidowi że Saul

44: pobił ofiárowniki Iehowy.

werset: 22 Y

45: rzekł Dawid Aw-iáthárowi/ wie

46: działem dnia onegoż gdy tám

47: był Doeg Edomśki/ że oznáymu

48: iąc miał oznaymić (to) Saulowi/

strona: 162b

1: iam przyczyną wśzech duź domu

2: oycá twego.

werset: 23 Miefzkay zemną

3: nieboy Źię/ bo ktoby Źzukał duźce

4: moiey/ będzie Źzukał duźce twoiey

5: bo ty będzieŹ záchowan przy

6: mnie.

rozdział: 23

7: Rozdział 23.

werset: 1 Tedy powiedzieli Dawi

8: dowi rzekąc/ oto Pelifzty-

9: mowie szturmuią ná Kie-

10: hilę á biorą gumná.

werset: 2 Y pytał

11: fię Dawid v Iehowy rzekąc/ czy

12: poydę á porážę Pelifztymy ty? y

13: rzekł Iehowá do Dawidá/ idz á

14: porázifz Pelifztymy/ y rátuiefz

15: Kiehile.

werset: 3 Y rzekli mężowie Da-

16: widowi do niego/ oto my tu w-

17: Iehudzie boim fię/ á což gdy poy

18: dziem do Kiehile ku zaftępom

19: Pelifztymfskiem?(*marg*) Wł/ y przy

-1: dał Dawid pytać fię iefzcze. (-)

werset: 4 A ták pytał

20: fię znowu Dawid v Iehowy/ y

21: odpowiedział mu Iehowá á rzekł

22: wftań znidzi do Kiehile/ bo ia

23: dam Pelifztymy wrękę twoię.

werset: 5

24: Tedy pošzedł Dawid y Iuha-

25: cy iego do Kiehile/ y vderzył ná

26: Pelifztymy/ y záгнаł ftátki ich/ á

27: íámy poráził porážką wielką/ y

28: zbawił Dawid obywátele Kiehi

29: leyfkie.

werset: 6] A było gdy wćiekał Aw

30: iáthár fyn Achimelechow do Da

31: widá (tedy) zániosł Efod wręce

32: íwey.

werset: 7] Y powiedziano Saulo-

33: wi że wńzedł Dawid do Kiehile/

34: y rzekł Saul/ wydał go Bog do

35: ręki moiey/ bo fię záwárł wńzed-

36: ízy w miáfto zamczyłte y zawár-

37: te.

werset: 8] A (ták) zwołał Saul wńzy-

38: tek lud ku bitwie/ áby ízli do Kie

39: hile obegnác Dáwidá y męże ie-

40: go.

werset: 9] A dowiedziawńzy fię Da-

41: wid że nań czyha Saul ná złe/ te

42: dy rzekł do Aw-iáthará ofiáro-

43: wniká/ przybaw Efod.

werset: 10] Y rzekł

44: Dawid/ Iehowo Boże Izráelow

45: sńyżąc sńyżzał sńugá twoy że ízu

46: ka Saul przyść do Kiehile zbu-

47: rzyć miáfto dla mnie.

rozdział: 26]

strona: 164c

Pierwíże księgi Sámuelowe.

1: Rozdział 26.

werset: 1

- 2: Y przyfzli Zyfimowie k-
3: Saulu do Giwehaty rze-
4: kąc/ áza fię Dawid nie kry-
5: ie w Giwehaćie Cháchylfkiey prze
6: ćiw Iefzymonu.

werset: 2 A (ták) pow-

- 7: ftał Saul y fzedł do pułzczey Zyf-
8: fkiey á z nim trzy tyfiące mężow
9: wybránych Izráelfkich fzukác Dá
10: widá wpułzczy Zyffkiey.

werset: 3 Y po-

- 11: łożył fię Saul w Giwehaćie Cha
12: chylfkiey ktora przeciwko Iefzy
13: menu przy drodze/ zász Dawid
14: mieszkał wpułzczy/ y obaczył że
15: przyfzedł Saul zá nim w pułzczą.

werset: 4

- 16: A (ták) posłał Dawid fzipiegi y
17: wywiedział fię że przyfzedł Saul
18: zápewne.

werset: 5 Y wftał Dawid á

- 19: przyfzedł ná mieyfce gdzie fię po-
20: łożył Saul/ y obaczył Dawid mie
21: fce ná ktorym fpał Saul y Awner
22: fyn Nerow Hetman woýfká iego/
23: y fpał Saul w obozie/ á lud oto
24: czył iy wokoło.

werset: 6 Tedy odpowie

25: dział Dawid y rzekł do Achimele
26: chá Chyteyczyká/ y do Awifza ie-
27: go fyná Ceruiey brátá Ioáwo-
28: wego rzekąc/ kto znidzie ze mną
29: do Saulá w oboz? y rzekł Awi-
30: fzai ia znidę ftobą.

werset: 7 Tedy przy-

31: fzedł Dawid y Awifzái do ludu w
32: nocy/ á oto Saul fpał leżąc w o-
33: bozie/ á ofzczep iego vtkniony w-
34: źiemi v głowy iego/ á Awner y
35: lud leżeli około niego.

werset: 8 Y rzekł

36: Awifzai do Dawidá/ wydał Bog
37: dzifia nieprzyaciela tweg^o do rąk
38: twoich/ á tak przebiję iy teras o-
39: fzczepem kziemi zarázem iednym
40: á nie będę powtarzać.

werset: 9 Y rzekł

41: Dawid do Awifzáiego/ nie zátá
42: cay go/ bo kto (*marg*) Wła/ posłał. (-)ściągnie rękę swo
43: ię ná pomázáncá Iehowy á nie-
44: winien będzie?

werset: 10 Potym rzekł

45: Dawid/ żywie Iehowá/ iż iesli
46: go Iehowá nie zábije/ álbo dzień
47: iego nie przyidzie ze vmrze/ álbo

strona: 164d

1: ná wojnę wyiedzie i zginie.

werset: 11

- 2: Záchoway mię tego Iehowo/
3: ábych miał ściągnać rękę moię
4: ná pomázańca Iehowy/ á teras
5: profzę (cię) wezmi ofzczep/ ktory
6: v głowy iego/ y czáfzę wodną/ á
7: poydziem łobie.

werset: 12 Y wziął Da-

- 8: wid ofzczep y czáfzę wodną od gło
9: wy Saulowey/ y pofzli łobie/ á
10: nikt niewidział áni czuł/ áni wie-
11: dział/ Bo wízyfcy fpałi/ ponie-
12: waż fen (od) Iehowy przypadł
13: był ná nie.

werset: 13 Y záfzedł Dawid ná

- 14: drugą ftronę/ y ftánał ná wierz
15: chu gory zdáleká (przes) niemáły (*marg*) Wł/ mieyfce. (-)
16: plac od nich.

werset: 14 Y záfwołał Da-

- 17: wid do ludu y do Awnerá fyná
18: Nerowego/ rzekąc/ czyli nie sły-
19: fzyfz Awnerze? Y odpowiedział
20: Awner y rzekł/ ktoś ty (co) wołałz
21: do krolá?

werset: 15 Y rzekł do Awnerá/

- 22: á zaś ty nie mąż? á kto podobny
23: tobie w Izráelu? á przecześ nie-
24: vftzegł páná twego krolá? Bo
25: przyfzedł był ieden z ludu zátará-

26: **ćić krolá páná tweg^o.**

werset: 16 Nie dobra

27: to rzecz którą vczyńił/ żyw Ie-

28: howá żeście wy fynowie śmier-

29: **ći/ ktorzyście nie vłtrzegli páná**

30: **fwego pomázáńcá Iehowinego/ á teras pátrz ofzczepu krolewkie-**

31: **go? y czałze wodney ktora v**

32: **głowy iego.**

werset: 17 Tedy poznał Saul

33: **głos Dawidow/ y rzekł/ czy twoy**

34: **to głos fynu moy Dawidzie? y**

35: **rzekł Dawid/ moy głos pánie**

36: **moy krolu.**

werset: 18 Potym rzekł/ przecź

37: **ták panie moy gonisz fię zá mną**

38: **sługą fwym? Com wždy vczyńił?**

39: **A (bo) co zá złość w ręce moiey?**

werset: 19 A **ták** niech posłucha profzę

40: **pan moy krol słow sługi fwego/**

41: **iefli Iehowá pobudził **ćię** ná mię**

42: **niech wácha obiaty/ á iefli fyno**

43: **wie człowieczy/ przekłęci niech**

44: **będą przed Iehową/ bo mię wy**

45: **gnáli dzifia od przebywania w-**

46: **dziedzictwie Iehowy rzekąc/ idź**

47: **służ bogom cudzym.**

werset: 20 A **ták**

48: **niech nie vpádnie krew moiá ná**

- 1: ziemię od przytomności oblicza
- 2: Iehowy/ bo wyfzedł krol Izrael
- 3: fki fzukác pchły iedney/ iáko gdy
- 4: (kto) goni kuropátwę po gorach

rozdział: 30

strona: 166d

Pierwsze księgi Samuelowe

werset: 28 Zás tym ktorzy

strona: 167a

w Nárcherze/ y ktorzy w Szyfá

- 1: moćie/ y ktorzy w Elzthemchy,

werset: 29

- 2: Y ktorzy w Ráchálu/ y ktorzy

- 3: error m errata W mieściech Ieráchmeelkich/ y

- 4: ktorzy w mieściech Kieneyfkich.

werset: 30

- 5: Y tym ktorzy w Chormie/ y

- 6: ktorzy w Wocháfzanie/ y ktorzy

- 7: w Hátachu.

werset: 31 Onym też ktorzy

- 8: w Chewronie/ y po wízech miey-

- 9: fcách po ktorych chodził Dawid y

- 10: pácholcy iego.

- 11: Rozdział 31.

rozdział: 31

werset: 1

- 12: A Pelíftymowie walczy-

- 13: li ná Izraelá y vćiekáli mę

- 14: żowie Izraelfcy przed Pe-

15: lifztymy/ y polegli ranni ná go-

16: rze Gilbohy.

werset: 2] Y ná tárli Pelifztymo-

17: wie ná Saulá/ y ná fyny ie-

18: go/ y zábili Pelifztymowie Ioná

19: tháná/ y Awinadáwá/ y Málki-

20: fzego/ fyny Saulowe/

werset: 3] Potym

21: zwaliá fię bitwá ná Saulá/ y (*marg*) Wł/ nálezi go ftrzelcy mężowie w łuku. (-)

22: przyfzli nań ftrzelcy (ktorzy

23: ftrzelaią) złukow/ y zlékł fię bár-

24: zo ftrzelcow.

werset: 4] Y rzekł Saul do (*marg*) Wł/ do noficielá nacznynia fwego^o (-)

25: giermká fwego/ doftań miecza

26: twego/ á przebiy mię nim/ áby

27: nie przyfzli nie obrzezáncy cí á

28: przebili by mię/ y wřągáliby mi/

29: lecz niechćiał giermek iego/ bo fię

30: bał bárzo/ tedy wziął Saul miecz

31: y padł nań.

werset: 5] A wyrzawfzy gier-

32: mek iego że vmárł Saul/ tedy y

strona: 167b

1: íam padł na miecz fwoy/ y vmárł

2: z nim.

werset: 6] A (ták) vmárł Saul/ y

3: trzey fynowie iego/ y giermek ie-

4: go/ y wřzyfcy mężowie iego dnia

5: oného pořpołu.

werset: 7 Y wyrzeli mę-

- 6: żowie Izraélfcy ktorzy zá doliną
7: y ktorzy zá Iordanem (miefzká-
8: ią) że vćiekali mężowie Izraélfcy
9: á (ktemu) że pomárli Saul y
10: fynowie iego/ tedy opuścili miáfta/
11: y povćiekáli/ á przyšzedŝy
12: Pelifztyimowie miefzkáli w nich.

werset: 8

- 13: A (gdy) było názaiutrz przy-
14: ŝli Pelifztyimowie obierác tru-
15: pow/ y nálezli Saula y trzy fyny
16: iego leżące ná gorze Gilbohy.

werset: 9 Y vćięli mu głowę/ á zewlekli (*marg*) Wł/ nacznynia iego. y niżej (-)

- 17: zbroię iego/ y posłáli do ziemie
18: Pelifztyimŝkiew w około opowiedác
19: w kościelech báltwánow ŝwo
20: ich/ á miedzy ludem.

werset: 10 Y poło

- 21: żyli zbroię iego w kościele Afztá-
22: roty/ á ciáło iego przybili ná mu
23: rze Bethŝánŝkiem.

werset: 11 Y vsłyŝzeli

- 24: o tym obyvátele Iawefzá Gile-
25: adŝkiego co vczynili Pelifztyimo-
26: wie Saulowi.

werset: 12 Y wŝtawŝy w-

- 27: ŝyŝcy mężowie duży/ tedy ŝli wŝytkę
28: noc/ á wzięli ciáło Saulo-

29: we/ y ciála fynow iego z muru

30: Betfzańfkiego/ y przyfzli do Ia-

31: welfzá/ y fpalili ie tám.

werset: 13 Potym

32: wzięli kości ich/ y pogrzebli pod

33: drzewem w lawelfzu/ y pościli

34: fiedm dni.(*marg*) Wł/ wdom^v także niżej. 2 Szam. 12. (-)

ksiega: 2.Reg

rozdział: 1

35: Wtore Księgi Sá-

36: muelowe.

37: Rozdział 1.

werset: 1

38: Y Było po śmierci Sa

39: ulowey że fię wrocił Da

40: wid(*marg*) Wł/ od porazki/ álbo z porazki. (-)poráziwfzy Hámá

41: leká/ y miefzkał Dawid

42: w error Cyglagu errata Ciklagu dwa dni.

werset: 2 A (gdy)

43: było trzecieg^o dnia/ oto mąż przy-

strona: 167b

1: fzedł z obozow Saulowych/ á fzá

2: ty iego podrápáne/ y ziemiá ná

3: głowie iego/ á przyfzedfzy do Da-

4: widá padł ná ziemię/ y pokłonił

5: fię.

werset: 3 Y rzekł mu Dawid/(*marg*) Wł/ gdzie fład przydziefz? (-)fład

6: idziefz? Y rzekł do niego/ z obo-

7: zow Izraelfkich wfzedłem.

werset: 4 Y

8: rzekł kniemu Dawid(*marg*) Wł/ co zá rzecz była? (-)Co fię tám

strona: 167c

dzieie?

rozdział: 3

strona: 169c

Wtore Księgi Samuelowe.

werset: 38

1: Y rzekł krol do

2: sług fwych/ áza niewiećie że kfią

3: że á wielkie poległo dziś w Izrá

4: elu?

werset: 39 A ia dzifia młody á námá-

5: zány krol/ lecz mężowie cí/ fyno-

6: wie Ceruiey/ (*marg*) Albo okrutnieyfzy/ lub przykrzfzy. (-)twárdfzy (fą) nád

7: mię/ niech odda Iehowá czynią-

8: cemu złość wedle złości iego.

rozdział: 4

9: Rozdział 4.

werset: 1

10: Y Vsłyfzał fyn Saulow

11: że vmarł Awner w Chew-

12: ronie/ á (ták) zemdláły rę-

13: ce iego y wízytek Izráel był prze

14: ftráfzon.

werset: 2 Potym byli dwa mę-

15: zowie hetmány nád żołnierzmi

16: v fyná Saulowego/ imię iedne-

17: go Báháńá/ á imię drugiego Re

18: chaw/ fynowie Rimmoná Bee-
19: rothfkiego z fynow Bin-iamino-
20: wych/ bo y Beeroth liczą do Bin
21: iáminá.

werset: 3 Lecz zbiegli Beeroth-

22: fcy do Gitthaimá/ y fą tám przy
23: chodniámi aż do dnia tego.

werset: 4 Zás

24: Ionathán fyn Saulow miał fy-
25: ná chromego ná nogi/ pięć mu
26: lat było gdy przyfzłá wieść o Sa
27: ulu y o Ionáthanie z Izrehelá/
28: Tedy wzięła iy mámká iego y v-
29: ciekałá/ á gdy fię kwápiłá vćiec/
30: tedy (on) vpadł/ y chramá/ á i-
31: mię iego Mefiwofzet.

werset: 5 Tedy fzli

32: fynowie Rymmoná Beerothskie
33: go Rechew y Báháná/ y wéfzli
34: gdy fię iuz dzień zágrzał do dom^v
35: Ízbofzethá/ á on fpał ná łóžku
36: połudziennym.

werset: 6 A (ták) wéfzli

37: aż w pośrodek domu (iákoby) ku
38: powác płzenice/ y przebili iy v że
39: brá piątego/ y Rechew y Báchá-
40: ná brát iego (y) vfzli.

werset: 7 A wfzed-

41: fzy wdom á on fpał ná łóžu fwjm

42: w łoznicy pościeli fwey/ tedy prze

43: bili iy/ y zámordowali/ á głowę

44: iego wzięli/ y pozli drogą row-

45: niny ná wżytkę noc.

werset: 8 Y przy-

46: niesli głowę Izboszeta k Dawi

47: du do Chewrona/ y rzekli do kro

strona: 169d

1: lá/ owe głową Izboszeta fyná

2: Saulowego nieprzyaciela twe-

3: go/ który szukał duże twey/ (marg) Wł/ y dał (-)

4: o-

5: to dał Iehowá pánu memu kro-

6: lowi/ pomsty dzisia nád Saulem

7: y nád nafieniem iego.

werset: 9 Y odpo-

8: wiedział Dawid Rechawowi y

9: Báhanie brátu iego/ fynom Rim

10: moná Beerothskiego/ y rzekł im

11: żywie Iehowá/ który odkupił du

12: łzę moię od wżelkiego fráfunku.

werset: 10

13: Iż onego/ który mi powiedział

14: rzekąc/ oto vmárł Saul/(marg) Wł. á ten był iáko wesoły orędownik w oczách fwych (-)á zdá

15: ło mu fię iákoby dobrą nowinę

16: powiedział. Tedym go vchwycił

17: y zabiłem go w Ciklagu/ który

18: (domniemał) ábych mu miał dác

19: (co) zá pofelítwo.

werset: 11 A což męžo-

20: wie bezbożni/ ktorzy zábili czło-

21: wieka íspráwiedliwego wdom^v ie-

22: go na pościeli ieg^o? Aza teras nie

23: íspráwię krwie iego zrak wálznych

24: y wykorzenie was z ziemię?

werset: 12 Y

25: kazał Dawid młodzieńcom że ie

26: pozábijáli/ y odcięli ręce ich y no-

27: gi/ y powiefili nád fadzawką w-

28: Chewronie/ á głowę Ízbofzetá

29: wzięli y pogrzebli w grobie Aw-

30: nerowym w Chewronie.

31: Rozdział 5.

rozdzial: 5

werset: 1

32: A (ták) przyfzły wízytki

33: pokolenia Izráelowe ku

34: Dawidu do Chewroná/(*marg*) Wł. y rzekli rzekąc/ oto. (-)y rzekli/ oto my kość two

35: iá y ciáło twoie ieftefmy.

werset: 2 A też

36: wczorá y ongi/ gdy był Saul kro

37: lem nád nami/ tyś był wywodzą

38: cym y w wodzącym Izráelá/ á

39: (nád to) rzekł Iehowá tobie/ ty

40: paść będziesz lud moy Izráelſki/

41: ty też będziesz wodzem nád Izrá

42: elem.

werset: 3 A (ták) przyfzli wŕzyfcy

43: Ítáfzy Izráelfcy ku krolowi do

44: Chewroná/ y poftánowił im krol

45: Dawid przymierze w Chewro-

46: nie przed Iehową/ y pomázali

47: Dawidá zá krolá nád Izráelem.

werset: 4

48: Trzydzieści lat miał Dawid

49: gdy poczał krolowác/

rozdział: 8

strona: 172a

Wtore Kfięgi Sámuelowe

werset: 17

1: A Cádok fyn Achituwow y A-

2: chimelech fyn Awiáthárow (by-

3: li) ofiárowniki/ á Seráiá (*marg*) Abo kronikarzem ábo metrykárzem. á wŕa. pámiętnikiem.

(-)piáf-

4: rzem.

werset: 18 Zás Benáiáhu fyn Ioiá

5: dy/ y Kierety/ y Pelety/ y fyno-

6: wie Dawidowi/ kfiędzmi byli.

rozdział: 9 Rozdział 9.

werset: 1

7: Pótym rzekł Dawid/ czy

8: ieft iefzcze kto cobyfię zoftał

9: z domu Saulowego? że vczy

10: nię nád nim miłofierdzie dla Io

11: náthána.

werset: 2 A (był) w domu Sa-

12: ulowym niewolnik/ ktoremu i-
13: mię (było) Ciwá/ y wezwano go
14: do Dawidá/ y rzekł krol do niego
15: czy ty Ciwá? A (on) rzekł/ (ia)
16: sługá twoy.

werset: 3 Y rzekł krol/ czy

17: ieft iefzcze kto z domu Saulowe-
18: go/ że vczynię nád nim miłofierdzie
19: Boże? Y rzekł Ciwá do kro-
20: lá/ iefzcze (ieft) fyn Ionáthánow
21: chromy ná nogi.

werset: 4 Y rzekł mu

22: krol/ gdzie ieft? Y rzekł Ciwá
23: do krolá/ oto ieft w domu Náchy
24: rá fyná Hámmielowego z Lo-de
25: wará.

werset: 5 A (ták) posłał krol Da

26: wid y wziął go z domu Náchyrá
27: fyná Hámmielowego z Lo-de-
28: wará.

werset: 6 Y przyłzedł Mefibofzet

29: fyn Ionáthána fyná Saulowego
30: do Dawidá/ y padł ná oblicze fwo
31: ie/(*marg*) Wł/ y pokłonił fię. (-)kłaniaiać fię. Tedy rzekł
32: Dawid/ Mefibofzećie. A (on) rzekł
33: owom (ia) sługá twoy.

werset: 7 Y rzekł

34: mu Dawid/ Nie boy fię/ bo czy-
35: niąc vczynię miłofierdzie nád to

- 36: bą dla Ionátháná oycá twego/ á
37: wrocę tobie wízytki polá Saulá
38: oycá tweg^o/ á ty ieść będziefz chleb
39: v ftołu mego ząwždy.

werset: 8 Y pokło

- 40: nił lię á rzekł/ com (ia) sługá twoy
41: żeś weyrzał ná plá martwego/
42: ktory (ieft) podobny mnie.

werset: 9 Y

- 43: ząwołał krol do Ciwy młodzień
44: cá Saulowego á rzekł kniemu/
45: Wízytko co było Saulowo y w-
46: fzego domu ieg^o dałem fynowi pá
47: ná twego.

werset: 10 A (ták) robić będziefz

- 48: ziemię iego/ ty y fynowie twoi/ y

strona: 172b

- 1: niewolnicy twoi/ y będziefz (po-
2: żytki) zbierác/ áby miał fyn páná
3: twego chleb/ y áby iadł. A Mefi-
4: bofzet fyn páná twego będzie ieść
5: ząwždy chleb v ftołu mego. A Ci-
6: wá miał pietnaście fynow y dwa
7: dzieściá niewolnikow.

werset: 11 Y rzekł

- 8: Ciwá do krola/ wízytko iáko ro-
9: fkazał pan moy krol niewolniko
10: wi fwemu/ ták vczyni niewolnik

11: twoy. *(marg)* Abo też ták czytay (Y rzekł krol Amefibofszeth niech ie vftołu. (-) A (czciby)
y Mefibofzet

12: mógł ieść v ftołu mego/ iáko ie-

13: den z fynow krolewfkich.

werset: 12 | A

14: miał Mefibofszeth fyná máłego/

15: ktoremu (było) imię Michá/ á

16: (ták) *(marg)* Wł/ wšzytko poſiedlenie (wieś) domu Ciwenego (byli) niewolniki
Mefibofzetowi. (-)wšzytká czeladz Ciwiná ro

17: biá ná Mefibofzethá.

werset: 13 | Lecž

18: (ſam) Mefibofszeth mieſzkał w Ie-

19: ruzalemie/ bo v ftołu krolewſkie

20: go záwždy iadał/ á był chrom ná

21: obie nodze.

rozdział: 10

22: Rozdział 10.

werset: 1

23: Y Było potym že v-

24: máł krol fynow Hám-

25: monowych/ y krolował

26: Chánum fyn iego miáſto

27: niego.

werset: 2 | Y rzekł Dawid/ vczy-

28: nię miłofierdzie nád Chánunem

29: fynem Nácháfzowym/ iáko czy-

30: nił óciec iego nádemną miłofier

31: dzie. A (ták) poſłał Dawid ſługi

32: ſwe ćiefzyć go po oycu ieg^o. Y przy

33: İzli sŁudzy Dawidowi do ziemie

34: İynow Hámmonowych.

werset: 3 Y rze

35: kŁy kfiążetá İynow Hammono-

36: wych do Chánuná paná İwego/

37: Aza (to) czći Dawid oycá twego

38: przed oczymá twema że posłał k

39: tobie ćiefzyćiele? Azá nie dla wy-

40: śledzenia miáftá/ y áby ie wyłz-

41: piegowác/ á zwártowác (mogł)

42: posłał Dawid sŁugi İwe do ćie-

43: bie?

werset: 4 A (ták) wziął Chanun sŁu-

44: gi Dawidowe y ogolił po po-

45: lowicy brody/ á İzáty ich poroz-

46: rzywał do połowice áż do zádkw

47: ich/ y odesłał ie.

werset: 5 Tedy oznay-

48: mili (to) Dawidowi/ y posłał İpo

49: tkác ie.

rozdział: 13

werset: 15

50: Y rzekł

strona: 174c

Wtore Kfięgi Samuelowe.

iey Amnon/ wftáń a idz.

werset: 16 Y rze-

1: kłá mu/ Nie krzeczy (bo) ta zŁość

2: wietśza ieft nád drugá/ ktorás v

3: czynił (*marg*) Wła/ zemną. (-)nádmmną/ wyganiáiąc

4: mię/ lecz niechciał iey słuchać.

werset: 17

5: Y záwołał páchołká *fweg*^o/ kto-

6: ry mu służył/ y rzekł wyprowadz

7: profzę tę odemnie precz/ á zám

8: kni drzwi zá nią

werset: 18

9: niey fuknia *száchowaná*. Bo ták

10: vbieraly fię corki krolewskie dzie

11: wice płafzcze/ y wywiodł ią słu

12: gá iego precz/ y zámknął drzwi

13: zá nią.

werset: 19

14: popiołu ná głowę *fwoię*/ á fuknię

15: *száchowaną*/ ktora (była) ná niey

16: rozedrąła/ y włożyła rękę *fwoię*

17: ná głowę *fwoię*/ á idąc *szła* y wo-

18: *łála*.

werset: 20

19: lom brát iey/ ábo Amnon brát

20: twoy był *stobą*? ále teraz *siostro*

21: moiá milcz/ brát twoy *ieft*(*marg*) Wła/ nie *kładz* *fercá* twego do tey rzeczy. *Tákiesz* *niżey*
w *wirfzu* 35. (-)*nied-*

22: bay ná *fercu* *fwem* o tę rzecz/ á

23: (ták) *mieszkała* *Thámár* będąc o

24: opuśczone w domu *Awfzálomá*

25: brátá *fwego*.

werset: 21

A *krol* *Dawid* v

26: słyŹał wŹytkie rzeczy te/ y roz-

27: gniewał fię nań bárzo.

werset: 22 Y nie-

28: mowił Awfzálom z error Amnonom errata Amnonem *(marg)* Wł/ ode zła aż do dobrá.

(-)nic złego áni *dobreg*^o/ bo nienay

29: rzał Awfzálom Amnoná/ oto iż

30: zgwałcił Thámárę siołtrę iego.

werset: 23

31: Y było we dwie lećie że były

32: łtrzyżyny v Awfzálomá w *(marg)* Albo w polu (*lud* [!] w rowninie) Chácorskiem. (-)Bá-

33: hálchácerze/ ktory przy Efraí-

34: mie/ y wezwał Awfzálom wŹzech

35: łynow krolewłkich.

werset: 24 Tedy przy-

36: łzedł Awfzálom do krolá/ y rzekł

37: oto teraz łtrzyżyny v słułi *tweg*^o

38: niech przyidzie prołzę krol y słu-

39: dzy *ieg*^o do słułi łwego.

werset: 25 Y rzekł

40: krol do Awfzálomá/ nie łynu moy

41: nie poydziem teraz wŹyłcy/ żeby

42: łmy cię nie obćiąłyli lecz on przy

43: nagłał mu/ ále niechćiał iłć *(marg)* To ielt podziękował mu. (-)y bło-

44: gosłáwił mu.

werset: 26 Y rzekł Awfzá-

45: lom/ á nie poydzie prołzę známi

46: Amnon brat moy? y rzekł mu

47: krol/ przecł poydzie łtobą?

werset: 27 Y

48: dokuczał mu Awfzalom/ á (ták)

strona: 174d

1: posłał z nim Amnoná y wŕzytkie

2: ŕyny krolewŕkie.

werset: 28 Lecŕ rozkazał

3: był Awfzalom páchołkom ŕwym

4: rzekaç/ pátrŕcie profzê (was) gdy

5: będzie dobrej myŕli Amnon od

6: winá/ á rzekê do was/ biyćie Am

7: noná á zábiyćie iy/ nie boyćie fię/

8: bo áza nie ia rofkazałem wam?

9: zmocnićie fię/(*marg*) Wł/ á bądzćie ŕynmi walki. (-) á bądzćie męŕni.

werset: 29

10: Y vczynili pácholcy Awfzalomowi nád Amnonem iáko rofkazał Awfzalom/ A (ták) wŕtáli

11: wŕzytcy ŕynowie krolewŕcy/ y po-

12: wŕiádáli káŕdy ná mułá ŕwego/

13: y vćiekli.

werset: 30 A gdy iefzŕze byli w

14: drodze/ tedy ŕluch przyŕzedł do

15: Dawidá rzekaç/ pobił Awfzalom

16: wŕzytki ŕyny krolewŕkie/ á nie zo-

17: ŕtał z nich (ni ieden).

werset: 31 Y wŕtał

18: krol á podárł ŕzáty ŕwoie y legł

19: ná ziemi/ wŕzytcy teŕ ŕludzy iego

20: ŕtali: porozdzierawŕzy ŕzáty.

werset: 32 Y

21: odpowiedział Ionádaw ŕyn Sze

22: mehego bráta Dawidowego á

23: rzekł/ niech nie mowi pan moy/

24: iákoby wšytki młodzieńce fyny

25: krolewŕkie pobito/ gdyŕz Amnon

26: tjlko zábit(*marg*) Wł/ bo ná všciech Awŕzálom owych [!] było położono. (-) bo (to) było w všciech

27: v Awŕzálomá od (onego) dniá/

28: ktorego on zgwałcił Thámárę

29: šioŕtrę iego.

werset: 33 | A (ták) (*marg*) Wł/ niech nie kładzie pan. (-)niech nied-

30: ba pan moy krol w ŕercu ŕwoim

31: oto rzekáč/ wšytcy ŕynowie kro-

32: lewŕcy pobići/ Bo Amnon tylko

33: zábit.

werset: 34 | Y vćiekł Awŕzálom/ error młodzieniec errata á młodzieniec /

34: ktory ŕtrzegł/ podniosł

35: oczy ŕwe y vyrzał/ error áwo errata áno lud mno-

36: gi ŕzedł(*marg*) Wł/ od drogi zá nim zboku gory. (-)drogá wedle gory.

werset: 35 | Y

37: rzekł Ionádaw do krolá/ ono ŕy-

38: nowie krolewŕcy idá/ iáko mo-

39: wił ŕługá twoy ták ieŕt.

werset: 36 | A gdy

40: orzeŕtał mowić/ á oto ŕynowie

41: krolewŕcy przyŕzli/ y podniešli

42: głofy ŕwe á płákáli/ lecz y krol y

43: wšyŕtcy ŕudzy iego płákáli płá-

44: czem wielkim barzo.

werset: 37 | A

45: (ták) Awŕzálom vćiekł/ y poŕzedł

- 46: do Tálmaía fyná Hámmichuro-
47: wego krolá diefzurfskiego/ y plá-
48: kał (Dawid) fyná fwego po wżyzt

strona: 175a

Wtore Księgi Samuelowe.

rozdział: 16

strona: 176d

werset: 13

- 1: Y fzedł
2: Dawid y mężowie iego drogą/ á

strona: 177a

Wtore Księgi Samuelowe.

Szymchy fzedł bokiem gory prze

- 1: ćiw niemu error idąc łaiąc errata idąc á łaiąc / y miotał ká
2: mieńmi przeciw niem^v/(*marg*) Wł. y profzył prochem. (-)y fypał pia
3: fkiem.

werset: 14 Y przyfzedł krol y wżytek

- 4: lud/ ktory (był) znim fpracowany/
5: y odpoczynął tám/

werset: 15 Zás Awfzá

- 6: lom(*marg*) Y wżytek lud mężá Izráelá/ álbo ták/ y wżytek lud lud muž Izráel. (-)y
wżytek lud Izráelki przy
7: fzli do Ieruzálimá y Achitofel z-
8: nim.

werset: 16 A gdy przyfzedł Chufzái

- 9: Archifki przyiaćiel Dawidow do
10: Awfzálomá/ y rzekł Chufzái do A
11: wfzálomá/ żyw krolu/ żyw krolu.

werset: 17

- 12: Y rzekł Awfzálom do Chufzáiá
13: tákali przyiazń twoiá do przyia-
14: cielá twego? przecż nie szedłś z-
15: przyiáćielem twym?

werset: 18 Y rzekł

- 16: Chufzái do Awfzálomá/ Nie/ bo
17: kogo obrał Iehowá/ y lud ten y
18: káždy mąż Izráelfki/ tego będę/
19: y z nim miefzkác będę.

werset: 19 A druga/

- 20: á komu ia mam służyć? Aza nie
21: przed fynem iego? Iáko służyłem
22: przed ojcem twjm/ ták będę przed
23: tobą.

werset: 20 Y rzekł Awfzálom do A-

- 24: chitofelá/ daycie wy rádę co vczy
25: niemy.

werset: 21 Y rzekł Achitofel do A

- 26: wfzálomá/ wnidz do záložnic oy-
27: cá twego/ ktore zostáwił ftrzec do
28: mu/ y vsłyłzy wfzytek Izráel że
29: śmierdziłz oycu twemu/ y zmo-
30: cniá fię ręce wfzech ktorzy ftobą.

werset: 22

- 31: A (ták) rozbili Awfzálomowi
32: namiot ná dachu/ y wfzedł Aw-
33: fzałom do záložnic oycá fwego
34: przed oczymá wfzego Izráelá/

werset: 23

35: A rádá Achitofelowá ktorá (ko
36: mu) rádził we dni one (byłá) iáko
37: gdy by się kto pytał słowá Boże
38: go/ ták wízelka rádá Achitofelo-
39: wá/ y v Dawidá y v Awfzálomá.

rozdział: 17

40: Rozdział 17.

werset: 1

41: POtym rzekł Achito-
42: fel do AWfzálomá/ prze
43: biorę teras dwánaście
44: tyfięcy mężow/ á wftá-
45: nę y poydę w pogonią zá Dawi-
46: dem nocą.

werset: 2 Ze przyidę nań á on

47: Ípracowány/ y opuściwfy ręce/
48: á (ták) pogromię go/ że vćiecie w

strona: 177b

1: Ízytek lud ktory przy nim/ y zábi
2: ię krolá íamego.

werset: 3 A (ták) przy-

3: wrocę wízytek lud do ćiebie/ á
4: gdy przywrocę káždego mężá kto
5: rego ty Ízukáfz/ (tedy) wízemu lu
6: dowi będzie pokoy.

werset: 4 Y Ípodobá

7: Íá się tá rzecz(marg) Wła. w oczy Awfzálomá/ y w oczu wízech Ítárcow Izráelá.
(-)Awfzálomowi y w
8: Ízem Ítárfzym Izráelíkim.

werset: 5 Y

9: rzekł Awfzálom/ wzow teras y

10: Chufzáiá Archyfkiego że vsłyfze-

11: my(*marg*) Wł. co też w vsćiech v niego. (-)co też on powie.

werset: 6 Y wżedł

12: Chufzái do Awfzálomá/ y rzekł A

13: wżálom do niego rzekąc/ ták mo-

14: wił Achitofel/ czy vczyniemy sło

15: wo iego? iefliż nie/ ty powiedz.

werset: 7

16: Y rzekł Chufzái do Awfzálomá

17: nie dobra rádá/ którą rádził A-

18: chitofel teras.

werset: 8 Y rzekł Chufzái/

19: ty wiefz oycá twego y męże iego/

20: że rycerze są/ á gorzko (ich) duży/

21: są iáko niedzwiedz ofierociály w-

22: polu/ á óciec twoy mąż waleczny/

23: áni nocuie (ná iednym mieyfcu)

24: z ludem.

werset: 9 Oto teras kryie fię w-

25: ktoreykolwiek iámie/ ábo ná kto

26: rymkolwiek mieyfcu/(*marg*) Wł. y będzie gdy pádnie wnich ná początku. (-)á ták fkoró

27: ktory z nich polęże/ á (ten) słuçh

28: pošłyfzy/ tedy rzecze/ ftáá fię po-

29: rażká w ludu ktory zá Awfzálo-

30: mem.

werset: 10 Lecz y sam (každy) boio

31: wnik v ktorego ferce iáko ferce

32: Iwie(*marg*) Trwożąc. Itrwoży Iię (-)Itrwoży Iię/ bo Iie wIzytek

33: Izraél że ryecz (ieft) ociec twoy/(*marg*) Wł. Iynowie walki ábo woyny. (-)

34: y dobrzy boiownicy/ ktorzy przy

35: nim/

werset: 11] Przewo rádżę áby Iię zbie-

36: ráiąc zebrał do áiebie wIzytek I-

37: zraél/ od Daná áż do Beer-fze-

38: wy iáko piafek/ ktorzy nád morzem

39: w mnoIwie/ lecz y ofobá twoiá

40: error niech <nie> áiągnie errata niech áiągnie] ku bitwie.

werset: 12] Y

41: przyidziem do niego ná ktorym-

42: kolwiek mieyfcu będzie/ á gdzie-

43: kolwiek go naydziemy/ tedy(*marg*) Wł. odpoczyniemy ná nim. (-)pá

44: dniemy nań/ iáko pada rolá ná

45: ziemię/ á nie zoIáwiemy v niego

46: y v wIzech mężow ktorzy z nim y

47: iednego.

werset: 13] A iefli Iię do miáItá z-

48: bierze/ tedy przynioIą wIzyfcy I

49: zraelczycy do miáItá onego po-

50: wrozy/ y dowleczem ie do poto-

strona: 177c

Wtore Kfięgi Samuelowe

ká/ áż tám nie zoIánie y kámyká.

rozdział: 19

werset: 33] Y

strona: 179c

Wtore Kfięgi Samuelowe

rzekł krol do Bárzilláíá/ ty poy-

1: dziełz zemną/ á ítráwować cię bę

2: dę z łobą w Ieruzalimie.

werset: 34 Y

3: rzekł Bárzillai do krolá/ ták mi

4: wiele lat iáko żywę/ á iákoż poy-

5: dę z krolem do Ieruzalimá?

werset: 35

6: Ósmdziefiát mi lat dzifia/ áza

7: rozeznam miedzy dobrym á złym

8: żeby ímákowáło słudze twemu

9: co iem y co piję? áza słuchác bę-

10: dę ná potym głófu śpiewakom y

11: śpiewaczeń? A przecż będzie słu-

12: ga troy cię zkościá pánu memu

13: krolowi?

werset: 36 Nie co máło záiedzie

14: sługá troy zá Iordan z krolem/ á

15: przecż mi nágradza krol na-

16: grodę táką?

werset: 37 Niech íię wroći

17: profzę sługá troy/ że vmrę w-

18: mieście moim/ przy grobie oycá

19: mego y mátki moiey/ á oto słu-

20: gá troy Chimeham zaydzie z pá

21: nem moim krolem/ á (ták) vczy-

22: níłz mu/ (*marg*) Wł. co dobrego w oczu twych. Tákże y w drugim wirłzu. (-) co íię
tobie zda dobre-

23: go.

werset: 38 Y rzekł krol/ zemną poy-

24: dzie Chimeham/ á ia vczynię mu

25: co fię tobie spodoba/ y wftyko cze

26: go żądać będziesz odemnie vczynię

27: tobie.

werset: 39 Y przeprawił fię w-

28: fzytek lud zá Iordan/ y krol prze

29: prawił fię/ y pocałował krol Bá

30: rzilláia/ y błogosławił iy/ á (ták)

31: wrocił fię do mieyfcá fwego.

werset: 40

32: Potym przyciągnął krol do

33: Gilgalá/ y Chimeham znim. Y w

34: fzytek lud Iehudy przeprowádzi

35: li krolá y też połowica ludu Izrá

36: elskiego.

werset: 41 A oto(*marg*) Wł. wftytek (albo wftyelki) mąż Izráel. Ták że y w drugim wirfzu mąż Iehudá. (-)wftyfscy męzo-

37: wie Izráelscy prz(yfzli?) do krolá/ y

38: rzekli do krolá/ (czemu?) vkrádli

39: cię (przed námi) brácia náfzy mę

40: żowie Iehudfcy/ y przeprowádzi

41: li krolá y dom iego zá Iordan/ y

42: wftytki męże Dawidowe z nim.

werset: 42

43: Tedy odpowiedział wftytek Ie-

44: hudá mężom Izráelkim/ iż bliż-

45: fzy mi krol/ á przecz fię gniewafz

46: łobie o tę rzecz? áza (*marg*) Wł. iedło iemy. (-)ftácią ma-

47: my od krolá álbo podárze podá-

48: rował nam?(*marg*) Wła. y odpowiedział (-)

werset: 43 Y odpowiedzieli

49: mężowie Izráelfcy/ mężom Ie-

strona: 179d

1: hudfkim y rzekli/ dziefięc części

2: mam ia w krolu/ á teź y w Dawi

3: dzie (mam) nad cię/ á czemuż z-

4: gárdziłeś mną? á(za)nie byłá

5: rzecz moia pierwŕza mnie przy-

6: wroćić krolá mego? Lecź oŕtrŕza

7: (byłá) rzecz Iehudy niź rzecz mę

8: żow Izráelfkich. (*marg*) Izráel mężowi Iehudzie. Ale to poŕpolita we wŕzitkich kŕięgách
Itárego przymierza. (-)

rozdział: 20

9: Rozdział 20.

werset: 1

10: A Tám nágodził fię mąż(*marg*) Wł. Beliahál. (-)niezboźny/ á imię ieg^o Sze

11: wá fyn Bichrego mąż Ie-

12: minego/ y zátřabił w trąbę y rze-

13: ekł/ Nie máłz nam działu w Da-

14: widzie/ áni dziedzictw á w fynu

15: Ífzáiego/ káždy do namiotu ŕwe-

16: go Izráelu.

werset: 2 A (ták) odŕtąpił

17: wŕzytek Izráel od Dawidá/ do

18: Szewy fyná Bichrego/ lecz mężo

19: wie Iehudŕcy trzymáli fię krolá

20: ŕwego od Iordanu aż do Iero-

21: zolimá.

werset: 3 Y przyšzedł Dawid do

22: domu swego w Ieruzálem/ y w-

23: ział krol dziefięc żon załoznic kto-

24: re bjł zołtáwił ftrzec domu/ y dał

25: ie(marg) Wł. do domu ftrażey. Rozumie fię ćiemnicá/ ábo iáka twierdza. (-)do zámknienia/ y karmił ie/

26: lecz do nich nie wchodził/ y były

27: zámknione do dnia śmierći ich

28: wdowámi żywąc.

werset: 4 Y rzekł krol

29: do Hámafy/ zwołay mi męze Ie-

30: hudłkie na trzeći dzień/ y ty tu

31: bądź.

werset: 5 Y połzedł Hámafá zwo

32: ływác Iehudy/ lecz omiełzkał

33: nád połtánowiony czás/ ktory

34: mu był zámierzył.

werset: 6 Y rzekł Da-

35: wid do Awifzáiá/ teraz gorzey

36: nas vtrapi Szewá fyn Bichrego

37: niłz Awfzálom (przeto) ty wezmi

38: służy paná twego/ á goń zá nim/

39: áby nie dołtał fobie miał zám-

40: knionych y zniknie przed námi.

werset: 7

41: Tedy wyłzli zánim mężowie

42: Ioáwowi y Kierety y Pelety y

43: włyfscy rycerze/ y wyłzli z Ieru-

44: łalimá gonić zá Szewą łynem

45: Bichrego.

werset: 8 A gdy byli v kámie

46: niá wielkiego/ ktory w Giweho-

47: nie/ tedy Hámáfa łzedł przed ni-

48: mi/

rozdział: 23

werset: 15 Tedy

strona: 182a

Wtore Kłięgi Samuelowe

prágnął Dawid y rzekł/ kto mię

1: nápoi wodą z łtudnie Beth-le-

2: chemłkiej/ ktora v brony?

werset: 16 Y

3: przebili łię trzy (oni) rycerze do

4: obozu Pelifłzymłkiego/ y náczér-

5: páli wody z łtudnie Beth-le-chem

6: łkiej/ ktora v brony/ y niełli/ á

7: przyniełli do Dawidá/ lecz nie-

8: chciał iey pić. Y rozłł ią Ieho-

9: wie.

werset: 17 Y rzekł/ vchowaj mię Ie-

10: howo od vczynku tego/ á zá (to)

11: nie krew mężow (*marg*) Włá. chodzących w dułzách łwych. (-)wążących ży-

12: wot łwoy? y niechcił iey pić/ to

13: vczynili trzy rycerze.

werset: 18 Zás A-

14: wifzái brát Ioáwow łyn ceruiey/

15: był głową tym trzem/ y ten łzer-

16: mował ośzczepem łwym ná trzy-

17: łtá(*margin*) Wł. trupow (albo zránionych) rozumiey od niego. (-)ktore pobił/ y miał imię mie

18: dzy trzemá.

werset: 19 Bo ze trzech á za

19: nic łłáchetniejszy (był) gdyż był

20: hetmánem ich/ lecz (onych) trzech

21: nie dołtąpił.

werset: 20 Y Benáiáhu fyn

22: Iehoiády (*margin*) Wł. łjn mężá walecznego. (-)mąż waleczny z Kaw

23: łáktorj w wielkich przjgodach

24: bywał/ ten zábił dwa lwy Mo-

25: áwłkie/ ten też z łzedłzy zábił lwá

26: w pośrodku łtudnie czáfu łniegu

werset: 21

27: Ten też zábił Micráimiániná(*margin*) Wł. mężá pátrzenia to iest/ ná ktorego pátrzać mułieli dziwuiąc łię. (-)

28: ná weyrzenie ogromnego/ á

29: (był) wręce Micraimiániná o-

30: łzczop/ lecz on z łzedłzy kniemu z-

31: łafką/ tedy wyrwał ośzczep z ręki

32: Micraimiániná/ y zábił iy ośzcze

33: pem iego.

werset: 22 To vczyńił Benáiá-

34: hu fyn Iehoiady y miał imię mie

35: dzy trzemi rycerzmi.

werset: 23 Náđ (ony)

36: trzedziełci sławniełzy (był) lecz

37: do trzech nie przyłzedł/ ácz go po

38: Itánowił Dawid ráda fwoim.

werset: 24

39: Náfáchel

40: brát Ioawow

41: (był) miedzy trzydzieścia/ Elehá

42: nán fyn Dodow Beth-lechemfki.

werset: 25

43: Számmá Chárodŋki/ Eliká Chá

44: rodŋki.

werset: 26 Chelec Peletŋki/ Hirá

45: fyn Hikiefzow Thekohiŋki.

werset: 27 Awi

46: hezer Hannethothŋki/ Mewunay

47: Chufzatŋki.

werset: 28 Cálmon Achochyŋki/

48: Náhárái Notofathŋki/

werset: 29 Chelow

49: fyn Báhány Nethofathŋki/ Ithai

50: fyn Riwáiow z Giwehatá fynow

strona: 182b

1: Bin-iáminowych.

werset: 30 Benáiáhu

2: Pireháthonŋki/ Hiddai z potokow

3: Gáházkich.

werset: 31 Awi-hálbon Har-

4: wáthŋki/ Hálmáweth Bárchum

5: ŋki.

werset: 32 Eliachbá Szahálwonŋki/ y

6: fyn Iafzynow Ionáthán.

werset: 33

7: Számmá Hárárski/ Achiam

8: fyn Szárárow Hárárski.

werset: 34 Elife

9: let fyn Achásbáiá fyná Máháchá

10: tego. Eliham fyn Achitofelá Gil

11: lonfkiego.

werset: 35 Cheerai Kármelfki

12: Páhárai Arbiški.

werset: 36 Y Geal fyn

13: Náthanow z Cowy/ Bani Gady

14: fki.

werset: 37 Celek Hámmońfki/ Náchá-

15: rái Becrothfki(*marg*) Wł. nościciel naczyńia Ioáwowego. (-)giermek Ioawá

16: fyná Ceruiey.

werset: 38 Hyrá Itherfki/

17: Gareb (też) Itherfki.

werset: 39 Vryafz

18: Chyttheyfki/ wízytkich trzydzieści

19: y fiedm.

rozdział: 24 Rozdział 24.

werset: 1

20: POtym záfię (*marg*) Wł. y przyłożył gniew Iehowy gniewác fię ná ec. (-)gnie-

21: wał fię Iehowá ná Izrá-

22: elá/ á (ták) pobudził Da

23: widá ná nie rzekąc/ idz/

24: policz Izráelá y Iehudę.

werset: 2 Y

25: rzekł krol do Ioawá hetmáná (lu

26: du) rycerſkiego/ ktory (był) znim/
27: Przebież teras wſzytki pokolenia
28: Izraélſkie/ od Daná aż do Beer-
29: ſzewy/ á przelicźcie lud że będę
30: wiedział poczet ludu.

werset: 3 Y rzekł

31: Ioaw do krolá/ niech przyłóży
32: Iehowá Bog twoy do (tego) lu-
33: du tylko á tylko ſto kroć/ że oczy
34: páná mego krolá wyrzą/ lecz pan
35: moy krol czemu ſię kocha w tey
36: rzeczy?

werset: 4 Ale przemogło ſło-

37: wo krolewſkie nád Ioawem y
38: nád hetmány/ á tak wyſzedł Io-
39: aw y hetmánowie od krolá liczyć
40: lud Izraélſki.

werset: 5 Y przeſzli w Hároherze/

41: po práwey ſtronie miáſtá/ ktore
42: wpośrodku potoká gadá wedle
43: Iáházerá.

werset: 6 Potym przyſzli do

44: Gilehadá y do ziemie dolney no-
45: wey/ y przyſzli do Daná Iahá-
46: ſkiego w około Cydoná.

werset: 7 Potym

47: przyſzli do zamku Corſkiego y do

strona: 182c

1: wŕzech miaŕt Chyweyŕkich y Ká

2: nahańŕkich/

ksiega: 3.Reg

rozdzial: 2

werset: 11 | W

chewronie

strona: 184c

Pierwŕze księgi krolewŕkie.

Chewronie krolował fiedm lat/ á

1: w Ieruzalemie krolował trzy y

2: trzjdzieŕci lat.

werset: 12 | A (ták) Solomon

3: ŕiadł ná ŕtolicy Dawidá oycá ŕwe

4: go/ y zmocniło ŕię kroleŕtwo ieg^o

5: bárzo.

werset: 13 | Y przyŕzedł Adonia ŕyn

6: Chággithy do Báth-ŕzewy mát-

7: ki Solomonowey. Y rzekłá/ ŕpo-

8: koyneli przyŕcie twoie? A (on)

9: rzekł. Spokoyne.

werset: 14 | A (on) rzekł/

10: ŕłowo mam do ćiebie. Y rzekłá/

11: mow.

werset: 15 | Y rzekł/ ty wieŕz/ iŕz moie

12: było kroleŕtwo/ y ná mię byli o-

13: broćili oblicza ŕwe wŕzyŕcy Izrá-

14: elćzyicy żebych krolował/ lecz prze

15: niefione (ieŕt) kroleŕtwo/ y doŕtá

16: ło ŕię brátu memu/ poniewáŕz to

17: od Iehowy dostało się mu. (*marg*) Wł/ á ninie. (-)

werset: 16 A tak o iednę cię prozbę profzę/ nie

18: odwracay oblicza śwego. Y rze-

19: kła kniemy/ Mow.

werset: 17 Y rzekł/ ro

20: zmow profzę (cię) z Solomonem

21: krolem/ ponieważ nie odwraca

22: od ciebie oblicza śwego/ że mi da

23: Awifzágę Szunámitfką zá żonę.

werset: 18

24: Y rzekła Báth-szewá. Dobrze/

25: ia pomowię o tobie krolowi.

werset: 19

26: Y wešłá Bath-szewá do kro-

27: lá Solomoná mowić mu o Ado-

28: mniafzá. Y wftał krol przeciw niey

29: á pokłonił się iey/ y vfiadl ná stol

30: cu śwym/ y kazał poftáwić stolec

31: matce krolewfkiey/ y fiádlá po

32: práwicy iego.

werset: 20 Y rzekłá. Prós-

33: bę iednę máłą ia profzę v ciebie/ nie odwracay profzę ode mnie o-

34: blicza twego. Y rzekł iey krol/

35: pros mátko moiá/ bo nie odwro

36: cę się od oblicza twego.

werset: 21 Y rze-

37: kła. Niech dádzá Awifzágę Szu-

38: námithfką Adoniafzowi brátu

39: twemu zá żonę.

werset: 22 Tedy odpowie

- 40: dzia! krol Solomon y rzek! mo-
41: wiac. Czemu ty prosisz Adonia-
42: szowi Awiszagi Szunammith-
43: skiej? Proszę mu y krolestwa/ po
44: niewaz on stary brat moy nize-
45: li ia/ a ma po sobie Awiathara o
46: fiarownik/ y Ioawa syna Cerui
47: iey.

werset: 23 A (tak) przyliagl krol So-

strona: 184d

lomon na Iehowe rzekac/ Tak

- 1: mi niech vczyni Bog/ y to mi
2: niech przyda/ iz przeciw duzy
3: swey mowil Adonia slowo to.

werset: 24

- 4: A tak zyw Iehowa/ ktory mie
5: zmocnil/ y poladzil na stolicy Da
6: wida oycy mego/ y ktory vczynil
7: mi dom/ iako byl rzekl/ ze dzifia
8: vmrze Adonia

werset: 25 Y poslal krol

- 9: Solomon Benaiaha syna Ieho-
10: iady/(*marg*) Wl. y rzucil fię nań y vmarl. (-)ktory iy zamordowal/ y
11: vmarl.

werset: 26 Zás Awiatharowi ofia

- 12: rownikowi rzekl krol/ Hanathot
13: ski idz do pol twoich/ bos maz(*marg*) Wl. smierci. (-)
14: smiertelny ty/ lecz dzifia nie za-

15: biję cię/ ponieważ nośiłeś skrzy-
16: nię Adonaiá Iehowy przed Da-
17: widem oycem moim/ á (ktemu)
18: żeś cierpiał wżytko co cierpiał o-
19: cieć moy.

werset: 27 Y zrzucił Solomon

20: Awiáthará z ofiárownictwá Ie-
21: howy/ wypełniáiąc słowo Ieho-
22: wy/ ktore mówił ná dom Helego
23: w Szylohu.

werset: 28 Y przyślá (ta)

24: wieść do Ioawá/ bo Ioaw vdał
25: się był zá Adoniazem/ ácz się był
26: nie vdał za Awfzálomem/ á (ták)
27: vciekł Ioaw do namiotu Ieho-
28: wy/y vchwycił się zá rogi ołtarzá.

werset: 29 Y oznaymiono krolowi

29: Solomonowi/ iż vciekł Ioaw do
30: námiotu Iehowy/ á oto (práwi)
31: ieft v ołtarzá/ y posłał Solomon
32: Benaiáhá fyná Iehoiady rzekąc
33: idz zámorduy go.

werset: 30 Y wízedł Be

34: náihú do namiotu Iehowy/ y
35: rzekł do niego/ ták mowi krol wy
36: nidz/ á (on) rzekł/ nie bo tu vmrę(marg) Wła. rzuc się (álbo tárgni się/ álbo fkocz) nań.
(-)y odniosł Benaiáhu do krolá
37: (tę) rzecz rzekąc/ ták mowi Ioaw
38: á ták mi odpowiedział.(marg) Wł. y wrocił. (-)

werset: 31 y rzekł

39: mu krol/ vczyńże (mu) iako mo-

40: wił/ á(marg) rżuc fię nań. (-)zábíy go/ y pogrzeb iy/ że

41: odeymieřz krwie niewinne/ kto-

42: re wylał Ioaw/(marg) Wł. od na mnie/ y od ná domie. Iákoby rzekł/ od tych krwi ktore
fą nádemną. (-)ode mnie/ y od

43: domu oycá mego.

werset: 32 Y wroći Ie-

44: howá krew iego ná głowę iego/

45: ktory fię tárznał ná dwu mężow

46: řpráwiedliwřzych y lepřzych nád

47: fię/ y zábíł ie mieczem/ a óciec moy

strona: 185a

Dawid niewiedział Awnerá fy-

1: ná Nerowego woiewodę Izraél

2: řkiego/

rozdział: 5

strona: 187a

Pierwsze księgi krolewřkie

werset: 16 Oprocz przełożonych v-

1: rzędnikow Solomonowych kto-

2: rzy (byli) nád robotą trzy tyfiące

3: y trzy řta ktorzy rořkázowali lu-

4: dowi robiącemu.

werset: 17 A (ták) rořka-

5: zał krol żebj wozili kámienie wiel-

6: kie/ kámienie kořztowne ku zákłá

7: dániu domu/ kámienie (teř) gład

8: kie.

werset: 18 Y rzezáli (ie) mulárze So

9: lomonowi y mulárze Chyrámo-

10: wi/ rzemieśnicy też (rozmaíci) y

11: gotowáli drzewo y kámienie ku

12: budowánium domu.

rozdział: 6

13: Rozdział. 6.

werset: 1

14: P Otym roku ósmdziefią

15: tego y czterzechfietnego wy-

16: ścia fynow Izráelowych z-

17: ziemie Micraimfkiey/ roku czwar

18: tego/ miefiacă (*marg*) Zi w miefiacă co my kwietnem zowiemy. (-)Zywa to ieft mie

19: fiacă wtorego/ krolowánia So-

20: lomonowego nád Izráelem/ te-

21: dy budował dom Iehowie.

werset: 2 A

22: oneg^o domu/ ktory budował krol

23: Solomon Iehowie (byłá) dłu-

24: gość fześcdziefiát łokiet/ á dwá-

25: dzieściá fzerokości iego/ zász wy-

26: fokości iego trzydzieści łokiet.

werset: 3

27: A przyfionek przed domem o-

28: nym ná dwudziefty łokiet dłuza

29: iego/ (*marg*) Wł. przed obliczem fzerzyny dom^v. (-)ták iáko fzerzyná onego

30: domu/ zász dzieścię łokiet fzerzy-

31: ná iego/ á (ten przyfionek był)

32: przed domem.

werset: 4] Vczynił też (v

33: oneg^o domu okná (*marg*) Wł. otwárte y zówarte. (-)rozfzerzone (y)

34: ścisnione.

werset: 5] A (ktemu) zbudował

35: ná ścienie domu (onego) pobo-

36: cznice w około ściány domu/ w o

37: koło kościoła y modlitewniká/ v

38: czynił też piętrá w około. (*marg*) Wł. poboce fpodniey pięć łokiek [!] fzerza iey. (-)

werset: 6] Po-

39: bocznicá fpodnia (była) ná pięći

40: łokiet wfzerz/ á śrzednia ná fześ-

41: ci łokiet w fzerz/ zás trzecia ná fie

42: dmi łokiet wfzerz. Bo był vczy-

43: nił odśádzenia (muru oneg^o) dom^v

44: znadworza/ áby (ná nich leżały

45: tramy á) nie wścíanách tkwiały

46: onego domu.

werset: 7] A gdy on dom

47: budowano (tedy) iy budowano z

48: kámieniá (*marg*) Wł. cáleg^o przenofzenia. (-)cálego (ták iáko ie)

strona: 187b

á młotá/ y fiekiery

1: (y) wfzelákiego naczynia żelázne

2: go niesłychác było gdy on dom

3: budowano.

werset: 8] Wchod poboczni-

4: ce śrzedniey ná boku domu prá-

5: wem/ á po okrągłem wfchodzie

6: wfstępowano do śrzedniey (pobo

7: cźnice) á ze śrzedniey do trzećiey

werset: 9

8: A (ták) budował dom y

9: dokończył go/ á (potym) záklepił iy(*marg*) Wł. zebrámi. (-)tra-

10: mámi żebrowatemi y podniebie

11: niem cedrowym.

werset: 10 Zbudował

12: też pobocźnicę po wśzytkim do-

13: mie/ pięć łokiet wyfokości iey/ á

14: dzierżała fię domu(*marg*) Wł. drzewámi cedrowemi. (-)tramámi c

15: drowemi.

werset: 11 Y było słowo Ieho

16: wy do Solomoná rzekąc.

werset: 12 Dom

17: ten ktory ty buduiesz/ iefli chodzić

18: **będziesz** [!] w wśtáwach moich/ á

19: práwá moie czynić będziesz/ y v-

20: ítrzeżesz wśzech przykazań moich

21: chodząc w nich/ tedy pośtánowie

22: słowo moie ztobą/ ktorem mo-

23: wił do Dawidá oycá tweg^o.

werset: 13 A

24: mieszkąc będę w pośrodku synow

25: Izráelowych/ y nie opuźczę lu-

26: du mego Izráelá.

werset: 14 A ták budo

27: wał Solomon on dom y dokonał

28: go.

werset: 15 Y zbudował ściány domu

29: we wnątrz z defzczek cedrowych/

30: ode tlá dom^v aż do piętrá obil ścía

31: ny drzewem (cedrowym)/ á tło

32: (w) domu położył tárćicami łofno

33: wemi.

werset: 16 error Zbudwał errata Zbudował też (marg) Wł. dwádzieściá łokiet domu tárćicami

cedrowym ode tlá do ścian/ á zbudował łobie zdomu pobocnicą świętą świętych To ielt/
co było kościołá sześć dziefiat łokci/ to on odgrodził go ná pościeniu dwádzieściá łokiet od
ziemie aż do wierzchu. A to názwał świętym świętych. To ielt Komorą naświétfzą. (-)ze dwu-

34: dzieftu łokiet domu/ tárćicami

35: cedrowemi (przegrodę) ode tlá

36: aż do (wierzchu) ścian/ á zbudo-

37: wał to (łtegoż) domu poboczni-

38: cą/ á był (była) naświétfzą komo-

39: rą.

werset: 17 A (ofáték to ielt) czterdzie-

40: ści łokiet było domem/ to ielt ko-

41: ściołem przed (oną komorą.)

werset: 18

42: A (ná onych) cedrowych (tárći

43: cách) ktoremi był dom obit/ były

44: wewnątrz wyrznione iábłufzká

45: leśne/ y wryte kwiáty/ á wżędy

46: (było) cedrowe (futrowánie) że

47: kámienia nie było widzieć.

werset: 19

48: Lecż modlitewnik w pośrod

49: ku domu onego ná pościeniu był

strona: 187c

Pierwsze księgi krolewskie

1: nagotował/

rozdział: 8

strona: 189c

Pierwsze księgi krolewskie.

werset: 22 y rościągnął ręce

1: fwe kniebu.

werset: 23 Y rzekł/ Iehowo

2: Boże Izráelow/ niemálz podobneg^o

3: tobie Bogá ná niebiesiech

4: zwierzchu/ áni ná ziemi ná fpod-

5: ku/ ktory ftrzeżesz przymierza/ y

6: miłosierdzia sługam fwym cho-

7: dzącym przed tobą wżem fercem

8: error twoim errata fwoim .

werset: 24 Ktoryś fię (ták) zácho-

9: wał (ku) słudze twemu Dawido-

10: wi oycu memu/ iákoś mu był(*marg*) Wł. mowił (álbo rzekl.) (-)o-

11: biecał/ bo mowiłeś wfty twemi/

12: lecz ręką fwą wypełniłeś/ iáko

13: ten dzień (świadczy.)

werset: 25 A ták Ie

14: howo Boże Izráelow(*marg*) Wł. ftrzeż słudze twemu Dawidowi oycowi memu/ coś mowił
iemu. (-)zácho-

15: way fię ku słudze twemu Dawi

16: dowi oycowi memu/ iákoś mu o-

17: biecał rzekąc/ Nie będzie wyko-

18: rzenion tobie mąż przed oblicz-

19: nością moją/ iedzący ná stolicy
20: Izráelkiew/ gdyby tylko strzegli
21: synowie twoi drogi swej/ żeby
22: chodzili przede mną/ iakoś ty cho
23: dził przede mną.

werset: 26 | A tak Boże

24: Izráelki proszę niech się ziści o-
25: bietnicá twoją/ którą obiecał
26: służyć swemu Dawidowi oyc-
27: wi memu.

werset: 27 | Bo/ aż po praw-

28: dzie Bog mieżkąc będzie ná zie-
29: mi? Oto niebiosá y niebosá nie-
30: bios nie ogarnią cię/ á nuż dom
31: ten który zbudowałem?

werset: 28 | A (tak)

32: wejrzy ná modlitwę sługi twe
33: go/ y ná prozbę jego Iehowo Bo
34: że moy/ żebyś vsłyszal wołanie y
35: modlitwę/ którą się sługá twoy
36: modli obliczu twemu dzisiaj.

werset: 29 | A

37: by były oczy twoie otwarte do do
38: mu tego w nocy y we dnie/ do
39: miejścá (tego) o ktoremeś rzekł/
40: Będzie imie moje tam/ ábyś wy-
41: słuhał modlitwę/ którą się mo-
42: dli sługá twoy ná miejścu tym.

werset: 30

43: Ze wysłuchasz prozbę sługi
44: twego/ y ludu twego Izraélkie-
45: go/ którą fię modlą ná mieyfcu
46: tym/ á ty wysłucháfz ná mieyfcu
47: miefzkánia twego ná niebiefieh
48: y wysłucháfz y zlatuiefz fię.

werset: 31

49: Gdy (*marg*) Wł. mąż. (-)kto zgrzeŝzy (przećiw) bli

strona: 189c

zniemu fwemu/ (*marg*) Wł. y fkaże nań. (-)y fkaże mu (prá-
1: wo) przyfięgę (ćifnąć) go ná przy-
2: fięgę/ że przyidzie przyfięgá
3: przed ołtarz twoy w tym domu.

werset: 32

4: Tedy ty vsłyfzylz (ná) nie-
5: biefiieh/ y vczynifz/ y rozłádzifz
6: sługi twe/(*marg*) Wła. niezbozniaiąc niezbożneg°. gdyby ták náfz ięzyk zniosl.
(-)oznaymuiąc niezbo-
7: znego/ dáiąc drogę iego ná gło-
8: wę iego/ á wfprowadliwiáiąc
9: fprowadliwego/ dáiąc mu we-
10: dle fprowadliwości ieg°.

werset: 33

Gdyby
11: porázon lud twoj Izraélki(*marg*) Wł. przed nieprzyaćielem iz zgrzeŝzyli tobie. (-)od nie
12: przyaćielá prze grzech (fwoy prze-
13: ćiw) tobie/ lecz by fię wroćili do
14: ćiebie/ y wyznáią (to) imieniu twe
15: mu (gdy fię tobie) modlić będą/
16: y poprołzą ćię w tym domu/

werset: 34 Te

17: dy ty vsłyżyfz ná niebiefiech/ y

18: zlituiefz fię nád grzechem ludu

19: twego Izráelkiego/ y przywro-

20: ćifz ie do ziemie/ ktoráś dał oy-

21: com ich.

werset: 35 Gdy będzie zámknio-

22: ne niebo/ á nie będzie dźdzu (*marg*) Wła iż zgrzeżyli tobie/ y pomodła fię do miejćá teg°. (-)prze

23: ich grzech (przećiw) tobie/ lecz fię

24: modlić będą ná miejću tym/ y

25: przyznáią fię imieniu twemu/ á

26: od grzechu fię fwego wroca/ że ie

27: vtrapifz/

werset: 36 Tedy ty vsłyżyfz ná

28: niebiefiech/ y zlituiefz fię nád grze-

29: chem sług twych/ á ludu twego

30: Izráelkiego/ (*marg*) Wła. gdy náuczyfz ie drogi dobrej (-)pokazawfzy im

31: drogę dobrą/ ktoráby ízli/ y dafz

32: im defzcz ná ziemię twoię/ ktoráś

33: dał ludowi twemu w dziedzictwo (*marg*) Wł głod gdy będzie w ziemii/ mor gdy będzie/ fiewir/ fnieć/ ízaráńcza/ chrząfzcz gdy będzie/ gdy ofiędzie go wrog iego w ziemii bron iego.

(-)

werset: 37

34: Gdy będzie głod w ziemii (ál-

35: bo) mor/ fufza/ rdzá/ ízaráńcza/

36: chrząfzcz/ álbo gdy obléże nieprzy-

37: iaćiel w ziemii/ wfzelki vraz (ál-

38: bo) wfzelka chorobá/

werset: 38 Wfzelkã

- 39: modlitwã/ wfzelkã prozbã/ ktorã
40: by vczyniãł ktorykolwiek człowiek
41: ze wfzego ludu twego Izraëlfkie-
42: go ktoryby iedno poznal wraz w
43: fercu fwoim/ á ściãgnie rãce fwo
44: ie ku domowi temu/

werset: 39 Tedy ty v

- 45: slyfzyfz nã niebiefich zmieyfã
46: miefzkãnia twego/ y zlituiefz fiã/ y vczyniãf/ y dafz kãzdemu wedle
47: drog iego/ ktory wfz fercã iego/
48: Bo ty fãm wiefz fercã wfzech fy-

strona: 190a

Pierwfe kfiegi krolewkie.

now człowieczych/

rozdzial: 10

strona: 191d

werset: 28 Wo-

strona: 192a

Pierwfe kfiegi krolewkie.

- 1: dzono też Solomonowi konie z-
2: Micrãimã/ á zgrãia kupcow kro
3: lewfkich(*marg*) wł. wodzenie koni ktore Szelomowi z Micrãimã. (-)hãndlowãli (onã) zgrã
4: iã (koni)

werset: 29 A(*marg*) włã. brãli zgrãię hãndlem (ãbo zapłãtã) (-)przychodził cug

- 5: woznikow z Micrãimã zã fześć
6: fet frebrnikow/ á koñ (*marg*) Y przychodził y wjchodził. (-)zã pułto
7: rã fta. Tãkże y wfzem krolom
8: Chyttheyfkim y Arãmfkim przez

9: ich ręce przychodziły.

rozdział: 11

10: Rozdział 11

werset: 1 Potym krol Solomon ro

11: zmiłował się niewiaft cudze

12: go rodu mnogich/ y corki

13: Fáráonowey/ Moáwitek/ Hám-

14: monitek/ Edomitek/ Cidoniánek

15: (y) Chyttheiánek.

werset: 2 Z (onych) ná

16: rodow o ktorych rzekł Iehowá

17: do fynow Izráelowych/ nie w-

18: chodźcie do nich/ a oni też niech

19: nie wchodzą do was/ bo ták przy

20: chylą fercá wáfze zá Bogi fwemi/

21: miedzy temi (przeto) zawiązał So

22: lomom rozmiłowawfzy się ich.

werset: 3

23: Y było (v) niego żon kfiężen

24: fiedm fet/ á założnic trzy fta/ y

25: przychyliły żony iego ferce iego.(*marg*) wł. y było czaftu ftárości. Szelomowey. (-)

werset: 4

26: A gdy się z ftárał Solomon

27: tedy) żony iego przychyliły ferce

28: iego zá Bogi cudzemi/ że nie by-

29: ło ferce iego fpokoyne z Iehową

30: Bogiem iego iáko ferce Dawidá

31: oycá iego.

werset: 5 A (ták) poźzedł So-

32: Iomom z Hfzthrotem bogiem

33: Cidofkim/ y z Milkemem o-

34: brzydoci Hmmofk. Y v-

35: czyni Solomon zoc w oczu Ie-

36: howy/(*marg*) w. niewypeni z Iehow. (-)y nie fzed do końcá z Ie

37: how/ iáko Dawid oćiec iego.

werset: 7

38: Tedy zbudowa Solomon wy

39: fzk Chemofzowi obrzydłością Mo

40: wfkiey/ n gorze/ ktora przed

41: Ieruzalimem/ y Molochowi o-

42: brzydoci fynow Hammono-

43: wych.

werset: 8 Ták te vczyni wzem że

44: nam cudzoziemkam/ ktore kdzi

45: y y ofirowy bogom fwoim.

werset: 9

46: (przeto) rozgniewał fi Ieho

47: w n Solomoná ze fi odchyliło

48: ferce iego od Iehowy Boga I-

strona: 192b

zraelowego/ ktory fi mu by v-

1: kaza dw kroc.

werset: 10 Y rofkaal mu

2: o tey rzeczy/ by nie fzed z bogi

3: cudzemi/ lecz nie vtrzeg (tego)

4: co mu by rofkaal Iehow.

werset: 11 Y

5: rzek Iehow Solomonowi/(*marg*) w. i fi to vczyniło z tobą. (-)po

6: nieważęś to wczynił/ a nie wstrzegłeś przykazania mego/ y wstaw

7: moich/ Ktorem rozkazał tobie/ ro

8: zrywając rezerwę królestwo od

9: ciębie/ a dam je służyć twemu.

werset: 12

10: Wszakże za ciał twoich nie

11: wczynię tego/ dla Dawida ojcą

12: twego/ z ręki synów twych rozzer-

13: wę cie.

werset: 13] Jednak wszęgo króle-

14: stwa nie rozzerwę/ pokolenie cie-

15: dno dam synowi twemu/ dla Da

16: wida służy mego/ y dla Jerozali

17: ma którym obrał.

werset: 14] A (tak) po

18: budził Jehowę przeciwnika So-

19: lomonowi Hadaada Edomczyka

20: z nariadenia krola(marg) wł. ten w Edomie. (-)Edomskiego.(marg) wł. y bylo w bjiu Dawida. (-)

werset: 15

21: Bo gdy byl Dawid w Edo-

22: mie/ gdy iachal Ioaw wojewoda

23: pogrzebac trupow/ tedy pobil w

24: sztyki męzczyzny w Edomie.

werset: 16

25: Bo sześć miesięcy mieszkal tam

26: Ioaw y wsztyk Izrael/ aż wyni

27: szczył kazda męzczyzna w Edo-

28: mie.

werset: 17] A (ták) vćiekł Hádad/ íam

29: y mężowie Edomńcy (niektorzy) z

30: słuźebnikow oyca iego z nim/ áby

31: ízli do Micraimá/ lecz Hádad

32: (był) chłopiec máły.

werset: 18] A (ták)(*marg*) wł. wftáli. (-)wy

33: bráli fię z Midiáná/ y przyfzli do

34: Páráná/ Potym nábrawfzy z íobą

35: mężow z Páráná przyfzli do Mi-

36: craimá do Fáráoná krolá Micra

37: imńkiego/ y dał mu dom/ y chlebá

38: mu (dác)(*marg*) wł. rzekł/ y ziemię dał mu. (-)kazał/ dał mu też zie-

39: mię.

werset: 19] A (ták) nálasł Hádad ía-

40: íkę (*marg*) wł. Pároná bárzo. (-)v Fáráoná wielką/ że mu dał

41: zá żonę íioftrę żony íwey/ íioftrę

42: Táchpenefy kłięźniey.

werset: 20] Y vro-

43: dziłá mu íioftrá Táchpenefy Gie

44: nuwathá fyná iego. y wychowá-

45: íá go Táchpenes (*marg*) wł. w poýsrod domu Páronowego. (-)w domu Fára

46: onowym/ y był Gienuwath w do

47: mu Fáráonowym/ miedzy fyny

48: Fáráonowemi.

strona: 192c

Pierwsze kłięgi krolewskie.

rozdział: 13

strona: 194c

werset: 29] A (ták)

- 1: podiał (on) prorok trupá mężá
2: Bożego/ y włożył ná oslá/ y od-
3: wiozł. Potym przyšzedł do miá-
4: ftá (tenże) ftáry prorok/ áby go o
5: plákał y pogrzebł.

werset: 30 Y położył

- 6: trupá iego w grobie fwym/ y plá
7: káli nád nim/ hoy bráćie moy.(*marg*) wł: Y było po pogrzebieniu iego y mowił. (–)

werset: 31

- 8: A potym gdy go pogrzebli te
9: dy rzekł do synow fwych rzekąc/
10: Gdy ia vmrę/ tedy mię pogrze-
11: biećie w grobie/ w ktorým mąż
12: Boży pogrzebion/ przy kościach
13: iego położyćie kości moje.(*marg*) wł. bo będąc będzie rzecz ktora. (–)

werset: 32 Bo

- 14: fię (tá) rzecz zápewne s ftánie/
15: którą wołał słowem error Iohowy errata Iehowy ná
16: ołtarz/ ktory w Beth-elu/ y ná w
17: fzytkie domy wyfzek/ ktore w mie
18: śćiech Szomrońkich.

werset: 33 (Lecz)(*marg*) wł: po tey rzeczy. (–)po tych rzeczách nie zwrocił Iá

- 19: rowehám ze złey drogi fwey/ ále
20: fię odwrócił/ y náczyńił(*marg*) wł. z fkráyneho ludu: (–) z poſpo-
21: litego ludu ofiárownikow (do)
22: wyfzek/ kto fię mu ſpodobał tego
23: ſwięcił/ y był ofiárownikiem wy-
24: fzek.(*marg*) wł. y był wrzeciý tey grzechem dom Iárowehámow/ (–)

werset: 34 A (ták) zá grzech to poczý

- 25: tano domowi Iárowehámowe-
26: mu/ y áby był wykorzenion y zá-
27: trácon z oblicza ziemie.

rozdział: 14

28: Rozdział 14.

werset: 1

- 29: W onym czafie zácho-
30: rzał Awiiáh fyn Iáro-
31: wehámow.

werset: 2 Y rzekł

- 32: Iároweham żebie fwej
33: Wítań profzę (cię) á odmień
34: fię áby nie poznano żeś ty zoná
35: Iárowehámowá/ y poydziesz do
36: Szylohu/ oto tám (ieft) Achyiá
37: prorok/ ten mi powiedział/ zem
38: miał zoftác krolem nád tym lu-
39: dem.

werset: 3 A wezmiesz do ręki fwey

- 40: dziefięcioro chlebá/ y miodowni-
41: kow/ y fláfzę miodu/ y przydziesz
42: do niego/ ten tobie oznaymi co
43: będzie młodzieńcowi.

werset: 4 Y vczy-

- 44: niá tak zoná Iárowehámowa/ y
45: wftála/ y poźlá do Szylohá y
46: przyfzła do domu Achyi/ Achyiá
47: (lepák) niemogł pátrzyć/ bo por-

strona: 194d

wwały się były oczy jego od łtároś

1: ci jego

werset: 5 Y rzekł Iehowá do A-

2: chy/ Oto żoná Iárowehámowá

3: idzie pytać się v ciebie słowá o fy

4: nu śwym/ bo chor ieft/ ták á ták

5: mow do niej/ (marg) wł: Y będzie iáko oná wnidzie/ y będzie się cudzą czynić. (-)bo
gdy będzie w-

6: chodzić/ tedy się zá infzą pokazowác

7: będzie.

werset: 6 A (ták) gdy wśły-

8: fzał Achyiahu fzlápánie nog ieywchodzącey we drzwi/ tedy rzekł

9: Wnidz żono Iárowehámowo/

10: przecz się zá infzą zmyślá? ánom |

11: ia posłániec do ciebie ciężki.

werset: 7

12: Idz (á) rzecz Iarowehámowi/

13: Ták mowi Iehowá Bog Izráe-

14: low/ dla tego iżem cię wywyłzífyl

15: z pośrzodku ludu/ y dałem cię

16: wodzem nád ludem moim Izráel

17: fkim.

werset: 8 Y oderwałem kroleftwo

18: od domu Dawidowego/ y dałem

19: tobie/ lecz nie byłeś iáko sługá

20: moy Dawid/ który wśtrzegł przy

21: kazań moich/ który też chodził zá

22: mną wżem fercem(marg) włá. czyniąc tylko práwość w oczach moich. (-)tylko (to)

23: czyniąc co słyfze prze-demną

werset: 9

- 24: Lecz (ty) zoftales złym (zle)
25: czyniac nad wftyki ktorzy byli
26: przed toba? Bo pozedles/ y vczy
27: niles sobie bogi cudze y lite/ a
28: bys mie obrufyl/ y zarzuciles
29: mie wtyl sobie.

werset: 10 Przeto oto ia

- 30: przywiodę złość do domu Iáro-
31: wehámowego/ y wykorzenię Iárowehámowi(*marg*) czytay o tym wyfz. 1. Sám: 25 przy
wier. 22. (-)kropiącego ná
32: ściánę/ fchowanie/ y pozoftawie
33: nie w Izráelu/ wykidam teź o-
34: ftánki domu Iárowehámowego
35: iáko kidáią gnoy áz do fczątká.

werset: 11

- 36: Kto vmrze Iárowehámowi
37: w mieście/ ziedzą iy pśi/ á kto vm
38: rze ná polu/ ziedzą iy ptacy nie-
39: biefcy/ bo Iehowá mowił.

werset: 12 A

- 40: ty wftañ/ idz do domu twego/
41: gdy wchodźć będą nogi twe w
42: miáfto/ tedy vmrze młodzienciec.

werset: 13

- 43: A będą go plákác wftytek Izrá
44: el/ y pogrzebą go/ bo ten tylko
45: wnidzie do grobu/ ponieważ fię
46: wnim nálázłá rzecz dobra ku Ie-

47: howie Bogu Izraelskiemu wdo-

mu Já-

strona: 195a

Pierwsze księgi krolewskie.

mu Iárowehámowym.

rozdział: 17

strona: 196d

werset: 5 Y pólzedł/

1: á vczynił wedle słowá Iehowy/

y fzedł

strona: 197a

Pierwsze księgi krolewskie

y fzedł a miezkał w potoku Kie-

1: rythłkim/ ktory przy Iordanie.

werset: 6

2: A (ták) krucy przynofili mu chleb y mięfo ráno/ á w wieczor

3: (tákież) chleb y mięfo/ á pił z one

4: go potoká. (marg) wł. y było skońcá dni wyfehłec ále to póspolita/ w mo. Ebr. iż fię dni
zá látá/ ábo zá czáfy kładá (-)

werset: 7 A potym w kilká

5: lat wyfzechł potok/ bo nie bywá-

6: ło deždzu ná ziemię.

werset: 8 Y było sło

7: wo Iehowy do niego rzekąc/

werset: 9

8: Wítań idz do Cár fáthá (marg) wł. ktory Gi domowi (álbo ku Gideonowi) iákoby rzekł
náleży. (-)Cidoń

9: fkiego/ á miezkay tám/ oto rofka

10: załem tám niewieście w dowie

11: kármić cię.

werset: 10 A (ták) wítał y po-

12: ízedł do Cár fáthá/ y przyízedł ku

13: drzwiam mieyfckim/ áno tám nie

14: wiáltá w dowá zbiera drwá/ y zá

15: wołał do niey/ y rzekł/ przynieś

16: mi profzę (cię) trochę wody w na

17: czyniu/ że fię nápiję.

werset: 11 Y ízła áby

-1: przyniosła/ záś (on) záwołał do

-1: niey y rzekł/ przynieś mi profzę fkibę chlebá wręce twey.

werset: 12 A (o-

-1: ná) rzekła/ żyw Iehowá Bog

-1: twoy/ żeć nie mam chlebá pieczo

-1: nego oprócz przygarśnia mąki

-1: w kádzi á trochy oliwy we dzba-

-1: nie/ á oto wzięłam dwie drewnie

-1: że przyízedłzy vczynię one łobie y

-1: íynowi íwemu/ że to z iadłzy po-

-1: mrzemy.

werset: 13 Y rzekł do niey Eliafz

-1: Nieboy fię idz/ vczyń(*marg*) wł. wedle słowa twego. (-)iákoś rze-

-1: kła/ wízákże mnie vczyń zonąd

-1: plácek máły pierwey/ y wynieś

-1: mi/ á łobie y íynowi íwemu vczy

-1: nífz potym.

werset: 14 Bo ták mowi Ieho

-1: wá Bog Izráelow/ kadz mąki

-1: nie ítrawi fię/ á dzbaná oliwy nie

-1: vbędzie/ aż do dnia (ktorego) da

-1: Iehowá defzcz ná oblicze ziemie

werset: 15

-1: A (ták) poźlá/ y vczyniá we-

-1: dle słowa Eliafzoweg^o / á (zátym)

-1: iádła oná/ y on/ y dom iey (przez

-1: ony) dni.

werset: 16 Kadz máki nie z ie-

-1: dziona/ á dzbaná oliwy nie vby-

-1: ło/ wedle słowa Iehowy/ ktore

-1: mowił przez Eliafzá.

werset: 17 Y było

-1: po tych rzeczach chorzał fyn oney

-1: niewiaŃty Pániey (onego) domu/

-1: á była chorobá iego mocna bár-

-1: zo/ aż w nim nie zoŃtało tchu.

strona: 197b

werset: 18 Y rzeká do Eliafzá/ Co mnie

-1: y tobie mężu Boży? PrzyŃzedłeś

-1: do mnie Ńpomináć niepráwość

-1: moię/ y vmorzyć fyná mego.

werset: 19

-1: Y rzekł iey/ day mi fyná tweg^o/

-1: y wziął go z iey łoná/ y wniósł go

-1: ná fałę/ gdzie sam miefzkał/ á po

-1: łożył go ná poŃcieli fwey.

werset: 20 Po-

-1: tym woáł do Iehowy/ y rzekł/

-1: Iehowo Boże moy/ ázo y tę wdo

-1: wę/ fktorą ia(marg) wł. gołzczyć ozliłeś. (-)mieszkał fkaraleś

-1: vmarzájąc fyná iey?

werset: 21 Y rością-

-1: gnał fię ná onym dziećięciu trzy

-1: kroć/ á wołał do Iehowy/ y rzekł/

-1: Iehowo Boże moy/ niech fię wro

-1: ci profzę dufzá dziećięcia tego(marg) wł. ná wnetrze ieg^o/ niżej także. (-)do

-1: wnętrza iego.

werset: 22 Y wysłuchał Ie

-1: howá głos Elijałzow/ y wroćila

-1: fię dufzá dziećięciá do wnetrza iego/ y ożyło.

werset: 23 A (ták) wziąwłzy

-1: Elijałz ono dziećię fprowađził ie

-1: z fale do domu/ y dał ie máłce ie-

-1: go/ y rzekł Elijałz/ páłrz (oto) żyw

-1: fyn twoy.

werset: 24 Y rzekła niewiáłtá

-1: do Elijałzá/ Terazom iuż dozná-

-1: łá/ żeś ty mąż Boży/ á słowo Ie-

-1: howy w vściech twoich prawdzi

-1: we.

rozdział: 18

-1: Rozdział 18.

werset: 1

-1: A (marg) wł. y były dni mnogie a słowo Iehowy było do Elijáha á wláto trzećie. (-)Po
niemałym czafie

-1: rzekł Iehowá do Elijałzá

-1: trzećiego roku rzekąc/ idz/

-1: vkaż fię Acháwowi/ bo

-1: dam deszcz ná oblicze ziemie.

werset: 2

-1: A (ták) ízedł Elijałz vkázác fię

-1: Acháwowi/ á (no) głod mocny w

-1: Szamronie.

werset: 3 Tedy záwołał A-

-1: chaw Howadiałzá/ ktory (był

-1: ítárzym) nád domem/ á(marg) włá. Howadiáhu czterzy fylláby. (-)Ho-

-1: wad-iałz był boiący fię Iehowy

-1: bárzo.

werset: 4 (marg) włá: y było w wykorzeniániu Izáwele prorokow (-)A gdy Izewelá wyko-

-1: rzeniałá proroki Iehowy/ tedy

-1: (ten) Howad-iałz wziął íto prorokow/

-1: y íkrył ie po piąćidziefiát

-1: w iáfkini/ y karmił ie chlebem á

-1: wodą.

werset: 5 A (ták) rzekł Achaw do

-1: Howad-iałzá/ idz po ziemi (tey)

-1: do wńzech zrzodeł wodnych/ y do

-1: wńzech potokow/ owa naydziemy

trawę

strona: 197c

Pierwsze Księgi Krolewskie

trawę/ á przeżywimy konie y mu

-1: íy/ ábychmy nie wykorzenili by-

-1: dła.

rozdział: 20

strona: 199b

werset: 27 Synowie też Izráe-

strona: 199c

Pierwsze księgi krolewskie.

lowi pifali się wzyficy/ y szli spo-

-1: tykac się znimi/ y položyli się obo

-1: zem synowie Izraelscy przeciw

-1: nim iako dwie stadzie koz/ zas A-

-1: ramczycy(*marg*) wł. y wzytscyli się/ ale my tak nie mowiemy. wł. napełnili ziemię/
Rozumiey sobą. (-)zastapili byli ziemię.

werset: 28

-1: Y przyzedł mąż Boży/(*marg*) wł. y rzekł do krola Izraelskiego/ y rzekł (-)

-1: do krola Izraelskiego/ tak mowi

-1: Iehowa/ poniewaz mowia Aram

-1: czycy/ Bog gorny (ieft) Iehowa/

-1: a nie ieft Bog polny/ a (tak) dam

-1: wzytkę tę zgraię wielką w rękę

-1: twoię/ abyście wiedzieli zem ia

-1: Iehowa.

werset: 29 Y lezeli obozami ci

-1: przeciw tym siedm dni. A dnia

-1: siodmego zwiedli bitwę/ y pora-

-1: zili synowie Izraelscy Aramczy-

-1: kow sto tyfiac piechoty dnia ie-

-1: dnego.

werset: 30 A drudzy vciekli do A-

-1: feka miasto/ lecz vpadł mur na

-1: dwadzieścia y siedm tyfięcy mę-

-1: zow/ ktorzy się byli zostali/ Y Ben

-1: hadad vciekl/ y wzedł do miastá(*marg*) wł. do komory w komorze. (-)do komory skrytey.

werset: 31 Tedy rzekli

-1: do niego^o fludzi jego^o / otolmy slycha

-1: li ze krolowie dom^vIzraelkiego^o fa

-1: krolowie laskawi/ wlozemy teraz

-1: wory na biodra nafze/ a powrozy

-1: na lzyie nafze/ y wynidziem do

-1: krola Izraelkiego/ owa (marg) wl. ozywi duzeta twoiet. (-)cie zofta

-1: wi zywo.

werset: 32] A (tak) oblekli wory

-1: na biodra fwe a powrozy na lzy-

-1: ie fwe/ y przyfzli do Krola Izrael-

-1: fkiego/ y rzekli Sluga twoy Ben

-1: hadad mowi/ Niech zywie profze

-1: cie) duza moia.(marg) wl. do komory wkomorze. wl. oto profzet (albo/ oto teras)

slifzelifmy. (-) A (on) rzekl/ iefz

-1: czeli zyw brat moy iest.

werset: 33] A oni

-1: mezowie wielzczuiac pospieszyli

-1: fie/ y vchwycili (to) od niego/ y rze

-1: kli/ Brat twoy Ben-hadad. A

-1: (on rzekl/ idzcie/ przywiedzcie

-1: iy.(marg) wl. na glowy nafze. (-) Y wyfzedl do niego Ben-ha-

-1: dad/ y kazal mu wsiest na woz.

werset: 34]

-1: Y rzekl do niego/ miafta/ kto-

-1: re wziat ociec moy od oycy twe-

-1: go/ wrocet/ ze vliece polozylz fo-

-1: bie w Damazku/ iako polozyl ociec

-1: moy w Szomronie/ ciebie w przy

-1: mierzu wypufzczet/ y postanowil

-1: mu przymierze/ y wypuścił go.

werset: 35 Tedy mąż ieden s synow pro-

strona: 199d

rockich rzekł do blifkiego fwego

-1: słowem Iehowy.

werset: 36 Vderz mię

-1: proźę (cię) lecz fię wymowił (on)

-1: mąż bić go.

werset: 37 Y rzekł mu/ ponie-

-1: ważeś nie vsłuchał głofu Ieho-

-1: wy oto poydziesz ode mnie y zá-

-1: bije cię Lew/ y poźedł od niego/

-1: y nálazł iy lew/ y vbił go.

werset: 38 Po

-1: tym nálazł mężá inźzego/ y rzekł/

-1: Vderz mię proźę (cię) á (ták) vde-

-1: rzył go (on) mąż/ y obráził go bi

-1: iąc.

werset: 39 Tedy szedł (on) prorok y itá

-1: nął przed krolem ná drodze/ y

-1: zmienil fię prochem (náfypawfzy

-1: go)(*marg*) wł. ma oczy. (-)ná oblicze swoie.

werset: 40 A gdy

-1: krol mijał/ tedy on wołał do krolá

-1: y rzekł/ sługá twoj wyłzedł bjl(*marg*) wł wpoyszodek bitwy. (-)do

-1: bitwj/ á oto ieden mąż szedfzy przy

-1: wiodl do mnie (*marg*) wł. mężá. (-)człowieká/ y rzekł

-1: ítrzeż mężá tego/ (bo) iefli go vpu

-1: ściłz/ tedy dułzá twoiá będzie mia

-1: Íto duŹe iego/ álbo tálánt Źrebrá

-1: odwaŹyÍz.

werset: 41 (marg) wł. y byío sługá twoy czynił y tu y tu/ á onego nie. (-)A gdy sługá twoy

-1: y tám y fám czynił/ tedy on vćiekl.

-1: Y rzekł do niego krol IzráelŹki

-1: Ták ci (będie) práwo twoie/(marg) wł. ty ofádziłeś. (-)fa

-1: meś ofádził.

werset: 42 A (on) wnet otárł

-1: proch z oczu fwyh/ y poznał go

-1: krol IzráelŹki Źe ieft z prorokow.

werset: 43

-1: Y rzekł do niego/ ták mowi Ie-

-1: howá/(marg) wł. y poŹpieŹyl fię á otárł. (-)poniewaŹeś z ręki (fwey)

-1: puŹcił meŹá/ ktoregom ia miał

-1: wyniŹczyć/ tedy będie duŹá two

-1: iá miáło duŹe iego/ á lud twoy

-1: miáło ludu ieg°. (marg) wł. poniewaŹ puŹciłeś meŹa wŹfieczenia mego (ábo wygubienia mego.) (-)

werset: 44 Y poŹzedł król

-1: IzráelŹki do domu Źwego záfráło

-1: wany y gniewáiac fię/ y przyŹzedł do

-1: Szomroná.

rozdział: 21 Rozdział 21.

werset: 1

-1: Y Stało fię po tych rze

-1: czach/ miał winnicę Na

-1: woth IzrehelŹki/ ktora

-1: (była) w Izrehelu podle

-1: páłácá Acháwá krolá w Szom-

-1: ronie.

werset: 2 Y mowił Achaw do Ná

-1: wotha rzekąc/ day mi winnicę

-1: twoię/ że będę miał ogrod ná zio

-1: łá/ bo iest blińko podle dom^v mego

-1: á dam ci miálto niey winnicę

lepízą

strona: 200a

lefzą [!]

-1: niż to/ ábo ieslić fię podoba/

-1: dam ci srebro zá nię.

ksiega: 4.Reg

rozdział: 1

strona: 202a

Wtore kłięgi krolewńkie

werset: 9

-1: Y poźedł poń/ áno fiedział ná wie

-1: rzchu gory. Y rzekł kniemu/ mę-

-1: źu Boży/ krol rzekł ábyś zřtąpił.

werset: 10

-1: Odpowiedział Elijałz y rzekł

-1: do pięćdziefiátniká/ ieslim ia

-1: mąż Boży/ niech z řtąpi ogień z niebá/

-1: á niech cię zje y twoię pięćdziefiá

-1: A (ták) z řtąpił ogień z niebá/ y(marg) Abo z iadł (-)pożarł go/ y (onę) iego pięćdzie-

-1: fiáť.(marg) wł. y wrocił fię y posłał/ takież niżej w wir 13/ (-)

werset: 11 Potym powtore posłał do nieg^o (krol) drugiego pięćdzie-

-1: fiáťniká y ieg^o pięćdziefiáť/ á (ták)

-1: odpowiedział/ y rzekł do niego/

-1: Mężu Boży/ ták mowi krol/ poś-

-1: piefz fię (á) znidz.

werset: 12 Y odpowie-

-1: dział Elijałz/ á rzekł do niego/ ie

-1: flim ia mąż Boży/ nich z ftąpi o

-1: gień z niebios/ á niech cię z ye/ y

-1: pięćdziesiąt twoich. A (ták) z

-1: ftąpił z niebios ogień Boży/ y po

-1: żarł go/ y (ony) iego pięćdziesiąt.

werset: 13 Potym po trzecie posłał (krol) pięćdziesiątniká trzeciego/ y iego

-1: pięćdziesiąt/ á (ták) iáchał y przy-

-1: iáchał on trzeci pięćdziesiątnik/ y po-

-1: klęknął na łwe koláná przed

-1: Elijałzem/ y profil go á rzekł do

-1: niego/ Mężu Boży profzę niech

-1: drogą będzie dłużá moiá/ y dłużá

-1: sług twoich oto tych pięćdziesię-

-1: siat przed oczymá twemá.

werset: 14 Oto

-1: (bo) z ftąpił ogień z niebá y po-

-1: żarł dwu pięćdziesiątnikow pier-

-1: wżych/ y ich(marg) wł. pięćdziesiątki. (-)roty/ á teraz niech

-1: droga będzie dłużá moiá przed o

-1: czymá twemá.

werset: 15 Y rzekł ániół

-1: Iehowy do Elijałzá/ idz z nim/ nie

-1: boy fię obliczá iego. A (ták) w-

-1: ftął/ y szedł z nim do krolá.

werset: 16 Y

- 1: mowił do niego/ ták mowi Ieho
- 1: wá poniewáz posłałes posły py
- 1: ták fię v Báhál zewuwá Bogá
- 1: Hekronowego/ iákoby nie było
- 1: Bogá w Izráelu (ktorego) sło
- 1: wá (mogłyby fię) pytác/ dla tego
- 1: zložá ná ktoreś wftąpił nie z ftą
- 1: piřz/ bo pewnie vmrzefz.

werset: 17 A (ták)

- 1: vmárł wedle słowá Iehowy/ kto
- 1: re rzekł Elijařz/ y krolował Ieho
- 1: rám miálto niego roku wtore-

strona: 202b

- 1: go Iehorámá řyná Iozáfátowe-
- 1: go krolá Iehudřkiego/ bo nie miał
- 1: řyná.

werset: 18 A drugie rzeczy Acházhie

- 1: go/ ktore czynił/ áza nieřpiřáne
- 1: wkronice krolow Izráelřkich?

rozdział: 2

- 1: Rozdział 2.

werset: 1

- 1: A Gdy (iuřz) miał wziác
- 1: Iehowá Elijařza wichrem
- 1: do niebá/ tedy řzedł Eli-
- 1: iařz y Elizeuřz z Gilgálá.

werset: 2 Y rzekł Elijařz do Elizeuřzá/

- 1: Siedz tu prořzę (ćię) bo mię Ieho
- 1: wá posłał aż do Bethelá. Y rzekł|

-1: Elizeufz/ żyw Iehowá/ żywa

-1: też dufzá twoiá/(*marg*) wł. iefli zoftánę cię. Y niżey takiefz wirfz 4 (-)iż cię niezoftá-

-1: nę/ A (ták) poźli do Beth-elá.

werset: 3

-1: Y wyfzli fynowie proroccy/ kto

-1: rzy w Beth-elu do Elizeufzá/ y

-1: rzekli do niego/ czy wiefz/ że dziś

-1: Iehowa wezmie páná twego^o(*marg*) wł. od na głowia twego/ (ábo od na głowy twey) y
niżey wirfz 5. (-) od

-1: ćiebie? Y rzekł/ y ia (to) wiem/ mil

-1: cźćie.

werset: 4 Y rzekł mu Elijałz/ Elize

-1: ufzu miefzkay tu profzę (cię) bo

-1: pośłał mię Iehowá do Ierychá.

-1: A (on) rzekł/ żyw Iehowá/ y ży-

-1: wie dufzá twoiá/ iż cię nie zoftánę

werset: 5

-1: A (ták) przyfzli do Ierychá. Y

-1: przyftąpili fynowie proroccy/ kto

-1: rzy w Ierychu do Elizeufzá/ y rze

-1: kli do niego/ czy wiefz/ iż dziś we-

-1: zmie Iehowá páná twego od cie

-1: bie? A (on) rzekł/ y ia wiem/ mil-

-1: cźćie.

werset: 6 Y rzekł mu Elijałz/ Mie-

-1: fzkay tu profzę (cię) bo mię pośłał

-1: Iehowá do Iordaná. A (on) rzekł

-1: żyw Iehowá/ y żywa dufza two-

-1: iá/ iż cię nie zoftánę. A (ták) fźła-

-1: Ítá obá.

werset: 7 Zás pięcdziefiąt mę-

-1: żow z fynow prorockich Ízli/ y Ítá

-1: nęli przeciwko zdaleká/ á oni obá

-1: Ítánęli nád Iordanem.

werset: 8 A

-1: (przeto) wziął Elijałz płafcz fwoj

-1: y zwinął iy/ á bił wodę/ y rozftá-

-1: piły fię y tám y fám/ że przefzli o-

-1: bá fuchem.

werset: 9 A gdy Ízli/ tedj rzekł

-1: Elijałz do Elizeufzá/ żaday což

-1: (á) vczynię tobie drzewiey niż bę-

-1: dę wzięt od ćiebie. Tedy rzekł E-

-1: lizeufz/(*marg*) wła. niech będzie profzę miárká dwu w duchu twoim v mnie. To ieft/
niech mam tyle dwoie duchá twego/ niż drudzy twoi vczniowie. (-)Profzę niech mam łowi-

strona: 202c

tą część duchá twego v łiebie.

rozdział: 5

strona: 204c

Wtore kłięgi krolewłkie

werset: 5 Ták á ták mowiła dziewká/

-1: ktora z ziemie Izráelłkiew. Y

-1: rzekł krol Arámłki/ idz przyidzi/

-1: á pošlę lift do krolá Izráelłkiego

-1: A (ták) pošzedł wziąwłzy do ręki

-1: łwey dziefięc tálántow łrebrá/ y

-1: łześć tyfięcy złotych/ á dziefięcío-

-1: ro odmiennych łzat.

werset: 6 Y odniosł

- 1: lift to krolá Izráelkiego (*marg*) wł. rzekąc (-)ná ten
- 1: obyczay/ lkoro przyjdzie lift ten
- 1: do ciebie/ otom posłał do ciebie
- 1: Náhámáná sługę mego/ (*marg*) wł. y zbawifz go. (-)ábyś
- 1: go zbawił trędu iego.

werset: 7 A gdy

- 1: przeczytał krol Izráelski lift/ tedy
- 1: rozdárł szátę swoię/ y rzekł/ azam
- 1: ia Bog/ vmorzyc ábo ozywić (ko
- 1: go?) Ze ten posłał do mnie á-
- 1: bych zbawił(*marg*) wł. mężá od trędu iego. (-)człowieká trędu ie
- 1: go. Bo przypátrzcie fię iedno á o
- 1: bacźcie profzę/ iż ten łowi mię.

werset: 8 A vsłyfzawfzy Elizeufz mąż Bo-

- 1: ży/ iż rozdárł krol Izráelski szátę
- 1: swoię/ tedy posłał do krolá rzekąc
- 1: Przecześ rozdárł szátę twoię/ pro
- 1: szę niech przydzie do mnie/ á do-
- 1: wie fię/ iż ieft prorok w Izráelu.

werset: 9

- 1: A (ták) przyfzedł Náháman z-
- 1: iázdą fwą/ y z wozámi fwemi/ y
- 1: ftánął v drzwi domu Elizeufzo-
- 1: wego.

werset: 10 Y posłał kniemu Elize-

- 1: ufz posłańcá fwego rzekąc/ idz/ á
- 1: omyi fię fiedm kroć w Iordanie/
- 1: y przywroći fię ciało twoie/ á oczy

-1: ścisz się.

werset: 11 Y rozgniewał się NÁ-

-1: háman/ y poźedł á mowił/ otom

-1: ia ták)(*marg*) wł. rzekłem. (-)myłlił/ wychodząc wyi-

-1: dzie/ á stanie/ y wołać będzie i-

-1: mieniem Iehowy Boga swego/

-1: y podymie rękę fwoię ná miey-

-1: łce/ á (ták) zbawi mię trędu.

werset: 12 A-

-1: za nie lepsze Awáná/ y Fáfár rze

-1: ki Dámáfczeńłkie nád wżytkie

-1: wody Izráelłkie? Aza się w nich

-1: nie omyię á oczyścię się. A (ták)

-1: odwrócił się/ y poźedł z gniewem.

werset: 13

-1: Lecż przyštąpili słudzy iego/ (*marg*) wł. y mowili do niego/ y rzekli. (-)y rzekli do niego^o/
oycze moy (choć

-1: by) rzecz wielką prorok mowił k-

-1: tobie/ áza by nie vczyłł/ á coż

-1: iż rzekł k tobie/ omyię/ á oczys-

strona: 204d

ćisz się.

werset: 14

-1: A (ták) z fzedł/ y omył się

-1: w Iordanie fiedm kroć/ wedle

-1: słowá mężá Bożego/ y wróciło

-1: się ciáło iego/ iáko ciáło páchołę

-1: ciá máłęgo/ y oczyścił się.

werset: 15 A

-1: przeto) wrocił się do męża Boże
-1: go/ łam y włytek oboz ieg^o/ y przy
-1: ízedł/ á ftanął przed nim/ y rzekł/
-1: oto teraz doznałem że niemáfz
-1: Bogá we wĺzey ziemi/ chybá w
-1: Izráelu/ á ták wezmi profzê (ćię)
-1: błogosławieńftwo od sługi twe
-1: go.

werset: 16 A (on) rzekł/ żyw Iehowá

-1: przed którym stoię iesli wezmę y
-1: przymuśzał go wziąć/ ále niech-
-1: ćiał.

werset: 17 Y rzekł Náhámán/ áza

-1: nie? Dayże profzê (ćię) słudze twe
-1: mu brzemię ziemie (ná) parę mu
-1: łow. Bo nie będzie czynić sługá
-1: twoy całopalenia a (ni) ofiáry bo
-1: gom cudzym chybá Iehowie.

werset: 18

-1: (Wĺzákze) w tey rzeczy niech od
-1: puści Iehowá słudze twemu/
-1: gdy wnidzie pan moy wdom
-1: Rimmonow kłaniać się ná ręce moiey/(*marg*) wł. y pokłonię się w domu Rimmoná/
wpokłonię się álbo gdy się pokłonię niech. (-)że się
-1: pokłonię wdom^v Rimmonowym/
-1: niech odpuści profzê Iehowá słu
-1: dze twemu rzecz tę.

werset: 19 Y rzekł mu

-1: idz (z) pokojem/ á (ták) poźzedł od

-1: niego iáko milę ziemię.

werset: 20 Lecz

-1: Gecházy páchołek Elizeufzá mę

-1: za Bożego rzekł/ Oto (*marg*) wł. záhamował pan moy Náhámáná Aramłkiego tego od
wzięcia/ z ręki iego/ co był. (-)z folgował

-1: pan moy Náhámánowi Arám-

-1: czykowi temu/ że nie wziął co był

-1: przyniosł/ żyw Iehowá iz pobie

-1: że zá nim/ á wezmę v niego co.

werset: 21

-1: A (ták) gonił Gecházy zá Ná-

-1: hámánem/ y wyrzał Náhámán

-1: bieżącego zá łobą/ y(*marg*) wł. łpadł z náwozia/ łpotkác go/ y rzekł czy pokoy? y rzekł
pokoj. (-)wyłkoczył

-1: z wozá (żeby) go łpotkác/ y rzekł/

-1: czy dobrze?

werset: 22 A (on) rzekł/ dobrze/

-1: pan moy posłał mię rzekąc/ Oto

-1: teraz przyłzli do mnie dwa młó-

-1: dzieńcy z gory Efraimłkiey/ od fy

-1: now prorockich/ day im profzę

-1: (cię) tálánt srebro/ y dwie od-

-1: mienne łzácie.

werset: 23 Y rzekł Nahá-

-1: man/ rácz (*marg*) wł. weźmi. (-)wziác dwa tálanty/ y

-1: przymułł go/ że záwiązał dwa tá

strona: 205

lányt srebro we dwa wory/ y dwie

-1: odmienne łzácie/ j wložł ná

-1: dwa pachołki łwe/ że ponieśli przed nim.

rozdział: 8

strona: 207a

Wtore księgi krolewskie

werset: 27

Lecz

-1: chodził drogą domu Acháwowe
-1: go/ y uczynił zle w oczu Iehowy/
-1: iáko dom Acháwow/ bo był zię-
-1: ciem domowi Acháwowemu.

werset: 28

-1: Chodził też Iorán fyn Achá-
-1: wow walczyć z Cházáhelem kro-
-1: lem Arámkim w Ramoćie Gile
-1: hadkim/ lecz zbili Arámczycy Io
-1: ramá.

werset: 29

A (ták) wrocił sie Ioram

-1: krol leczyc fię w Izrahelu Od ran/
-1: ktoremi go byli zránili Arámczy
-1: cy w Ramaćie w bitwie iego z-
-1: Chazáelem królem Arámkim. A
-1: (przeto) Acház-iafz fyn Iehorá-
-1: mow krol Iehudki (*marg*) wł. z ftąpił (-)prziáchal
-1: náviedzaiąc Ioramá fyná Acha
-1: wowego w Izrehelu/ bo (tám)
-1: był niemocen.

rozdział: 9

-1: Rozdział 9.

werset: 1

-1: A Elizeufz prorok zawo-

- 1: łał iednego z fynow pro-
- 1: rocłkich/ y rzekł mu/ prze-
- 1: pałz biodrá twoie/ á wez-
- 1: mi tę bańkę oliwy w rękę twą/ á
- 1: idz do Rámothá Gilehadłkiego.

werset: 2

- 1: A (ták) przyidziełz tám/ á vy-
- 1: rzyłz Iehuego fyná Iezáfátá/ fy-
- 1: na Nimłzego/ a (ták) przyidziełz/
- 1: á każełz ku wftác z poysródku
- 1: bráćiey iego/ y w wiedziełz go do
- 1: komory (ktora) wkomorze.

werset: 3 A

- 1: (zátym) wezmiełz bańkę oliwy/ y
- 1: wleiełz ná głowę iego/ y rzeczełz/
- 1: ták mowi Iehowá/ námázałem
- 1: cię (ábyś był) krolem nád Izrae-
- 1: lem. A (potym) otworzyłz drzwi/
- 1: y wćieczęłz (ále) nie miełzkay.

werset: 4

- 1: A (ták) pozedł (on) młodzieniec
- 1: páchołek prorocłki do Rámothá
- 1: Gilehadłkiego.

werset: 5 Y przyłzedł á-

- 1: no hetmánowie liedzą/ y rzekł/
- 1: potrzeba mi do ciebie pánie. Y
- 1: rzekł Iehu/ Do kogo(marg) w ze włzech nas. (-)z nas? A
- 1: (on) rzekł/ do ciebie pánie.

werset: 6

- 1: A (ták) wítał y wízedł wdom/ á (on)
- 1: wylał oliwę ná głowę ieg^o/ y rzekł
- 1: mu/ To mowi Iehowá Bog Izrá
- 1: elow/ Pomazałem cię (ábyś był)
- 1: krolem nád ludem Iehowj nád I
- 1: zraelem.

werset: 7 A (przeto) wymordu-

- 1: iefz dom Acháwá páná twego/ że
- 1: fię pomłzczeń krwie sług moich pro
- 1: rokow/ y wśzech sług Iehowi-
- 1: nych/(*marg*) wł. z ręki Izawele. (-)nád Izáwela że zginie w-
- 1: ízytek dom Acháwow.

werset: 8 Bo wy-

- 1: korzenie Acháwowi mokrzącego
- 1: ná ściáne. Y zámknionego y opu
- 1: íczzonego w Izráelu.

werset: 9 Vczy-

- 1: nię też dom Acháwow iáko dom
- 1: Iárowehamá fyná Newáthowe
- 1: go/ y iáko dom Báháłze fyná A-
- 1: chyiego.

werset: 10 Zás Izawelę z iedzą

- 1: pśi ná roli Izrehelłkiew/ á nie bę-
- 1: dzie ktoby (iá) pogrzebł. A (zá
- 1: tym) otworzył drzwi y vćiekł.

werset: 11

- 1: Zás Iehu wyízedł ku słuźebni
- 1: kom páná fwego/ y rzekł mu (ie-

-1: den)(*marg*) wł. czy pokoy? (-)Dobrzeli? Czego przycho-

-1: dził ten szaleniec k tobie? A (on)

-1: rzekł k nim/ Wy wiecie (co to zá)

-1: mąż/ y rzecz iego.

werset: 12 A (oni) rze-

-1: kli/ Fałsz ci to) powiedz nam pro

-1: ízę/ y rzekł/ táká tak mowił do

-1: mnie rzekąc/ Táki nowi Iehowá/

-1: námázałem cię (ábyś był) krolem

-1: nád Izráelem.

werset: 13 A (oni) pośpie-

-1: ízyli się y wzięli każdy szátę swoię/

-1: y nakładli podeń/ ná nawiśszym

-1: ítopniu. á (zá tym) trąbili w trą-

-1: by/ y mówili/ kroluie Iehu.

werset: 14

-1: A (ták) íprzyiągł się Iehu syn

-1: Iozáfátá syná Nimśzego ná Io-

-1: rámá/ á Iorám ítrzegł Rámá-

-1: thá Gilehádkięgo)(*marg*) wł. był ítrzegąc w Ramocie Gilehádskim. (-)ám y wízytek

-1: Izráel od Cházáelá krolá Arám-

-1: íkiego.

werset: 15 A (potym) wrocił się Io

-1: rám krol leczyć się w Izrehélu od

-1: ran ktoremi go byli zránili Ará

-1: mowie w bitwie iego z cházelem

-1: krolem Arámśkim/ á (ták) rzekł

-1: Iehu/ Iefli (ná to) iefł(*marg*) wł. duśzá wáśzá/ niech nie wychodzi wízlęc (ábo biegun)

(-)wola wa

-1: ízá/ niech (że) nie wychodzi żaden

-1: zmiáftá/ żeby ízedł oznaymić w I-

-1: zrehelu.

rozdział: 12

strona: 209c

Wtore kłięgi krolewkie

werset: 3 Wízák-

-1: że wyłzek byli nie zniefli/(*margin*) wł: íefzczelud ofiáruiący y kurzący. Nomina pluralia pro
verbis singularibus. Mezabchym/ Mekátrjm (-)íefzcze

-1: lud ofiárował y kádził ná wyłz-

-1: kach.

werset: 4 Y rzekł Iehoáfz do ofiá-

-1: rownikow/ wízytko śrebro świę-

-1: te/ ktore fię przyidzie do domu Ie-

-1: howy/ śrebro (też na woynę) cho

-1: dzących/ y ktorem by fię kto oku-

-1: pił/ wízelkie też śrebro/ ktore zdo-

-1: mu Iehowy.(*margin*) wł: śrebro przechodzącego mężá śrebro dułz fzacunku iego/ wízelkie
śrebro wftępujące ná ferce mężá przynieść (ie) do dom^v Iehowy. (-) śrebro (też ná woynę)
cho-

-1: dzących/ y ktorem by fię kto oku

-1: pił/ wízelkie też srebro/ ktore zdo

-1: brey chęci kto przynośi do domu

-1: Iehowy.

werset: 5 Będą íobie brác ofiá

-1: rownicy káždy od znáíomeg^o íwe-

-1: go/ á ci niech nápráwiáią rofpá-

-1: dliny dom^v (Bożego) gdzie fię znajdzie

-1: rozpádlina.

werset: 6 | Lecz aż do

-1: dwudziestego y trzeciego roku
-1: krolá Ieheafzá nie opráwili ofiá
-1: rownicy (žadnej) rospádliny (o-
-1: nego) domu.

werset: 7 | A (ták) krol Ieho-

-1: afz záwołał Iehoiády ofiárowni
-1: ká y (innych) ofiárownikow/ y
-1: rzekł knim/ przecz wy nie oprá-
-1: wuiećie rospádlin domu (Boże-
-1: go?) A ták nie bierzćie srebro od
-1: znaiomych wáfzych/ ále ie ná o-
-1: práwę rospádlin domu (Bożeg°)
-1: dawayćie.

werset: 8 | Y zezwolili ofiárow

-1: nicy áby nie bráli pieniędzy od
-1: ludu/ żeby opráwowáli rospádlin-
-1: ny domu onego.)

werset: 9 | A (ták) Ie

-1: hoiádá ofiárownik wziął skrzynię
-1: iednę/ y przebił dziurę w wieku
-1: iey/ poštawił iá przy ołtarzu po
-1: práwicy káždego gdy wchodzi do
-1: domu Iehowineg°.(*marg*) wla. we drzwiach iey. (–) Y kładli tám
-1: ofiárownicy/ ktorzy ftrzegli
-1: progá/ wżytki pieniądze przy
-1: chodzące ná dom Iehowy.

werset: 10 | Y

-1: bywáło gdy widzieli mnoftwo

- 1: srebro wkrzyni/ tedy w chodzil
- 1: pifarz krolewki/ y ofiarownik
- 1: wielki(marg) wł/ y zawięzowali/ á liczyli srebro (-) y liczyli/ á (do miefzkow)
- 1: bráli srebro/ ktore fię náydowá-
- 1: ło w domu Iehowinem.

werset: 11 A (po-

- 1: tym) dawáli ono) srebro bite do
- 1: rąk robotników poftánowionych
- 1: wdomu Iehowy że ie wydawali
- 1: cieślom y (innym) rzemiefnikom
- 1: robiącym w domu Iehowy.

strona: 209d

werset: 12 Też mularzom/ ktorzy ká-

- 1: mienie rzezáli/ y ktorzy drzewo
- 1: y kámienie gotowali dla záprá-
- 1: wienia rofpádlin domu Iehowineg°/
- 1: y káżd^v kto wychodził (one-
- 1: go) dom^v nápráwiác.

werset: 13 Ale nie ro-

- 1: biono do domu Iehowinego bá
- 1: niek srebrnych arf/ miednic/ trąb/
- 1: (áni) żadnego náczyńia złotego/
- 1: áni srebrnego z onego srebrá w
- 1: niefionego do domu Iehowine-
- 1: go.

werset: 14 Ale ie robotnikom dawa-

- 1: no/ á (oni) nimi náprawowali
- 1: dom Iehowy. A nie brano licz-
- 1: by od onych mężow/

werset: 15 | ktorzy ono

- 1: śrebro rozdawali do rąk robotni-
- 1: kow/ bo oni wiernie się spráwo-
- 1: wali.

werset: 16 | Srebrá (lepák zâ) wy-

- 1: íteþ/ y srebrá (zâ) grzechy nie w-
- 1: nofzono do domu Iehowinego/
- 1: (bo ono) ná ofiarowniki ízło. (*marg*) wł: ofiárownikom było (álbo były) (-)

werset: 17 |

- 1: Tedy przjáciagnął Cházáel krol
- 1: Arámfski y dobywał Gathu/ y w
- 1: ział iy/ á (potym) - obrociłfię Chá-
- 1: záel íść ná Ieruzalim. (*marg*) wł. y położył Cházáel lice fwe. (-) (*marg*) wł. poświęćili (-)

werset: 18 | A (ták)

- 1: wziął Iechoalfz krol Iehudfski wízy
- 1: tki (íkarby) święte/ co byli - ná-
- 1: dali Iozáfáty Iehorám y Acházi
- 1: afz oycowie iego krolowie Ie-
- 1: hudfcy/ y co był sam nádał/ y wízy
- 1: tko złoto/ ktore się nalázło w íkar
- 1: biech domu Iehowinego/ y do
- 1: mu krolewskiego/ y posłał Chá-
- 1: záelowi krolowi Arámfskiemu/ á
- 1: (ták) odítąpił od Ieruzalimá.

werset: 19 |

- 1: A drugie rzeczy Ioalfzowe/ y w-
- 1: ízytko co czynił/ aza tego nie ná-
- 1: piáno wkronice krolow Iehud-
- 1: fskich?

werset: 20 A (ná oštátek) powštáli

-1: słudzy iego/ y zbuntowali fię

-1: (nań) zábili Ioafzá w Beth-

-1: mille gdy fzedł do Syllá.

werset: 21 Y Io-

-1: zefar (ew.) Iozewar fyn Szymehathow/ y Ieho

-1: záfád fyn Szomerow słudzy ie-

-1: go zábili iy/ ymárł/ á (zatym)

-1: pogrzebli go zoycámi iego w mie

-1: ście Dawidowym/ y krolował A

-1: mac-ía fyn iego miásto niego. -Roz-/

rozdział: 15

strona: 20.12 (212)a

(marg) w: y czynił prawosć w oczu Iehowy. (-)

werset: 34

-1: Ten czynił prawosć przed oczymá

-1: Iehowy/ wšzytko (ták) czy

-1: nił iáko Huzzijahu oćiec iego czy-

-1: nił.

werset: 35 Wfzákze wyfzki (iefzcze) fię

-1: były nie wywiodły/ iefzcze lud o-

-1: fiárował y kádził ná wyfzkach.

-1: Ten zbudował bronę dom^v Ieho-

-1: wy wyfoką.

werset: 36 A ine rzeczy Io-

-1: thámowe/ y wšzytko co czynił/ á-

-1: za tego nie nápiáno w kronice

-1: krolow Iehudfzkich.

werset: 37 W ony dni

- 1: nączał Iehowá nałyłać do Iud-
- 1: fkiey (ziemie) Recyná krolá A-
- 1: rámfskiego/ y Pokáchá fyná Re-
- 1: mal-iahua.

werset: 38 A (tedy) zálnął Io

- 1: thám z oycy fwemi/ y pogrzebion
- 1: z oycy fwemi w mieście Dawida
- 1: oycá fwego/ y krolował Acház
- 1: fyn iego miáfto niego.

rozdział: 16

- 1: Rozdział 16.

werset: 1

- 1: ROku siedmnaftego Po
- 1: káchá fyná Remál-iáhua
- 1: krolował Acház fyn Iothá
- 1: mow krolá Iehudfskiego.

werset: 2 Dwa

- 1: dzieścia lat (miał) Achaz/ gdy po
- 1: czął krolowác/ á fzeftnaście lat kro
- 1: lował w Ieruzalimie/ á (le) nie-
- 1: czynił práwości przed oczymá
- 1: Iehowy Bogá fwego/ iáko Da-
- 1: wid óciec iego.

werset: 3 A (le) fzedl dro-

- 1: gą krolow Izráelfkich/ a (nád to)
- 1: y fyná fwego przywiodł przez o-
- 1: gień wedle obrzydłości narodow
- 1: ktore wykorzenił Iehowá od o-
- 1: blicza fynow Izráelowych.

werset: 4 O-

-1: fiárował też y kádził ná wyfzkach

-1: y ná págorkach/ y pod wízelakim

-1: drzewem **oganińtym** [!] .

werset: 5 Tedy(*marg*) w. wftąpił. (-)przyciągnął Recy krol Arámfski

-1: y Pekách fyn Remál-iahua krol

-1: Izráelfki (ku) Ieruzalemowi wo

-1: iowác (go) y oblegli Acházá/ á-

-1: nie mogli go dobyć.

werset: 6 Czáfú

-1: onego przywrocił Recym krol

-1: Arámfski Eláth do Arám(fkiey

-1: ziemie) y wyгнаł Iehudy z Elo-

strona: 20.12 (212)b

thá y przyszli Arámczycy y mie-

-1: fzkáią tám aż do dnia tego.

werset: 7 A

-1: (tedy) posłał Acház posły do Ty

-1: glath Teleferá krolá Afzurfskiego

-1: rzekąc/ sługá twoy y fyn twoy (ie

-1: ftem ia/ przyćiegni á wybaw mię

-1: zgárści krolá Arámfskiego/ y zgár-

-1: ści krolá Izráelfkiego/ ktorzy po

-1: wftáli ná mię.

werset: 8 Y wziął Acház

-1: śrebro y złoto/ ktore náleziono

-1: w domu Iehowy/ y wfkárbiech

-1: domu krolewfkiego/ y posłał kro

-1: lowi Afzurfskiemu (zá) podárze. (*marg*) Dámáfek zágnął/ to iest obywátele Dámáfku. (-)

werset: 9

-1: Y vsłuchał go krol Afzurki/ y
-1: przyciągnął krol Afzurki do Dá
-1: málzku/ y otrzymał iy/ á zágnał
-1: y do Kirá/ Rećiná lepak zámor
-1: dował.

werset: 10 A (potym) iáchał krol

-1: Acház (potykác Tyglath Pil-eše-
-1: ra krolá ászurfskiego do Dámáfz
-1: ku/ y vyrzał ołtarz/ ktory (był)
-1: w Dámáfzku/ á (ták) posłał krol
-1: Acház do Vryiałzá ofiárowniká
-1: wizerunk (onego) ołtarzá y wyo
-1: brázenie iego/ wedle wízey robo
-1: ty iego.

werset: 11 Y zbudował Vryiah o-

-1: fiárownik ołtarz/ wedle wízego co posłał krol Atház(*marg*) Niech cię to czytelniku nie
obrufza/ iż czáfem napisano Dámešek/ Bo ták wklęgách Iweryfkich y owízem wyfzey w
wirfzu 10 Dumefkiem álbo rádfez Dummeškiem pišą Iwreíanie. Częfta to v nich/ iáko máło
wyfz. iedno miáfto y Elehem y Elo hem písmo zowie/ á w wirzchu tchże kfiąg iednego á
tegoz krolá/ to Ioafzem to Iohoafzem názywa. (-)z Dámešku
-1: ták vczyńił Vryiah ofiárownik/
-1: niż przyiáchał krol Acház z Dá-
-1: málzku.

werset: 12 Y przyiáchał krol z Dá

-1: málzku/ (*marg*) wł. y vyrzał krol ołtarz/ y przyftąpił krol ná ołtarz. (-)á vyrzał ołtarz/
á (ták)
-1: przyftąpił ku ołtarzowi/ y kładł
-1: nań (ofiáry.)

werset: 13 Y palił całopale

-1: nie swoie/ y obiátę y zálewał zale

-1: wkę swoię/ I kropił krwią dziekow

-1: nich (ofiar) ktore miał/ ná ołtarz

werset: 14

-1: A ołtarz miedziany/ ktorj przez

-1: Iehową (był) zrufzył) y wyniosł

-1: od oblicza domu (Bozego) zmie

-1: dzi ołtarzá/ y zdomu Iehowy/ y

-1: postáwił iy przj boku pułnocnem

-1: ołtarzá.

werset: 15 Y rofkazał krol Acház

-1: Vryiałzowi ofiárownikowi rze-

-1: kąc/ na ołtarzu wielkim żzy cá-

-1: łopalenie záránne/ y obiátę wie

-1: czorną/ y całopalenie krolewskie/

-1: y obiátę iego/ y całopalenie wíze

-1: go ludu ziemie (tey) y obiátę ich/

-1: y zalewki ich/ y káždą krew cáło

strona: 20.12 (212)c

palenia/ y káždą krew ofiáry) dziekowney)

-1: nań wkrapiać będziefz.

rozdział: 19

strona: 214c

Wtore kłięgi krolewkie

-1: Rozdział 19.

werset: 1

-1: A Gdy vsłyłzał krol Chyz

-1: kijáhu/ tedy rozdárł száty

-1: fwe/ y oblokł fię w wor/ y

-1: przyfzedł do domu Iehowy.

werset: 2 A

-1: (zaty) posłał El-iakimá már-

-1: fzałka/ y Sewnę piárzá/ y ftárfe

-1: ofiárowniki obleczone w wory

-1: do Ezáiáfza proroká fyná Amo

-1: cowego) (*marg*) Wedle Iwreyskiej mowy mielibyśmy mowić nie Ełáiafz/ ále Iefzaiáhu.

Lecz by fię podobne dziwno profzym być zdáło. (–)

werset: 3 Y rzekli kniemu/ ták

-1: mowi Chyzkijahu/ dzień kłopotu/

-1: łáiánia/ bluznierftwá dzień ten

-1: przyfzedł płod áz do łóżá/ á síli

-1: niemá sz ku rodzeniu.

werset: 4 Owa y v-

-1: słyfzy Iehowa Bog twoy **wfzykie [!]**

-1: słowa Ráv-fzákehá/ ktore-

-1: go posłał krol Afzurfski pan iego

-1: łáiać Bogu żywemu/ y ftrofowác

-1: słowy/ ktore słyfzał Iehowá

-1: Bog twoy/ á (tak) modl fię zá o-

-1: ftátek ktory fię (iefzcze) náyduie.

werset: 5

-1: Y przyfzli słudzy krolá Chyzk

-1: iahu do Ezáiáfzá.

werset: 6 Y rzekł im E

-1: záiafz/ ták rzeczećie do páná wá-

-1: fzego/ Ták mowi Iehowá/ nie-

-1: boy fię słow/ ktoreś słyfzał/ kto-

-1: remi mię bluznili sładzy krolá A

-1: źzurłkiego/

werset: 7] Oto ia włożę weń du

-1: chá/ że vsłyfzy wieść/ y wroći fię

-1: do ziemie fwey/ y fprawię że zgi-

-1: nie od miecza w ziemi fwey.

werset: 8] Y

-1: wroćił fię Ráv-źzákeh/ y nálasł

-1: krolá Afzurłkiego (*marg*) Albo fzturmuiącego. (-)walczącego

-1: ná Liwnę/ bo był posłyfzał/ y od

-1: ftałił od Iachyźzá.

werset: 9] Lecź posły

-1: źzał o Tyrhace krolu Ruźkiem(*marg*) Wł: rzekąc/ (-)rzekącą (wieść/) oto wyfzedł/ bić

-1: fię ftołą/ á (ták) wroćił fię/ y po-

-1: słał posły do Chyźkijahu rzekąc

werset: 10]

-1: Ták rzeczećie do Chyźkijahá

-1: krolá Iehudłkiego rzekąc/ niech

-1: ćię nie zwodzi Bog twoy/ wko-

-1: rym ty vfáz mowięć/(*marg*) wł: nie dádźá Ierufzáłáimá. etc. (-)nie przyi

-1: dzie Ieruzalim do rąk krolá A-

-1: źzurłkiego.

werset: 11] Otoś ty (fám) słyfzał

-1: co pocźynili krolowie Afzurłcy w

strona: 214c

fzem ziemiam burząc ie/ á tybyś

-1: (miał być) wybáwion?

werset: 12] Aza wy

-1: báwili onych bogowie narodow

-1: (rozmaitych) ktore zniŹczyli oyco

-1: wie moi? Gozań/ y Cháran/ y Re

-1: cef/ y Źyny Edenowe/ ktorzy w

-1: Thelálfzarze

werset: 13 Gdzie ieŹt krol

-1: Chámárfki y krol ArfádŹki/ y krol

-1: miáŹtá SefárwaimŹkiego/ Henry

-1: á (bo) Hywy.

werset: 14 Y wziáŹ Chyzkiha-

-1: hu (*marg*) wŹ: kŹięgi (áŹbo piŹmá) y czytaŹ ie. etc. (-)liŹt zręki poŹlow/ y czytaŹ iy/

-1: á (zátym) wŹtápiŹ do domu Ieho

-1: wy/ y roŹciágnáŹ iy przed obli-

-1: czem Iehowy.

werset: 15 Y modliŹŹię Chjz

-1: kijahu obliczu Iehowy á rzekŹ/

-1: Iehowo BoŹe Izráelow mieŹ-

-1: kaiácy (miedzy) Cheruwy/ ty ie-

-1: ŹteŹ Źam Bogiem wŹzech kro

-1: leŹtw ziemie/ ty vczyniŹes niebie

-1: Źá y ziemię/

werset: 16 NáŹŹoń Iehowo v

-1: chá twego á wysŹuchay/ otworz

-1: oczy twoie a weyrzy/ y vsŹyŹ sŹo

-1: wá Sáńcherywá/ ktory ten (liŹt) poŹaŹ bluzniáć (ćiebie) Bogá zy

-1: wego.

werset: 17 Prawdáć (ieŹt) Iehowo

-1: zniŹczyli krolowie AŹzurŹcy na-

-1: rody y ziemie ich.

werset: 18 Y kŹáđli bo-

- 1: gi ich do ognia/ bo nie Bogowie
- 1: fa/ ale robotą rąk człowieczych/
- 1: drewno/ a kámién (przeto też) y
- 1: potráćili ie.

werset: 19 A ták Iehowo Bo

- 1: że náłz zbaw nas proszę (*margin*) wł: z ręki iego. (-)ręki ie-
- 1: go/ że fię dowiedzą wśzytki krole
- 1: ftwá ziemne/ że ty Iehowo sam
- 1: iefteś Bogiem.

werset: 20 Y posłał Ezá

- 1: iałz fyn Amocow do Chyzkijahá
- 1: rzekąc/ Ták mowi Iehowá Bog
- 1: Izráelow cóś fię modlił do mnie
- 1: o Sánchyrewá krolá Afzurkie-
- 1: go/ słyfzałem.

werset: 21 (Tá rzecz którą

- 1: rzekł Iehowá nań/ Wzgárdziłá (*margin*) Rozumiey Afzurá krolá/ bo to kniemu mowi/ (-)cię/ lzydziła z ciebie dziewica cor
- 1: ká Cyienfka/ chwiałá za tobą gło
- 1: wą corká Ieruzalimfka.

werset: 22 Kogo

- 1: żeś láiał bluznił? á (bo) ná kogo
- 1: wynosiłeś głos/ y podeymałeś ku
- 1: gorze oczy twoie? (Pewnie) ná
- 1: świętego Izráelowego.

werset: 23 Przez(*margin*) Wł. przez rękę posłów twych (-)posły twoie hańbiłeś Páná/ y rze

- 1: kłeś/

rozdział: 23

Wtore kłięgi krolewłkie

werset: 3 Y ftał wżytek lud przy

-1: (tym) przymierzu.

werset: 4 A (potym)

-1: rofkazał krol Chylkijahowi ofiá-

-1: rownikowi wielkiemu/ y ofiáro-

-1: wnikom(*marg*) wł/ wtorym/ y ftróżom progu (álbo náczyńiá iáko niektorzj chçą)

(-)niżłzym/ y odzwiernym

-1: wynieść zkościołá Iehowinego

-1: wżytkie naczynia poczynione

-1: Báhalowi/ y gáiowi/ y wżemu

-1: woýłku niebieskiemu/ y ípalił ie

-1: precz zá Ieruzalimem ná polach

-1: Kidreń(łkich) á proch ich doniosł

-1: do Beth-elá.

werset: 5 A (potym) (*marg*) ábo zwiodł chamary (albo chámárymy) Rozumiey/ zabronił

popom popić/ To iełt popowłkich obrzędow íprowowác. (-)złó-

-1: żył popy (z vrzędu) ktore byli po

-1: ftánowili krolowie Iehudłcy/ á-

-1: by kádžili po wyłzkach/ po go

-1: rach Iehudłkich/ w okolicach

-1: Ieruzalimá/ (toż vczynił) kádžą-

-1: cym Báhalowi/ y słońcu/ y mie-

-1: fiącowi/ y plánetom/ y wżemu

-1: woýłku niebieskiemu.

werset: 6 Wywiosł

-1: też(*marg*) wł: ná grob íjnow ludu. (-)gay z domu Iehowy precz zá

-1: Ieruzalim do potoká Kidroná/

-1: y ípalił iy ná potoku Kidronie/

-1: y ftárł iy ná proch/ y wyfypał

-1: proch iego ná groby pófpolitego

-1: ludu.

werset: 7] A (zátym) rozrufzył

-1: domy niewieściuchow/ ktore (by

-1: ły) w domu Iehowy/ gdzie nie-

-1: wiáfły tkály opony gáiowi.

werset: 8]

-1: Zwiodł też wfzytki ofiárowni-

-1: ki z miałt Iehudfkich/ y fplugá-

-1: wił wyfzki/ w ktorych kádźili od

-1: Gewy áż do Beer-fzáwy/ poká-

-1: ził też wyfzki (v) bron brony Iehofzuego het

-1: maná mieyfckieg^o/ ktora po práwi

-1: cy (gdy) kto (idzie) do brony miey

-1: fckiey.

werset: 9] Wfzákże nie wfstępówá-

-1: li ofiárownicy wyfzek ku ołtarzo-

-1: wi/ ále iadáli przafniki w pószrodku brá

-1: ćiey fwey.

werset: 10] Splugawił też To

-1: feth/ ktory w dolinie fynow Hyn

-1: nomowych/ áby żadnemu (niel-

-1: za) przewodzić fyná fwego/ y corki

-1: fwey ogniu Molechowi

werset: 11]

-1: Odrzucił też konie/ ktore byli

strona: 217b

dáli Słońcowi krolowie Iehud-

-1: ícy/ od wchodu domu Iehowy/ do

-1: komory Nothan-melechá(*marg*) /Sarys/ słoo Ebreyfkie znáczj mążz przy oftatecznym wirfzu. 1. Mořz. 37. (-)ochmi-

-1: ítrzá/ ktora ná przedmieřciu/

-1: á wozy słóncowe ípalił ogniem.

werset: 12

-1: Zás Oltarze/ ktore (były) ná dá

-1: chu fale Acházowey/ ktore byli

-1: vcżynili krolowie Iehudfcy/ y oł

-1: tarze ktore był vczył Menáfze

-1: w obu fieniach domu Iehowy/

-1: íkáził krol/ (*marg*) wł: y bieżał z onąd á wyfypał (álbo wjrzućił) proch ich do rć. (-)a proch ich przenioř

-1: zonąd do potoku Kidroń(*fkieg*°.)

werset: 13

-1: A (potym) wyřzki/ ktore (były)

-1: przed Ieruzalimem/ ktore po-

-1: práwey (ítronie) gory(*marg*) [brak] (-)oliwney/

-1: ktore był zbudował Salomon

-1: krol Izráelfki Hářztoreshowi bál

-1: wanowi Cydońfkiemu/ y Chemo

-1: ízowi bálwánow Moáwfkiemu/ y

-1: Milchomowi obrzydłóři fy-

-1: now Hámmonowych (to wřzyt-

-1: ko) íplugáwił krol.

werset: 14 Teř poła-

-1: mał mogiły/ á wyrábał gáie/ y nápeñił

-1: mieyřcá ich kořćiami

-1: cřłowieczemi.

werset: 15 (Tákież) też y oł-

- 1: tarz/ ktory (był) w Beth-elu (y)
- 1: wyfzkę/ ktorą był vczynił Iáro-
- 1: weham fyn Newatow/ ktory w-
- 1: grzech przywiodł Izráelá (á ták)
- 1: y on ołtarz/ y wyfzkę złamał/ y
- 1: ípalił wyfzkę y ftárł ná proch/ y
- 1: gay (tákte) ípalił.

werset: 16 Y obrocił fię

- 1: Iofzyiahu/ y vyrzał groby/ kto-
- 1: re tám (były) ná gorze/ y posłał á
- 1: wziął kości zgrobow (onych) y ípá
- 1: lił na oltarzu/ y íplugáwił iy we
- 1: dle słowá Iehowy/ ktore prze-
- 1: powiedział był mąż Boży/ ktory
- 1: przepowiedział rzeczy te.

werset: 17 Y

- 1: rzekł (zá tym) co (to zá) napis/
- 1: ktory ia widzę? Y rzekli kniemu
- 1: miefzcźanie/ grob (to) meżá Bo
- 1: żego/ ktory był przyfzedł z Iehu-
- 1: dy/ y przepowiedział te rzeczy/
- 1: ktoreś vczynił nád ołtarzem
- 1: Beth-elłkim.

werset: 18 A (on) rzekł/ nie-

- 1: chayćie go/ żaden niech nieruřza
- 1: kości iego. Y zániechano kości ie
- 1: go zkościami (onego) proroká/
- 1: ktory był przyfzedł z Szomroná.

ksiega: 1.Par

strona: 219

- 1: Pierwsze księgi kronik
- 1: Te księgi Iwreyczycy Dybre Háiámin (to ieft/ rzeczy
- 1: dniow/ álbo dzienne) zową. Ciż mowią że ie piśał
- 1: Ezrafz. Y dla tego iy przy Ezrafzu kładą. Grekowie
- 1: z łacinniki dwoie księgi z tey hiſtoryey wczynili/ ale
- 1: Iwreianie zá iedną księgę (iż ták rzeknę) máią y liczą.
- 1: Podobieństwo też wielkie/ iż táto księga wczynioná
- 1: ieft z oney/ którą wksięgach krolewfkich częſto wpo
- 1: mina/ gdzie mowią: Aza tego nie napifano w kroni
- 1: ce? (albo) włáfnie mowiąc/ wkfzędzie fłow (abo rze-
- 1: czy) dziennych?

rozdział: 1

- 1: Rozdział 1.

werset: 1

- 1: ADam/ Szet/ Enos.

werset: 2

- 1: Renan/ Máchálácel/
- 1: Iáred.

werset: 3 Chamoth/ Me-

- 1: thufzelách/ Lamech.

strona: 219b

- 1: ach/ Szem/ Chám/ y Iafeth.

werset: 5

- 1: Synowie Iafethowi/ Gomer/
- 1: y Mágog/ y Mádái/ y Iáwan/
- 1: y Thuwal/ y Meſzeh/ y Thyras.

werset: 6

-1: Zas fynowie Gonerowi/ (*marg*) powiádaią żydzi iż od tego niemcy ábo Germnowie pózli.

A od Iáwaná Grekowie y náfzy Słowianie. A od Kittymá Lacinnicy (-)Aíz

-1: kenaz/ y Dyfath/ y Thogármah.

rozdział: 4

strona: 221c

Pierwíze kfięgi Kronik.

werset: 15 Zás fynowie Kálewá

-1: fýná Iefunnehowego/ Hiru/ E-

-1: la/ y Náhám: zás fynowie Eláho

-1: wi/ Renaz.

werset: 16 A fynowie Iehále-

-1: reelowi Zif/ y Zifáh/ Tyriáh y

-1: Aízareel.

werset: 17 Zás fyn Hezry/ Ie-

-1: ther/ y Mered/ y Hefer/ y Iálon.

-1: Vrodziłá (mu) tež Mir-iámá y

-1: Szammáíá/ y Iízbáchá oycá Eíz-

-1: temohy.

werset: 18 A zóná ieg^o Iehudyia/

-1: vrodziłá Ieredá oycá Gedoro-

-1: wego/ y Chewerá oycá Sochowe

-1: go/ y Iekuthyelá oycá Zaoácho

-1: wego. A to fynowie Bitheie cory

-1: Páronowey/ którą był poiął Me

-1: red.

werset: 19 Zás fynowie żony Hodyiey

-1: fioftry Nachámá oycá Kehyle/

-1: Gármy y Eízthemmá Máchá-

-1: cháthfki.

werset: 20 Synowie lepak Szymonowi Amnon y Rinnáh/

- 1: Ben-chánan/ y Thylon. A fyno-
- 1: wie Ifzhego/ Zocheth/ y Ben-zo-
- 1: cheth.

werset: 21 Synowie Szeláhá fyná

- 1: Iehudzinego/ Her oćiec Lechy/ y
- 1: Láhedáh oćiec Márefze/ y ple-
- 1: mię robotnikow (około) lnu do
- 1: domu Afzbehy.

werset: 22 Też Iokim y mę

- 1: żowie Kozewy/ y Ioálfz/ y Sáráf
- 1: ktorzy panowáli nad Moawem/
- 1: y Iálfzuwi láchem/ á (to) rzeczy
- 1: dawne.

werset: 23 Ci fą gárncarze

- 1: á obywátele Netáhym(fcy) y Ge
- 1: dáráh(fcy) przy krolu/ dla iego
- 1: roboty tám miefzkáiąc.

werset: 24 Syno-

- 1: wie Szymehonowi/ Nemuel/ y
- 1: Iámin/ Iaryw/ Zerách/ Szaul.

werset: 25

- 1: Szállum fyn iego/ Miwfám
- 1: fyn iego/ Mifzmáfyn iego.

werset: 26 Zás

- 1: fynowie Mifzmy/ Hámmuel fyn
- 1: iego/ Zákur fyn iego Szymehy
- 1: fyn iego.

werset: 27 A v Szymehego fy-

-1: now łzełnaście/ y łześć corek/ á-

-1: (le) braćia ich nie wiele łynow

-1: mieli/ y włzytkie ich plemioná nie

-1: rozmnożyły łię (*marg*) wł. áż k łynom Iehudy/ to łełt nie było łták wiele plemion (álbo rodzin) wpokoleniu Szymehonowem íáko w Iehudzinym. (-)íáko łynow Ie-

-1: hudy.

werset: 28 A miełzkáli w Beerłze-

-1: wie/ y MoláDAH y Chácár Szu-

-1: hál.

werset: 29 Y w Wildze/ y w Hecemie

-1: y w TholáDzie.

werset: 30 Y w Wethuelu

-1: y w Chormie/ y w Cyklágu.

werset: 31 Y

strona: 221d

-1: w Beth-márkáwoćie/ y w Chá-

-1: cár Sułzimiech/ y w Beth-bireiu

-1: y w Száháráimie. Te miáłtá ich

-1: áż do krolá Dawidá.

werset: 32 A miá-

-1: łteczká ich/ Hetam/ y Háin/ Rym

-1: mon/ y Thochon/ y Háłzan/ miáłt

-1: pięć

werset: 33 Też włzytki miáłteczká

-1: ktore (leżáły) wkoło tych miáłt

-1: áż do Báhalá. To ich miełzkánie

-1: y rozplóDzenie ich im.

werset: 34 Y Me-

-1: łzowaw/ y Iámlech/ y Iołzáh A-

-1: mác-iáhow.

werset: 35 Y Ioél/ y Jehu

-1: fyn Iofzyw-iáhow/ fyná Szeráiá

-1: howego/ fyná Háfyelowego.

werset: 36 Też El-iohenái/ y Iáhákowáh

-1: y Iefzocháiá/ y Háfaiáh/ y Hády-

-1: el/ y Iefzymeel/ y Wenáiáh/

werset: 37 Y

-1: Ziza fyn Szyfeiow fyná Allono

-1: wego/ fyná Iedáiáhowego/ fyná Szymnego/

-1: fyná Szemáheiáho

-1: wego

werset: 38 Te (fą) ná imię wyliczo-

-1: ne kfiążetá/ w plemionách ich/(*marg*) wł: y dom oycow fwych. (-)

-1: ktorzy domy oycow fwych roz-

-1: mnożyli wielce.

werset: 39 A (przeto też)

-1: poźli do wchodu Gedor(łkiego)

-1: aż na włchod (słóncá) doliny/ fzu

-1: káiąc paź drobom fwym.

werset: 40 Y ná

-1: lezli paźą fyta á dobrą/ y ziemię

-1: przełtroną/ á cíchą/ y fpokoyną/ bo (niektorzy) z Chámowego (ro

-1: du) miełzkáli tám wprzod.

werset: 41 A

-1: (tak) przyfzli ci nápiřani ná imię

-1: zá czáfu Iechyzkiiahuá krolá Iehudłkieg° /

-1: y porázili namioty ich/

-1: y miełzkánia/ ktore tám nálezi/

- 1: y wykorzenili ie aż ná dzifiefzy
-1: dzień/ á (fámi) ofiedli miáfto nich
-1: bo tám (były) pałze drobom ich.

werset: 42

- 1: Z tychże fynow Szymehonowych
-1: ízli (niektorzy) do gory Se-
-1: hir(íkiefy) mężow pięćset/ á Felát-
-1: iáh/ y Nehár-iáh/ y Huzyel/ fy-
-1: nowie Ífzehiego (*marg*) wł. wł. wgłowách (álbo włásniey w głowie) ich y my ták mowiemy po polfku. Ci á ci w głowách to ieft/ przednieyfzy. (-)głowámi ich.

werset: 43

- 1: A (ták) porázili ofátki Hámá-
-1: leká/ ktory był vřzedł/ y miefzká-
-1: iá tám aż do dnia tego.

rozdział: 7

strona: 224a

Pierwřze kłiefki Kronik.

werset: 18 A fioftra iego

- 1: Molecheth vrodziłá Ífz-hudá/ y
-1: Awihezerá/ y Mácháláhá.

werset: 19 Zás

- 1: fynowie Szemidy byli/ Ach-ian/
-1: y Szechem/ y Lekohy/ y Anihám.

werset: 20

- 1: A fynowie Efraimowi Szu-
-1: thálach á Wered fyn ieg^o/ zás Thá
-1: cháth fyn iego/ á Elháda fyn ie-
-1: go/ á Tháchath fyn iego.

werset: 21 Zás

-1: Zawud fyn ieg^o/ á Szuthelach fyn

-1: iego/ y Hezer y Elehud/ á (le) ie

-1: pobili mężowie Gath(fcy) ktorzy

-1: fię vrodzili w ziemi (oney) bo byli

-1: wtárgnęli brác dobytkow ich.

werset: 22

-1: A (ták) żálował Efraim ich óciec (*marg*) wł: dni mnogie/ (-)

-1: przez długi czás/ y przychodzili

-1: brácia iego ćiefzyć go.

werset: 23 Y wżedł

-1: do żony fwey/ á (ták) poftąpiła y

-1: vrodziła fyná/ y názwał imię ie-

-1: go Beryhah/ bo zle było(*marg*) Abo w domu iego. (-)o do-

-1: mie iego.

werset: 24 Zás corká iego (by-

-1: łá) Szeerá/ á (tá) zbudowála Bet

-1: choron niżny y nadolny/ y Vzen

-1: Szeerę.

werset: 25 Zás Refach fyn iego/

-1: y Refzef/ á Thelach fyn ieg^o/ á Thá

-1: chan fyn iego/

werset: 26 Láhádan fyn ie-

-1: go/ Hámmihud fyn iego/ Elifzá-

-1: ma fyn iego/

werset: 27 Nun fyn iego/ Ie

-1: hořzua fyn iego/

werset: 28 Zás imioná

-1: ich y mieřzkania ich Beth-el y (*marg*) wł. y cory iego. Tak y wżędy tu niżey. (-)

-1: miáłteczká iego/ á ná západ Gezer y

-1: miałteczká ieg^o/ y Szechem z miá-

-1: łtecški iego/ Hádeháíá y iey miá

-1: łteczká/

werset: 29 Zás przy mieściech fy-

-1: now Menáfzehowych Beth-fze-

-1: an/ j miáłteczká iego/ Megiddon/

-1: y miáłteczká iego/ Dor y miálte

-1: czká iego/ w tych miełzkali fyno-

-1: wie Iozefowi fyná Izráeloweg^o.

werset: 30

-1: Synowie Afzerowi Imnáh/ y

-1: Ifzwah/ y Ifzway/ y Weryhah y

-1: Serách fiołtrá ich.

werset: 31 Zás fyno-

-1: wie Weryhahá/ Chewer/ y Mál-

-1: kiel/ ten (był) oycem Birzáithow.

werset: 32

-1: A Chewer fplodził Infletá/ y

-1: Szemerá/ y Chotháma/ y Szuhe

-1: fiołtrę ich.

werset: 33 Zás fynowie Iafle

strona: 224b

thowi/ Páfach/ y Bimhal/ y Há-

-1: Ifzwath/ ci (byli) fynowie Iafleto-

-1: wi.

werset: 34 Zás fynowie Számerowi/

-1: Achy/ Rohagah Iechubh/ y A-

-1: ram.

werset: 35 Też fyn Chelemá bratá

-1: iego Cofach/ y Imnah/ y Szeleŝz/

-1: y Hamal.

werset: 36 Synowie Cofacho-

-1: wi/ Suach/ y Chárnefer/ y Szu-

-1: hal/ y Bery/ y Imrah.

werset: 37 Becer/

-1: y Hod/ y Szammáh/ y Szylŝzah/ á

-1: Ithran/ y Weerá.

werset: 38 Zaś ŝynowie

-1: Ietherowi/ Iefunneh/ y Piŝpá/ y

-1: Ará.

werset: 39 Zaś ŝynowie Hulle/ Arach

-1: y Chániel/ y Ryceiah.

werset: 40 Wŝzyŝcy

-1: ci ŝynowie Afzerowi/ głowy do-

-1: mu oycowŝkiego/ przebráni ryce

-1: rze waleczni/ á głowy przedniey-

-1: ŝze/ á pocztu ich ku potrzebie wo

-1: ienney z liczby ich/ męŝow dwá-

-1: dzieŝciá y ŝzeŝc tyŝięcy.

rozdział: 8

-1: Rozdział 8.

werset: 1

-1: A Bin iámin ŝpłodził

-1: Belę pirworodnego ŝwe-

-1: go/ á (potym) Afzbelá wto

-1: rego/ więc Acheáhá trze-

-1: cięgo/

werset: 2 Nochaha czwartego/ a

-1: Rafę piątego.

werset: 3] Zás v Bele byli

-1: fýnowie/ Addár/ y Gerá/ y Awi-

-1: hud/

werset: 4] Y Awífzua/ y Náháman/

-1: yAchoach/

werset: 5] Y Gerá/ y Szefu-

-1: fan/ y Chvram.

werset: 6] Zás cí (fą) fýno-

-1: wie Echudowi/ cí fą głowy oycow

-1: miefzkáiących w Gewie/ ácz ie

-1: przeprowádziłi do Mánácháthá.

werset: 7]

-1: Y Náháman/ y Achy-iah/ y Ge

-1: rá/ ten ie przeprowádził/ á fpló-

-1: dził Huzę/ y Achychudá.

werset: 8] Też

-1: Szácharáim fplodził w kráinie

-1: Moaw(fkiey) odsławízy Chufzy-

-1: mę y Báhárę żony fwe/

werset: 9] A (ták)

-1: fplodził z Chodefze żony fwey Io

-1: wawá y Ciweię/ y Mefzę/ y Mál

-1: kámá.

werset: 10] Y Ichucá/ y Száchię/ y

-1: Mirmę/ cí fýnowie iego/ głowy

-1: (y) oycowie

werset: 11] A z Chufzyna fpló

-1: dził Awituwá/ y Elpáhálá/

werset: 12 A

- 1: fynowie Elpáhálowi/ Hewer/ y
- 1: Míszham/ y Szamed/ ten zbudo
- 1: wał Ono/ y Lod/ y miáftecčka ie

rozdział: 11

strona: 224c

Pierwsze księgi Kronik.

werset: 30

- 1: Máháray Nethofathłki/ Cheled
- 1: fyn Bahánow (też) Netofath-
- 1: łki.

werset: 31 Ithay fyn Riwáíow z Giwe

- 1: hatha fynow Bin-íáminowych/
- 1: Benáíáh Pitháthońki.

werset: 32 Chu-

- 1: ray z potokow Gáháfz(łkich) Awi
- 1: el Hárwáthłki.

werset: 33 Házmáweth

- 1: Báchárumłki/ Eliachbá Száhál-
- 1: wońłki.

werset: 34 Synowie error Hazemá errata Háfzemia Gi-

- 1: zońłkiego/ Ionáthán syn Szage-
- 1: ha Hárárłkiego/

werset: 35 Achyam fyn

- 1: Sáchará Hárárłkiego/ Elifal fyn
- 1: Vrow

werset: 36 Chefer Mecherath-

- 1: łki/

werset: 37 Achyiah Pelońłki.Checro

-1: Kármelŕki/ Náhára y fyn Ezbá-

-1: iow.

werset: 38 Ioel brát Hagego.

werset: 39 Celek

-1: Hámmonŕki/ Nácháray Bereth-

-1: ŕki(*marg*) wł: nofićiel naczyńia/ (to ieŕt oręža). (-)giermek Ioawá fyná Ceru-

-1: iey.

werset: 40 Hyrá Ithryŕki/ Garew

-1: (też) Ithryŕki.

werset: 41 Vryiah Chythey

-1: ŕki/ Zawad fyn Achláiw.

werset: 42 Ha-

-1: dyná fyn Szyzy Reuweńŕki gło-

-1: wá Reuweńczykow/ á znim trzy

-1: dzieŕci (mężow)

werset: 43 Chánán fyn

-1: Máhácháow/y Ioŕzáfát Mitheń

-1: ŕki.

werset: 44 Huzijah error Hátoráthŕki errata Haŕzterathŕki / Szám

-1: má y Iehyel fynowie Chothámá

-1: Hároherŕkiego.

werset: 45 Iedyhael fyn

-1: Szymrego/ y Iochá brát ieg^o Ty-

-1: ciŕki.

werset: 46 Eliel Mácháwimŕki/ y Ie

-1: ryway/ y Ioŕzaw-iah/ fynowie

-1: Elnáhámowi/ y Itmah Moaw

-1: ŕki/ Eliel/ y Howed/ y Iáháfzyel

-1: (z) Mecowaie.

rozdział: 12

-1: Rozdział 12.

werset: 1

- 1: A Ci przyźli do Dawidá
- 1: do Ciglagu/gdy fię iefzczę
- 1: krył przed Szaulem fynem
- 1: Kifzowym/ á ci (byli) miedzy rycerzmi
- 1: rátuiącemi w bitwie.

werset: 2

- 1: No
- 1: fili łuk/ bili z proce y práwicą y le
- 1: wicą/ (ftrzelali) też ftrzałámi z łu
- 1: ku á (byli) z bráćiey Szaulowey
- 1: z Biniáminá.

werset: 3

- 1: Głowá (ich) Achy
- 1: hezer y Iohałz fynowie Szema-
- 1: hahá Giwehathłkiego/ zász Ieziel
- 1: y Pelet fynowie Házmáwethowi
- 1: y Beráchá y Iehu Hántothłki.

werset: 4

- 1: Też Ifzmáh-iáh Giwehońki ry
- 1: cerz miedzy trzydzieftą/ y nád
- 1: trzydzieftą/ Zász Irme-iah/ y A
- 1: cházyel/ y Iochánan/ y Iozáwad
- 1: Giderathłcy.

werset: 5

- 1: Elhuzay/ y Ie-
- 1: rymoth/y Wehál-iáh/ y Szemár
- 1: iáhu/ y Szefat-iáhu Chárufitłcy.

werset: 6

- 1: Elkánah á Ifzyiahu/ y Házáre
- 1: el/ y Iohezer/ y Iáfzoweham Ho

-1: rechymficy/

werset: 7 Też Iohelah/ y Ze-

-1: wad-iah fynowie Ierochamowi

-1: z Giedudu.

werset: 8 Też (niektorzy) z Ga

-1: dytow odłączyli się do Dawidá

-1: do twierdze w pułtynią rycerze

-1: mężni/ mężowie waleczni ku bi-

-1: twie/ spráwuiąc się tarczą y kopi

-1: ią/ á twarzy (ich iako) lwie twa

-1: rzy/ pręcycy lepak by fárný po go-

-1: rach.

werset: 9 Hezer (*marg*) wł: głowá (-)przednieyfzy/ He

-1: wad-iah wtory/ Eliaw trzeci/

werset: 10

-1: Máłzmánnah czwarty/ Irme

-1: iah piąty.

werset: 11 Hátay szofty/ Eliel

-1: fiodymy/

werset: 12 Iochánán ofmy/ Elza

-1: wad dziewiąty/

werset: 13 Irme-iahu

-1: dziefiąty/ Máchbánay iedenna-

-1: fty.

werset: 14 Ci (byli) z fynow Gadowych

-1: głowámi wojfka/(*marg*) Niektorzy to tak tłumaczą/ Ieden mnieyfzy (vganiał fto/ á więtfzy tyfiąc. Ale ták przekłádác ártykuły niedopuszczaią. (-)ieden nád ftem

-1: mnieyfzy á więtfzy nád tyfiącem.

werset: 15

-1: Ci łą (lepak) ktorzy przefzli Ior
-1: dan miefiacá pierwego/ á to był
-1: wylał ze wńzech brzegow fwoich/
-1: y rozegnáli wńzytki podolány ná
-1: wńchody ná zachod.

werset: 16 Przyfzli tež

-1: (niektorzy) z fynow Bin-iámino-
-1: wych y Iehudy áz do twierdze ku
-1: Dawidowi.

werset: 17 Y wyfzedł Dawid

-1: przed nie/ y odpowiedział á rzekł
-1: im/ Iefli z pokoiem przyfzliście
-1: do mnie rátować mię/ (tedy) bę-
-1: dzie ferce moie (zwami) ípołem/
-1: á(le) iefli zdrádzić mię nieprzyia-
-1: ćielom moim/ gdyż nie (máfz) nie
-1: práwości wręku moich/ niech ba
-1: czy Bog oycow náfzych/ á niech
-1: fkarze.

werset: 18 A (ták) duch zmocnił Há

-1: máfiáá przełożonego nad trzemi
-1: dzieftą (że rzekł) v ćiebie(fmy) Da
-1: widzie/ y z ftobą (będziemy) fynu
-1: Ifzáiego/ Pokoy/ pokoy tobie po
-1: koy tež rátownikom twym.

rozdział: 16

strona: 229a

Pierwńze kńęgi Kronik.

werset: 24 Wyczytáyćie w narodziech

-1: sławę iego/ v wŕzech ludzi cudá

-1: ieg^o.

werset: 25 Bo wielki Iehowa y chwa

-1: lebný wielce/ tenże też froźszy ná

-1: de wŕzytki Bogi.

werset: 26 Bo wŕzytcy

-1: bogowie pogáńlcy (*marg*) Elilim rozmaicie przekłádaią iedni báltwany/ drudzy lepak
nikczemnościami. (-)nikczemni/ á

-1: le Iehowá niebiofá wczynił.

werset: 27

-1: Sławá y wielmożność przed

-1: nim/ moc y ochotá ná mieyfcu ie

-1: go.

werset: 28 Przynoście Iehowie (o) ple

-1: mioná narodfkie/ przynoście Ie

-1: howie sławę y moc.

werset: 29 Przynoś-

-1: cie Iehowie sławę/ imieniu ie-

-1: go/ bierzcie obiátę á nieście prze

-1: deń/ kłániaycie fię Iehowie w oz

-1: dobie światobności.

werset: 30 Drżycie

-1: od oblicza iego wŕzytká ziemiá/

-1: ácz (ták) wtwierdzon świat że fię

-1: nie porufzy.

werset: 31 Niechfię wefelą

-1: niebiofá/ á ráduie fie ziemiá/ że

-1: rzekną w narodziech/ Iehowá zá

-1: krolował.

werset: 32 Niech záfzumi mo-

-1: rze y zupełność iego/ niech fię roz

-1: igra pole y wlfzytko co ná nim.

werset: 33

-1: Tedy roztáncuią fię drzewa le

-1: śne od obliczá Iehowy/ iż przy-

-1: fzedł fędzić ziemię.

werset: 34 Wyznáway

-1: ćie Iehowie iż dobry/ iż ná wieki

-1: miłofierdzie iego.

werset: 35 Mowćie też

-1: zbaw nas Boże zbáwicielu ná/z/

-1: á zgromadz nas/ y wybaw nas

-1: od narodow dla wyznawánie i-

-1: mienia twego świętego/ ábych-

-1: my fię chlubili w twoiey chwale.

werset: 36

-1: Błogosłáwiony Iehowa Bog

-1: Izráelow od wieku y do wieku. y

-1: rzecze wlfzytek lud Amen/ á

-1: niech chwali Iehowę.

werset: 37 Y zo-

-1: ftaWił tám przed fkrzynią przy-

-1: mierza Iehowy Afáfá y bráćią

-1: iego/ służyć przed fkrzynią zówż

-1: dy(marg) wł: rzeczy dnia wdzień iego/ To iefł obrokiem álbo co dzień iednako. (-)dzień po dzień iednoftáynie.

-1: A Howed-edomá y braćiey iego

-1: fześcdziefiąt y ósmiuro (było.)

werset: 38

- 1: A Howed-edomá fyná Iedy
- 1: thunowego y Chofáha (vczynił) o
- 1: dzwiernymi.

werset: 39 Zás Cádoká ofiár

- 1: nikiem y brácią iego ofiárniki
- 1: przed miefzkániem Iehowy ná
- 1: wyfzce/ kora w Giwehonie.

strona: 229b

werset: 40 (Vítáwił) ofiárowác cáłopalenia záfwdy poránu y w wieczor/

- 1: á (to) wízytko (ták) iáko nápiáno
- 1: w zakonie Iehowy/ kory rofka-
- 1: zał Izráelowi.

werset: 41 A znimi Hemam

- 1: y Ieduthun y inni przebráni/ kto
- 1: rzy ná imię pomienieni/ (vítá
- 1: wieni). wyznáwác Iehowie iż ná
- 1: wieki miłofierdzie iego.

werset: 42 A (ták)

- 1: z nimi Heman y Ieduthun trą
- 1: biąc y dzwoniąc/ y ná naczyńiu
- 1: (rozmaítey) muzyki gráiąc pieś-
- 1: ni Boże. A fynowie Ieduthu-
- 1: nowi v brony (Itali.)

werset: 43 A (potym)

- 1: poźedł wízytek lud/ káždy do fwe
- 1: go domu/ Dawid lepak obrocił
- 1: fię błogosłáwić dom fwoy.

rozdział: 17

-1: Rozdział 17.

werset: 1

-1: Y Było gdy(*marg*) Abo gdy mieszkał. rć. (-)siedział

-1: Dáwid w domu fwym/ y

-1: (rzekł Dawid do Náthá-

-1: ná proroká/ oto ia miefz

-1: kam w domu cedrowym/ á fkrzy

-1: niá przmierza Iehowy pod opo

-1: námi.

werset: 2 Y rzekł Náthan do Dawi-

-1: dá/ wíztjko co w fercu twoim czyń

-1: ponieważ Bog ftobą.

werset: 3 Y było no

-1: cy oney/ że była rzecz Boża do Na

-1: thána mówiąc/

werset: 4 Idz á rzeczeńsz do

-1: Dawidá sługi mego/ tak mowił

-1: Iehowá/ nie ty zbuduiesz mi do-

-1: mu dla miefzkánia.

werset: 5 Bo nie mie

-1: fzkálem w domu ode dniá/ ktore-

-1: gom wywiodł fyny Izráelfkie áz

-1: do dniá tego/ ále(*marg*) wł: byłem z namiotu (albo od namiotu) do namiotu y z miefzkánia lub od przybytku/ iako wyfzey też słowo Hebreyfkie Miífkán przekládamy. (-)chodziłem zna

-1: miotu do namiotu/ y z miefzká-

-1: nia/

werset: 6 A gdziekolwiek i chodził

-1: ze wízytkim Izráelem/ ázam sło-

-1: wo (iedno) mowił do ktorego fę-
-1: dziego Izráelkiego/ ktorým ro-
-1: fkázowałem páść lud moy/ rze-
-1: kaç/ Przecz nie zbudowaliście mi
-1: domu cedrowego?

werset: 7 A przeto ták

-1: rzeczeńz słudze memu Daidowi/
-1: ták rzekł Iehowá Cewáoth/ iam
-1: cię wziął od chlewá gdys chodził
-1: zá drobem/ ábyś był przelożonym
-1: nád ludem moim Izráelem.

rozdział: 21

strona: 231c

Pierwsze księgi Kronik.

werset: 23 Y

-1: rzekł Orman do Dawidá/ wezmi
-1: łobie. á niech czyni Pan moy krol
-1: co fię mu zda nalepszego/ Pátrz
-1: (żem) dał bydło ná cáłopalenie/ á(marg) Iáko z dawnych wiekow zboża młococono/ czytaj
ánnotacją ná koncu bibl: (-)wyćierlice ná drwá/ zás pšení-
-1: ce na obiátę/ wżytkom dał.

werset: 24 Y

-1: rzekł krol Dawid Ornanowi/
-1: Nie/ ále kupiąc kupię zá srebro
-1: słufzne/ Bo nie wezmę co (ieft)
-1: twego Iehowie żebych ofiárował
-1: cáłopalenie dárowne.

werset: 25 Y dał

-1: Dawid Ornanowi zá ono miey-

-1: Íce Ízyklow złotyĸ waga ÍzeÍćÍet.

werset: 56(26)

-1: Y zbudował tm Dawid ołtarz

-1: Iehowie/ y przyniosł całopale-

-1: nie/ y dzieĸowne ofiáry n ołtarz

-1: całopalenia.

werset: 27 Y rzekł Iehow

-1: niołowi Ÿe nwrocił miecz Íwoy

-1: do poÍzef iego.

werset: 28 N on czas gdy

-1: obaczył Dawid Ÿe go wysłuchał

-1: Iehow na boÍku Ornan Ie-

-1: wuÍego/ tedy tm ofiárował.

werset: 29

-1: A przebytek Iehowy/ ktory

-1: był wczynił MoÍzech w puÍtyni/ y

-1: ołtarz całopalenia/ n on czas

-1: był n wyÍzce Giwehoń(Íkiey.)

werset: 30

-1: A (ták) niemogł (tm) Dawid

-1: íć przedeń rdzić Íię Bogá/ bo

-1: Íię był złękl przed mieczem nio-

-1:  Iehowy.

rozdział: 22

-1: Rozdział 22.

werset: 1

-1: Y Rzekł Dawid/ To íeÍt

-1: dom Iehowy Bogá (nÍzego)

-1: y to ołtarz n całopale

-1: nia Izráelfkie.

werset: 2] Rofkazał też Da

-1: wid zgromádzić przychodnie/ kto

-1: rzy (byli) w ziemi Izráelowey/ y

-1: poftánowił rzemiełniki co rzeżą

-1: kámienie gránowite ná budowá

-1: nie domu Bożego.

-1:

werset: 3] Zelázá też

-1: mnoftwo ná gwozdzie/ ná drzwi

-1: do bron/ y ná zbijánia/ zgotował

-1: Dawid/ y miedzy mnoftwo bez

-1: wagi.

werset: 4] Drzewá też Cedrowego

-1: bez licźby/ bo byli náprowadzili

-1: Cydończycy y Corzanie drzewá

-1: cedrowego mnoftwo Dawido-

-1: wi.

werset: 5] Y rzekł Dawid/ Solomon

strona: 231d

fyn moy pácholę młode/ a dom

-1: (potrzebá) budowác Iehowie

-1: wielmoźny/ známienity/ á sław-

-1: ny po wńzech ziemiách/ á ták przy

-1: gotuie mu teraz (wńzego) y zgo-

-1: tował Dawid mnoftwo (wńzego)

-1: przed śmiercią fwą.

werset: 6] Y záwołał

-1: Solomóná fyná fwego/ y rofka-

-1: zał mu zbudować dom Iehowie

-1: Bogu Izráelowemu.

werset: 7 Y rzekł

-1: Dawid Solomonowi fynowi fwe

-1: mu/ Ia chciałem budować dom

-1: imieniu Iehowy Bogá mego.

werset: 8

-1: Ale była do mnie rzecz Ieho-

-1: wy mówiąc/ krew mnogą rozla-

-1: łeś/ y bitwy wielkie czyniłeś/ nie

-1: będziesz budować domu imieniu

-1: memu/ boś krwie mnogie rozlał

-1: ná ziemię przede mną.

werset: 9 Oto fyn

-1: Ípłodzony tobie/ ten będzie mąż(*marg*) wł: pokoiu/ (-)Ípokoiny/ y wÍpokoię iy ode w-

-1: Ízech nieprzyjaciół iego w około/

-1: Bo Solomon będzie imię iego/ á

-1: (też) pokoy y bezpieczeńność dam

-1: we dni iego.

werset: 10 On zbuduje dom

-1: imieniowi memu/ ten też będzie

-1: mi fynem/ á ia mu oycem/ y przy-

-1: gotuje Ítolicę krolestwá iego

-1: nád Izráelem aż do wieku.

werset: 11 Te

-1: raz fynu moy będzie Iehowa Íto

-1: bą/ á zdarzy Íię (tobie) y zbudujesz

-1: dom Iehowy Bogá twego/ iáko

-1: mówił o tobie.

werset: 12 Wízákci da Ie-

- 1: howa dowćip y rozum/ y rofkazo
- 1: wanie twoie nád Izráelem/ y á-
- 1: byś wítrzegł zakonu Iehowy Bo
- 1: gá fwego.

werset: 13 Tedyć fię zdárzy gdy

- 1: írzec będziefz (y) czynić wítawy
- 1: y práwá/ ktore rofkazał Iehowá
- 1: przez Moizefzá Izráelowi/ zmo-
- 1: cni fię á bądż mężny/ nieboy fię/
- 1: áni fię fráłuy.

werset: 14 A otom (ia) (*marg*) Albo w uboſtwie moiem/ bo ták wniektorych Hewreyfkich kfięgach. (-)we

- 1: dle wboſtwá mego przygotował
- 1: do domu Iehowy złotá tálántow
- 1: fto tyfięcy/ á frebrá tyfiąc tyfięcy
- 1: tálántow/ miedzi lepak y żelázu
- 1: wagi niemáłz/ bo (tego) ieft mno
- 1: ftwo. Drzewá też y kámieni przy
- 1: gotowałem/ á (ty)ktemu przyczyniłz.

rozdział: 26

strona: 234a

Pierwíże kfięgi Kronik.

werset: 24 A Szewuel fyn

- 1: Gerfzomá fyná Moſzehowego
- 1: (był) przyftáwem nád fkárby.

werset: 25

- 1: Zás bráćia ieg^o Elihezer Recháw
- 1: iahu fyn iego/ Iefzáh-iáhu fyn iego/

- 1: Zás Ioram fyn iego/ zás Zy-
- 1: chvy fyn iego/ á tego fyn Szelo-
- 1: mith.

werset: 26 Te Szelomith y bráčia

- 1: iego (byli) nád wźzemi skárby po
- 1: świątnemi/ co był poświęcił krol
- 1: Dawid/ y przednieyfzy oycowie/
- 1: hetmanowie/ rotmiłtrzowie/ y
- 1: woiewodowie.

werset: 27 Z (wygranych)

- 1: bitew/ y z korzyści poświęćali/
- 1: dla (*marg*) wł: dla zmacniánia. (-)nápráwowania domu Ie-
- 1: howy.

werset: 28 Wźzytko też poświęťne

- 1: Sámuelá widzácego/ y Szaulá
- 1: fyná Kifzowego/ y Awnerá fyná
- 1: Nerowego/ y Ioawá fyná Ceru-
- 1: iey/ wźzelkie poświęťne (było) ná
- 1: ręku Szelomithá y bráćiey iego.

werset: 29

- 1: Z Icehárowicá (był) kenán-
- 1: iáhu/ y fynowie iego roboty zna
- 1: dworza (byli) nád Izráelem v
- 1: rzedniki y fędzmi.

werset: 30 Z Chewron

- 1: czykow Cháľzaw-iáhu y bráčia
- 1: iego męźowie duży/ tyfiac (ich) y
- 1: fiedm fet ná wrzędzie (było) v I-
- 1: zráelá zá Iordanem ná zachod

-1: we wšelákiewy ípráwie (fámego)

-1: Iehowy/ y wípráwie krolewfkiewy.

werset: 31

-1: V Chewrończykow Iedv-iah

-1: przednieyfyzy/ v Chewrończykow

-1: v rodziny fwey wedle oycow Roku

-1: czterdzieftego krolowánia Da

-1: widowego ízukano y náleziono

-1: miedzy nimi rycerzow dużyh w

-1: Iáhzerze Gilehadfkiewy.(*marg*) wł. fynowie fily rć. (-)

werset: 32 Brá

-1: ćiewy też iego mężowyy dużyh dwa

-1: tyfiácá y siedm íet przednieyfyzyh

-1: oycow/ á (ták) poftáwił ie Dawid nád Rouweńczyki/

-1: nád połowicá pokolenia Mená-

-1: ízego/ dla wšelákiewy rzeczy Bo-

-1: żey/ y dla rzeczy krolewfkiewy.

rozdział: 27

-1: Rozdział 27.

werset: 1

-1: ZAś fynowie Izráelowi

-1: wedle liczby ich/ przedniey

-1: ízy oycowie/ y hetmánowie/

-1: y rotmiítrzowie/ y wrzędni

strona: 234b

cy ich/ służyli krolowi wedle íprá

-1: wy wśzech(*marg*) wł: rozdziałow/ ále íię tu przez rozdział álbo oddział rozumie pewny poczet ludzi/bo wízytek lud Izráelski był rozdzielon ná 12. rownych części dla tego ony części rozdziałem zowie. (-)odmian/ przychodzą-

- 1: cich j odchodzących co miefiąc we
- 1: dle wńczeh miefięcy przez rok/ od
- 1: miáná lepak kážda miála 20. y cz
- 1: terzy tyfięcy.

werset: 2] Nád pierwfzą od

- 1: miáną ná miefiąc pierwfzy (był)
- 1: Iáfzewehám fyn Záwdyelow/ á
- 1: odmiany iego dwádzieściá y czte
- 1: rzy tyfiące.

werset: 3] Z fynow Pereco-

- 1: wych (był) głową wńczem hetmá-
- 1: nom miefiącá pierwfzego.

werset: 4] Zás

- 1: nád odmiáną miefiącá wtorego
- 1: (był) Doday Achochy(iki) á od-
- 1: miany iego y Mikloth (był) ípra
- 1: wcą/(*marg*) odmiany (álbo rozdziału) ieg°. (-)ktorey bywáło dwádzieś-
- 1: ciá y czterzy tyfiące.

werset: 5] Hetman

- 1: trzećiego woýłká ná trzeći mie-
- 1: fiąc Benáiahu fyn Iehoiady o-
- 1: fiárowniká przednieýfzego/ á w od-
- 1: mienie iego dwádzieściá y czte-
- 1: ry tyfiące.

werset: 6] Ten Benáiahu ry

- 1: cerz miedzy trzydzieftą y nád trze
- 1: midziefty/ á w odmienie ieg° (był)
- 1: Hámmizawad fyn iego.

werset: 7] Czwar

-1: ty (hetman) ná miefiąc czwarty
-1: (był) Házáel brát Ioawow/ á Ze
-1: wad-ia fyn iego po nim/ á od-
-1: miány iego dwádzieściá y cztery
-1: tyfiące.

werset: 8 Piąty Hetman na mie

-1: fiąc piąty Sámhuth Izráchyfki/
-1: á odmiany iego. 24. tyfiące.

werset: 9

-1: Szofy ná miefiąc szofy (był)
-1: hyrá fyn Hykefzow Thekohyth-
-1: fki/ á odmiány iego. 24. tyfiące.

werset: 10

-1: Siodmy ná miefiąc fiodmy/
-1: Chelec Pelońfki z fynow Efraimo
-1: wych/ á ná odmiánę iego 24 ty-
-1: fiące.

werset: 11 Ófmy ná miefiąc ófmy

-1: Sybbechay Chufzathfki Zárchy-
-1: owic/ á ná odmiánę iego. 24. tyfią
-1: ce.

werset: 12 Dziewiąty ná miefiąc dzie-

-1: wiąty Awihezer Hánáthothfki z
-1: fynow Ieminiego/ á ná odmianę
-1: iego (bjwał z ludu). 24. tyfiące.

werset: 13

-1: Dziefiąty ná miefiąc dziefiąty
-1: Máháray Netofatfki Zárchyo-
-1: wic/ á ná odmiánę iego. 24. tyfią-

-1: ce.

ksiega: 2.Par

strona: 236a

-1: Wtore księgi Kroniki

-1: wedle Greckiego y Lácínskiego roz-

-1: działu.

-1: Wiedz o tym czytelniku iż tu w Hiwreyńkich Bibliach nie-

-1: máż takiego rozdziału ná wtorą księgę/ bo v nich (iako fię

-1: iuż wyfzey mowilo) iedna ieft księgá kroniki/

-1: iako y krolewńka/ rć.

rozdział: 1.

-1: Rozdział 1.

werset: 1

-1: Y Zmocnił fię Solo-

-1: mon fyn Dawidow ná

-1: kroleftwie fwym/ á (bo

-1: wiem) Iehowá Bog ieg^o

-1: (był) znim y rozwiemożył go wy

-1: łoce.

werset: 2] Y mowił Solomon wże-

-1: mu Izráelowi/ y hetmánom/ y

-1: íetnikam y łędziam/ y wżem kfią

-1: żętam nád wżytkim Izráelem/ y

-1: do głow(nych) oycow.

werset: 3] A (ták)

-1: pofzli/ Solomon y wżytek zbor

-1: z nim do wyfzki/ ktora w Giwe-

strona: 236b

-1: honie/ bo tám był namiot zgro-

-1: mądzenia Bożego/ który był v-
-1: działał Moizefz sługá Iehowin
-1: w pułtyni.

werset: 4 Ale fkrzynię Bożą

-1: przywiozł był Dawid z Kir-iáth
-1: iehárymá/ gdzie iey był zgoto-
-1: wał Dawid/ bo iey był rozbił na
-1: miot w Ierufzalimie.

werset: 5 Ołtarz

-1: też miedziány/ który był vczyńił
-1: Becáleel fyn Vrego fyná Churo-
-1: wego/ (był) tám przed przeby-
-1: tkiem Iehowy/ á (tak) fzukáli go
-1: Solomon/ y (on włyzytek) zbor.

werset: 6

-1: Y przyniosł tám Solomon ná

strona: 236c

Wtore kłięgi Kronik

on ołtarz miedziány przed Ieho
-1: wę/ który (fiał) przed namiotem
-1: świádectwá/ (áták) przyniosł
-1: náń tyfiąc offiar całopalonych.

werset: 7

-1: Oneyże nocy/ vkazał fię Ieho
-1: wá Solomonowi/ y mowił mu/
-1: żąday odemnie coćbjch miał dać?

werset: 8

-1: A Solomon rzekl Bogu/(marg) wł: Ty vczyńiłeś z Dawidem oycem moim miłofierdzie
wielkie. (-)oka

-1: załeś wielkie miłofierdzie nád
-1: Dawidem oycem moim/ y poftá-
-1: nowiłeś mię krolem miálto nie-
-1: go.

werset: 9 (A) teraz Iehowo Boże sło

-1: wu twemu ktoremeś przyrzekł
-1: Dawidowi oycu moiemu/ niech
-1: fię dofyć Itanie/ boś mię vczyńił
-1: krolem nád ludem twoim/ ktore
-1: go ieft ták wiele iáko piásku morskieg°.

werset: 10 Dayże mi teraz mądrość

-1: y vmieiętność/(*marg*) j; Krol: 3. w 1. Kron: 28. wł: ábych przed tym ludem wychadzał
y przychadzał. (-)ábych lud ten po
-1: rządnie fprawować mogł/ bo
-1: ktoż ieft coby mogł fądzić ten ták
-1: wielki lud twoy?

werset: 11 Y rzekł Bog

-1: Solomonowi/ dla tego iżeś to
-1: miał w fercu fwym/ á nie profiłeś
-1: o bogáctwá/ áni o máiętności/ á
-1: ni o sławę/ áni o(*marg*) To ieft Nie profiłeś pomsty nad nieprzyiaćiołmi twemi. (-)dufżę
tych co
-1: cię nienawidzą/ ániś teżprofil o
-1: długie życie/ áleś profil mądroś-
-1: ci/ iżbyś vmiał fądzić lud moy
-1: nád ktoremem cie poftanowił kro
-1: lem.

werset: 12 Mądrość y vmieiętność

-1: dam tobie/ á ku temu damci bo-

-1: gáctwá y máiętności/ y sławę/

-1: ták iż żaden krol nie był podobien

-1: tobie/ áni żaden po tobie tákowy

-1: będzie.

werset: 13 Y przyźedł Solomon

-1: od oney wyżki/ która w Giweho

-1: nie do Ierufzálemá od namiotu

-1: świádectwá/ y krolował nád I-

-1: zráelem (*marg*) 1. krol. 10. (-)

werset: 14 Y zebrał Solomon

-1: wozy y iezdne á miał tyfiąc y czte

-1: rzy ftá wozow/ y dwánaście tyfię

-1: cy iezdnych/ których iednę część

-1: miał w miáftach kędy wozy cho-

-1: wano/ á drugą część zoftáwił

-1: przy łobie w Ierufzalemie.

werset: 15 Y

-1: náklad krol šrebrá y złotá w Ie

-1: rufzalimie/ iáko kámieni/ á ce-

-1: drow nákladł iáko fykomorow/

-1: których ná polu mnoftwo.

werset: 16 Wo

strona: 236c

-1: dzono mu też konie z Micraimu/

-1: bo kupcy krolewfcy fkupowáli ko

-1: nie zá pewną fumę.

werset: 17 Ktemu z-

-1: Micraimu przywodzono tákie

-1: wozniki ktore šzacowano zá šześć

-1: 1: 1et (srebrnikow/) to iest kázdy
-1: 1: 1koń po ftu y po pięćdziesiąt/ á tak
-1: 1: 1że ie też wżem krolom Chythey-
-1: 1: 1kim y krolom Arámkim wodzo
-1: 1: 1no.

-1: 1:

rozdział: 2

-1: 1: 1Rozdział 2.

werset: 1 1Myślił przeto Solo-

-1: 1: 1mon budować dom imie-
-1: 1: 1niowi Iehowy/(*marg*) wł: y dom kroleſtwu ſwemu/ także y niżej wirż 12. (-)y dom kro-
-1: 1: 1lewki.

werset: 2 1A obliczył ſiedmdziesiąt

-1: 1: 1tyfięcy tych co noſili/ á ośmdzie-
-1: 1: 1fiąt tyfięcy tych co kámień ćiofali
-1: 1: 1w gorze/ á do nich przyſtawow
-1: 1: 1trzy tyfiące y ſześć 1et. (*marg*) 1. Krol: 5. wirż. 2. (-)

werset: 3 1Wyprá

-1: 1: 1wił też Solomon do Churámá
-1: 1: 1krolá *Corſkieg*^o z tym poſełſtwem/
-1: 1: 1tak iákoś ſię záchował z Dawi-
-1: 1: 1dem oycem moim poſyłaiąc mu
-1: 1: 1drzewo Cedrowe ku budowánium
-1: 1: 1domu w ktorym mieſzkał.

werset: 4 1O-

-1: 1: 1toż ia też budować mam dom i-
-1: 1: 1mieniowi Iehowy Bogá mego
-1: 1: 1ábych mu iy poſwięcił/ á iżbych
-1: 1: 1przed nim kádził zioły wonnemi

- 1: y dla wftawicznego pokładania
- 1: chlebá/ y dla ofiár całopalonych
- 1: ranych i wieczornych/ ták w ízá
- 1: báty iáko ná nowie Miefiácow
- 1: y w swiętá wroczyfte Iehowy
- 1: Bogá náfzeg^o co v Izráelá (trwác
- 1: będzie) ná wieki.

werset: 5 A dom ktory

- 1: budowác (mam)/ wielki (będzie/)
- 1: bo Bog náfz wiefczy (ieft) nád w
- 1: ízytki Bogi.

werset: 6 Y któz tedy ieft-

- 1: ták możny ktoby iemu dom zbu-
- 1: dowác mogł? Iełliz go niebo y íze
- 1: rokości niebieskie ogárnać nie-
- 1: mogą/ á cożem ia zacż ieft ízbych
- 1: mu dom zbudowác miał? Ale-
- 1: ćiem to tylko dla tego wczynił á-
- 1: bych tám przed nim kádził.

werset: 7 A

- 1: ták pószli mi teraz człowieká
- 1: zmyflneg^o coby vmiał robić ná zło-
- 1: ćie y na srebrze/ ná miedzi/ na że

strona: 237a

Wtore Kfięgi Kronik

lezie y na ízarłacie/ iedwabiem

- 1: y Hiácynthem/ á coby vmiał ryfo-
- 1: wác y ryć ípołu z drugimi error krorzy errata ktorzy
- 1: też v mnie íą vmieiac to w lu-

-1: dzie y w Ieruzalimie/ ktore ku te

-1: mu nágotował Dawid óciec moy.

rozdział: 6

strona: 239a

Wtore kłięgi Kronik

werset: 18 Y

-1: podobnaź to rzecz (áby miał) mie

-1: źzkác Bog z ludzmi ná ziemi/ gdyż

-1: niebo y źzerokości niebiełkie cie-

-1: bie ogárnać nie mogą/ tedyć dá-

-1: leko mniej ten dom ktorym ia

-1: zbudował?

werset: 19 A (ták) weyrzyź ná

-1: modlitwę słuęi twego y ná proś

-1: bę iego o Iehowo Boże moy/ wy

-1: słuçhay wołania modlitwy kto

-1: rą fię tobie modli słuęá twoy.

werset: 20

-1: Nieçhay oczy tve nád domem

-1: tym otwárte będą we dnie y w-

-1: nocy/ á nád mieyfcem kędyś ty o

-1: biecał położyć imię twoie/ ábyś

-1: wysłuchał modlitwy ktorą mo-

-1: dlić ci fię będzie słuęá twoy ná

-1: mieyfcu tem.

werset: 21 Wysłuçhayźe

-1: próśby słuęi twego y ludu tve-

-1: go Izráelłkiego/ ktorą fię modlić

-1: będą ná mieyfcu tym/ wysłuçhay

-1: że z mieyscá miefzkánia twego/ to

-1: ieft z niebá/ wysłuchayże á od-

-1: puść.

werset: 22 | Iefliby kto zgrzeżył prze

-1: ciw blizniemu fwem^v á przywiodł-

-1: by go ná przyięęgę ták izby mu-

-1: fiał przyfiąc/ á przyfzłáby przyfię

-1: gá oná przed ołtarz twoy w do-

-1: mu tem.

werset: 23 | Wysłuchayże ty znie-

-1: bá/ á vczyń y rozfádz sługi twe

-1: płácąc złośnikowi/ á poftępek ie-

-1: go obráciąc ná głowę ieg^o/ á v-

-1: fprawiedliwiáiąc fprawiedliwe-

-1: go/ y nágradzáiąc mu wedle fprá-

-1: wiedliwości iego.

werset: 24 | Gdyby też

-1: był porázon lud twoy Izráelki

-1: od nieprzyiacielá fwego prze

-1: grzech ktorymby zgrzeżyli tobie

-1: á náwróciwfy fię ku tobie wyz-

-1: náliby imię twoie y modlili fię á

-1: profili ciebie w domu tem.

werset: 25 | Te-

-1: dy ty wysłuchay z niebá/ á od-

-1: puść grzech ludowi twemu Izrá

-1: elskiemu/ y przyprowadz ie do zie

-1: mie ktorąś dał im oycm ich.

werset: 26 |

- 1: Gdyby też niebo zámknione by
- 1: ło/ á nie było by dżdża przeto iż zgrzeſzyli
- 1: tobie/ á oni modliliby

strona: 239b

- 1: fię ná mieyfcu tem wyzawáiąc
- 1: imię twoie/ poniechawfzy grze-
- 1: chu fwego gdybyś ie trapił.

werset: 27 Te

- 1: dy ty wysłuchay z niebá/ á odpuść
- 1: grzech słuźebnikom twoim y lu-
- 1: dowi twemu Izráelfkiemu/ á ná
- 1: ucź ie dobrej drogi po ktoreyby
- 1: chodzili/ dayże defzcz na ziemię
- 1: twą ktorąś podał w dziedzictwo
- 1: ludowi twemu.(*marg*) Niżey. 20 wirfz. 9. (–)

werset: 28 Iefliby też głod

- 1: był w ziemi/ ábo powietrze/ ábo
- 1: fułza/ ábo rdzá/ ábo fzaráńcze/ á-
- 1: bo chrząfzcze/ iefliby też nieprzy
- 1: iaćiel ich obległ ie w ziemi ich/ ábo
- 1: obległ miáftá ich/ ábo też iá-
- 1: kie ine karánie/ ábo chorobá.

werset: 29

- 1: Tedy tę ich próśbę/ modli-
- 1: twę ktorąby vczyńił człowiek ktory-
- 1: kolwiek/ ábo y wfzytek lud
- 1: twoy Izráelfki/ poznawfzy kará-
- 1: nie fwoie y chorobę fwoię gdyby
- 1: podniosł ręce fwe ku domowi te

-1: mu.

werset: 30 Wysłuchayże z niebá z-

-1: mieyścá mieszkánia twego/ á od-

-1: puść y nágrodz káždemu wedle

-1: wśzytkich drog iego/ bo ty łam

-1: znałz fercá łynow ludzkich.

werset: 31 Aby

-1: fię bali ćiebie/ á iżby chodzili dro

-1: gámi twemi po wśzytki dni/ iáko długo żyć będą na ziemi ktoráś

-1: dał oycom ich.

werset: 32 Tákże y cudzo-

-1: ziemcá ktory nie iełt z ludu twe-

-1: go Izráelkiego ktoryby przyśzedł

-1: z ziemie dálekicy dla wielkiego

-1: imienia twego/ y dla możney ręki

-1: twey/ á dla wyćiągnionego rá

-1: mieniá twego/ gdyby przyśzedłszy

-1: modlił fię w domu tem.

werset: 33 Tedy

-1: go ty wysłuchay z niebá twego/

-1: á z mieyścá mieszkánia twego/ y v

-1: czyń to wśzytko o co ćię wzywáć

-1: będzie on cudzoziemiec/ áby po-

-1: ználi wśzyscy narodowie ziemie

-1: imię twoie/ á iżby fię bali ćiebie

-1: iáko y lud twoy Izráelki/ y żeby

-1: też wiedzieli iż wzywano iełt i-

-1: mię twe nad domem tym ktory

-1: zbudowałem.Wtore kfięgi Kronik

strona: 241c

Wtore księgi Kronik

rozdział: 10 Rozdział 10.(*marg*) 1. Krol: 2 (-)

werset: 1

- 1: W Jechał Recháwe-
- 1: hám do Szechemá/ bo
- 1: do Szechemá zebrał fię
- 1: był wízytek Izráel áby
- 1: go poštánowili krolem.

werset: 2 To

- 1: gdy wílyżał Iárowehám fyn Ne
- 1: wathow/ ktory był w Micraimię
- 1: kędy był wćiekł przed krolem So
- 1: lomonem/ tedy fię wrocił z tám-
- 1: tąd.(*marg*) wł: y było gdy wílyżał Iárowehám. rć. (-)

werset: 3 A tak posłali y wezwáli

- 1: go/ y przyšzedł Iárowehám ze w-
- 1: ízytkim ludem Izraelřkim/ á mo-
- 1: wili do Rechawehámá rzekąc/

werset: 4 Oćiec twoy kładł ná nas iarz-

- 1: mo ciężkie/ á przetoż ty teraz vl-
- 1: ży nam tey niewoley ciężkiey oy-
- 1: cá twego/ y tak ciężkiego iármá
- 1: ktore ná nas kładł/ á będziem
- 1: służyć tobie.

werset: 5 Do ktorych on rzekł/ po trzecim dniu wroćicie fię do mnie/ á tak lud odszedł.

- 1: werset: 6 Y wízedł krol Rechawehám w radę z ítárfzymi ktorzy ítawáli przed Solomonem
- 1: oycem iego poki íeřcze był żyw mowiąc/ co wy rádźicie iákimi słowy mam odpowiedzieć
- 1: ludowi temu?

werset: 7 A

-1: oni mu odpowiedzieli/ Iefli fie poftáwifz łáfkáwie ludowi twemu á fpodobáfz fię im/ y
dafz im łáfkáwą odpowiedz/ tedyć będą słu-

-1: źebniki twemi po wśzytki czáfy.

werset: 8

-1: Ale on opuściwśzy rádě ftárfśzych ktorą mu rádzili/ wśzedł w

-1: rádě z młodzieńcy ktorzy z nim

-1: weśpołek rofli/ á ktorzy mu służyli.

werset: 9 Y rzekł do nich/ á wy co

-1: mi rádzićie/ iáką odpowiedz

-1: mam dáć ludowi temu ktorzy do

-1: mnie mowił/ vlzy iármá tego

-1: ktore ná nas włóżył oćiec twoy?

werset: 10

-1: Y mowili mu młodzieńcy kto-

-1: rzy z nim rofli/ Ludowi ktorzy mo-

-1: wil do ćiebie rzekąc/ oćiec twoy

-1: oćiążał nas iármem ále go ty nám vlzy/ Tákową daz odpowiedz/

-1: to co ieft namnieyśzeg^o we

-1: mnie/ mięźśze ieft niź biodrá oy-

-1: cá mego.

strona: 241d

werset: 11 Oćiec moy kładł ná was

-1: iármno ćięźskie/ ále ia wam

-1: iefźcze przidam ćięźśze: Oćiec moy

-1: karał was bicźmi/ á ia was będę karał głogiem.(*marg*) Abo bicźmi fplcźáftemi/ po
żydowfku ftoi Niedźwiádkámi. (-)

werset: 12 A (ták) Iáro-

-1: wehám y wśzytek lud przyśzli do

-1: recháweháma dniá trzećiego iá-

-1: ko im był rofkazał krol mowiąc/

-1: wroćcie się ku mnie po trzećim

-1: dniu.

werset: 13 Y dał im krol odpowiedz

-1: frogą opuściwszy rádę starłych.

werset: 14 A mowił do nich wedle rady

-1: młodzieńcow/ Oćiec moy oćiązał

-1: was iármem/ ále ia wam przy

-1: dam tym więcey oćiec moy ka-

-1: rał was biczmi/ á ia was będę ka-

-1: rał głogiem.

werset: 15 Y niechciał krol

-1: zezwolić ludowi gdyż się to działo z przyczyny Bożey áby Ieho-

-1: wá dołyć vczyńił słowu śwemu

-1: ktore powiedział przez Achyia-

-1: há Sylonitłkiego do Iárowehámá syná Newathowego.

werset: 16 A wi-

-1: dząc wśzytek lud Izráelłki iż ich krol

-1: nie vsłuchał odpowiedzieli krolowi rzekąc/ což zá dzieł ma-

-1: my w Dawidzie? ábo co zá dzie-

-1: dzictwo w synu Iłzáiego? Káždy

-1: Izráelczyky do namiotu swego/

-1: á ty też o Dawidzie opátrz dom

-1: swoy: A ták wśzytcy

-1: Izraleczyky rozefzli się do námiotow swoich.

werset: 17

-1: A (ták) Rechowehám krol-

-1: wał nád Izráelczyky ktorzy mie-

-1: ízkáli w miáftach Iudfkich.

werset: 18 Y

-1: posłał Rechoweham Adorámá

-1: ktory był nád pobory/ y vkámio

-1: nowáli go fynowie Izráelfcy y v

-1: márł: A krol Rechowehám po-

-1: śpieszywłzy fię w fiadł ná woz y v

-1: ćiekł do Ierufzalema.

werset: 19 Y odftá

-1: pili Izráelczycy domu Dawido-

-1: wego áz y do tego czáfu.

rozdział: 11 Rozdział 11.

werset: 1 Y Przyiechał Recháwe-

-1: ham do Ierufzalimá/ y ze-

-1: brał domu Iehudy á Bin-

-1: iáminá/ fto y óśmdziefiát tyfięcy

-1: ludu przebránego lu boiowi/ á

-1: by walczył z Izráelczyki/

rozdział: 15

strona: 244a

Wtore kfięgi Kronik.

werset: 14

-1: Y przyfięgli Iehowie gło-

-1: fem wielkim/ z krzykiem/ z trábá

-1: mi y z kornetj.

werset: 15 A wefelił fię w-

-1: fzytek lud Iudfki z oney przyfięgi

-1: bo ze włzytkim fercem fwym przy

-1: fięgáli/ á ze włzytká wolá fwą fzu

-1: káli go y nálezli/ y dał im Ieho-

-1: wá odpoczynienie ze wżąd. (marg) 1. Krol: 15. (-)

werset: 16 Nad to krol Afá Mááčę má

-1: tkę śwą złożył z pánftwá/ bo bylá

-1: vczyniá bálwaná w Gáiu/ y po

-1: krufzył Afá onego iey bálwaná/

-1: y ípalił v potoká Cedroná.

werset: 17 A-

-1: le wyfzek/ nie popfowano w Izrá

-1: elu/ á wżákož ferce Afy było do

-1: íkonále po wżytki dni iego.

werset: 18 W-

-1: niośł potym do domu Iehowy

-1: rzeczy poŀlabione od oycá ſwego ktore teŷ on ſam poŀlubił

-1: ſrebro/ złoto/ y naczynia.

werset: 19 A nie

-1: bylá walká áŷ do trzydzieſtego y

-1: piąteg^o roku zá krolowánia Afy.

rozdział: 16

-1: Rozdział 16.

werset: 1

-1: ROku trzydzieſtego y ſzo

-1: ítego krolowánia Afy/ ciá

-1: gnął Baáfzá krol Izráel

-1: íki przeciwko Iudzie/ y zbudował

-1: Ramę/ żadnemu nie dáiąc wnidz

-1: áni wynidz do Afy krola Iudſkie

-1: go.

werset: 2 A (ták) wybrał Afá ſrebro

-1: y złoto z kárbu domu Iehowy/
-1: y z domu krolewskiego/ á posłał
-1: do Ben-hádádá krolá Arámkie
-1: go/ ktory mieszkał w Dármefzku
-1: rzekąc/

werset: 3 Przymierze między

-1: mną y między tobą/ między oy-
-1: cem mym y między oycem two-
-1: im/ otóc szlę srebro y złoto/ idz á
-1: złam przymierze twe z Bááfzą
-1: krolew Izráelskim áby odciągnął
-1: odemnie

werset: 4 Y vsłuchał Ben-há

-1: dád krolá Afy/ á posłał hetmá-
-1: ny fwe ktore miał/ do miast Izrá-
-1: elskich/ y zborzył Hyion/ Dan/
-1: y Awelmaim/ y wšytki miastá o-
-1: bronne w Neftalem.

werset: 5 To gdy

-1: wšyłał Baáfzá/ przełał budo
-1: wać Ramy y oney fwey záczyćey

strona: 244b

roboty.

werset: 6 A krol Afá wziąwšy z-

-1: óbą wšytek lud Iudški/ pobrał
-1: kámienie w Ramie/ y drzewo kto
-1: rym budował Báháfzá/ y zbudo
-1: wał z niego Gewę/ y Micpę.

werset: 7

-1: Onego czaŝu przyŝedł Chána
-1: ni widzący do krolá Iudŝkiego á
-1: powiedział mu/ iżeś vfał krolowi
-1: Arámŝkiemu/ á nie vfałeś Ieho-
-1: wie Bogu twemu/ dla tego woy-
-1: ŝko krolá Arámŝkiego nie przyi-
-1: dzie w ręce twoie.

(*marg*) Wyŝzey 14. (-)

werset: 8] Aza Kufzy-

-1: mow y Luwimow nie było wię-
-1: cey/ ktorzy z ŝobą mieli bárzo wie
-1: le wozow y iezdnych/ á wŝdy kie-
-1: dyŝ Iehowie vfał podał ci ie w-
-1: ręce twoie.

werset: 9] Bo oczy Iehowy

-1: przepátruią wŝytkę ziemię/ áby
-1: ŝię okazał być moznym v tych kto
-1: rzy przy nim z právem ŝercem
-1: zoŝtáwáią: Głupieŝ w tym ŝobie
-1: począł/ á przetoŝ potym przyidą
-1: ná cię walki.(*marg*) Ian 7. (-)

werset: 10] Y rozgniewał ŝię

-1: Aŝa ná widzącego/ y dał go do
-1: więzienia/ bo ŝię był przeciw nie
-1: mu obruŝył o tę rzecz: Tegoŝ cza
-1: ŝu Aŝa vciŝkał niektore z ludu.

werset: 11]

-1: Ale ŝwy pierwŝze y poŝle-
-1: dnieyŝe Aŝy/ nápiŝáne ŝą w kŝię-

-1: gach krolow Iudfkich y Izrael-

-1: fkich.

werset: 12 Potym roku trzydziefte-

-1: go dziewiątego Krolowania fwe

-1: go rozniemogł się Afá ná nogi

-1: fwoie/ á niemoc iego była bárzo

-1: ciężka/ a wżákoż w oney choro-

-1: bie fwey nie szukał Iehowy ále le

-1: karzow.

werset: 13 A ták záfnał Afá z oy-

-1: cy fwemi/ á vmárł roku czterdzie

-1: ftego y pierwższego pánowania

-1: fwego.

werset: 14 Y pogrzebion ieft w ie

-1: dnym z grobow fwych ktore so-

-1: bie pokopał w mieście Dawido-

-1: wym: y położono go na łozu iego

-1: ktore było nápełniono rzeczámí

-1: wonnemi/ y rozmaítemi máścíá

-1: mi fprawionemi/ Aptekárfką ro

-1: botą y fpalili mu (to) fpaleniem wielkim bárzo.

rozdzial: 20

strona: 246b

werset: 21 A (ták)

-1: porádziwżzy się z ludem poftáwił

strona: 246c

Wtore kłięgi Kronik

fpiewaki Iehowie ktorzj go chwa

-1: lili z ochędoftwem świętem gdy

- 1: wychodzili przed zbroynemi mo
- 1: wiąc/ Wyznawayćie Iehowie iż
- 1: ná wieki miłofierdzie iego.

werset: 22 A

- 1: ná ten czás gdy zácźeli pieśń y
- 1: chwałę/ tedy Iehowá nápuścił
- 1: rozruch ná fyny Hámmonowe
- 1: Moáwá y gorę Sehir/ ktorzy by
- 1: li przyźzli ná Iehudę/ á (ták łámi)
- 1: fię pomordowáli.

werset: 23 Y powtáli

- 1: fynowie Hammonowi/ y Moaw
- 1: przeciwko obywatelom gory Se
- 1: hir/ áby ie wytraćili y wygládzili
- 1: á gdy porázili obywátele Sehir-
- 1: łkie/ oborzył fię ieden przeciw drugiem^v/ á ták fię łpolecznie pobi
- 1: li.

werset: 24 A Iehudá przyźzedł do Micpy

- 1: ktora w puźczy/ a poyrzawfzy ná
- 1: onę wielkość widzieli áno trupi
- 1: leźeli po ziemi ták iż źaden nie v-
- 1: źzedł.

werset: 25 Y przyźzedł Ieźafat y lud

- 1: iego brać łupow ich/ y náleźli bár
- 1: zo wielkie bogactwa przy nich/
- 1: łzaty y koźtowny łprzęt/ ktore
- 1: miedzj fię rozebráli/ á przez trzj dni
- 1: ony łupy biorąc wźjtkich zanieść
- 1: nie mogli/ bo ich było bárzo wie

-1: le.

werset: 26 A czwartego dnia zebráli

-1: fię w dolinie (*marg*) Berácháh tłumaczy fię błogosławieństwo. (–)Berafze/ bo tám

-1: błogosławili Iehowę/ dla tego

-1: mieyfcu onemu dáli imię doliná

-1: Beráchá aż do teg^o czáfu.

werset: 27 Y wro

-1: cił fię wżytek lud Iudfki y Ie-

-1: ruřzalimfki/ y Iofzáfát przed nimi

-1: á iecháli do Ierufzalemá z rado-

-1: ścią/ bo ie był Iehowá vwefelił

-1: nád nieprzyaścioły ich.

werset: 28 Y wie-

-1: cháli w Ierufzalim z Źkrzypicámi/

-1: z hárfámi y z trábámi do domu

-1: Iehowy.

werset: 29 Y przyřzedł Źtrách Bo

-1: ży ná wżytki kroleřtwá ziemie/

-1: gdy vsłyřzeli iż Iehowá walczył

-1: przeciw nieprzyaściołom Izráel

-1: Źkim.

werset: 30 A (ták) vpokoiło fię krole

-1: řtwo Iofzáfátowe/ y dał mu od

-1: pocżynienie Bog iego ze wřząd.

werset: 31

-1: A (ták) krolował Iofzáfát nád

-1: Iudą/ á miał trzydzieřci y pięć lat

-1: gdy krolowác pocżął/ á przez dwá

dziesięć i pięć lat krolował w Ie

-1: rufzalemie/ á imię mátki iego by

-1: ło Házuwá corá Szylchego.

werset: 32 Y

-1: chodził drogą Afy oyca swoiego/

-1: nie vchyláiąc fię z niey/ á czyniąc

-1: wšzytko co fię Iehowie podobáło

werset: 33

-1: A wšzákož wšzki nie były po

-1: borzone/ y iefzcze był lud nie zgo

-1: tował fercá swego ku Bogu oy-

-1: cow swoich.

werset: 34 Wšzytki tež ine

-1: šprawy Iofzáfátowe ták pierwŝe

-1: iáko y poŝlednie ŝą wpifane w-

-1: kŝięgi Iehu ŝyná Chánániego/ o

-1: ktorym ieŝt w zminká w kŝięgach

-1: krolow Izráelŝkich.

werset: 35 Potym Io

-1: ŝzáfát krol Iudŝki wziął towarzyszy

-1: ŝtwo z Acház-iahem Krolem I-

-1: zráelŝkim/ ktorego ŝprawy były

-1: niepobožne.

werset: 36 A dla tego fię było

-1: znim ŝtowarzyŝył áby zbudował

-1: okręty ktoreby chodziły do Thár

-1: ŝys/ y budowáli ony okręty w-

-1: Hec-ion-gawrze.

werset: 37 A (ták) pro-

-1: rokowali Elihezer fyn Dodává-
-1: hulzow z Marefze ná Iofzáfátá mo
-1: wiąc/(*marg*) Pan fię tym brzydzi w wiernych gdy wchodzą w przymierze y wtowárzyftwo
z válwochwálcy y z ludzmi niepobożnemi. (-)iżes fię z towárzyfzył z A-
-1: cház-iahem/ przeto Iehowá ros
-1: fypał fpráwy tve: y połamáne fą
-1: okręty/ á nie mogły idz do Thár-
-1: fzyś.

rozdział: 21

-1: Rozdział 21.

werset: 1

-1: Y Zafnął Iofzáfát z oycy
-1: fwemi/ á pogrzebion z nimi
-1: w mieście Dawidowym/ y
-1: krolował Iorám fyn iego miálto
-1: niego.

werset: 2] A miał brácią fyny Io-

-1: fzfátowe/ Házár-iáha/ Iechye-
-1: lá/ Zechár-iáhá/ Házár-iáhuá/
-1: Micháela/ y Szefát-iáhá/ wfzyt-
-1: cy cí (byli) fynowie Iofzáfátá kro
-1: lá Iehudfkiego.

werset: 3] Ktorem był

-1: dał óciec ich vpominki wielkie
-1: śrebrá y złotá/ y rzeczy kóftow-
-1: nych/ y z miálty obronnemi w Iu-
-1: dzie/ á kroleftwo oddał Iorámo
-1: wi iáko pierworodnemu.

rozdział: 24

strona: 248d

werset: 25 A gdy od-

-1: ciągnęli zoftawili go bárzo w-

-1: wielkich boleściach/ przeciwko

-1: ktoremu fprzyfięgli fię słudzy ie

-1: go/ mŕzcząc fię krwie fyná Ioia-

strona: 249a

dy offiárnik/ y zabili go ná łozu

-1: iego że vmarł: y pogrzebiono go

-1: w mieście Dawidowym/ ále nie

-1: był pogrzebion w grobiech kro-

-1: lewfkich.

werset: 26 A ci fą ktorzy fię byli

-1: fprzyfięgli/ Nár-záwád fyn Szy-

-1: meháty Hámmonitki/ á Iehozá-

-1: wád fyn SzymrythyMoáwitki.

werset: 27

-1: Ale fynowie iego/ y wŕzytek po

-1: datek ktory ieft zebran zá niego

-1: ná budowanie domu Bożego/ fą

-1: fpifane w księgách krolewfkich/ y

-1: krolował Amác-iáhu fyn iego

-1: miałto niego.

rozdział: 25

-1: Rozdział 25.

werset: 1

-1: DWadzieścia y pięć lat

-1: miał Amác-iáhu gdy zo-

-1: ítał krolem/ á krolował w

-1: Ierufzáleme dwádzieściá y dziewięć lat/ á imię mátce yego było

-1: Iehehádán z Ierufzálema.

werset: 2 Y

-1: (ten) czynił pobożnie przed Ieho

-1: wą/ á wízakoż nie całym łercem.

werset: 3

-1: A gdy było vtwierdzone krole

-1: łtwo iego/ pomordował służeb-

-1: niki łwe ktorzy byli zábili krolá

-1: oycá iego.

werset: 4 Wízákże łynow ich

-1: zabiác nie kazał/ bo nápiáno w

-1: zakonie wkłięgách Moizełzo-

-1: wych gdzie rołkázuié Iehowá

-1: mowiąc/ nie máią zábiiác oy-

-1: cow dla łynow/ áni łynow dla oy

-1: cow/ ále káždy w grzechu łwoim

-1: vmrze.(*margin*) 5. Moi. 24. 2. Krol: 14. Ezech: 18. (-)

werset: 5 A (potym) zgromádził

-1: Amac-iáhu Iehudę y połtáno-

-1: wił wedle ich domow hetmány/

-1: y łetniki po włzytkim Iudzie y

-1: Beniáminie/ y obliczył ie począ-

-1: włzy od dwudziéstego roku y dá-

-1: ley/ a nálazło łię miedzy nimi

-1: mężow ná wybor gotowych ku

-1: boiowi trzy kroć łto tyłięcy z drze

-1: wcy y tarczámí.

werset: 6 K temu z Iz

- 1: ráelá pzyiał zá pieniądze fto ty-
- 1: fięcy ludu rycerfkiego za fto tyfię-
- 1: cy talántow śrebrá.

werset: 7 | Y przy-

- 1: ízedl do **nieg**^o mąż Boży mowiąc/
- 1: O Krolu/ niechay woýfko Izrá-
- 1: elskie z tobą nie chodzi: bo nie-

strona: 249b

máfz Iehowy z Izraelem/ y ze

- 1: wĺzytkimi fyny Efráimowemi.

werset: 8 |

- 1: A iefli (nie) wierzyfz/ ciągu/
- 1: czyń/ á zwiedz bitwę/ porázi cię
- 1: przed nieprzyaścioły: bo w mocy
- 1: Bożey/ ieft/ rátowác y dać vpáść.

werset: 9 |

- 1: Y rzekł Amác-iáhu mężowi
- 1: Bożemu/ Ale což czynić z tym/
- 1: ítem tálántow/ ktorem dał woý
- 1: fku Izráelkiemy? odpowiedział
- 1: mąż Boży/ ma Iehowá więcey
- 1: niżli to.

werset: 10 | A przetoż Amác-iáhu

- 1: oddzielił woýfko ktore było do
- 1: niego przyfzło z Efráimu áby fię
- 1: wroćilo do mieyfcá fwego: á oni
- 1: fię oto bárzo rozgniewáli ná Iu-
- 1: dę/ y wroćili fię w popędliwości
- 1: do mieyfcá fwego.

werset: 11 | A Amác-iáhu zmocniwłszy fię/ wywiodł

-1: lud fwoy y ciągnął ná dolinę So

-1: li/ á poráził ludu z fynow Seirá/

-1: dziefięć tyfięcy.

werset: 12 |

-1: A fynowie Iud

-1: fcy poimáli dziefięć tyfięcy żywjch

-1: ktore záwiodłszy ná wierzch skály

-1: połpycháli ie ná doł/ áż fię wży-

-1: fcy porołpukáli.

werset: 13 | A ono záfię woy

-1: fko ktore rołpuścił Amác-iáhu/ á

-1: nie wziął go z łobą ku bitwie/ w-

-1: tárgnęło do miałt Iudfkich po-

-1: cząwłzj od Szomroná áż do Beth

-1: choroná/ y porázili z nich trzy ty

-1: fiące ludu/ á pobráli wielką ko-

-1: rzyść.

werset: 14 | A gdy potym przyłzedł

-1: Amác-iáhu z porałzki Edomczy-

-1: kow/ przyniosł z łobą bogi ludu

-1: Seirskiego/ połtánowił ie zá Bo

-1: gi łwoie y kłaniał fię przed nimi

-1: kádząc im.

werset: 15 | A przeto fię Ieho-

-1: wá rozgniewał ná Amác-iáha/

-1: y połsł do niego proroká ktory

-1: mu ták mowił/ Przeczżeś łobie

-1: łzukał bogow ktorzy ludu łwego

-1: nie wydarli rąk twoich?

werset: 16 To

-1: gdy on mówił do niego/ Krol mu

-1: powiedział/ Izali cię obrano pá

-1: nem rádnyim krolowi? przełtańże by cię łnadz nie zábito: á ták

-1: go zániechał prorok mowiąc/(marg) A fynowie kozaka (álbo żołnierzá) ktore wrocił. rć.
(-)iuz znam że Bog vmyłlił iżby cię

-1: zátłacił/ gdyżes to vczynił niech

strona: 249c

cę słuchác trády moiey.

rozdział: 29

strona: 251c

Wtore księgi Kronik.

werset: 12

-1: A ták powftáli Lewitowie/ Má

-1: chát fyn Hámáfáiow/ y Ioel fyn

-1: Házáriáhow z fynow Kehatowych/

-1: á z fynow Merárego Kífz

-1: fyn Hávdego/ y Házár-iáhu fyn

-1: Iehálel-elow/ á z (fynow) Ger-

-1: łzunowych/ Ioach fyn Zimmá-

-1: how/ á Heden fyn Ioachow.

werset: 13

-1: Zás z fynow Elicáfánowych/

-1: Szymry/ y Iehrel/ á z fynow A-

-1: fáfowych/ Zechár-iáhu/ y Má-

-1: tán-iahu.

werset: 14 A z fynow Hemano-

-1: wych/ Iechyel á Szymehy/ a z fy

-1: now Iedutunowych Szemeiáh/

-1: á Huzyel.

werset: 15

-1: Zebráli tedy brácią

-1: íwą/ á poświęciwfy lię/ wefzli

-1: według rofkazania krolewskiego

-1: y rofkazania Iehowy oczyściác

-1: domu Bożego.

werset: 16 Y wefzli ofiárnicy

-1: do domu Iehowy áby iy o-

-1: czyścili/ y wyniefli z niego wżytki

-1: plugáftwá ktore byli nalezli w-

-1: kościele y w fieni przed domem

-1: Iehowy/ a zábrawfzy to Lewi-

-1: towie wyniefli precz do potoká

-1: Kidroná.

werset: 17 A poczęli poświęć

-1: pierwszego dnia miefiąca pier-

-1: wżego/ á potym wefzli o fieni

-1: Iehowy ómeg^o dnia onegoż mie-

-1: fiącá poświęćciąc dom Iehowy

-1: przez ósm dni/ á dokończyli fzo-

-1: łtegonáftego dnia miefiąca pier

-1: wżego.

werset: 18 Potym fzli do krolá E-

-1: zechiafzá/ y opowiedzieli mu O-

-1: czyściliśmy wżytek dom Iehowy

-1: y ółtarz ku paleniu ofiar/ y wżytki

-1: nacżynia iego/ y łtoł pokładny

-1: ze wżem naczykiem iego.

werset: 19 Przy

-1: tym wżytko naczynie ktore był

-1: íplugáwił krol Achaz w krole-

-1: ítwie íwoim kiedy był zgrześzył/

-1: zgotowáliśmy y poświęćili/ á oto

-1: íą przed ołtarzem Iehowy.

werset: 20 A

-1: (ták) ráno wftawśzy Ezechiafz

-1: krol zebrał wżytki kfiążetá z miá

-1: ítá/ y ízedł do domu Iehowy.

werset: 21

-1: Y przywiedziono mu ćielcow

-1: íiedm/ báránow íiedm/ owiec

-1: íiedm/ y kozłow íiedm ná (ofiárę)

strona: 251c

zá grzech/ zá kroleśtwo/ za świą-

-1: tynią/ y zá Iudę/ á mowił do íy-

-1: now Aharonowych do ofiárni-

-1: kow áby to ofiárowáli ná ołta-

-1: rzu Iehowy.

werset: 22 A (ták) rzezáliby

-1: dło/ á wziąwśzy ofiárnicy krew/

-1: kropili nią ná ołtarz/ porzezáli

-1: też owce á kropili krwią ná ołtarz

werset: 23

-1: Y przywiedli kozły ku ofierze

-1: zá grzech przed krolem y wżyt-

-1: kim zgromádeniem/ y włożyli rę

-1: ce łwe na nie.

werset: 24 Y zárznęli ie o-

-1: fiárnicy/ á krwią ich/ kropili ná ołtarz ku oczýścieniu wśzytkiego

-1: ludu Izráelśkiego/ bo im rołka-

-1: zał krol zá wśzytkiego Izráelá

-1: łprawowác całopalenie/ y ofiárę

-1: zá grzech.

werset: 25 Połtánowił też Le-

-1: wity w domu Iehowy z cymba-

-1: ły/ z łkrzypicámi/ y z hárfámi we

-1: dług rołkazánia Dawidowego/ y

-1: Gadá widzácego krolewśkiego

-1: y Nátháná proroká/ bo to było

-1: rołkazánie Iehowy przez proro-

-1: ki iego.

werset: 26 A (ták oni) Lewitowie

-1: łtánęli z ínstrumenty muzyki Da

-1: widowey/ y ofiárnicy z trábámi.

werset: 27

-1: Y rołkazał Ezechiałz áby łprá

-1: wowáli całopálenie ná ołtarzu:

-1: A łkoroby poczęto palenie o-

-1: fiáry/ áby też poczęto y pieśń Ie

-1: howy z trábámi y z ínstrumenty

-1: muzyki Dawidá krolá Izráelśkie

-1: go.

werset: 28 A wśzytek zbor kłániáli fię

-1: Iehowie/ łpiewacy też łpiewáli/

-1: á trębácze trąbili/ co wśzytko

-1: trwało aż się dokończyło całopa-
-1: lenie.

werset: 29] A gdy dokończyli ofiar

-1: tedy król i wszyscy którzy z nim
-1: byli/ klániali się i chwalili Iehó
-1: wę.

werset: 30] Potym rozkazał Ezechiáš

-1: król i kłiążetá Lewitom/ áby chwalili Iehowę słowy Dawido
-1: wemi i Afáfá widzącego/ á (ták)
-1: chwalili z wefelem klániając się
-1: i klękając.

werset: 31] Y rzekł Ezechiaš/

-1: terazeście poświęcili ręce swe Ie
-1: howie/podzie á przywieźcie o
-1: fiary i dzieki do domu Iehowy.

rozdział: 32]

strona: 253d

werset: 21]

-1: Tám gdy wżedł

strona: 254a

Wtore kłięgi Kronik

do domu Bogá fweg° / ci którzy wy

-1: ízli byli z niego zámordowali go
-1: tám mieczem.

werset: 22] A (ták) wybawił

-1: Iehowá Ezechiašá/ i obywáte-
-1: le Ierošzolimskie z rąk Sánche-
-1: rywá króla Afurškego/ i rąk
-1: wszystkich inych/ á íprawił im po

-1: koy ze wład.

werset: 23 Tedy wiele ich

-1: przynofili Iehowie dáry do Ie-
-1: rufzalemá/ y vpominki kofztow-
-1: ne Ezechiafzowi krolowi Iudfkie
-1: mu/ á (ták potym) wywyźfzon był
-1: przed wřzytkiem narody.

werset: 24 W o-

-1: nych czáfiech rozniemogł fię Eze-
-1: chiafz áz ná śmierć/ y modlił fię
-1: Iehowie/ á on mowił do niego/
-1: á dał mu znák.

werset: 25 Ale Ezechiafz

-1: nie wdzięczen był dobrodzieyftw
-1: iego/ bo ferce iego(*marg*) To fię działo gdy vkazał Bábilończykom fkarby fwe o czym
pátrz 2. Krol. 20. (-)wyniosło fię.
-1: y wzrúfzył gniew przeciwko fo-
-1: bie przeciw Iudzie y przeciw Ie-
-1: rufzalimowi.

werset: 26 Wfzákze fię vpo-

-1: korzył z tego Ezechiafz (*marg*) To iefť gdy go Ezáiafz prorok vpominał y karał słowy z
błędu iego. (-)że fię by-
-1: ło wyniosło ferce iego y fam y o-
-1: bywátele Ierořzolimřcy/ ták iř ná-
-1: nie nie przyřzedł gniew Iehowy
-1: zá żywotá iego.

werset: 27 A miał Ezechi

-1: afz bárzo wiele bogactw/ y był
-1: bárzo w wielkiey sławie maiąc

-1: wielkie śkárby/ śrebrá/ złotá/ y

-1: kámieni drogich/ rzeczy wonnych

-1: zbroi rozlicznych/ y wŕzytkiego

-1: naczyńia kóŕztownego.

werset: 28 | Miał

-1: też ŕzpiklerze dla pszenice/ y piw-

-1: nice dla win y oliwy/ á ŕtayne

-1: dla rozmaitych zwierząt/ y obo-

-1: ry dla bydła.

werset: 29 | Pobudował też

-1: łobie miáŕtá y (miał) dobytek dro

-1: bu y bydła mnoŕtwo/ bo mu był

-1: Bog dał barzo wiele maiętności.

werset: 30 |

-1: Tenże Ezechiaŕz záŕypał z rzo-

-1: dła w Gichonie wyższym/ á przy-

-1: wiodł ie proŕto pod zachod słoń-

-1: cá ku miáŕtu Dawidowem^v/ y po

-1: wodziło fię Ezechiaŕzowi we wŕzy

-1: tkich ŕpráwách iego.

werset: 31 | A wŕzá-

-1: koź dla posłow kŕiáźąt Bawel-

-1: ŕkich ktorzy byli posłáni do nieg^o/

-1: áby go pytáli o cud ktorzy fię był

-1: ŕtał w ziemi/ opuŕcił yi Bog áby

strona: 254b

go kufili/ á iżby wiedzieli wŕzytko

-1: co było w ŕercu iego.

werset: 32 | Ale wŕzy-

-1: tki ine sprawy Ezechiażowe y
-1: pobożności iego/ te są napisane
-1: w księgach Ezaiasza syna Amo-
-1: ca Proroka/ y w księgach Iud-
-1: skich y Izraelskich.

werset: 33 Zafnął po-

-1: tym Ezechiaż z oycy swemi y po
-1: grzebion na gorze między groby
-1: synów Dawidowych/ a wielką
-1: mu pościwość uczynili wszyscy lu-
-1: dzie Iudscy y mieżczanie Ierozo-
-1: limscy przy śmierci iego/ a po nim
-1: krolował Manasse syn iego.

rozdział: 33

-1: Rozdział 33.(marg) 2. Krol 21. (-)

werset: 1

-1: Y Było Manassehowi
-1: dwanaście lat gdy po-
-1: czął krolować/ a pięćdzie-
-1: siąt y pięć lat krolował
-1: w Ieruzalem.

werset: 2 Ten się złości

-1: dopuścił przed Iehową/ we-
-1: dług obrzydłości pogańskich/ kto-
-1: re był Iehową wygnął przed sy-
-1: ny Izraelskimi.

werset: 3 Bo znowu po

-1: budował wyżki ktore był pobo-

-1: rzył Ezechiafz oćiec iego/ wyftá
-1: wił teź y ołtarze bálwánom/ á ná
-1: fadził gáie poświęcone/ y kłaniał
-1: fię wśzem gwiazdam niebiefkim
-1: y służył im.

werset: 4 Poftáwił teſz y oł-

-1: tarze w domu Iehowy o którym
-1: powiedział Iehowá iź w Ieru-
-1: fzałimie będzie imię moie ná wie
-1: ki.

werset: 5 Ieſzcze pobudował ołtarze

-1: wśzytkim gwiazdam niebiefkim
-1: we dwu fieniach domu Iehow.(*marg*) 5. Moize. 11. 1. Krol: 8 Ieremi. 32. (-)

werset: 6

-1: Y przewodził fyny fwe przez o
-1: gień w dolinie fynow Hinnomo-
-1: wych: czáfow lepak przeſtrzeżał
-1: báwiąc fię praktykárſtwem y czá
-1: rámi/ rádził fię pytonow y czárnokſięźnikow: y wiele złego po
-1: broił przed Iehową pobudzaiąc
-1: go ku gniewu.

werset: 7 Nád to poftáno

-1: wił bálwáná rytego ktorego był
-1: fpráwił w domu Bożym/ o kto-
-1: rym był Bog powiedział Dawido-
-1: wi y Solomonowi fynowi ieg^o/
-1: iź w domu tym y w Ierufzalimie

strona: 254c

którym obrał między wżytkim

-1: pokoleniem Izraélkim zoftáwię

-1: imię moje ná wieki.

rozdział: 35

strona: 256c

Wtore kłięgi Kronik

werset: 25]Vczyńił też y Ieremi

-1: ałz nárzekánie nád Iołzyiahem/

-1: ktore wżyfcy śpiewacy y śpiewa

-1: czki w fwych lámenćiech przypo-

-1: mináią o Iołzyiahu y po dzifiey-

-1: fzy dzień(*marg*) To iest śpiewáć piołnki żáłofne. (-)podawfzy y inym ten

-1: zwyczáy w Izraélu/ á to (wżyt

-1: ko) nápiáno w nárzekániu.

werset: 26]A

-1: ine fpráwy Iołzyiahowe y dobro

-1: dzieyftwá iego/ iáko nápiáno w

-1: zakonie Iehowy.

werset: 27]Przytym ine

-1: iego przednie y oftáteczne fprá

-1: wy oto nápiáne w kłięgach kro

-1: low Izraélkich y Iudkich.

rozdział: 36

-1: Rozdział 36.(*marg*) 2. Krol. 23. (-)

werset: 1

-1: Y Wziął łobie lud zie-

-1: mie oney Ioacházá fyná

-1: Iołzyiahowego/ á po-

-1: ftanowił go łobie zá kro-

-1: lá miáľto oycá iego w Ierufzale

-1: mie.

werset: 2 Dwádzieściá y trzy látá

-1: było Ioácházowi gdy krolowác

-1: począľ á trzy miefiące krolowaľ

-1: w Ierufzalem.

werset: 3 Bo go wziął

-1: krol Micraimľki z Ierufzalemá/

-1: y záložyl winę ná ziemię ľto tá-

-1: lántow śrebrá y tálánt złotá.

werset: 4

-1: Y poľtánowiľ krol Micraim-

-1: ľki Eliakimá brátá iego krolem

-1: nád Iudą y nád Ierufzalimem/

-1: y odmieniľ imię iego Ioákimem/

-1: á wziąwľzy Necho Ioácházá brá

-1: tá iego z ľobą/ przywiodľ go do

-1: Micraimu.

werset: 5 Ná ten czás Ioáki

-1: mowi było dwádzieściá y pięc lat

-1: gdy krolowác począľ/ á iedenna

-1: ście lat krolowaľ w Ierufzale-

-1: mie/ dopuľzczáiac się zľości przed

-1: Iehową Bogiem ľwoim.

werset: 6

-1: Przećiwko ktoremu ćiągnął

-1: Newuchád-necár krol Bawelľki

-1: á związawľzy iy dwiemá ľancu-

-1: chy/ záwiodľ do Bawelá.

werset: 7 Na-

- 1: czynia też domu Iehowy Newu-
- 1: chád-necár krol Bawelki/ zá
- 1: wiozł do Bawelá/ y poštawił ie w kościele swoim w Bawelu.

strona: 256d

werset: 8

- 1: A ine spráwy Ieakimowe y o
- 1: brzydłości ktorych się dopuśczał
- 1: y co się nálezło(*marg*) Sroi 2. (-)ná nim (tedy) to
- 1: nápiáno w kłięgach krolow I-
- 1: zráelkich y Iudskich/ á po nim
- 1: krolował Ioachin syn iego.

werset: 9 A

- 1: był ná ten czás(*marg*) krol.24. iż był w 18. lat gdy począł krolować iezcze zá oycá swego.
- (-)Ioáchin w ósm
- 1: lat gdy krolować począł/ á przez
- 1: trzy Miesiące y przez dzieścię dni
- 1: krolował w Ieruzalimie/ á do-
- 1: puśczał się złości przed Iehową.

werset: 10

- 1: A gdy rok minął posłał krol
- 1: Newuchad-necár/ á rofkazał go
- 1: przywieść do Bawelá y z naczy-
- 1: niem kósztownym ktore było w-
- 1: domu Iehowy/ á poštawił Sede
- 1: kiazá (*marg*) To iest stryia według ięzyka Hebeyskiego. (-)brátá iego krolem nád
- 1: Iudą y nád Ieruzalimem.

werset: 11 A

- 1: było Sedekiazowi dwádzieściá

-1: lat y rok gdy krolować począł/ á

-1: iedennaście lat krolował w Ie-

-1: rufzalimie.

werset: 12 Y dopuŝczał fię zło

-1: ści przed Iehową Bogiem ſwo-

-1: im/ á nie vpokorzył fię ná nápo-

-1: minanie Ieremiafzá proroká

-1: ktory do niego mowil(*marg*) Ierem: 52. (-)do Ieho-

-1: wy.

werset: 13 Ale y przeciwko krolowi

-1: Newuchád-necárowi był odpor

-1: nym ktorego on obwiązał przy-

-1: fięgą przez Bogá/ ále on zátwár

-1: dził kárk ſwoy/ y vpárł ferce ſwo

-1: ie aby fię nie náwracáł do Ieho-

-1: wy Bogá Izráelfkiego.

werset: 14 Wſzyt-

-1: cy teŝ przednieyſzy offiárnicy y

-1: lud poŝpolity wielce zgrzeſzyli

-1: wedle wŕzech obrzydłoŝci pogán

-1: ſkich/ á pomázali koŝcioł Iehowy

-1: ktory on był ſobie poŝwięcił w-

-1: Ierufzalimie.

werset: 15 A dla tegoŝ Ieho

-1: wá Bog ojcow ich poŝláł do nich

-1: poŝly swe(*marg*) Ierem: 38. wł: z vft. Iehowy. wł. wftawáięc ráno y ſłęc. (-)vftáwicznie
ie vpomi

-1: náiąc/ bo folgował ludowi ſwe-

-1: mu y mieŝkánium ſwemu.

werset: 16 Ale

- 1: (oni) ſzydzili z poſłow Bożych y
- 1: gárdzili ſłowy iego/ á nágrawa
- 1: li proroki iego/ á przyſzła zápal
- 1: czywość Iehowy ná lud iego/ áz
- 1: (żadnego) lekárftwá nie było.

ksiega: 1.Esdr

rozdział: 3

strona: 259a

1: Rozdział 3.

werset: 1

- 2: Y Przybliżył fię miefiąc
- 3: ſiodmy/ a ſynowie Izrá-
- 4: elowi (byli) w mieſćciech/
- 5: á (ták) zgromádzili fię
- 6: (on) lud iáko mąż ieden do Ieru
- 7: ſzalimá.

werset: 2 Y powſtał Iezua ſyn

- 8: Iooádákow/ y bráčia iego offiár
- 9: nicy/ y Zerubawel ſyn Szeáltye-
- 10: low/ y bráčia iego/ y zbudowáli
- 11: ołtarz Bogu Izraelowemu/ áby
- 12: przynofili nań cáłopalenia/ iáko
- 13: nápiſano w zakonie Moizeſzá
- 14: mężá Bożego.

werset: 3 A (ták) poſtano

- 15: wili (on) ołtarz ná <na>podſtáw-
- 16: kach iego/ bo fię lękáli ludzi o-
- 17: nych ziem/ á (przeto) przynofili

18: nań całopalenia Iehowie/ całopalenia záránne y wieczorne.

werset: 4

19: Vczynili też święto kuczek/ iá-

20: ko nápiáno/ y całopalenia (czy-

21: nili) dzień w dzień liczbę wedle

22: obyczaiu/(*marg*) wł: rzecz dnia wdzień iey. (-)co ktorego dnia przy

23: ítoi.

werset: 5 A potym całopalenie v-

24: ítáwiczné/ y co miefiąc/ y ná káz

25: de vroczyfte święto Iehowy/ y

26: zá kázdego z chęci oddawáiąceg^o

27: (co) Iehowie.(*marg*) wł. odedniá iednego rć. ále to obyczay mowy Hywreyfskiey/ Echád
miáfto/ ryfzon. (-)

werset: 6 Od pierwżzego

28: dnia miefiącá fiódmego poczęli

29: przynofić całopalenia Iehowie/

30: kościołá Iehowy nie záłożywży.

werset: 7

31: A (potym) dáli srebro mulá-

32: rzóm/ y (innym) rzemieflnikom/ á

33: (tákże) ítráwę y pićie/ y oliwę Cy

34: dończykom/ y Corzánom/ áby pro-

35: wadzili drzewo Cedrowe z Le-

36: wanu do morzá Iáfo(nfskiego)

37: wedle rofkazania Morefzá krolá

38: perfskiego do nich.

werset: 8 A roku wto

39: rego przyścia ich do dmú Boże

40: go do Ierufzalimá miefiącá wto

41: rego záchęli Zerubawel fyn Sze-
42: altyelow/ y Iefzua fyn Iocádá-
43: kow/ y inni ich bráčia ofiárnicy/
44: y Lewitowie/ y wízyfcy ktorzy
45: przyfzli z poimánia do Ierufzali-
46: má/ y poftánowali Lewity od fy-
47: ná dwudzieftu lat/ y wyżfzey áby
48: ftali nád robotą domu Iehowy.

werset: 9

strona: 259b

A (ták) ftanáł Iefzua y fynowie

1: iego bráčia iego/ Kádmiel y fy
2: nowie iego/ fynowie Iehudy fpo
3: łem/ y ftáli nad dziełem roboty
4: w domu Bożym/ fynowie Chená
5: dádowi/ fynowie ich/ y bráčia ich
6: Lewitowie.

werset: 10 A (ták) záłożyli bu

7: downicy (*marg*) álbo kościoł/ ále włafniey dwor. (-)dwor Iehowy/ á poftá
8: wili offiárniki vbráne z trábami
9: á Lewity fyny Afáfowe z cymba
10: łami/ áby chwalili Iehowę we-
11: dle rofkazánia Dawidá krolá I-
12: zráelkfiego.

werset: 11 A gdy chwalili te-

13: dy (drudzy) odpowiedáli wyzna-
14: wáiąc Iehowę/ iż dobry/ iż ná
15: wieki milofierdzie iego nád Izrá
16: elem/ záś wízytek lud krzyczál

17: trwoga wielką/ chwałąc Iehowę

18: z założenia domu Iehowy.

werset: 12 Mnodzy lepak z offiárnikow y

19: Lewitow/ y przednieyfzy oycow-

20: wie/ (á) stárcowie/ ktorzy widzie

21: li dom pierwųzy/ gdy ten dom zá-

22: kładano przed ich oczymá pláká

23: li głóųem wielkim/ mnodzy teų ze

24: trwogá á z rádością podnofili

25: głos fwoy.

werset: 13 Aų (on) lud niemogł

26: rozeznáć głóųu trwogi á rádości

27: od głóųu pláczu Iudųkiego/ bo

28: lud krzyczał trwoųeniem wiel-

29: kim/ ųe (on) głos było áų dáleko

30: słyųeć.

rozdział: 4

31: Rozdział 4.

werset: 1

32: Y Vųųyųeli nieprzyiaćie-

33: le Iehudy y Bin-iámi-

34: ná/ ių ųynowie plonu bu-

35: dowáli dwor Iehowie

36: Bogu Izráelowem^v.

werset: 2 Y przyųtá

37: pili do Zerubawelá/ y do przed-

38: mnieyfųych oycow/ y rzekli im/ Bę-

39: dziem budowác zwámi/ bo (my)

40: iáko y wy ųzukamy Bogá wáųe-

41: go/ á iemu ofiáruiemy ode dni E

42: íár-cháddoná krolá Afzurfkiego/

43: ktory nas tu záprawádzil.

werset: 3 Y

44: rzekł im Zerubáwel y Ieszua/ y

45: infzy przednieyfzy oycowie Izrá

46: elfcy/ Nie (lza) wam y nam budo

47: wác domu Bogá náfzego/

rozdzial: 7

strona: 261b

werset: 22 Aż do ftá tá-

1: lántow srebro/ y aż do ftá korcy

strona: 261c

Hezrafz

přzenice/ y aż do ftá bátow winá/

1: y do ftá bátow oliwy/ á foli bez

2: opisánia.

werset: 23 Wfzytko co (ieść) z wy

3: roku Bogá niebiefkiego niech bę

4: dzie předko (czyniono) do domu

5: Bogá niebiefkiego/ áby fię nie-

6: rozgniewał na kroleřtwo (ná)

7: krolá y (ná) fyny iego.

werset: 24 Oznáy-

8: muiemy teř wam/ iř ná wfzytki

9: offiarniki/ y Lewity/ řpiewáki/

10: wrotne/ Netyny/ y (inne) řlugi do

11: mu tego Bogá/ poburu/ clá/ y dá

12: ni zákládac niemác.

werset: 25 | A ty He

13: zrá wedle mądrości Bogá twe-

14: go(*marg*) wł: która w ręce twoiey. (-)która w tobie (vřtav) odem

15: nie łędzie y řprawce/ ktorzijby řprá

16: wowáli wřzytkim ludem/ ktorzy

17: zá rzeká/ wřzytkimi znáiącemi za

18: kon Bogá twego/ á kto nie zna v-

19: czyć (go) będzie cię.

werset: 26 | A ktobykol

20: wiek niechćiał czynić zakonu Bo

21: gá twego/ y zakonu krolewřkiego

22: z tákowym wnet ma być łąd/ ábo

23: zámordowác ábo wykorzeńić/ á-

24: bo winá ná máiętnořci řkárác/ á

25: bo do więzienia połádzić.

werset: 27 | Błó-

26: gořłáwiony Iehowá Bog *oy-* [!]

27: *ćow* [!] nářzych/ ktory to dał do řer-

28: cá krolewřkiego/ áby ochędożył

29: dom Iehowy/ ktory w Ierufzali

30: mie/ (*marg*) wł: A ná mię řchylł łáfkę. (-)á mnie dał łáfkę przed kro

31: lem y ráđá iego/ y przed wřzemi

32: křiążęty krolewřkiemi moźnymi.

werset: 28 |

33: A (tak) ia zmocniłem řię(*marg*) wł: wedle ręki (álbo iako ręká) (-)mocą

34: Iehowy Bogá mego náde mną/

35: y zgromádziłem z Izráelá prze-

36: dniefze/ żeby wyřzli zemną.

rozdział: 8 | Rozdział 8.

werset: 1

- 37: Ci (fą) przednieyfzy ich
38: oycowie y rod (onych kto-
39: rzy) wyfzli ze mną zá krolo-
40: wánia krolá Artáchfzelzty/ z Ba-
41: welá.

werset: 2 Z fynow Pincháfowych/

- 42: Gerfzon/ z fynow Ithámárovych
43: Dániel. Z fynow Dawidowych/
44: Cháttufz.

werset: 3 Z fynow Szechán-iá-

- 45: howych z fynow parhofzowych
46: Zechár-iáh/ á z nim wedle rodu
47: Ípifánych mężczyzn lto y pięćcie

strona: 261d

fiąt.

werset: 4 Z fynow Pácháth-moáwá/

- 1: El-iehohena y fyn Zerách-iáhow
2: á z nimi dwie ście mężczyzn.

werset: 5 Z fy

- 3: now Szechán-iáhowych fyn Iá-
4: cházyel á z nim trzy ftá mężczyzn.

werset: 6

- 5: Zás z fynow error Hadymowych errata Hadynowich / He-
6: wet fyn Ionáthánow á z nim pięć
7: dziefiąt mężczyzn.

werset: 7 Zás z fynow

- 8: Helámowych/ Iefzáh-iáh fyn Há
9: thál-iáhow/ á z nim fiedmdziefiąt

10: mężczyzn.

werset: 8 | Zás z Szephác-iaho

11: wych/ Zewad-íá fyn Micháelow

12: á z nim ósmdziefiąt mężczyzn.

werset: 9 |

13: Z fynow Ioawowych Howad-

14: iah fyn Iechyelow/ á z nim dwie

15: ście y ósmnaście mężczyzn.

werset: 10 | Zás

16: z fynow Szelomithowych/ fyn Io

17: íáf-iah/ á z nim fto y fześcdziefiąt

18: mężczyzn.

werset: 11 | Zás z fynow Bewá-

19: iowych Zechrá-íáh/ fyn Bewá-

20: iow/ á z nim dwádzieściá y ósm

21: mężczyzn.

werset: 12 | Zás z fynow Házga-

22: dowych Iochánán fyn Hákátá-

23: now/ á z nim fto y dziefięc męż-

24: czyzn.

werset: 13 | Zás z fynow Adonikamo

25: wych óstátecznych. A tych imio-

26: ná (íą) Elifelet/ Iehiel/ y Szemah

27: íáh/ á z nimi fześcdziefiąt mężczyzn

werset: 14 |

28: Zás z fynow Wigwáiwowych/

29: Hutay á Zábud/ á z nimi siedm-

30: dziefiąt mężczyzn.

werset: 15 | A (ták) zgro

31: mądziłem ie ku rzece/ która w-
32: chodzi do Acháwy/ y leżelífmy
33: tám trzy dni y oglądałem lud y
34: offiárniki/ lecz z fynow Lewiego
35: nie nálazłem tám (nikogo)

werset: 16 A

36: (ták) posłałem do Elihezerá/ do
37: Arielá/ do Szemáh-iáha/ y do El
38: náthána y do Iáriwá/ y do Elná
39: thána/ y do Náthána y do Zechár
40: iáhá/ y do Meřzullámá (do) prze-
41: łożonych. A (ktemu) do Ioiri-
42: wá/ y do Elnáthána mędrca.

werset: 17

43: Y rořkazałem im do Iddá prze
44: dniefřzego ná mieyřcu Chářifiy-
45: Ńkiem/(*marg*) wł: y włóżyłem wvřtá ich słowá ku mowieniu. řc. (-)dawřzy im náukę/
iákoby
46: mieli mowić do Iddá/ y (do) brá-
47: ćiey iego Nethynow ná miey-
48: řcu Chářifiyřkiem/ áby do nas przy-
49: prowadzili řługi Bogá nářzego.

ksiega: 2.Esdr

rozdział: 1

strona: 263d

werset: 9 A (gdy) fię do mnie nawroćcie řtrzegáć przy

1: kazánia mego y czyniáć mu (do

strona: 264a

fyć) choćabyście byli zágnáni ná

1: kray (*marg*) wł: niebios. (-)świátá (tedy) was z tám-

2: tąđ zgormáđzę/ y przywiodeđ do

3: mieyfcá ktorem obrałábym tám

4: poftánowił imię moie.

werset: 10 A oni

5: fą słudzy twoi y lud twoy/ ktoreś

6: odkupił mocą twą wielką/ y ręką

7: twą mocną.

werset: 11 Proszę pánie/ (*marg*) wł: niech będzie teraz vcho twoie náchylone do modlitwy

sługi twego°. (-)

8: niech wysłucha vcho twoie mo

9: dlitwę sługi twego/ y modlitwę sług twoich/ ktorzy prágną bać

10: fię imieniá twego: A dziś zdárz

11: słudze twemu proszę miłosierdzie v-(*marg*) To ielt v krolá Artáchfzáfzty. (-)męzá onego:

12: á iam był podožáfzem krolew-

13: fkim.

rozdział: 2

14: Rozdział 2.

werset: 1

15: Y(*marg*) wł. y było (-)Przydáło fię miefiácá

16: Nifana/ roku dwudziefte-

17: go Artáchfzáfzty krolá/ (že)

18: przed nim wino (ftało/) tedym ia ie wziáwfiży podał krolowi/ á

19: nie byłem (ták nigdy) (*marg*) wł. Zły. (-)fmętny

20: przed nim.

werset: 2 Y rzekł mi krol/

21: przecź twarz twoiá fmętna gdyż

22: nie choruiefz? nie ielt to (inego

23: nic) iedno iż małz w fercu (co) złe

24: go: á (ták) zlekłem fię bárzo.

werset: 3 Y

25: rzekłem krolowi/ niechay krol bę

26: dzie zdrow ná wieki/ przez obli-

27: cze moje nie ma być fmetne/gdyźmiáfto

28: y mieyfce grobow oycow

29: moich poborzone ieft/ á brony

30: iego ogniem popalone?

werset: 4 Tedy

31: rzekł krol ku mnie/ coźze ty żą-

32: dafz? A (iam) fię modlił Bogu nie

33: biefkiemu.

werset: 5 Y rzekłem krolowi

34: iefliżec fię to podoba krolu/ á ie-

35: fliš łáfkaw ná mię słuźebniká

36: twego/ polli mię do Iudy do miá

37: ftá kędy (fá) groby oycow moich

38: ábym ie zbudował.

werset: 6 Y rzekł mi

39: krol/ á przy nim fiedziáák y krolo

40: wa/ iáko tám długo z miefzkałz

41: na tey drodze? y iáko fię rychło

42: wroćifz? Spodobáło fię to krolo-

43: wi/ y odpráwił mię/ á i temu

44: zamierzył pewny czas.

werset: 7 Y rze

45: kłem krolowi/ Ieflic fię ták zda

krolu/ tedy mi niechaj dádzą lifty

1: do kfiążąt ktorzy fą zą rzeką/ áby

2: mie przeprowadzili áżbych przy

3: fzedł do Iudy.

werset: 8] Przytym lif do

4: Afáfá ktory trzyma ftraż láfów

5: krolewfkich/ áby mi dał drzewá

6: na tramy do bron páłacu ktory

7: przy kościele/ y ná mury mieyf-

8: kie/ á ná dom do ktorego przyi-

9: dę: Y dał mi krol wfzytko zą (*marg*) wł. wedle ręki dobrej Bogá mego. (-)lá

10: fką Bogá mego ktorą nádemną

11: okazał.

werset: 9] A gdym przyfzedł do

12: ftároft zą rzekę/ oddałem lifty

13: krolewfkie/ á posłał też był zem

14: ną krol rotmiftrze y iezdne.

werset: 10]

15: Co gdy vsłyfzał Sánbálláth

16: Chorońki/ á Towijah sfugá Hám

17: mońki/ bárzo fię im to niepodo-

18: báło/ iz przyfzedł człowiek ktory

19: fię ftárał o dobre fynow Izráel-

20: fkich.

werset: 11] A (ták) przyfzedłem do Ie

21: rufzalimá/ y miefzkałem tám

22: przez trzy dni.

werset: 12] Y wftałem wno

23: cy z trochą ludzi/ y nie oznaymi-

24: łem tego żadnemu/ co był Bog
25: moy podał do fercá mego/ áby
26: vczyłnił w Ierufzalimie nie mia
27: łem też z łobą żadnego bydłęciá/
28: iedno to ná ktoremem fiedział.

werset: 13

29: Y wyfzedłem broną nadolną
30: w nocy/ y (przyfzedłem) przeciw-
31: ko zrzodłu Smokow/ y do brony
32: gdzie gnoie wymiatáne/ y ogłą
33: dałem mury Ierofzolimskie kto-
34: re były obleciáły/ y brony ieg^o kto
35: re były popalone.

werset: 14 A (potym)

36: przyfzedłem do brony zrzodłá/ y
37: do ftáwu krolewskiego/ gdzie nie
38: było mieyfcá gdziebych był miał
39: przeiechác ná bydłęciu fwoim.

werset: 15 Y przeprawiłem się w nocy

40: przez potok/ á oględowałem mu
41: y/ łkadem się záfię wrociwłzy
42: przyfzedł do brony nadolney y w
43: fzedłem do miáftá.

werset: 16 A vrzędni-

44: cy nie wiedzieli gdzieim ia iezdził
45: y com czynił/ á(ni) Iudom/ a(ni)
46: offiárnikom/ á(ni) przednieyfzym
47: á(ni) vrzednikom/ á(ni) żadnemu
48: rzemiełnikowi do tąd nie oznay

strona: 264c

miłem.

rozdział: 6

strona: 266c

Nechemiałz

werset: 6

- 1: Ná ktorym to było nápiáno/
- 2: iełt ten posłuch miedzy ludzmi/
- 3: co też y(*marg*) wyżłzey Gefzem piłze. (-)Gafzma powieda/ że ty
- 4: y Iudowie myłłicie się łprzeći-
- 5: wić/ y dla tego nápráwuiesz mur
- 6: ábyś był krolem ich/ y ine rzeczy
- 7: tákowe.

werset: 7 Ktemuś ielzczę połtá-

- 8: nowił proroki ktorzyby o tobie o
- 9: powiedáli w Ieruzálimie mo-
- 10: wiąc/ (że iełt) krol w Iudzie/ A
- 11: przetoż teraz doydzie to do krolá
- 12: przydźze tedy á poradźmy się mie
- 13: dzy łobą.

werset: 8 Alem ia posłał do

- 14: niego rzekąc/ nie było (ták) iáko
- 15: ty powiedałz/ ále to łam łobie wy
- 16: myłłałz.

werset: 9 Bo oni włyłcy łtrá-

- 17: łzyli nas mowiąc/ niechać włtá-
- 18: ná ręce ich do roboty áby nie by
- 19: łá dokończoná: A przetoż teras o
- 20: Boże wtwierdz ręce moie.

werset: 10 Po

21: tymem ia przyfzedł do domu Sze

22: máh-iahá fyná Deláiahoweg°/ fy

23: ná Mehátáwecloweg° ktory był

24: w zámknieniu ktory mi rzekł/ zey

25: dzmy fię do dom^vBożeg° pośrzod

26: kościoła/ zámknimjż o fobie drzwi(*marg*) wł. kościelne. (-)/ ieg° bo przydą zabić cię.

werset: 11 Y rzekłem/ izali

27: kto táki iakim ia ieft vćiekác ma?

28: izali kto tákowy iákim ia ieft ma

29: wnidz do kościoła á(*marg*) Drudzy wykłádáią/ A będzie żyw/ Co tak rozumieją nie może to być żeby go Bog zabić niemiał gdyby kościół zgwałcił. (-)bronić zdro

30: wia fweg°? nie w nidę.

werset: 12 Y pozna-

31: łem áno go Bog nie posłał áby

32: mi prorokował/ ále go Towijah

33: y Sánballáth náięli.

werset: 13 A dla teg°

34: był przenáięt ábych fię włęknąw

35: fzy to vczynił y zgrzełzył/ iżby o

36: mnie złą sławę puścili ktorą bjmi

37: vrągáli.

werset: 14 Pomni Boże moy To

38: wijahowi y Sánwálláthowi/ co o

39: ni czjnili/ y Nohády prorokiniej y

40: innym prorokom ktorzy mię ftrá

41: fzyli.

werset: 15 A (ták) dopráwion mur

42: dwudziesteg° y piątego (dnia mie

43: liącá)(*marg*) Ten miefiąc iest sierpień. (-)Elulá/ pięćdziesiątem

44: y wtorem dniu.

werset: 16 A gdy vsłyfzę

45: li wżyficy nieprzyiáciele náfzy/ y

46: vyrzeli wżyficy narodowie okoli

47: czni/ vpádli bárzo (*marg*) wł oczach fwoich. (-)w myflach

48: fwych/ á poználi ze tá fprawá by-

strona: 266d

1: ká od Bogá náfzego.

werset: 17 Tychże

2: też czáfow niektorzy zacnieyfzy

3: w Iudzie częfto fwe przefyłáli li-

4: fty do Towijahá/ á záfie od Towi-

5: iahá przynofzono do nich lifty.

werset: 18

6: Bo wiele ich w Iudzie (było) co fię z nim byli fprzyfięgli/ iż był

7: zięciem Szechán-iáhowi fynowi

8: Aráchowemu/ á fyn iego Iochá-

9: nán poiął był corkę Mefzullámá

10: fyná Berech-iahowego.

werset: 19 Po-

11: wiedáli też przedemną o dobro-

12: íiach iego/ á słowá moie przeno

13: fili do niego/ Towijah lepak po-

14: fyłał lifty ftráfząc mię.

rozdział: 7

15: Rozdział 7.

werset: 1

16: A (Tak) gdy mur zbudo

17: wano/ poftáwiłem teź w-

18: rotá/ y wftáwiłem wrotne

19: śpiewaki y Lewity.

werset: 2 Y ro

20: fkażalem Chánáníem^v brátu mem^v/

21: y Chánáni-iahowi ftároście zam

22: ku Ierofzolimfkieg^o/ bo to był czło

23: wiek wierny/ y boiący fię Bogá

24: nád wiele inych.

werset: 3 Y rzekłem

25: im/ niechay brony Ierofzolim-

26: fkie otworzoné niebywáią aż słoń

27: ce ogrzeie/ y poki iefzcze (ftraź) bę

28: dzie ftać/ áby zámykano brony y

29: mocnie oprátrzone: Y poftáno-

30: wiłem ftraź obywatele Ierofzo-

31: limfkie/ kázdego ná mieyfcu fwo

32: iem á przeciw domowi iego.

werset: 4 Bo (było) miáfto fzerokie y wiel

33: kie/ á ludu w nim bárzo máło/ y

34: domy nie pobudowane. Podał

35: ktemu Bog moy do fercá mego/

36: ábych zebrał przednieyfze y wrzędniki

37: y lud poľpolity żeby podług

38: narodow fwych obliczeni byli: ná

39: lażłem teź kfięgi narodu onych

40: ktorzy przedtym przyfzli y nála-

41: złem w nich ten fpifek.(*marg*) Teź genealogią temiź słowy wypifuie Hezrá w roz. 2. (-)

werset: 5 Ci (fą) fy

- 42: nowie (oney) krainy/ ktorzy wy-
43: fzli z poimánia (a z) zágnánia/ kto
44: re był záгнаł Newuhad-uccár
45: krol Bawelfki/ y wroćili fię do Ie
46: rufzalimá y do Iehudfkiej (ziemie)
47: każdy do miáltá fwego.

rozdział: 9

strona: 268d

werset: 24 A (ták) przyfzli fynowie ich y posiedli zie

strona: 269a

Nehemiafz

á tyś porażił przed nimi Ke

- 1: náhany miefzkáiące w oney zie-
2: mi/ á podałeś ie w ręce ich fpołu
3: z krolmi ich y z ludem oney zie-
4: mię/ áby fię znimi obchodzili we
5: dle woli fwoiey.

werset: 25 Pobrali też

- 6: miáltá obronne y ziemie rodzáy
7: ne/ posiedli domy pelne wżzego
8: dobrá/ ftudnie pokopáne/ winni
9: ce/ oliwnice/ y drzew rodzáynych
10: mnoftwo: á (ták) iedli y byli náfy
11: ceni y otyli/ á żyli wrofkofzy ztwo
12: iey wielkiey dobrotliwości.

werset: 26 A

- 13: (potym) drażnili (cię) y zuchwáli
14: li fię ná cię/ y odrzucili zákon
15: twoy od fiebie/ proroki też twoie

16: pomordowali którzy się oświad
17: czali (chcąc) ie przywieść do cie-
18: bie/ y (tak) się dopufzczali blu-
19: znierstw wielkich.

werset: 27 A (przeto)

20: podałeś ie w moc nieprzyaicio
21: łom ich którzy ie wćikáli/ á gdy
22: czáfu wćisnienia swego záwołáli
23: do ciebie/ tedyś ie ty wysłuchał
24: z niebá/ á podług wielkiego miło
25: śierdzia twego dawałeś im wybá
26: wićiele/ którzy ie wybawiali z rąk
27: nieprzyaicioł ich.

werset: 28 A śkoro mieli

28: (trochę) odpoczynienia/ tedy zá-
29: się złości broili przed tobą á prze
30: to podawałeś ie w ręce nieprzy-
31: iaiciołom ich którzy nád nimi pá-
32: nowáli: lecz gdy się zásię náwro-
33: ćiwśzy wołáli do ciebie/ wysłu-
34: chałeś ie z niebá/ á wybawiałeś
35: ie wedle miłosierdzia twego^o przez
36: wiele czáfów.

werset: 29 Y nápominałeś

37: ie (chcąc) ie przywieść ku zakono
38: wi twem^v : Ale się oni hárdzie śprá
39: wowáli/ á nie słucháli rofkázá-
40: niá twego/ owfzem grześzyli prze
41: ćiw łądom twoiem/ (*marg*) 8. Moi. 18. Ezech. 10. Rzym. 10. Gál. 3. (-)ktore gdy-

42: by człowiek pełnił będzie w nich

43: żył/ á niechćieli poddać rámion

44: fwoich/ y zátwardzili kárk fwoy á

45: nie słucháli:

werset: 30 A (wízáko) żeś im

46: ty folgował przez wiele lat/ o-

47: świadczáiąc fię przeciwko nim

48: duchem twym przez proroki two

49: ie/ ále nie słucháli/ á (przeto) żeś

strona: 269b

ie podali w ręce narodom pogrą

1: nicznym.

werset: 31 Aleś ich dla wielkie-

2: go miłofierdzia twego nie wytrá

3: cił do końcá/ boś ty Bog łáfkáwy

4: y miłofierny.

werset: 32 A teraz Boże

5: náfz/ Boże wielki możny y ftrá-

6: fzny/ ktory ftrzeżefz przymierza

7: y miłofierdzia/ nie lekce fobie po

8: kładay tego wfzytkiego vtrapienia

9: ktore ogárnęło nas y krole náfze/ kfiążetá náfze/ offiárniki/

10: proroki/ y oyce náfze y wfzytek

11: lud twoy/ iefzcze zá czáfów kro

12: low Afzurfkich áz y do tego dnia.(marg) Wyźfzey. 1 Dániel. 9. (-)

werset: 33

13: Boś ty fpráwiedliwy we wfzyt

14: kim (tym) co fię nam przydáło/

15: boś słuźnie czynił/ lecz my nie-

16: zbożnie czynili.

werset: 34 Krolowie ná-

17: fzy/ kfiążetá náfze/ offiárnicy ná-

18: fzy/ y oycowie náfzy nie czynili (do

19: fyc) zakonowi twemu/ áni byli pil [!]

20: ui [!] rofkazánia twego/ áni swiá-

21: dectw ktoremiś fię oświadczał

22: przeciwko nim.

werset: 35 Bo ci w krole-

23: ftwie fwoiem y w twej wielkiej

24: dobrotliwości którą im okazał

25: w ziemi przeltronney y rodzáyney

26: którą im był dał nie służyli to-

27: bie/ áni fię odwrócili od vczyn-

28: kow złościwych fwoich.

werset: 36 Otoż

29: my dziś niewolniki w ziemi kto-

30: rąś dał oycom náfzym áby z niey

31: pożywali owocow y dobrá iey/ po

32: to my w niey niewolniki.

werset: 37 A (tá) mnoży pożytki fwe krolom/ kto

33: reś y poftánowił nád námi dla

34: grzechow náfzych/ ktorzy pánuią

35: nád ciały náfzemi/ y dobytki ná-

36: fzemi według fwey woli/ y ieftefmy w wielkim vćisnieniu.

werset: 38 A

37: (wřákoż) my we wřzytkiem tem/

38: czyniemy ftobą przymierze mo-

39: cne y zápifuiemy ie/ ná ktore fię

40: podpísáli kfiążetá náfze/ Lewito-

41: wie náfzy/ y offiárnicy náfzy.

42: Rozdział 10.

rozdział: 12

strona: 271b

werset: 46 Bo

strona: 271c

Mechemiafz

zá czáfow Dawida y Afáfá byli

1: od dawnych czáfow poftánowie-

2: ni przednieyfzy nád śpiewaki co

3: by śpiewáli piofnki chwały dzie-

4: kuiąc Bogu.

werset: 47 Wfzyfcy teź Izrá

5: elczyzy zá czáfow Zerubawelá/ y

6: zá czáfow Nehem-iafzá/ dawáli

7: obroki śpiewakom y odzwier-

8: nym ná kázdy dzień pod miárą/

9: á Lewitom rzeczy poświęcone/ á

10: Lewitowie záfię fynom Aharo-

11: nowym.

rozdział: 13

12: Rozdział 13.(*marg*) 5. Moi. 23. (-)

werset: 1

13: ONego dnia czytano

14: kfięgi Moizefzowe áby

15: lud słyfzał/ y náleziono

16: w nich iż było nápiáno

17: że Hámmonit y Moawit nie mie

18: li wchodzić do zgromádzienia Bo

19: żego na wieki.

werset: 2] Przeto iż nie zá

20: fzi fynom Izráelkím z chlebem

21: y z wodą/ y owfzem náięli Báláá

22: má áby ie przeklinał/ ácz Bog

23: nafz obrocił (ono) przekłęctwo w

24: błogóśławieńftwo.

werset: 3] A gdy v-

25: słyfzeli on zakon/ odłáczyli (o-

26: nę) wfzytkę miefzáninę od Izráe

27: lá.(*marg*) To ieft wfzytki narody póftronne ktorzy fię przyłáczyli do Izráelitow á przyfzli z nimi zwięzienia. (-)

werset: 4] A przedd tym El-iafzyw of-

28: fiárník był przełożonym w gma-

29: chu domu Bogá náfzego/ ktorzy

30: był powinowatym Towijahowi.

werset: 5] Y zbudował mu był gmách

31: wielki/ kędy przed tym chowano

32: obiáty/ kádzidlá/ náczynia/ dzie-

33: fięćiny zboża/ winá/ y oliwy/ ktore

34: należały ná Lewity/ ná śpiewaki

35: y ná odzwierne/ przytym y

36: offiáry podnofzone offiárníkw.

werset: 6]

37: Ale przy tym wfzytkim nie by-

38: łem w Ierufzalimie/ bo roku trzy

39: dzieftego wtorego zá Autáchfzá-

40: fty krolá Bawelfkiego/ przyfze-

41: dłem do krolá/(*margin*) wł. á ná końcu dni vprofiłem krolá. (-)á gdy rok wyfzedł

42: vprofiłem fię v krolá.

werset: 7 | A gdym

43: przyfzedł do Ierufzalimá/ oba-

44: czyłem (tę) złą rzecz ktorą vczy-

45: nil El-iafzyw Towijahowi iż mu

46: zbudował gmách w fieniach do

47: mu Bożego.

werset: 8 | Ymierziało mię

strona: 271d

bárzo/ á (ták) wymiotałem wfzy

1: tki nacznia domu Towijahowe

2: go/ precz z onego gmáchu.

werset: 9 | Y

3: rofkazałem oczyścić gmáchy y za

4: fiem tám w ftawił nacznia do-

5: mu Bożego/ y obiáty y kadzidło.

werset: 10 |

6: Dowiedziałem fię też iż obro

7: ki nie były Lewitom dáne/ á Le

8: witowie y śpiewacy ktorzy mieli

9: pilnować vrzędow fwoich/ káždy

10: z nich vćiekł do roley fwey.

werset: 11 | A

11: przeto z fukałem vrzędniki mo-

12: wiąc przecz pułtofzeie dom Bożj?

13: A tám zebrawfzj ie wrociłem ie ná

14: mieyfca ich.

werset: 12 |

15: Potym (*marg*) wł. wŕzytek Iehudáh. (-)wŕzyfcy lu

16: dzie Iudŕcy/ z wiezli dziefięćiny/

17: zboż/ winá/ y oliwy do ŕzpikle-

18: rzow.

werset: 13 Y poŕtánowiłem nád ŕzpi-

19: klerzmi Szelem-iahá offiárniká

20: Cádoká piŕarzá y Pádáiáhá z Le

21: witow/ á ku nim przydałem Chá

22: náná ŕyná Zákehrá ŕyná Má-

23: tániáhowego/ iż oni byli wierny

24: mi/ á w ich moc poruczyłem roz

25: dáwać obroki miedzy bráćią ich.

werset: 14

26: Pomni mię Boże moy dla te-

27: go/ á nie wycieray dobrodzieŕtw

28: moich ktorem okazał w dom^v Bo

29: gá moiego/ y w obchodziech iego

werset: 15

30: Onego czáfu widziałem Iehu

31: dy á oni w ŕzábáth tłoczyli w pra

32: ŕach/ y noŕili ŕnopki/ á kładąc ná

33: osły brzemioná/ winá/ iágod/

34: fig/ y wŕzytkich inych potrzeb/ no

35: ŕili w ŕzábath do Ierufzalemá: kto

36: rem fukał onegoż dnia w ktory

37: przedawali żywnoŕci.

werset: 16 Corzá-

38: nie teź ktorzy mieŕzkáli w nim

39: noŕili ryby y wŕzytki ine towáry/ á

40: przedawali w Ieruzalimie fy-

41: nom Iudfikim w Szábáth.

werset: 17 A

42: (ták) fukałem przełożone <z> Iudfkie

43: mówiąc do nich/ co to zá error łość errata złość kto

44: rą czynicie/ á szábáth plugáwiće

werset: 18

45: Izali nie ták czynili oycowie

46: wáfzy (zá co) Bog náfz nápuścił

47: ná nas wízytko to zlé/ y ná to miá

48: Íto? A wy iefzcie przyczyniacie

49: tym więcey gniewu ná Izráelá plugáwiąc szábath.

ksiega: Esth

rozdział: 3

strona: 273d

werset: 12

1: Y wezwano

2: piárze krolewkie miefiácá pier-

3: wízego dnia trzynáftego tegoż

4: miefiácá/ y nápiáno iáko Há-

strona: 274a

Efther

man rofkazał do wízytkich Ítároft

1: krolewskich/ do hetmánow ktorzy

2: byli przełożeni nád każdą kráiná

3: y do kfiążąt káźdego narodu/ y

4: do káźdey kráiny iey pímmem/ ták

5: że y do káźdego narodu ięzykiem

6: iego/ y nápiáno imieniem krolá

7: Acháľzwerofzá/ á zápieczętowa

8: no fygnetem iego.

werset: 13 Y rozesa-

9: no lifty przez posły do wŕzytkich

10: ziem krolewŕkich/ áby wygládo-

11: no/ pomordowano/ y wytrácono

12: wŕzytki Iudy/ ták młodego iáko

13: y ftárego/ ták dziateczki iáko y

14: niewiáľty/ á to iednegoż dnia/ to

15: ieľt dnia trzynáľtego w mieľácu

16: dwunaľtym ktory ieľt Adar/ á

17: máiętnoľci ich áby pobráli fobie.

werset: 14

18: A toć lię zámykáło w onych li-

19: ściech/ áby po wŕzytkich kráinach

20: był obwoľány ten wyrok/ y opo-

21: wiedziány wŕzytkim narodom że

22: by byli gotowi ná on dzień.

werset: 15 Ro

23: zefzli fię przeto posłowie z rolka

24: zánia krolewŕkiego/ á przybit ieľt

25: wyrok w Szufzanie mieľcie gło-

26: wnym krolewŕkim: á ná ten czás

27: krol y Háman fiedzieli pijác/ á(marg) To ieľt Iudowie ktorzy byli w Szufzanie/ byli zátwożeni. (-)miáľto Szufzan bjło zátwożone

rozdział: 4

28: Rozdział 4

werset: 1

29: A Mordochay dowie-

30: dziawfszy fię co fię było ftá
31: ło/ rozdárł szaty fwe/ y o-
32: blokł fię w wor pofypaw
33: fzy fię popiołem/ y wyfzedł w po-
34: śrzod miáftá z wielkim á gorz-
35: kiem wołaniem.

werset: 2 Y przyfzedł

36: áż przed bronę krolewfką/ bo nie
37: miał w nidz do brony krolew-
38: fkiey iż fię był oblokł w wor.(*marg*) wł. á wkáždym powiecie á powiecie (y) mieyfcu. (-)

werset: 3

39: Ktemu po wfszytkich kráinach
40: y ná wfzelkim mieyfcu gdzie ro
41: fkazanie y wyrok krolewfki przy-
42: fzedł/ była wielka žáłość miedzy
43: Iudy/ poft płáč y nárzekánie/ á
44: wiele ich oblokfszy fię w wory leże
45: li w popiele.

werset: 4 Tedy wfzedfszy pá

46: nienki Efsterzyne y komornicy
47: iey/ oznaymili iey to/ y zafráfo-

strona: 274b

wála fię bárzo Krolowá/ á poslá
1: lá szaty áby fię w nie oblokł Mor
2: dochay zwlokfszy z fiebie wor/ ále
3: ich on nie wziął.

werset: 5

4: Y záwołála
5: Efther Atáchá *iedneg*^o z komorni

6: kow krolewskich/ ktoremu był po
7: ruczył áby iey służył/ y rofkazála
8: mu do Mordocháia/ á by się do-
9: wiedział coby to/ y przeczby tak
10: czynił.)

werset: 6 Y wyfzedł Athách do

11: Mordocháia ná vlicę mieyscká
12: ktora był przed broną krolewką.

werset: 7

13: Y oznaymił mu Mordo-
14: chay co mu się przydáło/ y iáko
15: Háman obiecał srebro odważyć
16: do fkárbu krolewskiego zá Iudy
17: áby byli wytráćeni.

werset: 8 Y wypis

18: wyroku krolewskiego/ ktory był
19: przybił w Szulsanie ná wytráće-
20: nie ich/ dał mu abych iy vkazał E-
21: łterze/ y oznaymił to iey: á (przy
22: tym) rofkazał áby szła do Krolá á
23: profiła go/ y przyczyniła się zá lu
24: dem swoim.

werset: 9 A (tak) przyfzedłszy

25: Athach oznaymił Ełterze słowá
26: Mordocháiove.

werset: 10 Y rzekła E-

27: łther Atáchowi rofkázuiąc mu do
28: Mordocháia.

werset: 11 Wszyscy służe

29: bnicy krolewscy/ y wżzytek lud w
30: ziemiach krolewfkich wiedzą o
31: tym/ iż ktobykolwiek chocia mąż
32: chocia niewiáltá w fzedł do krolá
33: do fieni we wnętrzney/ á nie był
34: by wezwan/ iż o nim ieft wyrok/
35: áby zárázem był zabit/ a tylko ten
36: ma żyw oítać na ktorego Krol
37: ściąganie fwe fceptrum złote: A
38: iam iuż w tych trzechdziefiát dni
39: nie ieft wezwána ábych fzłá do
40: Krola.

werset: 12 Te słowá Eſther oznáy

41: mione fą Mordocháiwí. Ale
42: on rzekł áby ták powiedziano E-
43: fterze/ nie mniemay ábyś ty zdro
44: wie fwoie miálá záchowác w do-
45: mu krolewfkim mimo wżzytki Iu
46: dy.

werset: 13 Bo záifte ieſli ty ná ten

47: czas milczeć będziefz przyidzie Iu
48: dom fkąd inąd vlzenie wybá-
49: wienie/

werset: 15 Bo zebráli fię Iudowie

strona: 276c

Eſther

ktorzy byli w Szufzanie dniań czter

1: naſtego miefiącá Adará/ y zá-
2: mordowáli w Szufzanie ztrzy

3: İta mężow á wÍzakoż İię ná ko-

4: rzyści ich nie tárgnęli.

werset: 16 A ini Iu

5: dowie ktorzy byli w ziemiách kro

6: lewÍkich zebrawÍzy İię/ záftáwo-

7: wáli İię o İwe zdrowie/ á chcąc

8: mieć pokoy z nieprzyiaćioły İwe

9: mi/ zámordowáli z nich İiedm-

10: dziefiąt y pięć tyfięcy/ á wÍzakoż

11: İię ná korzyści ich nie tárgnęli.

werset: 17

12: Poczęli dnia trzynáftego mie-

13: İięcá Adará/ á przeftáli czterna

14: İtego dnia tegoż miefięcá/ á te-

15: goż dnia İprawowáli kołácyie y

16: wefelili İię.

werset: 18 Ale Iudowie kto

17: rzy byli w Szufzanie/ zebráli İię

18: dnia trzynáftego y czternáftego

19: tegoż miefięcá/ á przeftáli dnia

20: piętnáftego/ İprawuiąc kołácyie

21: y wefeląc İię dnia oneg^o.

werset: 19 A prze

22: to Iudowie mieÍzkáięcy po w-

23: Íiach y po miáftecźkach nie muro

24: wánych obchodzą dzień czterna

25: İty miefięcá Adára z wefelem y

26: z kołácyiami/ máięc weń Íwięto/ á

27: İląc vpominki ieden drugiemu

werset: 20

28: A (ták) ípisał Mordochay ony
29: íprawy/ y rozesłał lífty do wízyt-
30: kich Iudczykow ktorzy byli po w
31: ízech ziemiach Krolá Acháfzwe
32: rofzá/ y do bliżlzych y do dállych.

werset: 21

33: Aby miedzy sobą vczynili po-
34: ítánowanie obchodzić dzień czter
35: nafty miefiacă Adára/ y dzień pie
36: tnafty tegoż miefiacă ná kázdy
37: rok.

werset: 22 To íest one dni w ktorych

38: íobie Iudcykowie wytchnęli od
39: nieprzyaícíol swoich/ y miefiąc
40: on ktory íię im był obroćil z íme
41: tku w wesele/ á z płaczu w dzień
42: rádoíny/ áby one dni obchodzili
43: z biefiádami y z weselem/ íląc ie
44: den drugiemu vpominki/ y dárú
45: íąc vboítwo.

werset: 23 Y przyięli to ob-

46: chodzić Iudowie co iuż byli czy-
47: íić poczęli/ á co do nich nápisal
48: Mordochay.

werset: 24 A íako Háman

49: íyn Amádathy Agágeyczyk nie-

strona: 276d

przyaícíel Iudíki vmylíł był wy

1: trącić Iehudczyki y iáko tenże

2: miotał los ná wytrácenie y na

3: wygubienie ich.

werset: 25 Nád to iáko

4: Ešter wefzła do Krolá/ á iáko mo

5: wiła áby przez lifty była pohá-

6: mowána oná iego mył zła kto-

7: rą był vmyłił przeciw Iudom/ á

8: iżby fię to obrociło ná głowę ie-

9: go/ y áby go obiefzono y fyny ie-

10: go ná Ńzubienicy.

werset: 26 A z teyże przy

11: czyny przezwáli Iehudczycy one

12: dni Purym od przezwiłká lofu/ á

13: wedle wŃzytkich Ńwów onego li-

14: Ńtu/ y cokolwię baczyli przy tey

15: Ńpráwie/ y cokolwię ŃyŃzeli.

werset: 27

16: Y poŃtánowali Iudowie á przy

17: ięli ná fię y ná(*marg*) wł: nálienie. (-)potomŃtwo Ńwo-

18: ie/ y ná wŃzytki ktorzy fię do nich

19: łączyli/ áby tego żaden nie omie

20: Ńzkawał/ aby te dwa dni Ńwięcił

21: iáko Ńą opiŃáne y pewnego czáfu

22: poŃtánowane ná káždy rok.

werset: 28

23: Bo dni godne pámięci/ y chwá

24: lebne miedzy wŃzem potom-

25: Ńtwem y národem/ po wŃzytkich

26: ziemiach y miáftach: Tyć (fą) dni
27: Purym ktorych fię opufzcząc nie-
28: godzi v Iehudczykow á pámią-
29: tká ich niema ginąc y v potom-
30: ftwá ich.

werset: 29] Piśálá tež Ešter kro

31: lowa corká Awicháilowá/ y Mor
32: dochay Iehudczyk ze wízeláką
33: pilnością áby fię mocnie trzymá
34: li wtorego listu około Pu-
35: rym.

werset: 30] A pośálá listy do wízyt-

36: kich Iehudczykow do ftá dwu-
37: dziefty y siedmi ziem Krolá A-
38: cházwerozfá/ opowiedáiąc im(*marg*) wł: słowá pokoiá y práwdy. (-)pokoy y pewność.

werset: 31] A iżby mo

39: cnie záchowywáli one dni Pu-
40: rym czáfow swoich/ iáko im ie po
41: ftánowił Mordochay Iehudo-
42: win y Ešter krolowa/ (y) iako o
43: bowiązali duŕze fwe y potom-
44: ftwo fwe ná error poftom errata poŕty (*marg*) Ku wołaniu do Bogá ná modlitwách
zwyčajnych onego świętá. (-)ná wołanie.

werset: 32] Rzecz tež Eštery potwier-

45: dzilá wftawę Purym/ y zapifano
46: to w kfięgi.

ksiega: 10b

rozdział: 6

strona: 279a

Księgi Iowowe

werset: 11 Co

- 1: (z) moc moia żebych wytrwał?
2: ábo ktory koniec moy gdy odwlokę
3: dufzy fwey?

werset: 12 Aza moc moia

- 4: kámienna? ábo ciało moie mie-
5: dziáne?

werset: 13 Aza niemálf pomocy

- 6: moiey we mnie/ y rządzenie wyb
7: to ode mnie?

werset: 14 Vtrapienemu od

- 8: bliźniego iego (ma być okazáne)
9: miłofierdzie/ ále boiazń wřzech-
10: mocnego opuścił.

werset: 15 Brácia moi

- 11: omylili mię iáko potok/ á wpły-
12: nęli iáko powodz rzeczna.

werset: 16 Kto

- 13: re bywáią mętnie od lodu/ y od
14: śniegu bywáią zákryte.

werset: 17 Czáfu

- 15: zámárznienia ściłkáią fię/ á gdy
16: łufza wřawáią z mieyfcá fwego.

werset: 18

- 17: Vdawáią fię iná drogá rozpły
18: wáią fię wniwecz y giná.

werset: 19 Kto

- 19: rzy idá z kráiny Themańkiey/ o-

20: baczyli ie/ á ktorzy ízli do Szewy

21: mieli w nich nádzieię.

werset: 20 Závŕfty-

22: dzili fię iż w nich nádzieię mieli á

23: gdy tám przyízli záfromáli fię.

werset: 21

24: Záiŕte wy ieŕteŕcie (*margin*) To ieŕt potokowi. (-)iemu po-

25: dobni/ wyrzawŕzy ŕkaránie moie

26: włęklisćie fię.

werset: 22 Aza mowiłem

27: przynieŕćie mi/ á zgoŕpodárftwá

28: wálzego podárucyćie mię?

werset: 23 A(bo)

29: wybawćie mię z ręki cílnącego/ á

30: (bo) z ręki tyránow wykupćie

31: mię?

werset: 24 Náucćie mię á vmilknę/

32: á w czymbych zbłádzi rozważćie

33: mi.

werset: 25 O iáko mocne słowá pra-

34: wdziwe/ á coŕ pomoŕe ŕpor wálz?

werset: 26

35: Izáli ŕpieráiąc fię lekce powa

36: ŕŕcie słowá roŕpaczáiącego? áza

37: wiátr (pocŕytaćie) mowy z fráŕo-

38: wánego?

werset: 27 Coŕ ná ŕierotę iákoby

39: ŕćie nienápádli/ á (no) iámę kopa

40: ćie ná przyiáćielá wálzego?

werset: 28 A

41: tak chćieyćie fię mi przypátrzyć/

42: iefliżebych chćiał kłámáć przed

43: wámi.(*marg*) wł. wroc ćie fię profzę niech nie będzie niepráwości/ wrocćie fię/ rć. (-)

werset: 29 Mowćie znowu profzę

44: á nie fádzćie złościwie/ pocznćie

45: zás á (vznáyćie) w tym fpráwie-

46: dliwoćć moię.

werset: 30 Iefli ná ięzyku

47: mym złość/ á(*marg*) wł. podniebienie moje nierozumie(li) stárćia? (-)wftá moie nie czu

48: iąli gor kości.

rozdział: 7

strona: 279b

1: Rozdział 7.

werset: 1

2: IZali człówiekowi

3: czás nie zámierzony ná

4: ziemi/ á dni iego iáko dni

5: naiemniká.

werset: 2 Iáko nie-

6: wolnik prágnie (*marg*) To ieft nocy aby odpoczynał. (-)ćieniá/ á iáko

7: naiemnik czeka (zapłaty zá) error pra/ce errata pracę fwoię.

werset: 3 Ták mnie w dziedzi-

8: ctwo przyfzli miefiące (*marg*) To ieft/ wktorychem miał nádzieię odpoczynienia á nie miałem go. (-)prożne

9: á nocy prácowite zgotowály mi.

werset: 4

10: Ieflim fię wkładł tedy mowi

11: lem kiedyż wftánę? a gdy rozmie

12: rzam wieczor/ tedy náfycon by-

13: wam buynych myfli áz do mroku.

werset: 5

14: Ciało moje obleczone w roba-

15: ki y w plugáłtwo z prochu/ fkorá

16: moiá popádáła fię áz mi obmierz

17: ła.

werset: 6 Dni moje przemijáią prę-

18: dzey niź czołnek tkacki/ á bez ná-

19: dzieie máią koniec fwoy.

werset: 7 Wfpo

20: mni iż żywot moy (ieft) wiátr/ á o

21: ko moje nie wroci fię wyzrzec do

22: brá.

werset: 8 Nie ogláda mię oko tego

23: kto mię widzi/(*marg*) To ieft moc twoiá ieft ták bárzo wielka/ iż tylko samem weywrzeniem
twoiem możesz mię wniwecz obrocić. (-)oczy twoie ná mię

24: álic mnie nie będzie.

werset: 9 (Iáko) v-

25: ftáwa obłok y przemija/ tákże

26: kto z ftápi do grobu/ nie wyni-

27: dzie.

werset: 10 Nie wroci fię więcey do

28: domu fwego/ áni go dáley pozna

29: mieyfce iego.

werset: 11 A przeto nie zá-

30: wściagnę vlt moich/ będę mowić

31: w wciśnieniu ducha mego/ będę

32: fię wlkárzácw gorzkości duŕze mey(*marg*) Iákoby chcial rzec/ filj moie nie fą ták doftáteczne iáko morzá ábo wielorybá/ iz mię ściskasz tákowem vtrapieniem ktorego wydź nie mogę. (–)

werset: 12 Izazem ia morze ábo wieloryb żeś poftáwił ftraż nade mną?

werset: 13

33: Gdym rzekł/ vćiefzy mię łóże moie/

34: á narzekania mego vlzy

35: mi pościel moiá.

werset: 14 A(lić) mię ftrá

36: fzyfz fny/ á widzeniem fráfuiefz

37: mię.

werset: 15 A (przeto) duŕzá moiá obrá

38: lá (fobie) obiefzenie/ á śmierć (rád

39: fzey) niź (zoftác w) kościách moich

werset: 16

40: Stefknilem fię/ áni chcę żyć wie

41: cznie: zániecháy mię bo dni moie

42: próźne.

werset: 17 Coź (ieft) człowiek iz go

43: wielmożyfz/(*marg*) wł. á iz kładziez na niego ferce twoie? (–)á iz ták o nim mafz

44: ftáránie.

werset: 18 Ze go náviedzafz co

45: zaránek/ (á) co čás doświadczałz

46: go.

rozdział: 14

strona: 281c

Księgi Iowowe.

1: Rozdział 14.

werset: 1

2: Człowiek vrodzony z nie

3: wiáfity krotkie (ma) dni/ á

4: pełen fráfunku.

werset: 2 Iáko

5: kwiát wychodzi y wycíná-

6: ią (iy) á vćieką iáko ćień/ y nie zá

7: ftánawia fię.

werset: 3 Wízakoż ná tego

8: otwarałz oczy twoie/ y mnie

9: przywiedziefz do fądu z fobą?

werset: 4

10: Kto (*marg*) wł. kto da (álbo położy.) (-)vczyni czyłtym z nieczy-

11: ftego? ni ieden.

werset: 5 Bo zámierzo-

12: ne (fą) dni ieg^o/ liczbá miefięcy ie-

13: go v ćiebie/ vftáwę iego vczyni-

14: łeś á nie przeftąpi (iey)

werset: 6 Odey

15: dzie od niego á przeftanie (vtra-

16: pienie) áz fie doczeká iáko naiem-

17: nik dnia fwego.

werset: 7 Bo (y) drzewo

18: ma nádzieię/ choćby ie przyćięto.

werset: 8

19: Iefzcze odroście á látorośl ie-

20: go nie vftanie. Choć fię ftárzeie

21: w ziemi korzeń iego/á w prochu

22: obumrze karcz iego.

werset: 9 Od zápa-

23: chu wodnego odmłodzi fię/ y pu-

24: ści odrofl iáko fczęp.

werset: 10 | Zás mąż

25: vmiera y wykorzenion bywa/ y

26: zdycha człowiek/ á gdzież iest?

werset: 11 |

27: (Iáko) płyną wody z morzá á

28: rzeká wyfycha y wyfiąka.

werset: 12 | (Ták)

29: y człowiek záfypia á nie wltawa

30: aż nie (będa) niebiofá nie odfkną-

31: fię/ áni będą obudzeni ode fnu fwego.

werset: 13 | Ktoby to dał żebyś mię

32: w grobie zákrył y vtáił aż fię w-

33: roći gniew twoy/ vcżyniłz mi vftá

34: wę y wfpomniłz mię?

werset: 14 | Iefli vm-

35: rze mąż áza będzie żyć? po wlyzt-

36: kie dni wieku mego czekác będą/

37: aż przyidzie odmienienie moie.

werset: 15 |

38: Záwołałz a ia odpowiem tobie

39: Ípráwie rąk twoich Íprziác bę-

40: dziełz.

werset: 16 | Bo teraz ftopy moie li-

41: czyłz/ niezáchowałz grzechu me-

42: go.

werset: 17 | Zápieczętowány w związá-

43: niu przestępek moy/ á ty przyczý

44: niaǳ do niepráwoǳi moiey.

werset: 18 A

45: no gorá vpada (y) rozłázi ǳię á ǳká

46: ǳá przelétępuie z mieyǳcá ǳweg°.

werset: 19

47: Kámienie wydrażáią z wody/ á

48: co rosćie ná pialku ziemie podmy

strona: 281d

wa (wodá) á (ty) oczekawánie czło

1: wiecże gubǳ.

werset: 20 Przemóżeǳ go

2: do końcá y przenoǳi ǳię/ odmie-

3: niaǳ twarz iego y odǳyłaǳ iy.

werset: 21

4: Bogáćieią ǳynowie iego/ á (on)

5: niewie/ á iefli (też) ǳćilnieni bę-

6: dą/ tedy nie rozumie o nich.

werset: 22

7: Wǳákoż ćiało iego ná nim bo-

8: leie duǳzá iego nád nim pláćże.

9: Rozdział 15.

rozdział: 15

werset: 1

10: Y Odpowiedział Eli-

11: faz Temánǳki y rzekł.

werset: 2

12: Aza mądry odpowie

13: vmieiętność wiátru/ á

14: nápełni wiátrzem wǳchodowym

15: czyi brzuch?

werset: 3 Izali przewodzić

16: będzie słowem nie potrzebnym/

17: á (bo) mowami niepożytecznymi?

werset: 4

18: A wżákoż ty rozrużasz boiazń

19: y kroćisz rzecz przed Bogiem.

werset: 5

20: Bo náuczáią niepráwości v-

21: Itá twoie/ á obieraśz ięzyk prze-

22: wrotnych.

werset: 6 Strofuią cię vItá

23: twoie á nie ia/ wárgi też twoie

24: odpowiedáią ná cię.

werset: 7 Izali fię

25: (ty) pierwey niż ludzie rodził/ á

26: przed págorkámi (izaliś) vtwo-

27: rzon?

werset: 8 Izaliś rádę Bożą słyżał

28: y przyćiągnąłeś kłobie mądrość?

werset: 9

29: Co vmiełz czegoby my nie v-

30: mieli? (co) rozumiełz czegoby v

31: nas nie było?

werset: 10 Y łzedziwy y z Itá

32: rzáły v nas (ieft/)(marg) wł: Ciężłzy nád oycá twego dniami. (-)Itarłzy (też)

33: láty niż óciec twoy.

werset: 11 Izali za má

34: ło v ciebie (Ią) počiefzánia Bołkie

35: á (bo musí być iáka) rzecz v ciebie

36: íkryta.

werset: 12 Coż cię (ták) wzięło fer-

37: ce twoie? á czemu mrugáią oczy

38: twoie?(*marg*) wł: Bo wracałz do Bogá duch twoy. rć. (-)

werset: 13 Bo odpowiedałz Bo-

39: gu nádećie/ á wypufzczałz z vft

40: twoich słowá.

werset: 14 Co ielt człowiek

41: żeby się mogł oczyścić/ ábo się v-

42: íspráwiedliwić vrodzony z niewiá

43: íty?

werset: 15 Oto w świętych swoich nie

44: znalazł prawdy/ y niebiofá nie fą

45: czyfite przed oczymá iego.

werset: 16 Coż

46: obrzydły á niepożyteczny czło-

47: wiek/ ktory pije iáko wodę nieprá

48: wość?

rozdział: 21

strona: 284a

Kfięgi Jiwowe

werset: 24 Pierfi ieg^o pełne mleká/ á ízpikiem (każda) kość iego o

1: blewa fię.

werset: 25 A ten vmiera(*marg*) Alb.o duřzą gorzką. To ielt z íumnieniem fráfowliwym. (-)w

du

2: ízy gorzkiey/ á nie vżył dobrá.

werset: 26

3: Poípołu w prochu ípác będą/

4: á czerw pokryie ie.

werset: 27 Oto pozna

5: łem myfli wálze/ y dumy ktoreś-

6: ćie ná mię wymyflili.

werset: 28 Bo mo-

7: wićie/ gdzie (ieft) dom fprawce/

8: gdzie też (ieft) namiot przebyt

9: kow niezbożnych ludzi?

werset: 29 Azaś-

10: ćie nie (*marg*) To ieft o mnie. (-)pytáli mijájących drogą?

11: bo znákow ich nie zápieraćie.

werset: 30

12: Bo ná dzień zátracenia folgu

13: ią złemu/ ná dzień ktorego gnie

14: wy rozpuźczone będą.

werset: 31 Kto

15: (mu) wypowie w twarz iego dro

16: gę iego/ á (co) ten vczyni/ kto mu

17: odda?

werset: 32 Bo ten do grobow do-

18: prowadzon będzie/ á ná kupie (z-

19: márłych) miezkác będzie.

werset: 33 Sło

20: dną mu bryły potoká/ á zá nim w

21: fzelki człowiek poćiągnie fię/ przed

22: nim też (ile ich pofzło) niemáfz licż

23: by.

werset: 34 A iakoż (przeto) ćiefzyćie mię

24: próżno/ áno odpowiedzi wálze zo

25: Itály kłámstwem?

rozdział: 22

26: Rozdział 22.

werset: 1

27: Y Odpowiedział Eli-

28: faz Themániſki/ á rzekł.

29: Izali Bogu będzie poży-

30: teczeń człowiek/ iáko po-

31: żyteczeń łobie mądry?

werset: 3 Izali

32: wola wſzechmocnego (ná to) że-

33: byś fię wſpráwiedliwił/ álbo poży

34: tek iż dołkonáſe czynić będzieſz

35: drogi twe?

werset: 4 Aza(marg) To ieſt boiąc fię ciebie (-)z boiázni twey

36: łtrofowác cię będzie/ (y)(marg) wł: wnidzie łtobą w práwo? (-)

werset: 5 Aza złość two

37: iá nie wielka? (áno) niemáſz koń-

38: cá niepráwościam twoim.

werset: 6 Bo

39: załtáwę brałeś v bráćiey twoiey

40: próžno/ á odzienie nagich zwło-

41: czyłeś.

werset: 7 Nie nápoileś wodą prá

42: gnącego/ á głódnemu(marg) wł: hámowałeś. (-)odeymo

43: wałeś chleb.

werset: 8 Lecź mąź (marg) wł: mąź rámienią (-)moźny

44: miał ziemię/ á kogo w wćiwości

45: miano/ mieſzkał ná niey.

werset: 9 | Wdo

46: wy odfyłałeś czcze/ á rámioná fie

47: rot (*marg*) wł: tárło fię (-) tárły fię.

werset: 10 | Dla tego okolo

strona: 284b

ćiebie sídlá/ y ftráfzy cię ftrách

1: nagły.

werset: 11 | Abo ciemność żebyś nie

2: widział/ y obfitość wod zabira cię.

werset: 12 |

3: Aza nie Bog (ná) wyfokości

4: niebiefkiej? Weyrzy iedno ná gło

5: wę gwiazdám/ że wyfokie fą.

werset: 13 | A

6: (przedfię) mowifz/ co Bog wie? á-

7: za w mroku fędzić będzie?

werset: 14 | O-

8: błoki táynikiem mu (fą) że niewi

9: dzi/ á po wierzchu niebios cho-

10: dzi.

werset: 15 | Izali ściafzki (onego) (*marg*) Co przed potopem był. (-)wie

11: ku ftrzec będziefz/ którą fzli mężo

12: wie próżności?

werset: 16 | Ktorzy wyćięci

13: fą á iefzcze čás nie (był/) rzeká

14: wylała fię ná ich fundámenty.

werset: 17 |

15: Ktorzy mowili Bogu/ z wroć

16: od nas/ á což im czynił wízechmo

17: cny?

werset: 18 A(no) ten nápełniał domy

18: ich dobrá/ lecz rádá **miniezbożnikow** [!]

19: dáleko odemnie.

werset: 19 Widzieli

20: to íspráwiedliwi á wefelili się/ y

21: niewinny wřągał im.

werset: 20 Bo nie-

22: wycięta bytność nářzá/ á ořtátek

23: im požarł ogień.

werset: 21 Przyzwyczay

24: się profzę z nim/ y zmirz się/ (bo)

25: przez to požytek twoy będzie do-

26: bry.

werset: 22 Przyimi profzę z vřt iego

27: zakon/ á polož słowá iego w fer-

28: cu twym.

werset: 23 Ieřli się náwroćisz do

29: wřzechmocnego/ zbudowan bę-

30: dzieř/ oddaliř niepráwość od na

31: miotu řwego.(*margin*) wł: A nákládz ná proch (álbo ná piałek.) (-)

werset: 24 Nákládzieř tez

32: iáko piałku złotá/ á iáko kámieni

33: potocznych złotá Ofirřkiego.

werset: 25 A

34: będzie wřzechmocny párkánem

35: twoim/ a řrebro będzie obfite v

36: ćiebie.

werset: 26 Bo tedy we wřzechmocnym

37: kochać się będziesz/ y pod-

38: niefiesz do Boga oblicze twoie.

werset: 27

39: Pomodli się do niego a wysłu

40: cha cię/ a obietnice twoie oddasz.

werset: 28

41: Postanowi też słowo/ a sta

42: nie się tobie/ po drogach lepak

43: twoich/ będzie świecić światłość.

werset: 29

44: Gdy znizeni będą (inzy) tedy

45: rzeciesz/ (iam) wywyższon/ bo (on)

46: znizone oczy zbawia.

werset: 30

47: Wyzwoli ostrow niewinny y wyzwolon be

48: dzie czystością rąk twoich.

rozdział: 30

strona: 286c

Księgi Iliowowe

werset: 19

1: Wrzucił mnie do

2: błota y stałem się podobnym pia

3: skowi y perzynie. Wołam do

4: ciebie a nie odpowiadał mi/ sta-

5: nałem/ a ty patrzył na mnie.

werset: 21

6: ciłeś mi się w okrutniką/ mocą

7: ręki twej sprzeciwiał się mi.

werset: 22

8: Podnoś mię na wiatr y wo-

9: zisz mię (na nim/) y wycądziłeś ze

10: mnie siłę.

werset: 23] Bowiem do śmier-

11: ci każesz mi się wrocić/ y do domu

12: zgromądzenia káždego żywego.

werset: 24]

13: A wżákże nie do grobu ścia-

14: gnie Bog rękę/ choć czáfu ftarcia

15: iego będą wołać.

werset: 25] Izali nieopła

16: kawałem onego/ na kogo twár-

17: dy dzień (przyśzedł/) śmęciłá się

18: dufzá moiá na vbogiem?

werset: 26] Lecż

19: dobrá oczekawałem á przyśzło

20: złe/ czekałem też światłości/ á

21: przyśzedł mrok.

werset: 27] Wnętrznosci

22: moje zátygły y nie wśpokoily się/

23: vbieżály mię dni vtrapienia.

werset: 28]

24: Czarno chodziłem oprocż vpa

25: lenia/ powstałem we zborze/ y

26: wołałem.

werset: 29] Brátem byłem śmo-

27: kom y przyiaćielem (*marg*) wł: corkam strufowym. (-)strufom.

werset: 30]

28: Skorá moiá śzczerzniałá na

29: mnie/ á kości moie od znoiu wy-

30: piekły fię.

werset: 31 Y ftála fię smętkiem

31: Arfa moiá/ á dobrá moiá gło-

32: lem płączących.

rozdział: 31

33: Rozdział 31.

werset: 1

34: PRzymierze vczyńiłem o

35: czom moiem/ á (przeciż) bych

36: myflił co o dziewicy?

werset: 2 Albo

37: co zá dział Boży zwierzchu/ y dzie

38: dzictwo wńzech mocnego z wyfoko

39: ści?

werset: 3 Izali niezátroczenie nieprá

40: wemu zgotowano y niezwykłe

41: (karánie) ná tych co broią nie-

42: práwości?

werset: 4 Aza on nie widzi

43: drog moich/ y wńzytkie kroki mo-

44: ie liczy?

werset: 5 Ieslibym chodził wpro

45: żności/ á kwapiłaby fię ná zdrá-

46: dę nogá moiá.

werset: 6 Niech mię wło

47: ży ná szalę spráwiedliwości/ á po

48: zna Bog dołkonáłość moię.

werset: 7 Iesli zwrocił krok moy z dro

49: gi/ a zá oczymá moiemá chodzi-

50: ło ferce moie/ a ná dłoniach mo-

51: ich przylnęło cożkolwiek.

werset: 8] Siac

52: będę á infzy niech ie/ y látoroffli

53: moje niech będą wykorzenione.

werset: 9]

54: Iefli fię dáło z wieść ferce mo-

55: ie dla niewiáfty/ á v drzwi bli-

56: fkiego mego (ieflim) podładę czy-

57: nił.

werset: 10] Niech miele inemu zoná

58: moiá/ á niech fię nád nią fchyláią

59: inni.

werset: 11] Bo to iest niecnotá/ y nie

60: práwość odładzoná.

werset: 12] Bo iest o

61: gień áz ná zátroczenie požyráią-

62: cy/ (ktoryby) wízytek vrodzay

63: moy wykorzenił.

werset: 13] Iefli gár-

64: dził rozładkiem niewolniká me-

65: go y niewolnice moiey w ich przy

66: zemną.

werset: 14] A co vczynię gdy po-

67: wftanie Bog/ y gdy náviedzi co

68: bych mu odpowiedáł?

werset: 15] Aza nie

69: w zywoćie vczynił mię vczyniciel

70: iego/ y śprawił nas w żywoćie(*margin*) Albo Tymże/ to iest/ iednąką śprawą. (-)tenże.

werset: 16 Ieślim zábraniał vpo

71: dobánia vbogiem álbo oczy w-

72: dowy trawiłem.

werset: 17 Abo iadłem

73: śkibę moię śam/ żeby iey nie iadła

74: śierotá.

werset: 18 Bo od młodości moiey

75: vrosło (to) zemną/ (że iestem)

76: iako oćiec/ á od żywotá mátki mo

77: iey wyprowadziłem (to)

werset: 19 Ie-

78: ślim widział ano kto zginął bez fu-

79: knie/ że vbogi nie miał odzienia.

werset: 20

80: Ieśli mi nie błogosławiły bio-

81: drá iego/ gdy wełną owiec mo-

82: ich zagrzał się.

werset: 21 Ieślim machał

83: ná śirotę ręką moią/ gdym wi-

84: dział w bronie pomoc fwoię.

werset: 22

85: Lopátka moiá od plec niech

86: odpádnie/ y ramię moie niech z-

87: śtáwu będzie wytrącone

werset: 23 Bo

88: mię było śtrách nędze (od) Bogá

89: ponieważ bych iey znieść nie-

90: mogł.

werset: 24 Iešlim pokłádał wfnóć

91: ná złoto moie/ á bryle (złotá) rze

92: kłem nadzieiás moiá.

werset: 25 Iešlim

93: lię rádował że moc moiá wielka/

94: ábo że ręká moiá náydowála do

95: łtátek.

rozdział: 37

strona: 289a

Księgi Iiowowe.

1: Rozdział 37.

werset: 1

2: TEż tego lęka lię ferce

3: moie y zruřza lię zmiey-

4: łcá fwego.

werset: 2 Słuchayćie

5: słucháiąc/ drzenia głó-

6: łu iego y dźwięku z wřt iego wy-

7: chodzącego.

werset: 3 Pod wřzytki nie-

8: biołá powracá iy/ á śwíátłość ie

9: go po łkrzydłach ziemie.

werset: 4 Zánią

10: ryczy głółem/ zágrzmi głółem py

11: chy fwey/ á nie omieřzkawa gdy

12: słýřzan bywa głos iego.

werset: 5 Zá-

13: grzmi Bog głółem łwym/ cudá

14: czyniący wielkie/ á my niewiemy

15: (iako to bywa.)

werset: 6 Bo śniegowi

16: mowi/ bądź ná ziemię/ á drobne

17: mu deżdżowi/ y gwałtownemu

18: deżdżowi (tákże.)

werset: 7 (marg) To ielt/ pułzcza Bog taką niepogodę że ludzie mułzą wdomiech siedzieć
by ie więc zámknął: záczy y o swoich robotach niewiedzą. Munłter ták ten wirłz przekłáda.
Wręce kázdego człéká pieczęć czyni áby wiedział człowiek dzieło łwe/ (-)Mocą łwą

19: kázdego człowieká zámyka áby

20: niewiedział każdy mąż o łpráwie

21: łwey.

werset: 8 A (ták) w chodzi zwierz

22: do legowifká/ y w mieszkániach

23: łwych leży.

werset: 9 Z południa przycho

24: dzi wicher/ á z pułnocy zimno.

werset: 10

25: Z przepułzczenia Bożego by-

26: wa dan mroz/ że łzerokie wody zá

27: marzáią.

werset: 11 Też dla odwilżenia

28: (ziemie)(marg) To ielt vkonywa. (-)prácuie obłok (y záś)

29: rołpádza obłok światłem łwym.

werset: 12

30: Tenże też obraca okręgi łprá

31: wą łwą/ áby czyniły co im rofká-

32: zuie po obliczu okregu ziemie.

werset: 13

33: Abo (*marg*) Biczem/ to iest fkaraniem/ bywa grad/ zaś dobrodziejftwem pogodny defzcz.

(-)biczem ábo (pożytkiem)

34: ziemi fwej/ ábo dobrodziejftwem

35: ktore ftąd bywa.

werset: 14 Obaczay to I

36: iowie/ ftoy/ á przypátruy fię dzi-

37: wom Bożym.

werset: 15 Aza wiefz gdy ie

38: Bog rozrządzał/ y oświecał świá

39: tłością obłoki fwe.

werset: 16 Izali wiefz

40: rozbiegania obłokow/ (y) cudá (*marg*) Dołkonálym wnáukach zowie Bogá/ bo wftytko
vmie. (-)

41: dołkonálego w náukách?

werset: 17 Iá

42: ko fzáty twoie ciepłe gdy wfpoka

43: ia ziemię od południa?

werset: 18 Robi-

44: łeś (li) z nim gdy rofpościerał nie

45: biofá/ mocne iáko zwierciádła

46: odlewáne.

werset: 19 Pokaż nam cobyh

47: my mu mowili/ niemożem tráfić

strona: 289b

dła ćiemności.

werset: 20 Izali mu powie

1: dzą gdy będą mowić? áza będzie

2: kto mowić/ gdy będzie zátrácon?

werset: 21

- 3: Y teraz nie widzą światła świe
4: cącego ná obłokach/ á duch bie-
5: ga/ y wyczyścia ie.(*marg*) To iest pogodá czyłta iáko złoto. (-)

werset: 22 Z połnocy

- 6: złoto przychodzi od Bogá strá-
7: łznego chwałá.

werset: 23 Włzechmocny

- 8: ktorego nie náydujemy zacny
9: (iest) mocá y ładem/ y mnołtwem
10: łpráwiedliwóci (przeto teź) nie-
11: trapi.

werset: 24 Dla tego niech łię go bo-

- 12: iá ludzie/(*marg*) Albo nie vyzrzy włzech mądrych łercem/ to iest nie dba ná mądre.
(-)nie vyzrzy (go) włzelki
13: mądry (ná) łercu.

rozdział: 38

- 14: Rozdział 38.

werset: 1

- 15: Y Odpowiedział Ieho-
16: wá liowowi z wichru/ á
17: rzekł.

werset: 2 Kto to zácemia rá-

- 18: dę slowy bez vmieiętnóci.

werset: 3

- 19: Przepałz teraz iáko rycerz bio
20: drá twoie/ pytać cię będe/ á ty mi(*marg*) Albo náuczay. (-)
21: pokázuy.

werset: 4 Gdzieś był gdym zá

- 22: kłádał ziemię/ powiedz iefli znałz

23: wyrozumienie?

werset: 5] Kto położył

24: miarę iey gdy wiefz? ábo kto wy-

25: ciągnął nád nią fznur?

werset: 6] Ná czym

26: podwáliny iey przypráwiono/ á-

27: bo kto záłożył kámieñ węgłá iey?

werset: 7]

28: Gdy fpołem chwalily gwiazdy

29: iutrzenne/ y wyfpiewywáli wfzyt

30: cy fynowie Boży. A kto záwárł

31: drzwámi morze/ gdy wylewa iá

32: ko z żywotá wychodząc

werset: 9] Gdym

33: położył obłok odzieniem iego/ á

34: mrok zawoiem iego.

werset: 10] Záłoży-

35: łem teź ná nię wfstawę moię/ y przy

36: práwiłem zatworę y drzwi.

werset: 11] Y

37: rzekłem/ áż poty wylewác będziefz

38: á nie dálej/ tu kłáść będzie (wiatr)

39: poduie fienie wáłow twoich.

werset: 12] I

40: zali z (początku) dniow twoich ro

41: fkażałeś zarániu? wiefzli mieyfce

42: zorze?

werset: 13] Ktora ima fskrzydłá zie-

43: mie/ (*marg*) przed zorzą wciekaią zli/ bo się boją światła/ aby ich uczynki nie były
obiawione. V Iohána w 5. (-)á wciekaią niezbożnicy przed

44: nią.

werset: 14 Odmienia się iako iyl/ gdy

45: iy pieczętują/ y będą stać iako o-

46: dzień.

ksiega: Ps

rozdział: 3

strona: 292c

Księgi Psałmów.

Psałm Dawidow. 3.

1: gdy wciekał przed Awfzalo-

2: mem synem swym

werset: 1

3: IEhowo co się namnożyło

4: kłopotających mnie? mnoży po-

5: wstali na mnie.

werset: 2 Mnoży mo-

6: wią duszy mojej/ niemalz mu rá-

7: tunku w Bogu (*marg*) Seláh weftchnienie ku Bogu znaczy y podniesienie głofu. (-)Seláh.

werset: 3 A(no)

8: ty IEhowo tarcza moja/ sławá

9: moia y wywyższyciel głowy mo-

10: iej.

werset: 4 Głofem moim do IEhowy

11: wołałem/ y odpowiedział mi z gory swiętości swej. Seláh.

werset: 5 Ia

12: leżałem y spałem (á) ocknąłem/

13: bo IEhowá podpierał mnie.

werset: 6

- 14: Nie zląknę się (*marg*) wł. ómy ludu/ iefli cmá znaczy dzieięć tyfięcy. (-)dzieięći tyfię-
15: cy ludu/ ktorzy w około záfádzi-
16: li się ná mię.

werset: 7 Powstán Iehowo

- 17: zbaw mię Boże moy/ boś vbil w
18: fzytki nieprzyaóioły moie po cze
19: luóci/ zęby niezbożnikow potárłeś.

werset: 8

- 20: Iehowie zbáwienie/ ná
21: lud twoy błogosłáwienie two
22: ie. Selah.
23: **Przednieyżem^v** śpiewakowi/ Pńalm Dawidow.

rozdział: 4

werset: 1

- 24: GDy będę wołáć (*marg*) wł: odpowiedz mi/ tákże y nizey. (-)vślyż
25: mię Boże śpńawiedliwo-
26: óci moiey/ wóciśnieniu roz-
27: fzyrzyłeś mię/ vslyż modlitwę
28: moię.

werset: 2 Synowie rycerfcy á do-

- 29: kądże sławá moia háńbą/ lubi-
30: ócie nikczemność/ fzukaóie kłam-
31: ótwá? Selah.

werset: 3 Wiedzóież iż od-

- 32: łączyl Iehowá miłego sobie/ Ie
33: howá wysłucha gdy záwołam k-
34: niemu.

werset: 4 Drżócie/ á nie grzełfócie/

35: rozmawiajcie w fercu fwem/ w-

36: komorze fwey/ á milczcie. Seláh.

werset: 5

37: Ofiarujcie ofiary fprawiedli-

38: we/ á vfaycie w Iehowie.

werset: 6

39: dzy mowia/ kto nam vkaże do-

40: bre? Podnieś nád námi światło

41: oblicza twego Iehowo.

werset: 7

42: wefele w fercu moiem od (oneg^o)

43: czáfu (gdy) lię zboża ich (y) mozf-

44: cze rozmnożyły.

werset: 8

45: raz lęę y záfne/ boś ty Iehowo

strona: 291d

fam vbefpiczyłz mieszkánie mo-

1: ie.

2: Przednieydzemu śpie-

3: wakowi do (marg) Nechyloth náczyńie muzyckie podobno co dziś domrą zowiemy.

(-)Nechylothu/

rozdział: 5

přalm Dáwidow 5.

werset: 1

4: MOwienia moie vřlyřz

5: Iehowo/ zrozumiey ro

6: zmyřlánia moie.

werset: 2

Wy

7: řluchay gřos wořánia

8: mego/ krolu moy/ y Boże moy/

9: bo fię do ciebie modlić będę.

werset: 3

10: Iehowo ráno vsłyfzyfz głos moy

11: ráno zgotuię fię do ciebie y przy-

12: patrzę fię.

werset: 4 Bo nie (takiś) Bog

13: cobyś lubił niezbożność nie zmie

14: fzká v ciebie zły.

werset: 5 Nie zoftáią fię

15: głupi przed oczymá twemá/ nie-

16: nayzrzyfz wfzechdziáiących pro

17: żność.

werset: 6 Zátráćifz mowiące kłám

18: ftwo/ mężem(*margin*) wł. krwie y zdrády/ ále krwi ieft plurale. (-)krwáwym y zdrajcą

19: brzydzi fię Iehowá.

werset: 7 Lecż ia w

20: mnoftwie miłofierdzia tweg^o wni

21: dę do dom^v twego/ kłániác fię będę

22: ku(*margin*) Albo ku kościołowi świętości twej. (-)dworu świętemu twemu w-

23: ftráchu twoiem.

werset: 8 Iehowo do-

24: prowadz mię wfpráwiedliwości

25: twoiej dla fprzećiwnikow moich/

26: proftuy przed obliczem moim dro-

27: gę twoię.

werset: 9 Bo niemáfz w wściech

28: iego práwości/ fźrodek ich zgni-

29: łości/ grob otwarty gárdło ich/

30: ięzykiem fwym przymiláią fię.

werset: 10

- 31: SpuŃtoŃz ie Boże/ niech połę-
32: gę od rad Ńwoich/ w mnoŃtwie
33: niecnot ich ząpądz ie/ ponieważ
34: zbuntowáli Ńię ná cię.

werset: 11

- A niech
35: Ńię rozweŃelą wŃytcy wŃaiący w-
36: tobie/ ná wieki niech wykrzykáią
37: á nákrzysz nad nimi/ y rozrádu-
38: ią Ńię wtobie miłownicy imieniá
39: twego.

werset: 12

- Bo ty błogosłáwifz
40: Ńpráwiedliweg^o Iehowo/ iáko tar
41: czą dobrowoleńŃtwem obwáro-
42: waŃŃ go.
43: PrzednieyŃzemu muzy-
44: kowi ná (*marg*) Szeminith znáczy ósm/ podobno to było naczynie o ósmi Ńtron.
(-)Ńzeminićie Pfalm
45: Dawidow. 6.

rozdział: 17

strona: 294a

KŃięgi Pfalmow.

werset: 8

- 1: Strzeż mię(*marg*) wŃ: iáko mężyká corki oka/ Ták Hywreyczycy zrzenicę zową/
mężykiem/ to iefť málym mężem/ iz wniewy widziećobraz mężá/ ábo mężyká. (-)iáko
zrzenice oka/ w
2: ćieniu Ńkrzydeł twoich Ńkryi mię.

werset: 9

- 3: Od oblicza niezbożnikow/ kto-

4: rzy mię męczą/ nieprzyjaciele moi

5: dla dużej ośtępują mię.

werset: 10 | Loiem

6: śwym zawarli się/ wfty śwemi mo

7: wią pyłzno.

werset: 11 | Krok nález ninie (y)

8: nas okrążyli/ oczy swoje powra-

9: cąią aby zółtawić (się) na ziemi. (*marg*) albo podobieństwo. (-)

werset: 12 |

10: Pośtawá iego iáka lwia (gdy)

11: ma wolą porwać/ y iáko lwiećią

12: miełzkáiącego w tajnikoch.

werset: 13 | Po

13: wftán Iehowo/ vprzedzi oblicze

14: iego/ zniży iy/ wyrátuy dużej mo

15: ię od niezbożniká mieczem two-

16: iem.

werset: 14 | Od mężow ręka twoja Ie

17: howo/ (*marg*) Albo ták przełóżyć możeńz/ Od mężow (ktorzy są) od wieku. (-) od mężow
z (tego) swiá-

18: tá/ ktorych dział w (tem) żywoćie/

19: á skárbem twoim nápełniałz

20: brzuch ich/ náłycaią się (ich) fyno

21: wie/ á ośtánki swoje zostáwuią

22: małym swoim.

werset: 15 | Ia (lepak) w-

23: śpráwiedliwoći ogládam obli-

24: cze swoje/ náłycon będę gdy się

25: ocknie podobieństwo swoje.

26: Przedniey^vszem śpiewa
27: kowi słu^dze Iehowy Dawidowi/
28: ktory mowił do Iehowy słowá
29: pieśni tey w on dzień gdy go wy
30: bawił Iehowá z gárści wńzech
31: nieprzyiaciół iego/ y z rę
32: ki Szaula. Y rzekł.

rozdział: 18

werset: 1

33: VMiłuię cię Iehowo mo
34: cności moiá.

werset: 2 Ieho-

35: wá(*margin*) Małz ten Pfalm czytelniku máło nie do słowá w 2. Sámu: 22 (-)fkáá moiá/
zamek moy/
36: y rá^tunk moy/ Bog moy krzep
37: kość moia/ vfam wnim tarcz mo
38: iá/ y rog zbáwienia mego/ vćiecz
39: ká moiá.

werset: 3 Chwalebneho przyzy

40: wác będę Iehowy/ á od nieprzy-
41: iaciół moich záchowan będę.

werset: 4

42: Opál[a]ły mię fznury śmierci/ á
43: potoki Belijahálowe ftráfzyły
44: mię.

werset: 5 Sznury grobowe otoczy-

45: ły mię/ vprzedziły mię sídlá śmier
46: ci.

werset: 6 W kłopocie moiem przyzy-

47: wác będę Iehowy/ y do Bogá me
48: go wołác będę/ wysłucha z dwo-
49: ru swego głos moy/ á krzyk moy
50: przed nim w nadzie do wízu iego.

werset: 7

51: Y wzruciła się y zadrzała zie-
52: miá/ á fundámenty gorne były
53: się y trzęsły się/ iż mu (było) gnie-
54: wno.

werset: 8 | Zákurzył się dym z gnie-

55: wu iego/ á ogień z wít iego (pocho-
56: dząc) pożerał (włzytko) węgle zá
57: gorzały się od niego.

werset: 9 | Y náchy

58: lił niebiosá zstąpił/ á (no) mrok
59: pod nogámi iego.

werset: 10 | Więc wfiadł

60: ná Cheruwá y latał/ á iezdził ná
61: pierzu wietrznym.

werset: 11 | Położył cie

62: mność táynik swoy/ około niego
63: namiot iego/ ciemność wodna/
64: obłoki powietrzne.

werset: 12 | Od bláfku

65: przytomności iego obłoki iego
66: przełży/ grad y żary ognište.

werset: 13

67: Y (*marg*) wł: posłał (álbo puścił.) (-)strzelał strzały swoie/ á ro
68: sproszył ie/ błýfkáwice też zrzucił

69: á wytrácił ie.

werset: 14 Y íawiły fię poto

70: py wodne/ á odkryły fię fundá-

71: menty światá/ od láiania twego

72: Iehowo/ od dęcia ducha (*margin*) wł: nozdrze twey. (-)gniewu twego.

werset: 15

73: Posłał z wylocza á w-

74: ział mię/ wywlokł mię z wod

75: mnogich.

werset: 16 Wybáwił mię od nie

76: przyaciela mego mocnego/ y od

77: nienawistników moich/bo mo-

78: cnieyły nad mię.

werset: 17 Vprzedzili

79: mię byli wdzień zwalczenia mego/

80: lecz mi Iehowá był lalką.

werset: 18 Y wy

81: wiodł mię ná przeltrona/ wy-

82: prowadził mię/ bo (fobie) polu-

83: bił we mnie.

werset: 19 Nágrodził mi

84: Iehowa wedle fprawiedliwości

85: moiej/ á wedle czyfności rąk mo-

86: ich náwrócił mi.

werset: 20 Bo vfrze-

87: głem drog Iehowinych/ á nie od

88: ftałem iáko niezbożny od Bo-

89: gá moiego.

werset: 21 Bo wżytki fady ie

90: go przedemną/ á vřtav iego nie

91: odrzuciłem od siebie.

werset: 22 Y byłem

92: dořkonáły z nim/ á vřtrzegłem fię

93: od niepráwořci moiey.

werset: 23 A (ták) oddał mi (to) Iehowá wedle řprá

94: wiedliwořci moiey/ wedle czyřto

95: řci rąk moich przed oczymá řwe-

strona: 294c

Křięgi Přalmow.

má.

rozdział: 27

strona: 296c

Křięgi Přalmow.

1: Dawidowi. 27

werset: 1

2: IEhowá řwiatłość moiá/

3: y zdrowie moie/ kogo fię vbo-

4: ieř? Iehowá moc řywotá meř

5: go/ przedkim zadrzę?

werset: 2 Gdy fię

6: przybliřali ná mię złořnicy/ kęřác

7: řiáľá mego/ řprzeřiwnicy moi/ y

8: nieprzyriáćiele moi/ řámi otráćili

9: fię/ y vpádli.

werset: 3 Choćby mię oble-

10: gły obozy/ nie vboi fię řerce moie

11: choćby powřtáľo ná mię wořřko/

12: w tym ia vřác będeř.

werset: 4 Iedney

- 13: (rzeczy) żądałem v Iehowy/ tey
14: szukać będę/ ábych miełzkał wdo
15: mu Iehowy po wżytkie dni ży-
16: wotá mego/ ábych fię nápátrzył
17: rołkołzy Iehowy/ y náviedzał
18: bych(*marg*) álbo kościół iego. (-)dwor iego.

werset: 5 Bo mię fkry

- 19: ie w kuczce fwey wdzień zły/ vtái
20: mię w tajemniku namiotu fweg°/
21: ná fkále wywyższy mię.(*marg*) wł.: á teraz. (-)

werset: 6 A ták

- 22: wywyższona będzie głowá moiá
23: nád nieprzyiaćioły moie/ około
24: mnie/ y offiárować będę w namie
25: ćie iego offiáry z okrzykiem/ śpie
26: wác będę y przypiewać Iehowie.

werset: 7

- 27: Vsłyłz Iehowo głos moy gdy
28: wołác będę/ á zmiłuy fię nádem-
29: ną/ y odpowiedz mi.

werset: 8 O tobie

- 30: rzekło mi ferce moie/ szukaćcie o
31: blicza mego/ oblicza twego Ie-
32: howo szukać będę.

werset: 9 Nie kryi o-

- 33: blicza twego odemnie/ nie od-
34: wracay fię wgniewie od sługi
35: twego/ pomocnikiem byłés mi/

36: nie oštawiaiy oštaway mię/ áni mię opu-

37: łzczay Boże zdrowia mego.

werset: 10

38: Gdy óciec moy y mátká moiá

39: opuścili mię/ Iehowá przyiał

40: mię.

werset: 11 Náuczę mię Iehowo drogi

41: twoiey/ á prowadz mię ściefzką

42: práwości dla łprzeciwnikow mo

43: ich.

werset: 12 Nieday mię dułzy łprzeciwnikow moich/ bo powtáli ná

44: mię świádkowie łżywi/ y mowiá

45: cy krzywdę.

werset: 13 (Vfałbym) gdy-

46: bym nie vwierzył/ że vyzrzę do-

47: broć Iehowy/ wziemi żywiących.

strona: 296d

werset: 14 Oczekaway ná Iehowę/ zma-

1: cniay fię/ á pošli ferce twoie/ á-

2: (le) czekay ná Iehowę.

3: Dawidowi 28.

rozdział: 28

werset: 1

4: Do ćiebie Iehowo(*marg*) wł: wołać będę (álbo zawołam) ále to częłta w ięzyku świętjm iż rzecz przjźłą wypifuie przez przefzłá/ á przefzłe przez przyźle. (-)wołam/ łkało moiá

5: nie milcz o mię/ ábyś

6: nie zámilczał o mię/ y

7: łtałbych fię podobnym z łtępuiącym

8: do ieziorá.

werset: 2 Wysłuchay

- 9: głos prozb moich gdy zawałam
10: do ciebie/ gdy podnocić będę ręce
11: moie do modlitewniká święty-
12: nie twoiey.

werset: 3 Nie pociągay mię

- 13: z niezbożniki y z broiącemi nie-
14: práwość z mowiącemi pokoy/ z-
15: blifkimi śwemi/ á (no) złe wfercu
16: ich.

werset: 4 Day im wedle vczynku ich

- 17: y wedle złości fktukow ich/ wedle
18: dzieła rąk ich/ day im/ náwroć im(*marg*) wł: oddanie. (-)
19: nagrodę ich.

werset: 5 Bo nieprzypá-

- 20: truią fię error vczynkow errata vczynkow Iehowy/ áni
21: dziełom rąk iego/ pokázi ie/ á nie
22: zbuduie ich.

werset: 6 Błogosławiony

- 23: Iehowá/ bo wysłuchał głoź prozb
24: moich.

werset: 7 Iehowá moc moiá y tar

- 25: cza moiá/ w nim wfáło ferce mo-
26: ie/ y pomogłem łobie/ á (ták) ro-
27: zráduie fię ferce moie/ á pieśnią
28: moią wyznáwác go będę.

werset: 8 Ie-

- 29: howá mocą ich (ieft) á krzepko-
30: ścią zbawienną/ pomazáncá św

31: go ieft.

werset: 9] Zbaw lud twoy/ á bło-

32: gosław dziedzictwo twoie/ y paś

33: ie/ y wywyższay ie áże ná wieki.

34: Pśalm Dawid. 29.

rozdział: 29]

werset: 1]

35: PRzynoście Iehowie fy-

36: nowie (*marg*) álbo fynowie Bogow/ (álbo przełożonych) (-)mocnych/ przynoś-

37: ćie Iehowie sławę i moc.

werset: 2]

38: Przynoście Iehowie sławę i-

39: mieniu iego/ kłaniajćie fię Ieho

40: wie w wielmożności świętey.

werset: 3]

41: Głos Iehowy ná wodách/

42: Bog sławny zágromił/ Iehowá

43: ná wodách mnogich.

werset: 4] Głos Ie-

44: howy w síle/ głos Iehowy w wiel

45: możności.

werset: 5] Głos Iehowy łamie

46: Cedry/ y połamał Iehowa Ce-

strona: 297a

Księgi Pśalmow.

dryLewańkie.

rozdział: 36]

strona: 299a

Księgi Pśalmow.
<http://rcin.org.pl>

werset: 11

- 1: Niech nieprzychodzi ku mnie
2: nogá pyłzná/ á ręká niezbożnych
3: niech mię nie rufza.

werset: 12

- Támże po-
4: padáli broiacy [!] nieprawość/ po
5: obaláli fię/ á nie mogli ftać.
6: Dawidowi. 37.

rozdział: 37

werset: 1

- 7: Nie obrufzay fię dla zło-
8: ściwych/ nie zaviduy dla
9: czyniących próżność.

werset: 2

- Bo
10: iáko trawá prętko wycięci będą
11: á iáko ziele zielone z więdną.

werset: 3

- 12: Vfay w Iehowie á czynj dobrze/(*marg*) Albo miefzkác (lub trwác) będziefz/ tákże y niżej.
(-)miefzkay w ziemi/ á pás fię pra
13: wdą.

werset: 4

- Kochay fię też w Ieho-
14: wie/ á da tobie ządze fercá twe
15: go.

werset: 5

- Zwal ná Iehowę drogę
16: twoię/ á vfay nań/ á on vczyni.

werset: 6

- 17: Y wywiedzie iáko światło fprá-
18: wiedliwość twoię/ á fady twoie
19: iáko południe.

werset: 7 Z milcz Ieho-

20: wie á czekay nań/ nie obrufzay

21: fię/ zdárza fię drogá iego ná mę-

22: żá czyniącego zdrády.

werset: 8 Prze-

23: Itań gniewu á opuść zápalczy-

24: wość/ nie obrufzay fię/ wízákoż

25: złe czynić.

werset: 9 Bo złościwi wyćięći

26: będą/ á oczekawaiący Iehowy/

27: ci odziedziczą ziemię.

werset: 10 A (no) nie

28: ná długo/ álic niemálfz niezbożni

29: ká/ iefli weyrzyfz ná mieyfce ie-

30: go/ álic go niemálfz.

werset: 11 Cifzy po-

31: Iiedą ziemię/ y kochác fię będą z

32: mnoftwá pokoiu.

werset: 12 Czyha nie-

33: zbożnik ná fprawiedliwego/ y

34: zgrzyta nań zębámi fwemi

werset: 13

35: Pan násmieie fię mu/ bo widzi

36: że przyidzie dzień iego.

werset: 14 Mie-

37: czá dobyli niezbożnicy/ y nałoży-

38: li łuki fwe/ áby porázili vtrapio

39: nego y vbogiego/ áby ścináli prá

40: we(marg) wł. drogą (-)życiem.

werset: 15 Miecze ich niech

41: fię obrocą do fercá ich/ á łuki

42: ich niech fię połamią.

werset: 16 Lepfza

43: trochá fprawiedliwemu/ niz bo

44: gáctwo niezbożnikow(*marg*) wł: mnogich. (-)zacnych

werset: 17

45: Bo rámioná niezbożnikow po

46: łamią fię/ lecz fprawiedliwe pod

47: piera Iehowá.

werset: 18 Zna Iehowá

strona: 299b

dni dołkonálych/ á dziedzictwo

1: ich ná wieki będzie.

werset: 19 Nie będą

2: záfwtzdzeni czáfu złego/ á we dni

3: głodu náfyceni będą.

werset: 20 Bo nie-

4: zbożnicy poginą/ á nieprzyiaćie-

5: le Iehowy iako cená báránow

6: zniżczyą/ zdymem (*marg*) wł: zniżczyą. (-)poydą.

werset: 21 Bierze w zaiem niezbożnik á

7: nie płáci/ záf fprawiedliwy zmi-

8: łwie fię y dáie.

werset: 22 Bo błogosłá-

9: wieni od niego poiędą ziemię/

10: záf złorzeczeni od niego wyko-

11: rzeniени będą.

werset: 23 Od Iehowy kro

12: ki człowiecze proftuią fię/ y dro-

13: dze iego życzy.

werset: 24] Gdy pądnie nie

14: powáli fię/ bo Iehowá error pokłáda errata podkláda

15: rękę fwoię.

werset: 25] Młody byłem y z-

16: ftárzałem fię/ á niewidiałem

17: fpráwiedliwego opuźczonego/

18: y nafienia iego fzukáiącego chle-

19: bá.

werset: 26] Káżdego dnia miłofierdzie

20: czyni y pożyczá/ á nafienie iego

21: w błogosłáwienftwie.

werset: 27] Zwroc

22: od zlá/ á czyn dobre/(*margin*) álbo/ á mieszkác będziesz ná wieki. (-)á miesz-

23: kay ná wieki.

werset: 28] Bo Iehowá lu-

24: bi fąd/ á nie opuźcza pobożnych

25: fwych/ wiecznie ich strzeże. (*margin*) Tych słow wdzifieyfzych kfięgách Hiwreyfkich nie máfz/ ále z tłumáczyw Grecfkich y Láćinfkieg^o znác/ że przed tym były: *czyray* [!] ánotácynie Cáftálionowe. (-)

werset: 29] Nie

26: fpráwiedliwi fkaráni będą/ nafie

27: nie niezbożnych wykorzeni fię.

werset: 30]

28: Spráwiedliwi pofiędą ziemię/

29: y mieszkác będą wiecznie ná niey.

werset: 31]

30: Vftá fpráwiedliwego zwyczá-

31: ią lię mądrością/ á ięzyk iego ro

32: zmawia rozładek.

werset: 32 Zakon Bo-

33: gá iego w fercu iego/ nie będą

34: lię chwiać kroki iego.

werset: 33 Wypá-

35: truię niezbożnik ísprawiedliwe-

36: go/ y íszuka zabić go.

werset: 34 Iehowá

37: nie oštáwi go w ręce iego/ y nie-

38: dopuści ośadzić go w ładzeniu ie

39: go.

werset: 35 Szekay ná Iehowe/ y ítrze

40: ży drogi iego/ á wywyżły cię że

41: pośiedziesz ziemię/ gdy wykorze-

42: nieni będą niezbożnicy wyzrzyfz.

werset: 36

43: Widziałem niezbożniká ítrá-

44: íznego á kwitnącego iáko bobek

45: zielony.

werset: 37 Y minął/ á oto go nie/

46: y íszukałem go á nie nálażł lię.

werset: 38 Pilnuy (*marg*) álbo dośkonálego. (-)ítátecznego/ á przypá

47: truy lię ízczyremu/ bo potym (tá-

strona: 299c

kiemu)

Kfięgi Pfálmow

mężowi pokoy.

rozdział: 45

strona: 301c

Księgi Psałmow.

werset: 11] A pożądać bę

1: dzie krol gładkości twej/ bo on

2: pánem twym/ á (ták) klániaj się

3: mu.(*marg*) Corka Corfka/ Cor miáło zowie/ ktore Grekowie z Łácinicy Tyrem nazwáli.

(-)

werset: 12] Corká też Corfka z vpo-

4: minkiem obliczu *twoim*^v modlic-

5: się będą bogatzy (z) ludu.

werset: 13] Wízy

6: tká chwalebna (ieft) corká krole

7: wíka we wnętrz/ z háwtowane-

8: go złotá suknia iey.

werset: 14] W vbio-

9: rach wyfzywánych będzie przy-

10: prowadzona do krolá/ dziewice

11: zá nią/ drufzki iey przywiedzione

12: będą tobie.

werset: 15] Przyprowadzone

13: będą z wefelem y wykrzykaniem/

14: wnidą do dworu krolewskiego.

werset: 16]

15: Miáło oycow twych będziesz

16: mieć fyny twoie/ postánowił ie

17: kfiążęty po wżey ziemi.

werset: 17] Wípo-

18: minác będę imię twoie káždego

19: wieku y wieku/ dla tego narodo-

20: wie wyznawać cię będą wiecznie

21: y na wieki.

22: Przednieyżemu muzy-

23: kowi/ fynom Koráchowym na

24: Hálámoth pieśń. 46.

rozdział: 46

werset: 1

25: BOg nam vćieczką y

26: mocą/ pomocą w vćífkach

27: nálezion (ieft) bárzo.

werset: 2

28: Przeto nie włęknem

29: fię

werset: 3

30: gdyby fie chwiały gory(*marg*) To ieft na morzu. (-)w feru

31: morfkiem.

werset: 4

32: dymać fię będą wody iego/ trząść

33: fię będą gory gdy fię podnocić bę

34: dzie/ Seláh.

werset: 5

35: niow iego vwefeli miáfto Boże/

36: święte mieszkánia naywyżlégo.

werset: 6

37: Bog w poyśrzodku iego nie zá

38: chwieie fię/ pomoże mu Bog

39: przed zarániem.

werset: 7

40: fię narodowie/ chwieią fię krole

41: Itywá/ dał słyfzeć głos fwoy/ fpy-

42: nie ziemiá.

werset: 8 Iehowá(*marg*) Cewaoth ieft też imię Boże wykłada fię woyfká. (-)Cewaoth

43: známi/ przyćieczká náfzá Bog Iá

44: hákowow/ Selah. Przydzćie/

45: przypátrzcćie fię fpráwam Ieho-

46: wy/ ktory nákladł fpuftofzenia ná

47: ziemię.

werset: 9 Wfpokoil woyny áz do

strona: 301b

kráíow ziemié/ łuk złamał/ poła-

1: mał kopiję/ wozy popalił ogniem.

werset: 10

2: Przeftanáćie á wiedzćie/ zem ia

3: Bog/ wywyżfzē fię miedzy naro

4: dy/ wywyżfzē fię ná ziemi.

werset: 11 Ie-

5: howá Cewaoth známi/(*marg*) Albo twierdza/ tákże y wyżfzey. (-)przy-

6: ćieczká náfzá Bog Iáhákwow

7: Seláh.

8: Przednieyfzemu muzykowi fynom Koráchowym

9: Pfálm. 47.

rozdział: 47

werset: 1

10: WSzytcy narodowie

11: kláfkayćie (*marg*) wł: dłoniá. (-)rękomá/

12: wykrzykayćie Bogu

13: głófem huku.

werset: 2 Bo Ie-

14: howá przewyfoki (y) ftráfzny/

15: krol wielki po wżey ziemi.

werset: 3 (marg) Może też to przełożć iáko o rzeczy przeszley/ potłumił/ obrał. rć.

(-)Potłumi ludzie pod nás/ á narody

16: pod nogi náfze.

werset: 4 Obierze nam

17: dziedzictwo náfze/ wielmożność

18: error Iáhákowá errata Iáhákowá / ktoreg^o vmiłował/

19: Seláh.

werset: 5 Wítąpił Bog w o-

20: krzyku/ Iehowá w głofie trą-

21: bnym.

werset: 6 Przypiewayćie Bogu

22: przypiewayćie/ przypiewayćie kro

23: lowi náfzemu przypiewayćie.

werset: 7

24: Bo krol wżey ziemie (ieft) Bog/

25: przypiewayćie mądrze.

werset: 8 Krolu

26: ie Bog nád narody/ Bog siedzi

27: ná ftolicy świątobności fwey.

werset: 9

28: Vrzędnicy narodow zebráli

29: fię z ludem Bogá Awráhámo-

30: wego/ bo (fą) Boże tarcze ziemie/

31: (ktorzy) bárzo wywyżłzon.

32: Pieśń Pfalmu synow

33: Koráchowych. 48.

werset: 1

- 34: Wielki Iehowá y
35: chwalebny bárzo/ w-
36: mieście Bogá náfzeg^o/
37: (ná) gorze świątobno-
38: ści iego.

werset: 2 Piękna krainá/ rá-

- 39: dość wŕzey ziemie gorá Cyion ná
40: bok połnocny/ miáło krolá wiel
41: kiego.

werset: 3 Bog w páłacach iego o-

- 42: znajmił fię (być) przyćieczką.

werset: 4

- 43: Bo oto krolowie zgromádzili
44: fię/ zefzli fię fpołem.

werset: 5 Ci vyzrzeli

- 45: (á) ták zádziwowáli fię/ zŕekli fię/

strona: 302a

Księg Pfalmow

- 1: y poŕpadáli.
2: Przednieyfzemu muzykowi/ nie zátrácay/ Dawidow klenot/ gdy vćiekał przed Szaulem do iáŕkinie. 57.

rozdział: 57

werset: 1

- 3: ZMiłuy fię nádemną
4: Boże/ zmiluy fię nádemną
5: bo wtobie vfála dufzá mo-

strona: 304a

Księgi Pfalmow

ią/ y w cieniu skrzydeł twoich v-

1: fąc będę/(*marg*) wł: minie (-)aż miną przewrotno

2: ści.

werset: 2] Wołać będę do Bogá na-

3: wyższego/ do Bogá (*marg*) wł: oddawiającego mi. (-)nagradzaią

4: cego mi.

werset: 3] Pośle z niebá á zbawi

5: mię wraǵania połykaiącego^o mię/

6: seláh/ posle Bog milosierdzie swe

7: y prawdę swoię.

werset: 4] Dufzá moiá

8: w pośrzodku lwow lęzę (miedzy)

9: palącemi/ (miedzy) fynmi czło

10: wieczemi/ zęby ich kopije y strza

11: ly/ á ięzyk ich miecz ostry.

werset: 5] Wy-

12: wyższą nád niebiofá Boże/ po w-

13: sztykiey ziemi sławá twoiá.

werset: 6]

14: Sieć zgotowali ná kroki moie/

15: zátłumił dufzę moię/ wykopáli

16: przedemną doł/ w pádli w poy-

17: szrodek iego/ Seláh.

werset: 7] Zmocnio

18: ne ferce moie Boże/ zmocnione

19: ferce moie/ śpiewać y przypie-

20: wác będę.

werset: 8] Powstań sławo mo-

21: iá/ powstań árfo y cytáro/ powstańę ná zorzy.

werset: 9 Wyznawać bę-

22: dę tobie między narody Pánie/

23: przypiewać będę tobie między ro-

24: dzáymi.

werset: 10 Bo wielkie aż do nie-

25: bios miłofierdzie twoie/ y aż ná

26: powietrze prawdá twoiá.

werset: 11 Wy

27: wyfz fię nád niebiofá Boże po w-

28: fzytkiey ziemi sławá twoiá.

29: Przednieyfzemu muzy-

30: kowi/ nie zátrocay/ Dawidow

31: klenot.

rozdział: 58

werset: 1

32: IZali prawdziwie fey

33: mie fprawiedliwość mo

34: wić będziefz/(*marg*) wł. práwości. (-)práwie(li)

35: fędzić będziecie fynowie

36: człowieczy?

werset: 2 Też w fercu nie

37: práwości działacie ná ziemi/ krzy

38: wdę ręce wáfze ważą.

werset: 3 Obcymi

39: fię ftáli niezbożnicy (iefzczę fkoro)

40: z żywotá/ pobłędzili (fkoro wyfzli)

41: z brzuchá mowią kłamftwo.

werset: 4

42: Iad máią iáko iad (v) węzá/ iá

43: ko (v) zmije głuchey zátykaiącey

44: łobie vcho.

werset: 5] Ktora nie słucha

45: głofu ząklináčow/ czárowniká

46: czáruiącego mądrze.

werset: 6] Boże ze

47: trzy zęby ich w vsćiech ich/ trzo-

strona: 304b

ny lwiał polam Iehowo.

werset: 7]

1: Niech się rozplyną iáko wody

2: ktore się łobie rośćiekáią/ niech

3: wyciąga łtrzały łwe iáko poła-

4: máne.

werset: 8] Iáko ślimak rozplývá

5: iący się/ niech idzie kázdy (iáko)

6: niedonośzony płod/ niech niewi-

7: dzą słońcá.

werset: 9] Drzewiey niż poro

8: zumieią(marg) ábo kotly. (-)gárnce wálze ćierzniás

9: (zápalonego) iáko łurowiznę/

10: gniew/ iáko wicher/ niech go łtra

11: ći

werset: 10] Rozwefeli się łspráwiedliwy

12: gdy vyzrzy pomłę/ łtopy łwoie

13: vmyie we krwi niezboźniká.

werset: 11]

-1: Y rzecze człowiek/ przedię po

-1: żytek łspráwiedliwemu/ przed się

- 1: ięft Bog ktory łądzi ná ziemi.
-1: Przednieyǳemu muzy-
-1: kowi/ nie zátzacay/ klenot Dawi
-1: dow. Gdy posłał Szaul/ á ftrzegli dom^v áby iy zámordowác. 59.

rozdział: 59

werset: 1

- 1: RAtuy mię od nieprzy-
-1: iaćiół moich Boże moy/
-1: od powftawáiących ná
-1: mię wzwiedzi mię.

werset: 2

- 1: Wyzwol mię od działáiących
-1: niepráwość/ á od mężow krwá-
-1: wych wybaw mię.

werset: 3] Bo oto zálá

- 1: dzili się ná dufzę moię/ zbieráią
-1: sie ná mię możni/ nie prze wyftę-
-1: pek moy/ áni (prze grzech moy
-1: Iehowo.

werset: 4] Bez niepráwości zbie

- 1: gáią się y gotuią sie. Powftań ípo
-1: tkác się/ á obacz.

werset: 5] A ty Ieho-

- 1: wo Boże Cewáoócie/ Boże Izrá-
-1: elow/ ocuc się/ ábyś náviedził w-
-1: ízytkie narody/ nieprzepuǳczay
-1: wǳem íprawuiącym się nieprá-
-1: wosćią/ Selah.

werset: 6] Wracáią się wie

-1: czorem/(*marg*) álbo mruczą lub wárczą. tákże y nízey. (-)fzczekáią iáko pies/ y

-1: krążą po mieście.

werset: 7 | Oto rozma-

-1: wiaią wty fwemi/ miecze w wár

-1: gach ich/ bo (á) kto słyży?

werset: 8 | Lecź

-1: ty Iehowo násmieie się im/ wra-

-1: gác będziesz wżem narodom.

werset: 9 |

-1: Moc iego tobie záchowam/ bo

-1: Bog wćieczki moiey (iešteś.)

werset: 10 |

-1: Bog zbożności moiey vprzedzi

-1: mię/ Bog da mi vyzreć (pomstę)

strona: 304c

Księgi Pśalmow.

nád śprzećiwniki memi.

rozdział: 68 |

strona: 306c

Księgi Pśalmow

werset: 28 | Rokazał Bog twoy moc twoię/ zmocni

-1: Boże coś wdziáał nam.

werset: 29 | Od

-1: dworu twego nád Ierufzalimem

-1: tobie przyniośá krolowie vpomin

-1: ki.

werset: 30 | Rośprośzywłzy zebránie ko-

-1: piynikow/ zbor moczow mie-

-1: dzy ćielety narodow/ vniży się z-

-1: włomkámí srebrynymi/ rozegna-

-1: włyzy narody woien prágnące.

werset: 31

-1: Przyidą woiewodowie z Mi-

-1: craimu/(*marg*) Kufz/ fyn Chamow/ od ktorego pozli murzynowie/ przeto ie Kufzámí písmo zowie. (-) Kufz prętko poda rę

-1: ce fwe Bogu.

werset: 32 Krolestwá ziem-

-1: fkie śpiewayćie Bogu/ przypie

-1: wayćie pánu/ Seláh.

werset: 33 Siedzą-

-1: cemu ná niebiesiech niebieskich z

-1: początku/ oto wydáie w głofie

-1: fwm głos mocny.

werset: 34 Dayćie moc

-1: Bogu nád Izráelem/ wielmo-

-1: żność iego y moc ieg^o na obłoczech.

werset: 35

-1: Dziwnyś Boże z świętyń two-

-1: ich/ Bog Izráelow ten dawa

-1: moc y dużość ludowi/ błogosła-

-1: wion Bog.

-1: Przednieyźemu muzykowi ná

-1: Szofzánimiech

-1: Dawidowi. 69.

rozdział: 69

werset: 1

-1: ZBaw mię Boże/ bo we-

-1: fły wody aż do dułze.

werset: 2 | VI-

- 1: gnałem w błocie(*margin*) wł: głębokości. (-)głębo-
- 1: kiem/ á niemálz dná/ włze-
- 1: dlem do głębokości wod/ á nort
- 1: zabrał mię.

werset: 3 | Sprácowálem fię

- 1: wołáiąc/ ochrápiało gárdło mo
- 1: ie/ wítały oczy moie od wzgláda-
- 1: nia do Bogá mego.

werset: 4 | Rozmnoży

- 1: li fię nád włofy głowy moieynie
- 1: nawiftnicy moi nádáremni roz
- 1: mogli fię nieprzyaściele moi tę
- 1: piący mię próżno/ czegom nie wy
- 1: pił tedym wracał.

werset: 5 | Boże ty

- 1: wiefz głupftwo moie/ á wyftęпки
- 1: moie przed tobą nie zákryły fię.

werset: 6 |

- 1: Niech nie będą pohánbieni dla
- 1: mnie/ktorzy ná cię oczekawáią
- 1: Pánie Iehowo Cewaoćie/ niech
- 1: nie będą záuftydzeni dla mnie/
- 1: ktorzy cię ízukáią Boże Izráelow.

werset: 7 |

- 1: Bo dla ciebie znałzałem wra-
- 1: gánie/ pokrywał wftyd oblicze

strona: 306d

moie.

werset: 8 | Obcym stałem się bra-

-1: | cię mojej/ y cudzym synom mat-

-1: | ki mojej.

werset: 9 | Bo(*marg*) Abo/ rzewność. (-)zawidliwa mi

-1: | gości domu twego z iadła mię/ á v

-1: | rągania wraǳających tobie spá-

-1: | dły ná mię.

werset: 10 | Płakałem też (y tra

-1: | piłem) połem dużę moję/ lecz mi

-1: | się (to) stało wraǳaniem.

-1: |

werset: 11 | Y kła

-1: | dłem (ná się) miało wbiór meg^o

-1: | wor/ lecz byłem im przypowie-

-1: | ścią.

werset: 12 | Rozmawiali o mnie/ kto-

-1: | rzy śiedzą w bronie/ przypiewáli

-1: | też (ná mię) pijąc(*marg*) Szechár/ kázde picie ktore wpaia/ iáko/ miód/ piwo oprócz
winá. (-)fzechár.

werset: 13 | Lecz

-1: | ia modlitwę moję do ciebie (wyle

-1: | wam) Iehowo czáfu dobrej woley/ Boże w mnoŝtwie miłofier-

-1: | dzia twego ozow się mi w praw-

-1: | dzie zbáwienia twego.

werset: 14 | Wyrá-

-1: | tuy mię z błotá/ ábych nie záto-

-1: | nął/ wyrwi (mię) od nienawifni-

-1: | kow moich y zgłębokości wo-

-1: | dnych.

werset: 15 Niech mię nie zabierze

-1: nort wodny/ niech mię też nie po

-1: żrzę głębokość/ á niech mie zówie

-1: ra nádemną študnia wft swoich.

werset: 16

-1: Ozow się mi Iehowo/ bo do-

-1: bre miłofierdzie twoie/ wedle

-1: mnoftwá litości twoich weyżrzy

-1: ná mię.

werset: 17 A nie kryj oblicza twe

-1: go od sługi swego/ bo wćik na

-1: mię/ śpiesz się ozow się mi.

werset: 18 Przy

-1: bliż sięku duży moiey/ okup ją/

-1: dla nieprzyjaciół moich wykup

-1: mię.

werset: 19 Ty wiesz wroganie moie y

-1: z háńbienie moie/ y wftyd moy/

-1: przed tobą wftytcy sprzećiwnicy

-1: moi.

werset: 20 Wroganie ftarło serce mo

-1: ie/ y zówowałem/ czekałem też kto

-1: by (mię) żałował/ lecz niemáź/ y

-1: poćiefzyćielow á (le) nienálazłem.

werset: 21

-1: Y nakładli do pokármu mego

-1: żoćci/ á w prágnieniu moim poili

-1: mię octem.

werset: 22 Niech będzie stoł

-1: ich przed nimi śidłem/ á pokoie

-1: (ich) fiećią.

werset: 23 Niech fię zácmią o-

-1: czy ich áby niewidzieli/ á biodrá

-1: ich zówzdy niech fię chwieią.

werset: 24

-1: Wyley ná nie gniew twoy/ á

-1: popędliwość zápalczywości twey

-1: niech ie popádnie.

rozdział: 77

strona: 309a

Księgi Pśalmow

werset: 6 Pomnię ná

-1: śpiewanie moie/ w nocy z fercem

-1: moim rozmawiam/ y rozbiera

-1: (to) duch moy.

werset: 7 Izali ná wieki

-1: odgániác będzie pan? áza nie przj-

-1: czyni życzyć ielzcze?

werset: 8 Izali wśtá

-1: ło wiecznie miłofierdzie iego? do

-1: konáło fię słowo (poćielzne) ro-

-1: dzáiowi y rodzáiowi?

werset: 9 Aza prze

-1: pomniał zmiłowánia Bog/ á zá

-1: trzyma w gniewie litości fwoie? Seláh

werset: 10 Mowiłem też/ chorobá

-1: moiá iest (lecz pomnię) nálátá

-1: práwice nawyźźzego.

werset: 11 Wípomi

-1: nác będę íprawy (*marg*) wł: Iahowe/ bo też Iá/ ieft iedno z imion Bożych/ iáko małz wjźlzey przy pńalmie. 68. (-)Boże/ bo pámię

-1: tam z początku cudá twoie.

werset: 12

-1: Rozmyśláć będę we wńzech

-1: vczynkach twoich/ á o íkutkach

-1: twoich rozmawiác będę.

werset: 13 Boże

-1: w świątobności drogá twoiá/ kto

-1: ry Bog (ieft ták) wielki iáko(*marg*) Elohim/ ieft tákíe imię/ ktore íię przypífuie/ naprzod Bogu íamemu/ potym Sędziom/ Krolom/ Aniołom/ y fáłżywym Bogom. Tu íamego Bogá znáczy. (-)E-

-1: lohim?

werset: 14 Ty Boże czyniśz cudá/

-1: oznaymiłeś miedzy narody moc

-1: twoię.

werset: 15 Wykupiłeś rámieniem

-1: lud fwoy/ fyny Iáhákowá y Ioze

-1: fá/ Selah.

werset: 16 Vyzrzały cię wody/ ítrzą-

-1: íneły íię też (y) poruśzyły íię wiry.

werset: 17

-1: Wylały wody obłoki/ (*marg*) Wł: Głos dáły. (-)grom v-

-1: czyniły powietrza/ y ítrzały two

-1: ie biegáły.

werset: 18 Głos gromu twego

-1: ná okręgu (powietrza) oświecá-

-1: ły błýkávíce śwíát/ drzáłá y trzę

-1: sła fię ziemiá.

werset: 19] Ná morzu dro

-1: gá twoiá á ściełzki twoie ná wo

-1: dách mnogich/ lecz fládu twego

-1: nie znác.

werset: 20] Prowádzileś iáko

-1: drob lud twoy/ ręka Moizefzá y

-1: Aharoná.

-1: Maftil Afafowi. 78.

rozdział: 78]

werset: 1]

-1: SLuchay ludu moy za

-1: konu mego/náchylcie v-

-1: chá fweg^o ku słowam vft

-1: moich.

werset: 2] Otworzę w po-

-1: dobieńftwie vftá moie/ mowić

-1: będę zágadki od początku.

werset: 3] Co

-1: ímy słyfzeli y poználi y (co) oyco-

-1: wie náfzy powiedáli nam.

werset: 4] Nie

-1: zátaiamy od fynow ich/ rodzáo-

strona: 309b

wi potomnemu powiedác będzie

-1: my chwały Iehowy/ moc iego y

-1: cudá iego/ ktore poczynił.

werset: 5] Bo podniosł świádectwo w Iáhoko

-1: wie/ á zakon położył w Izráelu/

-1: ktory rofkazał oycom nálezym/ áby

-1: iy oznaymiáli fynom swoim.

werset: 6 A

-1: by (iy) vmieli rodzay potomny

-1: fynowie ktorzy się zrodzą/ áby po

-1: wftali á wyczytáli fynom fwym.

werset: 7

-1: Zeby pokládáli w Bogu vfá-

-1: nie swoie/á nie przepomináli

-1: fpraw Bożych leczby przykazá-

-1: nia iego ośtrzegáli.

werset: 8 Aby ne by

-1: li iáko oycowie ich/ rod(*margin*) Albo zuchwały. (-)zdrádli

-1: wy y fprzećiwny rod nie przypra

-1: wuiący fercá fwego/ y (ktorego)

-1: nie przylnął do Bogá duch iego.

werset: 9

-1: Synowie Efraimowi zbroyni

-1: ftrzelcy z łuká podáli tył w dzień

-1: bitwy.

werset: 10 Nie ftrzegli przymie-

-1: rza Bożego/ á w zákonie ieg^o nie

-1: chćieli chodzić.

werset: 11 Y ząpomnieli

-1: fkutkow iego y cudow iego/ ktore

-1: im vkazał.

werset: 12 Przed oycy ich

-1: vczylnił cudá/ w ziemi Micraimskiej/

-1: w polu Cohánfkiem (*marg*) Cohan/ miałto Micráimfkie/ ktore po Grecfku Tanáifem (iáko mnimáią) nazywano. (-)

werset: 13 Rością

-1: morze y przewiodł ie/ záltáwi-

-1: włyzy wody/ iáko kupę.

werset: 14 Y pro-

-1: wádzil ie obłokiem we dnie/ á w

-1: ízytkę noc światłem ognia.

werset: 15 Ro

-1: ściał fkały w pułtyni/ y nápoil (ie)

-1: wirámi mnogiemi.

werset: 16 Y wywo-

-1: dził rzeki z opoki/ á wylewał iá-

-1: ko rzeki wody.

werset: 17 Lecz przyczyni-

-1: li iefzcze grzelzyc przeciw niemu/

-1: drażniąc nawyższego w pułtyni.

werset: 18

-1: Kuśili też Bogá w fercu fwem

-1: żądaiąc iedłá dułzy fwey.

werset: 19 Y mo

-1: wili przeciw Bogu (á) rzekli/ izali

-1: może Bog zgotowác ftoł ná pu-

-1: ízczy?(*marg*) 2. Moi: 13. 2. Moi: 14. y 17. 4. Moi. 11. y 20. (-)

werset: 20 Alic vderzył fkałę y wy-

-1: płynęły wody/ á rzeki poćiekły

-1: izaliby też chleb mogł dác/ y ná

-1: gotowác mięłá ludowi fwemu?

werset: 21

-1: A ták vsłyřzał Iehowá y rozgniewał się/ á ogień zápalił się w

-1: Iáhákowie/ gniew też wyřąpil

-1: w Izráelu.

werset: 22 Bo niewierzyli w

-1: Bogá/ áni wfáli wzbáwieniu ie

strona: 310a

Księgi Pśalmow.

go.(*marg*) 1. Kor: 10. Pśalm 105. (-)

rozdział: 86

strona: 311c

Księgi Pśalmow

-1: Modlit-

-1: wa Dawidowá. 86.

werset: 1

-1: NAchyl Iehowo vcho

-1: twoie/ odpowiedz mi/ bo

-1: řtrapiony y vbogi ieřtem.

werset: 2

-1: Strzeź duře moiey/ bo zbořny

-1: ieřtem/ zbaw słuę twego ty Bo

-1: że moy wfáiącego ná cię.

werset: 3 Zmi-

-1: łuy się nádemną Iehowo/ bo do

-1: ćiebie wołam wřzytek dzień.

werset: 4

-1: Rozwefel duře słuę twego/

-1: bo ktobie pánie duřę moię(*marg*) wł: podnioę. Ioel. 2. (-)pod-

-1: nořę.

werset: 5 Bo ty pánie dobry y wřy

-1: ty/ y wielce miłofierny ku wżem

-1: wzywáiącym cię.

werset: 6 Wysłuchay

-1: Iehowo modlitwę moię/ á pil-

-1: nuy głófu prozby moiey.

werset: 7 W-

-1: dzień vcifku mego przyzywać cię

-1: będę/ bo mi fię ozwiefz.

werset: 8 Niemálfz

-1: podobneg^o tobie miedzy Bogi pá

-1: nie/ niemálfz też iáko vczynki two

-1: ie.

werset: 9 Wfzytcy narodowie ktore

-1: poczyniłeś/ przyidą/ á pokłonia

-1: fię przed tobą pánie/ y sławić bę

-1: dą imię twoie.

werset: 10 Boś ty wielki á

-1: czyniłfz dziwy/ ty Boże iedyny.

werset: 11

-1: Vkaż mi Iehowo drogę twoię

-1: chodzić będę wprawdzie twoiey/(*marg*) ábo ściśni. (-)ziednoć ferce moie/ áby fię bało

-1: miáná twego.

werset: 12 Wyznáváć cię

-1: będę pánie Boże moy wżem fer

-1: cem moim/ y wysławić będę i-

-1: mię twoie ná wieki.

werset: 13 Bo miło-

-1: fierdzie twoie wielkie nádemną

-1: że wyrwałeś dufzę moię z iámy

-1: Ípodniey.

werset: 14 Boże zuchwalcy po-

-1: wftáli ná mię/ á zbor(*marg*) Albo niecnót/ lub gwałtownikow. (-)łotrowłki

-1: Ízukáli dufze moiey/ á niepokłá-

-1: dáli cię przed łobą.

werset: 15 Lecż ty Pá-

-1: nie Bog litościwy y miłościwy/

-1: dlugo oczekawáiący/ y wielkiego

-1: miłofierdzia á prawdy.

werset: 16 Wey-

-1: zrzy ná mię á zmiłuyfię nádem-

-1: ná/ day moc twoię słudze fwemu/

-1: á zbaw fyná niewolnice twey.

werset: 17

-1: Vczyń zemną znák dobry/ że vy

-1: zrzą nienawiftnicy moi/ á záfłty

strona: 311d

dzą fię/ bo ty Iehowo rátowałeś

-1: mię y poćielzyłeś mie.

-1: Synow Koracho-

-1: wych Płalm (ábo) pieśń. 87.

rozdział: 87

werset: 1

-1: FVndament (*marg*) O Ierufzáłaimie mowi. (-)iegoná go-

-1: rach świętych.

werset: 2 Miłuię Ie

-1: howá brony Cyiońkie/ náde

-1: włzytki miełzkánia Iáhákowowe.

werset: 3

-1: Sławne (rzeczy) mówią o tobie

-1: miáfto Boże/ Seláh.

werset: 4 Wípo-

-1: mionę ná Rááw y Bawel przed

-1: znájącemi mię/ oto(*marg*) Co ieft Pelefzet/ Cor/ y Kufz/ maż wyżłzey. (-)Pelefzeth y

-1: Cor y Kufz/ ten fię vrodził támo.

werset: 5

-1: Y Cyionowi rzeką/ ten á ten v

-1: rodził fię ná nim/ á fam nawyższy

-1: zmocni iy.

werset: 6 Iehowá z liczy gdy

-1: popifowác będzie narody/ ten v-

-1: rodził fię tám/ Seláh.

werset: 7 Y śpie-

-1: wacy iáko (y) piżczkowie/(*marg*) Albo zówždy oczy moje ná cię. (-)wży-

-1: tkie zdroie moje ná tobie.

rozdział: 88

-1: Pieśń (albo) Pfalm íy-

-1: now Korachowych. Przedniey

-1: Ízemu muzykowi ná(*marg*) Co ieft Machalath/ maż przy Pfalmie 53. (-)Máchálá-

-1: cie ku chwaleniu/ mákil (*marg*) Co by to był zá Heman niemamy nic pewnego/ chyba to/ iż muiał być muzyk biegły. (-)Hema-

-1: ná Ezráchyłkiego. 88.

werset: 1

-1: IEhowo Boże zbáwi-

-1: cíeli moy/ dniem y nocą

-1: wołałem przed obliczno

-1: ścią twoią.

werset: 2 Niech w-

-1: znidzie przed oblicze twoie modli

-1: twá moiá/ náchyl vchá twego/

-1: ná wołanie moie.

werset: 3 Bo náfyčila-

-1: fię złości dufzá moiá/ á żywot moy

-1: do iámy przyftąpił.

werset: 4 Poczytano

-1: mię z ftępuiącemi do rowu by-

-1: łem iáko mąż bez siły.

werset: 5 Miedzy

-1: martwemi wolnym/ iáko zabići

-1: fpiący w grobie/ ktorzy niemáfz

-1: pámieći/ ktorzy z ręki twoiey wy

-1: łączyli fię.

werset: 6 Położyłeś mię do ro

-1: wu fpodniego do ciemności/ do

-1: głębokości.

werset: 7 Ná mnie fię opárł

-1: gniew twoy/ á wżemi nawálno-

-1: ściámi twemi vtrapiłeś (mię) Se

-1: lách.

werset: 8 Oddaliłeś znáioime moie o

-1: demnie/ położyłeś mię im obrzy

-1: dłością/ zámknąłem fię a nie lza

-1: wynić.

rozdział: 96

strona: 314a

werset: 1

-1: SPiewayćie Iehowie

-1: wŕzytká ziemi.

werset: 2

-1: Spiewayćie Iehowie/

-1: błogosławćie imię iego/ opo-

-1: wiedayćie ode dnia do dnia zbá-

-1: wienie iego.

werset: 3 Powiedayćie mie

-1: dzy narody sławę iego/ między

-1: wŕzemi ludzmi dziwy iego.

werset: 4 Bo

-1: wielki (ieft) Iehowá y chwale-

-1: bny/ bárzo ŕtrafny ten (ieft) nád

-1: wŕzemi Bogi.

werset: 5 Bo wŕzytcy Bo

-1: gowie pogáńlcy (*marg*) Słowo Hiwreyŕkie Elilim cudnie ŕię formuie/ iákoby rzekł Al-
elehim/ álbo Al-elim/ To ieft nie Bogowie/ álbo nie mocni. (-)nikczemni/ Ie

-1: howá lepak niebiofá wczynił.

werset: 6 Ozdobá y wćciwość przed nim/

-1: moc y sławá w ŕwiętyni iego.

werset: 7

-1: Przynośćie Iehowie plemioná

-1: pogáńłkie/ przynośćie Iehowie

-1: sławę y moc.

werset: 8 Przynośćie Iehowie

-1: sławę imieniu ieg^o/ bierzćie o

-1: biátę/ á w chodźćie do fieni iego.

werset: 9

- 1: Klániayćie fię Iehowie w wiel
- 1: możności świętey/ drżyćie od o-
- 1: blicza iego wŏzytká ziemió.

werset: 10

- 1: Rzeczćie miedzy narody/ Ie-
- 1: howá kroluie/ y wtwierdzon bę-
- 1: dzie świat aby nieporuŏzon/ fę-
- 1: dzie będzie narody w prawości.

werset: 11

- 1: Niech fię wefelą niebiofá/ á
- 1: niech fię ráduie ziemiá/ niech ŏzu
- 1: mi morze/ y nápełnienie iego.

werset: 12

- 1: Niech gra pole/ y wŏzytko co
- 1: ná niem/ tedy rozygráią fię wŏzy
- 1: tkie drzewá leŏne.

werset: 13

- 1: Przed Ieho
- 1: wá/ bo przyŏzedł/ bo przyŏzedł fę-
- 1: dzie ziemię/ oŏdzi świat wŏprá-
- 1: wiedliwości/ á narody w praw-
- 1: dzie ŏwoiey.

rozdział: 97

werset: 1

- 1: I Iehowa kroluie/ niech
- 1: fię rozráduie ziemiá/
- 1: niech fię rozwefelą oŏtro
- 1: wy mnogie.

werset: 2

- 1: Obłók y
- 1: mrok około niego/ ŏprawiedli-

-1: wość y łąd(*marg*) Abo/ miefzkánie. (-)gośpodá łtolice iego.

werset: 3

-1: Ogień przed nim poydzie/ y zá-

-1: pali w około łprzećiwniki iego.

strona: 314b

werset: 4

-1: Oświećily błýfkawice ieg^o świat

-1: wyzrzála y zádrzáła ziemiá.

werset: 5

-1: Gory iáko wołk roztopily fię

-1: od obliczá Iehowy/ od obliczá Pá

-1: ná wńzey ziemie.

werset: 6

-1: Oznáymiały niebiofá łpráwie

-1: dliwość iego/ y widzieli wńzytcy

-1: narodowie sławę iego.

werset: 7 Závfty

-1: dzá fię wńzytcy słudzy báltwáńfcy/

-1: ktorzy fię wychwaláią (*marg*) Albo/ nie Bogámi/ Bo y tu Elilim. (-)nikczem-

-1: nościámi/ kłániaycie fię mu wńzyt

-1: cy Bogowie.

werset: 8 Wsłyfzał á rozwe

-1: felil fię Cyion/ y rozródowály fię

-1: cory Iehudfkie/ dla łądow two

-1: ich Iehowo.

werset: 9 Boś ty Iehowo

-1: wyźfzy náde wńzytko (co ná) zie-

-1: mi/ bárzo wftápiłeś nád wńzytki

-1: Bogi.

werset: 10 Miłośnicy Iehowy nie-

- 1: nawidźcie zła/ łtrzeże dufz zbo-
- 1: żnych łwoich/ z ręki niezbożników
- 1: wyrwie ie.(*marg*) Amos 5. Rzym. 12. (-)

werset: 11 Światłość pośiała

- 1: fię łpráwiedliwem^v/ á łzczerem^v łer
- 1: cem wefele.

werset: 12 Wefelcie fię łpráwie

- 1: dliwi w Iehowie/ á wyznawaycie
- 1: ná pamięć świątobności iego.
- 1: Pfalm. 98.(*marg*) Ełai: 52. (-)

rozdział: 98

werset: 1

- 1: SPiewaycie Iehowie
- 1: pieśń nową/ bo dziwy po
- 1: czynił/ zbáwiła go prá-
- 1: wicá iego/ y rámię świę-
- 1: te iego.

werset: 2 Oznaymił Iehowá zbá

- 1: wienie łwoie/ przed oczymá na-
- 1: rodow obiáwił łpráwiedliwość
- 1: łwoię.

werset: 3 Włpomniał (ná) miłofier

- 1: dzie łwoie/ y (ná) prawdę łwoię/
- 1: domowi Izráelowemu/ oglądály
- 1: włzytkie kráie ziemne zbáwienie
- 1: Bogá náłzeg^o.

werset: 4 Wykrzykajcie Ie

- 1: howie włzytká ziemio/ łpiewajcie

-1: hucźcie/ y przypiewaycie.

werset: 5

-1: Przypiewaycie Iehowie cytara/ cytara y glolem przypiewania.

werset: 6

-1: trabach y glolem trabnym/ wy-

-1: krzykaycie przed krolem Iehowa.

werset: 7

-1: Niech szumi morze y napełnie

-1: nie iego/ swiat y mieszkajacy na

-1: niem.

werset: 8

-1: nia/ ipolem y gory niech huczaj.

rozdzial: 105

strona: 316c

Księgi Psałmow.

werset: 44

-1: Y dal im ziemie

-1: pogankie a prace narodow po-

-1: siedli.

werset: 45

-1: iego/ a zakony iego zachowywa-

-1: li. Haleluiah.

-1: 106.

rozdzial: 106

werset: 1

-1: Chwalcie Boga/ wy-

-1: znawaycie Iehowe/ bo do

-1: bry/ bo na wieki miolfier-

-1: dzie iego

werset: 2] Kto wysłowi

-1: męłtwa Iehowy? kto wypowie

-1: włzytkę chwałę iego?

werset: 3] Błogo

-1: Ítrzegącym ładu/ czyniącemu

-1: Íprawiedliwość ná wšelki čás.

werset: 4]

-1: Pomni ná mię Iehowo życzli-

-1: wością (ku) ludowi twemu/ ná-

-1: wiedz mię zbawieniem twoiem.

werset: 5]

-1: Abych oglądał w dobroci obrá

-1: ne twoie ábjch fię wesełił weselem

-1: narodu twego/ ábych fię wychwa

-1: lał z dziedzictwem twoiem.

werset: 6]

-1: Zgrzełzyliłmy z oycy náłzemi/

-1: z niepráwieliłmy/ z niezbożnieli-

-1: łmy.

werset: 7] Oycowie náłzy wMicrai

-1: mie nie rozumieli dziwow two-

-1: ich/ niepamiętáli mnołtwa miło

-1: łierdzia twego/ lecz łwárzyli fię

-1: ná morzu/ ná morzu(*marg*) Co ie-t Suf/ małz wyżłzey przy kłięgach Moizełszowych ná kilku mieyfcách. (-)Suffkiem.

werset: 8]

-1: A (włzákoż) zbawił ie dla imie

-1: nia łwego/ okazał iąc męłtwo łwo

-1: ie.

werset: 9 Bo zfułał morze Suffkie y

-1: wyfchłó/ y wiodł ie głębością-

-1: mi (iáko) pułzczą.

werset: 10 Y wybáwił z

-1: ręki nienawiłtniká/ wykupił ie

-1: też z ręki nieprzyiaćielá.

werset: 11 Y po-

-1: kryły wody íprzećiwniki ich/ ie-

-1: den z nich nie zołtał.

werset: 12 A (tá)k v-

-1: wierzyli (*marg*) wł. w słowá iego. 2. Moi. 14. (-)słowam iego/ ípiewá-

-1: li chwáłę iego.

werset: 13 Spiefzyli fię/ zá

-1: pomnieli vczyńkow iego/ nie cze-

-1: káli rády iego.

werset: 14 Y żądáli pożą-

-1: dliwością w pułzczý/ á kuśili Bo

-1: gá w pułtýni.

werset: 15 A (tá)k dał im żą

-1: dánie ich/ lecz nápuscił fuchoty

-1: ná dułżę ich.

werset: 16 A (potým) zayzrze-

-1: li Moizełzowi w obozie/ Aharo-

-1: nowi (też) świętemu Iehowy.(*marg*) 1. Kor. 10. 4. Moi 11 (-)

(*marg*) 4. Moi. 16. 5 Moi. 11. (-)

werset: 17

-1: Otworzyłá fię ziemiá á pozárła Da

strona: 316d

thaná/ y pokryłá zbor Awirá-

-1: mow.

werset: 18

-1: Zapalił się też ogień we

-1: zborze ich/ płomień spalił niezbo

-1: żne.

werset: 19 | Vczynili cięłę ná Chore-

-1: wie/ y klániáli się odlewaniu (fwe

-1: mu.)

werset: 20 | Y przemienili sławę swo

-1: ię/ w podobieństwo bykã iedzą-

-1: cego trawę.

werset: 21 | Zápomnieli Bogã

-1: zbãwicielã swego/ ktory vczynił

-1: wielmożności w Micraimie.

werset: 22

-1: Dziwy w ziemi Chámowej/

-1: ítráchy ná morzu Suffkim.

(*marg*) 2. Moi: 32. 2. Moiz: 32. (-)

werset: 23

-1: Y rzekł był wytrácić ie/ by był

-1: nie Moizelz wybrány iego ítał/

-1: w przerwie przed nim/ odwraca

-1: iąc popędliwość iego od zátrace

-1: nia.

werset: 24 | Brzydzili się też ziemiã po

-1: żądánã/ niewierzyli słowu iego.

werset: 25

-1: Y fzemrali wnamiećech swo-

-1: ich/ nie słucháli głofu Iehowy.

werset: 26

- 1: A (ták) podniósł rękę swoię ná
- 1: nie/ áby ie położył w pułzczy.(*marg*) 4. Moi. 14. (-)

werset: 27

- 1: Y áby położył náfienie ich mie
- 1: dzy pogány/ y áby ie rozśiał po-
- 1: ziemiach.

werset: 28 Bo śprzęgli się byli z

- 1: Báhál-Pehorem/ y iedli offiáry
- 1: martwych.

werset: 29 Y drażnili (Bogá)

- 1: śprávami śwemi/ y przełomiło-
- 1: się ná nie karánie.

werset: 30 Lecż Itánał

- 1: Pinchás/ y modlił się/ á (ták) zá-
- 1: háowano karánie.

werset: 31 Y poczy-

- 1: tano mu zá śpráviedliwość do
- 1: rodu y rodu/ áż ná wieki.

werset: 32 Bo by

- 1: li porużyli gniew (Boży) v wod
- 1: Meriwskich/ że chciał fkarác Moi
- 1: żelzá dla nich.

werset: 33 Bo byli obruży-

- 1: li ducha iego że się był wymowił
- 1: vty śwemi.

werset: 34 Nie wyniżczyli na

- 1: rodow iáko im był rzekł Iehowá.

werset: 35

-1: Leeż [.] zmiełzáli fię z narody/ y

-1: náuczýli fię vczynkow ich.

werset: 36 Y

-1: służyli obrzydłościami ich/ ktore

-1: im były obrażeniem.

werset: 37 Offiáro-

-1: wáli też fyny fwoie y corki fwoie

-1: czártom.

werset: 38 Y rozlali krew nie-

-1: winną krew fynow fwych/ y co-

-1: rek fwych/ ktore offiárowáli o-

-1: brzydłościam Kenahánfkim/ y

-1: fplugáwiona ziemiá krwiámi.(*marg*) 4. Moi. 25: 4. Moi. 20. wł. wárgámi fwemi. 5 Moi:

7. (-)

rozdział: 115[113]

strona: 319a

Księgi Pśalmow.

werset: 14 Przyczýni Iehowá (błogosła-

-1: wieńftwá) ná was/ ná was y ná

-1: fyny wáfze.

werset: 15 Błogosławieni wy

-1: Iehowie/ ktory vczynił niebo y

-1: ziemię.

werset: 16 Niebiofá niebiefkie Ie

-1: howie/ ziemię lepak dał fynom

-1: człowieczym.

werset: 17 Nie zmárli chwa

-1: lić będą Bogá/ áni wśzytcy z fte-

-1: puiący (do) (*marg*) To ieft/ do grobu Dán: 2. (-)milczenia.

werset: 18 | Lecź

- 1: my błogosławić będziem Bogá/
- 1: od niniej aż do wieká/ Háleluiah.
- 1: 116.

rozdział: 116 |

werset: 1 |

- 1: ROzmiłowałem fię
- 1: Iehowy/bo wysłuchał
- 1: głos moy/ modlitwy
- 1: moie.

werset: 2 | Bo mi náchy-

- 1: lił vchá fwego/ á (ták) po (włzyt-
- 1: kie) dni moie będę go wzywác.

werset: 3 |

- 1: Opáfáły mię były(*marg*) Abo boleści/ iáko niektorzy przekládáią. (-)powrozy śmierci/ á včílki y iámy ználázły
- 1: mię były/ včílk y bolenie nála-
- 1: złem był.

werset: 4 | Lecź imienia Ieho-

- 1: wy przyzywałem/ profzę Iehowo
- 1: rátyu dużę moię.

werset: 5 | Miłościwy

- 1: (ieft) Iehowá y śpráviedliwy/ á
- 1: Bog nář litościwy.

werset: 6 | Strzeże

- 1: profťakow Iehowá/ znędziałem
- 1: był á zbáwił mię.

werset: 7 | Náwroć fię

- 1: dużo moiá do odpoczynienia fwe

-1: go/ ponieważ Iehowá(*marg*) wł. oddał ná cię. rć. (-)zmiło-

-1: wał fię nád tobą.

werset: 8 Bo wyrwa-

-1: łeś dużę moię od śmierci/ oko

-1: moje od łzy/ mogę moię od potrą

-1: cenia.

werset: 9 Chodzić będę przed Ie-

-1: hową wziemiach żywiących.

werset: 10

-1: Vwierzyłem/ dla tego mowić

-1: będę/ ia ńtrapiomy byłem bárzo.

werset: 11

-1: Ia rzekłem (*marg*) 2. Kor: 4. Albo wukwápliwości moiey. (-)w kwápieniu mo

-1: iem/ wńzelki człowiek kłámćá.

werset: 12

-1: Co wrocę Iehowie zá wńzytkie

-1: iego dobrodzieyńtwa ku mnie(*marg*) wł. kofz rátunkow rć. (-)

werset: 13

-1: Kofz zbáwienny wezmę/ á i

-1: mieniá Iehowy przyzowę.

werset: 14 O-

-1: bietnice moje Iehowie oddam/

-1: teraz przede wńzem ludem iego.

werset: 15

-1: Droga w oczu Iehowy śmierć

-1: pobożnych iego.

werset: 16 Záińte Ieho-

-1: wo/ bom ia sługá twoy/ iam słu

-1: gá twoy/ fyn niewolnice twej/ roz

strona: 319b

wiązałeś okowy moje.

werset: 17 Tobie

-1: offiarować będę offiarę dziękow

-1: ną á imienia Iehowy przyzywać

-1: będę.

werset: 18 Obietnice moje Iehowie

-1: oddam/ teraz przede wżem lu-

-1: dem ieg°.

werset: 19 W śieniach domu Ie

-1: howy/ w pośrzodku ciebie Ieru

-1: ízalimie/ Háleluiah.

rozdział: 117

-1: 117.

werset: 1

-1: CHwalćie Iehowę wży

-1: ícy narodowie/ cżćicie go

-1: wżytcy rodzaiowie.(*marg*) Rzym. 15. (-)

werset: 2 Bo

-1: rozmnożyło fię nád námi

-1: miłofierdzie iego/ y prawdá Ie-

-1: howy ná wieki/ Háleluiah.

rozdział: 118

-1: 118.

werset: 1

-1: WYznawayćie Ieho-

-1: wie bo dobry/ bo na

-1: wieki miłofierdzie ieg°.

werset: 2

-1: Niech teraz rzeczę I

-1: zraël/ bo ná wieki miłofierdzie ie

-1: go.

werset: 3 Niech teraz rzeczę dom A-

-1: haronow/ bo ná wieki miłofier-

-1: dzie iego.

werset: 4 Niech teraz rzeką bo

-1: iący fię Iehowy/ bo ná wieki mi-

-1: łofierdzie iego.

werset: 5 Ściáfności w-

-1: zywałem Bogá/ odpowiedział

-1: mi ná przelstroni Bog.

werset: 6 Iehowá

-1: zemną/ nie vboię fię co mi vczyni

-1: człowiek?

werset: 7 Iehowá (ieft) zemną

-1: miedzy pomocniki moiemi/ á

-1: (ták) ia nápatrę fię (pomłty) mie

-1: dzy nienawiftniki memi.

werset: 8 Le-

-1: piey nádziejác fię ná Iehowę/

-1: niż vfác w człowieku.

werset: 9 Lepiey

-1: nádziejác fię ná Iehowę/ niż v-

-1: fác w przełożonych.

werset: 10 Wfzytcy na

-1: rodowie ofłapili mię/ (vfam) ná

-1: imię Iehowy że ie zniłzczę.

werset: 11 O-

-1: łtąpili mię/ też ołtąpili mię/ (lecz

-1: wfam) ná imię Iehowy że ie wy-

-1: niłzczę.

werset: 12 Ołtąpili mię iáko pczó-

-1: ły/ pogálli iáko ogień ćierznio-

-1: wy/ ná imię Iehowy (wfam) że ie

-1: wyniłzczę.

werset: 13 Potrąćiąc potrąći

-1: łeś mię ábych vpadł/ lecz Ieho-

-1: wá pomogł mi.

rozdział: 119

strona: 321c

Księgi Pśalmow

werset: 135 Oblicze twoie roziásni ná słu

-1: gę twego/ á náuczay mię wftaw

-1: twoich.

werset: 136 Strumienie wodne po

-1: ćiekły z oczu moich/ iż nie łtrze-

-1: gły zakonu twego.

-1: Cadik.

werset: 137

-1: SPrawiedliwyś ty Ieho-

-1: wo/ á práwy łąd twoy.

werset: 138 Przy

-1: kazałeś łprawiedliwość swiá

-1: dectwy twoiemi/ y prawdę wiel-

-1: ce.

werset: 139 Z żárła mię rzewniwość

-1: moiá/ bo przepomnieli słow

-1: twych łprzećiwnicy moi.

werset: 140 Wy-

-1: pláwion wyrok twoy bárzo/ á słu

-1: gá twoy rozmiłował fię go.

werset: 141

-1: Máłym ia y wzgárdzony/ (á-

-1: le) przykazań twoich nie zápom-

-1: niałem.

werset: 142 Spráwiedliwość two

-1: iá/ łpráwiedliwość ná wieki/ á

-1: zakon twoy prawdá.

werset: 143 Vćińk y kłopot

-1: znalazł mię/ przykazania two

-1: ie kochanie moje.

werset: 144 Spáwiedli

-1: wosć świádectwo ich ná wieki/

-1: day mi rozum á życ będę.

-1: Kof.

werset: 145

-1: WOłalem wżem fer-

-1: cem/ ozow fię mi Ieho

-1: wo/ wśtaw twoich

-1: łtrzec będę.

werset: 146 Woła-

-1: łem ktobie zbaw mię/ á przyłtrze

-1: gác będę świádectw twoich.

werset: 147

-1: Vprzedzałem ná zmierzkańiu

-1: y wołałem/ ná słowo twoie cze-

-1: kałem.

werset: 148 Wprzedzały oczy moje

-1: łtraże/ rozmawiając o wyroku

-1: twoiem.

werset: 149 Głos moy vslysz we-

-1: dle miłofierdzia twego Iehowo/

-1: wedle łądu twego ożywiay mię.

werset: 150

-1: Przyłtąpili się náłladownicy

-1: niecnoty/ (lecz) od zakonu twego

-1: oddalali się.

werset: 151 Blifko (iełteś) ty

-1: Iehowo/ á włzytkie przykazania

-1: twoie prawdá.

werset: 152 Dawno pozna

-1: łem łwiádectwá twoie/ bo od

-1: wieká zálóżyłeś ie.

-1: Refz.

werset: 153

-1: Obaż vtrapienie moje

strona: 321d

á wyrwi mię/ bo zakonu twego

-1: nie zápomniałem.

werset: 154 Włpieray

-1: prze moiey á odkup mię/ wedle

-1: wyroku twego ożywiay mię.

werset: 155

-1: Dáleko od niezboźnikow

-1: zbáwienie/ bo wítaw twoich nie

-1: łzukáli.

werset: 156 Lito-

-1: ści twoie mnogie Iehowo/ wedle

-1: łądu twego ożywiay mię.

werset: 157

-1: Mnodzy (łą) prześládownicy

-1: moi y łprzećiwnicy moi (lecz) od

-1: świádectw twoich nie vchylilem

-1: fię:

werset: 158 Widzialem (*marg*) Albo/ zuchwálce. (-)zdrayce/ á te-

-1: łkno mię było ze wyroku twego

-1: nie łtrzegli.

werset: 159 Bacž iż rofkazań

-1: twoich rozmiłowałem fię Ieho-

-1: wo/ wedle miłofierdzia twego o

-1: żywiay mię.

werset: 160 Głowa słowá twe

-1: go prawdá/ á ná wieki włzelki

-1: łąd łprawiedliwości twoiey.

-1: Szyn.

werset: 161

-1: KSiążęta prześládowná

-1: ły mię prozno/ lecz słow

-1: twoich lękało fię łerce mo

-1: ie.

werset: 162 Wefełę fię ia z wyroku twe-

-1: go/ iáko kto nálażł korzyść wiel-

-1: ką.

werset: 163 Kłamstwa nienawidzia-

-1: łem y brzydziłem fie (nim lecz) za

-1: konu twego rozmiłowałem fię.

werset: 164

-1: Siedm kroć ná dzień chwali-

-1: łem cię/ dla sądów spráwiedliwo

-1: ści twoiey.

werset: 165 Pokoy wielki miło-

-1: śnikom zakonu twego/ á niemáľz

-1: v nich obrażenia.

werset: 166 Oczekawa-

-1: łem zbáwienia twego Iehowo/ á

-1: przykazania twoie czyniłem.

werset: 167

-1: Strzegł duřzá moiá swiá-

-1: dectw twoich/ y miłowála ie bár

-1: zo.

werset: 168 Przystrzegałem rořkazań

-1: twoich/ y swiádectw twoich/ bo

-1: wřzytkie drogi moje przed tobą.

-1: Tau.

werset: 169

-1: Niech przydzie huk moy

-1: przed cię Iehowo wedle

-1: słowá twego vczyń mię ro

-1: zumnym.

werset: 170 Niech wnidzie modli

-1: twá moiá przed cię/ wedle wro

-1: ku twego wyrwi mię.

rozdział: 136

strona: 324a

Księgi PŃalmow.

werset: 14

- 1: Y przeprowadził Izraélá po-
-1: Ńrzodkiem iego/ bo ná wieki mi-
-1: łofierdzie iego.

werset: 15 Lecż wtrącił

- 1: Fáraóná y rycerŃstwo iego do mo
-1: rzá Szuffkiego/ bo ná wieki mi-
-1: łofierdzie iego.

werset: 16 Ktory prowadził

- 1: lud fwoy przez pułzcżá/ bo ná
-1: wieki miłofierdzie iego.

werset: 17 Ktory

- 1: porąził krole wielkie/ bo ná wie-
-1: ki miłofierdzie iego.

werset: 18 Y pomor

- 1: dowął krole zacne/ bo ná wieki
-1: miłofierdzie iego.(*marg*) 2. Moi: 14. 4. Moi. 21. (-)

werset: 19 Sychoná

- 1: krolá Emorfkiego/ bo ná wieki miłofierdzie
-1: iego.

werset: 20 Hoga krola

- 1: Bálzánfkiego/ bo uá [!] wieki miłof-
-1: fierdzie iego.

werset: 21 Y dał ziemię ich

- 1: w dziedzictwo/ bo ná wieki miłof-
-1: fierdzie iego.

werset: 22 | Wdziedzictwo I-

-1: zraelowi słudze fwemu/ bo ná

-1: wieki miłofierdzie iego.

werset: 23 | Ktory

-1: w vniżeniu nálezym pámiętał ná

-1: nas/ bo ná wieki miłofierdzie ie-

-1: go.

werset: 24 | Y odkupił nas y śprzeći-

-1: wnikow nálezych/ bo ná wieki mi

-1: łofierdzie iego.

werset: 25 | Dáie chleb w-

-1: źelkiemu ćiału/ bo ná wieki miło

-1: fierdzie iego.

werset: 26 | Wyznawayćie

-1: Bogu niebieskiemu/ bo ná wieki

-1: miłofierdzie iego.

-1: 137.

rozdział: 137

werset: 1

-1: NAd rzekámi Bawelńkie

-1: mi tám fiedzielińmy y plá-

-1: kalńmy w śpomináiąc ná

-1: Cyion.

werset: 2 | Ná wierzbách wpośzrod

-1: iego ząwieśińmy (*marg*) Iofu: 12. Albo/ śtrzypice. (-)Cytáry náłze.

werset: 3

-1: Bo tám pytáli nas plandro-

-1: wnicy náłzy o słowá pieśni/ á-

-1: (no) (*marg*) Albo/ wylńmy (to iest) plákáńmy. (-)ząwieśińmy byli wefele/

-1: śpiewaycie nám (ktorą pieśń) z-

-1: pieśni Cyiońfkich.

werset: 4 Iáko śpie-

-1: wác będziemy pieśń Iehowy ná

-1: ziemi cudzey?

werset: 5 Iefli zápomnię

-1: cię Ierufzalimie/ niech zápomni

-1: práwicá moiá (grác.)

werset: 6 Niech

-1: przyŃchnie ięzyk moy do podnie-

-1: bienia mego/ ieflibych ná cię nie

-1: pomniał/(*marg*) Wł. Iefli nie wzwodzić będę Ierufzálimá na głowę wefela mego.

(-)ieflibym Ierufzali-

strona: 324b

má nie pokládał w głowach we-

-1: fela mego.

werset: 7 Pomni Iehowo fy-

-1: ny Edomowe w dzień Ierufzali-

-1: má/ ktorzy mowi/ wypraźniay

-1: cię wypraźniaycie áż do fundá-

-1: mentu w niem.

werset: 8 Corko Bawel

-1: fka zburzona/ błogo (onemu) który

-1: odda tobie nagrodę twoię/

-1: ktorąś nam nágradziłá.

werset: 9 Błó-

-1: go (onemu) który pochwyci/ á ro

-1: ftrąci dzieci twoie o(*marg*) Efa: 13. wł. opokę. (-) kámięń.

-1: Dawidowi.

-1: 138.

rozdział: 138

werset: 1

-1: WYznawać bede to-

-1: bie wzem sercem mo

-1: iem/(*marg*) To iest przed przelozonymi. (-)przed Bogi przypiewac bede tobie.

werset: 2

-1: Klaniac lię bede ku dworowi

-1: swiatobności twoiej/ y wyzná-

-1: wac bede imię twoie/ dla miło-

-1: sierdzia twego°/ y dla prawdy two

-1: iey/ bo rozwiemożyłeś náde wzzy

-1: tko imię twoie y(*marg*) Abo powieść twoię. (-)y wyrok twoy.

werset: 3

-1: Wdzień przyzywania mego o-

-1: zwałeś mi lię/ pośilileś mię ná

-1: dufzy moiej mocą.

werset: 4 Wyznawać

-1: cię będą Iehowo wżytcy krolo-

-1: wie ziemscy/ bo slyfzeli powieści

-1: vlt twoich.

werset: 5 Y spiewac będą ná

-1: drogách Iehowy/ bo wielka sla

-1: wa Iehowy.

werset: 6 Bo wyfoki (iest)

-1: Iehowá/ lecz ná niskiego pátryz/

-1: á (co iest) podniosłego (to on) zdá

-1: leká zna.

werset: 7 Choć bym chodził w-

-1: pośrzodku wćilku/ ożywiź mię/ ná gniew

-1: nieprzyiaćioł moich śćią-

-1: gniefz rękę twoię/ y zbáwi mię

-1: práwicá twoia.

werset: 8 Iehowá wyko

-1: na (co obiecał) około mnie/ Ieho

-1: wo miłofierdzie twoie ná wieki.

-1: Vczynkow rąk twoich nie porzu

-1: ćifz.

-1: Przednieyźzemu muzy-

-1: kowi Dawidow Pśalm. 139.

rozdział: 139

werset: 1

-1: IEhowo doświadczyłeś

-1: mię/ y doznałeś.

werset: 2 Ty dozna

-1: łeś fiedzenia mego/ y wftá

-1: wania mego/ rozumiefz myśl moię

-1: dáleko przed tym.

rozdział: 148

strona: 326b

werset: 1

-1: CHwalćie Iehowę znie-

-1: bios/ chwalćie go ná wyfo

strona: 326c

Księgi Pśalmow

kościach.

werset: 2 Chwalćie go wźytcy

-1: ániołowie iego/ chwalćie go wźy

-1: tki woýfká iego.

werset: 3 Chwalćie go

-1: słońce y mieńacu/ chwalćie go

-1: wżytkie gwiazdy(*marg*) wł: świaćłości (albo) świaćłá. (-)świaćtle.

werset: 4

-1: Chwalćie go niebiofá niebie-

-1: fkie/ y wody/(*marg*) Rozumie o obłokách wodnych/ ktore ná powiérzru/ bo to niebem zowie. (-)ktore ná wierzchu

-1: niebios.

werset: 5 Niechay chwałá imię

-1: Iehowy/ bo ten rofkazał y ftwo-

-1: rzyły fię.

werset: 6 On ie teź poftánowił

-1: ná wieki wieczne/ wftáwę dał á

-1: nie minie.

werset: 7 Chwalćie Iehowę z

-1: ziemie smokowie/ y wżytkie prze

-1: páści.

werset: 8 Ogniu y grádzie/ śniegu

-1: y páro/ duchu burzliwy czyniący

-1: słowo iego.

werset: 9 Gory y wżytkie pá

-1: gorke/ drzewo płodne y wżytkie

-1: cedry.

werset: 10 Zwierzęta y wżytko by

-1: dło/ płázy (*marg*) w Hiwreyfkiem Cypor/ co niekiedy wroblá znáczy. (-)y ptástwo fkrzydłáfte.

werset: 11

-1: Krolowie ziemfcy y wżytcy na

-1: rodowie/ kłiążetá y wŕzytcy łędzio

-1: wie ziemfcy.

werset: 12 Młodzięncy y też

-1: dziewice/ ftárzy z młodymi.

werset: 13

-1: Niech chwałá imię Iehowy/

-1: bo wywyżŕzyło fię imię ieg^o fámeg^o

-1: zacność ieg^o nád ziemię y niebo.

werset: 14

-1: Bo (on) wywyżŕzy (*marg*) Poŕpolicie rogiem piŕmo moc zowie. Bo v zwierząt rogátych wŕzytká moc y obroná w rogach. (-)rog ludu

-1: łwego/ chwałá wŕzem pobożnym

-1: ieg^o (należy/) fynom Izráelowym/

-1: ludowi blifkiem^v ieg^o. Háleluiah.

-1: Háleluiach. 149.

rozdział: 149

werset: 1

-1: SPiewayćie Iehowie

-1: pieśń nowá/ pochwałá ieg^o

-1: w gromádzie pobożnych.

werset: 2

-1: Niech fię wefeli Izráel (*marg*) wł: w vczynićielu. (-)w łtwo-

strona: 326d

rzyćielu fwoiem/ fynowie Cyioń-

-1: łcy niech fię ráduią w krolu łwo-

-1: iem

werset: 3 Niech wychwałáią imię

-1: ieg^o w tańcu/ ná bębnie y ná ár-

-1: fie niech przypiewáią iemu.

werset: 4

-1: Bo kocha się Iehowá w ludu swoiem/ wpiękrzy ćiche zbáwie-
-1: niem.

werset: 5 Rozwefelą się pobożni w

-1: sławie/ huczeń będą w łóżnicách
-1: swoich.

werset: 6 Wywyżżania Boże w

-1: gárdlech ich/ á miecz o dwu o-
-1: łtrzu w ręku ich.

werset: 7 Aby vczynili

-1: pomstę między pogány/ porażkę
-1: między narody.

werset: 8 Aby powiązá-

-1: li krole ich pęty/ á słáchtę ich łán
-1: cuchámi żeláznymi.

werset: 9 Aby vczy-

-1: nili o nich prawo napisáne/ czeńć
-1: tá (będzie) wżem pobożnym iego.
-1: Háleluiah.
-1: Haleluiah. 150.

rozdział: 150

werset: 1

-1: Chwalćie Boga wświą
-1: tobnosci iego/ chwalćie go
-1: ná (*marg*) Rákia co iest/ masz ná pirwży rozdział 1. kłiąg Moizészowych. (-)powietrzu
mocy iego.

werset: 2

-1: Chwalćie go w męstwie
-1: ieg^o / chwalćie go wedle mnoştwá

-1: wielkości iego.

werset: 3 Chwalcie go

-1: árfą y cytárą.

werset: 4 Chwalcie go

-1: ná bębnie y ná píszczálce/ chwal-

-1: cie go ná ftrunách y ná domrze.

werset: 5

-1: Chwalcie go ná cymbalech gło

-1: śnych/ chwalcie go na cymbalech/

-1: krzykliwych.

werset: 6 Wízelkie dychá-

-1: nie niech chwali Bogá.

-1: Háleluiah.

-1: Przypowieści Solo-

-1: monowe.

werset: 86

ksiega: Prov

rozdział: 1

-1: Rozdział 1:

werset: 1

-1: PRzypowieści(*marg*) wł. podobieństwą/ álbo powieść. (-)Solomo

-1: ná fyná Dawidowego kro-

-1: lá Izráelfkiego. Dla ná-

-1: wyknienia mądrości y ćwiczenia/

strona: 326d

-1: dla wyrozumienia powieści(*marg*) wł. rozumu. (-) ro-

-1: zumnych. Dla przyięcia ćwicze

-1: nia roftropności/ íprawidliwo

-1: ści/ y ładu/ y prawości.

werset: 2 Dla po

-1: dania proftym biegłości (a) mło

-1: demu vmiejętności/ y opátrzn-

strona: 327a

Przypowieści Solomonowe.

ści.

rozdział: 6

strona: 329a

Przypowieści Solomonowe.

werset: 28 Aza kto chodzić będzie po rzeżawiu á nogi iego nie ıparzą fię?

werset: 29 Tak kto wnidzie do żony bliźnig^o ıwego/ nie będzie praw káždy kto przyłtapi kniey.

werset: 30 Nie poczytáią

-1: złodzieiowi gdy vkrádnie áby ná-

-1: pełnił dużę ıwoię/ bo łąknął.

werset: 31

-1: A (włzakoż) gdy go záłtáną ná-

-1: gradza ıiedmioráko/ wızytkę ma

-1: iętność domu ıwego oddawa.

werset: 32

-1: Cudzołożnik (lepak) postráda

-1: ıerca/ zátraca dużę ıwoię kto to

-1: czyni.

werset: 33 Ránę y ıromotę naydzie

-1: á háńbá iego nie będzie zgłádz-

-1: ná.

werset: 34 Bo rzewniwość ku zapálczy-

-1: wości (przywodzi) mężá/ á nie

-1: z folguie w dzień pomfity.

werset: 35 (*marg*) wł: nieprzyimie oblicza wżelkiego błągania/ áni żadzcie gdy rozmnożyfz

podárek. (-)Nie

-1: przyimi żadnego vbłągania/ áni

-1: zechce choćby dawał wiele dá-

-1: row.

rozdział: 7

-1: Rozdział 7.

werset: 1

-1: SYnu moy ftrzeż fłow mo-

-1: ich/ á przykazania moie zá-

-1: choway v fiebie.

werset: 2 Strzeż

-1: przykazań moich á (*marg*) Miáfto/ a będziefz żyć Imperátimus pro futuro. (-)żyw/ y zako-

-1: nu mego iáko zrzenicę oká tweg^o.

werset: 3

-1: Więzy ie ná pálcach twoich/

-1: piŕzy ie ná tablicy fercá fwego.

werset: 4

-1: Rzecz mądrości/ fioftro ty mo-

-1: iá/ á przyiaćiołką (fwoią) roftro-

-1: pnością názyway.

werset: 5 Aby cię ftrze-

-1: gły od żony cudzey/ y od obcey/

-1: rozmawiáiącey łágodnie.

werset: 6

-1: Bom ia oknem domu

-1: fwego przez kraty moie wygládałem.

werset: 7

-1: Y wyzrzałem między

-1: proftaki/ obaczyłem między

-1: fynmi młodzieńcá (*marg*) wł. ftradáiącego fercá. (-)zápamiętáłego.

werset: 12

-1: Idącego vlicą wedle węglá

-1: iey/ á drogą (ku) domowi iey fzedł.

werset: 9

-1: Mrokiem wieczor/ w poćiemku

-1: nocnem/ y w zámierzknieniu.

werset: 10

-1: A oto niewiáltá fpotkálá go

-1: w vbiorze nierządnicé/ á chytra

-1: ná fercu.

werset: 11 Wrzáfkliwa byłá á przewrotna/ wdomu fwym nie miefzkaią nogi iey.

(*marg*) wł: Raz ná dworze/ raz ná vlicách (álbo rynkoch). (-)

werset: 12 To przed

strona: 329b

domem/ to ná vlicach y przy káz-

-1: dym węgle záfadzálá fię.

werset: 13 Y poi

-1: málá go á pocałowálá/ á (potym)

-1: nie wftydliwą twarzą rzekłá mu.

werset: 15

-1: Offiary dziękowne v mnie (by

-1: fy/) dziś oddawálám obietnice

-1: moje.

werset: 15 Dla tego wyfzłám fpoty-

-1: káiąc cię ábym cię wczás vprze-

-1: dziłá.

werset: 16 Kobiércami vsłálám ło

-1: że moie/ kołdrámi y fznurámi

-1: Micraimfkiemi.

werset: 17 Okádziłam

-1: pościel moię mirrą/(*marg*) Pośpolicie teraz czarną heleną zową. (-)áloefem/ y

-1: cynámonem.

werset: 18 Przydz/ będziem

-1: vzywác miłości aż do záránia/ roz

-1: wefelim fię miłością.

werset: 19 Bo nie-

-1: máfz mężá wdomu iego/ poźedł

-1: w drogę dáleką.

werset: 20 Trzos pienię

-1: dzy wziął do rąk fwych/ ná dzień

-1: pewny przyidzie do domu fwego.

werset: 21

-1: Y námowilá go rozmáitą mo-

-1: wá swoią/ łagodnością vft swo-

-1: ich przypędzilá go

werset: 22 Y łzedł zá

-1: nią zárázem/ iáko byk na rzeż i-

-1: dzie/ y iáko pęto do ćwiczenia głu

-1: piego.

werset: 23 Aż przebijie łtrałá wnę

-1: trze iego/ iáko ptak śpieszy fię do

-1: śidlá/ á niewie że ná dufzę iego

-1: o ieft.

werset: 24 A ták fynowie słuchaycie

-1: mię/ á pilnuycie powieści vft moich.

werset: 25 Niech się nie nawraca serce twoje/ niebłąkay-

-1: się po ścieżkach iey.

werset: 26 Bo wiele

-1: rannych ku wpadnięciu przyprá-

-1: wiła/ y mocni wszyscy pozabijáni

-1: dla niey.

werset: 27 Drogi do Grobu dom

-1: iey/ z stępujące do gmachow

-1: śmierci.

rozdział: 8

-1: Rozdział 8.

werset: 1

-1: Izali nie mądrość wo

-1: ła/ á roztropność wyda

-1: wa głos swój?

werset: 2 Ná

-1: wierzchu mogił/ przy dro-

-1: dze/ y ná(marg) wł: domow ścieżek. (-)rozstaniach stąnęła.

werset: 3

-1: Ná płacu v bron/ v wchodu

-1: mieysckiego/ kędy wchodzą do

-1: wrot (tám) huczy.

werset: 4 Do was mę

-1: żowie wołam/ á głos moy ku fy-

-1: nom człowieczym.

rozdział: 13

strona: 331c

Przypowieści Solomone.

werset: 10 Tylko dla

<http://rcin.org.pl>

-1: pychy wzrulfza fpor (hárdy/) zász

-1: v poradnych (ieft) mądrość.

werset: 11

-1: Máiętności z prożności vby-

-1: wác będzie/ á kto zbiera ręką (fwą)

-1: rozmnoży fię.

werset: 12 Oczekawanie od

-1: kładáne wåtli ferce/ lecz drze-

-1: wem żywotnym żądza (gdy) przyi

-1: dzie.

werset: 13 Kto gárdz rzeczą (iáką)

-1: vtráci ná niey/ á kto fię boi przy-

-1: kazánia/ będzie mu nágrodzono.

werset: 14

-1: Zakon mądrego zdroiem (ieft)

-1: zywotá ku wyściu z sídeł śmierci.

werset: 15 Dowcip dobry da wdzięczność/

-1: zász drogá hárdych twárda.

werset: 16 Ká

-1: zdy chytrzec czyni (włzytko) rozu-

-1: mnie/ lecz głupi wywiefza fpro-

-1: fność.

werset: 17 Pofeł niezbożny wpadnie

-1: we złe/ á orędownik prawdziwy

-1: (ieft) lekárftwo.

werset: 18 Nędzę y fromo

-1: tę (ma) kto fię brzydzi ćwiczeniem

-1: zász kto ftrzeże kárności/ będzie

-1: cźcion.

werset: 19] Ządza gdy doydzie/ ro-

-1: fkoľzuie duľzę/ lecz obrzydłością

-1: (ieft) głupim odwrócić fię od zło-

-1: sci.

werset: 20] Kto chodzi z mądrymi/ mą

-1: dry bywa/ á kto karmi głupie/

-1: zle mu będzie.

werset: 21] Zą grzeľznymi

-1: chodzi złość/ á fprąwiedliwym ná

-1: grodzi (Bog) dobrem.

werset: 22] Dobry

-1: (człowiek záchowuie) dziedzi-

-1: ctwo fynom fynow (fwych/) y za-

-1: chowana bywa fprąwiedliwemu

-1: máiętność grzeľznego.

werset: 23] Obfite

-1: wychowanie rola (*marg*) Albo (iáko niektorzy przekładáią) rola vbogich.
(-)przełożonych/(*marg*) Wł: A ieft ginący/ dla nie rozładku/ (áľbo) iż niema práwá. (-)

-1: a infzy ginie iż nie (ma) rozład-

-1: ku.

werset: 24] Kto folguie prętwi fwe-

-1: mu/ nienayrzy fyná fwego/ á kto

-1: iy miľuie poránia fię go ćwiczyć.

werset: 25]

-1: Sprąwiedliwy ie do fytości du

-1: íze fwey/ lecz brzuch niezboźnych

-1: z vbożeie.

rozdział: 14]

-1: Rozdział 14.

werset: 1

-1: MA dre niewiafty (*marg*) wł: buduie/ iáko o iedney. Ale to częfta więzyku Hiwreyfkiem.

(-)bu

-1: duią dom fwoy/ á fpro-

-1: fna (niewiaftá) rękoma

-1: fwemá kazi iy.

werset: 2

-1: chodzi wpráwości fwey boifię Ie

strona: 331d

howy/ á kto wywraca drogi iego/

-1: gárdzi nim.

werset: 3

-1: go (ieft) kiy pychy/ lecz wárgi mą

-1: drych záchowuią ie.

werset: 4

-1: małz wołow (niemáłz nic) w ia-

-1: ślach/ á (gdzie) mnoftwo zboża/

-1: tám śiła bydła.

werset: 5

-1: dziwy nie kłáma/ lecz świádek o

-1: mylny powieda kłámftwá.

werset: 6

-1: ka fzydera mądrości/ á nie (náy

-1: duie/) lecz vmieiętność rozumnem^v

-1: fnádna.

werset: 7

-1: zá głupiego/ gdyż nie poznaeś (v

-1: niego) warg vmieiętności.

werset: 8

Mą

-1: drość *chytreg*^o (ieft) rozumieć dro

-1: gę fwoię/ á fprofność głupich

-1: (ieft) zdrádá.

werset: 9] Sprofni fzydzą z-

-1: przeftępku/ lecz miedzy fzczyry

-1: mi życziwość.

werset: 10] Serce zna gorz-

-1: kość dułze fwey/ á do wefelá iego

-1: nie miefza fię cudzy.

werset: 11] Dom nie-

-1: zbożnych zniłczón będzie/ zás na

-1: miot fzczyrych rofpłodzi fię.

werset: 12]

-1: Ieft drogá (*marg*) To ieft/ zda fię być práwa. (-)práwa przed czło

-1: wiekiem/ lecz ofáték iey (bywa)

-1: drogámi śmierci.

werset: 13] Też śmieiąc

-1: fię záluie ferce/ á ofáték wefela

-1: ieft) fmętek.

werset: 14] Drogámi fwemi

-1: nálycono będzie(*marg*) Albo plugáwe. (-)cofáiące fię fer-

-1: ce/ á od niego (odftąpi) mąż do-

-1: bry.

werset: 15] Proftak wierzy kázdey rze

-1: czy/ lecz chytrzec rozumie kro-

-1: kom(*marg*) álbo/ ieg^o. (-)fwoim.

werset: 16] Mądry boi fię y-

-1: náwraca fię od złości/ zás głupi

-1: gniewa fię/ y vbefpiecza fię.

werset: 17 (marg) wł: krotki nozdrzami czyni sprofność/ á muž myśli nienawidzi się. (-)

-1: Kto się rychło gniewa czyni

-1: sprofność/ á męża dumaiącego

-1: nienawidzą.

werset: 18 Odziedziczą pro

-1: Itacy sprofność/ lecz chytrzey bę

-1: dą vkoronowani vmieiętnością.

werset: 19

-1: Klániąią się złościwi przed do

-1: brymi/ á niezbożnicy v bron spráwiedliweg°.

werset: 20 Też bliźniemu swem^v

-1: nienawiftny (ieft) nędznik/ zaś v

-1: bogáteg° wiele (ieft) miłofników.

werset: 21

-1: Gárdzi bliźnim swym grzeźnik

-1: á kto żáluie vtrapionych/ błogo

-1: iemu.

werset: 22 Izáli nie błędzą ktorzy

-1: dumaią złość? zaś miłofierdzie y

-1: prawdą dumaiącym dobroć.

rozdział: 19

strona: 333d

Przypowieści Solomonowe.

werset: 23 Boiazń Ie

strona: 334a

howy (wiedzie) do żywota/ bo na

-1: sycony (będac) nocować będzie

-1: bez náviedzenia złego.

werset: 24 Kryie

-1: leniwiec rękę swoię do(*marg*) Wł: do gárná (ábo) do kotlá (-)zánádrza

-1: y do vřt swoich nie doniefie iey.

werset: 25

-1: Szyderzá vbiy/ á prořták fchy-

-1: trzeie/ łkarz rozumnego/ á zrozu

-1: mie vmieiętność.

werset: 26 Gubi oycá/

-1: wypadza mátkę fyn fromocący y

-1: háńbiący.

werset: 27 Przeřtań fynu moy

-1: słuchác ćwiczenia (odwodzące-

-1: go) w błędy/ od słów vmieiętno

-1: ści.

werset: 28 Swiadek niezbożny łzydzy

-1: z łądu/ á vřtá niezbożnych żrą nie

-1: práwość.

werset: 29 Nagotowano łzyde-

-1: rzom łądy/ á rány ná grzbiet głu

-1: pich.

-1: Rozdział 20.

rozdzial: 20

werset: 1

-1: SZyderzem czyni wino/

-1: (á) zátwożonym pijań-

-1: łtwo/ (*marg*) álbo ták/ á káždy kto łię kocha w tem. (-)á káždy kto błą-

-1: dzi tem niebędzie mądry.

werset: 2

-1: Iáko ryk młodego lwá (ieřt)

-1: łtrách krolewřki/ kto iy pobudza

-1: grzeŝzy na duŝę ŝwoię.

werset: 3 Sława

-1: męŝowi (ieŝt) dać pokoy ŝwarowi

-1: zaŝ káŝdy ŝprofny wdawa ŝię (w-

-1: zwáde.)

werset: 4 Dla zimná leniwiéc nie

-1: orze/ przeto profić będzie we ŝni

-1: wá/ á nie będzie (ktoby mu dał.)

werset: 5

-1: (Iáko) wody głębokie (ieŝt) rá

-1: dá człowiecza/ lecz mąŝ rozumny

-1: wyczerpnie iá.(*marg*) wł: mnoŝtwo człowieká wołá męŝá miłofierdzia ŝwego. rć. (–)

werset: 6 Czeŝto człowiek

-1: wyŝławia dobrodzieiá ŝwego/

-1: lecz męŝa wiernego kto znajdzie?

werset: 7

-1: Kto chodziw doŝkonałofci ŝwey

-1: ŝpráwiedliwy (ieŝt/) błogo ŝy-

-1: nom iego po nim.

werset: 8 Krol ŝiedzác

-1: ná ŝtolicy ŝádowney/ roŝpraŝza oczy

-1: má ŝwemá wŝzelká złoŝć.

werset: 9 Kto

-1: rzecze/ Oczyŝćilem ŝerce moie/ o

-1: chędoŝylem ŝię od grzechu mego?

werset: 10(*marg*) to ieŝt: ieden więtzzy á drugi mnieyŝzy/ gdy więtzzym ŝobie waŝy/ á
mnieyŝzym innym. (–)Kámień á kámień/ (*marg*) w Hiwreyŝkim Efá y Efá/ to ieŝt dwie Eŝie/
Efá lepak ieŝt miára wktorá ŝię ŝypáło ták wiele iáko w 432/ ŝkorupin iáiwych. (–)korzec á

-1: korzec obrzydłofciá (ieŝt) Ieho-

-1: wie to oboie.

werset: 11 Też po sprawach

-1: iego/ poznać młodego/ iegli czyfsta

-1: y iegli prawa sprawa iego.

werset: 12 V-

-1: cho dla słuchania/ á oko dla pá-

-1: trzania/ Iehowá vczyńił oboie.

strona: 334a

werset: 13

-1: Nie miluy spania ábyś nie z v

-1: bożał/ otwieray oczy twoie/ ná-

-1: iefz fię chlebá.

werset: 14 Złe/ złe (ieft) mo

-1: wi kupiec/ á odziedzzy łobie/ więc chwali.

werset: 15

-1: Ieft złoto/ y mnoftwo

-1: pereł/ y nacznia drogie wárgi

-1: vmieiętności.

werset: 16 Zábierz łzáty ie-

-1: go kto ręczył cudzego/ á kto przy

-1: rzekł zá obcą/ **poiędzay** [!] go.

werset: 17

-1: Słodki ieft człowiekowi chleb

-1: wykłámány/ lecz potym nápeł-

-1: nią fię vftá iego rumu.

werset: 18 Myśli

-1: porádą rządzone bywáią/ á do-

-1: wci pem(*marg*) wł: czyń. (-)zwodz bitwę.

werset: 19 Kto ob

-1: iawia táiemnicę/ chodzi zdradnie

-1: á do łudzácego wárgámi fwemi/

-1: nie przyłączay fię.

werset: 20] Kto przekli-

-1: na oycá fwego á (bo) mátkę fwo-

-1: ią/ zágásnie kagániec iego w mro

-1: ku ciemności.

werset: 21] Dziedzictwo prę

-1: tko z pierwu otrzymáne (táko-

-1: we) ná potym nie będzie błogo-

-1: sławione.

werset: 22] Nie mow/ oddam

-1: złość/ czekay ná Iehowę/ á zbáwi

-1: cię.

werset: 23] Brzydliwość Iehowie

-1: (ieft) kámień á kámień/ łzale też

-1: zdrádlive nie dobra (rzecz)

werset: 24]

-1: Od Iehowy kroki rycerzá/ á

-1: człówiek iáko z rozumie drogę(marg) Albo ieg^o. (-)

-1: fwoię?

werset: 25(marg) Albo ták przełoż/ sídłem człówiekowi (ieft) mowić (to będzie)
poświęcono. rć. (-)Sídłem człówiekowi

-1: (ieft) požrzeć święcone/ á po obietnicach łzukác (wyzwolenia.)

werset: 26]

-1: Rośpádfa niezbożniki krol mą

-1: dry/ y obraca ná nie koło.

werset: 27] Ká-

-1: gániec Iehowy (ieft) dychanie

-1: człowiecze/ doświadczający w-

-1: łzech wnętrzości brzuchá.

werset: 28 Miło

-1: fierdzie y prawdá ftrzegá krolá/

-1: a milofierdziem podpiera się fto

-1: licá iego.

werset: 29 Poćciwością mło

-1: dzieńcom (ieft) siła ich/ zaś ozdo-

-1: bą ftárym fzedziwość.

werset: 30 Siność

-1: y ráná lekárftwem (fá) ná złego/

-1: y razy wnętrzne w brzuchu.

rozdział: 21

-1: Rozdział 21.

werset: 1

-1: STrymienie wodne ferce

-1: krolewfkie/ ręką Iehowy

-1: gdzie (mu) się podoba bywa

-1: náchylone.

rozdział: 25

strona: 336c

Przypowieści Solomowé

werset: 21 Bo rzcżáwie zbierzefz ná

-1: głowę iego/ á Iehowá nágrodzi

-1: tobie.

werset: 22 Wiatr (*marg*) Ten wiatr przodkowie náfzy iednym słowem zwáli Siewierem fład

y teraz Siewierfką ziemią zową. (-)połnocny roz-

-1: pądza defzcz/ á oblicza obrufzone

-1: ięzyk táiemny.

werset: 23 Lepiej siedzieć

-1: na wędle dachu/ niż z żoną wrza-

-1: fliwą/ á w domu przełtronym.

werset: 24

-1: (Iáko) wody zimne duży prá-

-1: gnącey (ták) też słuch dobry z zie

-1: mie dálekiey.

werset: 25 (Iáko) rzodło

-1: zádeptáne á zdroy zápfowány/

-1: (ták) Íprawiedliwy vłtępuiący

-1: przed niezbożnym.

werset: 26 Ieść wiele

-1: miodu niedobrze/ ták dościgánie

-1: sławy ich (nie ieft) sławá.

werset: 27 Miá

-1: Íto rozwálone (á) bez muru (ieft)

-1: kazdy/ ktorego duch niema pohá

-1: mowánia.

rozdział: 26

-1: Rozdział 26.

werset: 1

-1: IÁko śnieg lećie/ á

-1: defzcz we żniwa/ ták nie-

-1: przyftoi głupiemu sła-

-1: wá.

werset: 2 Iáko wrobl vćie-

-1: ka/ iáko (też) iafkolká vlata/ ták

-1: złorzeczenie nádáremnie nie-

-1: przyidzie.

werset: 3 Bicz ná koniá/ á o-

-1: głow ná oslá/ á pręt ná grzbiet

-1: głupich.

werset: 4 Nie odpoweday głupiem^v

-1: wedle śprofności iego/ ábyś

-1: nie był podobny y ty iem^v.

werset: 5 Odpo

-1: wiedz głupiemu wedle śprofno-

-1: ści iego/ áby nie był mądrym w-

-1: oczu śwoich.

werset: 6 Obćina nogi/ krzy

-1: wdę pije/ kto połyła rzeczy przez (*margin*) wł: przez rękę/ álbo wręce. rć. (-)głupiego.

werset: 7 (Iáko goleni v chromeg^o

-1: nie rowne/ ták przypowieść

-1: w vściech głupcow.

werset: 8 (Iáko) kto

-1: zawięzuie kámién(*margin*) Infzy tłumaczá iáko ósadzanie kámyká między kupá kámienia rć. Infzy zá iáko gdy kto kładzie kámién do proce rć. (-)w purpurę/

-1: (ták) kto dáie głupiemu cześć.

werset: 9

-1: (Iáko) tarn gdy wwięznie wrę

-1: ce pijánego/ ták przypowieść w-

-1: vściech głupcá.

werset: 10 Wielki (śam)

-1: śpráwuie wśzytko/ á nágradza

-1: głupiemu/ nágradza teź przelęp

-1: com.

werset: 11 Iáko pies wraca śię do

-1: wywrotku śwego (ták) głupi po

-1: wtarza łprońność łwoię.

werset: 12 Wi-działeś (li) mężá mądrego wedle

strona: 336d

iego (*marg*) wł. w oczu iego y niżej w wirszu 16. (-)zdánia (więtfza) nadzieiá o

-1: głupim niż o nim.

werset: 13 Mowi leni-wiec lew ná drodze/ lew między

-1: vlicámi.

werset: 14 Drzwi obracáią się

-1: ná zawiáńie łwoiey/ á leniwiec na

-1: pościeli łwoiey.

werset: 15 Kryje leniwiec

-1: rękę łwoię(*marg*) wł. do kotlá/ álbo do gárcá. Ták pázuchę zowie iż wniewy ciepło iáko w gárcu. (-)do łoná/ vkonywa

-1: się niz ią przeniesie do vlt łwoich.

werset: 16 Mędrzy iest leniwiec wedle

-1: zdánia łwego/ niż siedm (pánow)

-1: rad wotiących.

werset: 17 Ima pía zá v

-1: łzy mijáiąc/ kto się w łtępuie we

-1: przá niełwoię.

werset: 18 Kto się czyni łza

-1: łonym miece głównie/ łtrzały/ y

-1: (ine rzeczy)(*marg*) włáśnie/ y śmierć. (-)łzkodliwe.

werset: 19 Ták

-1: człowiek podchodzi bliźniego łwe

-1: go y mowi/ áza nie żártuię ia?

werset: 20

-1: Gdy niemáńz drew gáńnieo-

-1: gień/ ták gdy niemáńz obwadzce

-1: wftanie roftyrk.

werset: 21 Iako wągł

-1: rzezawiu (należy)/ á drwá do o-

-1: gniá/ ták mąż zwádliwydo zápa

-1: lánia fwaru.

werset: 22 Słowá obwadzce

-1: fą iáko zránionych/ á też z ftepu-

-1: ią do wnętrza brzuchá.

werset: 23 Srebro

-1: żużelíte páłone po tyglu (fą) wár

-1: gi podżarzáiące (zwádę)/ y ferce

-1: złe.

werset: 24 Po wárgach iego bywa po

-1: znan nienawiŃtnik/ bo w łobie po

-1: kłáda zdráde.

werset: 25 Gdy (ćię) łáfká

-1: wie próŃić będzie(marg) wł. nie wierz weń. (-)nie wierz mu/

-1: bo fiedm obrzydłóŃi w ferce ie-

-1: go.

werset: 26 Pokrywa fię nienawiŃć

-1: przy zwodzeniu/ (lecz) odkrywa

-1: fię złość iey we zborze.

werset: 27 Kto

-1: kopa iámę (ná kogo) wpádnie do

-1: niey/ á kto toczy kámień nań fie

-1: wroći.

(marg) Abo ták/ Iezjk kłamliwy vniżonego (álbo) ŃkruŃzonego rć. (-)

werset: 28 Ięzyká kłamliwego

-1: nienawidzi vniżony/ záŃ wftá lá

-1: godne czynią potrącenie.

-1: Rozdział 27.

rozdział: 27

werset: 1

-1: Nie wychwalały się

-1: dniem iutrzeyfzym/ bo

-1: niewiesz co wrodzi dzień

-1: (dziefiefzy).

werset: 2 Niech ci

-1: chwali cudzy á nie wftá twoie/ ob

-1: cy/ á nie wárgi twoie.

werset: 3 Ciężki

-1: (ieft) kámień/ y ważny piafek/ lecz

-1: gniew íprofnego ciężfzy niż to o-

strona: 337a

Przypowieści Solomone.

boie.

ksiega: Eccle

rozdział: 1

strona: 339a

-1: Rozdział 1.

werset: 1

-1: Słowá Koheletha fy-

-1: ná Dawidowego/ krolá

-1: w Ierufzalimie.

werset: 2 Pro-

-1: żność nád próżnościami

-1: rzekł Koheleth/ próżność nád

-1: próżnościami/ y wftyko próżność.

werset: 3

-1: Co za pożytek ma człowiek ze

-1: wŕzykiey prace fwey/ ktorą fię

-1: prácuie pod słońcem?

werset: 4 Rod

-1: idzie/ á (drugi) rod przychodzi/

-1: zász ziemiá ná wieki ftoi.

werset: 5 Słoń-

-1: ce też wŕchodzi y záchodzi/ á do

-1: mieyfcá fwego ciąguie gdzie w-

-1: fchodzi.

werset: 6 Idzie ná południe y

-1: krąży ná pułnocy/ krąży (á) krą-

-1: ży/ idzie duch/ á po okręgach

-1: fwych wraca fię duch.

werset: 7 Wŕzytkie

-1: potoki idą do morzá/ á przed fię

-1: morze nie nápełnia fię/ do miey-

-1: fcá fwego potoki idą/ áby fię wra

-1: cały ciekąc.

werset: 8 Wŕzytkie rzeczy (fą)

-1: trudne/ niemoże (ich) żaden wy-

-1: mowić/ nie nályca fię oko widząc/

-1: áni fię nápełnia vcho słucháiąc.

werset: 9

-1: Co kiedy było/ to zász będzie/ á

-1: co fię vczyniło/ to fię zász czynić

-1: będzie. A (ták) niemáfz nic nowe-

-1: go pod słońcem.

werset: 10 (Co iefli) iefł

- 1: rzecz o ktorey kto mowi pátrż to
- 1: iefł nowa/ (áno to) iuż było przed
- 1: wieki/ ktore były przed námi.

werset: 11

- 1: Niemálfz pámięci pierwřzym/ á
- 1: (tákiefż) y potomnym ktore będą.
- 1: Nie będzie im pámięci v onych
- 1: ktorzy będą potym.

werset: 12 Ia Kohe-

- 1: leth byłem krolem nad Izráelem
- 1: w Ierufzalimie.

werset: 13 Y vdałem fię

- 1: fercem moiem řzukác y dowiádo-
- 1: wać fię o mądrości/ o wřzytkim
- 1: co bywa pod niebiofy. To (*marg*) wł. trapienie. (-)zábá
- 1: wienie zle dał Bog řynom(*marg*) Albo człowieczym. (-)Adá

strona: 339b

- 1: mowym áby fię trapiłi.

werset: 14 Widzia

- 1: łem wřzytkie řpráwy/ ktore fię
- 1: działy pod słońcem/ á oto wřzytko
- 1: próżność y vřrafówánie ducha.

werset: 15

- 1: Co fię řkrzywiło nie może fię ná
- 1: próścić/ á czego niemálfz (to) fię
- 1: nie może liczyć.

werset: 16 Mowiłem ia w

- 1: fercu moiem rzekąc. Oto ia roz-

- 1: mogłem fię y przyczyniłem mą-
- 1: drości náde wżytki/ ktorzy byli
- 1: przedemną w Ierufzalimie/ a ferce moie widziało wielką mą
- 1: drość y vmieiętność.

werset: 17 Y vda-

- 1: łem fię fercem moiem vczyć fię
- 1: mądrości y vmieiętności/ fpro-
- 1: fności y głupftwá/ y poznałem że
- 1: y to vfráfowanie ducha.

werset: 18 Bo w

- 1: mnoftwie mądrości mnoftwo v
- 1: fráfowania/ á kto przyczynia v-
- 1: mieięności/ przyczynia żalu.

rozdział: 2

- 1: Rozdział 2.

werset: 1

- 1: MOwiłem (też) w fer-
- 1: cu moiem/ przydz teraz
- 1: á fkořtuie cię w wefelu/
- 1: ábyś obaczył dobro/ á o
- 1: to y to prożność.

werset: 2 Temu kto fie

- 1: rad śmieie mowiłem iż głupi/ á
- 1: do wefela/ což to czyniř?

werset: 3 Y my

- 1: flilem był w fercu moiem ábych
- 1: przyciągnął winem ciało moie/á
- 1: ferce moie áby fię w dało do mą-
- 1: drości/ á poimáło by głupftwo/

- 1: ábych doznał co by było lepszego
- 1: fynom człowieczym/ co by czyni-
- 1: li pod niebem(*marg*) To ielt/ poki fą żywi. (-)w liczbie dni ży
- 1: wotá fwego.

strona: 339c

Księgi Solomonowe

Koheleth.

werset: 7 Zdobylem sie ná

- 1: niewolniki y ná niewolnice/ mia
- 1: łem też(*marg*) wł. fyny domowe. (-)czeladz domową/ też ftá
- 1: tek bykow y drobu/ więtfzy był v
- 1: mnie/ niż v wżytkich ktorzy byli
- 1: przedemną w Ierufzalimie.
- 1: Księgi Solomonowe Ko-
- 1: heleth(*marg*) Koheleth tłumaczy się zgromádzaiący/ zgromádziciel/ albo który zgromadza. Solomoná tu tak zowie/ dla tego iż miał zgromádzoną mądrość w fercu fwem. Niektorzy káznodieią/ ále nie krzczy/ przekládaią. (-)

rozdział: 7

strona: 341c

Księgi Solomonowe

Koheleth.

werset: 13 Weyzrzy ná fprawę Bożą/ bo

- 1: (á) kto może náprościć co on fkrzy
- 1: wił?

(*marg*) To ielt/czáfu wesołego bądź wesoł/ á czáfu fmentneg^o przypátruy się czemu to Bog nápuścił. (-)

werset: 14 Gdy dzień dobry bądź w

- 1: dobrem/ á w dzień zły obaczay
- 1: się/ bo y ten dla teg^o vczyził Bog/ áby

-1: nie znalazł człowiek(*marg*) Albo za nim/ rozumiej za Bogiem/ albo po Bogu. (-)po nim

-1: nic.

werset: 15 Wszytkiemu przypatrzy-

-1: łem się we dni próżności moiej.

-1: Jest sprawiedliwy/ a ginie w-

-1: sprawiedliwości swoiej. Zás jest

-1: niebożny/ który przedłuża (wiek) złości swoiej.

werset: 16 Nie bądź sprá-

-1: wiedliwym bárzo nie bądź też ná

-1: zbyt mądrym/ przecobyś spušto

-1: ízał.

werset: 17 Nie bądź bárzo niebożnym/

-1: nie bądź też głupim/ przecz małz

-1: vmrzeć przed czałem twoim?

werset: 18

-1: Dobrze (jest) áby się wziął za

-1: to/ a od tego nie odeymuy ręki

-1: twoiej. Bo kto się boi Bogá/

-1: wydzie wszytkiego tego.

werset: 19 Mą

-1: drość (więcey) zmocni mądrego/

-1: niż dzieścię pánow którzy są w-

-1: mieście.

werset: 20

-1: Bo niemá sz człowieká

-1: sprawiedliwego ná ziemi/ który-

-1: by czynił dobrze/ a nie grześli by.

werset: 21

-1: A (przeto) o wszytkie słowá

-1: ktore mowią (*marg*) wł: niedaway fercá twego. (-)niedbay/ á nie słu

-1: chay niewolniká twego ktory cie

-1: łáie.

werset: 22 Bo też częstokroć dozna-

-1: wa ferce twoie że y ty łáiefz dru-

-1: gie.

werset: 23 Włzego tego kuśilem mą-

-1: drością/ (y) mowiłem/ będę mą-

-1: drym/ lecz oná dáleko bylá odem

-1: nie.

werset: 24 A co dáleko bywa/ tedy(*marg*) wł: y głębokość głębokość. (-)głęboko bárzo

bywa. Kto to naydzie?

werset: 25

-1: Obrociłem fię (prze-

-1: to) y ferce moie vczyć fię y dowiá-

-1: dowác fię mądrości á dowćipu/ á

-1: (ktemu) dowiádowác fię niezbo-

-1: żności/ głupftwá/ łprofności/ y

-1: niebácžności.

werset: 26 Y znalazłem że

-1: niewiáftá gorzkością przewyżła śmierć/

-1: ktorey ferce (ieft iáko) fie

-1: cí y niewody/ á ręce iey powrozy.

-1: Kto dobry przed Bogiem będzie

-1: wyzwolon od niey lecz grzeźnik będzie poiman od niey.

werset: 27 Przy-

-1: pátrż fię temu/ obaczyłem (to)/

-1: rzekł Koheleth/ iedno do drugie

go/ náyduiác przyczynę.

werset: 28 Ze ie-

- 1: Ízcze Ízuka duÍzá moiá/ á nie zná-
- 1: lazłem/ człowieká iednego Ítyfią
- 1: cá znalazłem/ lecz niewiáfty (do-
- 1: brey) miedzy wÍztykiemi temi nie
- 1: znalazłem.

werset: 29 Tylko (to) obacz co

- 1: znalazłem/ iż Bog wczynił czło-
- 1: wieka práwego/ á(le) cí wynále
- 1: zli dowcípy rozmáite.

rozdział: 8

- 1: Rozdział 8.

werset: 1

- 1: KTo iáko mądry/ á kto
- 1: vmie (*marg*) Albo wykład. (-)rozwiązanie rzeczy? mądrość człowieká oÍwie
- 1: ca oblicze ieg^o / y(*marg*) wł. moc rć (-)hárdóć oblicza
- 1: iego odmienia. (*marg*) Abo ták przełoż. Ia (vpominam) vÍt krolewÍkich Ítrzeż/ á ná przyÍięę bożą (miej) bácžnoóć. (-)

werset: 2 Moiá rzecz

- 1: roÍkazánia krolewÍkiego przy-
- 1: Írzegác/ tákże y przyÍięgi Bożey.

werset: 3

- 1: Nie Íkwápiay fię od oblicza ie-
- 1: go odyÍć/ nie Ítoy w rzeczy złey/
- 1: bo wÍztyko co fię mu podobá czy
- 1: ni.

werset: 4 (*marg*) Albo/ w słowie krolewÍkiem/ To ieÍt/ co każe/ to czynią. (-)Wrzeczy krolewÍkiey (ieÍt)

-1: władza/ á kto mu rzeczé/ co czy-

-1: niŕz?

werset: 5] Kto ŕtrzeŕe rofkazánia ie-

-1: go/ nie pozna rzeczy złey/ bo czás

-1: y łád zna ferce mądrého.

werset: 6] Bo

-1: do káždego przedŕiewięćia ieŕt

-1: czás y łád/ gdyŕz złoćć człowiecza

-1: wielka (ieŕt) ná niem.

werset: 7] Bo nie

-1: wie co ma być/ poniewaŕz iako co

-1: będzie kto mu oznaymił?

werset: 8] Nie-

-1: máłz człowieká pánującego nád

-1: duchem kteryby vtrzymał duchá/

-1: niemáłz teŕz pánowania w dzień

-1: śmierći/ áni wypuŕłczenia w bi-

-1: twie/ bo nie wybáwi niezboŕnoćć

-1: pánow ŕwych.

werset: 9] Wŕzytko to wy

-1: pátrzyłem podawŕzy ferce moie

-1: do wŕzelákiego vczynku/ ktery by

-1: wa pod słońcem. (Y obaczyłem

-1: ŕze przyŕzedł) czás ktorego pánuie

-1: człowiek nád człowiekiem ná złe

-1: ŕwoie.

werset: 10] A záprawdę widziałem

-1: niezboŕne pogrzebione/ lecz (zás)(*margin*) Rozumiej przez ŕwoie potomŕtwo (álbo) náŕladowniki (-)przyŕzli/ á z mieyŕcá ŕwietego

-1: przychodzili/ (*marg*) Tu w niniejszych księgach Hiwrejskich omjłka iest. Bo miałto We
Izráwechu máią Weifztałkechu. To iest/ miałto chwali li/ piżą/ wżápamiętanie przywiedli.
Przeto też tu dzifiefzi tłumácze szwánkuią/ y słów przyczyniáią. (-)y chwalili (ie) w-

-1: mieście/ gdzie ták czynili. (A ták

-1: y to próżność.

werset: 11 Bo iż niekarzą

-1: nagle zá vczynek zly/ przeto peł-

-1: ne (iest) ferce synów człowieczych

strona: 342a

Pieśń nád pieśniami.

wnich/ aby czynili złość.

ksiega: Cant

rozdział: 2

werset: 15

strona: 344a

Imayćie

-1: nam liżki máłe ktore pfuią win-

-1: nice/ bo winnice náfze drobną iá

-1: godę (máią).

werset: 16 Miły moy mnie/

-1: á ia iemu/ ktory sie páfie między

-1: lilijámi.

werset: 17 Póki dzień wiác będzie

-1: á pó wćiekáią ćienie/ wroc się/ pó

-1: dobny bądź miły moy fárnice/ al-

-1: bo ielonkowi pó gorách (*marg*) Albo/ pó gorách przedziálu. (-) Weter-

-1: íkich.

rozdział: 3

-1: Rozdział 3.

werset: 1

-1: NA łożu moiem co noc

-1: Ízukáám (one°) ktoreg°

-1: miłwie dufzá moiá Ízuká

-1: łám go á nienalázłám

-1: go.

werset: 2] Wítané teraz á obieżę miá

-1: Íto/ ná vlicach/ ná rynkach Ízukác

-1: będę ktoreg° miłwie dufzá moia/ Ízu

-1: kálám go á nie nálázłám go.

werset: 3] Zná

-1: lezli mię Ítrożowie/ ktorzy obcho

-1: dzą miáÍto. Czyli widzieliÍcie kto

-1: rego miłwie dufzá moiá?

werset: 4] A ma

-1: Ío przedÍdzy od nich/ áż ználá-

-1: złám ktorego miłwie dufzá moiá/

-1: poimáám iy/ á niepułzczę go áż

-1: go w wiodę do domu mátki mo-

-1: iey/ y do komory rodziÍcielki mo-

-1: iey.

werset: 5] Poprzyfięgam was cory

-1: IerufzalimÍkie przez Íárny álbo

-1: przez Íanie polne/ ábyÍcie nie bu

-1: dziły/ áni poruÍzáły miłóÍci poki

-1: oná záchce.

werset: 6] Co to wyÍtępuie

-1: z pułzczy íáko słupy dymu/ záku-

-1: rzenie mirry y kádzydłá/ z kázde-

-1: go prochu áptekárkíego.

werset: 7] Oto

-1: łożá Solomonowe fześcdziefiát

-1: rycerzow/ około niego/ z rycerzow

-1: Izráelkích.

werset: 8] Wízytcy cí trzymá

-1: iá (po) mieczu/ ćwiczeni ku bitwie

-1: káždy miecz fwoy (ma) ná biodrze

-1: fwoiey/ dla ftráchu nocnego.

werset: 9]

-1: Páłac vczyńił fobie krol Solo-

-1: mon(*marg*) To ieft/ zcedrzyny/ ktora ná Lewanie roście. (-)z drzewá Lewaná.

werset: 10] Słu

-1: py iego poczyńił srebne/ dno ie-

-1: go złote/ podniebienie iego fzar-

-1: łatowe/ szzodek iego náslány

-1: miłością od corek Ierufzalim-

-1: fkich.

werset: 11] Wynidzcie á oglądáyćie

-1: cory Cyiońkie krolá Solomoná

strona: 344b

w koronie/ ktorą iy vkoronowá

-1: lá mátká iego wdzień rękowin ie

-1: go/ y wdzień wefela fercá iego.

rozdział: 4]

-1: Rozdział 4.

werset: 1]

-1: OTo ty piękna przyia-

-1: ćiołko moiá/ oto ty pię-

- 1: kna (ieſteś)/ oczy twoie
- 1: gołębie z poyśrzodku kę
- 1: dzierzy twoich/ włos twoy iáko
- 1: ítádo koz/ ktore poſtrygli ná go-
- 1: rze Gilehadſkiey.

werset: 2 Zęby twoie/

- 1: iáko ítádo rownych (owiec)/ kto
- 1: re wyſzły z kąpieli/ ktore wſzytkie
- 1: bliznięty pokoóily fię/ á niepło-
- 1: dney niemaſz miedzy nimi.

werset: 3 Iá

- 1: ko ſznur kármázynowy wárgi
- 1: twoie/ y wymowá twoiá cudna/
- 1: iáko włomek iáblká gránatowe-
- 1: go/ ſkroni twoie z poyśrzodku kę
- 1: dzierzy twoich.

werset: 4 Iáko wieżá Da

- 1: widowá ſzyiá twoiá/ ktorą zbu-
- 1: dowano dla obrony/ tyſiąc tarcz
- 1: zawięzono ná niey/ wſzech ryce-
- 1: rzow páwezy.

werset: 5 Dwie pierſi two

- 1: ie iáko blizniát dwoie v fárnny/
- 1: ktore fię páłá miedzy lilijámi.

werset: 6

- 1: Poki wieie dzień/ á zbieżá cie-
- 1: nie/ poydę ſobie do gory mirry/
- 1: y do págorká kádzidlá.

werset: 7 Wſzy-

-1: tkás ty piękna przyiaćiołko moiá

-1: á wády niemáľz w tobie.

werset: 8 Ze-

-1: mną z Lewanu oblubienico/ ze-

-1: mną z Lewanu poydziefz/ nápá-

-1: trzyfz fię z wierzchu (*marg*) Amaná/ Szenir y Chermon łą gory. (-)Amany/ z-

-1: wierzchu Szenirá/ y Cheroná/

-1: pelefew lwich/ z gor pardowych.

werset: 9

-1: Wzięłás mi ferce śiołtro moiá

-1: oblubienico/ wzięłás mi ferce ie-

-1: dnym okiem twoiem/ iednym łán

-1: cuchem łzyie twoiey.

werset: 10 Iáko pię-

-1: kne pierśi twoie śiołtro moiá o-

-1: blubienico/ o iáko lepśze pierśi

-1: twoie niż wino/ á zapach oley

-1: kow twoich niż włzytkie wonno-

-1: ści.

werset: 11 (*marg*) wł. Plałtrem. (-)Miodem płyną wárgi

-1: twoie oblubienico/ miod y mleko

-1: pod ięzykiem twoim/ á wonność

-1: łzat twoich/ iáko wonność Lewa

-1: ná.

ksiega: Is

rozdział: 2

strona: 346c

Izaiaľz

werset: 5

-1: Domie Iáhá-
-1: kowow przydzćie/ á chodzmy w-
-1: światłóści Iehowy.

werset: 6] Bo oštá-

-1: więś lud twoy/ dom Iáháko-
-1: wow/ bo fię nápełnili (bálwo
-1: chwálftwá więcey) niż (ludzie) ná
-1: wíchod (słóncá) y wielzcżkámí fą
-1: iáko Pelísztyimowie/ (*marg*) wł. A ná dziećioch cudzych przeštáną. (-)á náukámí
-1: cudzemi zábáwili fię.

werset: 7] Nápełni

-1: Iá fię też ziemiá iego šrebrá y zło
-1: tá/ że niemálz końcá fkárbom ie
-1: go/ ktemu nápełniIá fię ziemiá
-1: iego koni/ że nie málz końcá wo-
-1: zom iego.

werset: 8] A (nád to) nápełniIá

-1: fię ziemiá iego bálwánow/ vcżyn
-1: kowi rąk swoich kłániáli fię/ *tem*^v
-1: co vczyńiły pálce iego.

werset: 9] Y kłá-

-1: niáI fię człowiek/ á náchylaI fię
-1: mąż/ lecz (ty) nieodpuścisz im.

werset: 10]

-1: Wnidziesz do skály/ á škryiesz fię
-1: w piálku przed štráchem Ieho-
-1: wy/ y przed świetnoścíą wielmo-
-1: znoścí iego.

werset: 11] Oczy wyfokie czło-

-1: wiecże zniżą fię/ y nachylona bę-

-1: dzie wyfokość ludzi/ á fam Ieho-

-1: wá wywyżłzy fię wdzień on.

werset: 12 Bo

-1: dzień Iehowy Ceweothá ná káz-

-1: dego pyłznego y wyfokiego/ y ná

-1: káždego wyniosłego/ że zniżon

-1: będzie.

werset: 13 Y ná wżytkie cedry Le

-1: waná wyfokie y wyniosłe/ y ná

-1: wżytkie dęby Bafzáńskie.

werset: 14 Też

-1: ná wżytkie gory wyfokie/ y ná

-1: wżytkie págorki wyniosłe.

werset: 15 Y

-1: ná káždą wieżę podniosłą/ y ná

-1: káždy mur obronny.

werset: 16 Zás ná w-

-1: żytkie okręty(*marg*) Albo morńkie. Bo Thárfzyłz też morze znaczy/ á zwłázcza ktore ielt
pośzrod ziemie/ znaczy też Kilikia/ Libiją álbo Afrykę. (-)Thárfzyłskie/ y ná

-1: wżytkie máłowánia rońkońzne.

werset: 17

-1: A (ták) zniżone będzie podniefie

-1: nie człowiecże/ y vniżona będzie

-1: wyfokość mężow/ á fam Iehowá

-1: wywyżłzy fię w dzień on.

werset: 18 Lecż

-1: bálwány do gruntu zátraćí.

werset: 19

-1: Wnidą do iáfkín fkalnych/ y do

-1: iam ziemnych/ przed ftrachem

-1: Iehowy/ y przed świetnością má

-1: iefstatu iego/ gdy powftanie aby

strona: 346d

ftrząfnął ziemię.

werset: 20 Na on (*marg*) wł. wdzień (-)czas

-1: porzuci człowiek (*marg*) wł. Bogi frefbrá fwego y bogi złotá fwego°. (-)bogi fwoie śre

-1: brne/ y bogi fwoie złote/ ktore v

-1: czynili mu dla kłaniánia/ do iá-

-1: my kretow y nietoperzow.

werset: 21 I-

-1: dac do rofpádlin fkalnych/ y do

-1: máclochow opocznych/ przed ftrá

-1: chem Iehowy/ y przed świetno-

-1: ścią máiefstatu iego/ gdy powftá

-1: nie ftrząfnąć ziemią.

werset: 22 Przeftáñ-

-1: cie fię (przeto bać) człowieká/ kto

-1: rego dychánie w nozdrzy iego/ bo

-1: (á) zá co jy poczytáią?

rozdział: 3

-1: Rozdział 3.

werset: 1

-1: BO oto Pan Iehowa

-1: Ceweoth odyimuie z Ie-

-1: ruřzalimá y z Iehudy(*marg*) wł. podporę y podporę/ wřzelką podporę chlebá rć. (to iefť) przepuści głod y niedořtátek czym ludzie ten żywot záchowuią á iákoby iy podpieraia (-)

-1: wřzelkie pořilenie chle-

-1: bá/ y wśelkie pośilenie wody.

werset: 2

-1: Rycerzá y mężá walecznego/

-1: łędzią/ y proroká/ y wiefczćká á

-1: łtárcá.

werset: 3 Rotmiśtrzá y vćciwą o-

-1: łobę y ráycę/ y mądrego/ rzemię-

-1: łniki y rozumnego mowcę.

werset: 4 A

-1: dam pácholętá kfiążęty ich/ á dzie

-1: ći pánowáć nád niemi będą.

werset: 5 Y

-1: złupion będzie lud/ ieden (ná) dru

-1: giego/ káždy też (ná) przyiaćielá

-1: łwego oborzy łię/ pácholę ná łtár

-1: cá/ á wzgárdzony ná vcćiwego.

werset: 6

-1: Bo poima mąż brátá łwego/

-1: (z)domu oycá łwego rzekąc) o-

-1: dzienie ieft v ćiebie/ przełóžo-

-1: nym náłzym będziełz/ á vpadek

-1: ten (będzie) pod ręką twoią.

werset: 7

-1: (Lecz on) przyfięże dniá onego

-1: rzekąc/ nie będę łprawcą/ bo w-

-1: domu moiem niemáłz chlebá/ nie

-1: máłz też odzienia/ nie vłtawiay-

-1: ćie mię przełóżonym (nád) ludem.

werset: 8

-1: Bo obálił fię Ierufzalim á Ie-
-1: huda vpadł/ iż ięzyk ich y fprawy
-1: ich (były) przeciw Iehowie/ dra-
-1: zniąc oczy sławy iego.(*marg*) wł: Poznanie oblicza ich odpowiada ná nie/ álbo ozywa
fię niemi. (-)

werset: 9 Znać

-1: ie po obliczu ich/ bo grzech fwoy
-1: iáko Sodoma opowiedali/ nie-
-1: táili (go)/ biádá duży ich/ bo od-
-1: dawáli im złość.

rozdział: 8

strona: 349a

Izaiafz

werset: 10

-1: Vradźcie rádę á rozrufzona bę
-1: dzie/ vczyńcie rzecz/ lecz nie bę-
-1: dzie ftać/ bo známi Bog.

werset: 11 Bo

-1: ták Iehowá rzekł do mnie w mo-
-1: cności ręki/ y przeftzegł mię/ á
-1: bych nie fzedł drogą ludu tego/
-1: rzekąc. (*marg*) wł. Nie rzeczećie. (-)

werset: 12 Niemaćie mowić/ zbun

-1: towanie (ieft)/ wżytko co mowi
-1: lud ten bunt (ieft). A (ták) ftrá-
-1: chu iego nieboyćie fię/ áni lę kay-
-1: ćie fię.

werset: 13 Iehowę Ceweotha (te-

-1: go) święćić będziećie/ ten też ftrá

-1: chem wálzým (niech będzie)/ y bo

-1: iáznią wálzą.

werset: 14 Y będzie święty

-1: nią/ y kámieniem otrączenia/ y fka

-1: łą obálenia/ dwiemá domom I-

-1: zráelowým/ fámołowką y sídłem

-1: obywatelowi Ieruzalimfkiemu.

werset: 15

-1: Y otrącá fię oto mnodzy/ y pá-

-1: dną á zbiją fię/ všidlą fię też/ y po-

-1: imáni będą.

werset: 16 Zawięź oświadcze

-1: nie/ zápieczętuy zakon miedzy v-

-1: czniámi memi.

werset: 17 A (ia) czekać bę

-1: dę Iehowy/ który zákrył oblicze

-1: fwoie od domu Iáhákowego/

-1: á zdác go będą.

werset: 18 Oto ia y dzieci/

-1: ktore dał mi Iehowá/ známiony

-1: y cudámi w Izráelu/ od Iehowy

-1: Ceweothá który mierzka ná go-

-1: rze Cyiońskiey.

werset: 19 A iefli będą

-1: wam mowić/ pytayćie fię v pyto

-1: now y v wiefczćkow/ ktorzy szep-

-1: cą y świegocą/ áza nie (kázdy) na

-1: rod pyta fię v Bogow fwych? (I-

-1: zali) dla żywych do zmárłych (v-

-1: ciekaią fię?)

werset: 20 Do zakonu y do

-1: świádectwá/ iefli nie rzeką we-

-1: dle rzeczy tey/ w ktorey niemáfz(*marg*) Albo świátłości. (-)zorze.

werset: 21 Y poydzie po (ziemi) z

-1: fráłowámy/ y zgłodnieie/ á gdy z

-1: głodni ie będzie fię fráłowác/ y

-1: przeklinác będzie krolá fwego/ y

-1: Bogá fwego/ á poglądac będzie

-1: wzgorę.

werset: 22 A gdy do ziemie poy-

-1: zrzy/ aż wćilk y ciemność/ mrok/ v

-1: ciśnienie y zámroczenie w trące-

-1: nia.

rozdział: 9

strona: 349b

-1: Rozdział

werset: 1

-1: BO nie będzie zácmission

-1: ná kogo to wćiśnienie

-1: (przyidzie) wedle czáfu

-1: pierwżego (gdy nieprzy

-1: iaćiel) vlżył ziemi Zewulonowey

-1: y ziemi Náftálego/ lecz (*marg*) Rozumiej nieprzyiaćiel/ Sancheryw. (-)potom-

-1: ny obciążył (ie) drogą morfką/ zá

-1: Iordanem/(*marg*) To ieft/ w Galilei. (-)w Gelilu pogánfkim.

werset: 2

-1: Ludzie ktorzy chodzą w ciem-

-1: ności/ wyzrzeli świátłość wielką/

-1: mieszkający w ziemi cieniem śmierci

-1: ci/ światłość zaświeciła się nad

-1: nimi.

werset: 3 error Kozmnożyłeś errata Rozmnożyłeś narod/

-1: nie namnożyłeś wofela/ wofelili-(*marg*) Máth: 4 (-)

-1: się przed tobą iako się wofelą we

-1: żniw/ iako się raduią gdy się dzie

-1: ją korzyścią.

werset: 4 Bo iarzmo cięża-

-1: ru jego/ y ławkę ramienia jego/ la

-1: łkę którą go bijął złamałeś/ iako

-1: w dzień Mid-iańki.

werset: 5 Bo każda

-1: bitwa boiownikow (bywa) sporu

-1: łzeniem/ y z wkrwawieniem odzie

-1: nia we krwi (lecz ta bitwa) będzie

-1: łpaleniem y pożarciem ognia.

werset: 6 Bo

-1: dziecko wrodziło się nam/ łyn dan

-1: iest nam/ y było panowanie na

-1: ramienia jego/ y nazwano imię

-1: jego/ pradziwny/ radny/(*marg*) Albo/ Bog mężny/ albo mocny rycerz. (-)Bog

-1: rycerz/ oćiec wieczności/ kłiążę po

-1: koiu.

werset: 7 Rozmnażaniu państw y

-1: pokoiu nie będzie końca/ na łtoli

-1: cy Dawidowey na krolestwie ie-

-1: go/ łbj niem łprawował/ y łby ie

-1: połtanował w ładzie y włprawie-

-1: dliwości/ od tąd y aż na wieki/

-1: rzewniwość Iehowy Ceweothá

-1: vczyni to.

werset: 8] Słowo posłał Pan

-1: w Iáhákowie/ y pádło w Izrae-

-1: lu.

werset: 9] Y będą wiedzieć wšytcy lu

-1: dzie Efraimowi/ y obywatel Szo

-1: mrońki w pyŕze y w wielkości fer

-1: cá/ rzekąc.

werset: 10] Cegły vpádły/ á (my)

-1: kwadratami budować będziemy/

-1: płonne figi porábáli/ (*marg*) wł. A cedry odmieniemy. To ieŕt proŕte budowanie zburzono/ á my koŕztownieyŕze poŕtawimy rć. (-)á (my) ce-

-1: drámi zápráwiemy.

werset: 11] Y podnie

-1: fię Iehowá przeciwniki Recino-

-1: we nań/ y nieprzyaóioł iego ná-

-1: mieŕza.

werset: 12] Aram (będzie) ze wícho

strona: 349c

du á Pelifštymowie (*marg*) To ieŕt/ z zachodu. (-)z tyłu/ y bę-

-1: dą ieŕć Izraélá wšytką gębą/ á

-1: we wŕzem tem(*marg*) Albo/ nie odwrócił fię/ to ieŕt nie wŕtał y niŕzey rć. (-)niewrócił fię

-1: gniew iego/ lecz ieŕzcze ręká iego

-1: wyóiągniona.

rozdział: 14

strona: 351c

werset: 13 A ty mówiłeś włercu two

- 1: iem/ ná niebiofá wftąpię/ zwier
- 1: chu przy gwiazdách Bożych wy-
- 1: wyższę ftolicę moię/ y fiądę ná go
- 1: rze zborowey/ w ftronach pełno-
- 1: cnych.

werset: 14 Wftąpię ná wyfokości o

- 1: błoku/ podobny będę nawyższe-
- 1: mu.

werset: 15 Ano do grobu złożono cię/

- 1: do (*marg*) Albo/ do ftron. (-)bokow rowu.

werset: 16 Ktorzy cię

- 1: wyzrzą przypatrować fię tobie bę
- 1: dą/ (y) oglądáią cię (rzekąc)/ ten
- 1: li to mąż ktory trząśł ziemią/ y
- 1: ftrząfáł kroleftwy?

werset: 17

- 1: Położył świat iáko pułzcza/ y
- 1: miałta iego rozwálił/ więzniom
- 1: swoim nie otworzył(*marg*) wł. domu. (-)ciemnice.

werset: 18

- 1: Wfzytcy krolowie narodow/
- 1: wfzytcy leżą(*marg*) wł. wślawie (-)ślawnie/ káždy wdo
- 1: mu fwem.

werset: 19 Lecż ty wyrzuconeś

- 1: z grobu twego iáko látorośł mier
- 1: ziona/ iáko fzátá zámordowá-
- 1: nych/ po przebijánym mieczem/
- 1: ktorzy z ftepiują (*marg*) To ieft/ do grobu kámiennego. (-)do kámieni ro-

-1: wu/ iáko trup zdeptány.

werset: 20 Nie z-

-1: iednościż się z niemi pogrzebem/

-1: bo ziemię śwą fkáziłeś/ lud twoy

-1: pomordowałeś/ nie będzie zwa-

-1: no na wieki nafienie złościwych.

werset: 21 (marg) wł. Zgotuyćie fynom iego rzeź. (-)

-1: Zgotuyćie fyny iego ná rzez/

-1: w niepráwości oycow ich/ áby

-1: nie powtáli a nie poiedli ziemie

-1: abj też nie nápełnili świátá (marg) Albo nieprzyiaćiołmi. Może też to ták przełożyć: Y nápełnia oblicze świátá miáły/ to ieft/ gdy będzie zámordowan krol Bawelłki y fynowie iego/ tedy się miáltá zburzone pobuduią. (-) miá

-1: łty.

werset: 22 Bo powtánę ná nie/ mo-

-1: wi Iehowá Ceweoth/ y wyłiekę

-1: Bawelowe imię/ y łzczątek/ y fy-

-1: ná/ y wnuká/ mowi Iehowá.

werset: 23 (marg) wł: y położę ią. (-)

-1: Y vczynię iy ofiádłością (marg) Kipod wedle niektórych ieft żółw. (-)ie-

-1: żową/ y ieziorámi wodnemi. Y

-1: wymiotę iy miotłámi fkáżenia/

-1: mowi Iehowá Ceweoth.

werset: 24 Przy-

-1: siągł Iehowá Ceweoth rzekąc/

-1: iefli nie ták się łtanie iáko vmy-

-1: łliłem/ y iáko vrádziłem/ ták po-

-1: włtanie.

werset: 25 Ze zetrzę Afzurá

- 1: wziemi moiey á ná gorach moich
- 1: zdepce iy/ y odeydzie od nich iárz
- 1: mo iego/ y brzemię iego z plec ie-
- 1: go zięte będzie.

werset: 26 Tá (ieft) rádá

- 1: vrádzona ná wšytkę ziemię/ y
- 1: tá ręká wyciągniona ná wšytkie

strona: 351d

narody.

werset: 27 Bo Iehowá Ceweoth

- 1: vrádził/ á ktorz rozrułzy? Ręká
- 1: też iego wyciągniona/ á ktozią
- 1: návroći?

werset: 28 Roku ktorego vmárl

- 1: krol Acház/ było prorocstwo to.

werset: 29

- 1: Nie wefel fie Pelełzećie wšytek
- 1: że złamáná rozgá vbiyce twego/
- 1: bo z korzeniá węzowego wyni-
- 1: dzie zmija/ á płod iey (wąż) gorá-
- 1: iący/ y lataíący.

werset: 30 Y będą fię

- 1: páść pierworodni nędznych/ á v-
- 1: body bezpiecznie leżeć będą/ lecz
- 1: głodem wymorzę korzeń twoy/ y
- 1: ízczątek twoy wymorduie.

werset: 31 Za-

- 1: rzy bronó/ wołay miálto/ rofto-
- 1: pił fię Pelełzet wšytek/ bo z poł-

-1: nocy dym przyšzedł/ á niemáľz ni

-1: iednego we zborzech iego.

werset: 32 A

-1: co odpowie pošlom narodu (cu

-1: dzego)? Bo Iehowá záľoży Cyion

-1: w którym vřáią vtrapieni ludu

-1: iego.

rozdział: 15

-1: Rozdział 15.

werset: 1

-1: PRorocstwo (*marg*) wł. Brzemię Moáwá. (-)na Mo

-1: áwá. Bo wnocy zburzon

-1: Har-moaw y řpuřtořzon

-1: Bo wnocy zburzon

-1: Kir-moaw (y) řpuřtořzon.

werset: 2 Wřtą

-1: piľ do domu y do Diwoná/(*marg*) To ieřt/ do kořćioľa řwego o ráturek prošęc. (-)ná

-1: wyřzki plákác/ náđ Newem y náđ

-1: Medewa Moaw záwrye/ ná ká-

-1: řdey głowie iego řyřiná/ káźda

-1: brodá ogolona.

werset: 3 Ná ryńkoch ie

-1: go oblekli(*marg*) wł. wor. (-)wory/ ná dáchach ie-

-1: go y ná vlicach iego káźdy wyc

-1: będzie/ z řtěpując ná plácź.

werset: 4 Y

-1: będzie woľác Cheřbon y Elehale

-1: až w Iáhácu vsřyřzą głos ich dla

-1: tego řoľnierze Moáwřcy krzyczeć

-1: będą/(*marg*) wł. dużá iego krzyczeń będzie iemu. (-)dużá káżdego krzyczeń bę-
-1: dzie łobie.

werset: 5 Serce moje dla Mo

-1: áwa wołác będzie/ zbiegowie ie-
-1: go do Cohára ćielice trzećiole-
-1: tney (zábieżą)/ bo ślakiem Lu-
-1: chyckim z płáczeń (káždy) wftę-
-1: powác będzie nań/ bo ná drodze
-1: Choronaimfkicy(*marg*) Albo wołanie łamania pobudzą. (-)wrzaskiem o-
-1: gromnym pobudzą się.

rozdział: 22

strona: 354a

Izaiasz.

werset: 9 Lecz połamania mia

-1: Itá Dawidowego widzieliście ia
-1: ko się rozmnożyły/ y zbieraliście
-1: wody Itáwu niżnego.

werset: 10 A do-

-1: my Ieruzalimskie przeliczyliście/
-1: y rozbieraliście domy oprawia
-1: iac mur.

werset: 11 Uczyniliście też row

-1: między murami/ ná wodę Itáwu
-1: Itárego/ á nie oglądaliście się ná
-1: Íprawcę iego/ y ná Itworzyćielá
-1: iego zdaleká niepatrzyliście.

werset: 12 A

-1: (ták) záwołáł Pan Iehowá Cewe-
-1: oth w dzień on płáczu/ y nárzekania/ y obłyfienia y przepafania

-1: worem.

werset: 13 A oto radość y wefele

-1: zabić byką/ y rżać drob/ ieść mię-

-1: ło/ á pić wino/ ieść á pić (nalepiey)

-1: bo iutro pomrzemy.

werset: 14 Y odkry-

-1: ło fię to w wżach Iehowy Cewe-

-1: othá. Ieśli fię wyczyści nieprá-

-1: wość tá wáżá dokąd pomrzećie/

-1: mowi pan Iehowá Ceweoth.

werset: 15

-1: Ták mowi pan Iehowá Cewe

-1: oth/ Idz/ wnidz do podfkárbieg^o te

-1: go/ do Szewuy/ (*marg*) To ieft/ Márzalkiem. (-) który (ieft) nád

-1: domem krolewfkim.

werset: 16 Co tu maż

-1: (zá fprawę)? á kogo tu maż? ábyś

-1: tu łobie wyciofał grob/ (iáko) kto

-1: łobie wyciofuie ná wjfokości grob

-1: (álbo) kto kuie wkále mieżkánie

-1: łobie.

werset: 17 Oto Iehowá zápleni cię

-1: w plon mężu/ á zákryie cię zákry-

-1: wáiąc.

werset: 18 Taczáiąc potoczy cię po

-1: toczeniem (iáko) krąg do ziemie

-1: dálekiew rękómá/ tám vmrzeż/

-1: tám też (będzie) wozom sławy

-1: twey háńbá/ (y) domowi Páná

-1: twego.

werset: 19 Bo strączę cię z łania twe

-1: go/ a z łanu twego zrzucę cię.

werset: 20

-1: Y będzie dnia onego/ że przy-

-1: zowę sługę mego El-iakimá fy-

-1: ná Chilkijahowego.

werset: 21 Y oblokę

-1: iy w szatę twoię/ y pálem twym

-1: zmocnię iy/ y władzę twoię dam

-1: do ręki iego/ y będzie oycem oby

-1: wátelowi Ierufzalimskiemu/ y do

-1: mowi Iehudy.

werset: 22 Y włożę klucz

-1: domu Dawidowego ná ramię ie

strona: 354b

go/ że odemknie/ a nikt nie zám-

-1: knie/ zaś zámknie/ a nikt nieo-

-1: demknie.

werset: 23 Y w prawie iy (iáko)(*marg*) Albo/ y wbiję/ álbo vtnę. (-)gwozdz w mieysce pewne/ y bę-

-1: dzie łtolicą sławy domowi oycá

-1: łwego

werset: 24 Y wielzać będą ná niem

-1: wšzytkę sławę domu oycá iego/

-1: wnukowe y wnuczki/ wšzelákie

-1: nacząnia mále/ od nacząnia czáfz

-1: aż do wšzego nacząnia harf.

werset: 25 W

-1: dzień on mowi Iehowá Ceweoth
-1: wyrufzy fię gwozdz vtkniony w-
-1: mieyfcu pewnem/ y złamie fię á
-1: vpádnie/ y rozłypie fię brzemię
-1: ktore ná niem (było)/ bo Iehowá
-1: mowił.

rozdział: 23

-1: Rozdział 23.

werset: 1

-1: PRoroctwo ná(*marg*) Cor Grekowie y Laćinnicy Tyrem zową. iáko máz y wyżzey.
(-)Cor. Zá-
-1: wyicie okręty Tháršyfkie/
-1: bo ípułtołzenie (przyfzło)/ że
-1: niemálz domu/ niemálz gdzie w-
-1: niś z ziemie (*marg*) Kitym fá włoſzy y wšytcy láćinnicy/ iáko máz przy pirwłzym
rozdziale pirwłzych kłiąg Kronik. (-)Kitymowey/ od-
-1: kryto im (to).

werset: 2 Milczcie obyvá-

-1: tele oštrowu/ kupiec Cydońki/
-1: (y) żeglarz morſki nápełniáli cię.

werset: 3

-1: Y ná wodach mnogich nafie-
-1: nie(*marg*) Szyhor ieft rzeká/ ktorą Grekowie i láćinnicy Nilem zową. (-)Szychorá/ zniwo
rzeczne v-
-1: rodzáie iego/ y był ſkładem naro
-1: dow.

werset: 4 Závſtydz fię Cydonie/ bo

-1: rzekło morze/ moc morſka rzekąc.
-1: Nie rodziłam/ áni vrodziłam/ á-

-1: ni wychováłám młodzieńcow/ á-

-1: ni podwyżylám dziwic.

werset: 5 | Gdy

-1: słuch do Micráimá (przyidzie)/

-1: będą żáłowác (*marg*) wł. iáko słuchu. To iest kiedy oniem wieść przyidzie. (-)słuchu

Corfkieg^o

werset: 6 |

-1: Zaydzićie do Thárfzyfzu/ záwyi

-1: ćie obywatéle(*marg*) wł. oftrowá. (-)oftrowow.

werset: 7 | To-

-1: li iest wálze rádośne (miáfto)? o

-1: de dni dawnych dawność iego/

-1: powiodą ie nogi iego dáleko piel

-1: grzymowác.

werset: 8 | Kto wrádził to ná

-1: Cor/ ktory koronuie (ine miáftá)?

-1: ktorego kupcy (fá) kfiążętá/ (á) że

-1: glarze iego (fá) sławni ná ziemi.

werset: 9 |

-1: Iehowá Ceweoth wrádził (to)/ áby

-1: íplugáwił pychę káźdeg^o wiel

-1: możnego/ áby też zelżył wftytki/

-1: sławne ná ziemi.

rozdział: 28 |

strona: 356c

Izaiafz.

werset: 22 | A ták nie

-1: ízydźcie/ áby fię nie zmocniły ka-

-1: zni wálze/ bo dokonánie á doftá-

-1: teczne/ słyżażem od Pána Ieho

-1: wy Ceweothá/ ná wżytkę ziemię.

werset: 23

-1: Słuchayćie (przeto) á posłuchay

-1: ćie głofu meg^o/ pilnuyćie á posłu-

-1: chajćie powieści moiej.

werset: 24 Izali wży

-1: tek dzień orze oracz dla śiania?

-1: przewraca á przerzyna bryły zie

-1: mie fwey?

werset: 25 Izali zrownawży o

-1: blicze iey tedy fieie wykę/ y rozfie

-1: wa kmin/ pokłáda też pżzenice

-1: pod miarą/ y ięczmien známeni-

-1: ty/ y orkiż w miedzy fwey?

werset: 26 Bo

-1: wyćwiczy iy w łądzie/ Bog iego

-1: náuczy iy.

werset: 27 Bo nie będą trzeć

-1: wozem zębátym wyki/ áni koła tá

-1: cżać będą po kminie/ bo(marg) wł. łaską. (-)cepámi

-1: wybita będzie wyká/ á kmin by-

-1: cżem cepowym.

werset: 28 (marg) To ieft/ zboże z ktorego chleb bywa. (-)Chleb wymi-

-1: náią ácz nie wiecznie wyminá-

-1: niem wymináią go/ áni kołem

-1: wozowem baczáią/ áby go zębá-

-1: mi fwemi nie pokrúżył.

werset: 29 Też to

-1: od Iehowy Ceweothá wyźlo kto

-1: ry dziwnie śpráwuie (fwą) ráde/

-1: y wielkie śpráwy dziála.

-1: Rozdział 29.

rozdział: 29

werset: 1

-1: O(marg) Aryel przekláda śię Lew Boży/ Ták zwano kościoł Ierufzálimski iż był ná kśztalt
lwá zbudowan/ bo ná przodku był śzeroki/ á ná zádzie wąski. (-)Arielu/ Arielu miałto

-1: odpoczynienia Dawido-

-1: wego/ przyczyniáycie rok

-1: do roku/ niech rzeżá bárány.

werset: 2

-1: Lecź ścífne Ariela/ y będzie žal

-1: y śmętek/ będzie też v mnie iáko

-1: Ariel.

werset: 3 Y położę śię iáko piłá ná

-1: cię/ y przycífne cię taránem/ náfy

-1: pę też przeciw tobie obrony.

werset: 4 A

-1: ták zniżon będzieś/ od ziemie mo

-1: wić będzieś/ a z piáku będzie wy-

-1: chodzić powieśc twoiá/

-1: y będzie

-1: iáko pyton z ziemie głos twoy/ á

-1: z piáku powieśc twoiá śzeptác bę

-1: dzie.

werset: 5 Będzie też iáko proch miál

-1: ki zgráiá cudzych twoich/ y iáko

-1: peł mijájący zgráiá okrutnikow.

-1: Y będzie nagle z trząfkiem.

werset: 6 Od

-1: Iehowy Ceweothá năwiedzan

strona: 356d

będziefz/ gromem y porufzeniem

-1: y głósem wielkim/ wichrem y nie

-1: pogodą/ y płomieniem ognia po

-1: żyráiącego.

werset: 7 A będzie iáko fen

-1: widzenia nocnego/ zgráia wŕzech

-1: narodow walczących ná Aryelá/

-1: y wŕzech walczących/ á opárká-

-1: niaiących fię nań/ y ściłkáiących

-1: iy.

werset: 8 Y będzie iáko gdy fenliwy

-1: głodny ie/ lecz gdy wŕtanie/ tedy

-1: próżna (ieft) duŕzá iego/ á (bo)

-1: gdy fię fni prágnącemu że pije/ te

-1: dy ocuciwŕzy fię áż ieft prágnący/

-1: y duŕza iego prágnie/ ták będzie

-1: zgráia wŕzech narodow walczą-

-1: cych ná gorę Cyońłką.

werset: 9 Zadu-

-1: mayćie fię á zădziwuyćie fię/ ză-

-1: ślnęli y zăślepiáią (inne)/ opili-

-1: fię/ á(le) nie od fzechára.

werset: 10

-1: Bo pokrył

-1: was Iehowá duchem fnu twárdego/

-1: y zátkał oczy wáfze/ y pro-

-1: roki/ y (*marg*) wł. y głowy wáfze. (-)przełożone wáfze widzą-

-1: ce nákrzył.

werset: 11 Y było v was widze

-1: nie wáfzech (prorokow)/ iáko sło-

-1: wá kfiąg zápieczętowánych/ kto-

-1: re dáią vmiejącemu písmo/ rze-

-1: kąc. Czytay to profzë/ á (on) mo-

-1: wi/ nie mogë/ bo fą zápieczętowá

-1: ne.

werset: 12 A (potym) dáią kfięgi do o-

-1: nego ktory nie vmie písmá/ rze-

-1: kąc. Czytay to profzë. A on rzecze

-1: nie vmiem písmá.

werset: 13 Y rzekł Pan.(*marg*) Máth: 13. (-)

werset: 13 Ponieważ lud ten(*marg*) Wniektorych kfięgach Hiwreyfkich ták pífze. Ponieważ
gdy bywa trapión lud ten rć. (-)przyftępuie v

-1: fty fwemi/ y wárgámi fwemi czći

-1: mię/ lecz ferce iego oddaliło fię o-

-1: demnie/ y bywa boiazń ich ku

-1: mnie z rofkazánia ktore od ludzi

-1: bywa vcżono.

werset: 14 Dla tego oto ia

-1: przyczyniam dziwnie obchodźć

-1: fię z ludem tem/ dziwnie y prze-

-1: dziwnie/ bo zginie mądrość mą-

-1: drych iego/ á rozum rozumnych

-1: iego fkryie fię.(*marg*) 1 Kor. 1. (-)

werset: 15 Biádá głębokim

- 1: ktorzy przed Iehową kryią rá-
- 1: dę/ y bywáią wćiemności wczyn-
- 1: ki ich/ y mowią/ kto nas widzi? á
- 1: kto o nas wie?

werset: 16 Odmiáná wálzá

- 1: záište iáko gliná gárnczárka po
- 1: czytaná będzie.

rozdział: 33

strona: 359a

Izaiafz.

werset: 24 A ták nie rze-

- 1: cze obywatel záchorzałem/ lud
- 1: miefzkáiący w niem będzie zbá-
- 1: wion niepráwości.

rozdział: 34 Rozdział 34.

werset: 1

- 1: PRzybliźcie fię naro-
- 1: dowie dla wysłuchania
- 1: á (wy) ludzie pilnuycie/
- 1: niech slucha ziemiá y
- 1: nápełnienie iey/ świat y wśzytcy
- 1: zrodzeni ná niem.

werset: 2 Bo zágńiewánie Iehowy ná wśzytki naro-

- 1: dy/ á zapálczywość ná wśzytko
- 1: woyfko ich/ fpuštofzył ie/ (y) dał ie
- 1: ná rzez.

werset: 3 Zránieni ich porzuce-

- 1: ni będą/ á (z)trupow ich wyni-
- 1: dzie fmod ich/ rozplýną fię też

-1: gory ode krwi ich.

werset: 4 Rozpłynie

-1: fię też káźde woyłko niebiełkie/ y

-1: zwinione będą iáko kfięgi niebio

-1: íá/ y wízelkie woyłko ich opłynie/

-1: iako opływa líft zdrzewá winne-

-1: go/ y iáko opływa z figi.

werset: 5 Bo v-

-1: pił fię ná niebiełech miecz moy/

-1: oto ná Edemá ípádnie/ y ná lud

-1: wyniśzczenia mego w łádzie.

werset: 6

-1: Miecz Iehowy nápełnił fię krwi

-1: vtłuścił fię od łoiu/ ode krwi bá

-1: ránow y kozłow/ od łoiu nerek

-1: báránich. Bo offiárę ma Ieho-

-1: wa w Bocerze y rzez wielką w-

-1: ziemi Edomowey.

werset: 7 Y z nida ie-

-1: dnorożcowie zniemi y ćielcy z wiel

-1: możnemi/ y vpije fię ziemiá ich

-1: krwi/ á piafek ich od łoiu vtłu-

-1: ści fię.

werset: 8 Bo dzień pomłty (ieft)

-1: Iehowy/ rok oddánia (*marg*) Albo/ práwu Cyonkieniu. (-)przy Cyiońkiewy.

werset: 9 Y obroca fię rzeki(*marg*) wł: iey/ y wśzędzie nízey ná tym mieyfcu. (-)ie-

-1: go w ímołę/ á proch iego wśiár-

-1: kę/ y będzie ziemiá iego ímołą go

-1: ráiącą.

werset: 10 | Wnocy y we dnie niezá

- 1: gásnie/ wftáwicznie wytępowác
- 1: będzie dym iego/ od rodu do ro-
- 1: du burzon będzie/ ná wieki wie-
- 1: czne nie będą przezeń chodzić.

werset: 11 |

- 1: Lecż pofiędzie iy puháč á iez/
- 1: łowá y kruk mieszkáć będą/ y wy-
- 1: ciągnie nań łznur próżny/ y ká

strona: 359b

mienie próżne.

werset: 12 | Sláchtá iego

- 1: ácz tám nie będzie krolestwá wo
- 1: łác będą/ á włzytki kfiążetá iego
- 1: będą wniwecz.

werset: 13 | Y zrodzą páła-

- 1: ce iego ćierznie/ pokrzywę/ y ofet/
- 1: ná zamkách iego/ y będzie mieszká
- 1: niem łmokom/ przebywanie(*marg*) wł: Corkom łtrufowem, (-)łtru-
- 1: łom.

werset: 14 | Spotykaç fię będą dzikie

- 1: zwierzetá z koczkodanámi/ dziki
- 1: też mąż ná towarzyłzá łwego wo
- 1: łác będzie/ tamże też y máłpá od
- 1: poczywác będzie y naydzie łobie
- 1: pokoy.

werset: 15 | Támże gniezdzić fię bę-

- 1: dzie łęp/ y wylęze fię/ y wylupi z-
- 1: niołzy fię w ćieniu iego/ będą fię

-1: też tám zbierać(*marg*) wedle niektórych Sępowie. (-)łowki iedná z-

-1: drugą.

werset: 16 Dowiáduyćie fię z kfiąg

-1: Iehowy/ á czytáyćie/ ni iedney

-1: rzeczy niemáľz częgoby (*marg*) wł: Niewiáltá y towarzysźká iey. (-)niedo-

-1: łtawáło/ bo vłtá iego roľkazały

-1: á duch iego zbierze to.

werset: 17 Tenże

-1: też rzucił im los/ á ręká iego po-

-1: dzieliłá im (iáko) łznurem/ ná wie

-1: ki poidą ią/ do rodu y rodu mie

-1: łzkać będą w niey.

rozdział: 35

-1: Rozdział 35.

werset: 1

-1: ROzráduie fię puľzcza

-1: y pułtynia/ rozwefeli fię

-1: też opuściáłość/ y zákwi

-1: tnie iáko roża.

werset: 2 Kwi-

-1: tnąć roľkwitnie fię y rozráduie fię

-1: też rádością y hukiem/ sławá Le

-1: waná będzie mu daná/ ozdobá

-1: Kármelá y Szaroná/ ći wyzrzą

-1: sławę Iehowy/ ozdobę Bogá ná

-1: łzego.

werset: 3 Zmocnićie fię ręę opu-

-1: łzczone/ á koláná zemdlone pośil

-1: ćie fię.

werset: 4 Rzecżcie wkwápliwym

-1: na fercu/ zmcocńcie fię/ nieboyćie

-1: fię/ oto Bog wáfz (z)pomfłtą przyi

-1: dzie (z)(marg) wł. Nie vbjło niewiafty y towałzyfzki iey. To ieft/ znagrodą wielką.

(-)nagrodą Bożą/ ten przyi

-1: dzie á zbáwi was.

werset: 5 Tedy po o-

-1: twieráią fię oczy ślepych/ wízy też

-1: głuchych po otwieráią fię.

werset: 6 Tedy

-1: fkakác będzie iáko ieleń chromy/

-1: y wychwałć będzie ięzyk nieme-

-1: go/ bo wyniknęły wpułzczy wody

-1: á rzeki w pułtyni.

rozdział: 39

strona: 362b

werset: 6 Oto dni przyidą/ á wy

strona: 361c

Izáiafz.

niofą wízytko co w domu twoiem/

-1: y czego náfkarbili oycowie twoi

-1: áż do dnia tego/ do Bawelá/ nie

-1: zoftanie fię żadna rzecz/ mowi Ie

-1: howá.

werset: 7 Y fynow twoich/ ktorzy

-1: wyidą z ćiebie/ ktore fplodzifz ná

-1: biorą/ y będą dworzány ná dwp

-1: rze krolá Bawelłkiego.

werset: 8 Y rzekł

- 1: Chyzkijahu do Izaiafzá. Dobra
- 1: rzecz (ieft) Iehowy którą rzekłeś.
- 1: Y rzekł/ ponieważ będzie pokoy
- 1: y prawdá zá dniow moich.

rozdział: 40

- 1: Rozdział 40.(*marg*) To ieft/ wy prorocy. (-)

werset: 1

- 1: Poćiefzaycie/ poćiefzay
- 1: cie lud moy/ mowi Bog
- 1: wáfz.

werset: 2 Mowcie(*marg*) wł. po fercu. (-)po my

- 1: śli Ierufzalimowi/ á wo
- 1: łaycie do niego/ że się spełniá
- 1: woyná iego/ że odpułzczona nie-
- 1: práwość iego/ ponieważ wziął z-
- 1: ręki Iehowy(*marg*) To ieft/ fowite karanie. (-)fowitości zá wĺzy-
- 1: tki grzechy fwoie.

(*marg*) Máth. 3. Luk. 3. (-)

werset: 3 Głós wołá-

- 1: iącego w pułzczy/ vprzátaycie
- 1: drogę Iehowy/ proftuycie w pu
- 1: łtyni ścieżkę Bogá nálzego.

werset: 4

- 1: Káżdá doliná wzniefie fię/ á ká
- 1: źda gorá y págorek vniżá fię/ y
- 1: będzie co krzywo/ profto á co fię
- 1: podniosło (będzie) rowno.

werset: 5 Y

- 1: odkryie fię sławá Iehowy/ á vy-

-1: zrzy wśelkie ciało łpołem/ że v-

-1: łta Iehowy mowiły.

werset: 6] Głos mo-

-1: wi/ wołay(marg) To iest Prorok. (-)Y rzekł. Co mam wo

-1: łać? Wśelkie ciało trawá/ á wśel

-1: kie miłofierdzie iego/ iáko kwiát

-1: polny.

werset: 7] Vśchła trawá zwiądł

-1: kwiát/ (marg) Podobne to mieyfce onemu w 1. Moize. roz. 1. wirfz 2. Duch Boży powiewał po obliczu wod/ bo duchem Bożym wiátr gwałtowny zowie piśmo. (-)bo duch Iehowy wionął

-1: nań/ záilfte trawá (iest) lud.

werset: 8] V

-1: śchła trawá/ zwiądł kwiát/ lecz

-1: słowo Bogá náłzego powłtawác

-1: będzie ná wieki.

werset: 9] Ná gorę wyfo

-1: ką w śtąp łobie opowiedáczu do-

-1: brey nowiny Cyionie/ wywyfz w

-1: śile głos twoy/ opowiedáczu do-

-1: brey nowiny Ierufzalimie.

werset: 10] Wy

-1: wyfz/ nieboy łię/ rzecz miałtam

-1: Iehudkim. Oto Bog wáfz. Oto

-1: Pan Iehowá w mocy przyidzie/

-1: á ramię iego pánuie mu. Oto za

strona: 361d

płatá iego znim/ a śprawá iego

-1: przed nim.

werset: 11 Iáko páfterz ftádo

- 1: fwoie páść będzie/ rámieniem
- 1: fwem zgromádzi bárány/ a wło-
- 1: nie fwym nośić będzie/ kotne (też
- 1: owce (leguczko) poprowadzi.

werset: 12

- 1: Kto zmierzył garścią fwą wo
- 1: dy/ á niebiośá piędzią rozprawił?
- 1: (kto) też zmierzył miarą piafek
- 1: ziemie/ á zważył wagą gory/ á
- 1: págorki fzałámi?

werset: 13 Kto rozprá-

- 1: wił duchá Iehowy/ ábo kto ráda
- 1: iego/ żeby mu (co) oznaymiá?

werset: 14

- 1: Kogo się rádził/ á dał mu zro-
- 1: zumienie/ y wyuczył go ná ścież-
- 1: ce fądu? (kto) iy też nauczył vmie
- 1: iętności/ á drogę rozum^v (kto) mu
- 1: oznaymił?

werset: 15 Oto narodowie iáko

- 1: kroplá w wierdze/ y iáko proch
- 1: ná fzałách fą poczytáni/ oto oftro
- 1: wy iáko nie przenośi.

werset: 16 Y Le-

- 1: wan nie doftátczy ná vczynienie
- 1: ognia/ á zwierzu iego nie doftá-
- 1: nie ná cáłopalenie.

werset: 17 Wfzytcy na

- 1: rodowie iáko nic przed nim/
- 1: mniej niż nic y (niż) tńczą (rzecz)
- 1: poczytaią fię przed nim.

werset: 18 A do

- 1: kogoż przyrownacie Boga? a-
- 1: (bo) którym podobieństwem wy
- 1: rázićie go?

werset: 19 Bálwáná leie rze-

- 1: mięłnik/ á złotnik złotem powło
- 1: czy iy/ y (kuie nań) śrebrne łáncu
- 1: chy rzemiełnik.

werset: 20 Vbogi (lepak

- 1: áby miał komu) offiárować obie
- 1: ra drewno nie íprochniáło/ (y)
- 1: ízuka rzemiełniká mądrogo ío-
- 1: bie/ áby mu zgotował bálwána
- 1: któryby fię nie chwiał.

werset: 21 Izali nie

- 1: wiećie? izali nie słyżeliśćie? izali
- 1: wam(marg) wł. zgłowy. (-)z przodku nie powiedzia-
- 1: no? izali nie? izali nie zrozumie-
- 1: liśćie fundámentow ziemie?

werset: 22

- 1: (On íełt) co fiędzy ná okręgu zie
- 1: mie/ á obywatelie íey (íą) iáko(marg) Albo ízáráncza. (-)ko-
- 1: byłki on rośćiąga iáko íkorę nie
- 1: biońá/ á rośprawia iáko námiot
- 1: dla mieśzkánia.

werset: 23 On obraca mo

-1: żne wniwecz/ łędzie ziemńkie iáko

-1: tńzcza rzecz czyni.

rozdział: 44

strona: 364a

Izáiáf.

werset: 11

-1: Oto wńzytcy (*marg*) To ieft/ tworzyćielá bálwanow. (-) towarzysze iego

-1: zówńtydzą fię/ rzemieńlnicy też fá

-1: mi (ktorzy fá) z ludzi zgromádzą

-1: fię wńzytcy/ ftána/ złękńą fię (y) zá

-1: wńtydzą fię fpołem.

werset: 12

-1: ni) hebel/ y robi(iy) w rzeżawiu/ y

-1: młotámi wyraża iy/ á (potym) ro

-1: bi iy/ ramieniem síły fwey áż wy

-1: głodnieie/ y nie będzie (mieć) síły

-1: nie będzie pić wody/ áż wńtanie.

werset: 13

-1: Cieślá (lepak) rośćiąga fznury

-1: znáczy iy fárbą/ czyni iy ná węgły

-1: á cerklem znáczy iy/ y czyni go ná

-1: podobieńftwo mężá/ y ná kńztalt

-1: człowieczy/ áby fiedział w domu.

werset: 14

-1: Nárąba fobie cedrow/ y bierze

-1: wiąz y dąb/(*marg*) wł: zmacnia fię wdrzewach. (-)á wybiera fobie mie

-1: dzy drzewy leśnemi/ fádzi fofnę á

-1: defzcz (iá) rośći.

werset: 15

-1: Y bywa czło-

-1: wiekowi (potrzebna) ná rozłóže-
-1: nie ogniá/ bo bierze tegoż (drze-
-1: wá) y grzeie fię/ zápali też (piec) y
-1: piecze chleb/ á (z ofátanku) vdzia-
-1: la Bogá/ y klánia fię mu/ czyni ie
-1: báltwánem/ y klęka przed nim.

werset: 16

-1: Połowicę go śpali w ogniu/ á
-1: nád polowicą iego mięfo ie/ vpie
-1: cze pieczenia/ y náie fię/ a potym
-1: (też) zágrzeie fię y rzeczé/ hey zá-
-1: grzałem fię/(*marg*) wł: widziałem. (-)byłem v ognia.

werset: 17

-1: Z ofátká lepak bogá czyni bál
-1: wánowi śwemu/ klęka przed nim/
-1: y klánia fię mu/ modli fię do nie-
-1: go/ á mowi wybaw mię/ bo ty
-1: Bog moy.

werset: 18 Nie wiedzieli áni z-

-1: rozumieli/ bo (Bog) zálepił oczy
-1: ich/ aby nie widzieli/ y fercá ich á
-1: by nie zrozumieli.(*marg*) wł: A nie wroći fię do fercá iego. (-)

werset: 19 Nie przyi-

-1: dzie też ná ferce iego/ áni vmieię
-1: tność áni rozum rzekąc/ połowi
-1: cę go śpaliłem w ogniu/ y śpie-
-1: kłem ná rzeżawiu iego chleb/ pie
-1: kłem też mięfo. y iadłem/ á (z) o-
-1: ftátká iego obrzydłość vczynię/

-1: przed kłosem z drzewa klęć będę.

werset: 20

-1: Pánie popiół/ ferce zwiedzione

-1: náchyla go (áby) nie zbáwił duŕze

-1: łwey/ áni rzeczé/ izali nie kłám-

-1: łtwo (ieft) po práwicy moiey?

strona: 364b

werset: 21 Pomni na to Iáhákowie y I-

-1: zráelu/ bo sługá moy (iefteś) ty/

-1: stworzyłem cię/ sługą moim (ie-

-1: fteś) ty Izráelu/ nie przepomi-

-1: nay mię.

werset: 22 Zglądziłem iáko o-

-1: błok wyftępy twoie/ á iáko mgłę

-1: grzechy twoie/ náwroćię do mnie

-1: bom cię okupił.

werset: 23 Hucźcie niebiofá

-1: bo to wczynił Iehowá/ wjkrzjkáy

-1: cie níżiny ziemie/ krzycźcie gory

-1: hukiem/ leśie/ y káźde drzewo w

-1: niem/ bo okupił Iehowá Iáhá-

-1: kowá/ a w Izráelu wielmożon bę

-1: dzie.

werset: 24 Ták rzekl Iehowa okupi-

-1: ciel twoy y stworzyciel twoy z ży

-1: wotá/ ia Iehowá czyniący włzyt-

-1: ko/ rościągam niebiofá łam/ roz-

-1: pościeram ziemię łobą.

werset: 25 Rozpra

-1: Ízam známioná práktykarzow/ á
-1: wiefzczki głupiemi czynię/ obra
-1: cam mądre názad/ y vmieiętność
-1: ich w głupftwo obracam.

werset: 26 On w

-1: znoši rzecz słuęi fweg^o/ á rádę po-
-1: słow swoich wjkonywa/ on mowi
-1: Ierufzalimowi/ będą miefzkać w
-1: tobie/ á miáftam Iehudfkim/ bę
-1: dą zbudowáne/ y fpuftofzenia (*marg*) wł. iey/ to ieft ziemie Iehudfkiey. (-) ich
-1: wniofę.

werset: 27 On mowi głębinie/ wy

-1: fchni/ y rzeki twoie wyfufzę.

werset: 28 On

-1: mowi Korefzowi/ páfterz moy y
-1: wfzelką wolą moię wykona/ á o
-1: Ierufzalimie mowi/ zbuduie fię/
-1: á o kościele/ założon będzie.
-1: Rozdział 45.

rozdział: 45

werset: 1

-1: Ták mowi Iehowa
-1: pomázańcowi fwem^v/ Ko-
-1: refzowi/ ktorego poią-
-1: łem zá práwicę/ ábych
-1: położył przed obliczem iego na
-1: rody/ á biodrá krolow ábych (*marg*) Abo zemdlił/ to ieft żeby mu fie żaden krol nie
oparł. (-)roz
-1: wiązał/ otwieráiąc przed obliczem iego wrotá/ żeby bron nie-

-1: zamykane.

werset: 2]Ia przed tobą poy

-1: dę/ á (drogi) krzywe wyproftuię/

-1: wrotá miedziáne połamię/ á za-

-1: twory żelázne skrufę.

werset: 3]Y dam ci

-1: fkárby/ (záchowane w) ciemności

-1: y táiemnice pochronek/ ábyś wie-

-1: dział zem ia Iehowa/ ktory cię

strona: 364c

ná imię zowę/ Bog Izráelow.

rozdział: 49

strona: 366c

Izaiafz.

werset: 20]Iefzcze rze-

-1: kną do wízu twoich/ fynowie sie-

-1: roctwá twego/ ciáfne mam miey-

-1: fce/(*marg*) wł: Przyftąp do mnie á będę mięfzkác. (-)odftąp odemnie żebych miał

-1: gdzie mieszkác.

werset: 21]Y rzeczeńz w fer

-1: cu twoiem/ kto mi národził tych

-1: gdyżem ia niepłodna y opuřczo-

-1: na/ zápleniona y błędna? kto tych

-1: wychował? oto ia opuřczona á ci

-1: fkąd fą?

werset: 22

-1: Ták mowi Pan Iehowá/ oto wzniofę ná národy rękę

-1: moię á do (rozmáitych ludzi) pod

-1: niofę chorągiew moię/ á przynio

-1: Ią fyny twoie (*marg*) Chocen/ infzy zánádrzem álbo pázuchą wykłádáią. (-)ná łonie/
á corki

-1: twoie ná plecach poniołá ie.

werset: 23 Y

-1: będą krolowie piáftuny twemi/ (*marg*) wł: Ksienie ich. (-)

-1: á krolowie ich mámkámi twemi/

-1: ná oblicza do ziemie kłániác ci fię

-1: będą/ á proch nog twoich lizác bę

-1: dą/ y poznafz zem ia Iehowá/ że

-1: fię nie záfwtysz oczekawáiący

-1: mię.

werset: 24 Izali (kto) odeymie ryce-

-1: rzowi łup? áza plon fpráwiedli-

-1: wemu wydzie?

werset: 25 Bo ták mowi

-1: Iehowá/ nie tylko plon (mężneg^o)

-1: rycerzá będzie odiet/ (ále też) y

-1: łup okrutnikowi wydzie/ z fprze-

-1: ciwnikiem też twoim ia zeprę fię/

-1: y fyny twoie ia zbáwię.

werset: 26 Y ná-

-1: karmię łupieżce twoie mięłá ich/

-1: á iáko mózyczu krwie fwey opiją

-1: fię/ y dozna wízelkie ciáło zem ia

-1: Iehowá zbáwićiel twoy y odku-

-1: pićiel twoy moczaz Iáhákowow.

rozdział: 50

-1: Rozdział 50.

werset: 1 TÁk mowi Iehowá.

- 1: Gdzie iest liŝt rozwodowy
- 1: mátki wáŝzey zem ią porzu-
- 1: cił? álbo ktorem^v z lichwiarzow zá
- 1: przedałem was? Oto(*marg*) Albo niepráwościami wáŝzemi. (-)dla nieprá-
- 1: wości wáŝzych záprzedaliście fię/
- 1: á dla wyŝtepkow wáŝzych porzu
- 1: cona mátká wáŝzá.

werset: 2] Czemu przy

- 1: ŝzedłem á nie było nikogo? wzy
- 1: wałem/ á żaden fię nie ozwał? I-
- 1: zali(*marg*) wł: Izali ŝkracáiąc fię ŝkroćilá. (-)ŝkroćilá fię ręká moiá/ żeby
- 1: nie odkupiłá? Aza niemáŝz we-
- 1: mnie ŝiły wybáwiác? Oto láiá-
- 1: niem moiem ofuŝzam morze/ czy

strona: 366d

- 1: nię rzeki puŝzczą/ że zgniją ryby
- 1: ich bez wody y pomrą z prágnie-
- 1: nia.

werset: 3] Obłoczę niebiofá wczerní/(*marg*) wł: A wor położę iáko przykrycie ich. (-)

- 1: á iáko wor kładę ná nie przy-
- 1: krycie ich.

werset: 4] Pan Iehowá dał mi

- 1: ięzyk ćwiczony ábych vmiał czá-
- 1: fu (*marg*) wł: Sprácowáneg^o álbo vprágnionego. (-)przyŝtoynego (mowić) ŝłowo/
- 1: wzbudzi (*marg*) wł: wzáránie wzáránie. (-)co zaránie wzbudzi mi
- 1: vcho/ ábych ŝłuchał iáko ćwicze-
- 1: nie.

werset: 5] Pan Iehowá otworzył mi

- 1: vcho/ á ia nie zuchwalałem fię

-1: nie cofnąłem się.

werset: 6 Ciąło moje

-1: dałem bijącym/ á iągody moje

-1: łczypiącym/ twarzy moiey nie

-1: łkryłem od łromoty od plwoćiny.

werset: 7

-1: Lecż pan Iehowá rátuie mię/

-1: dla tego nie záfromam się/ dla

-1: tego położyłem twarz moię iáko

-1: krzemień/ y wiem że się nie záwłty

-1: dżę.

werset: 8 Blisko (ieft) ktory mię v-

-1: łprawiedliwia/ kto się łwárzyć bę

-1: dzie zemną? łtańmy łpołem/ kto

-1: ma (*marg*) wł: prawo moie/ (Albo) łąd moy (-)práwo zemną niech się przy

-1: łtąpi ku mnie.

werset: 9 Oto Pan Ieho-

-1: wá ratuie mię/ ktoż ieft ktoby mię

-1: oładził? Oto włzytcy ci iáko łzará

-1: zwiotłzeia/ mol ie zgryzie.

werset: 10 Kto

-1: miedzy wámi boi się Iehowy/

-1: niech słucha głofu sługi ieg^o/ kto

-1: chodzi w ciemnościach á nie ma

-1: światła/ niech vfa ná imię Ieho-

-1: wy/ á niech się łpuści ná Bogá

-1: łwego.

werset: 11 Oto włzytcy wy podżę

-1: gácie ogień przepálaliście się i-

- 1: íkrámi/ chodźcie po ognisku ognía
- 1: wáfzego y po íkrach ktoreście ro
- 1: ípalili/ ręką moią vczyniło fię to
- 1: wam/ w żałości záfniecie.
- 1: Rozdział 51.

rozdział: 51

werset: 1

- 1: SLuchaycie mię náśla
- 1: downicy ípráwiedliwo-
- 1: śc:/ ktorzy ízukaćie Ieho-
- 1: wy poyzrzyćie ná íkálę z-
- 1: ktorey wycięci íešteście/ y do prze
- 1: kopánego rowu íkądęście wyięci.

werset: 2

- 1: Weyzrzyćie na Awráhámá oy
- 1: cá íwego/ y ná Sarę rodzicielkę
- 1: wáfzę/ bo íednego wezwałem go/
- 1: y vbłogosławiłem go/ á rozmno

strona: 367a

Izaiafz.

żyłem go.

werset: 9 Wízytkie zwierzétá

- 1: polne przydzćie íeść wízytkie zwie
- 1: rzétá wlefię.

werset: 10 Strożowie íego

- 1: wízytcy íá ślepi/ nie wiedzą (nic)/
- 1: wízytcy cí íá pśi niemi/ niemogą
- 1: ízczekác/ drzemią/ leżą/ nawidzą
- 1: drzemác.

werset: 11 (marg) wł. y pśi chętlivey dułze. (-)A (ktemu) pśi ob-

-1: żarliwi/ nie znaią náfycenia/ fá-

-1: mi też páłterzowie nie vmieią

-1: (nie/ áni) rozumieią/ włytycy drog

-1: fwoich pátrzą/ káždy (marg) Albo łákomftwá fwego. (-)pożytku

-1: fwego z ftrony fwey.

werset: 12 Przydzicie

-1: (práwi/) nábierzę winá á będziem

-1: pić fzechár/ y będzie iáko

-1: dziś (ták) iutro(marg) wł: Wielki oftánek bárzo. (-)(ábo) daleko więcey ná po

-1: tym.

-1: Rozdział 57.

rozdzial: 57

werset: 1

-1: SPrawiedliwy ginie/ á

-1: niemálz (marg) wł: ktoby kładł ná ferce. (-)ktoby oto dbał/

-1: mężowie też miłofierni z

-1: chodzą (ftego świátá)/ á

-1: niemálz ktoby rozumiał/ że(marg) To ieft/ przepuścza Bog ná fprawiedliwe śmierć
pierwey niż ná iákie pańftwo przepuścza káránie. (-)od o

-1: blicza złości z chodzi.

werset: 2 Wnidzie do pokoiu/ y odpó

-1: czywáią (tákowi) wkownatách

-1: fwych kto chodzi przed nim.

werset: 3 A

-1: wy przyftąpcie lám fynowie wroz

-1: ki nafienie cudzołożniká y wżete

-1: czynice wczym kocháliście fię.

werset: 4

-1: Ná kogo rozdzieráliście gębę

-1: (y) wywiefzáliście ięzyk? ázaście

-1: nie wy dzieci zdrádziectwá/ na-

-1: fienie kłamftwá.

werset: 5] Ogrzewacie

-1: fię między dęby/ pod káżdym drze

-1: wem zielonem/ offiáruiecie dzieci

-1: w potokach/ pod zawieśiftemi fká-

-1: łami.

werset: 6] Wgładkich kámienioch

-1: potoku dział twoy/ te te losem

-1: twoim/ wízákeś im laá(*marg*) przez zalewkę rozumiey wino ktorým offiáry polewano gdy
ie palono. (-) zalewkę/

-1: y przynośiłás obiátę/ izali fię w-

-1: tym kocham?

werset: 7] Nágorze wyfo

-1: kiej á podniosley poftáwiłés ko-

-1: wnatę twoię/ á tám wftępowa-

-1: łés offiárowác offiárę.

werset: 8] A zá wro

-1: ty y (za) podwoiem kładłás (*marg*) To iest znaki bogow pogáńfkich ktore by ie im ná
pamięć przywodziły. (-)pá-

-1: mięc twoię/ bo odemnie (odcho-

-1: dząc) odkryłás fię/ y wftąpiłás

-1: (a) rozłzerzyłás łóże twoie/ y po-

strona: 369b

ftánowiłás łobie (przymierze) z

-1: niemi/ vmiłowálás łóże ich/ (y)

-1: mieyłce ktoreś baczyłá.

werset: 9 Chodzi

- 1: łás też do krolá z oliwą y rozmno
- 1: żyłás oleyki twoie/ á połyłás po
- 1: sły twe aż dáleko/ y vniżyłás fię
- 1: aż do grobu.

werset: 10 Mnoftwem drog

- 1: twoich vkonáłás fię/ nie rzekłás/
- 1: iużci/ żywność ręki twej znála-
- 1: złás dla tego nie zemdláłás.

werset: 11 A

- 1: kogoż fię obawiála y bała żeś fklá
- 1: máłá/ á ná (mię) nie pomniáłás(*marg*) wł: Nie kładłás na Serce swoie (-)y dbála? áza
nie (dla tego że) ia
- 1: milczę/ á (iefzcze) od wieku/ y nie
- 1: boifię mnie?

werset: 12 Ia opowiem sprá-

- 1: wiedliwość twoię/ y vczynki two
- 1: ie (ktore) niepomogą tobie.

werset: 13

- 1: Gdy będziefz wołác/ niech wy-
- 1: báwią cię zgráie twoie/ lecz wśzy
- 1: tkie one poniefie wiátr pochwyći
- 1: próżność/ kto lepak vfa wemnie
- 1: odziedziczy ziemię/ y pofiędzie go
- 1: rę świętą moię.

werset: 14 Y rzecze/ wy-

- 1: rownaycie wyrownaycie/ vprzą
- 1: tnicie drogę/ pozbieraycie zawá-
- 1: dę z drogi ludu mego.

werset: 15 Bo ták

- 1: mowi wyfoki y wynosły/ miefzká
- 1: iący wiecznie/ á Święty imię ie-
- 1: go/ (ná) wyfokości á w świętyni
- 1: miefzkam/ też z fkrufzonym á z v-
- 1: niżonym duchem ożywiáiąc du-
- 1: chá zniżonych/ ożywiáiąc też fer-
- 1: ce fkrufzonych.

werset: 16 Bo nie ná wieki

- 1: fwarzyć fię będę/ áni fię wiecznie
- 1: gniewać będę/ ponieważ duch z-
- 1: oblicza mego przydzieie fię/ y dy
- 1: chánia ia vczyńiłem.

werset: 17 Dla nie-

- 1: práwości łákomftwá iego zágnie
- 1: wałem fię/ y poráziłem go/ kryię
- 1: fię y gniewam fię/ á on też poźzedł
- 1: wracáiąc fię ná drogę fercá fwe-
- 1: go.

werset: 18 Drogi iego widziałem/ á le

- 1: czę iy/ prowadzę go też y odda-
- 1: wam mu poćiechy y ktorzy go plá
- 1: czą.

werset: 19 Stwarzam owoc warg

- 1: (ich)/ pokoy pokoy dálekiemu y
- 1: blifkiemu mowi Iehowá/ y leczę
- 1: iy.

werset: 20 Lecź niezboźnicy (fą) iáko

- 1: morze porufzone/ gdy fię wípoko

-1: íć nie może/ lecz wyrzucią wody

strona: 369c

iego kał y błoto. Niemáźz pokoiu

-1: mowi Bog moy niezboźnikom.

rozdział: 63

strona: 371b

Rozdział 63.

werset: 1] KTo to idzie od Edo-

strona: 371c

Izáiáźz

má/ w czerwonych ízátach od Bo

-1: cry? ten ochędoźny w vbiorze fwo

-1: im kaźąc prowadzić fię mno-

-1: ítwem síły fwey/ ia ktory mowię

-1: wśpráwiedliwości/ moźny ku zba

-1: wiániu.

werset: 2] Czemu czerwone odzie

-1: nie twoie/ á ízáty twoie íáko de-

-1: pcącego w kádzi?

werset: 3] Kadz depta-

-1: łem íam/ a z ludzi niemáźz nikogo

-1: zemną/ á (przeto) deptác ie będę

-1: w gniewie moiem/ y zdepcę ie w

-1: zápalczywości moiey/ áź pryłkać

-1: będzie krew ich ná ízáty moie/ y

-1: wśzytkie odzienia moie ípluńkam.

werset: 4]

-1: Bo dzień pomśty (ieft) w fercu

-1: moim/ y rok odkupionym moim

-1: przyŝedł.

werset: 5] A (ták) weytrzymałem á

-1: nie było pomocniká/ y zdumia-

-1: łem fię że nie było podpieraiające-

-1: go/ lecz zbawiło mię ramię moje/

-1: á zápalczywość moiá tá mię pod

-1: párlá.

werset: 6] Przeto zdepcę narody

-1: w gniewie moim/ á vpoię ie w-

-1: zápalczywości moiey/ zrzucę też

-1: ná ziemię moc ich.

werset: 7] Miłofier-

-1: dzia Iehowy wípominác będe/

-1: chwały Iehowy zá wŝytko co

-1: nam dał Iehowá/ y mnoŝtwo do

-1: brá domowi Izraelowemu kto-

-1: re im dał wedle litości fwey/ y

-1: wedle mnoŝtwá miłofierdzia fwe

-1: go.

werset: 8] Y rzekł/ záifte lud to moy/

-1: ŝynowie niekłamaiący/ y był im

-1: zbawicielem.

werset: 9] W káżdym vciŝku

-1: ich(marg) wł: nie vciŝk/ bo Lo przez Alef piŝze/ ácz Rábinowie mowiá że fię tu Alef
miałto Wau kładzie. (-)miał vciŝk/ lecz ánioł oblicza

-1: iego zbawiał ie/ w miłości fwey

-1: y w łáŝce fwey ten ie okupił/ noŝił

-1: ie też y wnoŝił po wŝytkie dni

-1: wieku.

werset: 10] Lecz oni śpierałi się/ y

-1: trwożyli ducha świętości iego/

-1: że się im stał nieprzyjacielem/

-1: sam walczył na nie.

werset: 11] Y wspom-

-1: niał dni wieku Moizefzowego (y)

-1: ludu iego/ (rzekąc)/ gdzie (ieft)

-1: który ie wywiódł z morzá(*marg*) W niektórych księgach Hiwrejskich z pafterzem. (-)z pá-

-1: fterzmi drobu iego? Gdzie ieft który położył ducha świętości ie

-1: go?

werset: 12] Który wiodł(*marg*) Możesz też przełożyć prawicą. (-)zá prawicę

-1: Moizefzá ramiem wielmožno

-1: ści fwey/ oddzielając wody od o-

strona: 371d

blicza ich/ czyniąc sobie (*marg*) wł: Imię wieku/ tak że też y niżej w wir. 14. (-)sławę

-1: wieczną.

werset: 13] Wiodł ie wirami iá

-1: ko konie w pułzczy/ nie śpodknęli

-1: się.

werset: 14] Iáko bydlę w dolinę z fte-

-1: pujące/ duch Iehowy prowadził

-1: iy/ tak wiodłeś lud swoy czyniąc

-1: sobie sławę wielmożną.

werset: 15] Poy-

-1: zrzy z niebios á obacz z mieszká-

-1: nia świętości y wielmożności

-1: twey/ gdzie rzewniwość twoiá y

-1: męstwo twoie/ zgraiá wnętrzo

-1: ści twoich y litości twoich/ záhá-

-1: mowały się odemnie.

werset: 16 Bo ty ie

-1: łteś oćiec náłz/ (*marg*) Tu widziłz iż by naświęty ludzie/ tedy o przygodach ludzi żywych
nie wiedzą. rć. (-)ponieważ Awrá

-1: ham nie wie o nas/ á Izráel nie

-1: zna nas/ ty Iehowo oćiec náłz/

-1: odkupiciel náłz/ od wieku imię

-1: twoie.

werset: 17 Przecz dopuśczałz nam

-1: błędzić Iehowo z drog twoich? y

-1: obrażać się fercu náłzemu bo-

-1: iáznii twoiey? náwroć się dla sług

-1: twoich/ y dla pokolenia dziedzii-

-1: ctwá twego.

werset: 18 Ná máły (czás) po

-1: siadł bjl lud świętobności twoiej/

-1: (dziedzictwo twoie lecz) łprzećii

-1: wnicy náłzy podeptáli świętynią

-1: twoię.

werset: 19 Byliłmy od wieku (iáko

-1: ćii) miedzy ktoremi nie pánowa

-1: łeś/ nád ktoremi nie przyzywano

-1: imienia twego/ o byś rozdárł nie

-1: biołá (y) złtąpił/ od oblicza twe-

-1: go gory rozplýnęłyby się.

rozdział: 64

-1: Rozdział 64.

werset: 1

-1: Iako zapaleniem o-

-1: gniá roftapiaiącego/
-1: wody wzwarzył ogień/ á
-1: byś oznaymił imię two-
-1: ie fprzećiwnikom twoim/ od obli
-1: cza twego narodowie drżeli.

werset: 2

-1: Gdyś czynił dziwy nie czekáli-
-1: fmy/ z ftąpiłeś/ od oblicza twego
-1: gory rozpłynęły fię.

werset: 3 Bo od wie

-1: ku niesłycháli (á) ni do wízu przy
-1: chodziło/ oko nie widziało Bogá
-1: (inłzego) oprócz ćiebie/ ktory by
-1: czynił (ták) oczekawaiącemu go.

werset: 4

-1: Zábieżałeś wesołemu y czynią
-1: cemu fprawiedliwość/ w drogach
-1: twoich wfpomioną ćię/ oto ty roz

strona: 372a

gniewałeś fię że zgrzełzyliłmy (y) (*marg*) To ielt/ w grzechoch. (-)

-1: wnich wiecznie (trwáliłmy) a (w
-1: ízakże) zbáweniłmy.

ksiega: Ier

rozdział: 2

strona: 373d

werset: 10 Bo przyedzićie oftrowy

-1: Kitym(łkie)/ á obacźćie/ do Ke-

strona: 374a

dará też poślícíe/ y przypátrz

-1: ćie fię(*marg*) wł: Bárzo. (-)pilno) á obacźćie iefli fię

-1: (co tákowego) ftáło iáko to.

werset: 11 A

-1: za odmienił naróđ (ktory) bogi

-1: ácz nie są bogowie? przed fię

-1: lud moy odmienił sławę fwoię w to

-1: (co) nie pomaga.

werset: 12 Zumieycie fię

-1: niebiołá nád tym/ zedrgnićie fię

-1: á záttrwoźćie fię bárzo/ mowi Ie-

-1: howá.

werset: 13 Bo dwie złości vcźynił

-1: lud moy/ mnie opuścili zrzóđło

-1: wod żywych/ kopáiąc obie ftu-

-1: dziánki/ ftudzianki dziuráwe/ kto

-1: re nie záttrzymawáią wod.

werset: 14 Czy

-1: li niewolnik Izráel? áza (chłóp) w

-1: domu vrodzony ieft? przecźże ftáł

-1: fię łupem?

werset: 15 Nań ryczą lwiętá/

-1: wydawáią głos fwoy y obracáią

-1: ziemię iego wpuścynią/ miáftá ie

-1: go zborzono/ (że są) bez obyvá-

-1: tela.

werset: 16

-1: Synowie też(*marg*) Nof. Miáfto w ziemi Micraimskiej ktore Grekowie y łáćinnicy Memfisem zową. (-)Nofowi y (*marg*) Táchpánches też miáfto/ po Grecku Táfnis. (-)Thách

-1: pánchełowi ciemię twoie zetrą.

werset: 17

-1: Izaliś nie (fámá) tego to vczy-

-1: niła łobie/ (żeś) opuściła Iehowę

-1: Bogá twego/ czáfu ktorego pro-

-1: wádził cię drogą?

werset: 18

-1: Ítáło) tobie ná drodze Micraim-

-1: Íkiew że pijesz wodę z Szychorá? y

-1: co (lię Ítáło) ná drodze Afzurkiew/

-1: że pijesz wodę z rzeki (Peratá)?

werset: 19

-1: Wycwiczý cię złość twoiá/ á od-

-1: wrocenia twoie z fukáią cię/ ábyś

-1: wiedziála y widziála/ iáko zła a

-1: gorzka (rzecz ieft) opuścić Ieho-

-1: wę Bogá twego/ áni mieć Ítráchu

-1: mego w łobie/ mowi Pan Ieho-

-1: wá Cewáoth.

werset: 20

-1: małem iárzmo twoie/ rozerwa-

-1: łem zwiáfki twoie/ y mowiłas/ nie

-1: wykroczę/ lecz ná káżdym págor-

-1: ku wyfokim/ y pod káзде drzewo

-1: zielone biegálaś (iáko) wżeteczni-

-1: cá.

werset: 21

-1: ko) wino wyborne/ ktorego wżytko

-1: nafienie (ieft) prawdziwe/ a iáko

-1: żeś mi fię odmieniła wpłonki wi-

-1: ná obcego?

werset: 22 | Choćbyś fię wymy-

-1: Iá(*marg*) Albo. Hálunem. (-)Iáletrą/ y námnożyłabyś fo-

-1: bie (*marg*) Borith wedle niektorych ieft ziele do wymywánia brudu zgodne. (-) mydlá/
znaczna (przed fię bę

strona: 374b

dzie) niepráwość twoiá przede-

-1: mną/ mowi Pan Iehowá.

werset: 23 | Iá-

-1: koż rzeczelz/ nie Iplugáwiłam fię

-1: (y) zá Báháłmi nie chodziłás? o-

-1: bacź drogę twoię w dolinie/ po-

-1: znay coś vczyńiła/ (iáko) wielbłą-

-1: dzicá prętka (ieftes) ktora biega

-1: drogami Iwemi.

werset: 24 | (Iáko Ióścá

-1: przywyklá pufzczy/ wedle chęci

-1: duIze Iwey/ (*marg*) wł: wdycha duch/ (álbo wiátr) trefunku Iwego. To ieft nábierea wIę
wiátru ktory fię iey tráfi/ iáko by rzekł. Ty Cerkwi IzráelIka nie daIz fię vharowác wnáuce áni
przeItrzegánium/ poczynaIz co chcesz iáko zwierzę w lešie ábo w polu. (-)oddycha biegaIąc/

-1: kto iá záhámuie? wIzytcy Izukaią-

-1: cy iey nie vItána/(*marg*) To ieft. Kiedy fię ma ozrzebić. (-)mieIiácá Iweg^o

-1: znaydą iá.

werset: 25 | Zawścięgni nogę

-1: twą od

-1: vprágnienia/ bo mowiIz/ iużci/ nie

-1: (może to być) bo rozmiłowá-

-1: Iam fię cudzych/ y zá nimi pobie-

-1: że.

werset: 26 Iáko wftyd złodzieiá gdy go

-1: zaftaná/ ták fię záfwtyszą dom I

-1: zráelow/ fámi/ (y) krolowie iych/

-1: kfiążętá iych/ y offiarnicy iych/ y

-1: prorocy iych.

werset: 27 Ktorzy mowiá

-1: drewnu/ óciec ty moy/ á kamie-

-1: niowi/ tyś mię vrodził/ bo powro

-1: ćili ku mnie tył/ á nie oblicza/ á

-1: czáfu iych złego mowi/ powftań

-1: á zbaw nas.

werset: 28 A gdzie fá bogo

-1: wie twoi ktorych náczyniłeś fo-

-1: bie? niech wftaná/ owo cię zba-

-1: wiá czáfu złego twego/ bo wedle

-1: liczby miałt twych náczyniło fię

-1: bogow twych Iehudo.

werset: 29 Przecz

-1: fpieraćie fię ze mná (áno) wftzytcy

-1: wy wyftąpiliście przeciw mnie/

-1: mowi Iehowá.

werset: 30 Prožno vbiłem fy

-1: ny wálze (ktorzy) ćwiczenia nie-

-1: rzyięli/ pozárł miecz wálz pro-

-1: toki wálze/ iáko lew borząc.

werset: 31 O

-1: rodzie pátrćie wy słowá Ieho-

-1: wy/ izali pułzczá ftalem fię Izráe

-1: lowi/ álbo ziemią zámierzklą? czemu(*marg*) wł: Mowią lud moy. (-)mowi lud moy/
Pánuiemy/

-1: anie przyidziem więcey ktobie?

werset: 32

-1: Izali zápomni dziewicá vbioru

-1: fweg° ? (y) oblubienicá (*marg*) wedle niektórych/ łáncuchow/ (álbo) zaponek fwoich.
(-)klenotow

-1: fwoich/ á (przedfie) lud moy zapo-

-1: mniał mnie/(*marg*) wł: Dni bez liczby. (-) przez czáfy niezliczo

-1: ne.

werset: 33 Co piękfzyfz drogę twoię fzu

-1: káiąc miłości?(*marg*) Niektorzy ták czytáią. Przeto też náuczą/ że fą złe drogi twoie.
(-)przeto też złości

-1: (czynifz y) vczyfz drog twoich.

rozdział: 6

strona: 376c

Ieremiafz

werset: 2 Pię-

-1: kney á pielzczonej niewieście przy

-1: rownałem corę Cyiońfką.

werset: 3

-1: Kniey przyidą páłterze y ftá-

-1: dá ich/ rozbiją ná niey namioty

-1: fwe y około będą páść káždy ná

-1: mieyfcu fwym.

werset: 4 Nágotuyćie

-1: ná nie bitwę/ wftaćie á wftap-

-1: my wpołudnie/ biádá nam/ że fię

-1: náchylił dzień/ że fię rozciągnęły

-1: ćienie wieczorne.

werset: 5] Włtańćie á

-1: włtąpmý wnocy/ á zborzemy pa-

-1: lace iey.

werset: 6] Bo ták mowi Iehowá

-1: Ceweoth/ porąbayćie drzewá/ á

-1: łypćie ná Ierufzalim wał/ to miá

-1: łto ma być náviedzone/ (bo) włzy

-1: tko (pełne ielt) krzywdj wpośrzod

-1: ku iego.

werset: 7] Iáko zrzodłó wylewa

-1: wody łwe/ ták ono wylewa złość

-1: łwoię/ krzywdę/ y gwałł słyłzeć w

-1: niem przed obliczem moim włtá

-1: wicźnie/ łtękanie y bićie.

werset: 8] Cwicz

-1: łię Ierufzalimie/ áby nie odstąpi-

-1: łá dułzá moiá od ćiebie/ ábych ćię

-1: nie połóżył łpułtołżeniem (y) zie-

-1: miá ku miełzkániu (*marg*) Słowo Hywreýłkie włá: Znaczy płomien wielkieg^o ogniá Tu łię kładzie miałto proporćá/ bo ielt płomieniowi podobny. wł: Poświćć łię. wł: Nie ofiadłá Albo nie ofadzonzá. (-)niezgodnzá.

werset: 9]

-1: Ták mowi Iehowá Ceweoth/

-1: obieráiąc po obieráią iáko win-

-1: nicę ołtátek Izráelá/ návroc rę-

-1: kę twoię iáko kto obiera wino do

-1: kółzow.

werset: 10] Do kogo przemówię/ y

- 1: kogo nápomnię áby słucháli? o-
- 1: to nie obrzezáne vcho ich/ áni fię
- 1: mogą przysłuchác/ oto słowo Ie
- 1: howy bjło im ná pośmiech/ nie ko
- 1: cháli fię wnim.

werset: 11 A (ták) zápalczy

- 1: wości Iehowy nápełniłem fię/ v-
- 1: konałem fię/ zátzymawáiąc fię/
- 1: ábych ią wylał ná dzieci (ktore fá)
- 1: ná vlicy/ y gromádę młodzień
- 1: cow fpołem/ bo mąż z żoną poi-
- 1: máni będą/ ftáry z onym ktory
- 1: pełen dni.

werset: 12 Y fpadną domy ich

- 1: ná infze/ polá y niewiálty fpołem/
- 1: bo wyciągnę rękę moię ná oby-
- 1: wátełe ziemie mowi Iehowá.

werset: 13

- 1: Bo od namnieyřzego znich/ áż
- 1: do nawięřřzego/ káždy goni fię zá
- 1: łakomřtwem/ á od proroká áż do

strona: 376d

offiárnika/ káždy czyni kłamřtwo.

werset: 14

- 1: Lecź (iednák) leczyli biedę cor-
- 1: ki ludu mego nieřtátecźnie/ (mo-
- 1: wiąc) pokoy/ pokoy/ áno niemářz
- 1: pokoiu.

werset: 15 Izali fię záfřtydzili v

- 1: czyniwszy obrzydłość? zaiłte wfty
- 1: dem nie zawnfydzili fię/ á(ni) zná
- 1: ią fromu/ przeto vpádną miedzy
- 1: pádáiacemi/ czáfu náviedzenia
- 1: ich obála fię/ mowi Iehowá.

werset: 16

- 1: Ták mowi Iehowá. Stańcie
- 1: przy drogách á pátrzcíe/ pytaýcie
- 1: fię też o(marg) wł: o ścieżkach wieczności. (-)ścieżkach wiecznych/ á
- 1: ktora drogá lepřza tedy chodzcíe
- 1: ią/ á naydziecie odpoczynienie du
- 1: ízam wáľzym/ lecz mowili/ nie poy
- 1: dziemy.

werset: 17 Poľtánowiłem też nád

- 1: wámi dozorce/ ábyście pilnowáli
- 1: głófu tráby/ lecz mowili/ nie bę
- 1: dziem pilnować.

werset: 18 Przeto pošu

- 1: chaycie narodowie/ á poznay zbo
- 1: rze co (ieľt) wnich.

werset: 19 Poľľuchay

- 1: ziemio/ oto ia przywiodę złe do
- 1: ludu teg^o/ owoc myśli ich/ że słow
- 1: moich nie pilnowáli/ áni zakonu
- 1: mego/ lecz nim wzgárdzili.

werset: 20 Na

- 1: co mi kádzidło z Szewy (ma) przy
- 1: chodzić/ á(bo) korzenie(marg) Izái: 1. Amos 5. wł: dobre. (-) wonne z
- 1: ziemie dálekiej? cáľopalenia wá

-1: Íze nie przyjemne/ y offiáry wá-

-1: Íze/ nie Íą mi wdzięczne.

werset: 21] Przeto

-1: ták mowi Iehowá/ oto ia náklá-

-1: dę ludowi temu zówad/ y będą

-1: Íię powálác ná nich oycowie y fy-

-1: nowie Ípołem/ ÍąÍiad y blifki iego

-1: poginá.

werset: 22] Ták mowi Iehowá. O

-1: to lud idzie z ziemie północney/ á

-1: narod wielki pobudzon będzie z-

-1: kráioch ziemie.

werset: 23] Luk y tarcz po

-1: chwycą/ okrutni Íą/ á nie zlituią-

-1: Íię/ głos ich iáko morze zálzumi/

-1: á ná konie wÍiędą/ (káždy) gotow

-1: będzie iáko mąż ku bitwie/ ná Íię

-1: error coró errata Coro] Cyiońka.

werset: 24] SłyÍzelifmy(*marg*) wÍ: Słuch iego. (-)wieć o nim/ osłábiály ręce ná-

-1: Íze/ wćifk poimał nas/ bolenie iá-

-1: ko rodzącą.

werset: 25] Nie wychodźcie ná

-1: pole/ y ná drogę nie chodźcie/ bo

-1: miecz nieprzyacielfki Ítráfny

-1: (ieft) ze wÍząd.

rozdział: 10]

strona: 379a

Ieremiafz.

werset: 8] Lecz Ípołem zgłupieli y

-1: Íprofnemi lię Ítáli (że) ćwiczeniem

-1: nikczemności drewno ięft.

werset: 9 Sre

-1: bro ciągnione z Tárzfyzá przywo

-1: żą/ á złoto z Vfazu/ vczynek rze-

-1: mięślniczny/ y rąk złotnikowych

-1: hyacint y Ízarłat odzienie ich dzie

-1: ło mędrcom wÍzytko to.

werset: 10 Iehowá

-1: Iepak Bog prawdziwy ięft/ (*marg*) Hyacint to ięft modry iedwab. wł. Bog żywotow y krol
wieczności. (-)Bog

-1: żywiący/ y krol wieczny/ od zá-

-1: gniewánia iego Ítrząśnie lię zie

-1: miá/ áni wytrwáią narodowie

-1: popędliwości iego.

werset: 11 (*marg*) Ten wirsz wkięgach Hiwrejskich Chafzdymfkim ięzykiem nápiáno/

dłateg^o aby temy słowy znacznemy ony pogani Ítrofowali. (-)Ták rze-

-1: czećie iym/ Bogowie ktorzy nie-

-1: bá y ziemie nie vczynili/ niech zgi

-1: ną z ziemie y ze Ípodku niebios

-1: tych.

(*marg*) Iako by rzekl temu mi służymi á nie bálwanom. (-)

werset: 12 Ktory vczynił ziemię sílą

-1: Íwą/ ktory Ítánowi świat mądro

-1: ścią Íwą/ á rozumiem Íwym roz-

-1: ciągnął niebiofá.

werset: 13 Ktory gło-

-1: Íem Íwym dáie zgráię wod(*marg*) To ięft ná powietrzu (-)ná

-1: niebieskich/ y podnosi (*marg*) wł. podnożenia. (-)mgły z krańców ziemi/ między blyskawicami-

-1: mi defzcz czyni/ y wywodzi wiatr

-1: z skarbow fwyh.

werset: 14 Głupieie ká-

-1: żdy człowiek od vmiejętności/ y

-1: bywa zawstydzon każdy złotnik

-1: dla rżazanego báltwaná/ bo kłam

-1: ftwo (ieft) odlewanie iego/ ponie

-1: waż nie (máfz) ducha w nich.

werset: 15

-1: Nikczemność ieft (y) vczynek(*marg*) wł. błędow. (-)obłędliwy/ czáfu nawiedzenia

-1: iych pogina.

werset: 16 Nie iáko ci (ieft)

-1: dział Iáhákowow/ bo tworcem

-1: wśzytkich on (ieft)/ á Izráel roz-

-1: gą dziedzictwá iego/ Iehowá Ce

-1: weoth imię iego.

werset: 17 Zbierz z zie-

-1: mie towáry twoie/ obywatelko

-1: mieyfcá obronnego.

werset: 18 Bo ták mo

-1: wi Iehowá/ oto ia procą wyrzu-

-1: cę obywatele ziemskie rázem tym.

-1: y scífne ie/ áby (mie) szukáli.

werset: 19

-1: Biádá mnie nád biedą moią

-1: boleśne zbićie moie/(*marg*) wł. A ia rzekłem. (-)y przeto rze

-1: kłem/ záifte to(*marg*) Abo ráná moia. (-)bolączká moia/ á

-1: mułzę ią znáfzáf.

werset: 20 Namiot moy

-1: zborzon/ y wŕzytkie ſznury moie

-1: porwáfły fię/ ſynowie moi wyſzli

-1: mi/ á niemáfz ich niemáfz komu

-1: więcey rozciągáf namiotu mego/

strona: 397b

y podnoſić opon moich.

werset: 21 Bo z-

-1: głupieli pałterze/ á Iehowy nie

-1: pytáli/ dla tego teſ nie mądrze po

-1: ſtąpili/ y wŕzytko páłtwiłko ich

-1: roſproſzyło fię.

werset: 22 Głos wieſci o-

-1: to idzie/ y ruſzenie wielkie ziemie

-1: północney/ áby położyło miáfłá

-1: Iehudkie puſtyniá/ (y) mieſzká-

-1: niem ſmokow.

werset: 23 Poznałem Ieho

-1: wo że nie (iełt) człowiecza drogá

-1: iego/ niełza teſ człowiekowi cho-

-1: dżacemu ſpráwić krokow ſwych.

werset: 24

-1: Cwicz mię Iehowo/ ále wŕá-

-1: dzie nie w gniewie twym/ ábyś

-1: mię nie wŕzczerbił.

werset: 25 Wyley zá-

-1: palczywoſć twoię ná narody kto

-1: re cię nie znáią/ y ná plemioná

- 1: ktore fię imieniem twoiem nie o-
- 1: zywią/ bo pożarli Iáhákowá y
- 1: z iedli go/ Ńtrawili go y mieŃzká-
- 1: nie iego ŃpuŃtoŃzyli.

rozdział: 11

-1: Rozdział 11.

werset: 1

- 1: SŁowo ktore było do Ie-
- 1: remiáŃzá od Iehowý/ rzekąc.

werset: 2

- 1: Słuchayćie słow przymie
- 1: rza tego/ á mowćie do mężow Ie
- 1: hudŃkich/ y do obywatelow Ieru
- 1: ŃzalimŃkich.

werset: 3 Y rzeczelŃ do nich/

- 1: ták mowi Iehowá Bog Izráe-
- 1: low/ przeklęty mąż ktory nie v-
- 1: słuca słow przymierza tego.(*marg*) wł: Słuchu (-)

werset: 4

- 1: Ktore roŃkazałem oycom wá-
- 1: Ńzym/ dnia (onego) gdym ie wy-
- 1: wiodł z ziemie MicraimŃkiej/ z-
- 1: piecá żeláznego/ mowiac/ słu-
- 1: chayćie głofu mego á czyńćie wŃzy
- 1: tko to iáko roŃkazałem wam/ y bę
- 1: dziećie mi ludem/ á ia będę wam
- 1: Bogiem.

werset: 5 Abych poŃtánowił

- 1: przyŃięę/ ktorą przyŃiągłem oy

-1: com wálzým dáć im ziemię opły-
-1: wáiącą mlekiem y miodem/ iá-
-1: ko dzień ten (świadczy). Y odpo-
-1: wiedziałem á rzekłem. Amen Ie
-1: howo.

werset: 6 Y rzekł Iehowá do mnie

-1: obwoływay wízytki słowá te po
-1: miáltách Iehudy y po vlicach Ie-
-1: ruźzalimńkich/ mowiąc/ słuchay-
-1: ćie słow przymierza tego/ (*marg*) Amen bądź ták (ábo niech ták będzie) álbo prawda
(-)a czyń

strona: 379c

ćie ie.

rozdział: 15

strona: 381b

werset: 6 Tyś mię ośtáwiła mowi Iehowá/ y poźláš ná zad

strona: 381c

Ieremiafz.

a (ták) wyciągnąłem reke moię

-1: ná ćię/ y wytráćilem ćię/ vpraco-
-1: wałem fię káiąc fię.

werset: 7 Rozwiałem

-1: ia też lopátą (wieiálną)(*marg*) wł. do bron ziemńkich. Sjnechochi (-)do miaft
-1: ziemńkich/ ofieroćilem (y) wygu-
-1: biłem lud moy/ (á przedfię) zdrog
-1: íwych nie wroćili fię.

werset: 8 Námno-

-1: żyło fię mi wdow iego/ nád pia-
-1: fek morfki/ przywiodłem iym (*marg*) wł: ná mátkę młodzieńcá. (-)ná

-1: gromádę młodzieńcow burzyćie

-1: lá w południu/ obáliłem ná nie

-1: nagle miásto/ y ftráchy.

werset: 9 (Le

-1: dwie) dychála która vrodziła sie

-1: dmioro/ zemdlála duńzá iey/ zá

-1: ízło iey słońce iefzcze zá dnia/ zá-

-1: wftydziła się y záfromála się/ á o-

-1: ftátek iych mieczowi dam przed

-1: nieprzyaściołmi ich mowi Ieho-

-1: wá.

werset: 10 Biáda mnie mátko moiá

-1: żeś mię vrodziła/ mężá fwaru/ y

-1: íporu/ wńzey ziemi/ niedawałem

-1: iym ná lichwę/ áni mnie oni/ (á

-1: przed się) káždy mię láiał.

werset: 11 Rzekł

-1: Iehowá/ iefli oftánek twoy nie

-1: (będzie) ku dobremu/ iefli cię nie

-1: káže ípotkác czáfu złego/ y czáfu

-1: včífku/ nieprzyaściołowi

werset: 12 Izali

-1: zetrze żelázo/ żelázo z pońocy/ y

-1: miedz.

werset: 13 Máiętność twoię y íkár

-1: by tve ná rozchwycenie dam bez

-1: zapláty/ á to dla wńzech grzechow

-1: twoich/ y we wńzech gránicach

-1: twoich.

werset: 14 Záprowadzę cię też z-

- 1: nieprzyiaćioły twemi do ziemie
- 1: ktorey nie znalaz/ bo zápalił się ogień
- 1: wgniewie moim/ ná was się
- 1: zápali.

werset: 15 Ty wiesz Iehowo/ w- |

- 1: Ípomni mię/ y náwiedz mię/ á
- 1: pomści się nád przefládowniki
- 1: memi/ nie bierz mię oczekawa-
- 1: niem twoim/ wiedz zem ćierpiał
- 1: dla ćiebie wraǵanie. *(marg)* 5. Moy. 32. (-)

werset: 16 Znalázły

- 1: się słowá twoie y poiadłem ie/ y
- 1: było mi słowo twoie wefelem y
- 1: radością fercá mego/ bo przyzy-
- 1: wano imieniá twego náde mną
- 1: Iehowo Boże Ceweoćie.

werset: 17 Nie-

- 1: fiadałem wrádzie násmiewcow/
- 1: ánim się rádował od oblicza ręki
- 1: twey/ íam fiadałem/ bo zágnie-

strona: 381d

wánia napełniłeś mię. *(marg)* Nizey. 30. (-)

werset: 18 Przecź

- 1: był žal moy wieczny/ á ráná mo-
- 1: ía nie vleczona? nie chćiała się dáć
- 1: vleczyć? będąc będziesz mi íako
- 1: (zrzodło) omylne (y) wody nie pe
- 1: wne.

werset: 19] Przeto ták mowi Ieho-

- 1: wá/ iefli fię wroćifz/ tedy cię wro-
- 1: cę/ (że) przedemną ftać będziefz/
- 1: á iefli wywiedziefz drogą rzecz od
- 1: podłey/ iáko wftá moie będziefz/
- 1: oni fię niech wrocą ku tobie/ lecz
- 1: ty nie náwracay fię ku nim.

werset: 20] Bo

- 1: dam cię ludowi **tem**^v murem mie-
- 1: dzianym/ obwárowánym/ y bę-
- 1: dą walczyć ná cię/ ále cię nie zmo-
- 1: gą/ bo ia ftobą zbawiáiac cię y rá-
- 1: tuiąc cię mowi Iehowá.

werset: 21] Y wyr

- 1: wę cię z ręki złośliwych/ odkupię
- 1: cię też z garści okrutnikow.

rozdział: 16]

- 1: Rozdział 16.

werset: 1]

- 1: Y Było słowo Iehowy
- 1: ku mnie/ rzekąc.

werset: 2] Nie-

- 1: poymuy sobie żony/ áni
- 1: miey fynow y corek ná
- 1: mieyfcu tym.

werset: 3] Bo ták mowi Ie

- 1: howá o fyniech y o corkach z pło-
- 1: dzonych ná mieyfcu tym/ y o má-
- 1: tkach ich ktore ie porodziły/ y o

-1: oycach ich ktorzy ie sƣłodzili w-

-1: ziemi tey.

werset: 4 Smierćiami boleią-

-1: cych pomrą/ nie będa ich plákác/

-1: áni ich pogrzebą/ gnoiem po o-

-1: bliczu ziemie będa/ á mieczem y

-1: głodem dokonáiąfie/ y będzie

-1: ścierw ich potrawą ptáftwu nie

-1: bieţkiemu y bydłu ziemnemu.

werset: 5

-1: Bo ták mowi Iehowá/ nie w-

-1: nidzieſz do domu ſmętku/ áni poy-

-1: dzieſz oplákáwác/ áni ſię obruſzyſz

-1: dla nich/ bo odiałem pokoy moy

-1: od ludu tego/ mowi Iehowá/ mi

-1: łofierdzie moie y litoſci moie.

werset: 6

-1: Y pomrą wielcy y máli w zie-

-1: mi tey/ nie pogrzebą ich/ áni ich

-1: plákác będa/ nie będzie ſię teſz

-1: nikt(marg) Albo drápác. (-)rzázác/ áni łyſiny czynić

-1: dla nich.

werset: 7 Ani(marg) Niektorzy o łamaniu rąk rozumieią. (-)(chlebá) łámác

-1: dla nich przy pláczu (będa)/ po-

-1: ćiefzáiąc kogo przy martwym/ á-

strona: 382a

ni ich nápáwác będa koſzem po-

-1: ćiefzánia dla oycá iego/ y dla má

-1: tki iego.

rozdział: 20

strona: 384a

Ieremiafz.

werset: 6 Y ty Páfzchu

- 1: rze y wŕzytcy obyvátele dom^v twe-
- 1: go poydziecie w plon/ do Bawe-
- 1: lá poydziefz á tám vmrzezfz/ y tám
- 1: pogrzebion będziefz/ ty y wŕzytcy
- 1: przyiáciele twoi/ ktorym proro-
- 1: kowałeś fałfz.

werset: 7 Zwiodłeś mię Ie

- 1: howo y zwiedzion ieftem/ zmocni
- 1: łeś fię ná mię/ y przemogłeś/ by
- 1: łem náśmiewiłkiem cały dzień/
- 1: káždy mi vrągał.

werset: 8 Bo od onego

- 1: (czáfu) ktorego (począłem) mo-
- 1: wić/ wołam (że mi) krzywdá y ípu
- 1: łtołzenie/ bo słowo Iehowy by-
- 1: ło mi vrągániem y łznypką wŕzy-
- 1: tek dzień.

werset: 9 Y rzekłem/ nie będę

- 1: go wŕpomináć/ áni więcey mo-
- 1: wić imieniem iego/ lecz było wfer
- 1: cu moim iáko ogień goráiący zá-
- 1: wárty w kościach moich/ ázem fię
- 1: vkonał znáfzáiąć/ á (iuz) nie mogę.

werset: 10 Bo słyfzałem łáiánie mnogich

- 1: y lękánie w około/ ozyaymićie á

-1: oznaymiemy mu/ káždy mąż po-
-1: koiu mego ftrzeże zátráčenja me
-1: go (mowiąc)/ owa fię omyli/ że go
-1: zmożemy/ y pomścimię nád nim

werset: 11

-1: Lecż Iehowá zemną iáko ry-
-1: cerz mocny/ przeto prześládowni
-1: cy moi walác fię będą/ á nie zmo
-1: gą/ zawłtydzą fię bárzo/ bo fię iym
-1: nie zdárzy/ fromotá wieczna
-1: (przyidzie ná nie/ że) nie będzie
-1: zápamiętána.

werset: 12 Bo (ty) Iehowo

-1: Cewáoócie/ doznawałz ípráwiedli
-1: wego/ widzisz nerki y ferce/ ogłą
-1: dam pomstę twoię (*margin*) Niżey 23. 1.Kron. 28. Pálm. 7. wł: od nich (-)nád nimi/ bo
tobie odkryłem przą moię.

werset: 13

-1: Spiewayćie Iehowie/ chwał-
-1: ćie Iehowę/ bo wyrwał dużę v-
-1: bogiego z ręki złośliwych.

werset: 14 Prze

-1: klęty dzień ktoregom fię vrodził/
-1: ktorego mię vrodziłá mátká mo
-1: ia/ niech nie będzie błogosławio
-1: ny.

werset: 15 Przekłęty człowiek ktory opowiedział

-1: oycu memu/ rzekąc/
-1: vrodziłci fię fyn mężczyzná/ we-

-1: felem vwefelił iy.

werset: 16 Niech będzie

-1: mąż on iáko miáftá ktore wywro

strona: 384b

cił Iehowá/ a nie káiał fię (tego)

-1: niech też słyfzy wołanie ráno/ y

-1: płącz czáfu południá.

werset: 17 Ze mię nie

-1: zabił (*margin*) wł: zżywotá. (-)w żywoćie/ bo by mi byłá

-1: mátká moiá grobem moim/ á ży

-1: wot iey poczęćiem wiecznym.

werset: 18

-1: Przecz z żywotá wyfzedłem/ że

-1: bych widział pracę y trud/ á iże-

-1: byfię wykonywały w záfwtydze-

-1: niu dni moje?

rozdział: 21

-1: Rozdział 21.

werset: 1

-1: SŁowo ktore było do

-1: Ieremiafzá od Iehowy/

-1: gdy posłał kniemu krol

-1: Cydkijahu Páfzchurá fy-

-1: ná Málkijáhowego/ y Cefán-iá-

-1: há fyná Máháfeiáhowego offiár

-1: níká rzekąc.

werset: 2 Spytay fię profzę

-1: o nas Iehowy/ bo Newuchád-re

-1: car/ krol Bawelfki walczy ná nas/

-1: owa wczyni Iehowá známi we-
-1: dle wńczeh dziwow fwych/ że od-
-1: ciągnie od nas.

werset: 3 Y rzekł Ie-

-1: remiałz do nich. Ták rzecźcie do
-1: Cydkijahá.

werset: 4 Ták mowi Iehowá

-1: Bog Izráelow. Oto ia nawra-
-1: cam oręża woienne/ ktore w rę-
-1: ku wálznych/ ktoremi walczyćie
-1: przeciw krolowi Bawelfkiemu/
-1: y przeciw Cháfzdymom/ ktorzy
-1: ná was zá murem walczą/ y zbio
-1: rę ie w pośrzodek miáltá tego.

werset: 5

-1: Y będę ia walczyć z wami ręką
-1: dobytą y rámieniem mocnym/
-1: gniewem/ y zápalczywością/ y
-1: popędliwością wielką.

werset: 6 Y pobi

-1: ię obywátele miáltá tego/ y lu-
-1: dzie/ y bydło/ morem wielkim po
-1: mrą.

werset: 7 A potym ták/ mowi Ie-

-1: howá/ Dam Cydkijahá krolá Ie-
-1: hudŕkiego y słuŕgi iego/ y lud/ y
-1: oŕtánki w mieście tymłco lię zo-
-1: ŕtáło) od muru do mieczá/ y od
-1: głodu do ręki Newuchad-recará

- 1: krolá Bawelſkiego/ y do ręki nieprzyiaćioł iych/ y do ręki ſzuká-
- 1: iących duſze iych/ że pobije(*marg*) Wł: Gębą (álbo) vfty mieczá. (-)o-
- 1: ſtrzem mieczá/ nieſfolguię iym/
- 1: áni ſię da vbłagać/ áni ſię z miłu-

strona: 384c

ie nád nimi.

rozdział: 25

strona: 386c

Ieremiaſz.

werset: 2] Ktorą (rzecz) mowił Ie

- 1: remiaſz prorok do wſzytkiego lu
- 1: du Iehudſkiego/ y do wſzech oby
- 1: wátelów Ieruſzalimſkich/ rzekąc.

werset: 3]

- 1: Od trzynáſtego roku Iofzyia
- 1: há ſyna Amonowego krolá Iehudſkieg^o/
- 1: áż do dnia tego/ to (ieft)
- 1: do dwudziéſtego trzeciego roku/
- 1: bywáło ſłowo Iehowy ku mnie/
- 1: y mawiałem do was porániáiąc
- 1: ſię/ y mowiłem/ áleſćie nie ſłu-
- 1: cháli.

werset: 4] Poſyłał też Iehowá ku

- 1: wam/ wſzytki ſługi ſwe proroki/
- 1: porániał ſię y poſyłał/ áleſćie nie
- 1: ſłucháli/ ániſćie náchyláli vchá
- 1: ſwego/ ábysćie ſłucháli.

werset: 5] Rze-

- 1: kąc/ Wroćcie ſię (*marg*) Albo proſzę. (-)teraz káždy z-

-1: drogi łwey złey/ y od złych łpraw
-1: wálzych/ á miełzkayćie ná ziemi/
-1: ktorą dał Iehowá/ wam y oy-
-1: com wálzym od wieku áż do wie-
-1: ku.

werset: 6] A nie chodźcie zá bogi cu-

-1: dzemi/ służąc iym y kłániáiąc fię
-1: iym/ nie draźnicie mię też vcżyn-
-1: kámi rąk wálzych/ á nie vczynię
-1: wam zle.

werset: 7] Lecź nie vsłucháli-

-1: ście mię/ mowi Iehowá/ ábyście
-1: mię draźnili vcżynkámi rąk wá-
-1: łzych ná wálze złe.

werset: 8] Przeto ták

-1: mowi Iehowá Cewáoth/ ponie-
-1: waź nie słucháliście słow moich.

werset: 9]

-1: Oto ia pošę y pobiorę włzytki
-1: plemioná połnocne/ mowi Ie-
-1: howá/ y Newuchad-recárá kro-
-1: lá Bawelkiego (*marg*) Sługą łwoim Bog zowie Kroła niezbozneg^o iż miał wolą iego
wypełnić karząc nieposłuszne. (-)sługę mego/

werset: 9]y

-1: przywiodę ie ná ziemię tę/ y ná o
-1: bywátele iey/ y ná włzytki naro-
-1: dy te w około/ y łpułtołżę ie/ ápo
-1: łožę zdumieniem/ y świftániem/
-1: y pułtyniámi wiecznemi.

werset: 10 Y wy

- 1: tracę z nich głos wefela y głos rá
- 1: dości/ głos nowożenie y głos zá-
- 1: rękowaney/ głos żárnowy y świeá
- 1: tło(*marg*) ábo kágańca. (-)kágańcowe.

werset: 11 Y będzie wŕzy

- 1: tká ziemiá tá ŕpuftofzeniem/ (y)
- 1: zburzeniem/ y służyć będą naro-
- 1: dowie ci krolowi Bawelŕkiemu
- 1: siedmdzieśiát lat.

(*marg*) Wł: Ibędzie/ gdj fię wipęlnią. rć. (-)

werset: 12 A gdy fię

- 1: wipęlnią siedmdzieśiát lat/ ná-
- strona: 386d**
- wiedzę krolá Bawelŕkiego y ná-
- 1: rod ten/ mowi Iehowá nieprá-
  - 1: wość iych/ y ziemię Kálzdym-
  - 1: ŕką/ á położę iá puftynią wieczną.

werset: 13

- 1: Y náwiodę ná ziemię onę wŕzy
- 1: tki słowá moie/ ktore mowiłem
- 1: ná mię/ wŕzytko co nápisano wkię
- 1: gach tych/ co prorokował Iere-
- 1: miałz ná wŕzytki narody.

werset: 14 Bo z-

- 1: niewolą(*marg*) to ieft/ Bawelany y Chálzdyny w niewolą obrocą. (-)ie też fáme/ narodowie
- 1: mnodzy y kroleftwá wielkie/ á
- 1: oddam iym wedle ŕpráwy iych/ y

-1: wedle vczynku rąk iych.

werset: 15 Bo

-1: ták mowił Iehowá Bog Izráe-

-1: low do mnie. Wezmi kofz winá

-1: popędliwości te y z ręki moiey/ á

-1: nápoifz nim wŕzytkie narody/ do kto-

-1: rych cię poŕlę.

werset: 16 Y nápiją fię/ y

-1: trząść fię będą/ á oŕzáleią od obli-

-1: cza mieczá/ ktory ia puŕzczę mie-

-1: dzy nie.

werset: 17 A (ták) wziąłem kofz z-

-1: ręki Iehowy/ y nápoilem wŕzytki

-1: narody/ do ktorych mię poŕlł

-1: Iehowá.

werset: 18 Ieruzalim/ y miáltá

-1: (ziemie) Iehudfkiey y krole iey/ y

-1: kfiążętá iey/ ábych położył ie ŕpu

-1: ŕtoŕzeniem/ zdumieniem/ ŕwiŕtá

-1: niem/ y przekłętwem/ iáko dziŕ

-1: iáwno.

(*marg*) Wł: Iako dzień ten/ to ieŕt/ iako fię iuż to teraz pokazało/ bo to przyłożono iuż po zborzeniu. (-)

werset: 19 Fáraona (też) krolá Mi

-1: craimŕkego y ŕługi iego/ y kfiążę-

-1: tá iego/ y wŕzytek lud iego.

werset: 20 Y

-1: wŕzech (*marg*) Herew/ ŕłowo Hiwreyfkie/ niektorzy zachodem przekłádaia/ á inŕzj Arabia

(-)-wobec/ y wŕzytkie krole

- 1: ziemie Huc (łkiey) y wżytkie kro-
- 1: le ziemie Pelifztymłkiey/ y Afzte-
- 1: lanłkiey/ Hazy/ y Hekrońłkiey/ y o
- 1: łtáneł Afzodá.

werset: 21 Edomá (też) y

- 1: Moawá/ y łyny Hámmonowe.

werset: 22

- 1: Y wżytki krole Corłkie/ y wży
- 1: tki krole Cydoń(łkie)/ y krole o-
- 1: łtrowow/ ktore zá Morzem.

werset: 23 Dedaná też/ y Temę/ y Buzę/

- 1: y wżytki kończyńy (*marg*) wł: kąta álbo węglá. (-)świátá.

werset: 24

- 1: Wżytki też krole Háráblkie/ y
- 1: wżytki krole w obec miełzkáiące
- 1: w pułzczy.

werset: 25 Wżytki też krole

- 1: Zimri(łkie)/ y wżytki krole He-
- 1: lámłkie/ y wżytki krole (*marg*) wedle Grekow Medłkie (álbo) Hedyłkie. (-)Mádáy
- 1: łkie.

werset: 26 Y wżytki krole połnocne

- 1: bliłkie/ y dáłkie(*marg*) wł: mąż/ (álbo káždy) do brata łwego. (-)ieden od dru-
- 1: giego/ y wżytki krolełtwá ziem-

strona: 387a

łkie.

rozdział: 29

strona: 389a

Ieremiałz.

werset: 6 Poymuyćie żony/ á płodzćie ły

-1: ny y corki/(*marg*) wł: y bierzcie synom wálzym żony. rć. (-)żeńcie też łyny wálze/
-1: á corki wálze wydawaycie zá mę
-1: że/ áby rodziły łyny y corki/ mnoż
-1: cie fię tám/ á nie vmnieyszaycie-
-1: fię.

werset: 7 Szukaycie pokoiu miáłtu/

-1: do ktoregom was przeprowá-
-1: dził/ y modłcie fię zá nie do Ieho-
-1: wy/ bo wpokoiu iego będzie wam
-1: pokoy.(*marg*) Wyźłzey. 14. y 23. (-)

werset: 8 Bo ták mowi Iehowá

-1: Cewáoth/ Bog Izráelow. Niech
-1: nie zwodzą was prorocy wálzy/
-1: ktorzy (łá) miedzy wámi/ á (ni)
-1: wiełczkowie wálzy/ áni pilnuy-
-1: cie fnow/ ktore fię wam łnią.

werset: 9

-1: Bo fałszywie wam prorokuią
-1: imieniem moim/ nie posłałem
-1: ich mowi Iehowá.

werset: 10 Bo ták mo

-1: wi Iehowá. Gdy fię poczną wy-
-1: pełniác(*marg*) wł: Bawelowi. Wyźłzey 25. (-)w Bawelu siedmdzie-
-1: śiát lat/ náviedzę was/ y wzbu-
-1: dzę ná was słowo moje dobre/
-1: przywracáiąc was ná to miey-
-1: łce.

werset: 11 Bo ia wiem myśli/ ktore

-1: ia myślę ná was/ mowi Iehowá/

-1: myśli pokoiu/ á nie złości/ dác

-1: wam oftátek (dobry) y oczekawá

-1: nie.

werset: 12 A wzywác mię będziecie/ y

-1: poydziecie á modlić fię będziecie

-1: do mnie/ á ia wysłucham was.

werset: 13

-1: Będziecie mię też szukác/ á nay-

-1: dziecie/ gdy mię szukác będziecie

-1: włzytkim łercem wáłzym.

werset: 14

-1: Y dam fię wam ználeść mowi

-1: Iehowá/ á wrocę plon wáłz/ y

-1: zbiorę was ze włzech narodow/

-1: y ze włzech mieyfc/ do ktorých wy-

-1: gnałem was/ mowi Iehowá. y

-1: przywrocę was do mieyfcá/ z kto

-1: rego záprowadziłem was.

werset: 15 Bo

-1: mowiliście. Zbudził nam Ieho-

-1: wá proroki w Bawelu:

werset: 16 Bo tak

-1: mowi Iehowa do krolá fiedzące-

-1: go ná ftolicy Dawidowey/ y do

-1: włzytkiego ludu/ który miełzka w

-1: mieście tym/ bráćiey wáłzey/ kto

-1: rzy nie wyłzli zwámi wáprowá-

-1: dzenie.(*marg*) 2. Kron: 36. 1. Ezdr: 1. Dan: 8. (-)

werset: 17 Tak mowi Iehowá Ce-

-1: wáoth. Oto ia pułzczam ná nie/

strona: 389b

miecź/ głod/ y mor/ y (*marg*) Wł: y dam ie iako. rć. (-)vczynię ie

-1: iáko figi śmrodliwe/ ktorých ieść

-1: nielza prze złość.

werset: 18 Y gonić będę

-1: zá niemi z mieczem/ z głodem/ y

-1: z morem/ dam też ie ná śtrách w-

-1: śzytkim kroleśtwam ziemie/ prze

-1: klinánien/ y zdumieniem/ y świ

-1: śtánien/ y háńbą/ v wśzech naro

-1: dow do ktorých ie wyżonę.

werset: 19 Prze

-1: to iż nie śłucháli słow moich/ mo

-1: wi Iehowá/ ktore posyłałem do

-1: nich przez śługi moje proroki/ po

-1: rániáiąc śię/ y pośyłaiąc/ á nie śłu

-1: cháliście mowi Iehowá.

werset: 20 Wy

-1: tedy śłuchayćie słowá Iehowy/

-1: wśzytko záprowadzenie/ ktore po

-1: śłałem z Ierufzalimá do Bawe

-1: lá.

werset: 21 Ták mowi Iehowá Cewá-

-1: oth/ Bog Izráelowi do Achábá

-1: śyná Koláiahowego/ y do Cydki-

-1: iáhá śyná Máháfeiahowego/ kto

-1: rzy prorokuią wam imieniem

-1: moim/ falź/ Oto ia podam ie wrękę

-1: Newuchad-recará krolá Ba-
-1: welkiego/ y pobije ie przed oczy-
-1: ma wálfemá.

werset: 22 Y wezmie z nich

-1: przeklinánie wízytko záprová-
-1: dzenie Iehudy/ ktore w Bawelu/
-1: rzekąc (*marg*) Wyższej. 24. Wł: niech cię położy. rc (-)Niech cię vczyni Iehowá/
-1: iáko Cydkijahá/ y iáko Acháwá/
-1: ktore ípalił krol Bawelśki ogniem.

werset: 23

-1: Ponieważ czynili obrzydłość
-1: w Izráelu/ y cudzołożyli z zoná-
-1: mi bliznich swoich/ mowili też
-1: słowo imieniem moim fałszu/
-1: ktorego nie rofkazałem iym/ á ia
-1: wiem y świadkiem (ieftem)/ mo-
-1: wi Iehowá.

werset: 24 A do Szemáh-ia-

-1: há Mechelami(łkiego) rzeczeńz mo
-1: wiać.

werset: 25 Ták mowi Iehowá Ce-

-1: wáoth Bog Izráelow/ rzekąc. Po
-1: nieważ posłałeś imieniem swo-
-1: im listy do wżego ludu/ ktory w-
-1: Ierufzalimie/ y do Cefan-iahá fy
-1: ná Náháfeiáhowego offiárnika/
-1: y do wżech offiárnikow/ mowiać.

werset: 26

-1: Iehowá dał cię offiárnikiem

- 1: miałto Iehoiady offiárniká/ áby
- 1: ście byli vrzędnikámi (w) domu
- 1: Iehowy/ nád káżdym mężem Iza/

strona: 389c

lonym prorokuiącym/ ábyś da-

- 1: wał tákiego/ do kłody, y do liśi
- 1: ce.(*marg*) Albo do Kuny. (-)

rozdział: 32

strona: 391c

Ieremiafz.

werset: 19 Wielkiey

- 1: rády á obfity wípráwie/ bo oczy
- 1: twoie otworzone ná włzytki dro-
- 1: gi Iynow człowieczych/ ábyś dał
- 1: káždemu wedle drog iego/ y we-
- 1: dle owocu Ipraw iego.

werset: 20 Ktory

- 1: nákladłeś známion/ y cudow w-
- 1: ziemi Micraimfkiey/ áż do dnia
- 1: tego/ y w Izráelu/ y między Iudz
- 1: mi/ á vczyniłeś Iobie (*marg*) wł: Imię. (-)sławę iá-
- 1: ko dzień ten świadczy.

werset: 21 Bo wy-

- 1: wiodłeś Iud twoy Izráelſki z zie-
- 1: mie Micraimfkiey/ w známio-
- 1: nách/ y w cudach/ ręką mocną/ y
- 1: ramięm wyciągnionem/ y
- 1: wItráchu wielkim.

werset: 22 Y dałeś Iym

- 1: ziemię tę/ którą przysiągłeś oy-
- 1: com iych/ dąć iym ziemię opływá-
- 1: iącą mlekiem y miodem.

werset: 23 Y we

- 1: lzli/ á posiedli ią/ lecz nie słuchá
- 1: li głófu twego/ á w zakonie two-
- 1: im nie chodzili/ wśzytko co rofka-
- 1: załeś czynić iym nie czynili/ prze
- 1: toś(marg) wł. y przyzwałeś. (-)przepuścił ná nie wśzytko
- 1: to złe.

werset: 24 Oto tárány przyśzly ku

- 1: miáftu wziąć ie/ á iuż podáne
- 1: (ieft) do rąk Káľzdymom/ łztur-
- 1: muiącym ná nie/ od oblicza mie
- 1: cza/ y głódu/ y moru/ á coś rzekł/
- 1: (iuż) ieft/ á oto fam widziłz.

werset: 25 Lecz

- 1: ty rzekłeś do mnie Pánie Ieho-
- 1: wo. Kup fobie pole zá śrebro/ á
- 1: oświadcź świádkámi/ á(no) miá-
- 1: fto podáne ieft do rąk Chaľzdym
- 1: fkich.

werset: 26 Y było słowo Iehowy do

- 1: Ieremiaľzá/ mowiąc.

werset: 27 Oto ia

- 1: Iehowá Bog wśzelákiego ciáľá/
- 1: áza przedemną vtái fię ktora
- 1: rzecz?

werset: 28 Przeto ták mowi Ieho-

- 1: wá. Oto ia dáię miáfto to do rąk
- 1: Cháfzdymow/ y do rąk Newu-
- 1: chád-recará krolá Bawelfkiego/
- 1: ktory ie wezmie.

werset: 29 Y wnidą

- 1: Cháfzdymowie/ ktorzy ízturmuią
- 1: ná to miáfto/ y zápalą miáfto to
- 1: ogniem/ y ípalą ie/ y domy ná kto
- 1: rych dachoch kádzili Báhálowi/
- 1: y zálewáli mokre offiáry bogom
- 1: cudzym/ áby mię drażnili.

werset: 30 Bo

- 1: byli fynowie Izráelfcy/ y fynowie

strona: 391d

Iehudfcy tylko czyniący złość

- 1: przed oczymá moiemá od młodo
- 1: ści íwey/ bo fynowie Izráelfcy
- 1: tylko mię drażnili vczynkiem rąk
- 1: íwoich/ mowi Iehowá.

werset: 31 Ze w-

- 1: gniewie moim/ y w zápálczywo-
- 1: ści moiey było (v) mnie miáfto to
- 1: ode dnia ktorego ie zbudowáli/
- 1: aż do dnia tego/ ábych ie odrzu-
- 1: cił od oblicza mego.

werset: 32 Prze wíze

- 1: láką złość fynow Izráelowych y
- 1: fynow Iehudy/ ktorą czynili dra
- 1: zniąc mię fámi (y) krolowie iych/

-1: książętá iych/ offiárnicy iych/ y

-1: prorocy iych/ y mężowie Iehud-

-1: ícy/ y obywátele Ierufzalimícy.

werset: 33 Y obroćili do mnie tył/ á nie o-

-1: blicze/ á gdym ie vczył porániá-

-1: iác fię y vcząc/ tedy oni nie słu-

-1: cháli áby przyimowáli ćwiczenie

werset: 34

-1: Y (owfzem) náftáwiáli obrzy-

-1: dłości swoich w domu/ ktory ná-

-1: zywano imieniem moim/ plugá

-1: wiác iy.

werset: 35 Zbudowáli teź wyfzki

-1: Báhálowi/ ktore w dolinie fyná

-1: Hinnomowego/ żeby wodzili fy-

-1: ny swoie y corki swoie Molocho-

-1: wi/ czegom iym był nie rofkazał/

-1: áni mi przychodzilo ná ferce mo-

-1: ie áby czynić (mieli) obrzydłość

-1: tę/ áby ku grzechowi przywodzili

-1: Iehudę.

(marg) wł: A teraz przeto rć. (-)

werset: 36 A dla tego/ ták mowi

-1: Iehowá Bog Izráelow o mie-

-1: ście tym/ o którym wy mowicie/

-1: podáne ieft do ręki krolá Bawel

-1: íkiego/ mieczem/ głodem/ y mo-

-1: rem.

werset: 37 Oto ia zbiorę ie ze wfy-

-1: tkich ziem/ do ktorych wygnałem
-1: ie/ w gniewie moim y w zápál-
-1: czywości moiey/ y(*marg*) Albo wpopędliwości. (-)w zągniewá-
-1: niu wielkim/ y przywrocę do miej
-1: ícá tego/ y miefzkác będą befpie-
-1: cźnie.

werset: 38 Y będą mi ludem/ á ia

-1: będę iym Bogiem.

werset: 39 Y dam iym

-1: ferce iedno y drogę iednę/ áby fię
-1: mnie bali po wśzytkie dni/ áby do
-1: brze iym (było) y fynom iych po
-1: nich.

werset: 40 Poftánowię też z niemi

-1: przymierze wieczne/ iż nie odwro
-1: cę fię(*marg*) Ezech: 11. wł: Od zá nich. (-)od tyłu iych/ czyniąc iym

strona: 392a

dobrze/ y boiazń moię dam do fer

-1: cá iych/ áby nie zwroćili odemnie

rozdział: 36

strona: 393d

werset: 3 Owa vsłyfza dom Iehudy wśzytko

strona: 394a

Ieremiafz

zle ktore ta myślę vczynić iym/ á

-1: by fię wroćili káždy z drogi fwey
-1: zley/ á z folguię niepráwości iych
-1: y grzechowi iych.

werset: 4 A (ták) wez-

- 1: wał Ieremiałz Baruchá łyná Ne
- 1: rijahowego/ y łpifał Baruch z vft
- 1: Ieremiałzowych wżytkie słowá
- 1: Iehowy/ ktore mowił do niego
- 1: ná zwitku (onych) kśiąg.

werset: 5 Y ro

- 1: łkazał Ieremiałz Baruchowi mo
- 1: wiąc. Ia oładzony nie mogę isć
- 1: do domu Iehowy.

werset: 6 A (ták) wni

- 1: dziełz ty/ á czytać będziez ná zwi-
- 1: tku coś piłał z vft moich/ słowá
- 1: Iehowy/(*marg*) Wł: w ułzu ludu. y niżej wżędzie. (-)gdy będzie słucháć lud
- 1: w domu Iehowj/ w dzień poftu/ y
- 1: gdy teź będzie słucháć wżytek Ie
- 1: hudá/ ktorzy przychodzą z miaft
- 1: łwoich/ czytać to będziez.

werset: 7 Owa(*marg*) wł: pádnie álbo vpáduie. rć. (-)przyięta będzie prozbá iych. przed

- 1: obliczem Iehowy/ że łię wrocą
- 1: káždy z drogi łwey złey/ bo
- 1: wielki gniew/ y zápalczywość/
- 1: ktorą mowił Iehowá do ludu te
- 1: go.

werset: 8 Y vczynił Baruch łyn Ne-

- 1: rijahow wżytko iáko mu rołkazał
- 1: Ieremiałz prorok/ czytáiąc ná
- 1: kśięgach słowá Iehowy/ w do-
- 1: mu Iehowy.

(*marg*) wł: I bylo roku. rć. (-)

werset: 9 A roku piątego

-1: Iehoiakimá/ fyná Iefzyiahowe-
-1: go/ krolá Iehudfkiego/ miesiącá
-1: dziewiątego/ opowiedzieli poft
-1: przed obliczem Iehowy wŕzytkie
-1: mu ludowi w Ierufzalimie/ y wŕzy
-1: tkiemu ludowi przychodzącemu
-1: z miaft Iehudfkich do Ierufzali-
-1: má.

werset: 10 Y czytał Baruch ná księ-

-1: gach słowá Ieremiafzowe wdo-
-1: mu Iehowy w komorze Gemá-
-1: riahá/ fyná Száfánowego/ píáf-
-1: rzá/ w ŕieni wyflokiey/ v wchodu
-1: brony/ dom^v Iehowy nowey/ gdy
-1: ŕluchał wŕzytek lud.

werset: 11 A (ták) ŕly

-1: ízał Micháiehu fyn Gemár-íáhá
-1: fyná Száfánowego/ wŕzytkie ŕlo-
-1: wá Iehowy z ksiąg.

werset: 12 Y z ízedł do domu krolewfkiego/ do komory píáfzowey/ á oto tám wŕzy

-1: tkie książetá ŕiedziały/ Elifza-
-1: mah píafarz/ y Deláiáhu fyn Sze-

strona: 394b

máh-íáhá/ y Elnatán fyn Hách-
-1: borow/ y Gemár-íáhu fyn Száfá
-1: now/ y Cydkijahu fyn Chánán-íá
-1: há/ y wŕzytki książetá.

werset: 13 Y oznay

-1: mił iym Micháiehu wšytkie sło
-1: wá ktore słyfzał gdy czytał Ba-
-1: ruch ná kšięgach do wšzu ludu.

werset: 14

-1: Y posłáły wšytkie kšiążetá do
-1: Baruchá/ Iehudę fyná Nethán-
-1: iáhá/ fyná Szelem-iahá/ fyná Ku
-1: łzego/ mowiąc. Zwitek ktory
-1: czytałeś przed wšzymá tego ludu
-1: wezmi do ręki twej/ á przydz. Y
-1: wziął Baruch fyn Nerijahow zwi
-1: tek do ręki fwey/ y przyfzedł do
-1: nich.

werset: 15 Y rzekli do niego/ śiádz te

-1: raz/ á czytay przed wšzymá náfze
-1: má/ y czytał Baruch przed wšzy-
-1: má iych.

werset: 16 A gdy vsłyfzeli wšytkie

-1: słowá/ z lękli fię/ káždy do bliznie
-1: go fwego/ y rzekli do Baruchá/
-1: oznaymuiąc oznaymiemy krolo-
-1: wi wšytkie te słowá.

werset: 17 Y pytáli Baruchá/ mowiąc. Powiedz nam profzę cię/ iákoś piął wšytkie słowá
te z wšt iego?

werset: 18 Y rzekł iym Baruch. Z wšt słowá te/ á ia piąłem ná kšięgach/(*marg*) Albo/
czercidłem. (-)inkaufłem.

werset: 19

-1: Y rzekły kšiążetá Baruchá.
-1: Idz/ łkryi fię/ ty/ y Ieremiałz/ á ża

-1: den niech nie wie(*margin*) Wł: Gdzie wy. rć. (-)gdzie będzie-

-1: cie.

werset: 20 Y weźli do krolá do śieni/

-1: lecz zwitek zostáwili w komorze

-1: Elifzamá píárza/ y powiedzieli

-1: przed wřzymá krolewřkiemi wřzy-

-1: tkie słowá.

werset: 21 A (ták) posłá krol

-1: Iehudę/ áby wziął zwitek/ y wziął

-1: iy z komory Elifzamá píárzá/ y

-1: czytał iy Iehudy przed wřzymá

-1: krolewřkimi/ y przed wřzymá wřzy

-1: tkich książąt/ ktorzy stali przed

-1: krolem.

werset: 22 A krol śiedziá w do-

-1: mu gdzie zimowáł mieřácá dzie

-1: wiątego/ á(*margin*) Słowo/ Ach/ znáczy naczynie/ ktore mogł przenořić/ ná którym ogień
kłádziono. (-)ogień przed nim go

-1: rzał.

werset: 23 A gdy przeczedł Iehudy

-1: trzy kárty/ á(bo) cřterzy/ porzá

-1: zál ie nożem píárzřkim/ y wrzu

-1: ćił do ognia/ ktory (był) ná ogni-

-1: řku/ áż zgorzáł wřzytek zwitek na

strona: 394c

ogniu/ ktory (był) ná ognifku.

rozdział: 40

strona: 396c

werset: 5] A gdy się on ielzczę był nie wrocił/ (rzekł

-1: mu)/ wroc się do Gedaliáhá fyná
-1: Achikamowego/ fyná Száfano-
-1: wego/ ktorego przełożył krol Ba
-1: welłki nád miály Iehudłkiemi/
-1: á mieszłkay z nim w pośrzodku lu
-1: du/ ábo do kogoć się kolwiek łpo-
-1: doba iść/ idz. Y dał my hetman
-1: podárek/ y (ná) łtráwę/ y odprá-
-1: wił go.

werset: 6] A (ták) połzedł Ieremi-

-1: ałz do Gedáliáhá fyná Achikámo
-1: wego/ do Micpy/ y mieszłkał z nim
-1: wpośrzodku ludu pozostáłego w
-1: ziemi.

werset: 7] Y vsłyszály włzytkie kșiá

-1: żętá rycerłskie/ ktore (były) w po-
-1: lu/ łámi/ y mężowie iych/ iż prze-
-1: łożył krol Bawelłki Gedál-iáhá/
-1: fyná Achikámowego w ziemi/ iż
-1: też zlecił iemu męże/ y niewiály/
-1: y dzieci/ y vbogie ziemie/ ktorych
-1: nie záprowadzono do Bawelá.

werset: 8]

-1: Y przyłzli do Gedal-iaha do
-1: Micpy łfzmáel fyn Netán-iá-
-1: how/ y Iohánán/ y Ionáthán fy-
-1: nowie Kareáchowi/ y Seráiáh
-1: fyn Tánchumethow/ y fynowie

-1: Hefáíá Netofathiíkiego/ y Iezan

-1: iáhu Máháchátęgo/ fámi y

-1: mężowie iych.

werset: 9 Y przyfiągł iym

-1: Gedaliahu/ fyn Achikamow/ fy-

-1: ná Száfanowęgo/ y mężom iych/

-1: mowiąc.(*marg*) 2. Krol: 25. (-)Nie boyćie fię służyć Ká

-1: Idymom/ miełzkayćie w ziemi/ á

-1: słuźćie krolowi Bávelłkiemu á

-1: będzie wam dobrze.

werset: 10 A oto ia

-1: miełzkam w Micpie/ ábych ftał

-1: przed Káldymami/ ktorzj przyidą

-1: do nas: A wybierayćie wino/ y

-1: letne (owoce)/ y oliwę a choway-

-1: ćie w naczynia wálze/ miełzkayćie

-1: teź w mieśćiech wálznych/ ktore

-1: dzierźyćie.

werset: 11 Wfzytcy teź Iehudo

-1: wie ktorzy (byli)/ w Moáwie/ y v

-1: fynow Hámmonowych/ y w Edo

-1: mie/ y ktorzy we wńzech ziemiach

-1: vsłyfzeli/ że(*marg*) wł: żądał. (-)zoftawił krol Ba-

-1: welłki oftánek/ Iehudy/ y przeło-

-1: żył nád niemi/ Gedal-iáhá fyná

-1: Achikamowęgo fyná Száfámo-

-1: wego.

werset: 12 A (ták) wrocili fię wfzyt-

cy Iehudowie/ ze wŕzech miejćc/ do
-1: ktorych wygnáni byli/ á przyŕzli
-1: do ziemie Iehudŕkiey ku Gedal-
-1: iáhowi do Micpy/ y nábieráli wi
-1: ná/ y letnych (owocow) mnoŕtwo
-1: wielkie.

werset: 13 Iohánán lepak fyn Ka

-1: reachow/ y wŕzytkie kŕiáŕŕetá ry
-1: cerŕkie/ ktore były w polu/ przy
-1: ŕzły do Gedál-iáhá do Micpy.

werset: 14

-1: Y rzekli do niego/ áza nie wiefz
-1: iż Bahalia krol fynow Hámmo-
-1: nowych/ poŕłał Iŕzmáelá fyná
-1: Nethániáhoweg^o zábić duŕŕę two
-1: ię/ lecz nie vwierzył iym Gedál-
-1: iáhu/ fyn Achikamow.

werset: 15 Iohá-

-1: nán lepak fyn Káreachow/ mo-
-1: wił do Gedal-iahá potáiemnie
-1: w Micpie rzekáç/ poydę teraz/ á
-1: zábiję Iŕzmáhelá fyná Nethan-
-1: iáhowego/ że záden nie wzwie/
-1: przecz zábiję duŕŕę (twoię)/ y roz-
-1: proŕzy wŕzytkiego Iehudę/ kto-
-1: rzy zebráli ŕię do ćiebie/ á zginie
-1: oŕtánek Iehudy?

werset: 16 Y rzekł Ge-

-1: dál-iáhu fyn Achikamow do Io

- 1: hanána fyná Káreachowego/
- 1: Nie czyn rzeczy tey. Bo kłamstwo
- 1: ty mówisz ná Iłzmáelá.
- 1: Rozdział 41.

rozdział: 41

werset: 1

- 1: Y Stało się miesiącá
- 1: śiodmego/ przyśzedł I-
- 1: łzmáel fyn Nechániáhá
- 1: fyná Elifzamáhowego z-
- 1: naśienia krolewskiego/ y mistrzo
- 1: wie krolewscy/ y dzieśięć mężow
- 1: z nim do Gedal-iahá fyná Achi-
- 1: kámowego do Micpathu/ y iedli
- 1: tám chleb łpołem w Micpie.

werset: 2

- 1: Włtawłzy lepak Iłzmáel fyn
- 1: Nethán-iáhow y dzieśięć mężow
- 1: ktorzy byli z nim/ zábili Gedál-ía
- 1: há fyná Achikamoweg^o fyná Sza-
- 1: fánowego mieczem/ y zabił go/
- 1: ktorego był przełożył krol Ba-
- 1: welłki nad ziemiá.

werset: 3 Y wśzytkie

- 1: Iehudy/ ktorzy (*marg*) wł: ktorzy byli z nim z Gedal-iahem. (-)byli z Gedál-ía-
- 1: hem w Micpie/ y Káldymy/ kto-
- 1: re tám nalezli męże rycerłkie po-
- 1: bił Iłzmáhel.

rozdział: 44

strona: 398d

werset: 25] Tak mowi Iehowá Ce-

- 1: wáoth Bog Izráelow/ rzekąc
- 1: wy/ y żony wáfze/ y mowiliście v-
- 1: ftámi wáfzemi/ y rękámi wáfzemi
- 1: nápełniliście/ mowiąc. Czyniąc

strona: 399a

Ieremiafz

vczyniemy obietnice náfze/ ktore

- 1: chmy obiecáli/ żebychmy kádzili
- 1: krolowey niebiefkiey/ y ábychmy
- 1: iey zalewki zálewáli/ potwierdzą
- 1: iąc potwierdzićie obietnice wáf-
- 1: fze/ á czyniąc vczynićie obietnice
- 1: wáfze.

werset: 26] Przeto słuchayćie słó-

- 1: wá Iehowy wáfzytek Iehudo/ mie
- 1: fzkáiący wziemi Micraimfkiey.
- 1: Oto ia przyśięgłem ná imię mo
- 1: ie wielkie mowi Iehowá/ iefli bę
- 1: dzie więcey imię moje wzywáne
- 1: wftámi ktoregokolwiek mężá z
- 1: Iehudy/ mowiącego: Zywie Pan
- 1: Iehowá/ we wáfzey ziemi Micra
- 1: imfkiey.

werset: 27] Oto ia czuię nad niemi

- 1: ná (iyh) złe/ á nie ná dobre/ że
- 1: zniŹczyę wáfzytcy mężowie Ie-
- 1: hudŹcy/ ktorzy w ziemi Micraim
- 1: fkiey/ mieczem/ głodem/ áż fie do

-1: konaią.

werset: 28 A którzy wyda mieczá/

-1: wrocą fię z ziemie Micraimfkiey

-1: do ziemie Iehudfkiey(marg) Wł: Ludzi z liczby/ to ieft/ ktore łatwie zliczyć. (-)mężow

-1: bårzo máło/ y wzwiedzą włzytek

-1: oftátek Iehudy/ ktory włzedł do

-1: ziemie Micraimfkiey (áby) tám

-1: miezkał. (marg) wł: od kog° słowo zftanie/ odemnie (ábo) od nich. rć. (-)czyie fię
słowo wypeł

-1: ni/ (iefli) moie/ álbo iych.

werset: 29 A to

-1: wam będzie znákiem mowi Ieho

-1: wá/ że náviedzę was ná mieyfcu

-1: tem/ ábyście wiedzieli/ że wftá-

-1: waiąc powftanie słowo moie ná

-1: was/ ná złe.

werset: 30 Ták mowi Ieho-

-1: wá/ oto ia podawam Fáróná

-1: Chofrę krolá Micraimfkiego do

-1: rąk nieprzyiaćioł iego/ y do rąk

-1: łzukaiących dułze iego/ iáko po

-1: dał Cydkijaká krolá Iehudfkiego

-1: do rąk Newuchad-recará krolá Bawelfkiego/ nieprzyiaćielá ie-

-1: go/ y łzukaiącego dułze iego.

rozdział: 45

-1: Rozdział 45.

werset: 1

-1: SŁowo ktore mowił Iere

-1: miał prorok do Baruchá fy-

-1: ná Merijahowego/ gdy piśał
-1: słowa te do kśiąg z wít Jeremi-
-1: ałzowych/ roku czwartego Ieho
-1: iakimá fyná Iofzyiahowego kro-
-1: lá Iehudńkiego/ mowiąc.

werset: 2] Ták

strona: 399b

mowi Iehowá Bog Izráelow o

-1: tobie Baruchu.

werset: 3] Mowiś/ biá

-1: dá mnie teraz/ bo przyczynił Ie-
-1: howá śmętku do boleści moiey/ v
-1: konałem fię wzdychaniem moim/
-1: á odpoczynienia nie nálażłem.

werset: 4]

-1: Ták rzecześz do niego/ Ták mo
-1: wi Iehowá. Oto co zbudowałem
-1: ia/ rozwalam/ á co náładziłem
-1: wrywam/ y wśzytkę tę ziemię.

werset: 5] A ty śzukafz łobie(marg) Wł: wielkości. (-)(coś) wiel-

-1: kiego? nie śzukay/ bo oto ia ná
-1: wiodę złe na wśzelkie ciáło/ mowi
-1: Iehowá/ y dałem ci dużę twoie
-1: zá korzyśc/ ná wśzytkich mieyfcach
-1: dokąd poydziefz.

rozdział: 46]

-1: Rozdział 46.

werset: 1]

-1: RZecz Iehowy ktora by

-1: Iá do Ieremiałzá proroká

-1: o wšytkich narodziech.

werset: 2

-1: Ná Micraim/ ná rycerłtwo

-1: Fáraóná Nechá krolá Micraim

-1: Ikiego/ ktory był nád rzeką Pera

-1: them w Chárkemifzu/ ktorego po

-1: raził Newuchad-recar krol Ba-

-1: welki/ roku czwartego Iechoia-

-1: kimá fyná Iofzyiáhowego/ krolá

-1: Iehudłkiego.

werset: 3 Gotuyćie tarcz/

-1: y páwezę/ á przyłtępućie do bi-

-1: twy.

werset: 4 Zápřzágayćie konie/ w śia

-1: dayćie iezdni/ á Ńtańćie w hel-

-1: miech/ wycierayćie ołzczepy/ o

-1: błoczćie páncerze.

werset: 5 Przecz wi-

-1: działem ony łękliwe vchodzące

-1: na zad/ á mocne iych pobito/ y

-1: włkok vćiekáli/ áni fię obeyzrzeli/

-1: Ńtrách ze włząd/ mowi Iehowá.

werset: 6

-1: Nie vćieczy přętki/ á nie vy

-1: dzie mocny/ ná połnocy/ v rzeki

-1: Perathá/ otrąćili fię y vpádli.

werset: 7

-1: Co to iako iezioro(*marg*) wł: włtępuie. y niżej w drugim wirłzu. rć. (-)nádyima

-1: fię/ iáko rzeki biją fię wody iego?

werset: 8

-1: Micraim iáko iezioro nádýi

-1: mafię/ y iáko rzeki biją fię wody. Y rzekł/

-1: wftąpię/ (á) pokryię ziemię/

-1: wygubię miálto/ y mieszkáiące w

-1: niem.

werset: 9 (marg) Wł: wftępuycie. rc. (-)Rufzcie fię konie/ á roz-

-1: pędzcie fię wozy/ niech fię też ru-

-1: fzą rycerze/ (marg) To iest/ murzynowie y Libijczycy (-) / ktorzy

strona: 399c

nołzą tarcz/ y (marg) Ludimowie fą Lidyiczycy. rc. (-)Ludimowie kto-

-1: rzy nołzą á ciągną łuk.

rozdział: 49

strona: 401b

werset: 22 Oto iáko orzeł

strona: 401c

Ieremiałz.

wynidzie/ y przyleci/ á rozciągnie

-1: fkrzydłá fwe nád Bocrą/ á ferce

-1: mocarzow Edomfkich będzie

-1: dnia onego/ iáko ferce niewiálty

-1: boleiącey.

werset: 23 Ná Dámáfzek/ Záv

-1: ftydził fię Chámáth/ y Arfad/ bo

-1: złą(marg) wł: Słuch. (-)nowinę vsłyfzeli/ (y) ftrwo

-1: żyli fię (iáko) ná morzu (gdy fię

-1: kto) wfpokoic niemoże.

werset: 24 Osłá-

- 1: biał Dámáfzek/ vdał fię vćiekác
- 1: z ięłá go trwogá (y) vćífk/ á bole-
- 1: ści poimáły go iako rodząca.

werset: 25

- 1: Iáko nie opuźczono miáftá
- 1: chwalebneho/ grodu wesołego?

werset: 26

- 1: Przeto polegá młodzieńcy ie-
- 1: go ná vlicach iego/ y wśzytcy mę
- 1: żowie waleczni vkroceni będą
- 1: dnia onego/ mowi Iehowá Ce
- 1: wáoth.

werset: 27 Y zápalę ogień ná mu-

- 1: rze Dámáfzku/ y poźrze páłace
- 1: Ben-hádádowe.

werset: 28 Na Kedar/ y

- 1: ná kroleśtwá Chácerskie ktore po
  - 1: ráził Newuchad-recar krol Ba-
  - 1: welłki. Ták mowi Iehowá/ wftań
  - 1: ćie (á) idźcie ná Kedar/ á zborźcie
  - 1: łyny(*margin*) Kedem/ był ieden z łynow Ísmaelowych iako y Kedar tłumaczy fię wśchod.
- Przeto niektorzy ták tu przekłádaia/ y zborzy łyny wśchodowe. (-)Kedemowe.

werset: 29 Namioty

- 1: iych/ y droby iych zábiorą/ opony
- 1: iych/ y wśzytko naczyńie iych/ y
- 1: wielblądy ich wezmą fobie/ á wo
- 1: łác ná nie będą/ łtrach ze wśząd.

werset: 30

- 1: Vćiekayćie/ bierzćie bárzo/ głę

- 1: boko zálóżyli fundáment dla mie
- 1: łzkánia obywatéle Chácorá/ mo
- 1: wi Iehowá/ lecz wrádził na was
- 1: Newuchad-recar krol Bawelłki
- 1: ráde/ y vmyślił ná was myśl.

werset: 31

- 1: Wítańcie/ wítańcie/ idźcie do
- 1: narodu łpokoynego mieszkáiące-
- 1: go bełpiecznie/ mowi Iehowá/
- 1: nie (málz) wrot/ áni zatwory v
- 1: niego/ łámi mieszkáią.

werset: 32 Y będa

- 1: wielbłády iych rozchwyceniem/ á
- 1: mnołtwo dobytku iych korzyściá
- 1: y rozwionę ie ná włzytki wiátry
- 1: (y) ná kończyńy (*margin*) wł: węgla (álbo) kátá. (-) światá/ á ze w-
- 1: łzech kráin iego náwiodę zátráce
- 1: nie iych/ mowi Iehowá.

werset: 33 Y bę-

- 1: dzie Chácor gołpodá łmokom/
- 1: łpułtołzeniem áż ná wieki/ nie bę
- 1: dzie tám nikt mieszkáć/ áni prze-

strona: 401d

bywa wniem fyn człowieczy.

werset: 34

- 1: Słowo Iehowy/ ktore było do
- 1: Ieremiałzá proroká/ o-(*margin*) Helam/ iako niektorzj rozumieią ielł Perfia. (-)Helámie
- 1: ná początku krolowánia Cydkija
- 1: há krolá Iehudłkiego/ rzekąc.

werset: 35

- 1: Ták mowi Iehowá Cewáoth/
- 1: oto ia łamię łuk Helámow/ po-
- 1: czątek męftwá iych.

werset: 36 Y nawio

- 1: dę ná Helám czterzy wiátry ze
- 1: czterzech kończyn niebá/ á roz
- 1: wionę ie ná wŕzytki wiátry te/ że
- 1: nie będzie narodu/ gdzie by nie
- 1: byli zágnáni Helámfcy.

werset: 37 Bo v-

- 1: Ítráfzę Helámfkie przed nieprzy
- 1: iaćioły iych/ y przed ŕzukáiącemi
- 1: dufze iych/ á przywiodę ná nie
- 1: złe/ zápalczywość gniewu mego/
- 1: mowi Iehowá. Pośle też zá
- 1: niemi miecz/ dokąd iych dokonam.

werset: 38

- 1: Y poŕtawię ŕtolicę moię w He-
- 1: łámie/ á wytrące z onąd krolá/ y
- 1: kŕŕżąt/ mowi Iehowá.(*margin*) wł: I będzie w oŕtáteczny dniow. (-)

werset: 39 A w

- 1: oŕtáteczny dzień wrocę plon He-
- 1: łámŕki/ mowi Iehowá.
- 1: Rozdział 50.

rozdział: 50

werset: 1

- 1: SŁowo ktore mowił
- 1: Iehowá o Bawelu/ o zie

-1: mi Káldymfkiey(*marg*) wł: w ręce Irmeiaha. (-)przez

-1: Ieremiafzá prokoká.

werset: 2

-1: Opowiedayćie miedzy narody.

-1: á dawayćie (fię) słyfzeć/ y podnie

-1: ście chorągiew/ dayćie słyfzeć/

-1: nie tayćie/ mowćie. Wzięt iest Ba

-1: wel/ zawftydzon Bel/ złaman Ne

-1: todach/ záfwydzyły fię obrázy ie-

-1: go/ połamáne bálwany iego.

werset: 3

-1: Bo wyćiągnął nań narod z

-1: pałacey/ ktory położy ziemie ie

-1: go fpuftofzeniem/ że nie będzie

-1: wniefy miefzkáiącego/ od człowie

-1: ká aż do bydlęćią/ wybiegli (y) po

-1: fzi.

werset: 4 W one dni/ y ná on čás/

-1: mowi Iehowá. Przyidą fynowie

-1: Izráelowi/ cí/ y fynowie Iehud-

-1: fcy fpołem/ idąc á płącząc poy-

-1: dą/ á Iehowy Bogá fwego fzu-

-1: kác będą.

werset: 5 O Cyiońskiey drodze

-1: pytác fię będą/ tám twarzy iych

-1: (obrocą fię)/ Przydzćie (rzekną) á

strona: 402a

przylniemy do Iehowy przymie

-1: rzem wiecznem/ niezápomniá-

-1: nym.

rozdział: 51

strona: 404a

Ieremiafz.

werset: 56 Bo idzie nań/ na Bawel burzy

-1: ciel/ y poimáni mocarze iego/ po

-1: łamały fię łuki iych/ bo(marg) Wł: Bog nagrod/ álbo oddawań. rć. (-)Bog kto

-1: ry oddawa Iehowá/ oddawáiąc

-1: odda.

werset: 57 Y vpoię książętá iego/ y

-1: mądre iego/ księdze iego y vrzę

-1: dniki iego/ y rycerze iego/ że fpác

-1: będą fen wieczny/ á nie ocucą fię/

-1: mowi krol/ Iehowá Cewáoth

-1: imię iego.

werset: 58 Ták mowi Iehowa

-1: Cewáoth. Mur Bawelki fzero-

-1: ki/ fkáženiem fkáżon będzie/ á bro-

-1: ny iego wyfokie ogniem fpalone

-1: będą/ á pracować fię będą ludzie

-1: próżne/ narodowie też około o-

-1: gniá/ że fię vkonáią.

werset: 59 Słowo

-1: ktore rokazał Ieremiafz prorok

-1: Szeráiahowi/ fynowi Neryiahá/

-1: fyná Máchfeiahowego/ gdy on

-1: fzedł z Cydkijahem krolem Iehud

-1: fkim do Bawelá/ roku czwarte-

-1: go krolowánia iego/ á (był) Szeráíáh(*marg*) wł: Kfiążę pokoju/ (álbo odpoczynienia/ ábo ochłody). Lecż wedle tłumaczá Chaldeyfskiego znaczy/ kfiążę dárú. Bo miáfto Nenuchach czytał podobno/ Mincha. rć. (-)podkomorzem.

werset: 60 Y nápi-

-1: íał Ieremiałz wízytko złe/ ktore
-1: przyść miało ná Bawel do ksiąg
-1: nieiákich/ wízytkie te słowá/ ktore
-1: íą nápiíáne o Bawelu.

werset: 61

-1: Y rzekł Ieremiałz do Szerá-
-1: íáhá/ gdy przyidziełz do Bawelá/
-1: tedy pátrż żebyś czytał wízytkie
-1: te słowá.

werset: 62 Y rzeczeńz/ Iehowo

-1: ty mowiłeś o mieyfcu tem/ że ie
-1: małz wyćiąć/ áby w niem nie by-
-1: ło obywatelá/ od człowieká áż do
-1: bydlęciá/ że pułtyniámi wieczne
-1: mi będzie.

werset: 63 A gdy dokonáłz czy-

-1: tania ksiąg tych/ przywiążełz do
-1: nich kamień/ y wrzuciłz w pośrzod
-1: Perathá.

werset: 64 Y rzeczeńz/ ták záto

-1: pion będzie Bawel/ á nie powłtá
-1: nie ode złá/ ktore ia przywiodę
-1: nań że się vpráciuá. Poty (íą) słó
-1: wá Ieremiałzowe.
-1: Rozdział 52.

rozdział: 52

strona: 404a

(*marg*) Tę historię maż w. 2. Krol: wrozdz: 24 y 25 I w 2. Kron: wrozdziale. 36. (–)

werset: 1

- 1: SYnem dwudziestu y
- 1: iednego roku (był) Cydki
- 1: iahu gdy począł krol-
- 1: wác/ á iedennaście lat
- 1: krolował w Ierufzalimie/ á imię

strona: 404b

mátce iego Chamutal corá Ir-

- 1: meiáhowá z Liwny.

werset: 2 Lecz czynił

- 1: zle przed oczymá Iehowy/ wŕzy-
- 1: tko iáko czynił Iehoiakim.

werset: 3 Bo

- 1: gniew Iehowy był ná Ierufza-
- 1: lim y ná Iehudę/ á ie odrzucił
- 1: od oblicza swego/ á (ták) (*marg*) Albo/ odstąpił krola (–)ŕprzeći
- 1: wił fię Cydkijahu krolowi Bawel
- 1: ŕkiemu.

werset: 4 Yftáło fie roku dzie-

- 1: wiątego krolowania iego mie-
- 1: śiácá dziesiątego/ dziesiątego
- 1: (dnia) miesiącá/ przyŕzedł Newu
- 1: chad-recar krol Bawelŕki/ ŕam/ y
- 1: wŕzytko rycerŕtwo iego ná Ieru
- 1: ŕzalim/ y położyli fię v niego/ á

-1: zbudowali v niego(*marg*) Daiok. niektorzy wałem przykładaią: ále co włainie znaczj małz przy 25. roz: 2. kfiąg krol. (-)tárány w o-

-1: koło.

werset: 5 Y było miáfto w oblęże-

-1: niu/ áż do iedennaftego roku kro

-1: lá Cydkijahá.

werset: 6 Mieściacá czwar

-1: tego/ dziewiętego (dniá) Mieścią

-1: cá/ zmocnił fię głod w mieście/ że

-1: nie było chlebá ludowi (oney) zie

-1: mie.

werset: 7 Y przerwane miáfto/ á

-1: wftytcy mężowie waleczni vcie-

-1: kli/ y wyfzli z miáftá w nocy dro-

-1: gą brony/ miedzy dwiemá mury/

-1: ktora v fádu *krolewfkieg*°/ á Chas

-1: dymowie (byli) v miáftá w około/

-1: y pófzli drogą puftynie.

werset: 8 Y go-

-1: nili rycerze Cháfdymfcy zá kro-

-1: lem/ y dogonili Cydkijahá wro-

-1: wninach Ierychońfkich/ á wfty-

-1: tko rycerftwo iego pierzchnęło od niego.

werset: 9 Y poimáli krolá/ á

-1: dowiedli go do krolá Bawelfkie-

-1: go do Riwlata/ wziemí Chámáth

-1: (fkiey)/ y(*marg*) *Wł: I mowił snim fady. rc. (-)fądził fię z nim.*

werset: 10 Y po

-1: ścinał krol Bawelfki fyny Cydkí-

-1: iahowe przed oczymá iego/ wŷzy

-1: tki teŷ ksiąŷetá Iehudŷkie poŷci-

-1: nał w Riwlaćie.

werset: 11 A oczy Cydki-

-1: iahowe oŷlepił/ y zwiąŷał iy dwie

-1: má(marg) wł: miedzieniekomá. rc. (-)łańcuchomá/ y zâprowâdził

-1: go krol Bawelŷki do Bawelá/ y

-1: dał go do domu więŷzenia/ áŷ do

-1: dnia ŷmierći iego.

werset: 12 A mieŷiáćá

-1: piątego/ dzieŷiátego (dnia) mie-

-1: ŷiáćá/ to ieft/ dzieŷiętnáŷtego ro

-1: ku krolá Newuchad-recárá/ kro

-1: lá Bawelŷkiego/ przyŷedł Newu

strona: 404c

zárádán hetman (marg) Albo Zołnierŷki/ iakoŷmy indzie przełóŷyli. (-)drabŷki/ kto-

-1: ry ŷtał przed krolém Bawelŷkim

-1: w Ieruŷzalimie.

ksiega: Thren

rozdzial: 3

strona: 406c

Nárzekánie

werset: 22 Miłóŷierdzia to Ie

-1: howy/ ŷelmy nie dokonáni/ bo nie

-1: wŷtały litoŷći iego.(marg) To ieft/ nowe miłofierdzia co dzień okáŷuie Bog. (-)

werset: 23 Nowiny

-1: co záránie/ wielka prawdá two-

-1: iá.

werset: 24 Działem moim Iehowá/

-1: rzekłá dufzá moiá/ dla teg^o vfam

-1: iemu.

werset: 25] Dobry Iehowá czekáią-

-1: cym go/ dufzy fzukáiącey go.

werset: 26]

-1: Dobrze y oczekawáć/ y milczęć

-1: dla zbáwienia Iehowy.

werset: 27] Dobrze

-1: mężowi gdy niešie iárzmo w młó

-1: dości fwoiey.

werset: 28] Siędzie fam/ á

-1: milczęć będzie/ bo poniešie ná fo

-1: bie.

werset: 29] Położy w prochu vftá fwe/

-1: owa ieft nádzieiá.

werset: 30] Náftáwi bi-

-1: iácemu iy czeluści/ náfycon bę-

-1: dzie wřągánia.

werset: 31] Bo nie odpuści

-1: ná wieki Pan.

werset: 32] Bo choć zranił

-1: tedy fię zmiluie dla mnořtwá mi-

-1: łóšierdzia fwego.

werset: 33] Bo nie trapi

-1: fercá fwego/ áni zálmęca fynow

-1: człowieczych.

werset: 34] Aby ftárl pod no

-1: gámi fwemi wřzytki więźnie ziem

-1: fkie.

werset: 35 Aby náchylił fądu (kázdeg°)

-1: mężá przed obliczem nawyźłzego.

werset: 36

-1: Aby omylił człowieká we przy

-1: iego/(*marg*) To iest/ Bog tego nie vmie. Amos 3. (-)Pan nienawidzi.

werset: 37 Kto to/

-1: (iest co) rzekł/ á ftáło fię/ Pan nie

-1: rofkazał?

werset: 38 Z vft nawyźłzego nie

-1: wynidą złości y dobro?

werset: 39 Co kłá-

-1: mą człowiek żywy/ mąż ná grze-

-1: chy fwoie?

werset: 40 Dowiáduemy fię

-1: drog náfzych/ á wysłedzaymy (ie)

-1: á náwroćmy fię do Iehowy.

werset: 41

-1: Podnieśmy ferce náfze/ y ręce

-1: ku Bogu w niebo.

werset: 42 My wyftą-

-1: pilińmy/ y fprzećiwilińmy fię/ (prze

-1: to) ty nie zmiłowałeś fię.

werset: 43 Ná-

-1: kryłeś fię gniewem/ y goniłeś nas

-1: pobiłeś/ á niezczędziłeś.

werset: 44 Po-

-1: kryłeś fię obłokiem/ áby nie prze

-1: ízła modlitwá.

werset: 45 Smiećiami y

-1: obrzydłością położyłeś nas w po

-1: śrzodku narodow.

werset: 46 Otworzyli

-1: ná nas wíta fwe wlyztycy nieprzy

-1: iaćiele nályz.

werset: 47 Strách y iámá by

-1: łá ná nas/ zwodzenie/ y stárcie.

werset: 48

-1: Strumienie wodne wypuści o

-1: ko moie ná stárcie corki ludu me

strona: 406d

go.

werset: 49 Oko moie płynie/ a nie v-

-1: łpokaia się/ niemálz też odpoczy-

-1: nienia.

werset: 50 Aż weyrzy/ á vyzrzy

-1: Iehowá z niebá.

werset: 51 Oko moie

-1: zbierało žal dułzy moiey/ dla w-

-1: łzech corek miáftá mego.

werset: 52 Lo-

-1: wiąc łowili mię iáko(*marg*) Albo iáko wroblá. (-)ptaká/ nie

-1: przyiaćiele moi próžno.

werset: 53 Zám-

-1: knęli wftudni żywot moy/ á mio-

-1: táli kámienie ná mię.

werset: 54 Zábrawy

-1: wody nád głową moią/ mowi-

-1: łem/ (iuz) zgináłem.

werset: 55 | Wzywa-

-1: łem imienia twego Iehowo z ftu

-1: dnie łpodniey.

werset: 56 | Głos moy vsły-

-1: łzałeś/ nie zákryway vchá twego

-1: ku odetchnieniu memu/ y woła-

-1: niu memu.

werset: 57 | Przybliżyłeś fię w-

-1: dzień przyzywánia twego/ rze-

-1: kłeś nieboy fię.

werset: 58 | Rozprawiłeś

-1: Pánie prze dułze moiey/ odkupi-

-1: łeś żywot moy.

werset: 59 | Widziałeś Ie-

-1: howo náchylenie moie/ ładz prá

-1: wo moie.

werset: 60 | Vsłyziałeś vragánie

-1: iych Iehowo/ włzytkie myśli iych

-1: ná mię.

werset: 61 | Wárgi powftawáią-

-1: cych y łwiegocących ná mię włzy

-1: tek dzień.

werset: 62 | Siadanie iych/

-1: y wftawánie iych obeyrzy/ ia

-1: pieśniá ich.

werset: 63 | Wroćifz iym nagro

-1: dę Iehowo/ wedle vczynkow rąk

-1: iych.

werset: 64 | Dałz iym(*marg*) wł. Tarcze fercá. (-)vporne ferce/

-1: przeklęstwo twoie (dafz) iym.

werset: 65

-1: Gonić (ie) będziefz w gniewie/ á

-1: wygładzifz ie z pod niebios Ieho

-1: wo.

rozdział: 4

-1: Rozdział 4.

werset: 1

-1: I Kto (*marg*) wł: Iáko zákryie fię. (-)pośmiedziało złoto/

-1: zmieniká fię brylá dobra/ roz-

-1: miotano kámienie świętynie

-1: po rogach włzech vlic?

werset: 2 Syno-

-1: wie Cyiońfcy sláchetni vbráni w

-1: czyłte złoto/ iáko poczytáni ná(*marg*) wł: zá naczyne rzemieśniká. (-)fko

-1: rupy/ za robotę rąk gárnczarzá.

werset: 3

-1: Y fmokowie podávali pierśi/

-1: karmili fzczeniétá fwe/ corká (le-

-1: pak) ludu mego okrutna/ iáko

-1: ftrułowie w pułzczy.

werset: 4 Przyfechł

-1: ięzyk niemowlátká do podniebie

-1: nia iego/ dla vpragnienia/ dzieći

strona: 407a

prośiły chlebá/ (á) nie było ktoby

-1: iym vdzielił.

ksiega: Ez

rozdział: 3

strona: 409a

Ezechiel

werset: 23 Y wstałem/ á wyśzedłem

-1: ná pole/ á oto tám sławá Ieho-

-1: wy ftała/ iáko sławá/ którą wi-

-1: działem nád rzeką Kewarem/

-1: y padłem ná oblicze swe.

werset: 24 Y w-

-1: śzedł w mię duch/ y pośtawił mię

-1: ná nogi moie/ á mowił zemną/ y

-1: rzekł do mnie/ wnidz zámkni się

-1: w pośrzodku domu twego.

werset: 25 A

-1: ty śynu człowieczy/ (*marg*) wł: Oto dali ná cię powrozy y zwiążą cię nimi/ y nie wynidziefz wpośrodek iych. rć/ (-)oto zgoto-

-1: wáli ná cię powrozy/ áby cię zwią

-1: záli nimi/ á (ták) niewychodz mie-

-1: dzy nie.

werset: 26 A ia ięzyk twoy przykli

-1: ię do podniebienia twego^o/ że onie-

-1: mieiefz/ á nie będziefz iym mę

-1: zem śtofuiącym/ bo domem śwá

-1: tu śą.

werset: 27 A gdy z tobą mowić bę-

-1: dę/ otworzę wftá twoie/ że czeń do nich/ Ták mowi/ Adonái

-1: Iehowá. Kto śłucha niech śłu

-1: cha/ á kto(*marg*) Albo prześtáwa/ lub omiefzkawa. (-)zaniechawa niech zá

-1: niecháwa/ bo domem śwáru śą.

rozdział: 4

-1: Rozdział 4.

werset: 1

-1: A Ty fynu człowieczy/

-1: wezmi łobie cegłę/ á po-

-1: łoż ią przed łobą/ y nápiłz ná

-1: niey miásto Ierufza-

-1: lim.

werset: 2 Y połóżyłz przeciw niemu

-1: oblężenie/ á zbuduiefz wedle nie

-1: go(*margin*) Słowo Hywreyfkie Daiek w Ieremiafzu y w kfiegach Krol. przełóżyłfmy ta-
ranem/ lecz taran znaczy naczyńie/ ktorým tłuką mury Przeto lepiey turem to ieft/ co zanim
ku zamkowi chodzą/ iáko małz przy 2. Krole: 25. wir. 1. (-)turá/ á w fypiefz nád nim gro

-1: blą/ á połóżyłz przy niem obozy/ y poftáwifz przy nim tárány wko

-1: ło.

werset: 3 A ty wezmi łobie panew że-

-1: láną/ y poftáwifz ią (miásto) ściá

-1: ny żelázney miedzy tobą/ á mie-

-1: dzy miáftem/ á obrociłz twarz

-1: twoię przeciw niemu/ że będzie o

-1: blężeniem/ y łzturmować będziełz

-1: ná nie/ znák (to) ieft domowi I-

-1: zráelowemu.

werset: 4 A ty leż ná bok

-1: twoy lewy/ á włóž niepráwość domu Izráelowego nań/ wedle

-1: liczby dniow/ ile ich leżeć będziełz

-1: ná niem/ (że) poniešiefz nieprá-

-1: wości iych.

werset: 5 Bo ia dałem tobie

-1: látá niepráwości iych/ wedle licž

-1: by (*marg*) Bo przez ták wiele lat bálwanom służył dom Izraelow. (-)dni trzech let y
dziewiąćdzie

-1: śiát dni/ że ponieśiesz nieprá-

-1: wość domu Izráelowego.

werset: 6 A do

strona: 409b

konawfzy iych/ tedy lężesz ná bok

-1: twoy práwy znowu/ y(*marg*) Tak wiele lat było pokoleniu Iehudy iáko od Bogá odftąpiło.

(-)-ponie-

-1: śiesz niepráwość domu Iehudy

-1: czterdzieści dni/ dzień rokiem/ dzień

-1: rokiem dałem iy tobie.

werset: 7

-1: A (potym) do oblężenia Ieru-

-1: ízalima nawroćisz twarz twoię/ á

-1: ramię twoie odkryte (będzie) y

-1: będziesz prorokować nań.

werset: 8 A o-

-1: to włożyłem ná cię powrozy że-

-1: fię nie obroćisz z boku twego ná

-1: bok twoy/ áż dokonasz dni oblę-

-1: żenia twego.

werset: 9 Ty lepak nábierz

-1: łobie pńzenice/ y ięczmieniá/ y bo-

-1: bu/ y foczewice/ y iągiał/ y wyki/

-1: á poftaw ie w naczeniu iákiem/ y

-1: náczynisz łobie z nich chlebá we-

-1: dle dni/ ile ich leżec będziesz ná

-1: boku twem/ trzy ftá/ y dziewięć-

-1: dziesiąt dni będziez ie ieść.

werset: 10 A

-1: iedzenie twoie ktore ieść będziez

-1: będzie ważyć dwadzieścia sze-

-1: klow ná dzień/ od czasu do czasu

-1: ieść to będziez.

werset: 11 Y wody w mia

-1: rę napijąc się będziez/ szofną część(*marg*) Hin o iest (álbo Chin) maż wyżey przy rozdz.
39. wtorych kfiąg Moizefzowych. (-)

-1: Hinu/ od czasu do czasu/ pić bę-

-1: dziez.

werset: 12 Lecz plácek ieczmienny

-1: ieść będziez/ ktory w gnoiu łáy-

-1: ná człowieczego vpieczefz/ przed

-1: oczymá iych.

werset: 13 Y rzekl Iehowá.

-1: Ták ieść będą synowie Izráelowi

-1: chleb swoy nieczyłty miedzy

-1: narody/ gdzie ie zápedzę.

werset: 14 Y rze

-1: kłem/ Ach Pánie Iehowo/ oto du

-1: lza moiá nie zmázála się/ á ścier-

-1: wu y vtárganego (bydlęcia) nie

-1: iadłem od młodości moiey/ aż do

-1: tąd/ áni wchodziło do vlt moich

-1: mięso brzydliwe.

werset: 15 Y rzekl do

-1: mnie/ pátrz/ dałem ci łayná by-

-1: dlęce/ miásto gnoiu człowiecze-

-1: go/ że vczyniŕz chleb twoy ná nich.

werset: 16 Y rzekł do

-1: mnie/ fynu człowieczy/(*marg*) To iest/ głod przepuŕzcę/ lafką żywność zowie/ bo iáko fię lafką podpieraia/ ták żywność sił dodawa (-)

-1: oto ia łamię lafkę chlebá w-

-1: Ierufzalimie/ że ieść będą chleb

-1: ná wagę/ á w fráfunku/ y wodę

-1: w miarę ázzdumieniem pić bę-

-1: dą.

werset: 17 Bo niedoŕtanie chleba/ y

-1: wody/ że zdumieiafię (*marg*) wł: Mąż y brát iego. (-)ieden zdru-

-1: gim/ y ftruchleia w niepráwoŕci

-1: fwey.

rozdział: 9

strona: 411c

Ezechiel

werset: 7 Y rzekł do nich/ íplu

-1: gawcie ten dom/ á nápelnicie ŕie

-1: ni trupámi/ wychodźcie/ wyŕzli/

-1: a pobili w mieŕcie.

werset: 8 A gdy ie po

-1: pobili tedym fię ia zoŕtał/ yvpadłem

-1: na oblicze moie/ y wołałem á rze

-1: kłem/ Ach Adonái Iehowo/ izali

-1: ty wytráciŕz wŕzytek oŕtánek Izrá

-1: elá/ gdy wylewaŕz wŕzytkę zápal

-1: czywoŕc twoię ná Ierufzalim?

werset: 9

-1: Y rzekł do mnie niepráwoŕc

-1: domu IzraélŃkiego/ y IehudŃkie
-1: go wielka bárzo wielce/ y nápeł-
-1: niá fie ziemiá (*marg*) Niektore kŃiegi HiwreyŃkie/ miáŃto Damim máią Chámás/ to iefť
miaŃto krwi/ krzywdę/ álbo gwałť/ lub łupieŃtwo. (-)krwie/ a miáŃto
-1: nápełniło fię przewrotnoŃci/ bo
-1: mowili opuŃcił Iehowá ziemię/ y
-1: niewidzi Iehowá.

werset: 10 A przeto teŃ

-1: ia nie z folguię/ áni oko moie po-
-1: źczędzi/ drogę iych ná głowy iych
-1: oddam.

werset: 11 A oto on mąż obłęczo-

-1: ny w płoćienne (fzáty)/ ktory miał
-1: kálámarz ná biodrach fwych/ (*marg*) wł. náwrócił słowo. (-)od
-1: powiedział/ rzekąc. Vczynilem iá
-1: koŃ mi rofkazał.

rozdział: 10

-1: Rozdział 10.

werset: 1 Y Widzialem á oto ná po

-1: wietrzu/ ktore (było) nád
-1: głowá(*marg*) Cheruw iefť obraz/ ktory ma twarz dziećięcą. (-)Cheruwow iáko ká
-1: mień fzáfir/ iáko widzenie podo-
-1: bieńftwá Ńtolica widziáney nád
-1: nimi.

werset: 2 Y rzekł do mężá obłęczo-

-1: nego wpłoćienne (odzenie)/ á
-1: rzekł. Wnidz w poŃrzodek kołá
-1: pod Cheruwá/ á nápełni garŃci
-1: twoie rzeŃáwia ogniftego/ z po-

-1: śródtku cheruwow/ á fyp ná miá

-1: fto/ y w fzedł przed oczymá moie-

-1: má.

werset: 3 A cheruwowie ftali po prá

-1: wicy domu/ gdy on mąż chodził/

-1: oblok lepak nápełnił sień wne-

-1: trzną.

werset: 4 Y podniosła fię sławá

-1: Iehowy od cheruwá ná odrzwi

-1: domu (onego) y nápełnił fię dom

-1: obłokiem/ sień też nápełniá fię

-1: blańkiem sławy Iehowy.

werset: 5 Zás

-1: głos fkrzydeł cheruwow vsłyfzan

-1: aż w síeni z nadworney/ iáko głos

strona: 411d

Bogá w fzechmocneg^o gdy mowi.

werset: 6

-1: A gdy on rofkazował mężowi

-1: obleczonemu w płóćienne (fzáty)

-1: mówiąc. Wezmi ogniá z po-

-1: śródtku koła między cheruwámi/

-1: tedy przyfzedł/ y ftánał podle ko-

-1: lá.

werset: 7 Y z ciągnął Cheruw rękę

-1: fwoię z pośrzódtku cheruwow do

-1: ogniá/ ktory (był) między cheru-

-1: wámi/ á wziáfzy dał do gárści

-1: obleczonego w płóćienne (fzáty)/

-1: y wziął á wyłzedł.

werset: 8 Y widzieć by

-1: ło v cheruwow podobieńftwo rę

-1: ki człowieczey pod łkrzydły ıych.

werset: 9

-1: Y widziałem áno cztery koła

-1: podle cheruwow/ koło ıedno po-

-1: dle cheruwá ıednego/ (marg) wł. á koło ıedno podle Cheruwá ıedneg°. (-)á koło

-1: drugie podle cheruwá drugiego/

-1: á widzenie koł ıákoby kámięń tár

-1: ızyfz.

werset: 10 Zaś widzenie ıch podo-

-1: bieńftwo ıedno(marg) wł: v czterech ıch. (-)v włzytkich czte

-1: rzech/ ıákoby było koło wpořzod

-1: ku koła.

werset: 11 Gdy (lepak) te chodzi-

-1: ły/ ná cztery(marg) To ıeft/ y náprzod/ y nazad/ w práwo y wlewo. rć. (-)czworce
łwe cho-

-1: dziły/ niewracały fię gdy one cho

-1: dziły/ bo ná mieyłce ná ktore pá-

-1: trzyła głowá/ zá nią chodziły/ nie

-1: obracały fię gdy chodziły.

werset: 12 A

-1: włzytko ıych ćiało/ y tył ıych/ y rę

-1: ce ıych/ y łkrzydła ıych/ y koła peł

-1: ne były oczu w około/ vczterzech

-1: ıych koł.

werset: 13 Do koł lepak onych

-1: wołał (ktości). O koło/ á ıam słę-

-1: Ízał.

werset: 14 A (było) czworo oblicze v

-1: iednego/ oblicze iedno/ oblicze(*marg*) Podobno ma być ćielcá iáko w rozdziale 1.

(-)cheruwá/ á oblicze wtore obli-

-1: cze człowiecze/ á trzećie oblicze/

-1: oblicze lwowe/ á czwarte oblicze

-1: orłowe.

werset: 15 Y podnieśli fię Cheru

-1: wowie/ też było zwierzę ktore wi

-1: działem ná rzece Kewarze.

werset: 16 A

-1: gdy chodzili cheruwowie/ Ízły przy

-1: nich kołá/ zás gdy podnošili che-

-1: ruwowie fkrzydłá fwe ná wyfo

-1: kość od ziemie/ nie obracály fię

-1: też kołá od nich.

werset: 17 Gdy oni Ítali/

-1: Ítały/ á gdy fię oni podnošili pod

-1: nošily fię y one/ bo duch żywotny

-1: w nich. Y wyfzła sławá Ieho

-1: wy a odrzwi onego domu

strona: 412a

á Ítáneła nád cheruwy.

rozdział: 14

strona: 413d

werset: 11 (A to) áby (*marg*) wł: áby nie błádzili więcej dom (-)nie błą

-1: dził więcey dom Izráelow ode-

-1: mnie/ ániby fię mázáli więcey/

strona: 414a

Ezechiel.

wfzemi wyftępkami fwemi. Y bę

-1: dą mi ludem/ á ia iym będę Bo-

-1: giem/ mowi Adonai Iehowá.

werset: 12

-1: Y była rzecz Iehowy do mnie

-1: mowiąc.

werset: 13 Synu człowieczy/ iefli

-1: (przećiw) mnie zgrzeży ziemiá

-1: wyftępując wyftęp/ tedy wyćią-

-1: gnę rękę moię ná nie/ y złamię

-1: iey(*marg*) Co ieft lafká chlebowa maſz wyżfzey przy roz: 4: wirſz 16. (-)lafkę chlebową/
á nápuſzczę

-1: ná nię głod/ y wytnę zniey czło-

-1: wieká y bydłę.

werset: 14 A będąli ci trzy

-1: mężowie w poſrzodku iey/ No-

-1: ach/ Daniel/ á Iiow/ ci wſpráwie

-1: dliwoſci fwey wyfwobodzą duſzę

-1: fwą/ mowi Adonái Iehowá.

werset: 15

-1: Iefli zwierz zły nápuſzczę ná

-1: ziemię/ żeby ią oſierocił/ y była by

-1: ſpuſtoſzeniem/ żeby (iey) nie lza

-1: przechodzić dla zwierza.

werset: 16

-1: A oni trzy mężowie (byliby)

-1: wpoſrzodku iey/ żywę ia/ mowi

-1: Adonái Iehowá/ Iefli ſyny á-

-1: bo corki wyfwobodzą/ łámi oni

-1: wyfwobodzą fię/ lecz ziemiá bę-

-1: dzie łpułtołzeniem.

werset: 17] Abo/ (iełli)

-1: miecz przywiode ná ziemię one/

-1: y rzeknę [!] / miecz przeydzie po zie-

-1: mi/ że wytnę zniey człowieká y by

-1: dlę.

werset: 18] A trzy mężowie oni (byli-

-1: by) wpołrzodku iey/ żywę ia/ mo

-1: wi Adonái Iehowá/ nie wybá-

-1: wiá fynow áni corek/ chyba ci fa-

-1: mi wyfwobodzeni będą.

werset: 19] Abo

-1: mor nápułzczę ná ziemię one/ y

-1: wyleię zápalczywość moię ná nię

-1: we krwi/ wyćináiac z niey czło-

-1: wieká/ y bydlę.

werset: 20] A Noach/ Dáni

-1: el/ y liow byliby w połrzodku

-1: iey/ żywę ia Adonái Iehowá/ ie

-1: łli fyná abo corkę wyfwobodzą/

-1: łámi tylko w łpráwiedliwołci

-1: łwey wybáwiá dułżę łwą.

werset: 21] Bo

-1: ták mowi Adonái Iehowá/ Nuż

-1: gdy czterzy łády moie złe/ miecz/

-1: y głod/ y zły zwierz/ y mor połłę

-1: do Ierufzalimá/ abych wyłiekł z

-1: niey człowieká y bydlę?

werset: 22 A oto o

-1: Ítánek w niey ktory wśzedł/ wy-

-1: wiedzeni fynowie y corki/ oto o-

-1: ni wynidą do was/ á oglądacie

-1: drogę iych/ y Íprawy iych/ á poćię

strona: 414b

Ízeni będziecie po złem/ ktore ná-

-1: wiodłem na Ierufzalim/ wśzytko

-1: co náwiodłem nań.

werset: 23 Y poćieszą

-1: was/ gdy wyzrzyćie drogę iych/ y

-1: Íprawy iych/ bo doznaćie żem nie

-1: próżno vczyńił wśzytko/ com vczy

-1: nił wniem/ mowi Adonái Iehowá.

-1: Rozdział 15.

rozdziel: 15

werset: 1

-1: Y Była rzecz Iehowy

-1: do mnie/ mowiąc.

werset: 2 Sy

-1: nu człowieczy/ co będzie

-1: (mieć) drzewo winne nád

-1: wśzytkie drzewá/ (y nád) látoro-

-1: śli/ ktore Íą miedzy drzewy leśne

-1: mi?

werset: 3 Izali z niego (może) wziąć

-1: drzewo dla vczynienia (iákicy) ro

-1: boty? Aza biorą z niego gwozdz

-1: dla zówiefzenia ná niem wízelá-

-1: kiego nacznia?(*marg*) Iákoby rzekł/ wino gdyby iágod nie rodiło/ iefzczeby podlejfe
było niż infze drzewo. (-)

werset: 4] Oto do ognia

-1: (ie) miecá/ áby (ie) żárł/ dwa koń-

-1: cá iego požárł ogień/ á śrzodek ie

-1: go vfechł/ áza fię zgodzi ná vro-

-1: bienie (czego)?

werset: 5] Oto gdy iefzcze

-1: było cále/ nie zgodziło fię ná vro

-1: bienie (czego)/ nuż gdy ie ogień

-1: požárł/ y zgorzáło/ áza będzie *znieg*^o

-1: iefzcze (co) vrobiono?

werset: 6] Przeto

-1: tak mowi Adonái Iehowá/ Iáko

-1: winne drzewo miedzy drzewem

-1: leśnym/ ktorem dał do ognia ná

-1: požarcie/ takim dał obywatéle

-1: Ierufzalimfkie.

werset: 7] Y poštawię o-

-1: blicze moje ná nie/ z ognia wyni-

-1: dą/ á ogień ie požrze/ y doznaćie

-1: zem ia Iehowá/ gdy poštawię o-

-1: blicze moje ná nie.

werset: 8] (*marg*) wł: Y dam ziemię. (-) Vczynię też

-1: ziemię ſpuštoſzeniem/ ponieważ

-1: przeſtąpili przeſtąpienie/ mowi

-1: Adonái Iehowa.

rozdział: 16]

-1: Rozdział 16.

werset: 1

-1: Y Była rzecz Iehowy do

-1: mnie/ mówiąc.

werset: 2 Synu czło-

-1: wieczny/ oznaymi Ierufzali

-1: mowi obrzydłości ieg^o/ y rzeczysz.

werset: 3

-1: Ták mowi Adonái Iehowá Ie-

-1: rufzalimowi/ mieszkánia twoie y

-1: národzenia twoie z ziemie Kená

strona: 414c

hán(łkiey)/ óciec twoy Emorłki/ á

-1: mátká twoiá Chythithká.

rozdział: 18

strona: 416c

Ezechiel.

werset: 7 Ni-

-1: kogo nie vtrapi/ záftawę dlužni-

-1: kowi śwemu wroći/ łupu nie złu-

-1: pi/ chlebá śwego głodnemu vży-

-1: czy/ á nágiego przykryie odzie

-1: niem.

werset: 8 Na lichwę nie da/ y przy

-1: bytku nie wezmie/(*marg*) Iła: 58. (-)od łprofności

-1: wraca rękę swoię/ łąd prawdzi-

-1: wy vczyni miedzy mężem á mę-

-1: żem.

werset: 9 W vftáwách moich cho-

-1: dzie będzie/ á ładow moich ftrzec

-1: będzie czyniąc prawdę/ to łprá-

-1: wiedliwy/ żywąc żyć będzie/ mowi

-1: Adonái Iehowá.

werset: 10 A iefli vrodzi

-1: łyná łotrą/ rozlewęcę krwié/ á v-

-1: czyni iednę (rzecz) z onych.(*marg*) wł: iedno z iednego z tych. (-)

werset: 11 A on

-1: włzego tego nie będzie czynić/ y o

-1: włzem ná gorách ieść będzie/ á

-1: (bo) żonę blizniego łwego łplugá

-1: wi.

werset: 12 Vtrapionego á vbogiego

-1: trapić będzie/ łup z łupi/ záłtawy

-1: nie wroći/ á do bálwánow oczy

-1: łwe podność będzie/ y obrzydłość

-1: czynić będzie.

werset: 13 Ná lichwę dáwác

-1: będzie/ y przybytek wezmie/ áza

-1: żyć będzie? nie będzie żyć/ zá włzy

-1: tkie obrzydłości te/ ktoreby vczy

-1: nił vmieráiąc vmrze/ krew iego

-1: ná niem będzie.

werset: 14 Zás iefliby łpło

-1: dził łyná/ ktoryby widział włzy-

-1: tkie grzechy oycá łwego ktore czy

-1: nił/ widziałby/ ále by wedle nich

-1: nie czynił.

werset: 15 Ná gorach by nie

- 1: iadał/ á oczu by śwych do bálwá
- 1: now domu Izráelkiego nie pod-
- 1: nośił/ y żony bliźniego swego nie
- 1: gwałciłby.

werset: 16 Cżłowieká też nie

- 1: trapiłby/ záftáwy nie záftáwiał-
- 1: by/ y łupu nie łupiłby/ chlebá swe
- 1: go głodnemu dáwałby/ á nágie-
- 1: go odzieniem przydziałby.

werset: 17 Od

- 1: vtrapionego rękę swoię wrocił-
- 1: by/ lichwy/ y przybytku niebrał-
- 1: by/ łády moje czyniłby/ w wftá-
- 1: wach moich chodziłby/ ten nie v-
- 1: mrze(*margin*) Albo niepráwości. (–) zá niepráwość Oycá swe-

strona: 416d

go/ żywąc żyć będzie.

werset: 18 Oćiec ie-

- 1: go gdy potwarzáiąc potwarzác
- 1: będzie/ łup łupić będzie z brátá/ y
- 1: co nie dobrze czynić będzie wpo-
- 1: śrzodku ludu mego/ tedy ten v-
- 1: mrze w niepráwości swey.

werset: 19 (*margin*) wł: Y rzekliście. rc. także y niżej w wir: 25. (–)

- 1: Lecż rzeczećie/ dla czego nie-
- 1: ponieśie fyn niepráwości oycó-
- 1: wey? A(toli) iż fyn czynił łąd/ y
- 1: ípráwiedliwość/ á wftzech wftaw
- 1: moich przyftrzeżał/ y czynił ie/

-1: (przeto) żywąc życ będzie.

(*marg*) Oto y tu widzisz/ że dufá też iest co człowiek. (-)

werset: 20 Du-

-1: Iza ktora grzeŹy tá vmrze/ Syn

-1: nieponieŹie niepráwoŹci oyco-

-1: wey/ á oćiec nieponieŹie nieprá-

-1: woŹci Źynowey/ ŹpráwiedliwoŹ

-1: Źpráwiedliwego ná nim będzie/

-1: á niezboŹnoŹ niezboŹneg^o ná nim

-1: będzie.

werset: 21 Zás gdy fię niezboŹny

-1: wroći ode wŹzech grzechow Źwych

-1: ktore czynił/ á Źtrzec będzie w-

-1: Źzech wŹtaw moich/ y czynić Źad

-1: y ŹpráwiedliwoŹ/ żywąc życ bę-

-1: dzie/ nie vmrze.

werset: 22 WŹzytkie prze-

-1: Źtęptwá iego/ ktore czynił/ nie-

-1: wŹpomniá Źię mu/ wŹpráwiedli-

-1: woŹci Źwey ktorá czynił życ będzie

werset: 23

-1: Izali(*marg*) Albo/ izali kocháiąc fię kocham fię w Źmierći. rć. (-)Źadáiąc Źadam Źmierći

-1: niezboŹnego/ mowi Adonái Ie-

-1: howá? Izali nie áby fię wroćił z-

-1: drog Źwoich á żył?

werset: 24 Zás gdyby

-1: fię odwroćił Źpráwiedliwy od

-1: ŹpráwiedliwoŹci Źwey/ á czynił-

-1: by ŹproŹnoŹ wedle wŹzech obrzy-

- 1: dłości/ ktore czyni niezbożny czy-
- 1: niąc/ á(za) będzie żyć? wżytkie
- 1: Íprawiedliwości iego ktore czy-
- 1: nił nie będą wípomienione/ w wy
- 1: Ítepku íwem/ ktorem wyłtąpił/ y
- 1: w grzechu íwem/ ktorem grzełzył
- 1: w nich vmrze.

werset: 25] Lecż rzećećie/(*margin*) O tem słowie małz wyżłzey przy roz: 3. (-)nie wyważona drogá Páńlka/

- 1: Słuchayćie profżę domie Izráelow/
- 1: Izali drogá moiá nie wy-
- 1: ważona? Izali nie drog wálżych
- 1: nie wyważono?

werset: 26] Gdy fię wroći

- 1: Íprawiedliwy od Íprawiedliwo-
- 1: ści íwey/ á będzie czynić Íprofność
- 1: y vmrze ná nich/ wÍprofności
- 1: íwey ktorą czynił vmrze.

rozdział: 21]

strona: 419a

Ezechiel.

werset: 27] Po práwicy iego byłá

- 1: wroźbá (ná) Ierufzalim/ áby ítá-
- 1: wiał tárány/ áby otworzył wíta
- 1: (wołáiąc) áby bito/ áby podniosł
- 1: głos na trwoę/ áby połtáwił tá
- 1: rány przeciw bronam/ áby íypał
- 1: groblá/ y áby zbudował turá.

werset: 28]

-1: Lecz to będzie v nich/ iáko gdy

-1: kto vgadywa próżność przed o-

-1: czyma iych/ ponieważ iym częłto(*margin*) wł: przyięgi przyięgl im. To ieft/ Ne będą fię
fpodziwać Iudowie żeby ná nie miał przyięgác Newuchadnecar/ ponieważ iym kilka kroć
przyięgl pokoy. (-)

-1: przyięgał/ ále on wfpomienie

-1: niepráwość iych/ áby byli poimá

-1: ni.

werset: 29] Przeto ták mowi Adonái

-1: Iehowá/ ponieważ wfpomnieli-

-1: ście niepráwość wálzę gdy odkry

-1: wáią przetępftwá wálze okázu-

-1: iác grzechy wálze we włzech fpra-

-1: wach wálznych/ przeto wfpomionę

-1: liście że ręká poimáni będziecie.

werset: 30]

-1: Y ty zábičia (godzien) niezbo-

-1: żny ksiáże Izráelſki/ ktorego przy

-1: fzedł dzień (żeby) wczás (był) ko-

-1: niec niepráwości.

werset: 31] Ták mowi

-1: Adonái Iehowá/ odyimę czápkę/

-1: á wezmę(*margin*) Albo/ wieniec/ rozumiey krolewſki/ á przez czápkę/ rozumiej
czápkę naywżſzego offiárniká/ iákoby rzekl/ wniwecz obrocę y offiárnictwo/ y kroleſtwo.
(-)koronę/ tá nie tą będzie/

-1: zniżonego chcę wywyżzyć/ á

-1: wywyżzonego zniżyć.

werset: 32] Sprofno

-1: ściá/ fprofnością/ fprofnością po-

-1: łożę ią/ ácz taką niebyłá/ áż przy

-1: łzedł ktory ma fąd/ y dałem mu.

werset: 33

-1: Ty lepak fynu człowieczy pro-

-1: rokuy/ á mow/ Ták mowi Adonái

-1: Iehowá do fynow Hámmono-

-1: wych/ y do vřągánia iych/ á rze-

-1: czeńz Noż/ noż wyięt ná rzez/ wy-

-1: tárt ieft dla dokonania/ dla tego

-1: (ma) bláfk.

werset: 34

-1: ią próżność/ gdy tobie vgadywa

-1: ią kłamstwo/ áby cię położyli do

-1: łzyi pozábijánych niezbożnikow/

-1: ktorym dzień przjźedł (żebj) wczás

-1: (miáła) koniec niepráwość.

werset: 35

-1: wracáiąc (iy) do poźzew iego ná

-1: miejcu [.] gdzie cię łtworzono/ w zie

-1: mi przebjwánia tweg^o łędzić cię bę

-1: dę.

werset: 36

-1: wość moię/ w ogniu zágniewá-

-1: nia mego dmuchnę ná cię/ y po-

-1: dam cię do rąk mężąw zuchwá-

-1: łych/ rzemieślnikow trácenia.

strona: 419b

werset: 37

-1: krew twoiá będzie w pośrzodku

-1: ziemie/ nie wspomioną cię/ bo ia

-1: Iehowá mowiłem.

rozdział: 22

-1: Rozdział 22.

werset: 1

-1: Y Była rzecz Iehowy do

-1: mnie/ mówiąc.

werset: 2 A ty łynu

-1: człowieczy/ izali sądzić bę-

-1: dziez miałto krwawe/ á vkażesz

-1: mu włyztkie obrzydłości iego?

werset: 3

-1: Y rzecziesz. Ták mowi Adonái

-1: Iehowa/ miałto przylewájące

-1: krew wpośrzodku siebie/ áby

-1: przyłzedł czás iego/ ktore czyniło(marg) wł: łayná (-)

-1: bálwany przeciwko łobie/ má-

-1: żąc łię.

werset: 4 We krwi twej ktorąś(marg) To iest/ ty Ierozolimo. (-)wylała przełtapilaś/ á łayny

-1: twemi ktorycheś náczyńiá vma

-1: zálaś łię/ y przybliżyłaś dni two-

-1: ie/ á przyłzłaś w látáwoie/ dla

-1: tego dam cię vragániem pogá-

-1: nom/ y naśmiewiłkien wżem zie

-1: miam.

-1:

werset: 5 Bliłcy y dálecý od cie-

-1: bie/ śmiác łię będą z ciebie/ żeś

-1: nieczyłtego miáná/ (á to) wiel-

-1: kim zgiełkiem.

werset: 6] Oto książętá I

-1: zraélfkie/ káźde (*marg*) wł: wedle rámienia fwego. (-)wedle mocy fwey

-1: były wtobie/ żeby krew rozlewá-

-1: ły.

werset: 7] Oycá y mátkę fromocono w

-1: tobie/ przychodniowi czyniono

-1: krzywdę w pośrzodku ciebie/ sie

-1: rotę y wdowę trapiono w tobie.

werset: 8]

-1: Świętynią moią gárdziłás/ á

-1: łoboty moje gwałciłás.

werset: 9] Mężo-

-1: wie zdrádliwi byli wtobie żeby

-1: krew wylewáli/ y ná gorách ia-

-1: dáli wtobie/ niecnotę działáli w-

-1: pośrzodku ciebie.

werset: 10] Sromotę oy

-1: cowfką odkrywano w tobie/ zmázaną mieśiącami trapiono wto-bie. (*marg*) Grzechy zá ktore Bog skarał Ierufzáłaim. (-)

werset: 11] Y káždy z żoną blizniego

-1: fwego czynił obrzydłość/ káždy

-1: też niewiałtkę fwoię mázał nie-

-1: cnotą/ y káždy síoftrę swoię cor-

-1: kę oycá fwego vniżał wtobie.

werset: 12]

-1: Podárki brano wtobie/ áby wy

-1: lewano krew/ lichwę y przyby

-1: tek bráłás/ nádawáłás przyiaćie

-1: le twoie potwarzą/ á mnieś prze

strona: 419c

pomináá/ mowi Adonái Ieho-

-1: wá.

rozdział: 25

strona: 421c

Ezechiel.

werset: 4 Prze

-1: to oto ia dam cię ljnem(*marg*) Co iest Kedem/ masz wyżzey/ możesz też przełożyć fynem
włchodowym. (-)Kedemo

-1: wym posiadzeniem/ y będą ftá-

-1: wiác páłace łwe wtobie/ náftá-

-1: wiáią też w tobie przebytkow

-1: łwych/ ci ieść będą owoce twoie/

-1: ci też pic będą mleko twoie.

werset: 5(*marg*) wł: Y dam (-)Vczy

-1: nie lepak Rábbáth ftáynią ná

-1: wielblądy/ á(*marg*) To iest ziemię iych. (-)łyny Hámmonowe

-1: chlewem ná drob/ y doznacie zem

-1: ia Iehowá.

werset: 6 Bo ták mowi Ado

-1: náí Iehowá/ ponieważ klęszczelz

-1: ręką/ á(*marg*) wł: rozpościerasz álbo rozciągasz. (-)tępasz nogą/ y ráduielz

-1: fię włzeláką wzgardą dufze twej/

-1: z (vtrapienia) ziemie Izráelłkiey.

werset: 7

-1: Przeto/ oto ia ściągnę rękę mo

-1: ię ná cię/ á dam cię ná rozchwyce

-1: nie narodom/ y wytnę cię z naro

-1: dow/ á wytrące cię z ziem/ wyni-

-1: łzczę cię/ y doznałz zem ia Ieho-

-1: wá.

werset: 8] Tak mowi Adonai Ieho-

-1: wá/ ponieważ rzekł Moáv/ y(marg) To iest/ potomstwo Eławowe lub Edom. (-)Se-

-1: hir/ oto iáko wšzytcy narodowie

-1: iest dom Iehudy.

werset: 9] Przeto oto ia

-1: otwarzam bok Moáwow od

-1: miał/ od miał iego/ z końcow ie

-1: go/ zacną ziemię Beth-ieszymo-

-1: tá/ y Báhál-mehoná/ áz do Kir-

-1: iátháimá.

werset: 10] Synom Kedymo-

-1: wym ná fyny Hámmonowe/ y

-1: dam ie ná pośiedzenie/ żeby nie-

-1: było pámięci fynow Hammono-

-1: wych miedzy narody.

werset: 11] V Moá-

-1: wá teź vczynię łądy/ że poznáią

-1: iżem ia Iehowá.

werset: 12] Tak mowi A

-1: donái Iehowá/ ponieważ vczynił

-1: Edom pomśtę/ młzcząc się domo

-1: wi Iehudńkiemu/ á (tym) wyłtęp-

-1: kiem wyłtąpili y pomśćili się nád

-1: nimi.

werset: 13] Przeto ták mowi Adonái

-1: Iehowá/ że ściągnę rękę moię ná

-1: Edomá/ á wyśiękę z niego czło-
-1: wieká y bydłę/ y vczynię iy pułty
-1: nią/ od Themanu áż do Dedaná
-1: od mieczá polęgå.

werset: 14 Y włożę

-1: pomłtę moię ná Edomá(*marg*) wł: Ręką (álbo w ręce) ludu mego. rć. (-)przez
-1: lud moy Izráelłki/ y vczynią w E
-1: domie wedle gniewu mego/ y we
-1: dle zápalczywości mey/ ze pozná
-1: ią pomłtę moię/ mowi Adonái

strona: 421d

werset: 15 Ták mowi Adonái

-1: Iehowá/ ponieważ pomłtę czyni
-1: li Pelifztyimowie/ y mścili fię pom
-1: łtą/ gárdząc (nimi) ná vmyśle
-1: (fwem) burząc (ie) nieprzyiáźnią
-1: wieczną.

werset: 16 Przeto ták mowi Ado-

-1: ná Iehowá/ oto ia ściágnę rękę
-1: moię ná Pelifztyimy/ á wynifzczę(*marg*) Keretym tłumáczy fię/ wyfiekácie/ lub
nifzczýcielowie. (-)Kerety/ y wytracę ofłátek brze
-1: gu morłskiego.

werset: 17 Y vczynię w nich

-1: pomłty wielkie w fukoch zápal-
-1: czywości/ y poznáią zem ia Ieho-
-1: wá/ gdy(*marg*) wł: gdy dam (-)vczynię pomłtę nád ni
-1: mi.
-1: Rozdział 26.

rozdział: 26

werset: 1

- 1: Y Stało fię roku ieden-
- 1: nałtego pierwłzeg^o (dnią)
- 1: mieściacă/ była rzecz Ie-
- 1: howy do mnie/ mowiąc.

werset: 2

- 1: Synu człowieczy/ ponieważ
- 1: mowił Corná Ierufzalim/ Hey/
- 1: Ach/ złamano wrotá narodow/
- 1: obrociła fię(marg) To iest kupia. (-)do mnie/ nápełnię-
- 1: fię/ zburzono iy.

werset: 3 Przeto/ ták mo

- 1: wi Adonái Iehowá. Owo ia ná
- 1: cię Corze/ náwiodę ná cię naro-
- 1: dy mnogie/ iáko náwodzi morze
- 1: wáły łwe.

werset: 4 A (ták) pokáżą mury

- 1: Corłkie/ y porozwáláią wieże
- 1: ieg^o wykrobie też proch iego zniego/
- 1: á wyfypę iy ná łuchą łkálę.

werset: 5 Zá-

- 1: rzucenie niewodow będzie wpo-
- 1: śrzodku morzá/ bo ia mowiłem/
- 1: mowi Adonái Iehowá/ będzie
- 1: rozchwyceniem narodow.

werset: 6 (marg) wł: á corki iey. (-)A

- 1: miáłteczká iego ktore po polu/
- 1: mieczem będą porázone/ y pozná
- 1: ią zem ia Iehowá.

werset: 7 Bo tak mo

- 1: wi Adonái Iehowá/ oto ia przy-
- 1: wiodę do Corá Newuchad-recá-
- 1: rá krolá Bawelŕkiego z pułnocy/
- 1: krolá krolow/ (*marg*) wł: ná koniu y ná wozie. (-)z koñmi/ z wozá-
- 1: mi/ z konnemi/ y zgráię/ á lud
- 1: wielki.

werset: 8 Wsí twoie po polu mie-

- 1: czem pobije/ á ná cię poštáwi tu-
- 1: rá/ y wŕypie ná cię groblá/ á pod-
- 1: niešie ná cię páwezę.

werset: 9 Strzelbę

- 1: teź przeciw tobie poštáwi ná (to
- 1: iące) po murzech twoich/ á wieże

strona: 422a

- 1: twoie zburzy (*marg*) Albo mieczámi. (-)młotámi fwemi.

rozdział: 29

strona: 424a

Ezechiel.

werset: 18 Synu człowieczy Newuchad-recár krol Ba-

- 1: welŕki (*marg*) wł: Zniewolił rycerŕtwo ŕwe niewolá. rć. (-)obciáżył rycerŕtwo ŕwe słu
- 1: żbą wielką około Coru/ káżdá głó
- 1: wá obŕyśiála/ y káźde plecy ftárte/
- 1: á zapláty mu nie było/ y rycer-
- 1: ŕtwo iego z Coru zá służbę/ kto
- 1: rá służył przeciw niemu.

werset: 19 Prze-

- 1: to/ tak mowi Adenái Iehowá.
- 1: Oto ia dáię Newuchad-recáro-

-1: wi krolowi Bawelſkiemu ziemię
-1: Micraimſką/ y wezmie gmin iey/
-1: zábierze teź korzyść iey/ y słupi
-1: łup iey/ że będzie zaplátá rycer-
-1: łtwu iego

werset: 20 Za robotę iego kto-

-1: rą mi służył przeciw iemu/ da
-1: łem mu ziemie Micraimſką/ że
-1: mi(marg) wł: Działáli álbo czynili. rc. (-)służyli mowi Adonái Ieho-
-1: wá.

werset: 21 Onego dnia wyrołzczę rog

-1: domowi Izráelowemu/ á tobie
-1: dam otwarcie vłt w poſrzodku
-1: iych/ że poznáią iżem ia Iehowá.

rozdzial: 30

-1: Rozdział 30.

werset: 1

-1: Y Była rzecz Iehowy
-1: do mnie/ mowiąc.

werset: 2 Sy

-1: nu człowieczy/ prorokuy/
-1: a mow. Ták mowi Ado-
-1: náí Iehowá. Zawyicie/ Ach dnio
-1: wi.

werset: 3 Bo bliſko dzień/ á bliſko

-1: dzień Iehowy/ dzień obłoczny/
-1: czás narodow będzie.

werset: 4 Bo przyi

-1: dzie miecz do Micraimá/ á bę-

-1: dzie łtrách v Kufzá/ gdy polęże ná

-1: bity w Micraimie/ á zábiorą

-1: gmin iego/ y wywrocą podwáli

-1: ny iego.(*marg*) Albo fundamenty iego/ ále to Laćinłkie słowo. (-)

werset: 5 Kufz/ y Fut/ y Lud/ (y)

-1: wšzytko połpołłtwo/ Kuw teź/ y

-1: łynowie ziemie przymierzem (przj

-1: łączoney)/ polęgą z nimi od mie-

-1: czá.

werset: 6 Ták mowi Iehowá/ że pá-

-1: dną zmacniáiący Micraim/ y zni

-1: dzie pychá mocy iego/ od wieże

-1: Sewene(łkiey) od mieczá polęgą

-1: w niem/ mowi Adonái Iehowá.

werset: 7 Y łpułtołzeią wpołszodku ziem

-1: łpułtołzonych/ y miáłtá iego mie

-1: dzy miáłty łpułtołszonemi będą.

werset: 8

-1: Y poznáią zem ia Iehowá/ gdy

-1: zápalę ogień w Micraimie/ y łtár

-1: ći będą wšzytcy pomocnicy iego.

strona: 424b

werset: 9 Onego dnia wnidą połłowie

-1: od oblicza mego okrętámi łtrá-

-1: łzyć/ y Kufzá bełpiecznie (miefłzkáią

-1: cego)/ y będzie łtrách v nich iáko

-1: dzień Micraimłki/ bo oto przycho

-1: dzi.

werset: 10 Ták mowi Adonái Ieho-

-1: wá/ że wśpokoię rozruch Micra-

-1: imfki/ ręką Newuchad-recará

-1: krolá Bawelſkiego.

werset: 11 Tez/ y lud

-1: iego z nim/ tyránowie narodow

-1: przyprowadzeni (fą) żeby kázili

-1: ziemię/ y dobędą mieczow fwych

-1: ná Micraim/ á nápełnią ziemię

-1: trupámi.(*marg*) wł: Trupem/ álbo zranionym. (-)

werset: 12 Vczynię też rze

-1: ki fufzą/ á przedam ziemię w ręce

-1: złościwym/ y fpuſtofzę ziemię y

-1: nápełnienie iey ręką cudzych/ Ia

-1: Iehowá mowiłem.

werset: 13 Ták mowi

-1: Adonái Iehowá/ że wygubię łáy

-1: ná/ y wytrącę bálwány z Nofu/ y

-1: kſiążę z ziemie Micraimſkiey/ że

-1: nie będzie więcey/ y puſzczę ftrách

-1: ná ziemię Micraimſką.

werset: 14 Spuſto

-1: fzę też Pátros/ á dam ogień na Co

-1: han/ y vczynię fądy w (*marg*) Zachar. 13. wł. w Nou/ ale dla fnádniefzszego wymowienia wolałem położyć Greckie imię iego miaſtá/ ácz go zá Ezechielá iefzcze Alexandrią nie zwano/ ponieważ y Alexander nierychło potym był. rć. (-)Alekfán-

-1: drij.

werset: 15 Wyleię lepak zápalczywość

-1: moię ná Sin ſiłę Micráimſką/ y

-1: wybiję gmin Alekfándryifki.

werset: 16

- 1: Dam też ogień ná Micraim/
- 1: Ítękáiąc Ítękác będzie Sin/ Ale-
- 1: kÍándryia lepak będzie przełomie
- 1: niem/ á do Nofu (przyidą) nieprzy
- 1: iaćiele we dnie.

werset: 17 Młodzieńcy

- 1: Aweń(Ícy) y Fibeſeth(Ícy) od mie-
- 1: czá polęgå/ á inni wplon poydą.

werset: 18

- 1: Zás w(*marg*) To miałto Iermiaſz Tanpancheſem zowie/ Grekowie lepak Thafneſem.
- (-)Thecháfneſie zá-
- 1: ćmiłię dzień gdy tám łámác będę
- 1: zatwory Micraimſkie/ bo wynie-
- 1: ſioná z niey będzie pychá mocy
- 1: iego/ obłok iy nákrýie/ á corki ie
- 1: go wplon poydą.

werset: 19 A(ták) vczy-

- 1: nię łády w Micraimie/ y poznáią
- 1: zem ia Iehowá.

werset: 20 Y Ítáło ſię ie-

- 1: dennáſtego roku/ *ſíodmeg*^o (dníá)
- 1: pierwłzego mieſiáćá/ byłá rzecz
- 1: Iehowy do mnie/ mowiác.

werset: 21 Sy

- 1: nu człowieczy/ rámię krolá Mi-
- 1: craimſkiego złamałem/ á oto nie
- 1: związano (go) áby ie leczono/ y á
- 1: by przyłożono flaſtr dla vleczę-

strona: 424c

nia iego/ y dla zmocnienia/ aby

-1: trzymał miecz.

rozdział: 33

strona: 426b

werset: 27 | Ták rzeczeńz

-1: do nich/ Ták mowi Adonái Ieho-

strona: 426c

Ezechiel.

wá/ żywę ia iefli (ći) co wpufty-

-1: niach (fą) od mieczá nie polęgå/

-1: á kto ná polu dam go zwierzowi

-1: polnemu z ieść/ zaś ktory ná zam-

-1: koch y w iáfkiniach/ morem po-

-1: mrą.

werset: 28 | Y vczynię ziemię ťpuťto-

-1: ťzeniem y zburzeniem/ że zniťczó

-1: na będzie pychá mocy iey/ ťpuťto

-1: ťzeią teź gory Izráelťkie/ że nie bę

-1: dzie ktoby (po nich) przechodził.

werset: 29

-1: Y doznáię zem ia Iehowá/ gdy

-1: położę ziemię ťpuťtoťzeniem/ y

-1: zburzeniem/ dla wťzech obrzy-

-1: dłoťci iych ktore czynili.

werset: 30

-1: A ty ťynu człowieczy/ ťyno-

-1: wie ludu twego rozmawiaią o to

-1: bie (*marg*) wł: Podle ťcian/ to iefł/ potaiemnie. (-)zá ťciána/ y we drzwiach do

- 1: mowych/ y mowi(*marg*) wł. Ieden z iednym/ mąż zbratem fwym. (-)ieden zdrugim.
- 1: káždy z brátem fwym mowiąc.
- 1: Przydźcie profzę á posłuchayćie
- 1: co (zá) rzecz wyfzła od Iehowy.

werset: 31

- 1: Y przychodzą do ćiebie iáko
- 1: przychodzi lud/ á siedzą przed
- 1: tobą (by więc) lud moy/ słucháią
- 1: też słow twoich/ á(le) iych nie czy
- 1: nią/ bo fzydzą vfty fwemi/ zá lá-
- 1: komftwem iych ferce iych chodzi.

werset: 32

- 1: A oto ty v nich (iefteś) iáko pieśń
- 1: ízyderfka pięknego głofu y wdzię
- 1: cznego śpiewánia/ bo słucháią
- 1: słow twoich/ ále ich czynić nie-
- 1: chcą.

werset: 33]Lecz gdy przyidzie ono/

- 1: (bo) oto przychodzi/ tedy dozná-
- 1: ią że prorok był miedzy nimi.

rozdział: 34

- 1: Rozdział 34.

werset: 1

- 1: Y Była rzecz Iehowy do
- 1: mnie/ mowiąc.

werset: 2]Synu

- 1: człowieczy prorokuy ná pá
- 1: íterze Izráelfkie/ prorokuy á mow
- 1: do nich.(*marg*) wł: Do nich/ do páfterzow. IeremL 23. (-) Ták mowi Adonái Ie-

-1: howá/ Biádá páłterzom Izráel-

-1: łkim/ ktorzy byli páłterzmi sie-

-1: bie/ Izali nie drob páłą páłterzo

-1: wie?

werset: 3 Tłúftość iećie/ á wełną-

-1: fię przyodziewaćie/ co tłúftszego

-1: rzeżećie/ á drobu ne paściećie.

werset: 4

-1: Chorych (owiec) nie pośilacie/

-1: á niemocney nie leczyćie/ zaś zła

-1: máney nie wiążećie/ zápłofzoney

strona: 426d

nie záganiacie/ á zginioney nie-

-1: łzukaćie/ y (owłzem) mocno nád ni

-1: mi pánuiećie y frodze.

werset: 5 A (ták) roz-

-1: prófzyły fię bez páłterzá/ że były

-1: łtrawą káždemu zwierzowi pol-

-1: nemu/ y rozprófzyły fię.

werset: 6 Błádzi

-1: ły drobny moje po wśzytkich go-

-1: rách/ y po káždym págorku wyfo-

-1: kiem/ y po wśzem obliczu ziemie

-1: rozprófzyły fię drobny moje/ á nie

-1: małz ktoby łzukał/ niemálz też

-1: ktoby fię o nich pytał.

werset: 7 Przeto

-1: páłterzowie słuchayćie rzeczy

-1: Iehowy.

werset: 8] Zywę ia mowi Ieho-

-1: wá/ iefli nie (wy będziecie winni)/

-1: ponieważ były droby moje łupie

-1: łtwem/ á łtały fię(marg) Albo/ łtrawą iako wyżłzey. (-)iedłem kázde

-1: mu zwierzowi polnemu bez pá-

-1: łterzá/ bo nie łzukáli páłterzowie

-1: drobu mego/ lecz pášli páłterzowie

-1: łiebie/ á drobów moich nie

-1: pášli.

werset: 9] Przeto páłterzowie łłu

-1: chayćie rzeczy Iehowy.

werset: 10] Ták mo

-1: wi Adonái Iehowá/ Oto ia do

-1: páłterzów/ á będę łzukác drobów

-1: moich a rąk iych/ á(marg) wł: Kážę iym przełtác/ álbo odpoczác. (-)wytrácę ie/

-1: że nie będą páśc drobów/ że też

-1: nie będą páśc więcey páłterzo-

-1: wie łiebie/ bo wyzwolę droby mo

-1: ie z włt iych/ że nie będą iym ie-

-1: dłem.

werset: 11] Bo tak mowi Adonái Ie

-1: howá/ Owo ia/ ia/ że będę łzukác

-1: drobów moich/ y będę fię pytác o

-1: nich.

werset: 12] Iáko fię pyta páłterz o łta

-1: dzie łwem/ onego dnia gdy bywa

-1: wpołrzodku drobów łwych roz-

-1: prołzonych: ták fię pytác będę o

-1: drobách moich/ y wyzwolę ie ze

-1: wŕzech mieyfc do ktorych fię roz

-1: profzyły wdzień obłoczny/ y po-

-1: chmurny.

werset: 13 Y wywiodę ie z na-

-1: rodow/ á zgromádzę ie z ziem/ w-

-1: prowadzę ie teź do ziemie iych/ á

-1: páść ie będę po gorach Izráel-

-1: fkich nád ŕtrumieniámi/ y ná w-

-1: fzech mieŕzkániach ziemie.

werset: 14 Ná

-1: páŕtwiŕkach dobrych páść będę/

-1: á po gorach wyŕokich Izráelŕkich

-1: będzie mieŕzkanie iych/ tám lęgáć

-1: będą w mieŕzkániu dobrem/ á ná

strona: 427a

páŕtwiŕkach tłuŕtych páść fię bę-

-1: dą po gorach Izráelowych.

rozdział: 37

strona: 429a

Ezechiel.

werset: 24 Zás ŕługá moy(marg) Dawidem Chryŕtá Páná iáko y wyŕŕzey w rozdz: 34. wirŕz

23. zowie. Tám tego maŕz przyczynę. (-)Dawid

-1: krolem nád nimi będzie/ y páŕterz

-1: ieden będzie v wŕzech iych/ á w fá

-1: dziech moich chodzić będą/ y v-

-1: ftaw moich przyŕtrzegáć/ á czynić

-1: ie będą.

werset: 25 A (ták) mieŕzkáć będą

-1: ná ziemi ktorą dałem ŕłudze me

-1: mu Iáhákowemu/ w ktorey mie-
-1: lzkáli oycowie wáfzy/ będą ná niey
-1: miefzkác lámi y fynowie iych/ y fy
-1: nowie fynow iych áż ná wieki/(*marg*) Chryftowo krolefwo wieczne. Luk. 1. (-)Dawid
lepak sługá moy (bę-
-1: dzie) książęciem iych ná wieki.

werset: 26

-1: Y poštáwię iym przymierze po
-1: koiu/ przymierze wieczne będzie
-1: v nich/ poładzę ie á rozmnożę ie/
-1: y poštáwię świętynią moię w po
-1: śrzodku iych ná wieki.

werset: 27 Y bę-

-1: dzie miefzkánie moie miedzy ni-
-1: mi/ á będę iym Bogiem/ á oni bę-
-1: dą mi ludem.

werset: 28 Y poznáią naro

-1: dowie że ia Iehowá poświęcę I-
-1: zraelá/ gdy będzie świętynia mo
-1: iá w pośrzodku iych ná wieki.

rozdział: 38

-1: Rozdział 38.

werset: 1

-1: Y Była rzecz Iehowy do
-1: mnie/ mowiąc.

werset: 2 Synu

-1: człowieczy/ poštaw oblicze

-1: Íwoie przeciw(*marg*) Gog wedle żydow krol w ziemi Magagowey. Magag lepak wedle Iozefa historyká iest Tátárfka ziemiá. To pewna iż Magag/ Mefzech y Thawał/ byli fynowie Iáfetá fyná Noachowego 1. Mořz: 10. wirřz 2. (-)Gogowi ziemi Má-

-1: gogowey/ ksiązęćiu głownemu

-1: Mefzechá y Thuwalá/ á proro-

-1: kuy nań.

werset: 3 Y rzeczeńz. Ták mowi

-1: Adonái Iehowá/ oto ia do ciebie

-1: Gogu/ ksiązę głowne Mefzechá y

-1: Thuwalá. Bo przełomię cię/ y

-1: włożę wede ná czeluść twoię/ á

-1: zawiodeę cię/ y wřzytko rycerřstwo

-1: twoie/ konie y iezdne przyobleczo

-1: ne w rozmáity vbior/ mnořstwo wielkie/

-1: zpuklerzámi y ztarczámi

-1: y wřzytkie ktorzy nořzå miecze.

werset: 4 (*marg*) To iest/ Perřowie Kuřz co iest mařz wyřřzey. Futlepák řå Afrowie. Gomer

wnuke Noego od Iáfetá. Thogármá práwnuk Noego/ To iest fyn Gomerow/ od ktorego pořzli Frygowie lub Turcy wedle niektorych. O tych wřzech mařz 1. Mořz. 10. (-)Paras/ Kuřz/ y Fut z nimi/ w-

-1: řzytcy tarcze y przyłbice (nořzå).

werset: 5

-1: Gomer y wřzytkie hufy iego/

-1: dom Togármý/ y řtrony pułno-

-1: cne/ y wřzytkie hufy iego/ naro-

-1: dowie mnodzy z tobå.

werset: 6 Spraw

-1: řię á zgotuy řie/ y wřzytko mno-

łtwo twoie/ ktore fię zgromádzi

-1: ło do ćiebie) ábyś iym był ftrażą.

werset: 7

-1: Po długim czáście náviedzón

-1: będziefz/ w oftáteczne látá wni-

-1: dziefz do ziemie wyprożnioney od

-1: mieczá/ ktora fię była zebrála z-

-1: narodow rozmáitych po gorach

-1: Izráelfkich/ ktore były burze-

-1: niem wftáwicznym/ lecz oná z na

-1: rodow wywiedzioná/ y będą mie

-1: źzkác befpiecznie ći wśzytcy.

werset: 8

W-

-1: łtąpifz lepak/ iáko burza wni-

-1: dziefz/ iáko obłok zásłaniáiący zie

-1: mię będziefz/ ty y wśzytkie hufy

-1: twe/ y narody rozmaite z tobą.

werset: 9

-1: Ták mowi Adonái Iehowá/ że

-1: będzie dnia onego/ wftąpią sło-

-1: wá ná ferce twoie/ y wmyślifz

-1: myśl złą.

werset: 10

Bo rzeczeńz. Wycią-

-1: gnę ná ziemię nie obronną/ poy-

-1: dę ná fpokoyne mieszkáiące befpiecznie/ ktorzy wśzytcy mieszká

-1: ią bez muru/ á zatwor y wrot nie

-1: máią.

werset: 11

Dla łupienia łupu/ y dla

-1: wrwánia vrywku/ ábyś návro

- 1: cił rękę swoję ná zburzenia/ gdzie
- 1: przed tym mieżkáno/ y ná lud ze
- 1: brány z narodow/(*marg*) wł: Czyni státek y dobytek. To iest/ ktory ma rod nic inego nie czyni/ iedno lię bydłem y innym dobytkiem báwi. (-)ktory ma stá-
- 1: tku wiele/ y dobytku/ ktorzy mie
- 1: łzkáią ná śródku ziemie.

werset: 12 Sze-

- 1: wá y Dedan/ y kupcy Tárzylcy/ á
- 1: wśzytkie lwiętá iey rzekną tobie.
- 1: Izali łupić łupu ty idziesz?
- 1: Izali dla wrwania vrobku zebrales
- 1: zgromádzenie twoie? ábo żebyś
- 1: nábrał srebrá y złotá/ ábyś zá-
- 1: gnał státek y dobytek/ ábyś złu-
- 1: pił łup wielki?